ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE FONETICĂ ŞI DIALECTOLOGIE „AL. ROSETTI”

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

MUNTENIA ŞI DOBROGEA

III

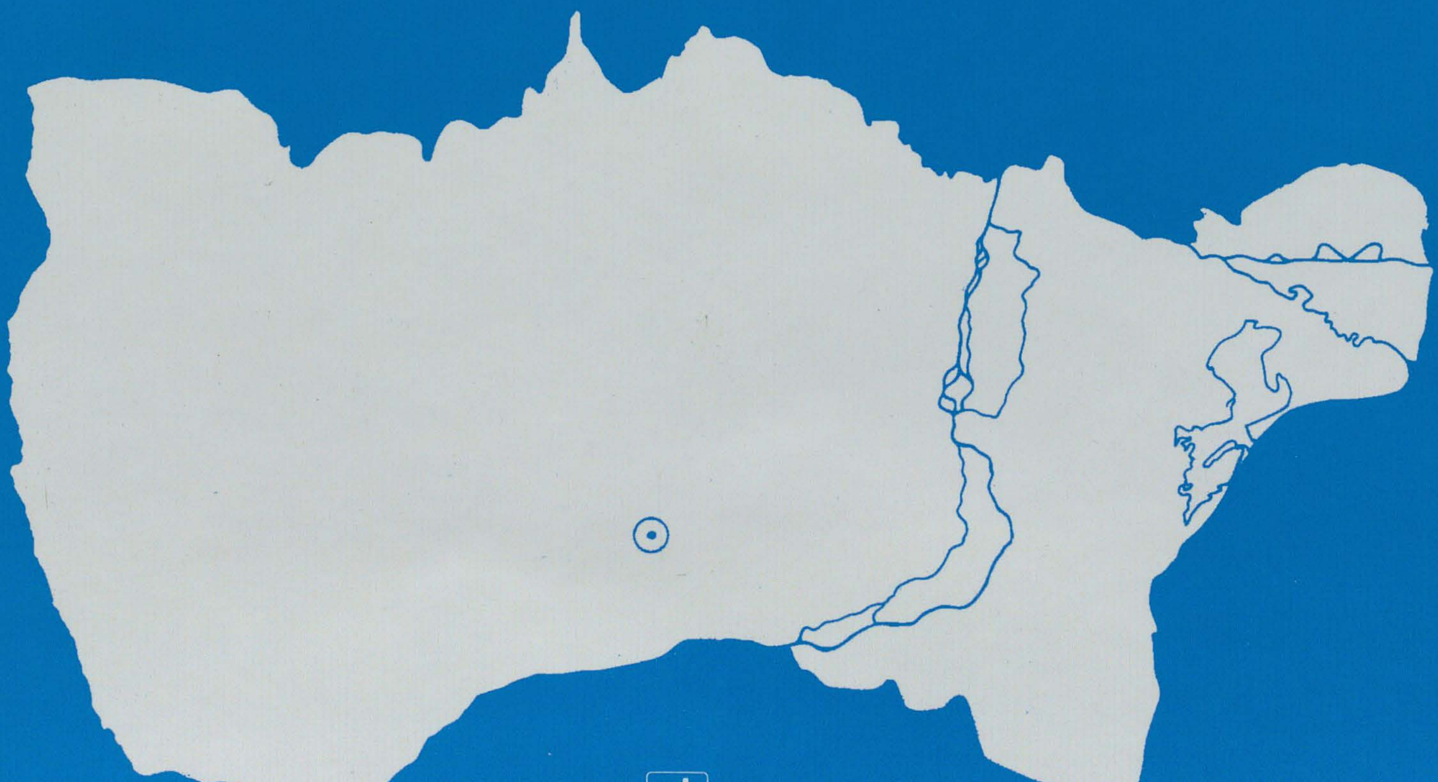

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE FONETICĂ ȘI DIALECTOLOGIE
„AL. ROSETTI"

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI MUNTENIA ȘI DOBROGEA

III

de

TEOFIL TEAHA, MIHAI CONȚIU, ION IONICĂ,
PAUL LĂZĂRESCU, BOGDAN MARINESCU, VALERIU RUSU,
NICOLAE SARAMANDU, MAGDALENA VULPE

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
BUCUREȘTI
2001

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

Cartografi: *LUCIA MARINESCU*
ELENA SCORNEA
JENICA ŞERBĂNESCU

Volumul de faţă apare sub îngrijirea lui *Teofil Teaha*

EDITAT CU SPRIJINUL
MINISTERULUI CULTURII ŞI CULTELOR

ISBN 973-27-0793-3
ISBN 973-27-0556-6

Bun de tipar: 25.10.2001.
Format: 4/61 × 86. Coli de tipar: 80.
C.Z. pentru biblioteci mari: 459.087.9 (498.7) (084.4)
C.Z. pentru biblioteci mici: 459.

Tiparul executat la tipografia: „SEMNE 94”

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PREFAȚĂ

Cu volumul al III-lea al **Atlasului lingvistic român pe regiuni. Muntenia şi Dobrogea (ALRR – Munt. Dobr.)** se continuă publicarea integrală a faptelor de limbă înregistrate în anchetele dialectale efectuate pe teren în perioada anilor 1969 – 1973 de către echipa de anchetatori a atlasului.

Acest al treilea volum cuprinde 150 de hărți lingvistice (h. 303 – 452). Structura volumului urmează îndeaproape succesiunea întrebărilor din *Chestionarul NALR,* grupate în capitolele: **5.** *AGRICULTURA şi LEGUMICULTURA* (chest. nr. 990 – 1148); **6.** *POMICULTURA; VITICULTURA; APICULTURA* (chest. nr. 1149 – 1221); **7.** *CÂNEPA şi prelucrarea ei* (chest. nr. 1222 – 1287); **8.** *PĂDUREA (flora şi fauna); VÂNĂTOAREA; PESCUITUL* (chest. nr. 1288 – 1414).

În elaborarea hărților s-au aplicat principiile metodologice, precum şi tehnica de redactare prezentate în *Prefața* primului volum.

Spațiul rămas liber în afara conturului hărților a fost valorificat prin amplasarea în părțile laterale ale paginii, sub formă de *LISTE* cu material necartografiat *(MN),* a răspunsurilor la întrebările din chestionar care nu prezintă un interes deosebit din punctul de vedere al ariei de răspândire.

Aşa după cum arătam în prefețele celor două volume deja publicate, echipa atlasului s-a redus numeric prin plecarea din institutul nosru a trei anchetatori: Mihai Conțiu, Paul Lăzărescu şi Valeriu Rusu, astfel încât aceştia n-au mai participat la redactarea în manuscris a nici unei hărți incluse în acest al treilea volum.

Datorită acestei noi situații, materialul dialectal înregistrat din zonele lor de anchetă a fost redistribuit şi s-a redactat după cum urmează:
– zona anchetată de V. Rusu (punctele cartografice 691 – 720) a fost preluată spre redactare de către T. Teaha;
– zonele anchetate de P. Lăzărescu (punctele cartografice 721 – 755) şi de M. Conțiu (punctele cartografice 786 – 810) au fost preluate spre redactare de către I. Ionică;
– zona anchetată de Magdalena Vulpe (punctele cartografice 811 – 835) a fost preluată spre redactare de către B. Marinescu.

Prin retragerea, în 1996, din activitatea institutului a Magdalenei Vulpe şi prin decesul, în 1998, a regretatului Ion Ionică, echipa atlasului, formată la început din opt cercetători, s-a micşorat de-a lungul anilor, în prezent ajungându-se la un efectiv de numai trei cercetători: Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, Teofil Teaha.

În aceste împrejurări s-a impus cu necesitate intensificarea eforturilor în vederea realizării la timp şi în bune condiții a acestei vaste lucrări de interes național, inclusă în programul prioritar al Academiei Române.

Elaborarea în manuscris a celor 150 de hărți lingvistice incluse în acest al treilea volum s-a realizat în perioada anilor 1987 – 1989, iar cartografierea lor pe calc s-a efectuat, printr-o execuție grafică exemplară, de către cartografii institutului nostru, într-un timp relativ scurt, de numai trei ani de zile (1997 – 1999), în felul următor:
– h. 303 – 352 de Lucia Marinescu
– h. 353 – 402 de Jenica Şerbănescu
– h. 403 – 452 de Elena Scornea.

Corectura hărților cartografiate a fost făcută de grupul restrâns de cercetători, iar activitatea de coordonare a întregii lucrări, revizia finală şi îngrijirea volumului pentru tipar a fost asigurată de către responsabilul-coordonator al atlasului, prin lectura integrală a hărților redactate în manuscris de către fiecare autor în parte, prin stabilirea şi conturarea ariilor lingvistice zonale, prin transcrierea corespondențelor cu celelalte atlase lingvistice româneşti şi romanice deja publicate, precum şi prin alte operații neprevăzute, apărute fie pe parcursul redactării hărților, fie în faza de definitivare a acestora înainte de a fi cartografiate.

Elaborarea şi publicarea volumului de față al *Atlasului lingvistic al Munteniei şi Dobrogei* s-a bucurat, la fel ca şi celelalte două volume apărute anterior, de sprijinul moral şi material al Academiei Române, iar Editura Academiei şi tipografia „SEMNE 94" au asigurat bune condiții de imprimare.

Tuturor le exprimăm şi pe această cale întreaga noastră gratitudine.

Bucureşti, 29 decembrie 1999

TEOFIL TEAHA

PRÉFACE

Le troisième volume de **L'Atlas linguistique roumain par régions. La Munténie et la Dobroudja (ALLR – Munt. Dobr.)** continue la publication intégrale des données linguistiques enregistrées lors des enquêtes dialectales réalisées pendant les années 1969 – 1973 par l'équipe d'enquêteurs de l'atlas.

Ce troisiéme volume contient 150 cartes linguistiques (les cartes 303 – 452). La structure du volume suit à peu près la succession des questions du *Questionnaire NALR,* groupées dans les chapitres suivants: **5.** *L'AGRICULTURE* et *LA LÉGUMICULTURE* (quest. 990 – 1148); **6.** *LA POMICULTURE; LA VITICULTURE; L'APICULTURE* (quest. 1149 – 1221); **7.** *LE CHANVRE* (quest. 1222 – 1287); *LA FORÊT (la flore et la faune); LA CHASSE; LA PÊCHE* (quest. 1288 – 1414).

L'élaboration des cartes linguistiques suit de près les principes méthodologiques, aussi bien que la technique de rédaction, qui ont été exposés dans la *Préface* du premier volume.

L'utilisation de l'espace demeuré libre sur une page, en dehors du contour de la carte a été réalisée par le placement dans les parties latérales, sous forme de *LISTE* contenant le matériel linguistique non cartographié (MN), des réponses aux questions appartenant aux chapitres mentionnés ci-dessus et qui, au point de vue de l'aire de diffusion, n'avaient pas été particulièrement intéressantes.

Ainsi que nous avons déjà souligné dans les préfaces des deux volumes parus, l'équipe de l'atlas s'est diminuée numériquement, trois enquêteurs ont quitté notre institut, de telle sorte que Mihai Conțiu, Paul Lăzărescu et Valeriu Rusu n'ont plus participé à la rédaction manuscrite des cartes incluses dans ce troisième volume.

À cause de cette nouvelle situation, le matériel dialectal enregistré dans les zones enquêtées par ces trois enquêteurs a été redistribué et rédigé de la façon suivante:
– la zone enquêtée par V. Rusu (points cartographiques 691 – 720) a été assumée pour la rédaction par T. Teaha;
– les zones enquêtées par P. Lăzărescu (points cartographiques 721 – 755) et par M. Conțiu (points cartographiques 786 – 810) ont été assumées pour la rédaction par I. Ionică;
– la zone enquêtée par Magdalena Vulpe (points cartographiques 811 – 835) a été assumée pour la rédaction par B. Marinescu.

Par la retraite de l'institut, en 1996, de notre collègue Magdalena Vulpe et par le décès, en 1998, de notre regretté collègue Ion Ionică, l'équipe de l'atlas, formée dès le début par huit enquêteurs, s'est réduite le long des années à seulement trois chercheurs: Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu et Teofil Teaha.

Dans ces circonstances, quand l'équipe de l'atlas a été diminuée d'une année à l'autre, ce groupe restreint de recherche a intensifié les efforts pour la réalisation à temps et en bonnes conditions de cet ample et important ouvrage d'intérêt national inclus dans le programme prioritaire de l'Académie Roumaine.

L'élaboration manuscrite de ces 150 cartes linguistiques comprises dans le troisième volume s'est réalisée pendant les années 1987 – 1989 et la cartographie sur le calque s'est effectuée par une exécution graphique exemplaire par les trois cartographes de notre institut dans un intervalle de temps relativement court, seulement trois ans (1997 – 1999) de la sorte:
– les cartes 303 –352 par Lucia Marinescu
– les cartes 353 – 402 par Jenica Şerbănescu
– les cartes 403 – 452 par Elena Scornea.

Les corrections des cartes cartographiées ont été effectuées par ce groupe restreint. La coordination du volume et la révision finale pour l'imprimerie ont été assurées grâce au soin du coordonnateur de l'atlas par la lecture intégrale des cartes rédigées en manuscrit, par l'établissement et le contournement des aires linguistiques zonales, par la transcription des correspondances avec les autres atlas linguistiques roumain et romans déjà parus, mais ausi par d'autres opérations imprévues qui sont intervenues soi pendant l'exécution des cartes sur le calque, soi pendant la phase définitive avant d'être transférées à la cartographie.

L'élaboration et la publication de ce troisième volume de *l'Atlas linguistique de Munténie et de la Dobroudja* ont bénéficié de même que les deux volumes publiés antérieurement de l'appui constant, moral et matériel, de l'Académie Roumaine. L'imprimerie «SEMNE 94» a assuré de bons conditions d'apparition.

Nous avons l'agréable devoir d'adresser par cette voie, à tous, notre gratitude.

Bucarest, le 29 décembre 1999

TEOFIL TEAHA

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CUPRINS

Lista localităților anchetate VIII
Indice alfabetic al cuvintelor-titlu X
Transcrierea fonetică XIII
Abrevieri XV
Atlase lingvistice româneşti şi romanice XVII
Muntenia şi Dobrogea. Hartă cu numirile oficiale ale localităţilor anchetate XVIII

SOMMAIRE

Liste des localités enquêtées VIII
Index alphabétique des mots-titre X
Transcription phonétique XIII
Abréviations XV
Atlas linguistiques roumain et romans XVII
Munténie et Dobroudja. Carte des noms officiels des localités enquêtées XVIII

CUPRINSUL HĂRŢILOR LINGVISTICE

5. AGRICULTURA ŞI LEGUMICULTURA

Nr. hărţii	*Nr. întrebări*	*Titlul hărţii*	*Pagina*
303	990	plugar „laboureur”	1–2
303	991	plug „charrue”	1–2
303	992	tractor „tracteur”	1–2
304	994	ogor[1] „quéret, champ labouré”	3–4
304	995	ogor[2] „(les sens du mot *ogor)*”	4
305	996	gunoiesc (ogorul) „je fume (la jachère)”	5–6
305	993	tractorist „tractoriste”	6
306	998	grapă „herse”	7–8
306	997	brazdă „sillon”	8
307	1002	coşar „ramoneur”	9–10
307	1001	porumb „maïs”	10
308	1003	ştiulete „épi de maïs”	11–12
308	1004	cocean „épi de maïs égrené”	12
309	1007	desfac (pănuşile) „j'effeuille (l'épi de maïs)”	13–14
309	1005	pănuşi „spathes”	14
310	1008	desfac (boabele) „j'égrène l'épi”	15–16
310	1006	mătase (de porumb) „soies (de maïs)”	16
311	1009	porumbişte „champ de maïs”	17–18
311	1025	seceră „faucille”	18
312	1010	ciocani „moignons des tiges coupées”	19–20
312	1026	zimţi „dents (du tranchant de la faucille)”	20
313	1011	buruieni „mauvaises herbes”	21–22
313	1012	sapă „binette”	22
313	1013	muche (la sapă) „côté opposé au tranchant”	22
314	1014	târnăcop „pic”	23–24
314	1015	prăşesc (porumbul) „je bêche”	24
315	1016	volbură „liseron”	25–26
315	1017	floarea-soarelui „tournesol”	26
316	1021	lan „champ de blé”	27–28
316	1022	răzor „dérayure”	28
316	1020	grâu „blé”	28
317	1023	spic „épi”	29–30
317	1024	ţeapă (la grâu) „barbe des épis”	30

6. POMICULTURA; VITICULTURA; APICULTURA

318	1029	mănunchi (de grâu) „javelle, poignée (de blé)”	31–32
318	1030	snop „gerbe (de blé)”	32
319	1031	postaţă „motte labouré (fauchée)”	33–34
319	1032	treier „j'égrène (le blé)”	34
319	1037	pleavă „balle”	34
320	1034	batoză „batteuse”	35–36
320	1035	paie „paille”	36
320	1041	secară „seigle”	36
321	1038	hambar[1] „grenier”	37–38
321	1044	cereale „céréales”	38
322	1039	hambar[2] (les sens du mot *hambar)*	39–40
323	1040	baniţă „boisseau”	41–42
323	1042	orz „orge”	42
323	1043	ovăz „avoine”	42
324	1045	gosp. agr. colect. „exploitation agricole collective”	43–44
324	1046	preşedinte (al colectivei) „président de collective”	44
324	1047	colectivist „collectiviste”	44
325	1048	inginer agronom „ingénieur agronome”	45–46
325	1049	impozit „impôt”	46
326	1050	hotarul (satului) „domaine d'un village”	47–48
326	1052	trifoi „trèfle”	48
326	1053	lucernă „luzerne”	48
327	1051	paznic (de câmp) „garde-champêtre”	49–50
327	1033	arie „aire”	50
328	1055	fânaţ „pré”	51–52
328	1054	fân „foin”	52
328	1056	brazdă (de fân) „andain”	52
329	1057	polog „fauchée”	53–54
329	1036	şiră (de paie) „meule (de paille)”	54
330	1058	pală (de fân) „fouché (de foin)”	55–56
330	1062	otavă „regain”	56
331	1059	purcoi „tas (de foin)”	57–58
331	1064	furcă[1] „fourche”	58
331	1065	furcă[2] „fourche (en bois)”	58
332	1060	căpiţă „meule (de foin)”	59–60
332	1066	furcă[3] „fourche (de fer)”	60
333	1061	claie „amas de foin”	61–62
333	1074	tioc (la cute) „coffin”	62
334	1070	cărâmb (la greblă) „traverse (du râteau)”	63–64
334	1067	greblă „râteau”	64
334	1071	coasă „faux”	64
335	1091	cosaş „faucheur”	65–66
335	1072	toporâşte (la coasă) „manche de faux”	66
335	1073	cute „queux”	66
336	1096	nicovală „enclume”	67–68
336	1097	ciocan (de bătut coasa) „marteau (dont on bat la faux)”	68
337	1109	mă odihnesc „je me repose”	69–70
337	1108	am obosit „je suis fatigué”	70

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

338 1110 leneş „paresseux” 71–72
338 1111 leneşă „paresseuse” 72
339 1112 cazma „bêche” 73–74
339 1102 grădină „potager” 74
339 1104 grădinar „jardinier” 74
340 1118 pătlăgele roşii „tomates” 75–76
340 1103 zarzavaturi „légumes” 76
341 1119 ardei gras „piment doux, poivron” 77–78
341 1115 varză „chou” 78
341 1116 varză acră „choucroute” 78
342 1120 ardei iute „piment piquant” 79–80
342 1117 zeamă (de varză) „saumure (de choucroute)” 80
343 1121 răsadniţă „couche, planche de fumier” 81–82
343 1122 castraveţi „concombres” 82
344 1123 pătrunjel „persil” 83–84
344 1124 morcov „carotte” 84
344 1126 mărar „fenouil-bâtard” 84
345 1129 păstaie „cosse” 85–86
345 1130 fasole „haricot” 86
346 1132 dezghioc (fasolea) „j'écosse” 87–88
346 1131 mazăre „pois” 88
346 1142 hrean „raifort” 88
347 1133 cartofi „pommes de terre” 89–90
347 1143 gulie „chou-rave” 90
348 1134 dovleac (porcesc) „courge” 91–92
348 1127 ceapă „oignon” 92
348 1128 usturoi „ail” 92
349 1136 tigvă „gourde, calebasse” 93–94
349 1125 ridiche „radis” 94
350 1137 pepene verde „pastèque” 95–96
350 1138 pepene galben „melon” 96
351 1139 pepenărie „melonnière” 97–98
351 1135 vrej „sarment” 98
352 1141 sfeclă furajeră „betterave fourragère” 99–100
352 1140 sfeclă roşie „betterave rouge” 100
353 1145 zmeuriş „framboisière” 101–102
353 1144 zmeură „framboise” 102
354 1147 fragi „fraises des bois” 103–104
354 1146 căpşună „fraise” 104
354 1148 fragii „les fraises” 104
335 1152 cocean (de măr) „trognon (de pomme)” 105–106
355 1149 măr (fruct) „pomme” 106
355 1150 măr (pom) „pommier” 105–106
355 1151 (mere) oarzăne „(pommes) précoces” 106
356 1156 fructe „fruits” 107–108
356 1157 prună „prune” 108
356 1158 prun „prunier” 108
356 1161 magiun de prune „sorte de marmelade de prunes” 108
357 1159 (prune) chirtoace, „(prunes) rabougries” 109–110
357 1175 caisă „abricot” 110
357 1176 cais „abricotier” 110
358 1160 (dinţii) se strepezesc „(les dents sont) agacées” 111–112
358 1153 măr pădureţ „pommier sauvage” 112
359 1163 lozniţă „fose où l'ont fait du feu, pour faire sécher les prunes” 113–114
359 1162 leasă „clayon” 114
360 1165 fruntea ţuicii „eau-de-vie provenant du début de la distillation” 115–116
360 1166 ţuică profriptă „eau-de-vie deux fois distillée” 116
361 1167 borhot „résidu de la distillation des prunes” 117–118
361 1164 ţuică „eau-de-vie (de prunes)” 118
361 1168 zeamă (de fructe) „jus” 118
362 1169 cireaşă „cerise” 119–120
362 1170 cireş „cerisier” 120
362 1154 pară „poire” 120
362 1155 păr „poirier” 120
363 1172 sâmbure[2] „amande du noyau de prune” 121–122
363 1171 sâmbure[1] „noyau” 122
364 1173 vişine „griottes” 123–124
364 1174 vişin „griottier” 124
365 1177 piersici „pêches” 125–126
365 1178 piersic „pêcher” 126
366 1179 corcoduşe „mirabelles” 127–128
366 1181 zarzăre „sorte d'abricot” 128
367 1180 corcoduş „mirabellier” 129–130
367 1182 zarzăr „sorte d'abricotier” 130
368 1187 coajă (de nucă) „écorce (de la noix)” 131–132
368 1185 nucă „noix” 132
368 1186 nuc „noyer” 132
368 1183 gutui (fruct) „coings” 132
368 1184 gutui (pom) „cognassier” 132
369 1188 găoace (de nucă) „coquille (de la noix)” 133–134
369 1193 dude „mûres” 134
369 1194 dud „mûrier” 134
370 1189 miez (de nucă) „amande (de la noix)” 135–136
370 1190 nucă seacă „noix vide” 136
371 1191 nucet „noiserate” 137–138
371 1199 altoi „greffe” 138
371 1200 altoiesc „je greffe” 138
372 1192 bat (nucile din nuc) „je gaule (les noix)” 139–140
372 1196 scutur (pomul) „je secoue (l'arbre)” 140
372 1198 omidă „chenille” 140
373 1197 livadă „verger” 141–142
373 1195 pom „arbre fruitier” 142
374 1203 butoi „tonneau” 143–144
374 1201 struguri „raisins” 144
374 1202 vin „vin” 144
375 1204 viţă-de-vie „vigne” 145–146
375 1205 vie „vignoble” 146
375 1213 miere „miel” 146
376 1206 tescovină „marc” 147–148
376 1219 fagure „rayon de miel” 148
376 1220 ceară „cire” 148
377 1207 rachiu de tescovină „eau-de-vie de marc” 149–150
377 1208 drojdie „lie” 150
377 1209 cazan (de fiert ţuică) „chaudron (servant à la préparation de l'eau-de-vie)” 150
378 1210 velniţă „hangar où est montée la distillerie” 151–152
378 1218 stup „ruche” 152
379 1211 alambic „alambic” 153–154
379 1221 roi „essaim” 154
380 1214 viespe „guêpe” 155–156
380 1215 (albina) înţeapă „l'abeille pique” 156
381 1216 regina albinelor „reine des abeilles” 157–158
381 1212 albină „abeille” 158
381 1217 trântor „faux bourdon” 158

7. CÂNEPA şi prelucrarea ei

382 1223 cânepişte „chènevière 159–160
382 1222 cânepă „chanvre” 160
383 1224 frânghie „corde” 161–162
383 1227 se topeşte (cânepa) „on fait rouire (le chanvre)” 162
384 1226 inişte „linière” 163–164
384 1225 in „lin” 164
385 1229 limbă (de meliţă) „mâchoire de la broie)” 165–166
385 1228 meliţă „broie” 166
386 1231 puzderii „chènevottes” 167–168
386 1232 fuior „filasse” 168
387 1233 ragilă „séran” 169–170
387 1234 ragil „je sérance” 170
388 1235 câlţi „étoupe” 171–172
388 1241 furcă (de tors) „quenouille” 172
388 1243 fus „fuseau” 172
389 1236 piepteni (pt. câlţi) „peignes (pour l'étoupe)” 173–174
389 1237 piaptănă (câlţii) „elle peigne (l'étoupe)” 174
390 1240 şezătoare (la tors) „veillée de filandières” 175–176
391 1247 răşchitor „travouil” 177–178
391 1244 fir „fil” 178
392 1248 răşchiez „je dévide (au travouil)” 179–180
392 1242 caier „quenouillée” 180
393 1251 tort „filé” 181–182
393 1245 (firul) se suceşte „on tord (le fil)” 182
394 1252 deapăn „je dévide” 183–184
394 1253 vârtelniţă „dévidoir” 184
395 1258 urzoi „ourdissoir” 185–186
395 1254 ghem „pelote” 186
396 1262 învelesc (pânza) „je monte la chaîne sur l'ensouple” 187–188
396 1260 urzeală „chaîne” 188
396 1261 băteală „trame” 188
397 1279 rost „foule; pas” 189–190
397 1259 război (de ţesut) „métier à tisser” 190
398 1280 suveică „navette” 191–192
398 1281 ţeavă „canette” 192
399 1282 sucală „rouet (à bobiner)” 193–194
399 1265 năvădesc „je passe les fils par les lisses et la peigne” 194
400 1284 bilesc (pânza) „je blanchis (la toile)” 195–196
400 1263 iţe „lisses” 196
400 1264 spată „peigne” 196
401 1285 (pânza) se destramă „(la toile) s'effiloche” 197–198
401 1283 pânză „toile” 198
402 1287 desagi „besace” 199–200
402 1286 traistă „sac” 200

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

403	1290	codru (les sens du mot *codru*)	201–202
404	1291	crâng (les sens du mot *crâng*)	203–204
405	1292	tăietură „terrain qui reste après la coupe d'un bois”	205–206
406	1293	curătură „terrain défriché”	207–208
406	1294	lăzuiesc „j'essarte (le terrain)”	208
407	1295	desiş „fourré”	209–210
407	1301	frunză „feuille”	210
407	1302	frunzuliţă „petite feuille”	210
408	1296	huci „petit bois épais”	211–212
408	1309	mlădiţă „talle”	212
409	1297	rarişte „éclaircie”	213–214
409	1312	retez (un copac) „j'étête (un arbre)”	214
410	1298	luncă „pré au bord d'une rivière”	215–216
410	1303	rădăcină „racine”	216
411	1299	zăvoi „petit bois au bord d'une rivière”	217–218
411	1310	nuia „verge”	218
412	1300	copaci „arbres”	219–220
412	1311	veştedă „fanée”	220
413	1304	tulpină „tronc”	221–222
413	1305	creangă „branche”	222
414	1307	mâzgă „sève”	223–224
414	1306	coajă „écorce”	224
415	1314	cucuruz (de brad) „pomme (du sapin)”	225–226
415	1313	brad „sapin”	226
415	1308	mugur „bourgeon”	226
416	1315	brădet „sapinière”	227–228
416	1316	răşină (de brad) „résine”	228
417	1317	stejar „chêne”	229–230
417	1319	ghindă „gland”	230
417	1320	jir „faîne”	230
418	1318	stejăriş „chênaie”	231–232
418	1288	pădure „bois, forêt”	232
418	1289	pădurar „garde-forestier”	232
419	1325	tufă (les sens du mot *tufă*)	233–234
420	1329	rânsă (la alun) „bouquet de noisette”	235–236
420	1327	alun „noisetier”	236
420	1328	alună „noisette”	236
420	1323	crăp (lemne) „je fends (le bois)”	236
421	1330	plop „peuplier”	237–238
421	1321	fag „hêtre”	238
421	1322	făget „hêtraie”	238
422	1332	salcie „saule”	239–240
422	1331	frasin „frêne”	240
422	1326	runc (les sens du mot *runc*)	240
423	1335	măceş „églantier”	241–242
423	1334	salcâm „robinier”	242
423	1333	tei „tilleul”	242
424	1336	ghimpe „épine”	243–244
424	1338	urzică „ortie”	244
425	1337	pătlagină „plantain”	245–246
425	1339	boboc (de floare) „bouton (de fleur)”	246
426	1341	alice „grenaille”	247–248
426	1340	puşcă „fusil”	248
426	1344	împuşc „je tire”	248
427	1342	praf de puşcă „poudre è cannon”	249–250
427	1343	săgeată „flèche”	250
427	1345	ochesc „je vise”	250
428	1348	gonaci „rabatteurs”	251–252
428	1351	mistreţ „saglier”	252
429	1354	haită (de lupi) „bande (de loups)”	253–254
429	1352	lup „loup”	254
429	1353	lupoaică „louve”	254
430	1347	câine (de vânătoare) „chien (de chasse)”	255–256
430	1346	vânător „chasseur”	256
430	1349	urs „ours”	256
430	1350	ursoaică „ourse”	256
431	1357	viezure „blaireau”	257–258
431	1355	cerb „cerf”	258
431	1356	cerboaică „biche”	258
432	1359	cârtiţă „taupe”	259–260
432	1358	dihor „putois”	260
432	1360	arici „hérisson”	260
433	1363	vizuină „terrier”	261–262
433	1361	vulpe „renard”	262
433	1362	vulpoi „renard”	262
434	1365	iepuroaică „hase”	263–264
434	1364	iepure „lièvre”	264
434	1366	iepuroi „lièvre (mâle)”	264
435	1370	şerpoaică „femelle du serpent”	265–266
435	1367	veveriţă „écureil”	266
435	1368	maimuţă „single”	266
436	1371	viperă „vipère”	267–268
436	1369	şarpe „serpent”	268
436	1372	venin „venin”	268
437	1373	şoarece „souris”	269–270
437	1374	cursă (pt. şoareci) „sourcière”	270
438	1375	vierme „ver”	271–272
438	1376	melc „escargot”	272
438	1380	rândunică „hirondelle”	272
439	1377	salamandră „salamandre”	273–274
439	1383	cioară „corbeau”	274
439	1384	cioroi „corbeau (mâle)”	274
440	1378	vrabie „moineau”	275–276
440	1379	vrăbioi „moineau (mâle)”	276
441	1386	mierlă „merle (femelle)”	277–278
441	1387	mierloi „merle (mâle)”	278
441	1385	pupăză „huppe”	278
442	1388	uliu „épervier”	279–280
442	1381	porumbel „pigeon”	280
443	1389	ciocănitoare „pic”	281–282
443	1390	coţofană „pie”	282
444	1391	grangur „loriot”	283–284
444	1393	barză „cigogne”	287–288
444	1397	arc „arc”	284
445	1392	prepeliţă „caille”	285–286
445	1396	potârniche „perdrix”	286
446	1394	bufniţă „hibou”	287–288
446	1395	cucuvea „chouette”	288
447	1398	muşuroi „taupinière”	289–290
447	1399	furnică „fourmi”	290
447	1400	furnicar „fourmilière”	290
448	1402	coropişniţă „courtilière”	291–292
448	1403	urechelniţă „forticule”	292
449	1405	bondar „bourdon”	293–294
449	1404	musca „mouche”	294
449	1407	fluture „papillon”	294
449	1382	porumbiţă „pigeonne”	294
450	1406	streche „taon”	295–296
450	1401	greier „grillon”	296
451	1411	pescuiesc „je pêche”	297–298
451	1410	undiţă „ligne”	292
451	1409	solzi „écailles”	298
451	1408	peşte „poisson”	298
451	1412	pescar „pêcheur”	298
452	1414	crâsnic „carrelet”	299–300
452	1413	copcă „trou (qu'on fait dans la glace)”	300

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LISTA
localităţilor anchetate
(cu corespondenţele dintre NALR – Munt. Dobr., ALR I, II şi WALD)

Nr. crt.	Comuna, satul	Judeţul	Nr. cartografic din		
			NALR – Munt. Dobr.	ALR	WLAD
1.	Boişoara	Vâlcea	671	I, 795	
2.	Perişani, Băiaş	Vâlcea	672		326
3.	Arefu	Argeş	673	I, 782	
4.	Nucşoara	Argeş	674	II, 784	
5.	Albeştii de Muscel	Argeş	675	I, 770	
6.	Lereşti	Argeş	676		
7.	Rucăr	Argeş	677		
8.	Berislăveşti, Dângeşti	Vâlcea	678		
9.	Cepari	Argeş	679		
10.	Muşăteşti	Argeş	680		
11.	Boteni	Argeş	681		
12.	Cetăţeni, Cetăţeni-Vale	Argeş	682		
13.	Budeşti, Bercioiu	Vâlcea	683	I, 803	
14.	Băiculeşti, Tutana	Argeş	684	I, 780	
15.	Mălureni	Argeş	685		
16.	Stâlpeni, Piţigaia	Argeş	686	I, 776	
17.	Cotmeana	Argeş	687		
18.	Colibaşi, Racoviţa	Argeş	688		
19.	Poiana Lacului, Păduroiu din Deal	Argeş	689	I, 792	
20.	Oarja	Argeş	690		
21.	Dragodana, Picior de Munte	Dâmboviţa	691		
22.	Hulubeşti	Dâmboviţa	692		
23.	Ludeşti, Scheiu de Sus	Dâmboviţa	693		
24.	Tătărani, Gheboieni	Dâmboviţa	694		
25.	Brăneşti	Dâmboviţa	695		
26.	Voineşti, Gemenea-Brătuleşti	Dâmboviţa	696		
27.	Runcu, Siliştea	Dâmboviţa	697	I, 768	
28.	Valea Lungă, Valea Lungă-Cricov	Dâmboviţa	698	II, 762	
29.	I.L. Caragiale, Ghirdoveni	Dâmboviţa	699		
30.	Comişani, Lazuri	Dâmboviţa	700	I, 760	
31.	Şirna, Varniţa	Prahova	701		
32.	Măneşti, Coada Izvorului	Prahova	702		
33.	Filipeştii de Pădure, Diţeşti	Prahova	703		
34.	Păuleşti	Prahova	704	I, 748	
35.	Băneşti	Prahova	705		
36.	Talea	Prahova	706		
37.	Şotrile	Prahova	707		
38.	Valea Doftanei, Trăisteni	Prahova	708	I, 764	
39.	Măneciu, Măneciu-Pământeni	Prahova	709		
40.	Bertea	Prahova	710		
41.	Ceraşu, Slon	Prahova	711		
42.	Starchiojd, Bătrâni	Prahova	712	I, 740	
43.	Predeal-Sărari, Tulburea	Prahova	713		
44.	Chiojdeanca, Nucet	Prahova	714		
45.	Plopu	Prahova	715		
46.	Fântânele	Prahova	716	I, 744	
47.	Albeşti-Paleologu, Cioceni	Prahova	717		
48.	Balta Doamnei	Prahova	718	I, 746	
49.	Ciorani	Prahova	719		
50.	Boldeşti-Grădiştea, Grădiştea	Prahova	720		
51.	Andreiaşu de Jos	Vrancea	721		
52.	Vârteşcoiu, Beciu	Vrancea	722		
53.	Poiana Cristei, Podu-Lacului	Vrancea	723		
54.	Jitia	Vrancea	724	I, 595	
55.	Urecheşti	Vrancea	725		
56.	Milcovul, Gologanu	Vrancea	726		
57.	Tătăranu,Bordeasca Veche	Vrancea	727		
58.	Măicăneşti, Râmniceni	Vrancea	728		574
59.	Nămoloasa, Nămoloasa-Sat	Galaţi	729		
60.	Siriu	Buzău	730		
61.	Gura Teghii	Buzău	731	I, 735	
62.	Lopătari, Luncile	Buzău	732		
63.	Cioräşti, Mihălceni	Vrancea	733		
64.	Nehoiu, Nehoiaşu	Buzău	734		
65.	Odăile	Buzău	735		
66.	Murgeşti	Buzău	736		571
67.	Salcia Tudor, Ariciu	Buzău	737		
68.	Siliştea, Cotu Lung	Buzău	738		613
69.	Zărneşti, Vadu Soreşti	Buzău	739		
70.	Boldu	Buzău	740	I, 708	
71.	Gemenele	Brăila	741		
72.	Vădeni, Baldovineşti	Brăila	742		
73.	Pătârlagele, Muşcel	Buzău	743		
74.	Măgura	Buzău	744		
75.	Galbenu	Brăila	745		
76.	Mircea Vodă, Deduleşti	Brăila	746		
77.	Merei, Gura Sărăţii	Buzău	747	II, 728	
78.	Săgeata	Buzău	748	I, 710	
79.	Gropeni	Brăila	749		597
80.	C.A. Rosetti, Bălteni	Buzău	750		
81.	Viziru	Brăila	751	I, 700	
82.	Movila Banului, Limpeziş	Buzău	752		
83.	Zăvoaia	Brăila	753		608
84.	Stăncuţa, Stanca	Brăila	754		598
85.	Padina	Buzău	755		
86.	Dănicei, Dealu Lăunele	Vâlcea	756		
87.	Olanu	Vâlcea	757		
88.	Topana	Olt	758		
89.	Vultureşti, Dienci	Olt	759		
90.	Spineni, Alunişu	Olt	760		
91.	Poboru	Olt	761		
92.	Verguleasa, Dumitreşti	Olt	762	I, 805	
93.	Lunca Corbului, Pădureţi	Argeş	763		
94.	Scorniceşti, negreni	Olt	764	II, 791	
95.	Teslui, Comăniţa	Olt	765		
96.	Hârseşti	Argeş	766		
97.	Valea Mare, Bărca	Olt	767		
98.	Bârla, Mozăceni-Vale	Argeş	768		
99.	Movileni	Olt	769	I, 890	
100.	Milcov, Ulmi	Olt	770		
101.	Balaci	Teleorman	771		
102.	Izvoarele	Olt	772		
103.	Nicolae Titulescu	Olt	773		
104.	Stoicăneşti	Olt	774		
105.	Mihăieşti	Olt	775		
106.	Radomireşti, Călineşti	Olt	776		
107.	Plosca	Teleorman	777		
108.	Plopii-Slăviteşti	Teleorman	778		
109.	Salcia	Teleorman	779		
110.	Lunca, Saelele	Teleorman	780		
111.	Furculeşti	Teleorman	781		
112.	Crângu, Dracea	Teleorman	782		
113.	Ciuperceni, Poiana	Teleorman	783	I, 898	
114.	Piatra	Teleorman	784		
115.	Suhaia	Teleorman	785		
116.	Leordeni, Budişteni	Argeş	786	I, 786	
117.	Răteşti, Tigveni	Argeş	787		
118.	Rociu, Gliganu de Sus	Argeş	788		
119.	Vişina, Răscăeţi	Dâmboviţa	789		
120.	Recea, Recea de Sus	Argeş	790	I, 790	
121.	Şelaru, Fierbinţi	Dâmboviţa	791		
122.	Poeni, Cătunu	Teleorman	792		
123.	Gratia	Teleorman	793		
124.	Tătărăştii de Sus	Teleorman	794		
125.	Blejeşti, Baciu	Teleorman	795		
126.	Zâmbreasca	Teleorman	796		
127.	Talpa, Talpa-Bâscoveni	Teleorman	797		
128.	Mereni, Merenii de Jos	Teleorman	798		

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

129.	Drăcşenei	Teleorman	799	
130.	Moşteni	Teleorman	800	
131.	Vârtoape, Vârtoapele de Sus	Teleorman	801	
132.	Drăgăneştii de Vede	Teleorman	802	I, 896
133.	Orbeasca, Lăceni	Teleorman	803	
134.	Mavrodin	Teleorman	804	
135.	Toporu	Teleorman	805	
136.	Mârzăneşti, Teleormanu	Teleorman	806	
137.	Ţigăneşti	Teleorman	807	I, 900
138.	Cervenia	Teleorman	808	
139.	Pietroşani	Teleorman	809	I, 922
140.	Zimnicea	Teleorman	810	II, 899
141.	Nucet	Dâmboviţa	811	
142.	Finta, Gheboaia	Dâmboviţa	812	
143.	Cornăţel, Bolovani	Dâmboviţa	813	
144.	Mătăsari, Teţcoiu	Dâmboviţa	814	
145.	Butimanu, Sterianu de Sus	Dâmboviţa	815	
146.	Conţeşti, Mereni	Dâmboviţa	816	
147.	Ulieşti	Dâmboviţa	817	
148.	Odobeşti, Zidurile	Dâmboviţa	818	
149.	Brezoaele, Brezoaia	Dâmboviţa	819	
150.	Crevedia	Dâmboviţa	820	
151.	Crevedia Mare	Giurgiu	821	
152.	Militari	Municipiul Bucureşti	822	I, 934
153.	Bucşani, Uieşti	Giurgiu	823	
154.	Mihăileşti	Giurgiu	824	I, 932
155.	Comana	Giurgiu	825	
156.	Ghimpaţi, Sălcioara	Giurgiu	826	II, 928
157.	Stoeneşti	Giurgiu	827	
158.	Radovanu	Călăraşi	828	I, 954
159.	Drăgăneşti-Vlaşca	Teleorman	829	I, 926
160.	Băneasa	Giurgiu	830	
161.	Greaca	Călăraşi	831	
162.	Chirnogi	Giurgiu	832	
163.	Frăteşti	Giurgiu	833	I, 940
164.	Putineiu	Giurgiu	834	
165.	Vedea, Malu	Giurgiu	835	
166.	Ciocârlia	Ialomiţa	836	
167.	Grindu	Ialomiţa	837	I, 725
168.	Miloşeşti	Ialomiţa	838	
169.	Valea Ciorii	Ialomiţa	839	
170.	Ciolpani	Ilfov	840	
171.	Dridu	Ialomiţa	841	
172.	Giurgeni, Piua Petri	Ialomiţa	842	II, 705
173.	Grădiştea	Ialomiţa	843	
174.	Bărcăneşti	Ialomiţa	844	
175.	Sfântu Gheorghe, Butoiu	Ialomiţa	845	
176.	Căzăneşti	Ialomiţa	846	II, 723
177.	Amara	Ialomiţa	847	
178.	Săveni, Frăţileşti	Ialomiţa	848	
179.	Baloteşti	Ilfov	849	

180.	Bucu	Ialomiţa	850		
181.	Făcăeni	Ialomiţa	851	I, 695	
182.	Drăgoeşti	Ialomiţa	852		
183.	Ciulniţa, Poiana	Ialomiţa	853	I, 720	
184.	Ştefăneştii de Jos	Ilfov	854	II, 769	
185.	Albeşti	Ialomiţa	855		
186.	Tămădău Mare	Călăraşi	856	I, 727	
187.	Dor Mărunt	Călăraşi	857		
188.	Stelnica	Ialomiţa	858		
189.	Perişoru	Călăraşi	859		
190.	Gurbăneşti	Călăraşi	860		
191.	Vâlcelele	Călăraşi	861		
192.	Plătăreşti, Podu Pitarului	Călăraşi	862		
193.	Borcea	Călăraşi	863		
194.	Sohatu	Călăraşi	864		
195.	Ulmu	Călăraşi	865	I, 960	
196.	Unirea, Şocariciu	Călăraşi	866	I, 980	604
197.	Mânăstirea	Călăraşi	867		
198.	Grădiştea	Călăraşi	868		
199.	Roseţi	Călăraşi	869		605
200.	Ulmeni	Călăraşi	870		
201.	I.C. Brătianu	Tulcea	871		
202.	C.A. Rosetti	Tulcea	872	I, 675	
203.	Luncaviţa	Tulcea	873		581
204.	Somova	Tulcea	874	II, 682	583
205.	Niculiţel	Tulcea	875	I, 684	582
206.	Turcoaia	Tulcea	876		595
207.	Frecăţei, Cataloi	Tulcea	877		584
208.	Mahmudia, Beştepe	Tulcea	878	I, 677	
209.	Crişan	Tulcea	879		
210.	Valea Nucarilor, Agighiol	Tulcea	880		
211.	Dăeni	Tulcea	881	I, 690	
212.	Topologu	Tulcea	882		
213.	Sarichioi, Enisala	Tulcea	883	I, 679	
214.	Ceamurlia de Jos, Lunca	Tulcea	884		
215.	Ciobanu	Constanţa	885		591
216.	Saraiu, Dulgheru	Constanţa	886		
217.	Cogealac, Râmnicu de Jos	Constanţa	887		
218.	Crucea, Băltăgeşti	Constanţa	888		
219.	Târguşor	Constanţa	889		
220.	Seimenii Mari	Constanţa	890		588
221.	Mihail Kogălniceanu, Sibioara	Constanţa	891	I, 988	
222.	Rasova, Cochirleni	Constanţa	892	I, 986	586
223.	Aliman, Dunăreni	Constanţa	893		
224.	Peştera	Constanţa	894		
225.	Ostrov	Constanţa	895		593
226.	Băneasa	Constanţa	896	I, 984	589
227.	Adamclisi	Constanţa	897		
228.	Topraisar	Constanţa	898	II, 987	
229.	Chirnogeni	Constanţa	899		
230.	Limanu	Constanţa	900	I, 990	

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

INDICE ALFABETIC AL CUVINTELOR-TITLU

Titlul	*Nr. hărţii*
alambic „alambic"	379
albină „abeille"	381 MN
alice „grenaille"	426
altoi „greffe"	371 MN
altoiesc „je greffe"	371 MN
alun „noisetier"	420 MN
alună „noisette"	420 MN
arc „arc"	444 MN
ardei gras „piment doux, poivron"	341
ardei iute „piment piquant"	342
arici „hérisson"	432 MN
arie „aire"	327 MN
baniţă „boisseau"	323
barză „cigogne"	444 MN
bat (nucile) „je gaule (les noix)"	372
batoză „batteuse"	320
băteală „trame"	396 MN
bilesc (pânza) „ je blanchis (la toile)"	400
boboc (de floare) „bouton (de fleur)"	425 MN
bondar „bourdon"	4[illegible]9
borhot „résidu de la distillation des prunes"	361
brad „sapin"	415 MN
brazdă „sillon"	306 MN
brazdă (de fân) „andain"	328 MN
brădet „sapinière"	416
bufniţă „hibou"	446
buruieni „mauvaises herbes"	313
butoi „tonneau"	374
caier „quenouillée"	392 MN
cais „abricotier"	357 MN
caisă „abricot"	357 MN
cartofi „pommes de terre"	347
castraveţi „concombres"	343 MN
cazan (de fiert ţuică) „chaudron (servant à la préparation de l'eau-de-vie)"	377 MN
cazma „bêche"	339
căpiţă „meule (de foin)"	332
căpşună „fraise"	354 MN
cărâmb (la greblă) „traverse (du râteau)"	334
câine (de vânătoare) „chien (de chasse)"	430
câlţi „étoupe"	388
cânepă „chanvre"	382 MN
cânepişte „chènevière"	382
cârtiţă „taupe"	432
ceapă „oignon"	348 MN
ceară „cire"	376 MN
cerb „cerf"	431 MN
cerboaică „biche"	431 MN
cereale „céréales"	321 MN
(prune) chirtoace „(prunes) rabougries"	357
cioară „corbeau"	439 MN
ciocan (de bătut coasa) „marteau (dont on bat la faux)"	336 MN
ciocani „moignons des tiges coupées"	312
ciocănitoare „pic"	443
cioroi „corbeau (mâle)"	439 MN
cireaşă „cerise"	362
cireş „cerisier"	362 MN
claie „amas de foin (plus grande que la meule"	333
coajă „écorce"	414 MN
coajă (de nucă) „écorce (de la noix)	368
coasă „faux"	334 MN
cocean „épi de maïs égrené"	308 MN
cocean (de măr) „trognon (de pomme)"	355
codru (les sens du mot *codru)*	403
colectivist „collectiviste"	324 MN
copaci „arbres"	412
copcă „trou (qu'on fait dans la glace)"	452 MN
corcoduş „mirabellier"	367
corcoduşe „mirabelles"	366

Titlul	*Nr. hărţii*
coropişniţă „courtilière"	448
cosaş „faucheur"	335
coşar „ramoneur"	307
coţofană „pie"	443 MN
crăp (lemne) „je fends (le bois)"	420 MN
crâng (les sens du mot *crâng)*	404
crâsnic „carrelet"	452
creangă „branche"	413 MN
cucuruz (de brad) „pomme (du sapin)"	415
cucuvea „chouette"	446 MN
curătură „terrain défriché"	406
cursă (pt. şoareci) „sourcière"	437 MN
cute „queux"	335 MN
deapăn „je dévide"	394
desagi „besace"	402
desfac (boabele) „j'égrène l'épi"	310
desfac (pănuşile) „j'effeuille (l'épi de maïs)"	309
desiş „fourré"	407
(pânza) se destramă „(la toile) s'effiloche"	401
dezghioc (fasolea) „j'écosse"	346
dihor „putois"	432 MN
dovleac (porcesc) „courge"	348
drojdie „lie"	377 MN
dud „mûrier"	369 MN
dude „mûres"	369 MN
fag „hêtre"	421 MN
fagure „rayon de miel"	376 MN
fasole „haricot"	345 MN
făget „hêtraie"	421 MN
fân „foin"	328 MN
fânaţ „pré"	328
fir „fil"	391 MN
floarea-soarelui „tournesol"	315 MN
fluture „papillon"	449 MN
fragi „fraises des bois"	354
fragii „les fraises"	354 MN
frasin „frêne"	442
frânghie „corde"	383
fructe „fruits"	356
fruntea ţuicii „eau-de-vie provenant du début de la distillation"	360
frunză „feuille"	407 MN
frunzuliţă „petit feuille"	407 MN
fuior „filasse"	386 MN
furcă[1] „fourche"	331 MN
furcă[2] „fourche (en bois)"	331 MN
furcă[3] „fourche (de fer)"	331 MN
furcă (de tors) „quenouille"	388 MN
furnicar „fourmilière"	447 MN
furnică „fourmi"	447 MN
fus „fuseau"	388 MN
găoace (de nucă) „coquille (de la noix)"	369
ghem „pelote"	395 MN
ghimpe „épine"	424
ghindă „gland"	417 MN
gonaci „rabatteurs"	428
gosp. agr. col. „exploitation agricole collective"	324
grangur „loriot"	444
grapă „herse"	306
grădinar „jardinier"	339 MN
grădină „potager"	339 MN
grâu „blé"	316 MN
greblă „râteau"	334 MN
greier "grillon"	450 MN
gulie "chou-rave"	347 MN
gunoiesc (ogorul) „je fume (la jachère)"	305
gutui (pom) „cognassier"	368 MN
gutui (fruct) „coings"	368 MN

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

haită (de lupi) „bande (de loups)" 429
hambar[1] „grenier" 321
hambar[2] „(les sens du mot *hambar)*" 322
hotarul (satului) „domaine d'un village" 326
hrean „raifort" 346 MN
huci „petit bois épais" 408
iepure „lièvre" 434 MN
iepuroaică „hase" 434
iepuroi „lièvre (mâle)" 434 MN
impozit „impôt" 325 MN
in „lin" 384 MN
inginer agronom „ingénieur agronome" 325
inişte „linière" 384
iţe „lisses" 400 MN
împuşc „je tire" 426 MN
(albina) înţeapă „l'abeille pique" 380 MN
învelesc (pânza) „je monte la chaîne sur l'ensouple" 396
jir „faîne" 417 MN
lan „champ de blé" 316
lăzuiesc „j'essarte (le terrain)" 406 MN
leasă „clayon" 359 MN
leneş „paresseux" 338 MN
leneşă „paresseuse" 338 MN
limbă (la meliţă) „mâchoire (de la broie)" 385
livadă „verger" 373
lozniţă „fosse où l'on fait du feu pour fair sécher les prunes" 359
lucernă „luzerne" 326 MN
luncă „pré au bord d'une rivière" 410
lup „loup" 429 MN
lupoaică „louve" 429 MN
magiun de prune „sorte de marmelade de prunes" 356 MN
maimuţă „singe" 435 MN
mazăre „pois" 346 MN
măceş „églantier" 423
mănunchi (de grâu) „javelle, poignée (de blé)" 318
măr (fruct) „pomme" 355 MN
măr (pom) „pommier" 355 MN
măr pădureţ „pommier sauvage" 358 MN
mărar „fenouil-bâtard" 344 MN
mătase (de porumb) „soies (du maïs)" 310 MN
mâzgă „sève" 414
melc „escargot" 438 MN
meliţă „broie" 385 MN
miere „miel" 375 MN
mierlă „merle (femelle)" 441
mierloi „merle (mâle)" 441 MN
miez (de nucă) „amande (de la noix)" 370
mistreţ „sanglier" 428 MN
mlădiţă „talle" 408 MN
morcov „carotte" 344 MN
muche (la sapă) „côté opposé au tranchant" 313 MN
mugur „bourgeon" 415 MN
muscă „mouche" 449 MN
muşuroi „taupinière" 447
năvădesc „je passe les files par les lisses et le peigne" 399 MN
nicovală „enclume" 336
nuc „noyer" 368 MN
nucă „noix" 368 MN
nucă seacă „noix vide" 370 MN
nucet „noiseraie" 371
nuia „verge" 411 MN
(mere) oarzăne „(pommes) précoces" 355 MN
(am) obosit „je suis fatigué" 337 MN
ochesc „je vise" 427 MN
(mă) odihnesc „je me repose" 337
ogor[1] „quéret, champ labouré" 304
ogor[2] (les sens du mot *ogor)* 304 MN
omidă „chenille" 372 MN
orz „orge" 323 MN
otavă „regain" 330 MN
ovăz „avoine" 323 MN
paie „paille" 320 MN
pală (de fân) „fourché (de foin)" 330
pară „poire" 362 MN
paznic (de câmp) „garde-champêtre" 327
pădurar „garde-forestier" 418 MN
pădure „bois, forêt" 418 MN
pănuşi „spathes" 309 MN
păr „poirier" 362 MN
păstaie „casse" 345
pătlagină „plantain" 425
pătlăgele roşii „tomates" 340
pătrunjel „persil" 344
pânză „toile" 401 MN
pepenărie „melonnière" 351
pepene galben „melon" 350 MN
pepene verde „pastèque" 350
pescar „pêcheur" 452 MN
pescuiesc „je pêche" 451
peşte „poisson" 451 MN
piaptănă (câlţi) „elle peigne (l'étoupe)" 389 MN
piepteni (pt. câlţi) „peignes (pour l'étoupe)" 389
piersic „pêcher" 365 MN
piersici „pêches" 365
pleavă „balle" 319 MN
plop „peuplier" 421
plug „charrue" 303 MN
plugar „laboureur" 303
polog „fauchée" 329
pom „arbre fruitier" 373 MN
porumb „maïs" 307 MN
porumbel „pigeon" 442 MN
porumbişte „champ de maïs" 311
porumbiţă „pigeonne" 449 MN
postaţă „motte labouré (fauchée)" 319
potârniche „perdrix" 445 MN
praf de puşcă „pudre à canon" 427
prăşesc (porumbul) „je bêche" 314 MN
prepeliţă „caille" 445
preşedinte (al colectivei) „président" 324 MN
prun „prunier" 356 MN
prună „prune" 356 MN
pupăză „huppe" 441 MN
purcoi „tas (de foin)" 331
puşcă „fusil" 426 MN
puzderii „chènevottes" 386
rachiu de tescovină „eau-de-vie de marc" 377
ragil „je sérance" 387 MN
ragilă „séran" 387
rarişte „éclaircie" 409
rădăcină „racine" 410 MN
răsadniţă „couche, planche de fumier" 343
răşchiez „je dévide (au travouil)" 392
răşchitor „travouil" 391
răşină (de brad) „résine" 416 MN
război (de ţesut) „métier à tisser" 397 MN
răzor „dérayure" 316 MN
rândunică „hirondelle" 438 MN
rânsă (la alun) „bouquet de noisette" 420
regina albinelor „reine des abeilles" 381
retez (un copac) „j'étête (un arbre)" 409 MN
ridiche „radis" 349 MN
roi „essaim" 379 MN
rost „foule; pas" 397
runc (les sens du mot *runc)* 422 MN
salamandră „salamandre" 439
salcâm „robinier" 423 MN
salcie „saule" 422
sapă „binette" 313 MN
săgeată „flèche" 427 MN
sâmbure[1] „noyau" 363 MN
sâmbure[2] „amande du noyau de prune" 363
scutur (pomul) „je secoue (l'arbre) 372 MN
secară „seigle" 320 MN
seceră „faucille" 311 MN
sfeclă furajeră „betterave fourragère" 352
sfeclă roşie „betterave rouge" 352 MN
snop „gerbe (de blé)" 318 MN
solzi „écailles" 451 MN
spată „peigne" 400 MN
spic „épi" 317
stejar „chêne" 417
stejăriş „chênaie" 418
streche „taon" 450
(dinţii) strepezesc „(les dents sont) agacées" 358
struguri „raisins" 374 MN
stup „ruche" 378 MN
sucală „rouet (à bobiner)" 399
(firul) se suceşte „(on) tord (le fil)" 393 MN
suveică „navette" 398
şarpe „serpent" 436 MN
şerpoaică „femelle du serpent" 435
şezătoare (la tors) „veillée de filandières" 390
şiră (de paie) „meule (de paille)" 329 MN
şoarece „souris" 437
ştiulete „épi de maïs" 308
tăietură „terrain qui reste après la coupe d'un bois" 405
târnăcop „pic" 314
tei „tilleul" 423 MN
tescovină „marc" 376
tigvă „gourde, calebasse" 349
tioc (la curte) „coffin" 333 MN

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

se topeşte (cânepa) „on fait rouire (le chanvre)" 383 MN
toporâşte (la coasă) „manche de faux" 335 MN
tort „filé" 393
tractor „tracteur" 303 MN
tractorist „tractoriste" 305 MN
traistă „sac" 402 MN
trântor „faux bourdon" 381 MN
treier „j'égrène (le blé)" 319 MN
trifoi „trèfle" 326 MN
tufă (les sens du mot *tufă)* 419
tulpină „tronc" 413
ţeapă (la grâu) „barbe des épis" 317 MN
ţeavă „cannette" 398 MN
ţuică „eau-de-vie (de prunes)" 361 MN
ţuică profriptă „eau-de-vie deux fois distillée" 360 MN
urechelniţă „forticule" 448 MN
uliu „épervier" 442
undiţă „ligne" 451 MN
urs „ours" 430 MN
ursoaică „ourse" 430 MN
urzeală „chaîne" 396 MN
urzică „ortie" 424 MN
urzoi „ourdissoir" 395
usturoi „ail" 348 MN
varză „chou" 341 MN
varză acră „choucroute" 341 MN
vânător „chasseur" 430 MN
vârtelniţă ..dévidoir" 394 MN
velniţă „hangar où est montée la distillerie" 378
venin „venin" 436 MN
veştedă „fanée" 412 MN
veveriţă „écureuil" 435 MN
vie „vignoble" 375 MN
vierme „ver" 438
viespe „guêpe" 380
viezure „blaireau" 431
vin „vin" 374 MN
viperă „vipère" 436
vişin „griottier" 364 MN
vişine „griottes" 364
viţă-de-vie „vigne" 375
vizuină „terrier" 433
volbură „liseron" 315
vrabie „moineau" 440
vrăbioi „moineau (mâle)" 440 MN
vrej „sarment" 351 MN
vulpe „renard" 433 MN
vulpoi „renard" 433 MN
zarzavaturi „légumes" 340 MN
zarzăr „sorte d'abricotier" 367 MN
zarzăre „sorte d'abricot" 366 MN
zăvoi „petit bois au bord d'une rivière" 411
zeamă (de fructe) „jus" 361 MN
zeamă (de varză) „saumure (de choucroute)" 342 MN
zimţi „dents (du tranchant de la faucille)" 312 MN
zmeură „framboise" 353 MN
zmeuriş „framboisière" 353

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TRANSCRIEREA FONETICĂ

Dăm mai jos, în ordine alfabetică, lista semnelor întrebuințate în transcrierea fonetică a materialului *NALR*. Sistemul de notare folosit are la bază sistemul *Atlasului lingvistic român*, cu unele completări.

După semnul egalității, indicăm, pentru semnele folosite de noi, corespondentul cel mai apropiat în sistemul de transcriere al *Asociației fonetice internaționale*, publicat de D. Jones în *Laützeichen und ihre Anwendung in verschiedenen Sprachgebieten* (Berlin, 1928, p. 18—27).

a (cea mai deschisă vocală din seria centrală: a...ă...î) în munt. *cap* = între ɐ și ɑ.

å (cea mai deschisă vocală din seria posterioară: å...o... u) în istr. *cåp* = ɒ.

ą (a cu nuanță posterioară) în băn. *cąp* = ɑ.

ä (cea mai deschisă vocală din seria anterioară: ä...e...i) în bucov. *päle* 'piele' = æ.

ạ (a cu nuanță anterioară) în munt. *steạ* 'stea' = a.

ą (a închis) în olt. *mąl* (adv.).

ă (vocală cu deschidere mijlocie din seria centrală) în munt. *păr* = ə.

ą̆ (ă deschis) în mold. *bą̆rbát* = ɐ.

ặ (ă închis) în olt. *pặnă* = între ə și ɨ, dar mai aproape de ə.

â (vocală din seria centrală, între ă și î, mai aproape de î) în mold. *câsă* = între ə și ɨ.

b (oclusivă bilabială sonoră) în munt. *bun* = b.

c (oclusivă velară surdă) în munt. *corb*, semn întrebuințat înaintea vocalelor a, ă, â, î, o, ŏ, u, ŭ, înaintea consoanelor sau la sfârșitul cuvintelor = k.

č (africată alveolo-palatală surdă, al cărei element fricativ este un ś) în munt. *čáră* 'ceară' = între tɕ și tʃ.

ć (africată alveolo-palatală, cu nuanță mai palatală) în trans. *ćur* 'ciur' = între tɕ și tʃ, dar mai aproape de tɕ.

ć (africată alveolo-palatală surdă, al cărei element fricativ este un ś, corespunzând sonorei ď) în băn. *fráće* 'frate' = tɕ.

č (africată palato-alveolară surdă, al cărei element fricativ este un ș, corespunzător sonorei ğ) în maram. *čăr* 'cer' = tʃ.

d (oclusivă dentală sonoră) în munt. *dar* = d.

d́ (oclusivă dentală sonoră puțin palatalizată) în mold. *ùnd́e* 'unde' = între d și ɖ.

ď (oclusivă alveolo-palatală sonoră) în mold. *ďin* 'din' = între ɖ și ɟ [cf. ť].

d̈ (oclusivă palatală sonoră) în trans. *d̈in* 'din' = ɟ.

ḍ (oclusivă cacuminală sonoră, corespunzând surdei ṭ) în trans. *crúḍă* = ɖ.

ʒ (africată dentală sonoră) în mold. *ʒic* 'zic' = dz.

ʒ́ (africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este un ź, corespunzând surdei ć) în băn. *ʒ́es* 'des' = dʑ.

δ (fricativă interdentală sonoră, corespunzând surdei ϑ) în arom. *δálă* 'zară' = ð.

e (vocală cu deschidere mijlocie, din seria anterioară) în munt. *vezi* = e.

ẹ (e semideschis) în olt. *vẹde* = între e și ɛ.

ę (e deschis) în trans. *vęde* = ɛ.

ę̈ (e și mai deschis, în bucov. *vę̈de* 'vede' = între ɛ și æ.

ẹ (e închis) în mold. *vẹdẹ* = e (închis).

ẹ̣ (e și mai închis) în mold. *vẹ́dẹ* = între e și i.

ĕ (vocală centrală cu nuanță anterioară, între ă și e) în băn. *făšĕ* 'face' = între ə și e.

ę̆ (ĕ deschis, între ă și ę) în trans. *așę̆* 'așa' = între ɐ și ɛ.

f (fricativă labio-dentală surdă) în munt. *fin* = f.

g (oclusivă velară sonoră) în munt. *gol* = g.

ğ (africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este un ź) în munt. *ğer* 'ger' = între dʑ și dʒ.

ǧ (africată palato-alveolară sonoră, al cărei element fricativ este un j, corespunzând surdei č) în maram. *ǧăr* 'ger' = dʒ.

ǵ (oclusivă velară sonoră palatalizată, corespunzând surdei ḱ) în munt. *ǵem* 'ghem' = gʲ.

γ (fricativă velară sonoră, corespunzând surdei χ) în istr. *γúră* 'gură' = ɣ.

h (fricativă laringală surdă) în trans. *hájnă* 'haină' = h.

ḥ (fricativă laringală sonoră) în trans. *hóḥot* 'hohot' = ɦ.

ḧ (fricativă palatală surdă, corespunzând sonorei y) în munt. *ḧir* 'fir' = ç.

χ (fricativă velară surdă, corespunzând sonorei γ) în munt. *χáină* 'haină' = x.

i (vocala cea mai închisă din seria anterioară) în munt. *fir* = i.

į (i deschis) în mold. *márį* 'mare' = ɪ.

î (vocala cea mai închisă din seria centrală) în munt. *cînd* = ɨ.

ị (vocală centrală cu nuanță anterioară între i și î) în trans. *rịu* 'râu' = ɪ.

j (fricativă palato-alveolară sonoră, corespunzând surdei ș) în trans. *jar* 'jar' = ʒ.

j́ (j puțin muiat, corespunzând surdei ś) în olt. *j́ugă*.

j́ (j muiat, corespunzând surdei ś) în munt. *j́ug* 'jug' = între ʒ și ʑ.

k (oclusivă velară surdă, identică cu c. Semnul se întrebuințează numai înaintea lui e și i) în băn. *kip* 'chip' = k.

ḱ (oclusivă velară surdă puțin palatalizată) în munt. *ḱip* 'chip' = între k și c.

ḱ (oclusivă velară surdă palatalizată, corespunzând sonorei ǵ (în mold. *ḱišór* 'picior' = c.

l (laterală alveolară) în munt. *pălărijă* 'pălărie' = l.

ľ (l puțin palatalizat) în trans. *ľéľă* 'ele' = ʎ.

l' (laterală palatală) în arom. *ḧil'u* 'fiu' = ʎ.

ł (laterală velară) în maram. *cał* 'cal' = ɫ.

m (oclusivă nazală bilabială) în munt. *măsă* = m.

ɱ (nazală labio-dentală, cu ocluziune incompletă, urmată de f, v) în munt. *îɱvăț* 'învăț' = ɱ.

n (oclusivă nazală dentală) în munt. *mînă* = n.

ń (oclusivă nazală dentală puțin palatalizată) în mold. *pîńį* 'pâine' = ɲ.

ń (oclusivă nazală palatală) în mold. *ńel* 'miel' = ɲ.

ṇ (nazală cu ocluziune incompletă, urmată de constrictive și lichide) în munt. *îṇșir* 'înșir'.

ṇ (nazală slăbită, urmată de consoană) în trans. *múṇte* 'munte'.

ŋ (nazală velară, urmată de c (k), g) în munt. *îŋcă* = ŋ.

n̆ sau n̈ (nazală dentală, de durată mai scurtă, vălul palatului necoborând îndeajuns, mai ales pentru n̈), în pronunțarea lui n intervocalic la moți: *cîn̆i*, *cîn̈i* 'câine'.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

o (vocală cu deschidere mijlocie din seria posterioară) în munt. *pot* = o.

ǫ (o semideschis) în olt. *dǫrm*.

ǫ (o deschis) în trans. *pǫt'e* 'poate' = ɔ.

ǫ (o și mai deschis) în olt. *dǫŭo* 'două'.

ō (vocală anterioară labială, cu deschidere mijlocie, cu nuanță închisă) în magh. *cōr* 'cerc' = ø.

p (oclusivă bilabială surdă) în munt. *par* = p.

r (vibrantă apicală alveolară) în munt. *rar* = r.

r̄ (r cu mai multe și mai puternice vibrații) în trans. *r̄ŭ* 'rău'.

r̿ (r cu și mai multe vibrații) în trans. *r̿ăŭ* 'rău'.

ρ (r uvular) în arom. (la fărșeroți) *gúρă* 'gură' = R.

ρ̄ (r uvular cu mai multe vibrații) în arom. (la fărșeroți) *vę̄ρă* 'vară'.

ṙ (r apical cu o singură vibrație, foarte slabă) la moți, în *cîṙį* 'câine' = ɾ.

ŕ (r puțin muiat) în olt. *ŕeče* 'trece'.

ŕ (r muiat) în trans. *învățătóŕ* 'învățător' = ɾ̡.

r (r bilabial) în interjecția munt. *tr̃* cu care se opresc caii.

s (fricativă dentală surdă) în munt. *sóră* = s.

ś (fricativă alveolo-palatală surdă muiată, corespunzând sonorei ź) în băn. *féśe* 'face' = ɕ.

ś (fricativă alveolo-palatală surdă, aproape identică cu ś, dar cu o articulație puțin posterioară, corespunzând sonorei ź) în mold. *féśi* 'face' = ɕ.

ș (fricativă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei j) în mold. *șî* 'și' = ʃ.

ș̄ (ș pronunțat mai puternic, dând impresia unui ș mai lung) în mold. *ș̄î* 'și'.

ș́ (ș puțin muiat, corespunzând sonorei j́) în olt. *ăș́ază* 'așază'.

ș́ (ș muiat, corespunzând sonorei j́) în munt. *ăș́ă* 'ușa' = între ʃ și ɕ.

t (oclusivă dentală surdă) în munt. *tátă* = t.

t' (oclusivă dentală surdă puțin palatalizată) în mold. *múnt'e* = ȶ.

t́ (oclusivă palatală surdă) în mold. *frát́e* = între ȶ și c [cf. d́].

t̋ (oclusivă palatală surdă) în trans. *frát̋e* = c.

ṭ (oclusivă cacuminală surdă, corespunzând sonorei ḍ) în trans. *clópoṭ* = ʈ.

ϑ (fricativă interdentală surdă, corespunzând sonorei δ) în arom. *năϑgămă* 'puțin' = θ.

ț (africată dentală surdă) în munt. *țin* = ts.

u (vocala cea mai închisă din seria posterioară) în munt. *bun* = u.

ų (u deschis) în olt. *p-ųrmă* 'pe urmă'.

ů (vocală centrală cu nuanță posterioară, între î și u) în olt. *dů̂pă* = între ɨ și u.

ü (vocală anterioară, labială închisă) în magh. *fül* 'ureche' = y.

v (fricativă labiodentală sonoră) în munt. *váră* = v.

w (fricativă bilabială sonoră) în ucrain. (la huțuli) *wodă* 'apă' = w.

z (fricativă dentală sonoră) în munt. *zac* = z.

ź (fricativă alveolo-palatală sonoră corespunzând surdei ś) în băn. *źénă* 'geană' = ʑ.

ź (fricativă alveolo-palatală sonoră corespunzând surdei ś) în mold. *źénă* 'geană' = ʑ.

y (fricativă palatală sonoră, corespunzând surdei h́) în trans. *yérme* 'vierme' = j (fricativ).

SEMNE DIACRITICE

~ (deasupra vocalelor) nazalitate: õ = õ

- (deasupra vocalelor) seminazalitate: ō

. (sub vocale sau consoane sonore) asurzire: į, ṛ = i̥, r̥

, (sub vocale sau consoane sonore) sonoritate redusă: ą

(sub vocale) închidere: ẹ

.. (sub vocale) închidere mai mare: ẹ̈

˛ (sub vocale) deschidere: ę

˛ (sub vocale) deschidere mai mare: ǫ

˛ (sub vocale) semideschidere ę

ˇ (deasupra consoanelor c și g): č africată surdă, între ĉ și č ; ǧ africată sonoră între ĝ și ǧ

ʾ (înaintea vocalelor) oclusivă glotală (coup de glotte): ʾe = ʔe

' după oclusive, arată o explozie mai puternică, în olt. *pat'* 'pat'

• (sub consoane) consoană silabică: ṇ = n̩

‿ (sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong: ų 'în *daų*' = ŭ

⁀ (deasupra vocalelor) arată că două vocale formează un diftong cu elemente egale, în trans. *tŏâte*

´ (deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal: *véde* , *tųắte* = ˈvede , ˈtŭɒte

˝ (deasupra unei vocale) accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze: *nű vrgau*

` (deasupra unei vocale) accent secundar: *sànătáte* = ˌsenəˈtate

- (deasupra unei vocale, lichide sau fricative) lungime: ō , r̄ , s̄

˘ (deasupra unei vocale) scurtime: ŭ

+ (sub o nazală) arată că articulația nazalei nu e completă, ci analoagă constrictivei următoare: *îṃvăț* = ɨɱˈvəts

ẹ ĕ ȃ etc. arată nuanțe vocalice intermediare

z/s d/t s/z etc. arată nuanțe consonantice intermediare

ⁱ ᵘ ᵃ ʰ etc. (la umărul literei precedente) arată sunete slab perceptibile

etc. arată sunete și mai slab perceptibile

etc. arată sunete extrem de slab perceptibile

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ALTE SEMNE

-	se întrebuinţează ca în ortografia oficială: *dắ-t῎ĕ la drịápta, n-a văzút.*
–	înlocuieşte silabele dinaintea accentului cuvântului, reproduse în forma anterioară: *tîrnăcóp; – cǫ̯ápe.*
–	sub litere sau sub cuvinte, arată că anchetatorul a auzit bine sunetele sau cuvintele subliniate, deşi acestea par neobişnuite. Cuvintele subliniate în NOTE sunt reproduse în transcriere fonetică.
–	pusă în locul unui răspuns, arată că în punctul respectiv n-a fost pusă întrebarea.
‿	leagă două sau mai multe cuvinte care formează un singur grup fonetic: *saị‿ĭ‿sus* 'sai în sus'.
—	arată că anchetatorul n-a auzit clar sunetele astfel subliniate.
~	înlocuieşte forma precedentă.
	puse în urma sau înaintea unui răspuns, arată că el nu este complet. Completarea este de obicei dată în NOTE.
+	pusă după un răspuns, trimite la NOTE, de obicei sub II şi numai în cazuri rare sub III.
?	pus în locul unui răspuns, arată că informatorul n-a ştiut să răspundă; dacă urmează totuşi un răspuns, acesta a fost dat după ezitare.
#	pus în locul unui răspuns, arată că informatorul a declarat că nu există termenul întrebat.
∞	pus în locul sau înaintea unui răspuns, arată că obiectul sau obiceiul întrebat nu există în localitate.
,	separă variante lexicale.
;	separă forme gramaticale diferite ale aceluiaşi cuvânt: singularul de plural, forma articulată de cea nearticulată, persoana I de a II-a.
„ "	între aceste ghilimele sunt reproduse explicaţiile sau completările date de informatori, de obicei netranscrise fonetic şi literarizate.
‹ ›	între aceste ghilimele se dă traducerea literară a răspunsurilor româneşti sau traducerea românească a răspunsurilor din limbile minorităţilor naţionale.
( )	între aceste paranteze sunt reproduse, pe hartă sau în NOTE, explicaţii sau completări, transcrise fonetic, date de informatori.
[ ]	între aceste paranteze se dau completările sau observaţiile anchetatorilor sau ale redactorilor; sub titlul hărţii, cifrele puse între aceste paranteze reprezintă numărul întrebării din chestionar.
[k]	pus înaintea unui răspuns, arată că informatorul s-a corectat.
[σ]	pus înaintea unui răspuns, arată că termenul a fost sugerat de anchetator.
[ε]	arată că informatorul a ezitat înainte de a da răspunsul.
[?]	pus după un răspuns, arată că anchetatorul se îndoieşte de exactitatea răspunsului înregistrat.
[!]	pus după răspuns, arată că întrebarea sau răspunsul l-a făcut pe informator sau pe cei de faţă să râdă.
[*]	pus înaintea unui răspuns, arată că răspunsul a fost dat de un informator ocazional, căruia anchetatorul nu i-a notat numele.
[**]	arată un al doilea informator ocazional.
[I], [II], etc.	arată numărul informatorului din localitatea respectivă.

În NOTE:

sub I se arată cum a fost pusă întrebarea;

sub II sunt date explicaţiile sau completările primite de la informatori în legătură cu răspunsurile de pe hartă;

sub III sunt date observaţiile sau completările anchetatorilor sau ale redactorilor.

ABREVIERI

[a.], [art.] formă articulată
[acuz.] acuzativ
[adj.] adjectiv
[adv.] adverb
[AL] formă rostită repede (allegro)
[B] aşa zic bătrânii
[col.] colectiv
[cond.] condiţional
[conj.] conjunctiv
[D] întrebare directă
[f.] feminin
[F] aşa zic femeile
[gen.] genitiv
[ger.] gerunziu
[GEST] întrebare însoţită de gest
[h.] harta
[IMIT.] întrebare însoţită de imitarea acţiunii
[imper.] imperativ
[imperf.] imperfect
[imper. neg.] imperfect negativ
[INDIC.] întrebare completată prin indicarea obiectului
[ind. prez.] indicativ prezent
[inf.] infinitiv
[L] formă rostită rar
[m.] masculin
[m.m.c. perf.] mai mult ca perfectul
[MN] material necartografiat
[n.] neutru
[part.] participiu
[perf. c.] perfect compus
[perf. s.] perfect simplu
[pl.] plural
[pl. a.] plural articulat
[pl. f.] plural feminin
[pl. m.] plural masculin
[pl. na.] plural nearticulat
[pl. tant.] plurale tantum
[plş.] planşa (cu MN)
[R] formă recentă
[s.] substantiv
[sg.] singular
[sg. a.] singular articulat
[sg. f.] singular feminin
[sg. m.] singular masculin
[sg. na.] singular nearticulat
[sg. tant.] singulare tantum
[T] aşa zic tinerii
[V] formă veche
[viit.] viitor
[voc.] vocativ
[1], [2], [3] arată persoana I, a II-a, a III-a singular
[4], [5], [6] arată persoana I, a II-a, a III-a plural

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASE LINGVISTICE ROMÂNEŞTI ŞI ROMANICE

SIGLE

AIS = Karl Jaberg und Jakob Jud, *Sprach- und Sachatlas Italiens und der Südschweiz,* I–VIII, Zofingn, 1928–1940; *Index,* Bern, 1960.

ALA = Antoni Griera, *Atlas lingüístic d'Andorra,* Andorra, 1960.

ALAL = Jean-Claude Potte, *Atlas linguistique et ethnographique de l'Auvergne et du Limousin,* I–III, Paris, CNRS, 1975–1992.

ALAran = Antoni Griera, *Atlas lingüístic de la Vall d'Aran,* Barcelona, 1973.

ALB = Gérard Taverdet, *Atlas linguistique et ethnographique de Bourgogne,* I–III, Paris, CNRS, 1975–1980.

ALBRAM = Gabriel Guillaume et Jean-Paul Chauveau, *Atlas linguistique et ethnographique de la Bretagne romane, de l'Anjou et du Maine (atlas linguistique armoricain roman),* I–II, Paris, CNRS, 1975–1983.

ALC = Antoni Griera, *Atlas lingüístic de Catalunya,* I–V, (1923–1939), VI–X (1962–1964), Barcelona.

ALCB = Henri Bourcelot, *Atlas linguistique et ethnographique de la Champagne et de la Brie,* I–III, Paris, CNRS, 1966–1978.

ALCe = Pierrete Dubuisson, *Atlas linguistique et ethnographique du Centre,* I–III, Paris, CNRS, 1971–1982.

ALCo = Jules Gilliéron et Edmond Edmont, *Atlas linguistique de la Corse,* fasc. 1–4, Paris, 1914–1915.

ALEA = Manuel Alvar, con la coraboción de Antonio Llorente y Gregorio Salvador, *Atlas lingüístico y etnográfico de Andalucía,* I–IV, Granada, 1961–1973.

ALEANAR = Manuel Alvar, Antonio Llorente, T. Buesa y E. Alvar, *Atlas lingüístico y etnográfico de Aragon, Navarra y Rioja,* I–IX, Madrid, 1979–1982.

ALED = A.M. Melillo, *Atlante linguistico etnografico della Daunia,* I, Manfredonia, 1979.

ALEIC = Gino Bottiglioni, *Atlante linguistico etnografico italiano della Corsica,* I–X, Pisa, 1933–1942.

ALF = Jules Gilliéron et Edmond Edmont, *Atlas linguistique de la France,* fasc. 1–35, Paris, 1902–1910.

ALFC = Colette Dondaine, *Atlas linguistique et ethnographique de la Franche-Comté,* I–III, Paris, CNRS, 1972–1984.

ALG = Jean Séguy avec la collaboration de Jacques Allières, Xavier Ravier, *Atlas linguistique et ethnographique de la Gascogne,* I–VI, CNRS, Paris, 1954–1972.

ALIFO = Marie-Rose Simoni-Aurembou, *Atlas linguistique et ethnographique de l'Île-de-France et de l'Orléanais,* I–II, Paris, CNRS, 1974–1978.

ALJA = Jean-Baptiste Martin et Gaston Tuaillon, *Atlas linguistique et ethnographique du Jura et des Alpes du Nord,* I–III, Paris, CNRS, 1971–1978.

ALLOc. = Xavier Ravier, avec la collaboration de Jacques Boisgontier, Ernest Nègre, *Atlas linguistique et ethnographique du Languedoc occidental,* I–III, Paris, CNRS, 1978–1986.

ALLOr. = Jacques Boisgontier, avec la collaboration de Louis Michel et la participation de Jean-Marie Petit, *Atlas linguistique et ethnographie du Languedoc oriental,* I–II, Paris, CNRS, 1981–1984.

ALLR = J. Lanher, Alain Litaize et Jean Richard, *Atlas linguistique et ethnographique de la Lorraine romane,* I–IV, Paris, CNRS, 1979–1988.

ALLy = Pierre Gardette avec la collaboration de Paulette Durdilly, Simone Escoffier, Henri Girodet, Marguerite Gonon, Anne-Marie Vurpas-Gaillard, *Atlas linguistique et ethnographique du Lyonnais,* I–V, Lyon, CNRS, 1950–1976.

ALM = *Atlasul lingvistic moldovenesc,* vol. I, partea I, *Fonetica,* de Rubin Udler; partea a II-a, *Fonetica,* de Rubin Udler; *Morfologia,* de Vasile Melnic, Chişinău, 1968; vol. II, partea I, *Lexicul,* de Victor Comarniţchi, Chişinău, 1971; partea a II-a, *Lexicul,* de Vasile Melnic şi Vasile Pavel, Chişinău, 1973.

ALMC = Pierre Nauton, *Atlas linguistique et ethnographique du Massif Central,* I–III, Paris, CNRS, 1957–1961.

ALN = Patrice Brasseur, *Atlas linguistique et ethnographique normand,* I–II, Paris, CNRS, 1980–1983.

ALO = Geneviève Massignon et Brigitte Horiot, *Atlas linguistique et ethnographique de l'Ouest (Poitou, Aunis, Saintonge, Angoumois),* I–III, Paris, CNRS, 1971–1983.

ALP = Jean-Claude Bouvier et Claude Martel, *Atlas linguistique et ethnographique de la Provence,* I–III, Paris, CNRS, 1975–1986.

ALPI = *Atlas lingüístico de la Peninsula Ibérica,* I, *Fonetica,* Madrid, 1962.

ALPO = Henri Guiter, *Atlas linguistique des Pyrénées Orientales,* I, Paris, CNRS, 1966.

ALR I = Sever Pop, *Atlasul lingvistic român,* partea I-a, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu – Leipzig, 1940.

ALR II = Emil Petrovici, *Atlasul lingvistic român,* partea a II-a, vol. I, Sibiu – Leipzig, 1940.

ALR II s.n. = Emil Petrovici, *Atlasul lingvistic român,* partea a II-a, serie nouă, redactor principal Ion Pătruţ, vol. I–VII, [Bucureşti] 1956–1972.

ALRM I = Sever Pop, *Micul atlas lingvistic român,* partea I-a, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu – Leipzig, 1942.

ALRM II = Emil Petrovici, *Micul atlas lingvistic român,* partea a II-a, vol. I, Sibiu – Leipzig, 1940.

ALRM II s.n. = Emil Petrovici, *Micul atlas lingvistic român,* partea a II-a, serie nouă, redactor principal Ion Pătruţ, vol. I–IV, [Bucureşti], 1956–1981.

ALRR-Mar. = *Atlasul lingvistic român pe regiuni – Maramureş,* de Petru Neiescu, Grigore Rusu, Ionel Stan, I–III, [Bucureşti], 1969–1973.

ALRR-Trans. = *Atlasul lingvistic român pe regiuni – Transilvania,* de Grigore Rusu, Viorel Bidian, Dumitru Loşonţi, I–II, Bucureşti, 1992–1997.

ALS = Benvenuto Terracini e Temistocle Franceschi, *Saggio di un Atlante linguistico della Sardegna,* Torino, 1964.

ALW = *Atlas linguistique de la Wallonie,* I–II, (par Louis Remacle), III (par Elisée Legros), IV–V (par Jean Lechanteur), Liège, 1953–1987.

ASLEF = Giovan Batista Pellegrini et collab., *Atlante storico-linguistico-etnografico friulano,* I–VI, Padova – Udine, 1972–1986.

NALR-Ban. = *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni – Banat,* sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, I–III, Bucureşti, 1980–2000.

NALR-Chest. = *Chestionarul Noului Atlas lingvistic român,* Bucureşti, 1963.

NALR-Mold.Buc. = *Noul Atlas lingvistic al României – Moldova şi Bucovina,* de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuţă, Adrian Turculeţ, I–II, Bucureşti, 1987–1997.

NALR-Munt.Dobr. = *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni – Muntenia şi Dobrogea,* de Teofil Teaha (coordonator), Mihai Conţiu, Ion Ionică, Paul Lăzărescu, Bogdan Marinescu, Valeriu Rusu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, I–II, Bucureşti, 1996.

NALR-Olt = *Noul Atlas lingvistic român pe regiuni – Oltenia,* întocmit sub conducerea lui Boris Cazacu, de Teofil Teaha, Ion Ionică, Valeriu Rusu, I–V, Bucureşti, 1967–1984.

WLAD = G. Weingard, *Linguistischer Atlas des dakorumänischen Sprachgebietes,* Leipzig, 1909.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HĂRȚILE LINGVISTICE

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

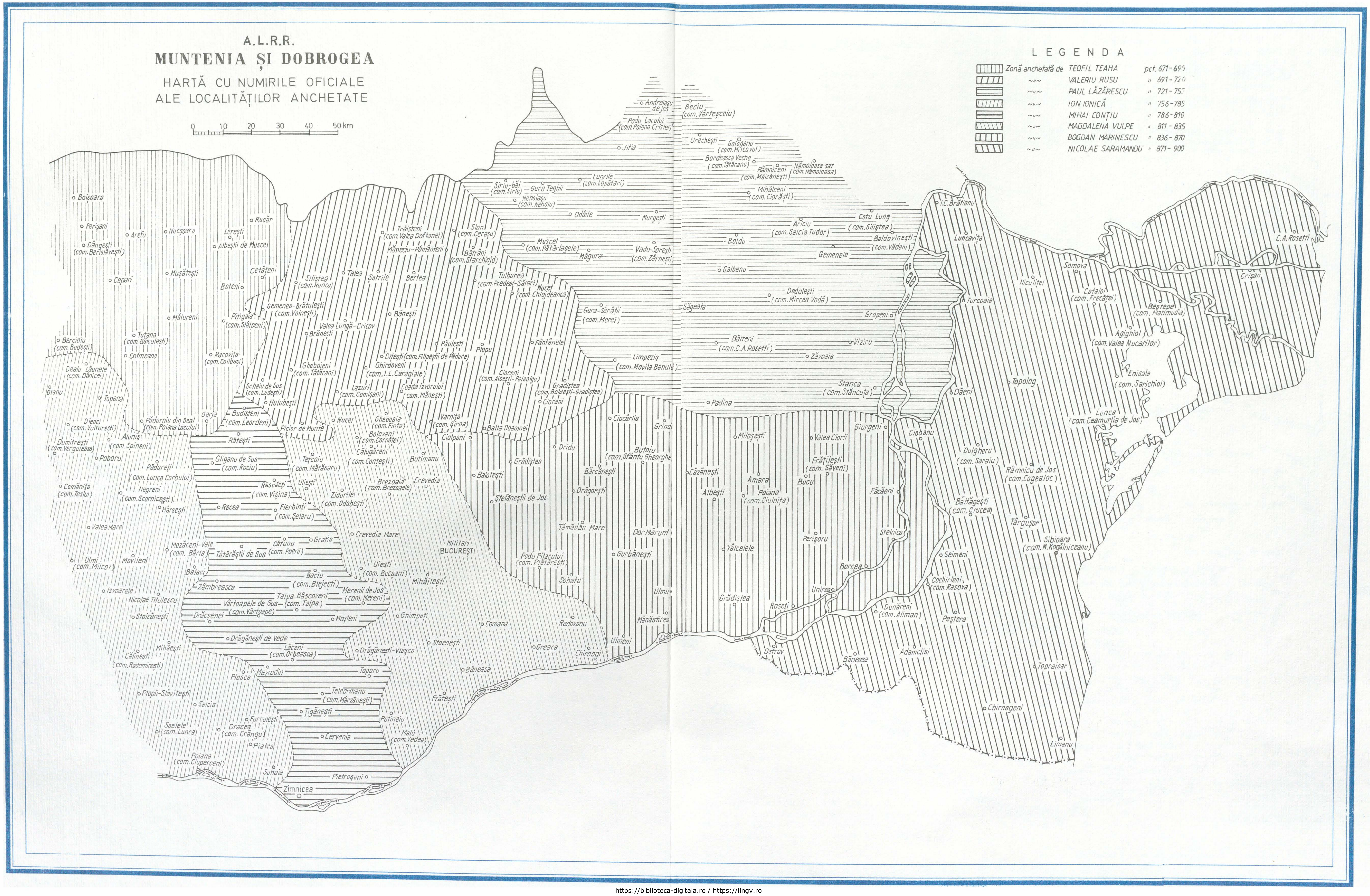

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PLUGAR, pl. „*laboureur*"

[990]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se numește omul care ară, seamănă... lucrează pământul?

ALR II s.n. 14; ALRM II s.n. 8; NALR - Olt. III, MN plș. 69; ALRR - Mar. 399; ALF 1838; cf. AIS 1529*; ALMC 887; cf. ALCB 246; ALC 1046; ALJA 268; ALP 275.

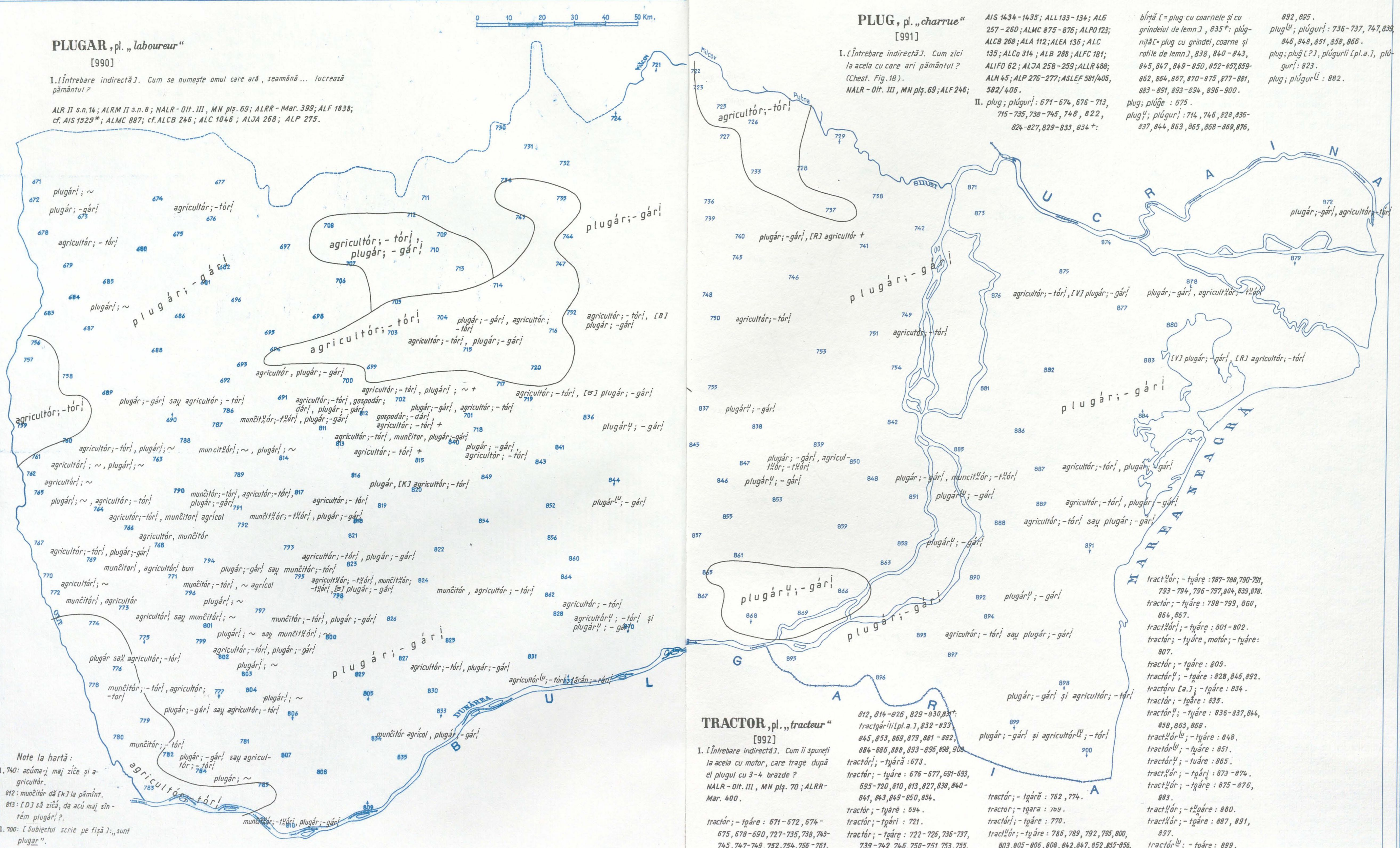

Note la hartă:

II. 740: acúma-i mai zíĉe și agricultór.

812: munĉitór dă [k] la pămínt.

813: [D] să zića, da acú mai sîntém plugári?.

III. 700: [Subiectul scrie pe fișă]: „sunt plugar".

PLUG, pl. „*charrue*"

[991]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la acela cu care ari pământul? (Chest. Fig. 18).

NALR - Olt. III, MN plș. 69; ALF 246; AIS 1434-1435; ALL 133-134; ALG 257-260; ALMC 875-876; ALPO 123; ALCB 268; ALA 112; ALEA 136; ALC 135; ALCo 314; ALB 288; ALFC 181; ALIFO 62; ALJA 258-259; ALLR 488; ALN 45; ALP 276-277; ASLEF 581/405, 582/406.

II. plug; plúguri: 671-674, 676-713, 715-735, 738-745, 748, 822, 824-827, 829-833, 834+: bírță [= plug cu coarnele și cu grindeiul de lemn], 835+: plúgniță [= plug cu grindei, coarne și rotile de lemn], 838, 840-843, 845, 847, 849-850, 852-857, 859-862, 864, 867, 870-875, 877-881, 883-891, 893-894, 896-900.

plug; plúĝe: 675.

plugu; plúguri: 714, 746, 828, 836-837, 844, 863, 865, 868-869, 876, 892, 895.

plug^u; plúguri: 736-737, 747, 839, 846, 848, 851, 858, 866.

plug; pluĝ [?], plúgurli [pl.a.], plúguri: 823.

plug; plúgurli: 882.

TRACTOR, pl. „*tracteur*"

[992]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la acela cu motor, care trage după el plugul cu 3-4 brazde?

NALR - Olt. III, MN plș. 70; ALRR - Mar. 400.

tractór; - toáre: 671-672, 674-675, 678-690, 727-735, 738, 743-745, 747-749, 752, 754, 756-761, 763-768, 771-773, 775-785, 811-812, 814-826, 829-830, 831+: tractoárili [pl.a.], 832-833, 845, 853, 869, 879, 881-882, 884-886, 888, 893-896, 898, 900.

tractóri; -tuáră: 673.

tractór; - tuáre: 676-677, 691-693, 695-720, 810, 813, 827, 838, 840-841, 843, 849-850, 854.

tractór; - tuárĕ: 694.

tractór; -toári: 721.

tractór; - toáre: 722-726, 736-737, 739-742, 746, 750-751, 753, 755, 857, 871-872, 877, 889-890.

tractór; - toárĕ: 762, 774.

tractor; - toara: 769.

tractóri; - toáre: 770.

tract^uór; -tuáre: 786, 789, 792, 795, 800, 803, 805-806, 808, 842, 847, 852, 855-856, 859, 861-862, 866, 870.

tract^uór; - tuáre: 787-788, 790-791, 793-794, 796-797, 804, 839, 878.

tractór; - tuáre: 798-799, 860, 864, 867.

tract^uóri; - tuáre: 801-802.

tractór; - tuáre, motór; - tuáre: 807.

tractór; - toáre: 809.

tractóru; - toáre: 828, 846, 892.

tractóru [a.]; - toáre: 834.

tractór; - toáre: 835.

tractóru; - tuáre: 836-837, 844, 858, 863, 868.

tract^uór^u; - tuáre: 848.

tractór^u; - tuáre: 851.

tractóru; - tuáre: 865.

tract^uór; - toári: 873-874.

tract^uór; - toáre: 875-876, 883.

tract^uór; - t^uoáre: 880.

tract^uór; - toáre: 887, 891, 897.

tractór^u; - toáre: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

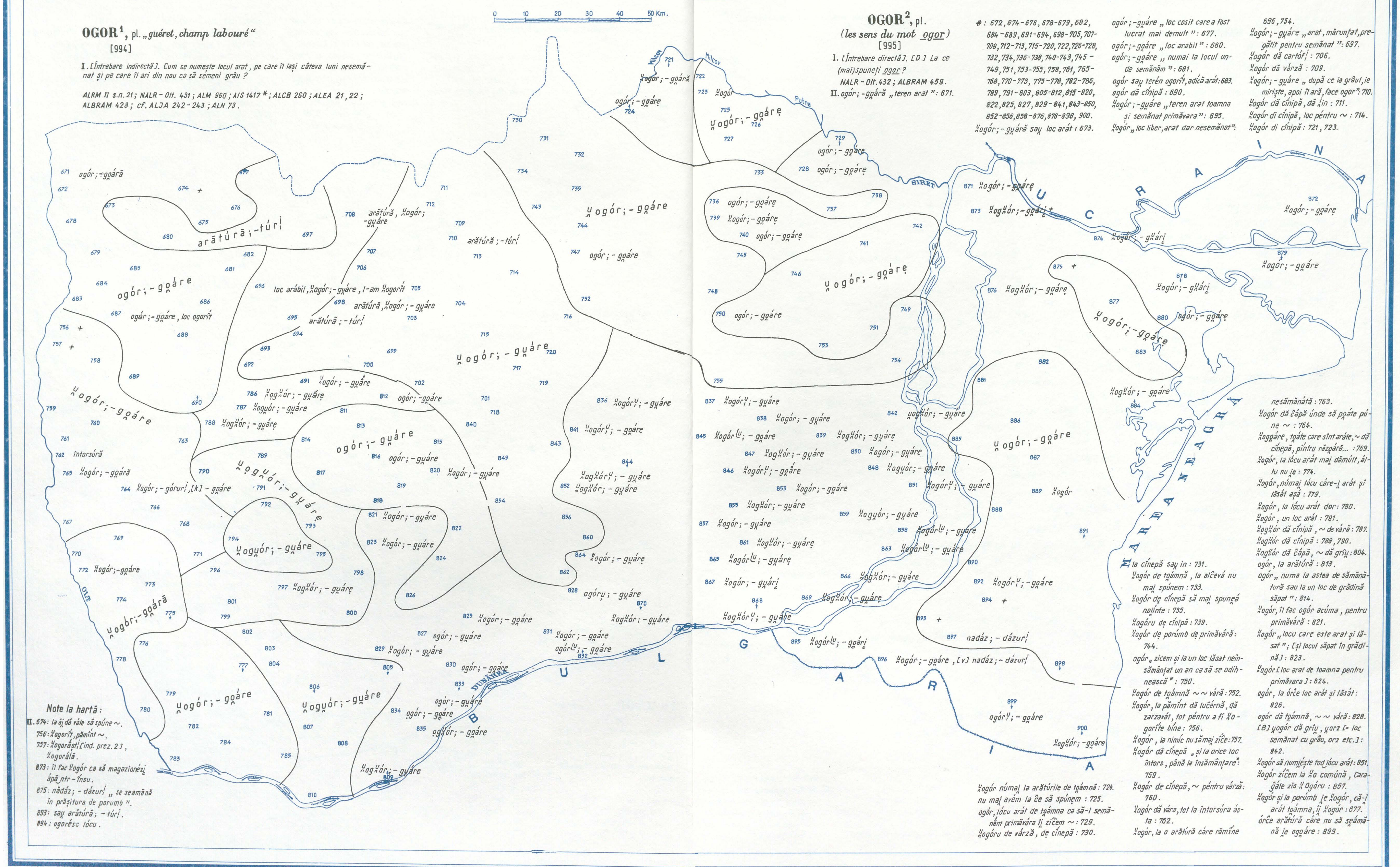

OGOR[1], pl. „guéret, champ labouré“

[994]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se numește locul arat, pe care îl lași câteva luni nesemănat și pe care îl ari din nou ca să semeni grâu?

ALRM II s.n. 21; NALR - Olt. 431; ALM 960; AIS 1417*; ALCB 260; ALEA 21, 22; ALBRAM 423; cf. ALJA 242 - 243; ALN 73.

OGOR[2], pl.

(les sens du mot ogor)

[995]

I. [Întrebare directă]. [D] La ce (mai) spuneți ogor?

NALR - Olt. 432; ALBRAM 459.

II. ogór; -goáră „teren arat”: 671.

#: 672, 674-676, 678-679, 682, 684-689, 691-694, 698-705, 707-708, 712-713, 715-720, 722, 726-728, 732, 734, 736-738, 740-743, 745-749, 751, 753-755, 758, 761, 765-768, 770-773, 775-778, 782-786, 789, 791-803, 805-812, 815-820, 822, 825, 827, 829-841, 843-850, 852-856, 858-876, 878-898, 900.

u̯ogór; -gu̯áră sau loc arát: 673.

ogór; -gu̯áre „loc cosit care a fost lucrat mai demult”: 677.

ogór; -goáre „loc arabil”: 680.

ogór; -goáre „numai la locul unde semănăm”: 681.

ogór sau terén ogorít, adică arát: 683.

ogór dă cínipă: 690.

u̯ogór; -gu̯áre „teren arat toamna și semănat primăvara”: 695.

u̯ogór „loc liber, arat dar nesemănat”: 696, 754.

u̯ogór; -gu̯áre „arat, mărunțat, pregătit pentru semănat”: 697.

u̯ogór dă cartófi: 706.

u̯ogór dă várză: 709.

u̯ogór; -gu̯áre „după ce ia grâul, ie miriște, apoi îl ară, face ogor”: 710.

u̯ogór dă cínipă, dă in: 711.

u̯ogór di cínipă, loc péntru ~: 714.

u̯ogór di cínipă: 721, 723.

u̯ogór numai la arăturile de toámnă: 724.

nu mai avém la ĉe să spúnem: 725.

ogór, lócu arát de toámna ca să-l semănăm primăvára îi ziĉem ~: 729.

u̯ogóru de várză, de cínepă: 730.

u̯ogór la cínepă sau in: 731.

u̯ogór de toámnă, la alĉevá nu mai spúnem: 733.

u̯ogór de cínepă să mai spuneá naiínte: 735.

u̯ogóru de cínipă: 739.

u̯ogór de porúmb de primăváră: 744.

ogór „zicem și la un loc lăsat neînsămânțat un an ca să se odihnească”: 750.

u̯ogór de toámnă ~ ~ váră: 752.

u̯ogór, la pămínt dă lucérnă, dă zarzavát, tot péntru a fi u̯ogoríte bine: 756.

u̯ogór, la nimíc nu să mai ziĉe: 757.

u̯ogór dă cínepă „și la orice loc întors, până la însămânțare”: 759.

u̯ogór de cínepă, ~ péntru várză: 760.

u̯ogór dă vára, tot la întorsúra ásta: 762.

u̯ogór, la o arătúră cáre rămíne nesămănátă: 763.

u̯ogór dă ĉápă únde să poáte púne ~: 764.

u̯ogoáre, toáte care sînt aráte, ~ dă cínepă, píntru răzoáră...: 769.

u̯ogór, la lócu arát mai dămúlt, áltu nu ie: 774.

u̯ogór, númai lócu cáre-i arát și lăsát așá: 779.

u̯ogór, la lócu arát dor: 780.

u̯ogór, un loc arát: 781.

u̯ogu̯ór dă cínipă, ~ de váră: 787.

u̯ogu̯ór dă cínipă: 788, 790.

u̯ogu̯ór dă ĉápă, ~ dă gríu: 804.

ogór, la arătúră: 813.

ogór „numa la astea de sămănătură sau la un loc de grădină săpat”: 814.

u̯ogór, îl fac ogór acúma, pentru primăváră: 821.

u̯ogór „locu care este arat și lăsat”; [și locul săpat în grădină]: 823.

u̯ogór [loc arat de toamna pentru primăvara]: 824.

ogór, la órĉe loc arát și lăsát: 826.

ogór dă toámnă, ~ ~ váră: 828.

[B] u̯ogór dă gríu, u̯orz [= loc semănat cu grâu, orz etc.]: 842.

u̯ogór să numiéște tod lócu arát: 851.

u̯ogór ziĉem la u̯o comúnă, Caragâle zis u̯Ogóru: 857.

u̯ogór și la porúmb ie u̯ogór, că-i arát toámna, îi u̯ogór: 877.

órĉe arătúră cáre nu să seámănă ie ogoáre: 899.

Note la hartă:

II. 674: la ăi dă vále să spúne ~.

756: u̯ogorít, pămínt ~.

757: u̯ogorăști [ind. prez. 2], u̯ogorálă.

873: îl fac u̯ogór ca să magazionézi ápă ntr-ínsu.

875: nădáz; - dázuri „se seamănă în prășitura de porumb”.

893: sau arătúră; - túri.

894: ogorésc lócu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GUNOIESC (ogorul), (ind. prez. 1) *„je fume (la jachère)“*

[996]

I. *[Întrebare indirectă]. Când vrei să-l îngrași, ce faci înainte de a-l ara?*

ALR II s.n. 13; NALR - Olt. 433; AIS 1180; ALA 766; ALJA 248; cf. ALLR 497; ALN 76; ALP 262 - 268.

Note la hartă:

II. 758: ~, îl risipím, ųarį în-grășăminte kímiĉe.
761: ~, îį daį cu kimicăríį.
777: ~ ca să-l îngrășăm.
780: ~, băligár dă grajdį, gunóį ~.
785: l-îngrășắm cu ~ saų cu práfurį, azotoase...
797: gunoįésc „se zice în alte părți“.
822: să maį zíĉe și bălegár; împrăștíį pă terén.
832: [D]: #, băligărésc.
871: îngráș cu bránįță, gunóį dă grajd.
899: l-am gunoįát, l-am băligărát.
900: puneám gunóį dă grajd, bălegár.

III. Anchetatorul sugerează termenul a gunoi. Informatorul își motivează răspunsul notat pe hartă: gunóį e ásta măturát: 829.

TRACTORIST, pl. *„tractoriste“*

[993]

I. *[Întrebare indirectă]. Dar cel care conduce tractorul cum se cheamă?*

NALR - Olt. III, MN pls. 70

II. tractoríst; - ríștį: 671-691, 693, 695-698, 700-710, 712, 714-745, 747-761, 763-776, 779-786, 794, 797-799, 804-805, 807, 810-814, 816-818, 820, 823-825, 827, 829-830, 832-835, 838-843, 845-850, 852-857, 859-862, 864, 867, 870-872, 875-891, 893-894, 896-897, 898+: saų mecanizatór; - tórį, 900.
mecánic, [K] tractoríst; - ríștį: 692.
șofér; - férį, tractoríst; - ríștį: 694, 699, 711, 713, 831.
tractoríst; - ríștį: 746, 837, 844, 865, 868.
mecánic; - cáníĉ saų tractoríst; - ríștį: 762, 777-778.
tractoríst; - ríștį: 787.
mecánic; - cáníĉ: 788, 815.
tractoríst; - ríști: 789, 795, 801-802, 806, 808-809, 873-874, 895.
tractoríst; - ríștį: 790-793, 796, 803.
șofér; - férį, [σ] tractoríst; - ríștį: 800.
mecánic, tractoríst; - ríștį: 819.
condúctor dă tractór, șofér ~ ~, tractoríst; - ríștį: 821.
șofér, [V] tractoríst; - ríștį: 822.
tractoríst; - ríștį, mecánic agrícol: 826.
mecánic; - cáníĉ, tractorístų; - ríștį: 828.
tractoríst; - ríștį: 836, 851, 863.
tractoríst; - ríștį: 858, 869.
tractoríst; - ríștį: 866.
tractoríst; - ríștį: 892.
tractoríst; - ríst; - ríștį: 899.

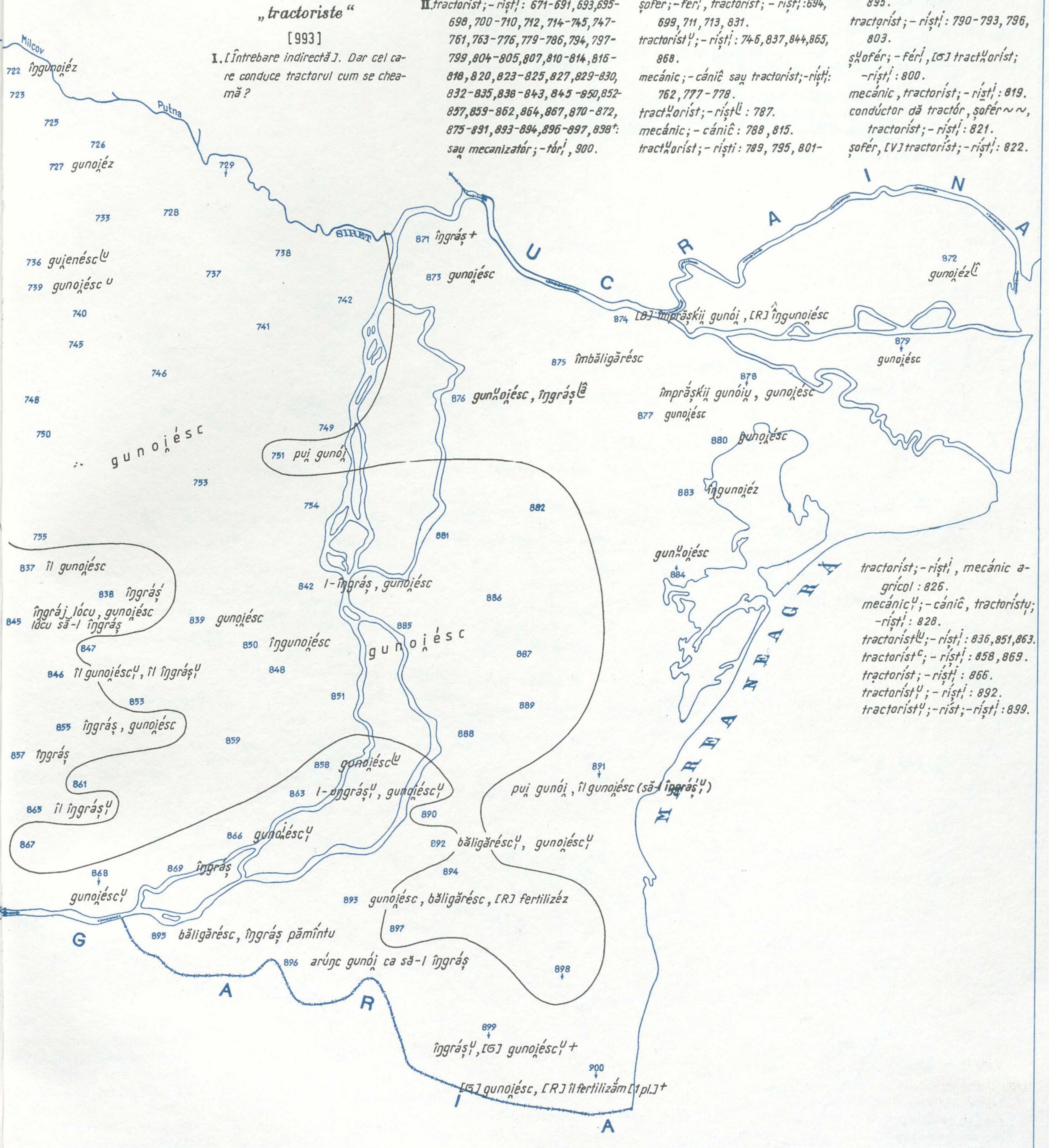

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

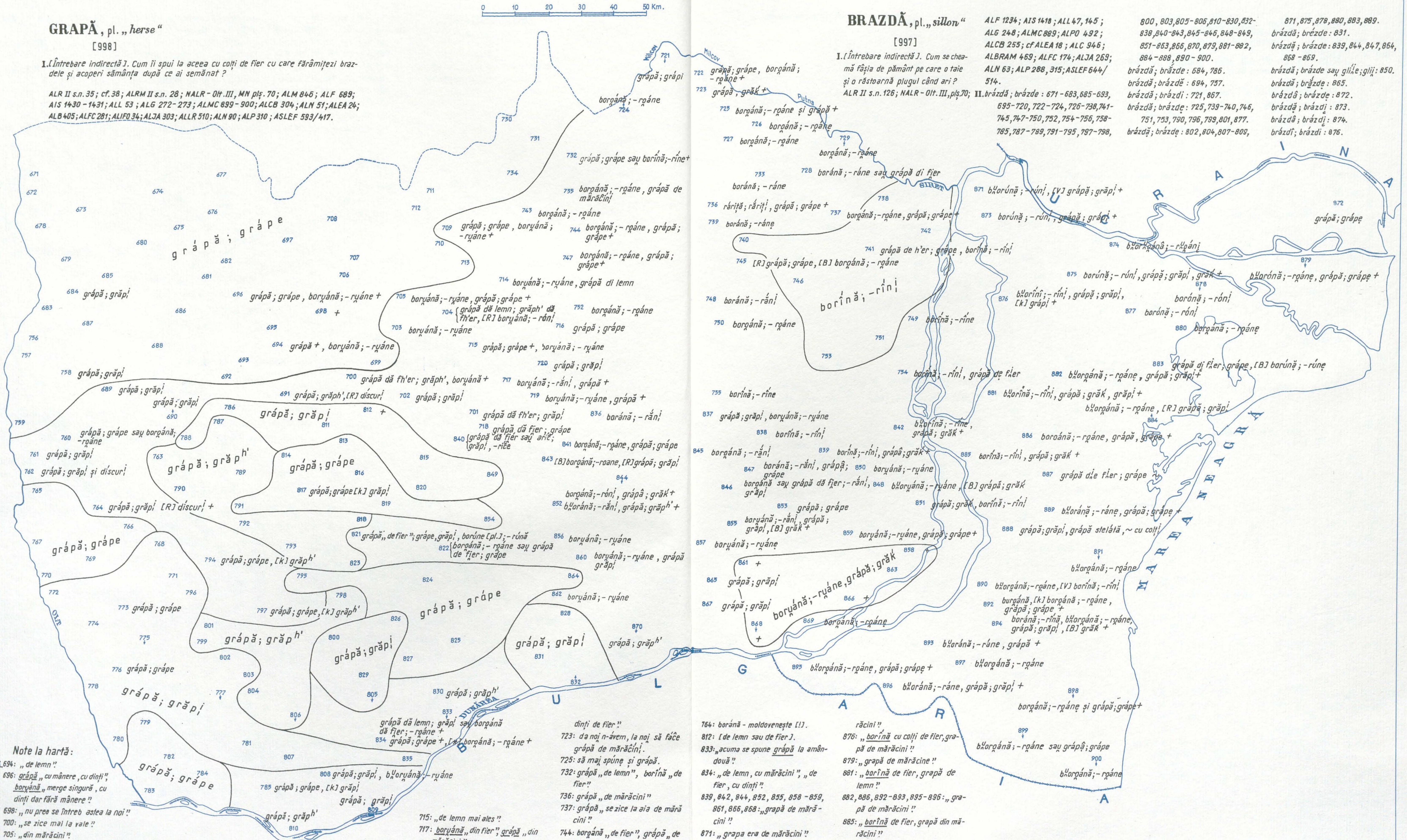

GRAPĂ, pl. „herse"

[998]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea cu colți de fier cu care fărâmițezi brazdele și acoperi sămânța după ce ai semănat?

ALR II s.n. 35; cf. 38; ALRM II s.n. 28; NALR - Olt. III, MN pls. 70; ALM 846; ALF 689; AIS 1430 - 1431; ALL 53; ALG 272 - 273; ALMC 899 - 900; ALCB 304; ALN 51; ALEA 24; ALB 405; ALFC 281; ALIFO 34; ALJA 303; ALLR 510; ALN 90; ALP 310; ASLEF 593/417.

BRAZDĂ, pl. „sillon"

[997]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă fâșia de pământ pe care o taie și o răstoarnă plugul când ari?

ALR II s.n. 126; NALR - Olt. III, pls. 70; ALF 1234; AIS 1418; ALL 47, 145; ALG 248; ALMC 889; ALPO 492; ALCB 255; cf ALEA 18; ALC 946; ALBRAM 469; ALFC 174; ALJA 269; ALN 63; ALP 288, 315; ASLEF 644/514.

II. brázdă; brázde: 671 - 683, 685 - 693, 695 - 720, 722 - 724, 726 - 738, 741 - 745, 747 - 750, 752, 754 - 756, 758 - 785, 787 - 789, 791 - 795, 797 - 798, 800, 803, 805 - 806, 810 - 830, 832 - 838, 840 - 843, 845 - 846, 848 - 849, 851 - 863, 866, 870, 879, 881 - 882, 884 - 888, 890 - 900.
brázdă; brăzde: 684, 786.
brázdă; brázdĕ: 694, 757.
brázdă; brázdi: 721, 867.
brázdă; brázdẹ: 725, 739 - 740, 746, 751, 753, 790, 796, 799, 801, 877.
brázdă; brázdẹ: 802, 804, 807 - 809, 871, 875, 878, 880, 883, 889.
brázdă; brézde: 831.
brázdă; brázde: 839, 844, 847, 864, 868 - 869.
brázdă; brázde sau gliⁱe; gliⁱ: 850.
brázdă; brăzdẹ: 865.
brázdâ; brázdẹ: 872.
brázdă; brázdi: 873.
brázdâ; brázdi: 874.
brázdî; brázdi: 876.

Note la hartă:

II. 694: „de lemn".
696: grápă „cu mânere, cu dinți", borųánă „merge singură, cu dinți dar fără mânere".
698: „nu prea se întreb astea la noi".
700: „se zice mai la vale".
705: „din mărăcini".
709: grápă „de nuiele, mărăcini", borųánă „de fier".
715: „de lemn mai ales".
717: borųánă „din fier", grápă „din mărăcini".
719: dă lemn sau dă mărăĉínⁱ.
722: grápă [= de lemn], borọánă „cu dinți de fier".
723: da noi n-ávem, la noi să fáĉe grápă de mărăĉínⁱ.
725: să mai spúnẹ și grápă.
732: grápă „de lemn", borînă „de fier".
736: grápă „de mărăcini"
737: grápă „se zice la aia de mărăcini".
744: borọánă „de fier", grápă „de nuiele".
747: borọánă „de fier", grápă „de mărăcini".
764: boránă - moldovenește [!].
812: [de lemn sau de fier].
833: „acuma se spune grápă la amândouă".
834: „de lemn, cu mărăcini", „de fier, cu dinți".
839, 842, 844, 852, 855, 858 - 859, 861, 866, 868: „grapă de mărăcini".
871: „grapa era de mărăcini".
873: „borúnă din fier, cu colți, grapă din mărăcini".
875: „borúnă de fier, grapă de mărăcini".
876: „borînă cu colți de fier, grapă de mărăcini".
879: „grapă de mărăcine".
881: „borînă de fier, grapă de lemn".
882, 886, 892 - 893, 895 - 896: „grapă de mărăcini".
885: „borînă de fier, grapă din mărăcini".
889: „boroană din fier, grapă din nuiele".
894: „boroană de fier, grapă de mărăcini".
898: borọánă dă fier, grápă dă mărăĉínⁱ sau nuiéle.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

COȘAR, pl. „grenier à maïs"

[1002]

I. (Întrebare indirectă). Cum îi ziceți la acela făcut din nuiele ori din leațuri, unde se usucă și se păstrează porumbul?

NALR - Olt. III, MN plș. 70; ALRR - Mar. 402; ALA 864.

PORUMB, pl. „maïs"

[1001]

I. [Întrebare indirectă]. Ce macini ca să faci mămăligă (coleșă, tocană etc.)? ALR II s.n. 92; ALRM II s.n. 67; NALR-Olt. III, MN plș. 70; ALM 154; ALF 800; AIS 1463; ALL 74; ALG 281; ALMC 968; ALPO 337; ALA 232; ALEA 102; ALC 276; ALB 778; ALFC 565; ALIFO 45; ALJA 395; ALN 101*; ALP 410; ASLEF 676/497.

II. porúmb; -rúmbí: 671-676, 678-720, 732-735, 742-745, 747-748, 750-751, 753-755, 758-764, 767-778, 780-785, 821, 824-825, 829, 833, 839, 843, 849-850, 853-854, 856-857, 860, 862, 864, 867, 878+: [B] popușói; ~, 880+: [B] păpușói; ~ „aproape nu se mai aude", 883, 887-888, 890-891, 900.

porímb; -rímbí: 677.

grăuúnțí, [B] păpușói, [R] porúmb: 721.

[T] porúmb; -rúmbí, [B] popușói; ~: 722.

grăúnțe de păpușói; ~: 723.

porúmb; -rúŋg: 724-725, 736, 739-740, 749, 752, 838, 842, 844-845, 855, 869, 881.

porúmb; -rúmbí, [B] păpușói: 726, 737.

păpușói; ~, [R] porúmb; -ríŋg: 727.

păpușói: 728.

păpușói; ~: 729.

porúmb; -rúmbí, [B] păpușói; ~: 730-731.

porúmb; -rúŋg, [B] popușói; ~: 738.

porúmb; -rúŋg, [B] păpușói; ~: 741.

porúmb; -rúmburí: 746.

porúmb: 756, 804, 811-820, 822-823, 826-827, 830-831, 835, 840, 851, 885-886.

porúmb; -rúmbʸ: 757, 766, 779, 861.

boábe, porúmb; -rúmbʸ: 765.

pᵘorúmb; -rúmbí: 786, 788, 790, 796, 800, 802-803, 805, 808-809, 859, 870, 882, 884, 896, 898.

pᵘorúmb; -rúmbʸ: 787, 789, 791-795, 797, 801, 806-807.

pᵘorúmb; -rúmbʰ': 798-799, 810, 852.

porúmbᵘ: 828.

porúmb; -rúmbi [a.]: 832.

porúmb: 834, 866.

porúmbᵘ; -rúŋg: 836-837, 846, 868.

porúmbᵘ; -rúmbí: 841, 865, 892+: [B] -rúŋg

pᵘorúmb; -rúmbí, [B] -rúŋg: 847, 858.

pᵘorúmbᵘ; -rúmbí: 848.

porúmbᵘ: 863.

păpușᵘói ori porúmb: 871.

porúmbᶜ; -rúmbⁱ, păpușói; ~: 872.

păpușóiᵘ; -șói sau porúmb; -rúŋg: 873.

păpușiói; ~: 874.

[B] popușói; ~ „mai mult", [R] porúmb; -rúŋg: 875.

păpușóiᵘ; -șói: 876.

porúmb, [B] păpușói: 877.

păpușᵘói, [R] pᵘorúmb: 879.

porúmb; -rúmbí, [B] -rúŋg: 889, 893-895.

porúmb; -rúmbí: 897.

pᵘorúmbᶜ; -rúmbí: 899.

Note la hartă:

II. 677: coșár din nuiele; pătúl din lațí.

687: „a-nceput să dispară, acuma țin în pod."

692: pătúl „din blană dă scândură"; coșár „din nuiele", porumbár „prin Moldova".

700: porumbár „de jos, îngrădit cu nuiele"; pătúl „deasupra unei magazii".

705: hambár „ca o ladă pentru boabe"; porumbár „pentru știuleți".

715: „din nuiele sau șipcă".

719: porumbár „din șipci"; tot porumbár „da din nuiele, iera roată".

720: coșár; -șáre „unde se ține vitele".

721: leásă dácă-i din léturí, coșár dácă-i din nuiéli.

722: leásă „când e din leațuri", coș „când e din nuiele".

728: în áltă párte îi zíce porumbár.

733: leásă „de scânduri" cósurí de nuiéle.

756: în pódu cási, în magazíi, în hîmbáre.

814: „înainte [se punea] în pod".

818: dă șípcă sau dă nuíéle.

821: pă Vlášca [se zice] porumbár.

822: [când este pentru grâu, este din nuiele lipit pe dinăuntru cu pământ].

828: „de șipcă"; „de nuiele".

829: în pártea Moldóvi [se zice] țarc.

831: [făcut în acelasi corp de clădire cu casa].

832: [este o clădire separată]; [clădit sub șopron].

835: dă șípcă.

841: „de nuiele"; „de șipcă".

850: bătríni mai spuneá leásă.

883: úni-i zic pătúl, în álte părțí.

894: pătúl; -túle „la munte", nu și în sat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

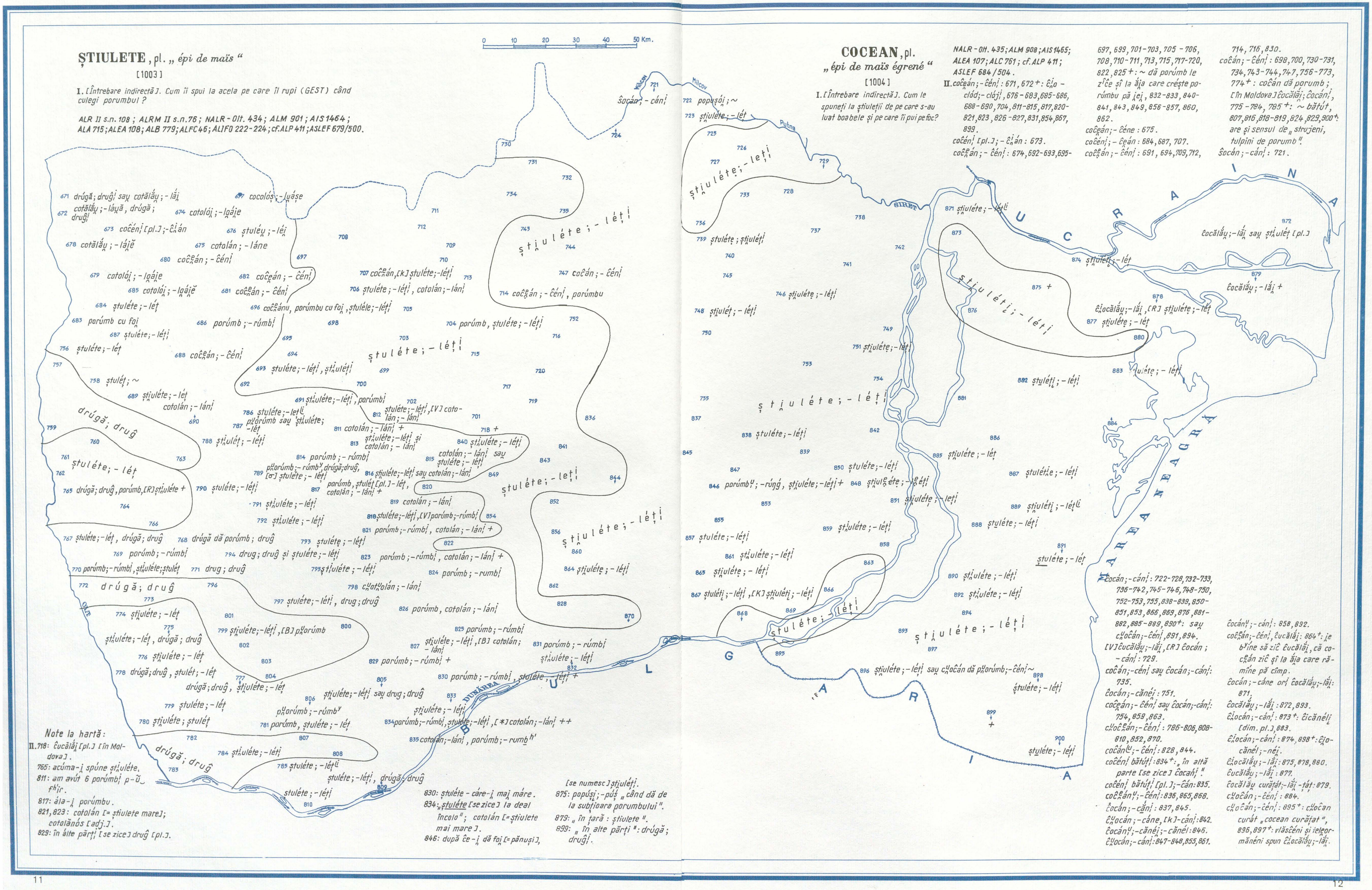

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI
MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 309

DESFAC (pănușile)(ind. prez. 1) „*j'effeuille (l'épi de maïs)*"

[1007]

I. [Întrebare indirectă]. Ce spui că faci, când dai jos pănușile (foile) de pe știulete?

NALR-Olt. 436; ALM 904; AIS 1466*; ALG 1109; ALEA 106; cf. ALCo 622; ALFC-CIX; ALJA 400; ASLEF 733/551.

PĂNUȘI, sg. „*spathes*"

[1005]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le ziceți la frunzele care învelesc știuletele de porumb?

ALR II s.n.109; ALRM II s.n. 75; NALR-Olt. III, MN pls. 70; ALRR-Mar. 403; ALM 902; AIS 1466; ALG 1108; ALEA 105; cf. ALB 780.

II. foi; foáie: 671, 674, 679, 686, 724, 728-735, 737-739, 741-742, 744, 747-750, 752-753, 755, 758-760, 763, 767-769, 776-777, 779, 816, 820, 822-824, 828+: ~ dă știuléte [= pănuși], dă cocĉán [= frunze], 830, 833-835, 846, 853.
foi de porúmb; foáĭe: 672.
foi; fuáĭe: 673, 677, 688, 736, 740, 743, 829.
foi; fuáĭĕ: 675-676, 681.
foi dă porúmb; foáĭĕ: 678, 682, 684-685, 762.
foi; foáĭĕ: 680, 683, 687, 689-690, 756-757, 764-765, 774, 783.
foi; fuáĭe: 691.
foi; fuáĭe: 692, 695-696, 698-701, 703, 705-719, 813, 840, 851, 855-856, 862.
foi; fuáĭĕ: 693-694, 704.
foi dă porúmb; fuáĭe: 697, 702, 720, 869.
foi; foáĭe: 721-723, 725-727.
frúnze; frúnză, [B] foi; foáĭe: 745.
foi de porúmb; foáĭe: 746.
frúnză [sg.]; frúnze: 751.
pănúșă; -núșe, foi; foáĭe: 754.
foi; foáĭĕ, fóĭili [art.]: 761.
foi: 766, 773, 775, 778, 780.
foi dă porúmb: 770-771, 782.
foi dă porúmb; foáĭe: 772, 785, 818.
foi; foáĭe: 781.
foi; foáĭe, păpușói; -șoáĭĕ: 784.
fuoi; fuáe: 786, 792, 800, 805.
fuoi; fuáe: 787-789, 791, 795, 797.
fuoi; fuáĭe: 790, 803, 806-807, 838, 842, 844, 858-859, 861, 870.
fuoi; fuáĭe: 793-794, 796, 798-799, 801-802, 804, 808-810, 839, 847-848, 852, 864-865, 868.
fóĭili porúmbuluĭ, foi dă porúmb; foáĭe: 811.
foi; foáĭe dă porúmb: 812.
foi; foáĭe: 814, 821, 826-827, 833, 841, 845, 867.
fóili [a.]; foáĭe: 815.
fóĭili [a.] dă porúmb; foáĭe: 817.
fóĭili [a.]; fuáĭe; foi: 819.
foi dă porúmb; foáe: 825.
termenéle; -neá: 831.
teácă; tec: 832.
foi; fuáĭe: 836, 857.
foi; fuáĭe: 837, 843, 849-850, 854, 863.
frúnze; frúnză: 860.
frúnză [sg.] dă porúmb: 866.
fuoi; foáĭi: 871.
pănușîță [sg.]; -șîț [f.]: 872.
pănășúță; -șúți, [σ] pănúși; -núși: 873.
pănúși [sg.]; -núși: 874.
pănúși [sg.]; -núș: 875.
fuoi; foáĭe [sg.]: 876.
pănúșă [sg.]; -núși: 877.
pănúșĕ; ~: 878.
pănușuáĭcă; pănúș [pl.]: 875
pănúșe [sg.]; -núși: 880, 884.
foáĭe [sg.]; fuoi: 881.
fuoáĭĕ [sg.]; fuoi: 882.
pănúșĕ [sg.]; -núș: 883.
foi; foáĭe: 885, 886.
fuoáĭe [sg.]; foi: 887.
foáĭe [sg.]; foi: 888.
foáĭi [sg.]; foi: 889.
foáĭe [sg.]; fuoi: 890, 894.
fuoi; foáĭe: 891, 900.
foáĭe, foáe [sg.]; fuoi: 892.
frúnză [sg.]; frúnze: 893.
fuoi; fuáĭe: 895.
fuoi; fuáĭi: 896.
fuoi; fuoáĭe: 897.
fuoi; foáĭĕ, [R], [σ] pănúșĕ [sg.]; -núși: 898.
pănúșe, [k] -núșă [sg.] -núș, [k] -núșe: 899.

Note la hartă:
·8: de foi l-am cúrat odátă.
·0: [porumbul] ~ ~ dîn co-ĉán du pă terén.
·4: „[porumbul] se culege dăspuĭát".
·5: „se culege fără foi".
·8: [se culeg fără foi de obicei].
·9: „se culege curățat din foi".
·2: [se culeg fără pănuși].

834: „se culege fără foi".
853: fóile rămîne pă cocĉán.
862: fóile - álea rămúne la cocĉán.
889: „depănușez se zice la I.A.S.".
890: culég porúmbu „se face la câmp".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

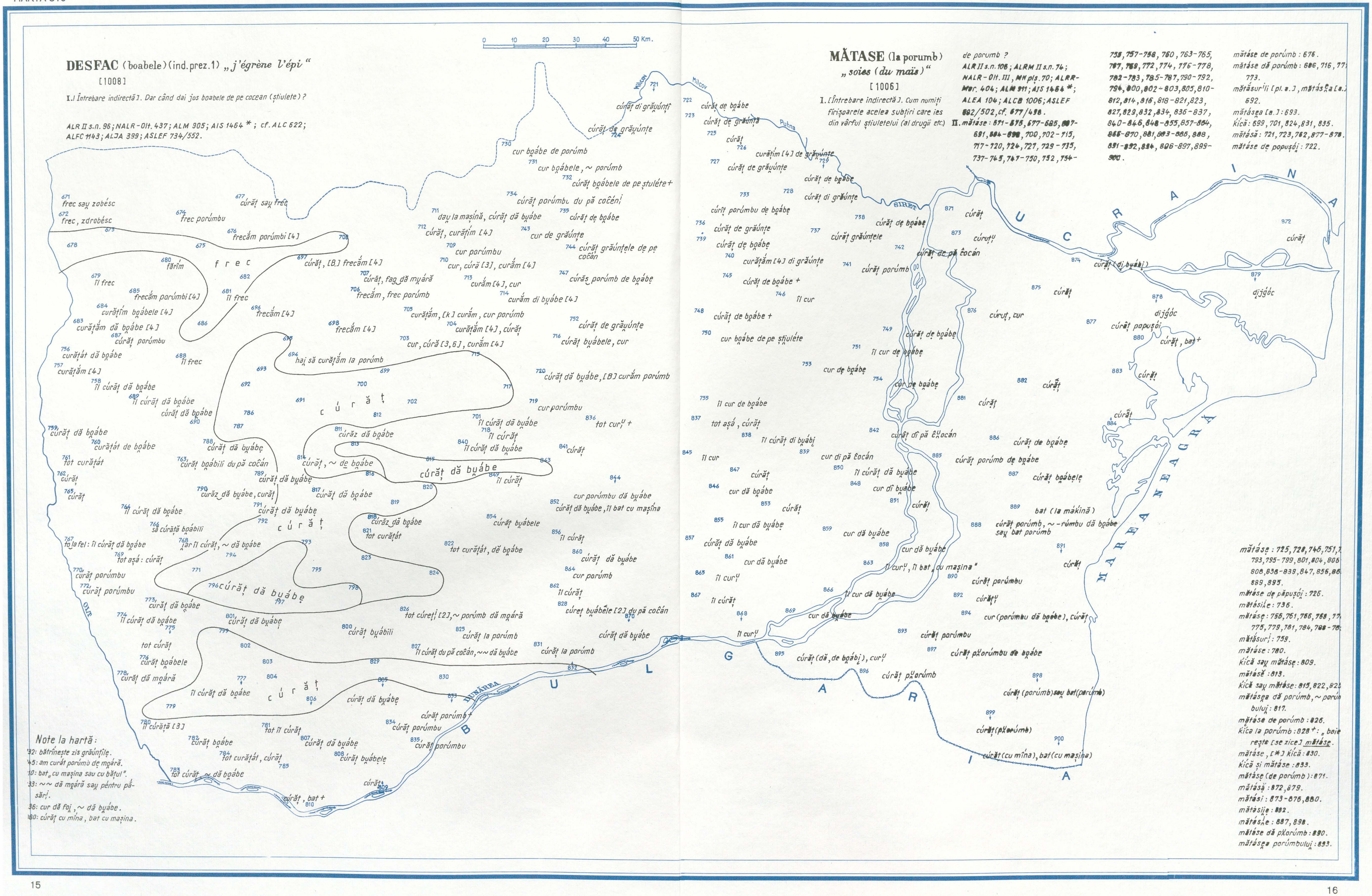

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI
MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 311

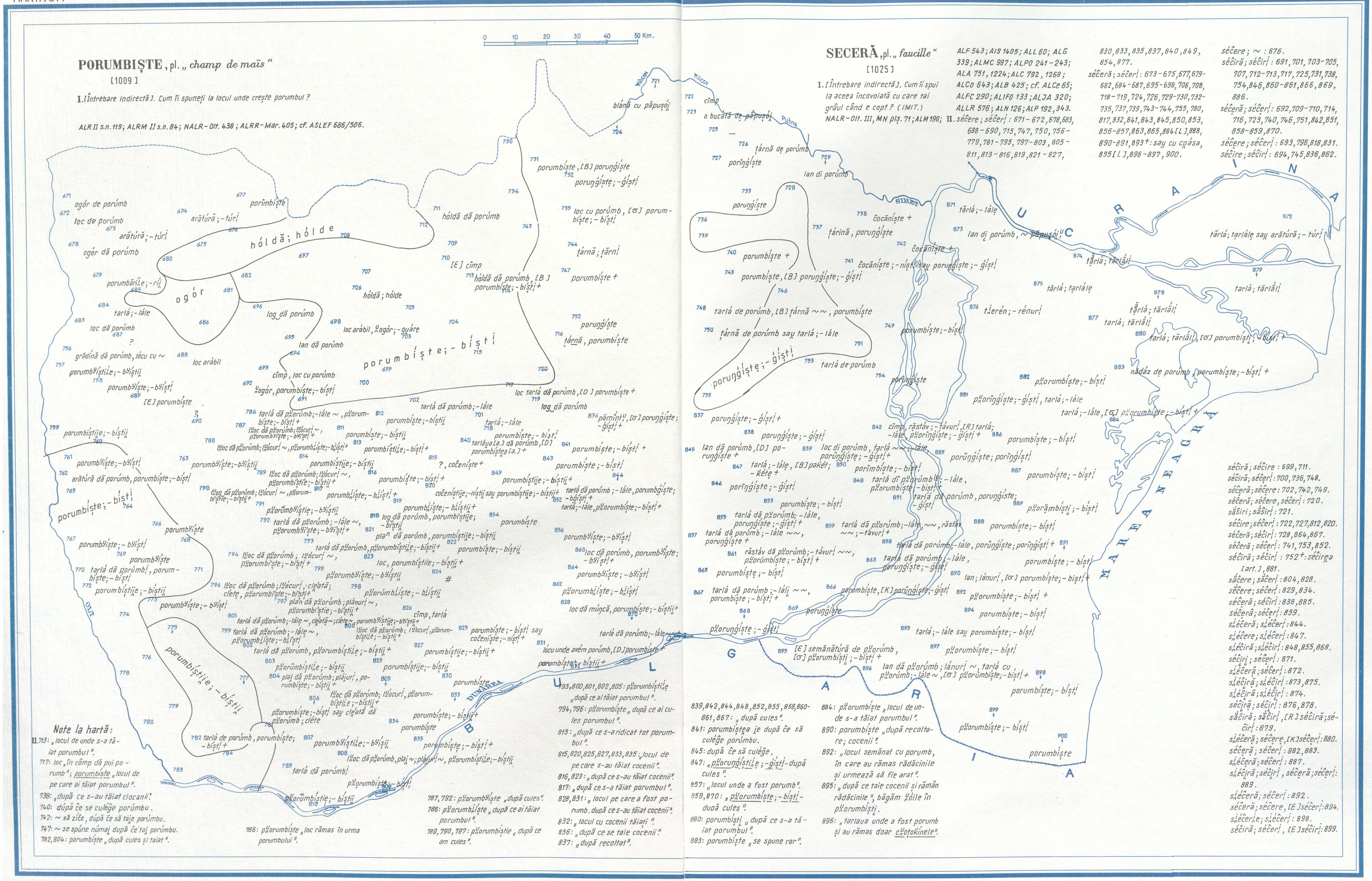

PORUMBIȘTE, pl. „champ de maïs"

[1009]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la locul unde crește porumbul?

ALR II s.n. 119; ALRM II s.n. 84; NALR-Olt. 438; ALRR-Mar. 405; cf. ASLEF 686/506.

Note la hartă:

II. 713: „locul de unde s-a tăiat porumbul".

717: loc „în câmp dă pui porumb"; porumbiște „locul de pe care ai tăiat porumbul".

738: „după ce s-au tăiat ciocanii".

740: dúpă ĉe se culeĝe porúmbu.

742: ~ să ziĉe, dúpă ĉe să taie porúmbu.

747: ~ se spúne númai după ĉe tai porúmbu.

782, 804: porumbiște „după cules și taiat".

786: porumbiște „loc rămas în urma porumbului".

787, 792: porumbiște „după cules".

788: porumbiiște „după ce ai tăiat porumbul".

789, 790, 797: porumbiștie „după ce am cules".

793, 800, 801, 802, 805: porumbiștie „după ce ai tăiat porumbul".

794, 796: porumbiște „după ce ai cules porumbul".

813: „după ce s-a ridicat tot porumbul".

815, 820, 825, 827, 833, 835: „locul de pe care s-au tăiat cocenii".

816, 823: „după ce s-au tăiat cocenii".

817: „după ce s-a tăiat porumbul".

828, 831: „locul pe care a fost porumb. după ce s-au tăiat cocenii".

832: „locul cu cocenii tăiați".

836: „după ce se taie cocenii".

837: „după recoltat".

839, 842, 844, 848, 852, 855, 858, 860-861, 867: „după cules".

841: porumbiștea ie după ĉe să culeĝe porúmbu.

845: după ĉe să culéĝe.

847: „porungiștie; -giști - după cules".

857: „locul unde a fost porumb".

859, 870: „porumbiște; -biști - după cules".

880: porumbiști „după ce s-a tăiat porumbul".

883: porumbiște „se spune rar".

884: porumbiște „locul de unde s-a tăiat porumbul".

890: porumbiște „după recoltare; cocenii".

892: „locul semănat cu porumb, în care au rămas rădăcinile și urmează să fie arat".

895: „după ce taie cocenii și rămân rădăcinile", băgăm oile în porumbiști.

896: „tarlaua unde a fost porumb și au rămas doar cotokinele".

SECERĂ, pl. „faucille"

[1025]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea încovoiată cu care tai grâul când e copt? (IMIT.) NALR-Olt. III, MN pls. 71; ALM 196; ALF 543; AIS 1405; ALL 60; ALG 339; ALMC 987; ALPO 241-243; ALA 751, 1224; ALC 792, 1268; ALCo 643; ALB 425; cf. ALCe 65; ALFC 290; ALIFO 133; ALJA 320; ALLR 576; ALN 126; ALP 192, 343.

II. sécere; sécerį: 671-672, 678, 683, 688-690, 715, 747, 750, 756-779, 781-795, 797-803, 805-811, 813-816, 819, 821-827, 830, 833, 835, 837, 840, 849, 854, 877.

séceră; sécerį: 673-675, 677, 679-682, 684-687, 695-698, 706, 708, 718-719, 724, 726, 729-730, 732-735, 737, 739, 743-744, 755, 780, 817, 832, 841, 843, 845, 850, 853, 856-857, 863, 865, 884 [L], 888, 890-891, 893+: sau cu coasa, 895 [L], 896-897, 900.

sécere; ~: 676.

sécîră; sécirį: 691, 701, 703-705, 707, 712-713, 717, 725, 731, 738, 754, 846, 860-861, 866, 869, 886.

séceră; sécerį: 692, 709-710, 714, 716, 723, 740, 746, 751, 842, 851, 858-859, 870.

sécere; sécerį: 693, 796, 818, 831.

sécire; sécirį: 694, 745, 836, 862.

sécîră; sécire: 699, 711.

sécîră; sécerį: 700, 736, 748.

séceră; sécere: 702, 742, 749.

séceră; sécere, sécerį: 720.

săşiri; săşirį: 721.

sécire; sécerį: 722, 727, 812, 820.

séceră; sécirį: 728, 864, 867.

séceră; sécerį: 741, 753, 852.

sécîră; sécirį: 752+: sécirea [art.], 881.

săcere; săcerį: 804, 828.

sécere; sécerį: 829, 834.

séceră; sécirį: 838, 885.

sécerâ; sécerį: 839.

siéceră; siécerį: 844.

siécere; siécerį: 847.

siécîră; siécirį: 848, 855, 868.

séciri; sécerį: 871.

siécerâ; sécerį: 872.

siécîră; siécirį: 873, 875.

siécîrâ; siécirį: 874.

sécîră; sécirį: 876, 878.

săcîră; săcirį, [R] sécîră; sécirį: 879.

siécerâ; sécere, [K] sécerį: 880.

sécerâ; sécerį: 882, 883.

siécerâ; sécerį: 887.

siécîră; sécirį, sécerâ; sécerį: 889.

siécerâ; sécerį: 892.

sécerâ; sécere, [E] sécerį: 894.

siécerie; siécerį: 898.

sécîră; sécerį, [E] sécirį: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

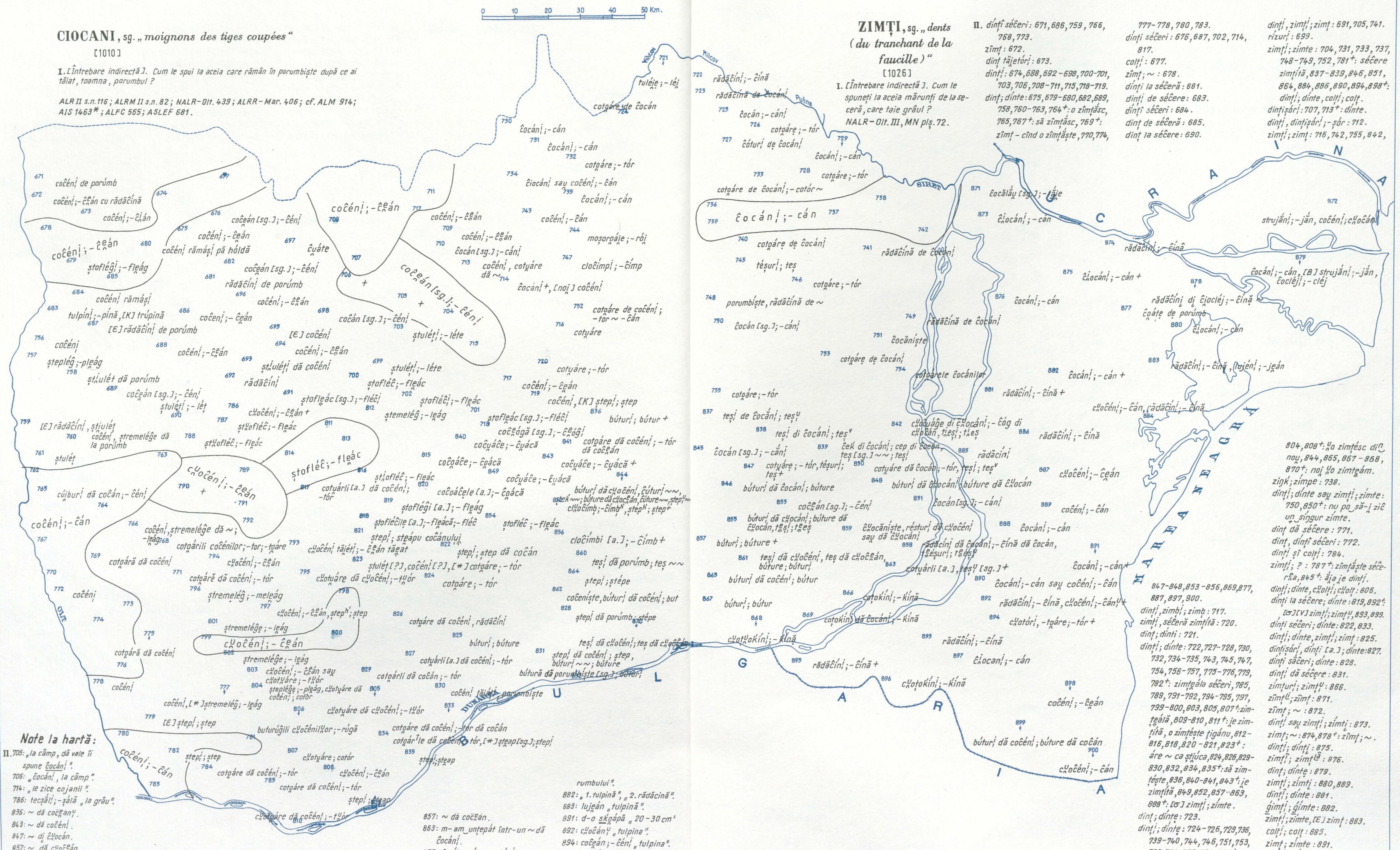

CIOCANI, sg. „moignons des tiges coupées“

[1010]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spui la aceia care rămân în porumbiște după ce ai tăiat, toamna, porumbul?

ALR II s.n. 116; ALRM II s.n. 82; NALR-Olt. 439; ALRR-Mar. 406; cf. ALM 914; AIS 1463*; ALFC 565; ASLEF 681.

Note la hartă:

II. 705: „la câmp, dă vale îi spune ĉocánⁱ".
706: „ĉocánⁱ, la câmp".
714: „le zice cojanii".
786: tecșắlⁱ; -șálă „la grâu".
836: ~ dă cocĕanⁱ.
843: ~ dă coĉénⁱ.
847: ~ di ĉuocán.
852: ~ dă cuoĉeán.
856: după ĉe tai coĉéni, rămîne ~.
857: ~ dă cocĕan.
863: m-am unțepát într-un ~ dă ĉocánⁱ.
875: în álte sáte: rujénⁱ.
881: ĉocán; -cánⁱ „tulpina porumbului".
882: „1. tulpină", „2. rădăcină".
883: lujeán „tulpină".
891: d-o skoápă „20-30 cm".
892: cuoĉánⁱ „tulpina".
894: coĉeán; -ĉénⁱ „tulpina".
895: cuoĉéni sînt deasúpra [= pinile].

ZIMȚI, sg. „dents (du tranchant de la faucille)“

[1026]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spuneți la aceia mărunți de la seceră, care taie grâul?
NALR-Olt. III, MN plș. 72.

II. dínțî séĉeri: 671, 686, 759, 766, 768, 773.
zîmț: 672.
dinț tăietórⁱ: 673.
dințⁱ: 674, 688, 692-698, 700-701, 703, 706, 708-711, 715, 718-719.
dinț; dínte: 675, 679-680, 682, 689, 758, 760-763, 764⁺: o zîmțắsc, 765, 767⁺: să zîmțắsc, 769⁺: zîmț – cînd o zîmțắște, 770, 774, 777-778, 780, 783.
dínți séĉeri: 676, 687, 702, 714, 817.
colțⁱ: 677.
zîmț; ~ : 678.
dínți la séĉeră: 681.
dințⁱ de séĉere: 683.
dínțî séĉeri: 684.
dinț de séĉeră: 685.
dinț la séĉere: 690.
dințⁱ, zimțⁱ; zimț: 691, 705, 741.
rízurⁱ: 699.
zimțⁱ; zímte: 704, 731, 733, 737, 748-749, 752, 781⁺: séĉere zimțítă, 837-839, 846, 851, 864, 884, 886, 890, 894, 898⁺: dințⁱ; dínte, colțⁱ; colț.
dințișórⁱ: 707, 713⁺: dínte.
dințⁱ, dințișórⁱ; -șór: 712.
zimțⁱ; zimț: 716, 742, 755, 842, 847-848, 853-856, 869, 877, 887, 897, 900.
dințⁱ, zimbⁱ; zimb: 717.
zimțⁱ, séĉeră zimțítă: 720.
dinț; dínti: 721.
dințⁱ; dínte: 722, 727-728, 730, 732, 734-735, 743, 745, 747, 754, 756-757, 775-776, 779, 782⁺: zimțeála séĉeri, 785, 789, 791-792, 794-795, 797, 799-800, 803, 805, 807⁺: zimțeálă, 809-810, 811⁺: ie zimțítă, o zimțéște țigánu, 812-816, 818, 820-821, 823⁺: áre ~ ca știúca, 824, 826, 829-830, 832, 834, 835⁺: să zimțéște, 836, 840-841, 843⁺: ie zimțítă, 849, 852, 857-863, 888⁺: [σ] zimțⁱ; zímte.
dinț; dínte: 723.
dințⁱ; dínte: 724-726, 729, 736, 739-740, 744, 746, 751, 753, 786, 788, 790, 793, 796⁺: zimțítă, 798, 801, 802⁺: zimțítă, 804, 808⁺: uo zimțésc din nou, 844, 865, 867-868, 870⁺: noi uo zimțeám.
ziŋk; zímpe: 738.
dințⁱ; dínte sau zimțⁱ; zímte: 750, 850⁺: nu po să-i zic un singur zímte.
dinț dă séĉere: 771.
dinț, dínțî séĉeri: 772.
dințⁱ șî colțⁱ: 784.
zimțⁱ; ? : 787⁺: zîmțắște séĉerea, 845⁺: ăia ie dințⁱ.
dințⁱ; dínte, cuolțⁱ; cuolț: 806.
dínți la séĉere; dínte: 819, 892⁺: [σ][V] zimțⁱ; zimțᵘ, 893, 899.
dínți séĉeri; dínte: 822, 833.
dințⁱ; dínte, zimțⁱ; zimț: 825.
dințișórⁱ, dínți [a.]; dínte: 827.
dínți săĉeri; dínte: 828.
dințⁱ dă séĉere: 831.
zimțurⁱ; zimțᵘ: 866.
zîmțⁱ; zîmț: 871.
zîmț; ~ : 872.
dințⁱ sau zimțⁱ; zímti: 873.
zimț; ~ : 874, 878⁺: zîmț; ~.
dințⁱ; dínți: 875.
zimțî; zimțᵊ: 876.
dinț; dínte: 879.
zimțⁱ; zímti: 880, 889.
dințⁱ; dínte: 881.
ģimțⁱ; ģímte: 882.
zimțⁱ; zímte, [E] zimț: 883.
colțⁱ; colț: 885.
zimț; zímte: 891.
dințⁱ; dínti: 895.
zimțⁱ; zímti: 896⁺: zimțésc „ascut zimții".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 313

BURUIENI, sg. *„mauvaises herbes“*

[1011]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce cresc pe locul cu porumb, grâu ... mai ales după ploi și pe care le smulgi ori le tai ?*

ALR II s.n. 40; ALRM II s.n. 31; NALR-Olt. III MN plș. 70; ALRR-Mar. 408; ALF 827; AIS 1355; ALBRAM 160; ALJA 411.*

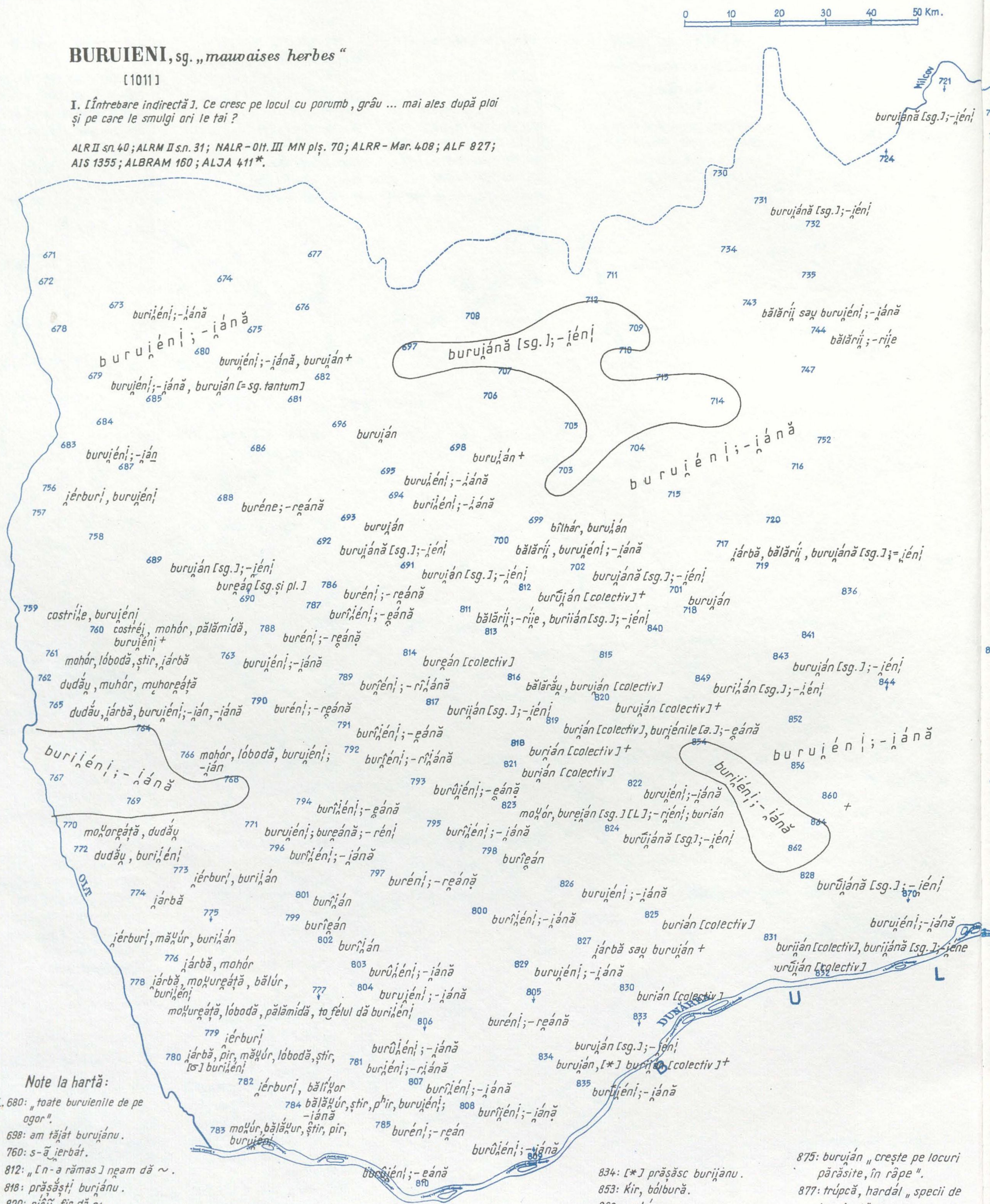

Note la hartă:

II. 680: „toate buruienile de pe ogor".
698: am tăi̯át buru̯i̯ánu.
760: s-ẵ i̯erbát.
812: „[n-a rămas] n̯eam dă ~.
818: prăṣắṣtʲ burʲi̯ánu.
820: nićŭ fir dă ~.
827: mou̯úr, știr, bólboră, fel dă fel dă i̯árbă.
834: [*] prășắsc buri̯i̯ánu.
853: Kir, bólbură.
860: mohór.
869: [îi spune] bălărắu̯, cîn să făće máre.
875: buru̯i̯án „crește pe locuri părăsite, în râpe".
877: trúpcă, hardál „specii de buruieni".
897: pir, mohór, vulpoáică „specii de iarbă".

SAPĂ, pl. *„binette“*

[1012]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi zici la aceea cu care tai buruienile (GEST) din porumb, cartofi ... ?*
NALR-Olt. III, plș. 71; ALF 1763; AIS 1428; ALPY 22; ALMC 905; ALCB 301; ALA 36; ALEA 95; ALC 43; ALB 316, 321; cf. ALFC 229; cf. ALJA 282, 285; ALN 321; ASLEF 597/421.

II. sápă; sápe: 671-674, 676-681, 683-720, 723-724, 729-735, 737-738, 742-743, 747-748, 750, 752, 755-774, 776-792, 794-800, 802-803, 805-806, 808-823, 824⁺: săpălígă, 825-831, 833-837, 840-841, 843, 845-846, 849, 853-854, 856-857, 859-860, 862, 885, 894, 899-900.
sápă; săpʲ: 675, 751, 753-754, 775, 832, 850, 867, 882, 886, 888, 891-893, 896.
sápă; săpe: 682.
sápă; sápi: 721.
sápă; sápe̦: 722, 725-728, 736, 739-741, 744-746, 804, 855, 877.
sápă; săpʲ, [k] săḱ: 749, 838⁺: săḱ le numím, 848, 869.
sápă; sápe̦: 793, 801, 807, 865, 868, 871, 875, 878-879, 883, 889.
săpălícâ; -líće̦, sápâ; săḱ: 839.
sápă; săḱ: 842, 851, 858, 863.
sápă; sápe: 844, 847, 852, 861, 864, 866.
sápă; săpʰʹ: 870.
sápâ; sápe̦: 872.
sápă; sápi̯: 873.
sápâ; sápi̯: 874.
sápă; săḱ: 876.
sápă; săpʲ: 880.
sápă; săpʲ, săḱ: 881.
sápă; sápʲe: 884, 887, 898.
sápă; sápe, [ḱ] săpʲ: 890.
sápă; sápi̯: 895.
sápă; săpʲ, [ḱ] sápe: 897.

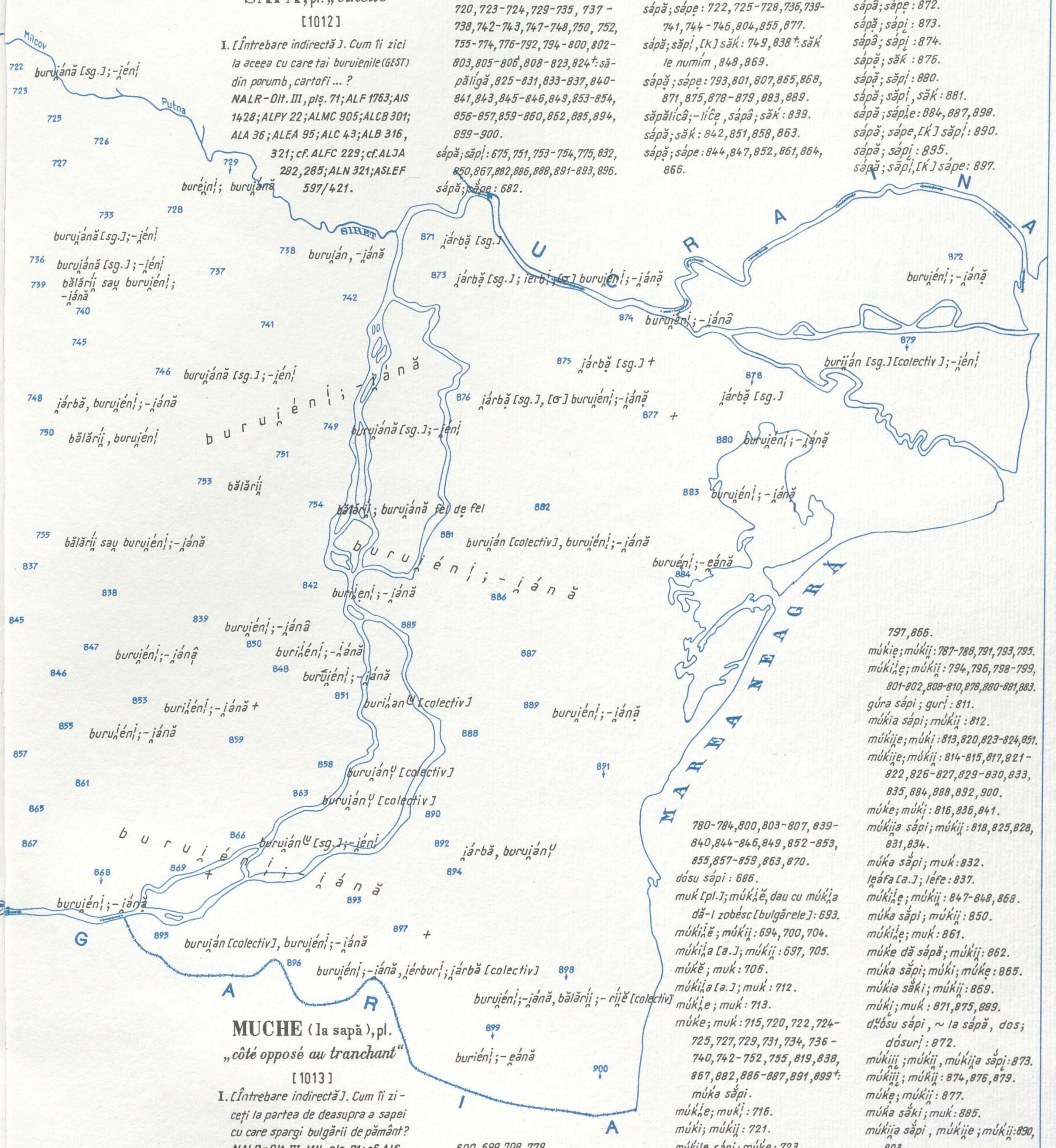

MUCHE (la sapă), pl. *„côté opposé au tranchant“*

[1013]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la partea de deasupra a sapei cu care spargi bulgării de pământ?*
NALR-Olt. III MN, plș. 71; cf. AIS 1427.*

II. múḱe; múḱii̯: 671-672, 674, 677, 682, 707, 726, 733, 741, 753-754, 760, 765, 778, 842-843, 864.
múḱi̯e; múḱii̯: 673, 678-679, 687, 690, 699, 708, 779.
múḱi̯a sápi; múḱii̯: 675, 818.
múḱi̯e; múḱii̯: 676, 680-681, 683-685, 688-689, 691-692, 695-696, 698, 701, 702⁺: múḱi̯a sápi, 703, 709-711, 714, 717-719, 756-759, 761-764, 766-777, 780-784, 800, 803-807, 839-840, 844-846, 849, 852-853, 855, 857-859, 863, 870.
dósu sápi: 686.
muḱ [pl.]; múḱi̯ĕ, dau cu múḱi̯a dă-l zobésc [bulgărele]: 693.
múḱi̯ĕ; múḱii̯: 694, 700, 704.
múḱi̯a [a.]; múḱii̯: 697, 705.
múḱĕ; muḱ: 706.
múḱi̯a [a.]; muḱ: 712.
múḱi̯e; muḱ: 713.
múḱe; muḱ: 715, 720, 722, 724-725, 727, 729, 731, 734, 736-740, 742-752, 755, 819, 838, 867, 882, 886-887, 891, 899⁺: múḱa săpi.
múḱi̯e; muḱʲ: 716.
múḱi; múḱii̯: 721.
múḱie̦ sápi; múḱe̦: 723.
múḱa sapi; muḱ: 728, 730, 732.
múḱa sápi; múḱii̯: 735, 854, 856, 860.
múḱi̯a săpi; múḱii̯: 785.
múḱie; múḱii̯: 786, 789-790, 792, 797, 866.
múḱie̦; múḱii̯: 787-788, 791, 793, 795.
múḱi̯e̦; múḱii̯: 794, 796, 798-799, 801-802, 808-810, 878, 880-881, 883.
gúra sápi; gurʲ: 811.
múḱia sápi; múḱii̯: 812.
múḱii̯e; múḱi̯: 813, 820, 823-824, 851.
múḱii̯e; múḱii̯: 814-815, 817, 821-822, 826-827, 829-830, 833, 835, 884, 888, 892, 900.
múḱe; múḱi̯: 816, 836, 841.
múḱii̯a sápi; múḱii̯: 818, 825, 828, 831, 834.
múḱa săpi; muḱ: 832.
le̯áfa [a.]; léfe: 837.
múḱi̯e̦; múḱii̯: 847-848, 868.
múḱa săpi; múḱii̯: 850.
múḱi̯e̦; muḱ: 861.
múḱe dă sápă; múḱii̯: 862.
múḱa săpi; múḱi; múḱe̦: 865.
múḱia săḱi; múḱii̯: 869.
múḱi̯; muḱ: 871, 875, 889.
du̯ósu sápi, ~ la sápă, dos; dósurʲ: 872.
múḱiii̯; múḱii̯, múḱii̯a săpi̯: 873.
múḱiii̯; múḱii̯: 874, 876, 879.
múḱe̦; múḱii̯: 877.
múḱa săḱi; muḱ: 885.
múḱii̯a săpi, múḱii̯e; múḱii̯: 890, 893.
múḱe, múḱii̯e; múḱii̯: 894.
múḱi; muḱ: 895.
múḱie̦; múḱii̯, múḱii̯a săpi: 896.
múḱie; múḱii̯: 897.
múḱi̯ĕ; múḱii̯: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TÂRNĂCOP, pl. „pic“

[1014]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți unealta, ascuțită la un capăt și lată la celălalt, cu care (GEST) sapi în pământ tare și unde este piatră?

ALR II s.n. 27; NALR-Olt. III, MN pls. 71; ALRR-Mar. 401; ALM 865; AIS 1429, cf. 548; ALL 154-155; cf. ALG 310; ALMC 909; ALEA 98; ALB 319; ALCe 1154; cf. ALJA 282; ALLR 95; ALN 318-319; ASLEF 580.

PRĂȘESC (porumbul) (ind. prez. 1) „je bêche (le champ de maïs)“

[1015]

I. [Întrebare indirectă]. După ce a răsărit porumbul și s-a făcut de-o palmă-două, ce zici că-i faci cu sapa? ALR II s.n. 100; ALRM II s.n. 69; NALR-Olt. III, MN pls. 71; ALRR-Mar. 407; ALM 859; ALG 285; ALMC 202; cf. ALCB 297; cf. ALEA 100; cf. ALC 959; ALB 320; ALBRAM 456; cf. ALFC 232; ALLR 98; ALP 401; ASLEF 722/541.

II. prășésc, m-apúc de prășilă, îl săp, sápa dintîi: 671, 682-684.
prășésc, sap: 672, 696.
sap: 673, 691, 699+: prășésc „mai rar se zice“, 700-701, 703, 714, 717+: prășésc, sapa a 2-a“, 719, 791-792, 794-803, 806, 810, 819-820, 829, 841, 849, 860.
săp: 674-675, 869.
prășésc sau săp, să sápă sápa ntîie: 676.
prășésc: 677-678, 681, 687, 690, 692, 694-695, 697-698, 704, 706-707, 709-713, 716, 722-724, 726, 728, 730-732, 734, 737, 740-743, 745, 747-748, 753-754, 758, 770, 782, 822, 824, 831, 833, 842, 875, 877-878, 883-884, 886, 893, 897, 900.
îl sap: 679, 685+: dintîi, 688, 771+: și rărít [se mai spune] 854, 862, 864.
prășím, săpăm dintîi, sápa ~: 680.
îl sap sau îl prășésc: 686.
îl prășím: 689, 756-757.
îl iau la sápă să-l sap, sap: 693.
prășăsc: 702, 721, 727, 729, 733, 735-736, 738-739, 744, 749-751, 755, 759, 761-765, 767, 772, 775, 779-780, 783-785, 787, 788, 804, 808, 812, 814-815, 818, 821, 825, 830, 832, 835, 872, 876, 879, 881-882, 889-890, 894, 899.
sap, prășésc: 705, 715, 813+: „sap cu sapa, prășesc cu mașina“, 816, 823+: sap [= a II-a sapă], prășésc [= I sapă], 870+: prășésc cu prășituárea.
săp, prășésc: 708.
săpăm, prășim: 718.
sap, uogorím, prășésc cu animále: 720.
prășĕsc: 725, 789, 817, 838, 847, 850-851, 857, 861, 867, 871, 873, 896.
prășăscu: 746, 836.
îl sak [2], îl sap: 752, 845, 866.
îi troșănésc, îi prășésc: 760.
trébuie săpát, la sapă: 766.
îl săpăm [4]: 768, 856.
la sápă, la prășîlă: 769.
îl saph' [2], sap: 773.
îl prășăsc, îl sap: 774.
[R] prășăsc, [V] sap: 776.
la săpát, [R] prășit: 777+: la prășilă să zîce acú.
să prășăște: 778.
îl sap, prășăsc: 781, 805, 807, 848.
sap, prășĕsc: 786, 790, 826, 840, 852.
prășăsc sau sap: 793, 827, 834, 843.
săpăm [4], sap, prășăsc: 809.
sap porúmbu: 811.
sapu: 828, 837, 858.
țăcănésc, prășĕsc: 839.
prășăscu, [B] sapu: 844.
îl săpu, îl prășăscu: 846.
îl prășéști [2]: 853.
prășăscu, sapu: 855.
prășĕsc, [R] sap: 859
prășĕscu: 863.
îl sapu: 865.
sapu, prășăscu: 868+: îl prășáște tractorístu
prășiésc: 874.
prășésc: 880, 887, 898.
îl țăcănésc: 885.
sap porúmbu, prășésc: 888.
săp, prășéscu: 891.
prășéscu: 892.
îl iau prășít, îl prășésc, îl iau la sápă: 895.

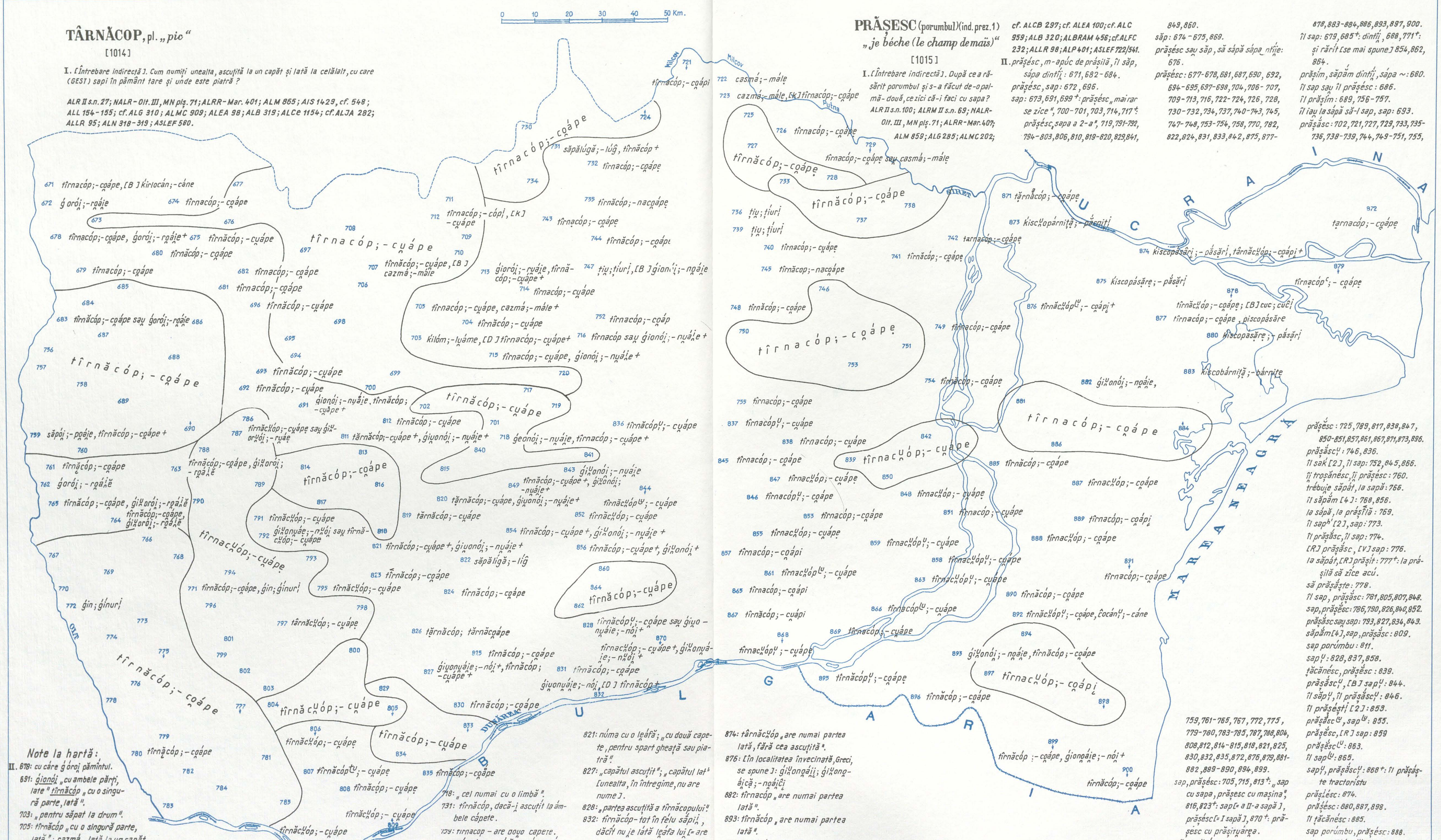

Note la hartă:

II. 678: cu cáre ǵoroi pămîntul.
691: ǵionói „cu ambele părți, late“ tîrnăcóp „cu o singură parte, lată“.
703: „pentru săpat la drum“.
705: tîrnăcóp „cu o singură parte, lată“; cazmá „lată la un capăt și ascuțită la celălalt“.
713: ǵiorói „cu 2 capete“; tîrnăcóp „cu 1 capăt“.
715, 716: tîrnacóp „cu un capăt“, ǵionói „cu 2 capete“.
718: „cel numai cu o limbă“.
731: tîrnăcóp, dacă-i ascuțit la ámbele cápete.
799: tirnacop – are douo capete.
811: númai cu o gúră; ie și ascuțít, ie și lătănéț.
820: „cu o singură leafă“; 1° „capul ascuțit al tîrnăcopului“, 2° „tîrnăcop“.
821: núma cu o leáfă; „cu două capete, pentru spart gheață sau piatră“.
827: „capătul ascuțit“; „capătul lat“ [unealta, în întregime, nu are nume].
828: „partea ascuțită a tîrnăcopului“.
832: tîrnăcóp – tot în félu săpii, dăcît nu ie látă leáfa lui [= are un singur cap].
849, 854, 856, 870: „cu un singur cap, lat“; „cu două capete, unul ascuțit, celălalt, lat“.
874: târnăcuóp „are numai partea lată, fără cea ascuțită“.
876: [În localitatea învecinată, Greci, se spune]: ǵiuongáii; ǵiuongáică; -ngáici
882: tîrnacóp „are numai partea lată“.
893: tîrnăcóp „are numai partea lată“.
899: tîrnăcóp „poate fi și numai cu partea lată“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI
MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 316

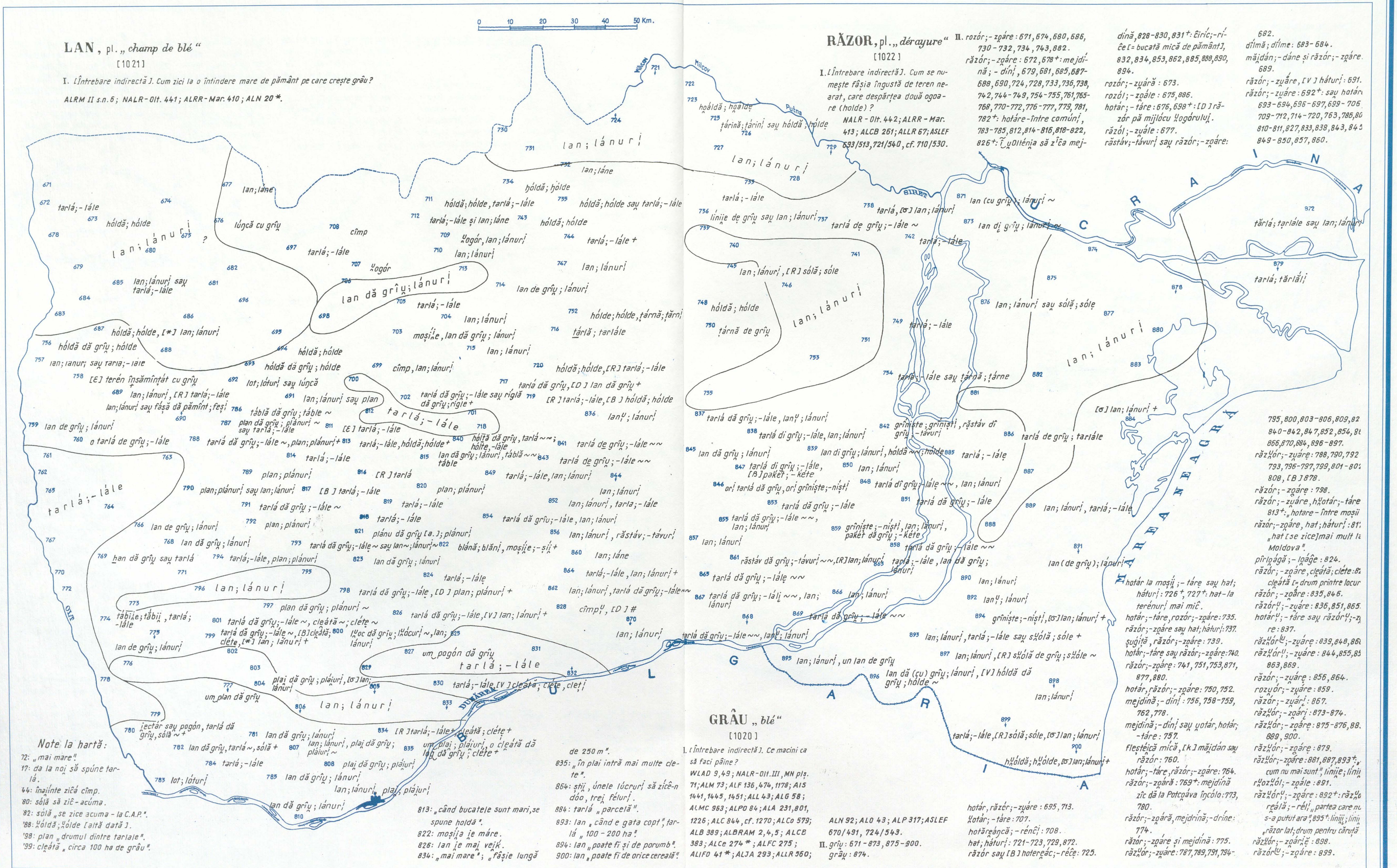

LAN, pl. „champ de blé“
[1021]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la o întindere mare de pământ pe care crește grâu?

ALRM II s.n.6; NALR-Olt. 441; ALRR-Mar. 410; ALN 20 *.

Note la hartă:

72: „mai mare".
17: da la noi̯ să spúne tarlá.
44: înai̯ínte zicấ cîmp.
80: sólă să zicâ-acúma.
82: sólă „se zice acuma - la C.A.P.".
88: ᵘ̯óldă; ᵘ̯ólde [altă dată].
98: plan „drumul dintre tarlale".
99: cleátă „circa 100 ha de grâu".
813: „când bucatele sunt mari, se spune holdă".
822: moși̯a i̯e máre.
826: lan i̯e mai vei̯k.
834: „mai mare"; „fâșie lungă de 250 m".
835: „în plai intră mai multe clete".
864: știi̯, únele lúcruri̯ să zicê-n dóo, trei̯ féluri̯.
884: tarlá „parcelă".
893: lan „când e gata copt", tarlá „100-200 ha".
894: lan „poate fi și de porumb".
900: lan „poate fi de orice cereală".

GRÂU „blé“
[1020]

I. [Întrebare indirectă]. Ce macini ca să faci pâine?

WLAD 9,49; NALR-Olt.III, MN pls. 71; ALM 73; ALF 136, 474, 1178; AIS 1441, 1445, 1451; ALL 43; ALG 58; ALMC 963; ALPO 84; ALA 231, 801, 1226; ALC 844, cf. 1270; ALCo 579; ALB 389; ALBRAM 2,4,5; ALCB 383; ALCe 274 *; ALFC 275; ALIFO 41 *; ALJA 293; ALLR 560; ALN 92; ALO 43; ALP 317; ASLEF 670/491, 724/543.

II. grîu̯: 671-873, 875-900.
grâu̯: 874.

RĂZOR, pl. „dérayure“
[1022]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se numește fâșia îngustă de teren nearat, care despărțea două ogoare (holde)?

NALR-Olt. 442; ALRR-Mar. 413; ALCB 261; ALLR 67; ASLEF 693/513, 721/540, cf. 710/530.

II. rozór; -zo̯áre: 671, 674, 680, 686, 730-732, 734, 743, 882.
răzór; -zo̯áre: 672, 678+: mejdínă; -díni̯, 679, 681, 685, 687-688, 690, 724, 728, 733, 736, 738, 742, 744-749, 754-755, 761, 765-768, 770-772, 776-777, 779, 781, 782+: hotáre-între comúni̯, 783-785, 812, 814-816, 818-822, 826+: î̯n Olténi̯a să zîcâ mejdínă, 828-830, 831+: ĉiríc; -ríĉe [= bucată mică de pământ], 832, 834, 853, 862, 885, 888, 890, 894.
rozór; -zu̯áră: 673.
rozól; -zo̯ále: 675, 886.
hotár; -táre: 676, 698+: [D] răzór pă mijlócu ᵘ̯ogórului̯.
răzól; -zu̯ále: 677.
răstáv; -távuri̯ sau răzór; -zo̯áre: 682.
dîlmă; dîlme: 683-684.
mă̯idán; -dáne și răzór; -zo̯áre: 689.
răzór; -zu̯áre, [V] háturi̯: 691.
răzór; -zu̯áre: 692+: sau hotár...
693-694, 696-697, 699-706, 709-712, 714-720, 763, 786, 80...
810-811, 827, 833, 838, 843, 84...
849-850, 857, 860.
hotár, răzór; -zu̯áre: 695, 713.
ᵘ̯otár; -táre: 707.
hotăreáncă; -rénĉi̯: 708.
hat; háturi̯: 721-723, 729, 872.
răzór sau [B] hoteréac; -réĉe: 725.
hotár la moșii̯; -táre sau hat; háturi̯: 726+, 727+: hat-la terénuri̯ mai micâ.
hotár; -táre, rozór; -zo̯áre: 735.
răzór; -zo̯áre sau hat; háturi̯: 737.
șugíță, răzór; -zo̯áre: 739.
hotár; -táre sau răzór; -zo̯áre: 740.
răzór; -zo̯áre: 741, 751, 753, 871, 877, 880.
hotár, răzór; -zo̯áre: 750, 752.
mejdínă; -díni̯: 756, 758-759, 762, 778.
mejdínă; -díni̯ sau u̯otár, hotár; -táre: 757.
Fleștéică mică, [k] mă̯idán sau răzór: 760.
hotár; -táre, răzór; -zo̯áre: 764.
răzór; -zo̯áră: 769+: mejdínă zîc dă la Potco̯áva încólo: 773, 780.
răzór; -zo̯áră, mejdrínă; -dríne: 774.
răzór; -zo̯áre și mejdínă: 775.
răzᵘ̯ór; -zu̯áre: 787, 789, 791, 794-795, 800, 803-806, 809, 82...
840-842, 847, 852, 854, 8...
866, 870, 884, 896-897.
răzᵘ̯ór; -zu̯áre: 788, 790, 792, 793, 796-797, 799, 801-80...
808, [B] 878.
răzór; -zo̯áre: 798.
răzór; -zu̯áre, hᵘ̯otár; -táre 813+: „hotare - între moșii...
răzór; -zo̯áre, hat; háturi̯: 81...
„hat [se zice] mai mult la Moldova".
pîrlo̯ágă; -lo̯áĝe: 824.
răzór; -zo̯áre, cle̯átă; cléte: 8...
cle̯átă [= drum printre locur...
răzór; -zo̯áre: 835, 846.
răzórᵘ̯; -zu̯áre: 836, 851, 865.
hotárᵘ̯; -táre sau răzórᵘ̯; -zu̯...re: 837.
răzᵘ̯órᵘ; -zu̯áre: 839, 848, 86...
răzᵘ̯órᵘ̯; -zu̯áre: 844, 855, 8... 863, 869.
răzór; -zu̯áre: 856, 864.
rozu̯ór; -zu̯áre: 859.
răzór; -zu̯ári̯: 867.
răzᵘ̯ór; -zo̯ári̯: 873-874.
răzᵘ̯ór; -zo̯áre: 875-876, 88... 889, 900.
răzᵘ̯ór; -zo̯áre: 879.
răzᵘ̯ór; -zo̯áre: 881, 887, 893+: „... cum nu mai sunt", líni̯e; líni̯...
rᵘ̯ozᵘ̯ól; -zo̯ále: 891.
răzᵘ̯órᵘ̯; -zo̯áre: 892+: răzᵘ̯... re̯álă; -réli̯ „partea care n... s-a putut ara", 895+: líni̯i̯; líni̯... „răzor lat; drum pentru căruță...
răzᵘ̯ór; -zo̯ári̯ĕ: 898.
răzórᵘ; -zo̯áre: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

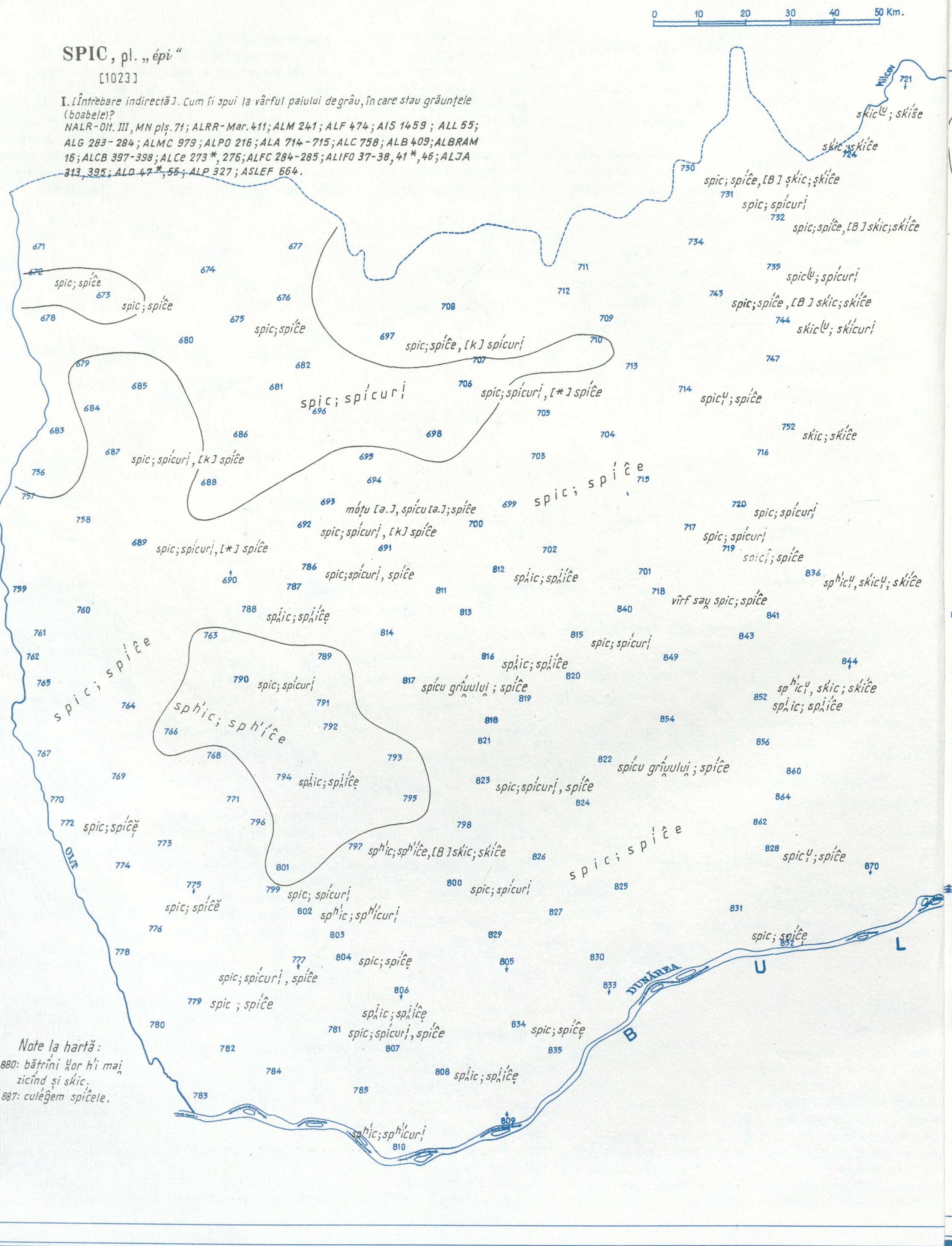

SPIC, pl. „*épi*"

[1023]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la vârful paiului de grâu, în care stau grăunțele (boabele)?
NALR-Olt. III, MN plș. 71; ALRR-Mar. 411; ALM 241; ALF 474; AIS 1459; ALL 55; ALG 283-284; ALMC 979; ALPO 216; ALA 714-715; ALC 758; ALB 409; ALBRAM 16; ALCB 397-398; ALCe 273*, 276; ALFC 284-285; ALIFO 37-38, 41*, 46; ALJA 313, 395; ALO 47*, 55; ALP 327; ASLEF 664.

Note la hartă:
II. 880: bătrîni ŭor h'i mai zicînd și skic.
887: culeĝem spiĉele.

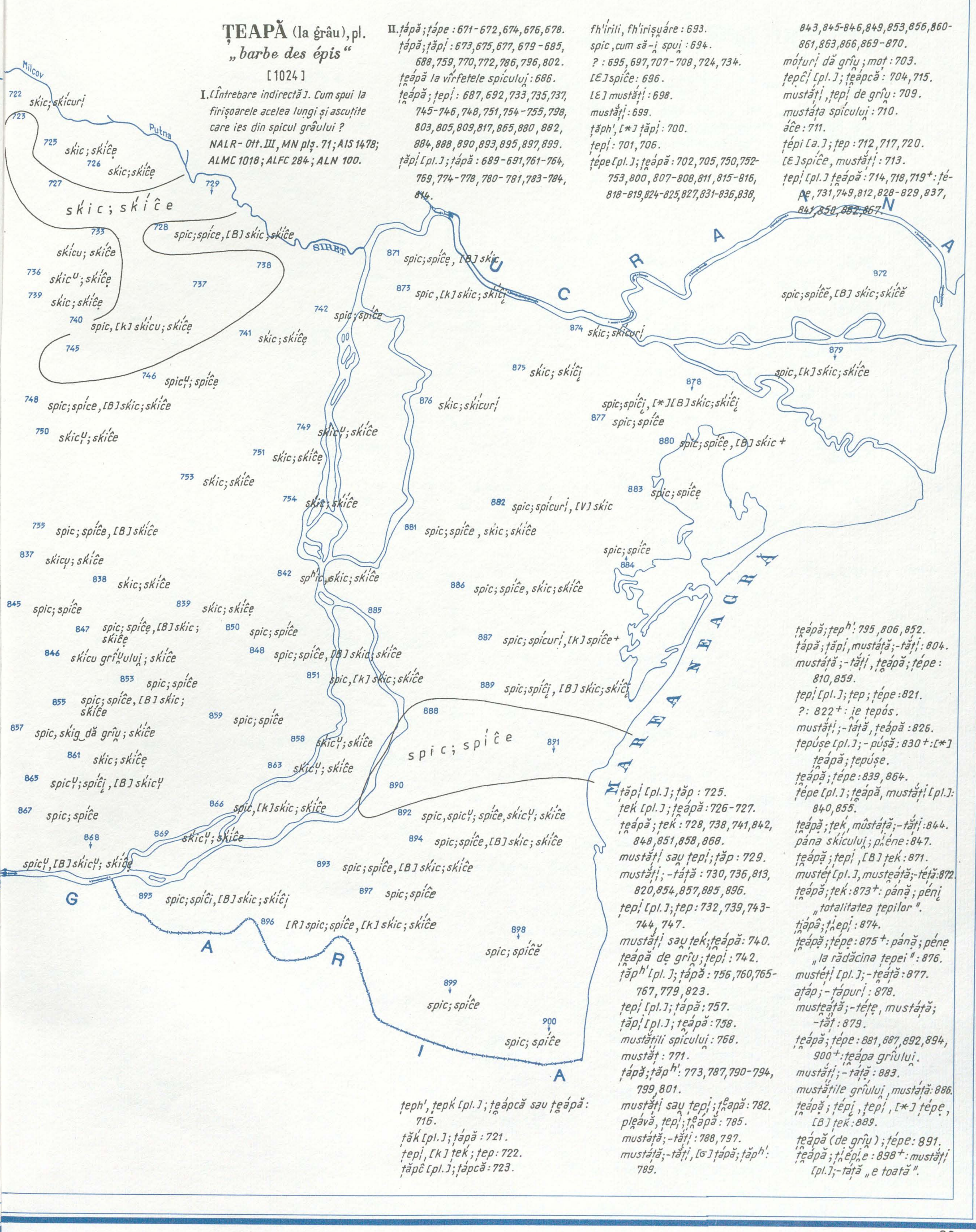

ȚEAPĂ (la grâu), pl. „*barbe des épis*"

[1024]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la firișoarele acelea lungi și ascuțite care ies din spicul grâului?
NALR-Olt. III, MN plș. 71; AIS 1478; ALMC 1018; ALFC 284; ALN 100.

II. țápă; țápe: 671-672, 674, 676, 678.
țápă; țăpi: 673, 675, 677, 679-685, 688, 759, 770, 772, 786, 796, 802.
țeápă la vîrfetele spiculuị: 686.
țeápă; țepi: 687, 692, 733, 735, 737, 745-746, 748, 751, 754-755, 798, 803, 805, 809, 817, 865, 880, 882, 884, 888, 890, 893, 895, 897, 899.
țăpi [pl.]; țápă: 689-691, 761-764, 769, 774-778, 780-781, 783-784, 814.
fh'írili, fh'irișuáre: 693.
spic, cum să-i spuị: 694.
?: 695, 697, 707-708, 724, 734.
[E] spiĉe: 696.
[E] mustăți: 698.
mustăți: 699.
țăph', [*] țăpi: 700.
țepi: 701, 706.
țépe [pl.]; țeápă: 702, 705, 750, 752-753, 800, 807-808, 811, 815-816, 818-819, 824-825, 827, 831-836, 838, 843, 845-846, 849, 853, 856, 860-861, 863, 866, 869-870.
móțuri dă grîu; moț: 703.
țepĉi [pl.]; țeápcă: 704, 715.
mustăți, țepi de grîu: 709.
mustáța spiculuị: 710.
áĉe: 711.
țépi [a.]; țep: 712, 717, 720.
[E] spiĉe, mustăți: 713.
țepi [pl.] țeápă: 714, 718, 719⁺: țépe, 731, 749, 812, 828-829, 837, 841, 850, 862, 867.
țeph', țepk' [pl.]; țeápcă sau țeápă: 716.
țăk' [pl.]; țápă: 721.
țepi, [k] țek; țep: 722.
țăpĉ [pl.]; țápcă: 723.
țăpi [pl.]; țăp: 725.
țek [pl.]; țeápă: 726-727.
țeápă; țek: 728, 738, 741, 842, 848, 851, 858, 868.
mustăți sau țepi; țăp: 729.
mustăți; -táță: 730, 736, 813, 820, 854, 857, 885, 896.
țepi [pl.]; țep: 732, 739, 743-744, 747.
mustăți sau țek; țeápă: 740.
țeápă de grîu; țepi: 742.
țăph' [pl.]; țápă: 756, 760, 765-767, 779, 823.
țepi [pl.]; țápă: 757.
țăpi [pl.]; țeápă: 758.
mustățili spiculuị: 768.
mustăț: 771.
țápă; țăph': 773, 787, 790-794, 799, 801.
mustăți sau țepi; țeapă: 782.
pleávă, țepi; țeápă: 785.
mustáță; -tăți: 788, 797.
mustáță; -tăți, [σ] țápă; țăph': 789.
țeápă; țeph': 795, 806, 852.
țápă; țăpi, mustáță; -tăți: 804.
mustáță; -tăți, țeápă; țépe: 810, 859.
țepi [pl.]; țep; țépe: 821.
?: 822⁺: ie țepós.
mustăți; -táță, țeápă: 826.
țepúșe [pl.]; -púșă: 830⁺: [*] țeápă; țepúșe.
țeápă; țépe: 839, 864.
țépe [pl.]; țeápă, mustăți [pl.]: 840, 855.
țeápă; țek, mûstáță; -tăți: 844.
pána skícului; p'éne: 847.
țeápă; țepi, [B] țek: 871.
mustéț [pl.], musteáță; -téță: 872.
țeápă; țek: 873⁺: pánă; péni „totalitatea țepilor".
țiápâ; ț'epi: 874.
țeápă; țépe: 875⁺: pánă; péne „la rădăcina țepei": 876.
mustéți [pl.]; -țeáță: 877.
ațáp; -țápuri: 878.
musteáță; -téțe, mustáță; -tăț: 879.
țeápă; țépe: 881, 887, 892, 894, 900⁺: țeápa grîuluị.
mustăți; -táță: 883.
mustățile grîuluị, mustáță: 886.
țeápă; țépi, țepi, [*] țépe, [B] țek: 889.
țeápă (de grîu); țépe: 891.
țeápă; ț'ép'e: 898⁺: mustăți [pl.]; -táță „e toată".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

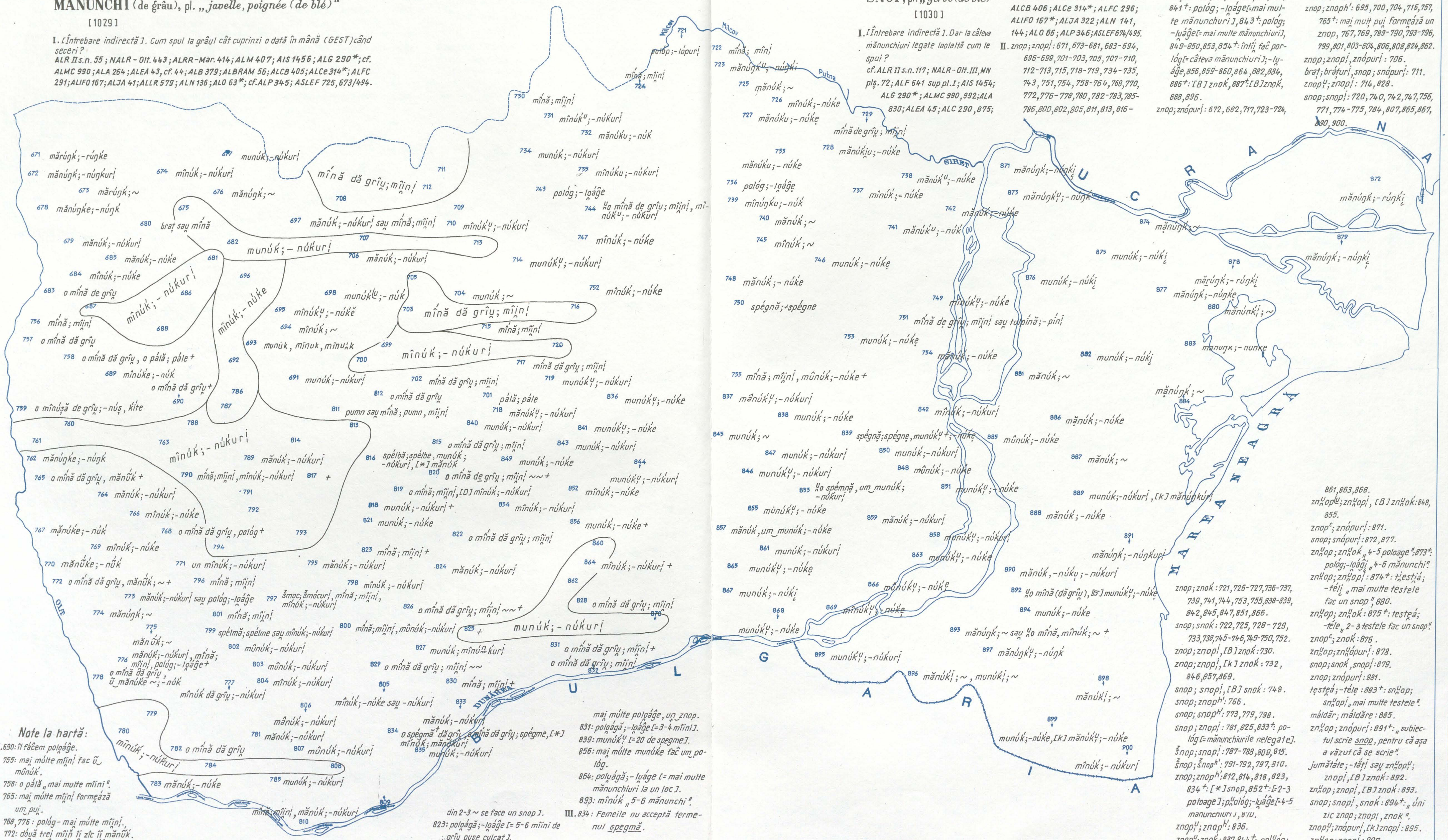

MĂNUNCHI (de grâu), pl. „javelle, poignée (de blé)“

[1029]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la grâul cât cuprinzi o dată în mână (GEST) când seceri?
ALR II s.n. 55; NALR - Olt. 443; ALRR-Mar. 414; ALM 407; AIS 1456; ALG 290*; cf. ALMC 990; ALA 264; ALEA 43, cf. 44; ALB 379; ALBRAM 56; ALCB 405; ALCe 314*; ALFC 291; ALIFO 167; ALJA 41; ALLR 579; ALN 136; ALO 63*; cf. ALP 345; ASLEF 725, 673/494.

SNOP, pl. „gerbe (de blé)“

[1030]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la câteva mănunchiuri legate laolaltă cum le spui?
cf. ALR II s.n. 117; NALR - Olt. III, MN pls. 72; ALF 641 sup pl. I; AIS 1454; ALG 290*; ALMC 990, 992; ALA 830; ALEA 45; ALC 290, 875; ALCo 747; ALB 432; ALBRAM 56; ALCB 406; ALCe 314*; ALFC 296; ALIFO 167*; ALJA 322; ALN 141, 144; ALO 66; ALP 346; ASLEF 674/495.

II. znop; znopⁱ: 671, 673-681, 683-694, 696-699, 701-703, 705, 707-710, 712-713, 715, 718-719, 734-735, 743, 751, 754, 758-764, 768, 770, 772, 776-778, 780, 782-783, 785-786, 800, 802, 805, 811, 813, 816-817, 820-822, 826, 829-832, 835, 840, 841+: pológ; -loáĝe [= mai multe mănunchuri], 843+: pológ; -luáĝe [= mai multe mănunchiuri], 849-850, 853, 854+: întîi fac pológ [= câteva mănunchiuri]; -luáĝe, 856, 859-860, 864, 882, 884, 886+: [B] znok', 887+: [B] znok', 888, 896.
znop; znópurⁱ: 672, 682, 717, 723-724, 731, 819, 827, 889+: [B] znok'.
znop; znoph': 695, 700, 704, 716, 757, 765+: mai mult pui formează un znop, 767, 769, 789-790, 793-796, 799, 801, 803-804, 806, 808, 824, 862.
znop; znopⁱ, znópurⁱ: 706.
brat; bráturⁱ, snop; snópurⁱ: 711.
znopᵘ; znopⁱ: 714, 828.
snop; snopⁱ: 720, 740, 742, 747, 756, 771, 774-775, 784, 807, 865, 867, 890, 900.
znop; znok': 721, 726-727, 736-737, 739, 741, 744, 753, 755, 838-839, 842, 845, 847, 851, 866.
snop; snok': 722, 725, 728-729, 733, 738, 745-746, 749-750, 752.
znop; znopⁱ, [B] znok': 730.
znop; znopⁱ, [k] znok': 732, 846, 857, 869.
snop; snopⁱ, [B] snok': 748.
snop; znoph': 766.
snop; snoph': 773, 779, 798.
snop; znopⁱ: 781, 825, 833+: pológ [= mănunchiurile nelegate].
ẑnop; snopⁱ: 787-788, 809, 815.
ẑnop; ẑnoph': 791-792, 797, 810.
znop; znoph': 812, 814, 818, 823, 834+: [*] snop, 852+: [= 2-3 poloage]; pᵘológ; -luáĝe [= 4-5 mănunchiuri], 870.
znopᵘ; znoph': 836.
znopᵘ; znok': 837, 844+: polᵘóg; luáĝe [= 10 mănunchiuri], znᵘopᵘ [= 7-8 poloage], 858, 861, 863, 868.
znᵘopᵘ; znᵘopⁱ, [B] znᵘok: 848, 855.
znopᶜ; znópurⁱ: 871.
snop; snópurⁱ: 872, 877.
znᵘop; znᵘok' „4-5 poloage“: 873+: pológ; -loáĝi „4-6 mănunchi“.
znᵘop; znᵘopⁱ: 874+: tiestiá; -téli „mai multe testele fac un snop“, 880.
znᵘop; znᵘok': 875+: testeá; -téle „2-3 testele fac un snop“.
znopᶜ; znok': 876.
znᵘop; znᵘópurⁱ: 878.
snop; snok', snopⁱ: 879.
znop; znópurⁱ: 881.
testeá; -téle: 883+: snᵘop; snᵘopⁱ „mai multe testele“.
máldăr; máldăre: 885.
znᵘop; znópurⁱ: 891+: „subiectul scrie snop, pentru că așa a văzut că se scrie“.
jumătáte; -tățⁱ sau znᵘopᵘ; znopⁱ, [B] znok': 892.
znᵘop; znopⁱ, [B] znok': 893.
snop; snopⁱ, snok': 894+: „uni zic znop; znopⁱ, znok“.
znopᵘ; znópurⁱ, [k] znopⁱ: 895.
znᵘop; znopⁱ: 897.
snop, [k] znᵘop; znᵘopⁱ: 898.
znᵘop; znᵘopⁱ: 899.

Note la hartă:

II. 690: îi fâcem poloáĝe.
755: mai múlte mîinⁱ fac ŭ mûnúk'.
758: o pálă „mai multe mîini“.
765: mai múlte mîinⁱ formează um pui.
768, 776: pológ - mai múlte mîinⁱ.
772: dóuă trei mîin îi zîc îi mănŭk'.
817: poloágă; -loáĝe: „din 3-4 ~ se face un snop“.
818: poloágă; -loáĝe [= 2-3 mănunchi la un loc].
820: pológ; -loáĝe [= mai multe mîini la un loc; din 2-3 ~ se face un snop].
823: poloágă; -loáĝe [= 5-6 mîini de grîu puse culcat].
825, 830: pológ; -loáĝe.
826: mai múlte mîinⁱ fáce um pológ, mai múlte poloáĝe, un znop.
831: poloágă; -loáĝe [= 3-4 mîini].
839: munúk'ᵘ [= 20 de spegme].
856: mai múlte munúke fac um pológ.
864: poluágă; -luáge [= mai multe mănunchiuri la un loc].
893: mînúk' „5-6 mănunchi“.
III. 834: Femeile nu acceptă termenul spegmă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 319

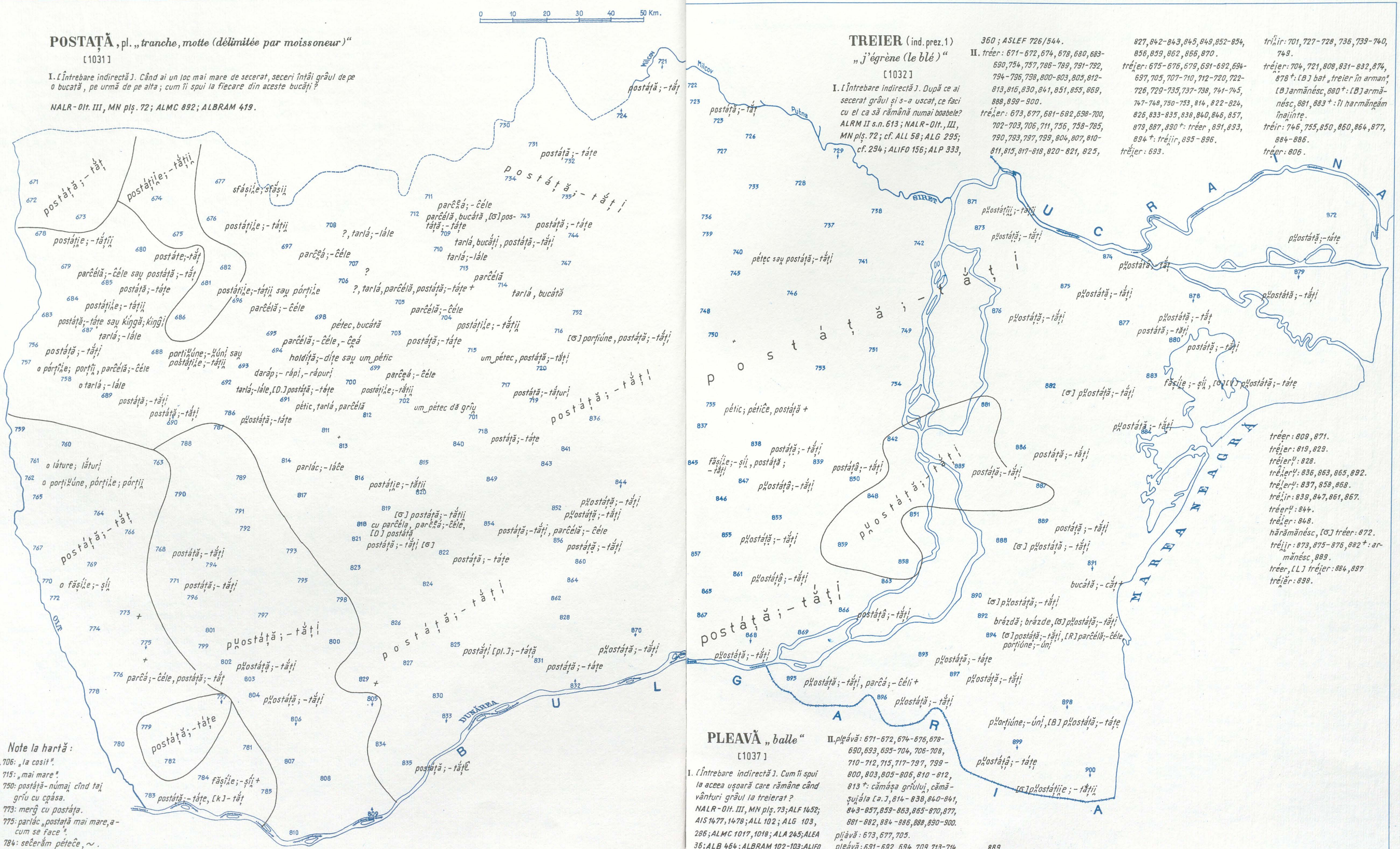

POSTAȚĂ, pl. „tranche, motte (délimitée par moissoneur)“

[1031]

I. [Întrebare indirectă]. Când ai un loc mai mare de secerat, seceri întâi grâul de pe o bucată, pe urmă de pe alta; cum îi spui la fiecare din aceste bucăți?

NALR-Olt. III, MN plș. 72; ALMC 892; ALBRAM 419.

Note la hartă:

II. 706: „la cosit".
715: „mai mare".
750: postáță-númai cînd tai grîu cu coása.
773: merĝ cu postáța.
775: parlác „postață mai mare, a-cum se face".
784: seĉerắm péteĉe, ~.
811: „se măsura cu brâul".
891: „númai când săp; am săpat ᵘo postáte; -tắț".
895: parĉá „bucată, porțiune".

TREIER (ind. prez. 1) „j'égrène (le blé)“

[1032]

I. [Întrebare indirectă]. După ce ai secerat grâul și s-a uscat, ce faci cu el ca să rămână numai boabele? ALRM II s.n. 613; NALR-Olt., III, MN plș. 72; cf. ALL 58; ALG 295; cf. 294; ALIFO 156; ALP 333, 360; ASLEF 726/544.

II. tréer: 671-672, 674, 678, 680, 683-690, 754, 757, 786-789, 791-792, 794-796, 798, 800-803, 805, 812-813, 816, 830, 841, 851, 855, 869, 888, 899-900.
tréier: 673, 677, 681-682, 698-700, 702-703, 706, 711, 756, 758-785, 790, 793, 797, 799, 804, 807, 810-811, 815, 817-818, 820-821, 825, 827, 842-843, 845, 849, 852-854, 856, 859, 862, 866, 870.
tréier: 675-676, 679, 691-692, 694-697, 705, 707-710, 712-720, 722-726, 729-735, 737-738, 741-745, 747-748, 750-753, 814, 822-824, 826, 833-835, 838, 840, 846, 857, 879, 887, 890+: tréer, 891, 893, 894+: tréiir, 895-896.
trĕier: 693.
triiir: 701, 727-728, 736, 739-740, 749.
tréier: 704, 721, 808, 831-832, 874, 878+: [B] bat „treier în arman", [B] armănésc, 880+: [B] armănésc, 881, 883+: îl harmăneam înainte.
tréir: 746, 755, 850, 860, 864, 877, 884-886.
tréer: 806.
tréer: 809, 871.
tréier: 819, 829.
tréierᵘ: 828.
tréierᵘ: 836, 863, 865, 892.
tréierᵘ: 837, 858, 868.
tréiir: 839, 847, 861, 867.
tréerᵘ: 844.
tréier: 848.
hărămănésc, [σ] tréer: 872.
tréiir: 873, 875-876, 882+: armănésc, 889.
tréer, [L] tréier: 884, 897
tréiĕr: 898.

PLEAVĂ „balle“

[1037]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea ușoară care rămâne când vânturi grâul la treierat? NALR-Olt. III, MN plș. 73; ALF 1452; AIS 1477, 1478; ALL 102; ALG 103, 286; ALMC 1017, 1018; ALA 245; ALEA 36; ALB 464; ALBRAM 102-103; ALIFO 196-197; ALJA 346, 353; ALLR 596; ALO 44*, 83, 93*; ALP 369; ASLEF 727/545.

II. pleávă: 671-672, 674-676, 678-690, 693, 695-704, 706-708, 710-712, 715, 717-797, 799-800, 803, 805-806, 810-812, 813+: cămáșa grîului, cămă-șuiála [a.], 814-838, 840-841, 843-857, 859-863, 865-870, 877, 881-882, 884-886, 888, 890-900.
pliávă: 673, 677, 705.
pleávă: 691-692, 694, 709, 713-714, 716, 842, 858.
pleávă: 798, 801-802, 808-809, 839, 864, 871-873, 876, 878-880, 883, 889.
pleávă: 804, 807.
pleávă: 874.
pliẹávă: 875, 887.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

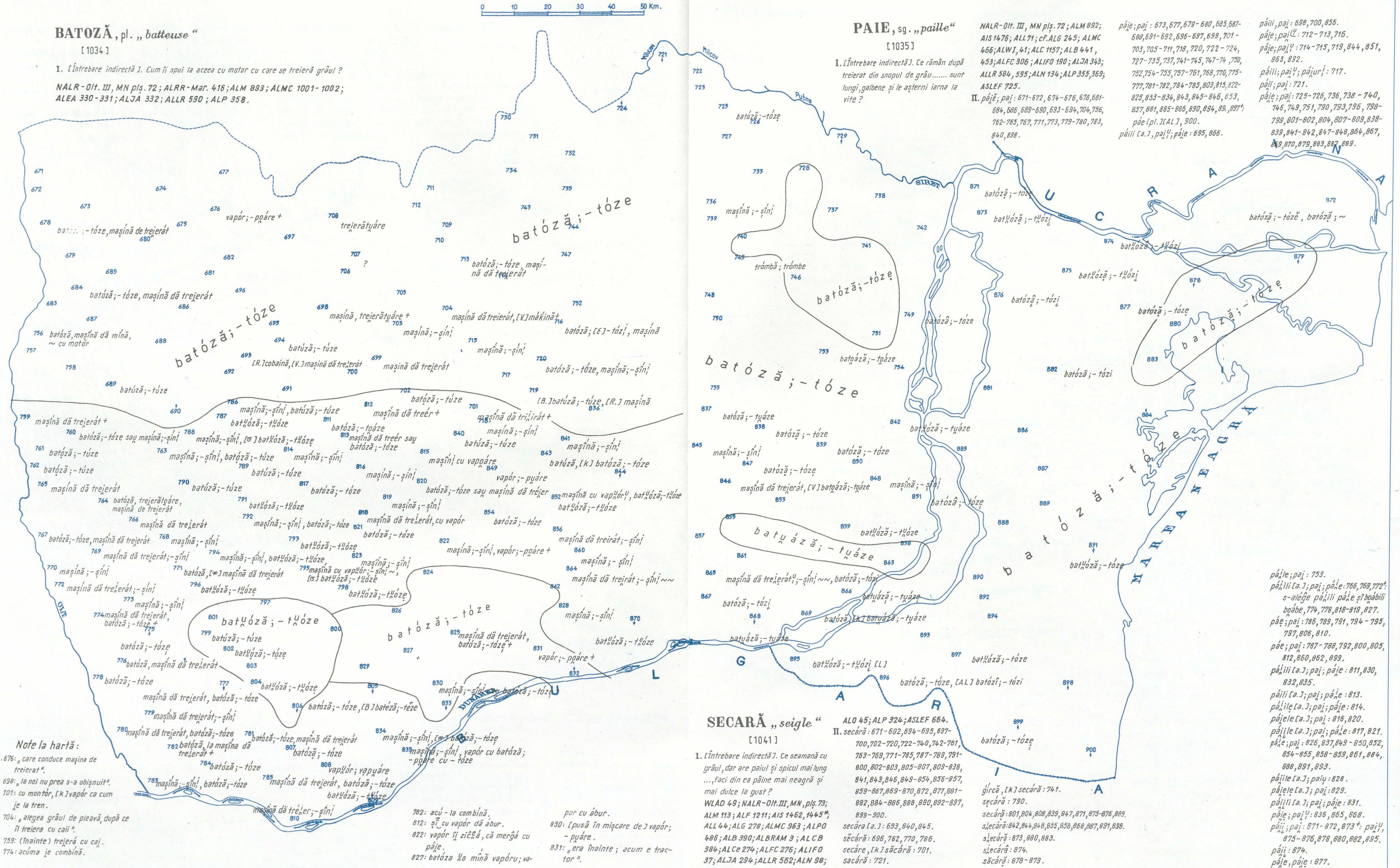

BATOZĂ, pl. „batteuse"

[1034]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea cu motor cu care se treieră grâul?

NALR-Olt. III, MN pls. 72; ALRR-Mar. 416; ALM 893; ALMC 1001-1002; ALEA 330-331; ALJA 332; ALLR 590; ALP 358.

PAIE, sg. „paille"

[1035]

I. [Întrebare indirectă]. Ce rămân după treierat din snopul de grâu....... sunt lungi, galbene și le așterni iarna la vite?

NALR-Olt. III, MN pls. 72; ALM 892; AIS 1476; ALL 71; cf. ALG 245; ALMC 466; ALWI, 41; ALC 1157; ALB 441, 453; ALFC 306; ALIFO 190; ALJA 343; ALLR 584, 595; ALN 134; ALP 355, 369; ASLEF 725.

II. páie; pai: 671-672, 674-676, 678, 681-684, 686, 689-690, 693-694, 704, 756, 762-765, 767, 771, 773, 779-780, 783, 840, 898.

páie; pai: 673, 677, 679-680, 685, 687-688, 691-692, 696-697, 699, 701-703, 705-711, 718, 720, 722-724, 727-735, 737, 741-745, 747-74, 750, 752, 754-755, 757-761, 768, 770, 775-777, 781-782, 784-785, 803, 815, 822-825, 833-834, 843, 845-846, 853, 857, 881, 885-886, 890, 894, 89, 897+: páe [pl.] [AL], 900.

páili [a.], paiu; páie: 695, 866.

páili, pai: 698, 700, 856.

páie; paiu: 712-713, 716.

páie; paiu: 714-715, 719, 844, 851, 863, 892.

páili; paiu; páiuri: 717.

páii; pai: 721.

páie; pai: 725-726, 736, 738-740, 746, 749, 751, 790, 793, 796, 798-799, 801-802, 804, 807-809, 838-839, 841-842, 847-848, 864, 867, 869, 870, 879, 883, 887, 889.

páile; pai: 753.

páiili [a.]; pai; páie: 766, 769, 772+: s-alége páiili páie și boábili boábe, 774, 778, 818-819, 827.

páe; pai: 786, 789, 791, 794-795, 797, 806, 810.

páe; pai: 787-788, 792, 800, 805, 812, 860, 862, 899.

páiili [a.]; pai; páie: 811, 830, 832, 835.

páili [a.]; pai; páie: 813.

páiile [a.]; pai; páie: 814.

páiele [a.]; pai: 816, 820.

páiile [a.]; pai; páie: 817, 821.

páie; pai: 826, 837, 849-850, 852, 854-855, 858-859, 861, 884, 888, 891, 893.

páiile [a.]; paiu: 828.

páiele [a.]; pai: 829.

páiili [a.]; pai; páie: 831.

páie; paiu: 836, 865, 868.

páii; pai: 871-872, 873+: paiu, 875-876, 878, 880, 882, 895.

páii: 874.

páie, páie: 877.

SECARĂ „seigle"

[1041]

I. [Întrebare indirectă]. Ce seamană cu grâul, dar are paiul și spicul mai lung ..., faci din ea pâine mai neagră și mai dulce la gust?

WLAD 49; NALR-Olt. III, MN, pls. 73; ALM 113; ALF 1211; AIS 1462, 1445*; ALL 44; ALG 278; ALMC 963; ALPO 486; ALB 390; ALBRAM 3; ALCB 384; ALCe 274; ALFC 276; ALIFO 37; ALJA 294; ALLR 562; ALN 98; ALO 45; ALP 324; ASLEF 664.

II. secáră: 671-692, 694-695, 697-700, 702-720, 722-740, 742-761, 763-769, 771-785, 787-789, 791-800, 802-803, 805-807, 809-838, 841, 843, 846, 849-854, 856-857, 859-867, 869-870, 872, 877, 881-882, 884-886, 888, 890, 892-897, 899-900.

secára [a.]: 693, 840, 845.

sĕcáră: 696, 762, 770, 786.

secáre, [k] săcáră: 701.

sacáră: 721.

gírcă, [k] secáră: 741.

secáră: 790.

secáră: 801, 804, 808, 839, 847, 871, 875-876, 889.

sîecáră: 842, 844, 848, 855, 858, 868, 887, 891, 898.

sîecáră: 873, 880, 883.

sîecárâ: 874.

săcáră: 878-879.

Note la hartă:

I. 676: „care conduce mașina de treierat".

698: „la noi nu prea s-a obișnuit".

701: cu montór, [k] vapór ca cum ie la tren.

704: „alegea grâul de pleavă, după ce îl treiera cu caii".

759: (înainte) trejerá cu cai.

774: acúma ie combínă.

782: acú - la combínă.

812: șî cu vapór dă ábur.

822: vapór îi zicea, că mergá cu páie.

827: batóza uo mînă vapóru; vapor cu ábur.

830: [pusă în mișcare de] vapór; -puáre.

831: „era înainte; acum e tractor".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HAMBAR[1], pl. „grenier"

[1038]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela făcut din scânduri, în care păstrezi grâul, orzul, secara, după ce le-ai treierat?
NALR-Olt. 444; ALRR-Mar. 418; ALM 108; ALF 664, 1450; AIS 1486; ALL 109, 759; ALG 304; ALMC 1025; ALA 850; ALEA 77; ALC 834; ALCo 772; ALB 475; ALBRAM 584; cf. ALLR 393, 603; ALN 149; ALP 388; ASLEF 730/548.

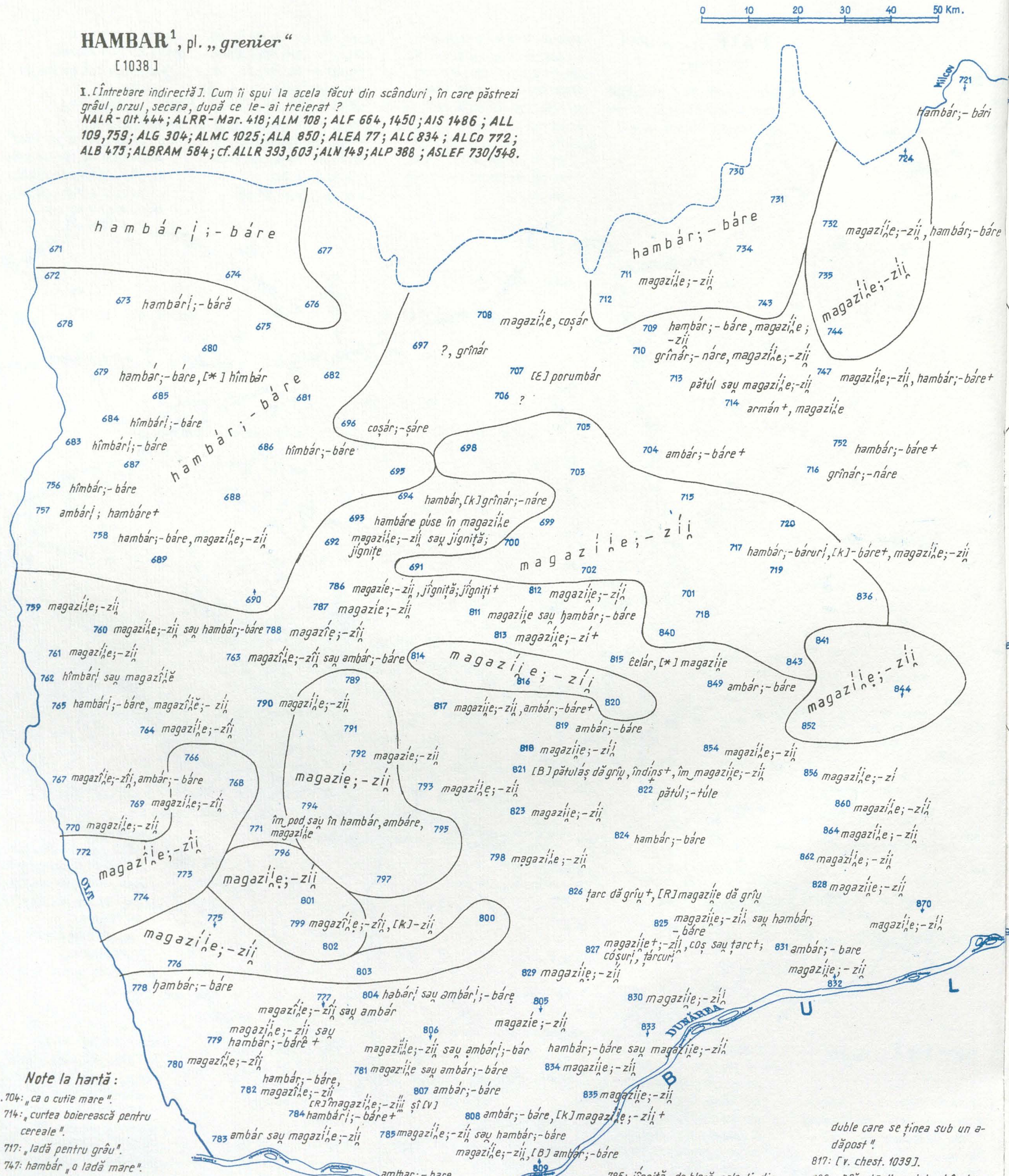

Note la hartă:

I. 704: „ca o cutie mare".
714: „curtea boierească pentru cereale".
717: „ladă pentru grâu".
747: hambár „o ladă mare".
752: „ca o ladă mare".
757: „lăzi mari de scândură".
779: hambáru ierea făcút dă nuiéle și lipít.
784: hambári – cuvîn veik.
786: jígniță „de blană, golești din saci".
808: ambár „mai mic, în special pentru mălai".
813: hambár; -báre „ladă de 20-30 duble care se ținea sub un adăpost".
817: [v. chest. 1039].
826: „[făcut] din nuiele și închegat cu pământ numa pă dinăuntru; cu podină dă blană".
827: „dă blană"; „împletit din nuiele și lipit cu pământ pe dinăuntru".

CEREALE „céréales"

[1044]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici cu un cuvânt la grâu, orz, porumb, la toate pe care le aduni de pe câmp pentru hrană?

NALR-Olt. III, MN pls. 73; cf. ALEA 63; ALFC 275.

II. păĭoase: 671, 761.
ĉeriále: 672-673, 675-679, 681-682, 684-686, 688-690, 697, 701, 704+: păiuáse, 711, 882, 884+: [L] ĉeriiale, 890, 891+: bucáte, 900.
ĉereále: 674, 680, 683, 687, 691+: recóltă, 692+: la vále să spúne bucáte, 695-696, 698-699, 702-703, 705-706, 708, 710, 715, 717-718, 772, 889+: ĉerieále, 897 [AL]+: ĉereále [L].
bucáte: 693, 730, 734, 738, 786, 792, 796, 800-803, 805, 810, 815, 821, 827-829, 831, 840-841, 843-845, 849, 855, 858-861, 863, 866, 870, 885-886, 895.
sămănătúră, ĉereále: 694.
buábe, bucáte, ĉeriále: 700.
?: 707.
păiuáse: 709, 712-713, 720.
buábe, ĉeriále: 714.
semănătúri, ĉereále: 716.
ĉireále: 719.
ĉeriiáli: 721.
ĉeriále: 722, 728, 732, 742, 745, 747, 749, 752, 779-780, 816, 846, 899.
ĉeriále: 723, 725-727, 740, 746, 751, 877.

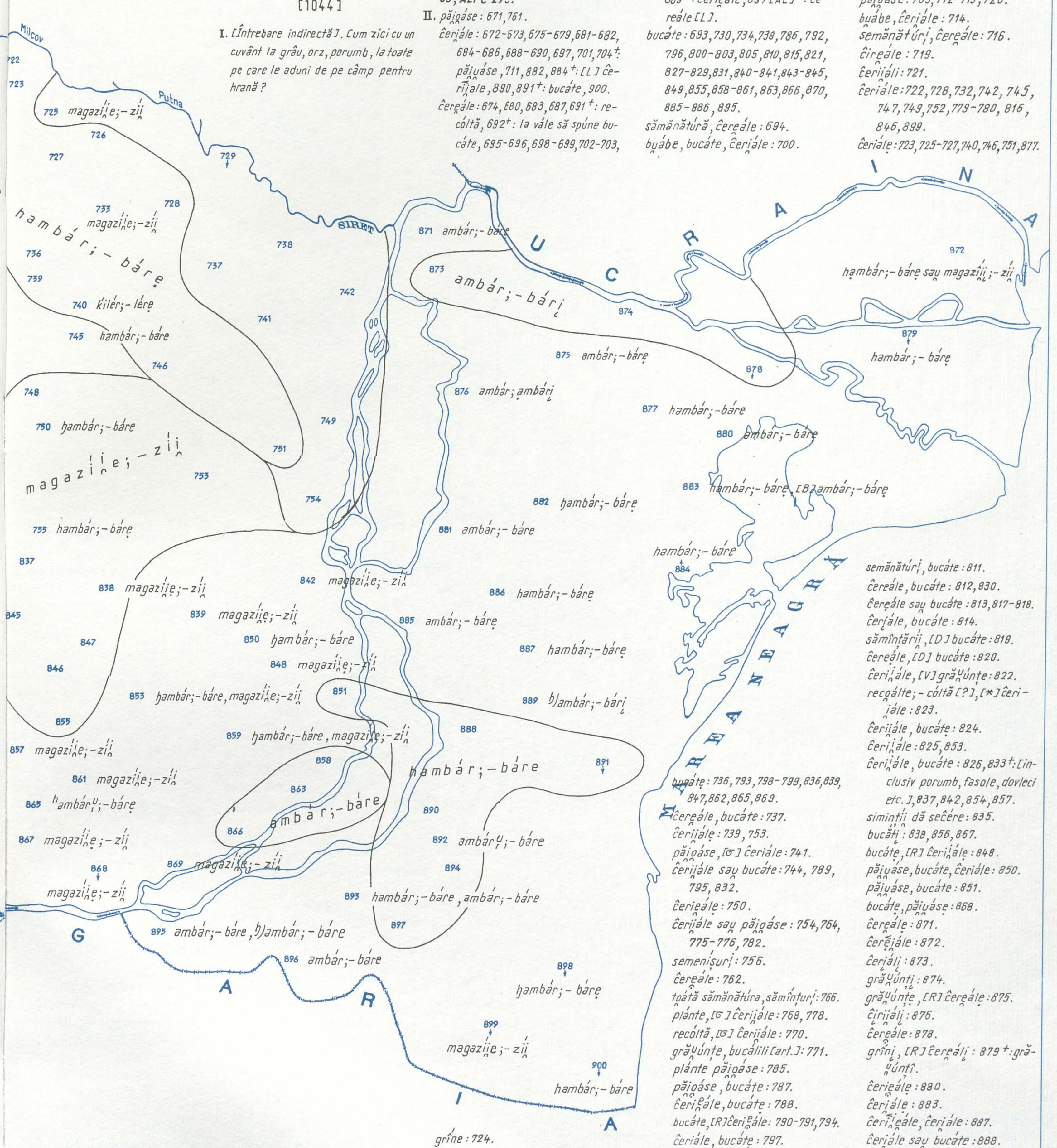

gríne: 724.
bucáte, [R] ĉeriále: 729, 832, 804.
ĉeriiále: 731, 735, 743, 748, 755, 757-761, 763, 765, 767, 769, 773-774, 777, 781, 783-784, 809, 881, 893.
[B] bucáte, ĉeriiále: 733.
bucáte: 736, 793, 798-799, 836, 839, 847, 862, 865, 869.
ĉereále, bucáte: 737.
ĉeriiále: 739, 753.
păioáse, [σ] ĉeriále: 741.
ĉeriiále sau bucáte: 744, 789, 795, 832.
ĉerieále: 750.
ĉeriiále sau păioáse: 754, 764, 775-776, 782.
semenișuri: 756.
ĉereále: 762.
toátă sămănătúra, sămînțuri: 766.
plánte, [σ] ĉeriiále: 768, 778.
recóltă, [σ] ĉeriiále: 770.
grăuúnțe, bucálili [art.]: 771.
plánte păioáse: 785.
păioáse, bucáte: 787.
ĉerieále, bucáte: 788.
bucáte, [R] ĉerieále: 790-791, 794.
ĉeriále, bucáte: 797.
bucáte, múncă: 804.
bucáte, [×] păiuáse: 806.
múncă: 807-808, 834+: „în țelină să făcea ~, nu fleac, că era odihnit pământul".
semănătúri, bucáte: 811.
ĉereále, bucáte: 812, 830.
ĉereále sau bucáte: 813, 817-818.
ĉeriále, bucáte: 814.
sămînțării, [D] bucáte: 819.
ĉereále, [D] bucáte: 820.
ĉeriiále, [V] grăuúnțe: 822.
recoálte; -cóltă [?], [*] ĉeriiále: 823.
ĉeriiále, bucáte: 824.
ĉeriiále: 825, 853.
ĉeriiále, bucáte: 826, 833+: [inclusiv porumb, fasole, dovleci etc.], 837, 842, 854, 857.
simințîi dă seĉére: 835.
bucăți: 838, 856, 867.
bucáte, [R] ĉeriiále: 848.
păiuáse, bucáte, ĉeriále: 850.
păiuáse, bucáte: 851.
bucáte, păiuáse: 868.
ĉereále: 871.
ĉereiále: 872.
ĉeriáli: 873.
grăuúnți: 874.
grăuúnțe, [R] ĉereále: 875.
ĉiriiáli: 876.
ĉereále: 878.
grîni, [R] ĉereáli: 879+: grăuúnțî.
ĉerieále: 880.
ĉeriále: 883.
ĉeriieále, ĉeriále: 887.
ĉeriále sau bucáte: 888.
[V] bucáte, [σ][R] ĉeriále: 892+: recóltă; -cólte.
ĉereeále: 894.
ĉerieále, [V] bucáte: 896.
ĉereeále: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HAMBAR², pl. (*les sens du mot* hambar)

[1039]

I. [Întrebare directă]. [D.] La ce mai spuneți hambar?

NALR-Olt. 445; ALM 108; AIS 1487; cf. ALG 305.

Note la hartă:

II. 691: „o cutie de scânduri, până la 30-40 duble; îl ții sub șopru etc".
692: „din blăni, pentru grâu, porumb, făină, mălai".
694: „20-30 duble".
695: „ladă pentru grâu, în magazie".
697: „ladă pentru grâu, se ține în casă".
698: „ladă de scânduri ținută în magazie, cu capac, pentru grâu, porumb, tărâțe, mălai etc."
700, 702, 706: „mai mare".
705: „ca o ladă, pe picioare, din scânduri, în care ții boabe".
711: „din lemn, în care se ține grâu, cereale".
713; 747: „ladă pentru cereale".
716: „ladă, pe picioare, care se ține în magazie".
718: „ca o ladă pentru făină de grâu, mălai".
721, 734, 749, 750, 765, 767, 774, 778: „ladă mare de păstrat cereale".
723: ládă mai mári de măla̯i.
724: „o ladă de ținut porumb, grâu etc".
725: „la magazia în care băgam grâu, porumb".
726: ládă máre péntru măla̯i să zíĉ tot ~.
727, 730, 732, 738, 745, 754: „o ladă mare în care se ține făină și mălai".
729: hambáre ma̯i níĉ de ținút ĉeriále.
731: láda de ținút măla̯iu.
733, 743, 755: „ca o ladă mare".
735: hambár spúnem da-i ma̯i mic ca magazi̯a.
739: „o ladă acoperită cu capac pentru păstrat mălaiul".
740: hambár făcút din lemn pentru bucáte
741: „ladă mai mică de ținut făina și mălaiul".
744: ládă únde ți̯ măla̯iu.
748: ~ în care pu̯i măla̯i, făină.
751: ládă péntru măla̯i.
753: ~ la o magazi̯e mícă.
756: ~ dă grî̯u, dă porúmb.
758: ca o cuti̯e dîm blánă șî cu capác.
759: „tot pentru grâu".
760: únde ținem măla̯iu.
761: ~ dă prijinit grî̯u, măla̯i, orĉé.
762: ~ în care ma̯i ținem șî fă̯ină.
763: ~ la cáre púnem măla̯i, fă̯ină, bo̯ábe.
764, 769: ~ dă fă̯ină șî dă măla̯i.
766: ~ să númără [= se numește] un vas dă păstréz în i̯el, dă um métru jumáte dă larg.
770: „ladă de 30-40 duble".
772: o cuti̯e dă blánă dă zéĉe-do̯ozăĉ dă bănicoárĕ, dă ținem măla̯iu, fă̯ina.
773, 777: la ăla cáre ținem măla̯i, fă̯ină.
775: ~ zîĉem la cáre ținem fă̯ina.
776: ~ únde ținem fă̯ina, măla̯iu.
778: la láda cáre păstreáză fă̯ină.
780: ăla dă ține măla̯iu, fă̯ina.
781: únde pu̯i múnca: porúmb sau grî̯u.
786: „păstrezi grâul sau făina, mălaiul".
787: „~ cu capac; pui grâu sau făină".
788: „păstrezi mălai, făină și grâu chiar".
789, 793: „are capac; pui mălai, pui făină".
790: „cutie cu pliopă în care păstrezi mălai, făină".
791: áre pli̯ópă „de se închide; ții făina, mălaiul".
792: „~ de mălai, de făină; ca o ladă, cu capac".
794: „de blană, pui grâul în el sau făina; stă sub un acoperiș".
796: „ladă mare cu capac".
797: „din scândură, are capac pentru făină; vin mocanii cu ele".
798: „ții făina sau mălaiul".
799, 800, 802, 806: „păstrăm mălai, făină; cu capac".
801, 803, 808: „dă făină; ca o ladă cu capac cu despărțături; 10-20 duble".
805: „cu capac; magazii care se pot muta pe picioare; le ții în cameră".
809: tot magazi̯e.
810: „avém ládă dă fă̯ină".
811, 829, 833: „ladă pentru păstrat mălai și făină".
812: la cáre ținem măla̯iu.
813: [v. harta precedentă].
814: „se ținea grâul în el, cine nu avea magazie; cu picioare și capac făcut de rudari".
815: „făcut din scânduri cu o plópă [= capac] frumoasă, unde se păstrează făină".
816: „un vas [= ladă] mai mare care ia mai multe duble de grâu, cu picioare, cu plópă [= capac].
817: „ladă mare cu capac în care se păstrează cereale și făină".
818: „ladă cu picioare".
819: „ladă de provizii".
820 „ladă pentru păstrat bucate; [hambarul] e mai mic".
821: „ladă mare, cu picioare, pentru cereale, făină etc.".
822: „ca o ladă mare, făcută în curte, cu capac și lacăt, nu cu ușă".
823: „ladă cu picioare pentru cereale".
824: la ăstea care pu̯i bucáte i̯el".
825: cînd îl cúrăță pă porúmb, îl púne-n ~ [= magazie].
826: dîm blánă.
827: „ladă pe picioare, cu [pleópă] [= capac], în care se ține mălai etc."
828: ăla cáre să pune fă̯ină i̯el.
830: „ca o ladă și cu capac; pus pe picioare ca de o palmă de la pământ; pentru păstrat mălai și grâu".
831: „unde ții mălaiul; ca un fel de lădiță care se ține sub pătul".
832: [= magazie].
834: „de nuiele și lipit cu pământ".
835: i̯erá-nainte, [de nuiele] îngrădite șî lipite.
836-837, 841, 843, 845-846, 849, 852-853, 860, 862, 865, 867: „ladă cu capac, pentru păstrat mălai și făină".
838-839, 842, 854, 857, 859, 861, 864, 866, 870: „ladă cu capac pentru păstrat grâu, mălai, făină".
840: „o ládă în care ți̯ făină, măla̯i.
844: „ladă cu capac, cu o capacitate de cca 2 saci".
847: „făcut cu două u̯ókuri [= despărțituri] cu clápă [= capac] în coperíș, pentru cereale, făină".
848: „ladă mare pentru cereale".
851, 863: [v. harta precedentă].
855, 868: 1° „ladă cu capac, pentru păstrat grâu, făină, mălai"; 2° „ghizduri de lemn la puț".
856: i̯e cu capác și i̯e fắcu dîn scîndură; să puneá ma̯i mul făină.
858: „ladă mai mică, pentru făină, mălai".
869: „o cuti̯e dă șá̯izeĉ, șáptej dă dúble dă ții i̯a bo̯ábe, fă̯ină...
874, 881, 887-890, 894, 898-899: „ladă pentru depozitat făina".
879: „e la vapoare".
883: ládă pentru făină.
884: „ladă în care încape cantitatea a 2-3 saci cu făină".
891-892, 897: „ladă pentru făină, mălai etc.".
893: „sunt la șlepurile care transportă cereale".
895-896, 900: „ladă cu despărțituri pentru făină și mălai".
895: „se mai ține fasole, porumb".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BANIȚĂ, pl. „*boisseau*“

[1040]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la aceea de lemn sau de fier cu care măsori grâul, porumbul ?

NALR-Olt. 446; ALRR-Mar. 419; cf. ALG 235-241; ALB 468; ALLR 1023; ALN 173; cf. ASLEF 731/549.

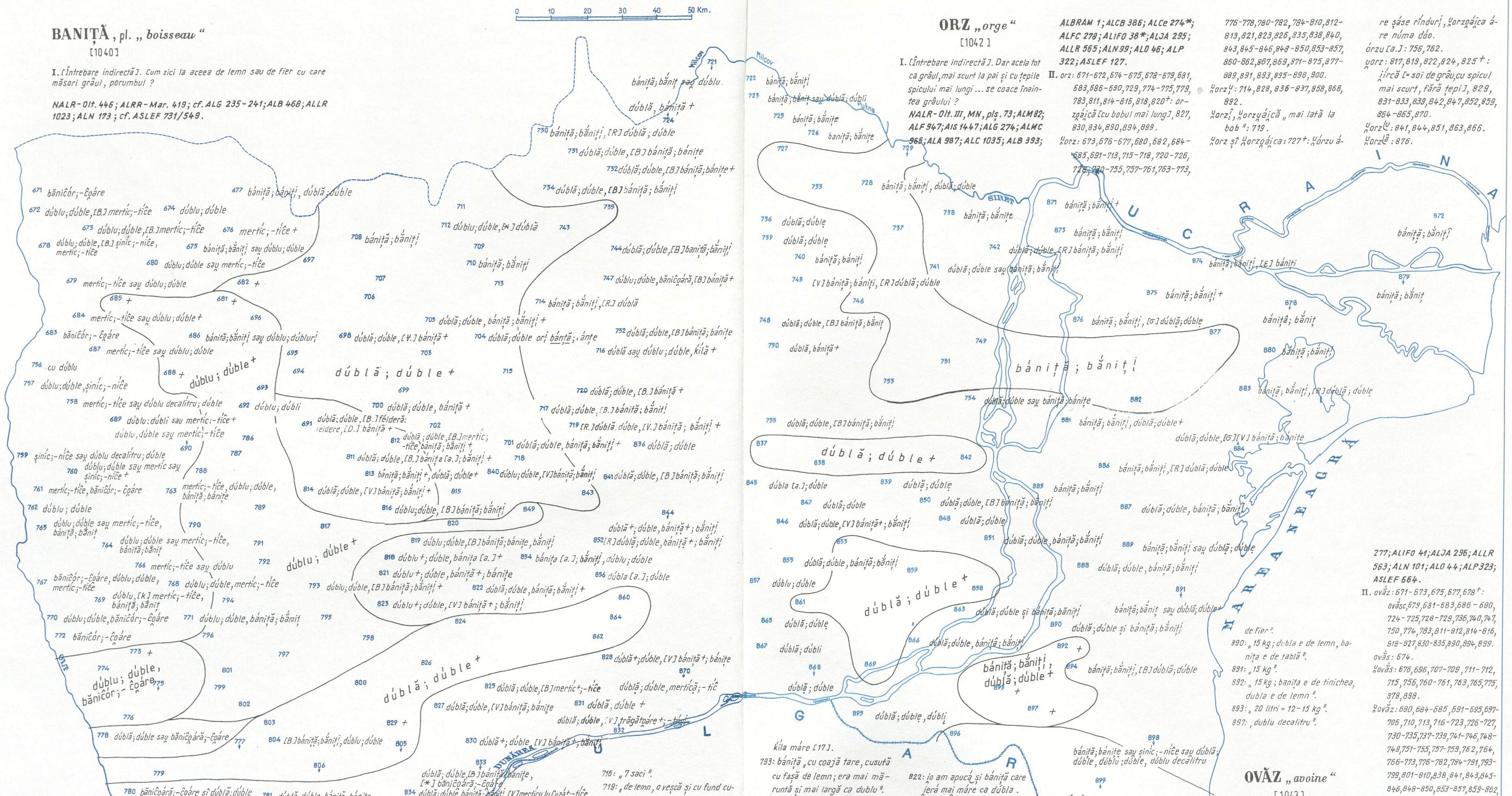

Note la hartă:

II. 676, 681, 688: „15 kg.“.
682: „15-16 litri“.
684: „12-15 kg., după cât sunt de grele boabele“.
685: „14 litri“.
689: „15-16 kg“.
691: „2 duble și jumătate“.
698: „pă timpuri îi zicea ~, e mai mare, de 20-30 kg“.
700: dúblă „13-15 kg., adevărata unitate de măsură“; bánița „1½ duble“.
701: dúblă „15-16 kg. grâu“; banița „mai mare“.
705: dúblă „15 kg.“, bánița „20 kg.“.
716: „7 saci“.
719: „de lemn, o veșcă și cu fund cusut cu curea“.
720: dúblă „15 la sac“; bánița „4 la sac“.
724: „banița are coadă“.
732: pe vekime-i spuneá și bánița.
747: da bánița-i mai máre ca dúblu.
750: bánița-i dúblu și jumáte.
760: șinic – pă vekime.
773: [ănainte] kila máre [35 duble] și kila mică [17,5 duble] kila máre [17].
784: a dispărút kila mică [14 bănițî],
793: bánița „cu coajă tare, cusută cu fașă de lemn; era mai măruntă și mai largă ca dublu“.
807: bánița „mai largă și mai măruntă; kilă mică = 15 duble“.
811: bătrîni noștri măsurá cu bánița.
812: „de lemn“; „de 1½ duble.
813: „capacitate variabilă“; „20 litri“.
814: „mai mare decât dubla“.
818: „de fier sau de lemn“; „mai mare, cum era ocaua lu Cúzea“.
820: îm preájmă să spúne bănicór“.
821: „15 litri“; „pă timpu lu Cúzea, 21 litri“.
822: io am apucá și bánița care ierá mai máre ca dúbla.
823: „de lemn“; „n-am pomenit-o“.
825: „o dublă și jumătate“.
828: „15 litri“; mai pă timpuri să spuneá bánița.
829: în álte părți [se spune] bánița.
830: „14 litri“; „16-17 litri“.
831: [D], #; „banița se spune în partea oltenească“.
832: ierá-naiinte ~; [termenul a ieșit din uz].
834: „[era] mai mare“.
835: „din placaj, mai mărunt și mai larg“.
844: „5 duble = 1 sac“; „4 duble = 1 sac“.
846: da n-am mai văzút [banița].
852: „1½ duble“; „½ banița“.
871: „în partea Moldovei: dúblă; dúble“.
875: „8 banițe = o chilă“.
881: „banița și dubla pot fi de lemn sau de fier“.
890: „15 kg; dubla e de lemn, banița e de tablă“.
891: „15 kg“.
892: „15 kg; banița e de tinichea, dubla e de lemn“.
893: „20 litri = 12-15 kg“.
897: „dublu decalitru“.

ORZ „*orge*“

[1042]

I. [Întrebare indirectă]. Dar acela tot ca grâul, mai scurt la pai și cu țepile spicului mai lungi ... se coace înaintea grâului ?

NALR-Olt. III, MN, plș. 73; ALM 82; ALF 947; AIS 1447; ALG 274; ALMC 965; ALA 987; ALC 1035; ALB 393; ALBRAM 1; ALCB 386; ALCe 274*; ALFC 278; ALIFO 38*; ALJA 295; ALLR 565; ALN 99; ALO 46; ALP 322; ASLEF 127.

II. orz: 671-672, 674-675, 678-679, 681, 683, 686-690, 729, 774-775, 779, 783, 811, 814-816, 818, 820+: orzoaică [cu bobul mai lung], 827, 830, 834, 890, 894, 899.
uorz: 673, 676-677, 680, 682, 684-685, 691-713, 715-718, 720-726, 728, 730-755, 757-761, 763-773, 776-778, 780-782, 784-810, 812-813, 821, 823, 826, 835, 838, 840, 843, 845-846, 848-850, 853-857, 860-862, 867, 869, 871-875, 877-889, 891, 893, 895-898, 900.
uorzu: 714, 828, 836-837, 858, 868, 892.
uorzî, uorzuáică „mai lată la bob“: 719.
uorz și uorzoáica: 727+: uórzu áre șáse rînduri, uorzoáica áre núma dóo.
órzu [a.]: 756, 762.
uorz: 817, 819, 822, 824, 825+: iírcă [= soi de grâu, cu spicul mai scurt, fără țepi], 829, 831-833, 839, 842, 847, 852, 859, 864-865, 870.
uorzu: 841, 844, 851, 863, 866.
uorzâ: 876.

OVĂZ „*avoine*“

[1043]

I. [Întrebare indirectă]. Ce seamănă tot cu grâul, îl seceri după grâu și îl dai ca mâncare, mai ales la cai ?

WLAD 61; NALR-Olt. III, MN plș. 73; ALF 81; AIS 1449; ALL 73; ALG 275; ALMC 965; ALPO 55; ALA 437; ALEA 101, cf. 293; ALC 481; ALB 391; ALBRAM 6; ALCB 385; ALCe 274*; ALFC 277; ALIFO 41; ALJA 296; ALLR 563; ALN 101; ALO 44; ALP 323; ASLEF 664.

II. ovăz: 671-673, 675, 677, 678+: ovăsc, 679, 681-683, 686-690, 724-725, 728-729, 736, 740, 747, 750, 774, 783, 811-812, 814-816, 818-827, 830-835, 890, 894, 899.
ovăs: 674.
uovăs: 676, 696, 707-709, 711-712, 715, 756, 760-761, 763, 765, 775, 878, 898.
uovăz: 680, 684-685, 691-695, 697-706, 710, 713, 716-723, 726-727, 730-735, 737-739, 741-746, 748-749, 751-755, 757-759, 762, 764, 766-773, 776-782, 784-791, 793-799, 801-810, 838, 841, 843, 845-846, 848-850, 853-857, 859-862, 864, 866-867, 870-871, 872+: ovăz, 873-877, 879-889, 891, 893, 895-897, 900.
uovăzu: 714, 836-837, 868, 892.
uovăz: 792, 800, 813.
uovăzu [a.]: 817, 840.
ovăzu: 828+: čică ovăz: unde vezi [= joc de cuvinte].
uovăz: 829, 839, 842, 847, 852, 865, 869.
uovăzu: 844, 851, 858, 863.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GOSPODĂRIE AGRICOLĂ COLECTIVĂ, pl.

[1045] *„exploitation agricole collective"*

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la aceea în care s-au unit toți oamenii dintr-un sat ca să-și lucreze pământul?

NALR - Olt. III, MN, plș. 73; cf. ALM 321.

Note la hartă:

II. 697, 767: „îi spunea înainte".
736: acú să zîĉe coperativă.
756: la noi nu ieste; adunătúră dă uámeni.
812: colectiv [= termenul curent].
822: mai bine în colectiv.
825: la colectiv, mai répede.
834: gospodăriie nu mai să zîĉe.

PREȘEDINTE (al colectivei), pl.

„président"

[1046]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui omului care conduce o gospodărie colectivă?

NALR - Olt. III, MN plș. 73.

II. președinte; -dinț: 671-673, 678, 680, 683-684, 686-688, 762, 764-765, 774, 776, 783, 891.
?: 674, 679.
președinte; -dinți: 675-677, 681-682, 685, 689-697, 699-719, 726-727, 730-735, 737, 743, 745, 747-748, 750-755, 757, 768, 779, 781, 790-791, 794, 803, 805, 808-809, 811, 814-817, 819, 823, 826, 828, 830, 832, 834, 836-838, 840-845, 848-855, 857-864, 869-870, 881, 884-888, 892-894, 897, 899-900.
președinte; -dinți: 698.
președinte: 720, 778, 782, 822.
președinte; -dinț: 721, 723, 872.
președinte; -dinți: 722, 724-725, 728-729, 736, 738-741, 744, 746, 749, 824, 846-847, 865-868, 880, 883, 898.
președinte; -dinți: 742, 795, 839.
—: 756.
președintili [a.]: 758, 760-761, 771-773, 777, 785, 812.
președintele gospodăriii: 759 [a.].
președintili; -dinte; -dinț: 763, 767, 769 [a.].
preșĕdinte; -dinț: 766, 770.
preșĕdintele; -dinț: 775, 780 [a.].
președintele [a.]: 784.
preșĕdinte; -dinți: 786-787, 789, 792, 797-800, 806-807, 810, 890.
prisĕdinte; -dinți: 788, 793, 796, 802, 804, 882.
președinte; -dinți: 801.
președintili [a.]; -dinte; -dinți: 813, 818, 823, 825.
președintele [a.]; -dinți: 820.
președintili [a.]; -dinți: 821, 827, 829, 831, 856.
președinte; -dinți: 835, 896.
președinte; -dinți: 871.
preșĕdinți; -dinți: 873, 889.
preșiedinți; -dinț: 874.
președinți: -dinți: 875-876. 895.
președinte: 877.
președinți; -dinț: 878.
președințe; -dinț: 879.

COLECTIVIST, pl.

„collectiviste"

[1047]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se numesc țăranii care lucrează într-o gospodărie agricolă colectivă?

NALR - Olt. III, MN plș. 73.

II. colectivist: -viști: 671-672. 674-676, 678, 680-685, 687-688, 691-696, 697+: [R] mémbru coperatór, 699, 701, 704-710, 712-713, 715-721, 725-727, 730-732, 734, 736-738, 740-741, 744-746, 751-752, 769, 772+: [E] uámeni, iekípă sau brigádă, 811-812, 818, 821-823, 825, 829-830, 832-833, 835-838, 840-841, 845-846, 849-851, 856-858, 860, 864-867, 869, 874-875, [σ] 876+: [R] țărán muncitór, 878, 880, 883, 889+: și ĉeapíst; -piști, 890+: mémbru coperatór. 893+: sau ĉeapíst; -piști, 894+: mémbru colectivíst, ~ coperatór.
coperatóri [pl.]: 673, 724+: sau colectiviști [pl.]; -víst, 728, 763+: să zîĉá colectiviști [pl.], da acú nu mai să zîĉe.
coperatíst: -tiști: 677.
?: 679, 698, 817.
colectivíst, [K] coperatór; -tóri: 686.
coperatór; -tóri: 689-690, 700, 726, 729, 747, 753, 765, 767, 843, 852, 886, 887+: [V] cuolectivíst; -viști.
mémbru al ĉeapéului: 702, 711.
cooperatór; -tóri: 703+: atelajér „cel cu căruța", 750, 782.
mémbru colectivíst: 714.
coperatóri [pl.] sau colectiviști [pl.]; -víst: 722.
colectivíst; -viști, [R] coperatór; -tóri: 723, 739, 742.
colectivíst sau coperatór: 733.
coperatór; -tóri, colectivíst; -viști: 735, 839, 854.
mémbri coperatóri [pl.], colectiviști [pl.]; -víst: 743.
mémbri colectiviști [pl.]; mémbru: 748, 771.
coperatíst: 749, 755.
colectivíst; -viști, coperatíst, ĉeapíst: 754.
—: 756.
ĉeapíst; -piști: 757, 885, 888+: muncitór; -tóri, 896+: sau cuolectivíst; -viști.
colectiviști [pl.]: 758, 761, 770, 777.
lucrătóri în ĉeapé: 759.
muncitóri [pl.] dî la ĉeapéu: 760.
muncitóri [pl.]; -tór: 762, 766, 768, 779-780, 784, 814, 820.
colectivíst; -viști, ĉeapíst; -piști: 764.
agricultóri [pl.] sau colectiviști [pl.]: 773.
mémbri [pl.] ĉeapéului: 774.
colectiviști [pl.], ĉeapiști [pl.]: 775-776.
mémbri coperatóri [pl.]: 778, 853.
colectivíst; -viști, muncitór; -tóri: 781.
coperatóri [pl.], mémbri ~ [pl.]; -tor: 783
coperatóri [pl.] agricoli: 785.
cuolectivíst; -viști: 786-796, 798-810, 842, 847-848, 855, 859, 861, 868, 870, 872-873, 879, 881-882, 895, 897.
cuolectivíst; -viști, ĉeapíst; -piști: 797.
muncitór agricól; -tóri -cóli: 813, 816.
muncitór: 815, 834.
[E] *coleftiviști [pl.], [K] colectiviști [pl.]: 819.
agricultóri [pl.]: 824.
mémbri colectiviști [pl.], coperatóri [pl.]: 826.
agricultór, coperalíst; -liști: 827.
colectivístu; -viști: 828, 844.
gospodár; -dári: 831.
colectivíst; -viști: 842, 862-863, 877.
țărán muncitór; -ráni -tóri, cuolectivíst; -viști: 871.
cuoperatór; -tóri: 884.
ĉeapístu; -piști: 891.
cuolectivístu; -viști: 892.
mémbru coperatór, fost colectivíst; -viști: 898.
mémbru colectivístu: 899.
mémbru ĉeapíst: 900.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

INGINER AGRONOM, pl. „ingénieur agronome"

[1048]

I. [Întrebare indirectă]. În afară de președinte, în gospodăria colectivă cine îndrumă și învață oamenii să lucreze pământul mai bine ... are școală multă ?

NALR - Olt. III, MN plș. 74.

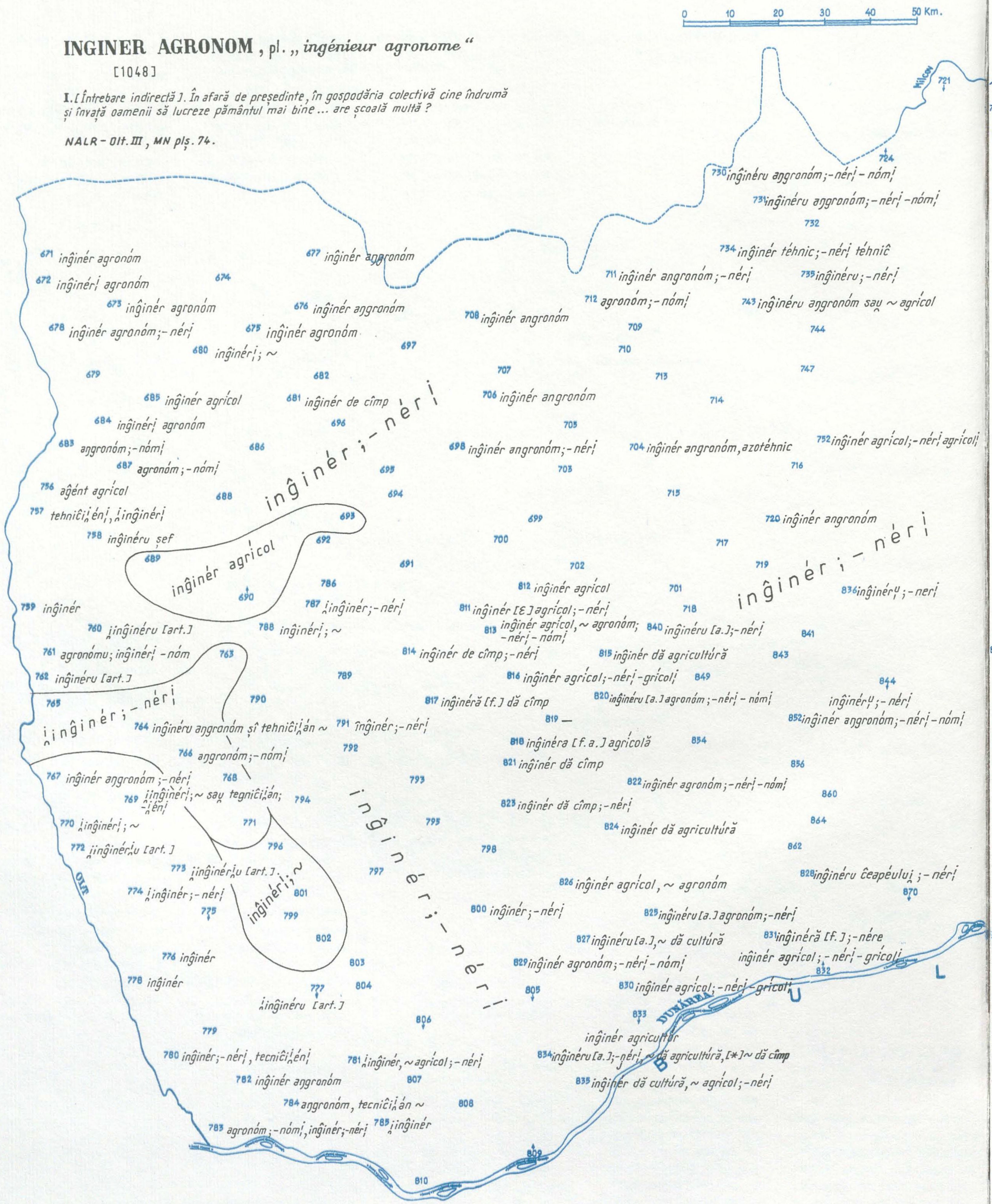

IMPOZIT, pl. „impôt"

[1049]

I. [Întrebare indirectă]. Ce plătea înainte vreme orice om statului, pentru pământ, vite, casă ?
NALR - Olt. 447; ALRR - Mar. 420; ALA 481.

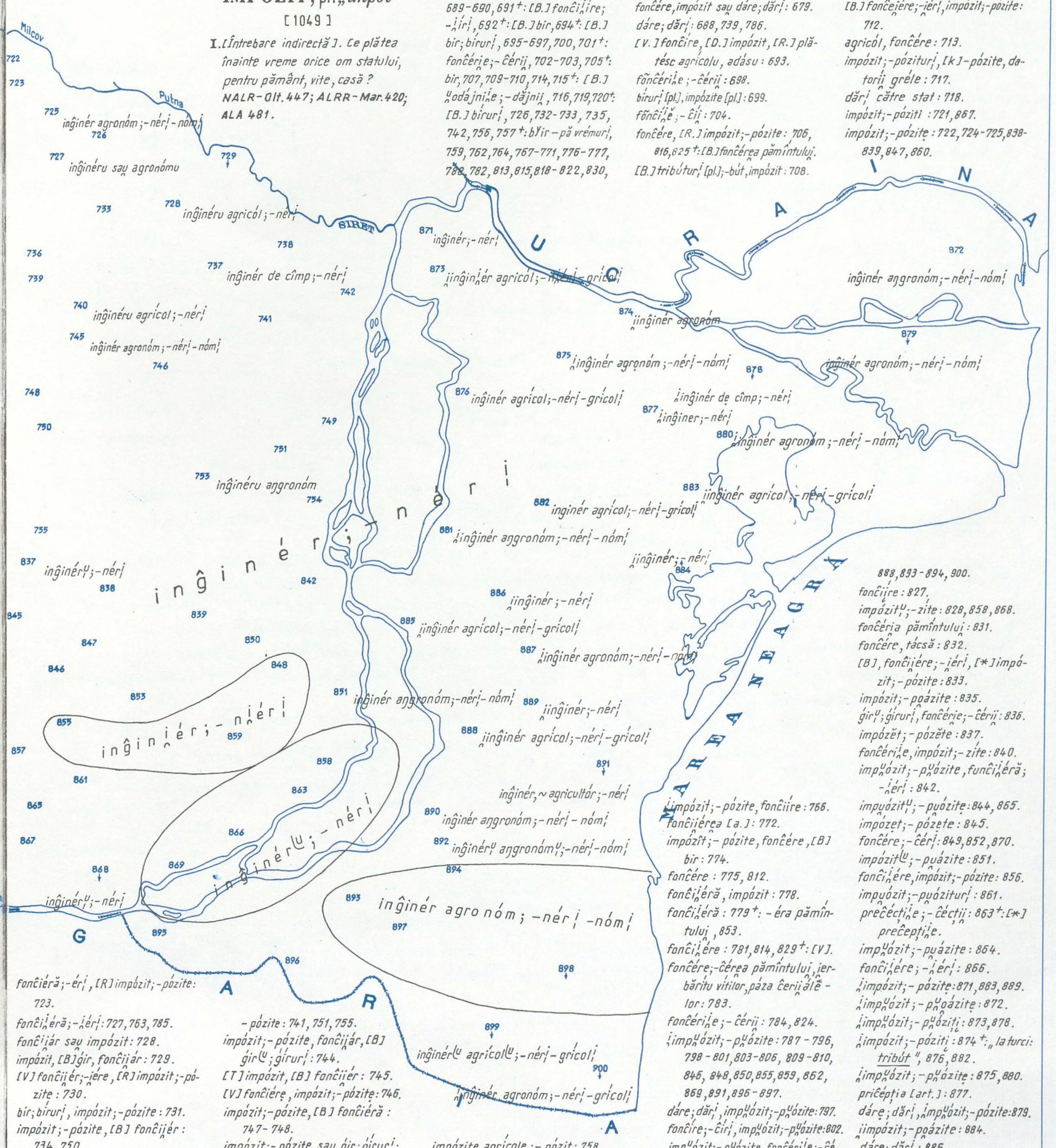

II. impózit;-pózite: 671-678, 680-687, 689-690, 691⁺: [B.] fonĉiire; -iiri, 692⁺: [B.] bir, 694⁺: [B.] bir; biruri, 695-697, 700, 701⁺: fonĉérie;-ĉérii, 702-703, 705⁺: bir, 707, 709-710, 714, 715⁺: [B.] odájnie;-dăjnii, 716, 719, 720⁺: [B.] biruri, 726, 732-733, 735, 742, 756, 757⁺: bir - pă vrémuri, 759, 762, 764, 767-771, 776-777, 780, 782, 813, 815, 818-822, 830, 834, 841, 843, 854, 857, 890, 898.

foncére, impózit sau dáre; dări: 679.
dáre; dări: 688, 739, 786.
[V.] fonĉíre, [D.] impózit, [R.] plătésc agricolu, adásu: 693.
fonĉérie;-ĉérii: 698.
bíruri [pl.], impózite [pl.]: 699.
fonĉiie;-ĉii: 704.
fonĉére, [R.] impózit;-pózite: 706, 816, 825⁺: [B.] fonĉérea pămîntului.
[B.] tribúturi [pl.];-bút, impózit: 708.

arîndă;-rînzi: 711.
[B.] fonĉeiére;-iéri, impózit;-pózite: 712.
agricól, fonĉére: 713.
impózit;-póziturí, [k]-pózite, datorii grele: 717.
dări către stat: 718.
impózit;-póziti: 721, 867.
impózit;-pózite: 722, 724-725, 838-839, 847, 860.

fonĉiéră;-éri, [R] impózit;-pózite: 723.
fonĉiiéră;-iéri: 727, 763, 785.
fonĉiiár sau impózit: 728.
impózit, [B] gir, fonĉiiár: 729.
[V] fonĉiiér;-iére, [R] impózit;-pózite: 730.
bir; bíruri, impózit;-pózite: 731.
impózit;-pózite, [B] fonĉiiér: 734, 750.
fonĉiér: 736.
fonĉiiér, impózit;-pózite: 737, 740, 743.
fonĉiér;-ére: 738.
[B] fonĉiéră;-ére, [T] impózit;-pózite: 741, 751, 755.
impózit;-pózite, fonĉiiár, [B] gir; gíruri: 744.
[T] impózit, [B] fonĉiiér: 745.
[V] fonĉiére, impózit;-pózite: 746.
impózit;-pózite, [B] fonĉiéră: 747-748.
impózit;-pózite sau gir; gíruri: 749.
dăjdii sau fonĉiiéra: 752.
fonĉéră;-ĉére: 753.
bir; bíruri, impózit;-pózite: 754, 773.

impózite agricole;-pózit: 758.
bir, fonĉiiíre: 760.
fonĉiiére: 761.
iimpózit, fonĉiéră, [V] bir, tribút: 765⁺: bir - înainte, îl dai în țară, tribút - cîn iereai capturát.

iimpózit;-pózite, fonĉiíre: 766.
fonĉiiérea [a.]: 772.
impózit;-pózite, fonĉére, [B] bir: 774.
fonĉére: 775, 812.
fonĉiiéră, impózit: 778.
fonĉiiéră: 779⁺: -éra pămîntului, 853.
fonĉiiére: 781, 814, 829⁺: [V].
fonĉére;-ĉérea pămîntului, ierbăritu vitilor, páza ĉerii ălé - lor: 783.
fonĉériie;-ĉérii: 784, 824.
iimpuózit;-puózite: 787-796, 798-801, 803-806, 809-810, 846, 848, 850, 855, 859, 862, 869, 891, 896-897.
dáre; dări, impuózit;-puózite: 797.
fonĉíre;-ĉíri, impuózit;-puózite: 802.
impuózit;-puózite, fonĉériie;-ĉérii: 807-808.
fonĉiiére;-iéri, impózit;-pózite: 811.
impózit, [B] fonĉeiéră: 817.
fonĉiiíre;-iíri: 823.
iimpózit;-pózite: 826, 881, 885, 888, 893-894, 900.
fonĉiíre: 827.
impózitu;-zite: 828, 858, 868.
fonĉéria pămîntului: 831.
fonĉére, tácsă: 832.
[B], fonĉiiére;-iéri, [*] impózit;-pózite: 833.
impózit;-poázite: 835.
giru; gíruri, fonĉérie;-ĉérii: 836.
impózĕt;-pózĕte: 837.
fonĉériie, impózit;-zite: 840.
impuózit;-puózite, funĉiiéră;-iéri: 842.
impuózitu;-puózite: 844, 865.
impózet;-pózete: 845.
fonĉére;-ĉéri: 849, 852, 870.
impózitu;-puázite: 851.
fonĉiiére, impózit;-pózite: 856.
impuózit;-puózituri: 861.
preĉéctiie;-ĉéctii: 863⁺: [*] preĉeptiie.
impuózit;-puázite: 864.
fonĉiiére;-iéri: 866.
iimpózit;-pózite: 871, 883, 889.
iimpuózit;-puoázite: 872.
iimpuózit;-puóziti: 873, 878.
iimpózit;-póziti: 874⁺: „la turci: tribút", 876, 882.
iimpuózit;-puózite: 875, 880.
priĉépția [art.]: 877.
dáre; dări, iimpuózit;-pózite: 879.
iimpózit;-poázite: 884.
dáre; dări: 886.
iimpuózit (la fisc);-pózite: 887.
iimpózitu;-pózite: 892⁺: fonĉiéră;-éri
iimpózit;-póziti: 895.
impózitu;-pózite: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HOTARUL (satului), pl. „*domaine d'un village*"

[1050]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spuneți la tot pămîntul care ține de un sat?

ALR II s.n. 3, 4; ALRM II s.n. 1; NALR - Olt. 448; cf. ALL 849; cf. ALMC 109; cf. ALEA 12; cf. ALJA 348; ASLEF 692/512.

Note la hartă:

I. 698: „unde se despărțește de alte comuni".
706: perimétru.
709: ĉe ie seț, lîngă sat.
711: unde sînt cáse.
734: únde ne rozorîm cu Siríu ie hotár.
766: sau al popéștilor sau ĉe comúnă ie.
815: [= terenul arabil al unei comune].
817: cît cuprinde sátu.
829: „teritoriul comunei".
830: vátra sátului [= partea locuită, cu case, a satului].
854: hotár [= limită, graniță].
872: hhotár;-tárę „linia despărțitoare".
876: [V] merá;-ráli „terenul arabil".
878: hotár;-tárę „linia despărțitoare între două sate".
880: hotár;-tári „granița despărțitoare între merelele comunelor".
881: hhotár;-táre „limită despărțitoare".
889: hotáre despárte o mereá de alta.
898: hotár;-táre „gránița".
899: „pământul satului Chirnogeni".

III. [În punctele 811–835, termenul hotar, are accepția de „limită, graniță (a satelor, terenurilor agricole etc.) marcată prin răzoare, drumuri, cursuri de apă etc."].

TRIFOI „*trèfle*"

[1052]

I. [Întrebare indirectă]. Ce semeni ca nutreț pentru vite ... când crește are trei frunzulițe și îl cosești de mai multe ori într-o vară?

ALR II s.n. 139; ALRM II s.n. 95; NALR - Olt. III, MN, pls. 74; ALF 1326; ALL 275; ALMC 157; ALAL 367-370; ALB 330-331; cf. ALBRAM 152, 154; ALCB 324-325; ALFC 241; ALIFO 128, cf. 197; ALJA 237; ALLOc. 126; ALLOr. 188; ALLR 90; ALN 107; ALO 1*; ASLEF 123/96.

II. trifói: 671-693, 695-697, 699, 701-702, 704-705, 708, 712, 715-716, 718, 720-765, 767-785, 792, 810, 811+: [în conversație apare termenul] tirifói, 812-819, 820+: [*] trifoiáță, 821, 822+: [are și sensul „lucernă"], 824-827, 829-830, 831+: [are și sensul „lucernă"] 833-835, 837, 838, 840, 843, 845-846, 849-850, 853-854 856-857, 860, 862-864, 867, 869, 872, 877, 880, 881+: „nu se seamănă", 889-890, 894.
tirifói: 694, 698, 700, 703, 706-707, 709-711, 713.
trifói: 714, 717, 719, 828, 836, 841, 865-866, 892.
másă vérde, trifói: 766.
trifuói: 786-791, 793-809, 842, 847, 852, 855, 859, 861, 870, 876, 878-879, 883-888, 891, 893, 896-898, 900.
?, [D] trifói: 823.
trifóiu: 832, 844, 848, 851, 858, 868.
trifuóiu: 839.
trifói: 871.
trifuói: 873, 895, 899.
trifuói: 874-875.
trifuói: 882+: „nu se pune".

LUCERNĂ „*luzerne*"

[1053]

I. [Întrebare indirectă]. În afară de trifoi, ce mai semeni ca nutreț pentru vite ... o semeni o dată pentru mai mulți ani?

NALR - Olt. III, MN, pls. 74; ALM 352; cf. ALEA 363; ALB 332; ALFC 241; ALIFO 113; ALL Or. 190; ALN 107*, 162.

II. lucérnă: 671-672, 674-677, 679+: [*] luțérnă, 680-683, 685-688, 691-692, 694-702, 704, 708, 710-715, 717-719, 720+: [*] luțérnă, 721-722, 725-726, 729, 733, 735, 740, 742-745, 747, 749-750, 752, 754, 756, 758-762, 765-778, 780-785, 789-811, 813, 815-818, 819+: la noi îi ziĉe trifoiáță, 820+: [*] trifói, 821-830, 832-833, 834+: ie tot úna cu trifóiu, 835, 838, 840-845, 848-853, 856-858, 860, 862-864, 866-870, 879, 881, 883-886, 887+: luțérnă, 888, 890, 892+: sudánu „iarbă de Sudan", 893-900.
luțérnă: 673, 678, 684, 689-690, 693, 703, 705-707, 709, 716, 724, 727-728, 730-731, 734, 736-739, 741, 746, 748, 751, 753+: [*] acú să spúne lucérnă, 755, 757, 763, 779, 786, 788, 812, 814, 831+: [are și sensul „trifoi"], 836-837, 846-847, 854-855, 859, 861, 865, 877, 882, 889, 891.
luțărnă: 723.
lucérnă sau luțérnă: 732, 764, 787.
luțérnă: 839; 875.
lucérnă: 871-872, 873+: moldovéni spun luțérnă, 878, 880.
lucérnâ: 874, 876.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 327

PAZNIC (de câmp), pl. „*garde-champêtre*"

[1051]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneai omului care era plătit de săteni ca să păzească semănăturile, fânețele?

ALR II s.n. 903; ALRM II s.n. 736; NALR-Olt. 449; ALRR-Mar. 421; AIS 1592*; ALP 372.

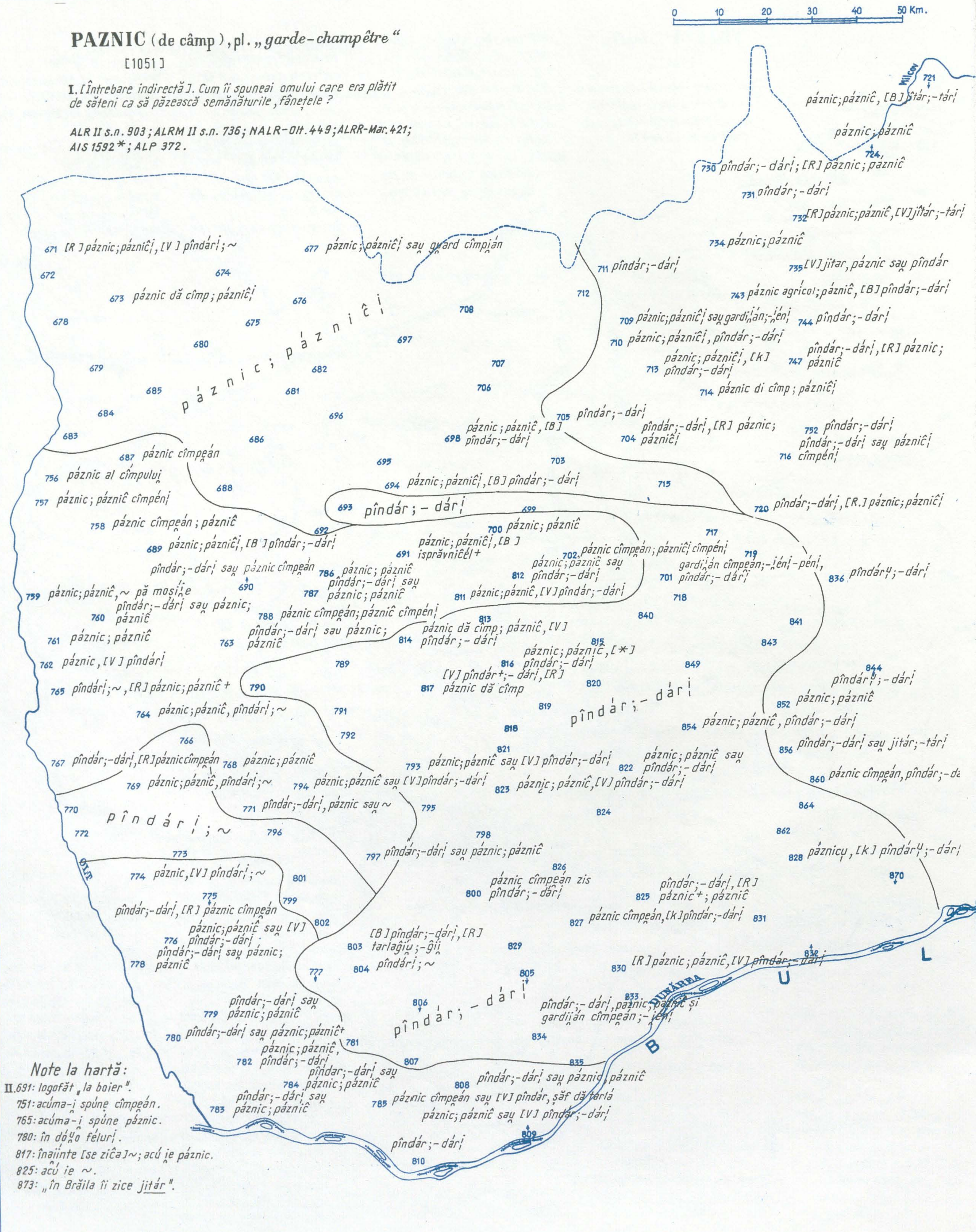

Note la hartă:

II. 691: logofăt „la boier".
751: acúma-i spúne cîmpeán.
765: acúma-i spúne páznic.
780: în dóuo felurí.
817: înaiínte [se zicâ] ~; acú ie páznic.
825: acú ie ~.
873: „în Brăila îi zice jitár".

ARIE, pl. „*aire*"

[1033]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui locului unde lumea din sat strânge grâul ca să-l treiere? NALR-Olt. III, MN pls. 72; ALRR-Mar. 415; ALM 957; ALF 20; AIS 1468; ALL 88; ALG 300; ALMC 1007; ALA 669; ALEA 55; ALC 713; ALB 448; ALBRAM 82; cf. ALIFO 204; ALJA 339-340; ALN 151; ALO 76; ALP 365.

II. ári̯e; árii: 671-674, 676-678, 680-688, 689+: [*] ắrii, 692, 694-699, 703, 705-713, 715-716, 718-719, 765, 782, 813, 840, 843, 852-854, 870.
ári̯e; ắrii: 675, 679, 690-691, 700-702, 704, 714, 717, 733, 738, 746-747, 751+: acúma-i spune ariói, 752, 755, 757-764, 766-774, 776-778, 780-781, 799, 803, 806-807, 809, 811, 836, 841, 846, 849-850, 855-856, 860, 863, 894+: armán; -máne „pentru cai", 896+: [V] armán; -máne, 899.
ári̯ie; árii: 693.
ári̯e; ắrii, árii: 720.
árije; árii: 721-726, 730-732, 734-735, 742-744, 753, 814, 817, 820, 822, 825-828, 834, 864, 884, 887+: armán; -máne „pentru treieratul cu caii", 891+: „înainte treieram acasă, în armán", 892+: [V] armánu; -máne „pentru cai", 897+: armán; -máne „la treieratul cu caii", 900.
ariói; -uáie: 727-728, 740, 748, 750.
árije; ắrii, ariói: 729+: ariói-cîn treierăm cu cáii.
armán; -máne: 736, 739.
ariói; -uáie sau árije; ắrii: 737.
árije; ắrii sau ariói; -oáie: 741.
árije; ắrii: 745, 749, 783, 796, 798, 801-802, 804, 808, 838-839, 848, 862, 865.
árie; árii: 754, 786-787, 810.
ári̯ĕ; ắrii: 756+: în ári̯e cu vitele: 775.
la mașină: 779.
la mașină, la combină, ári̯e; ắrii: 784.
log dă treierát, la ~: 785.
árie; ắrii: 788, 790-795, 797, 800, 805, 869.
árie; ắrii, [k] árii: 789.
árije; ắrii: 812, 815-816, 818-819, 821, 824, 829-833, 835, 867-868.
árije; ắrii „unde se treieră", tábără; tăberi „unde se adună oamenii", armán; -máne „arie la treieratul cu cai": 823.
ariuóiu; -uáie: 837.
armán; -máne: 842, 851.
ári̯e; ắrii, ariuóiu; -uáie „la treieratul cu cai": 844.
ariuói; -uáie: 845, 857.
ariuói; -uáie: 847.
armánu; -máne: 858.
ári̯e; árii, ariuói; -uáie: 859, 861+: ariuói-la treieratul cu cai."
tábără; tábere: 866.
áriii; árii, [V] armán; -máne: 871.
árijĕ; árii, [V] harmán; -máne: 872.
armán; -máni, áriii; árii: 873, 876.
[B] armán; -máni, [R] árije; árii: 874.
áriii; árii, armán; -máne „pentru cai": 875.
árije; árii, [B] harmán; -máne: 877.
fățári; -țări, [R] árije; árii, [G] [B] armán; -máne: 878.
harmán; -máni, [R] árije; árii: 879+: fățári; -țări „locul din arman unde se așează spicele".
áriii; árii, [B] armán; -máni: 880.
armán; -máne „pentru cai", árije; árii „pentru batoză": 881.
árijĕ; árii: 882.
armán; -máne, fațáre; -țări, [R] árije; árii: 883.
armán; -máne: 885, 888, 893.
árie; ắrii, armán; -máne: 886.
áriii; árii, [V] armán; -máni „la treieratul cu caii": 889.
armán; -máne sau ári̯e; ắrii: 890+: se răsădeá în armán „se răspândeau spicele".
armán; -máni, [G] áriii; árii: 895.
árijă; árii sau armán; -máne: 898.

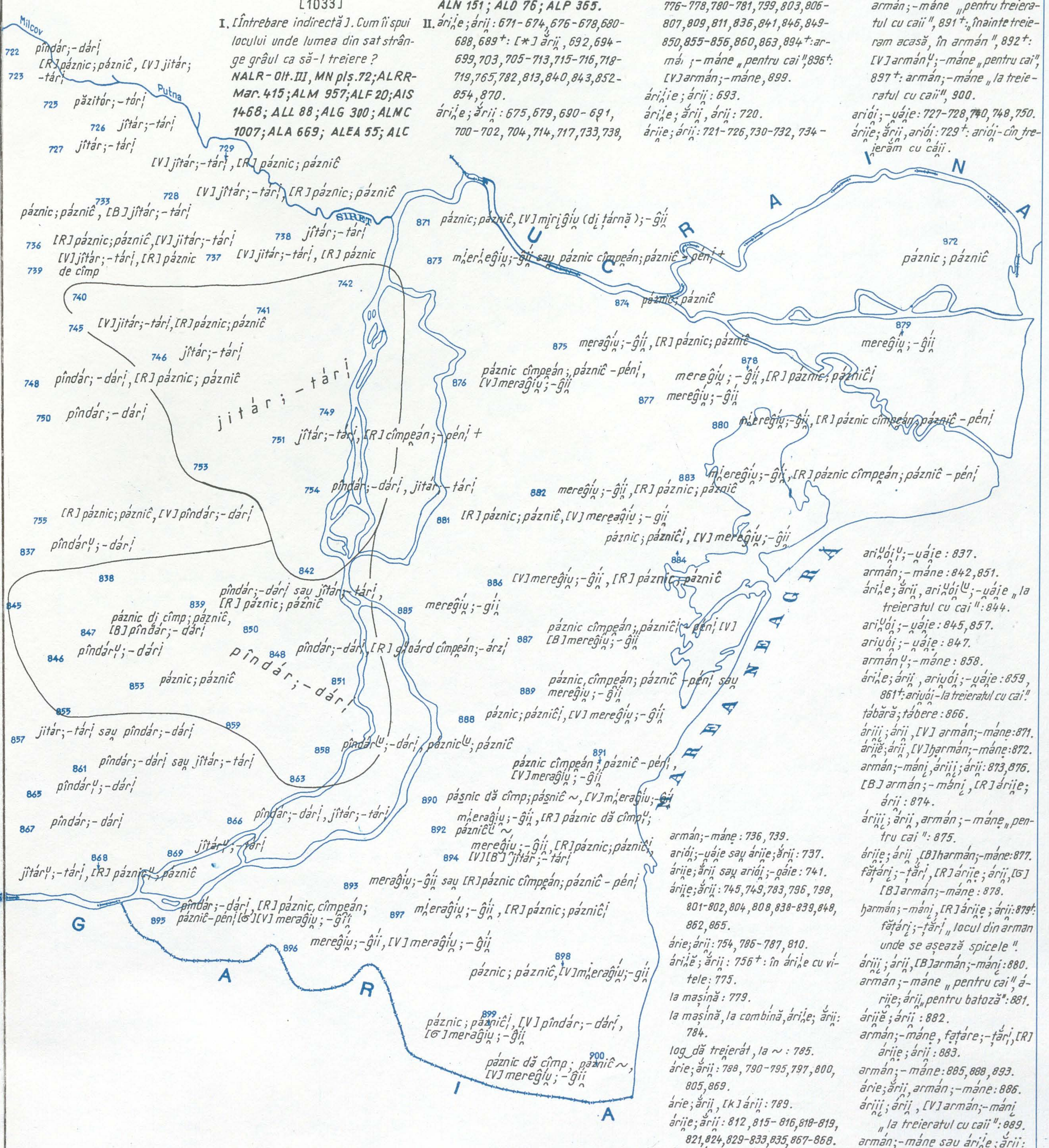

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

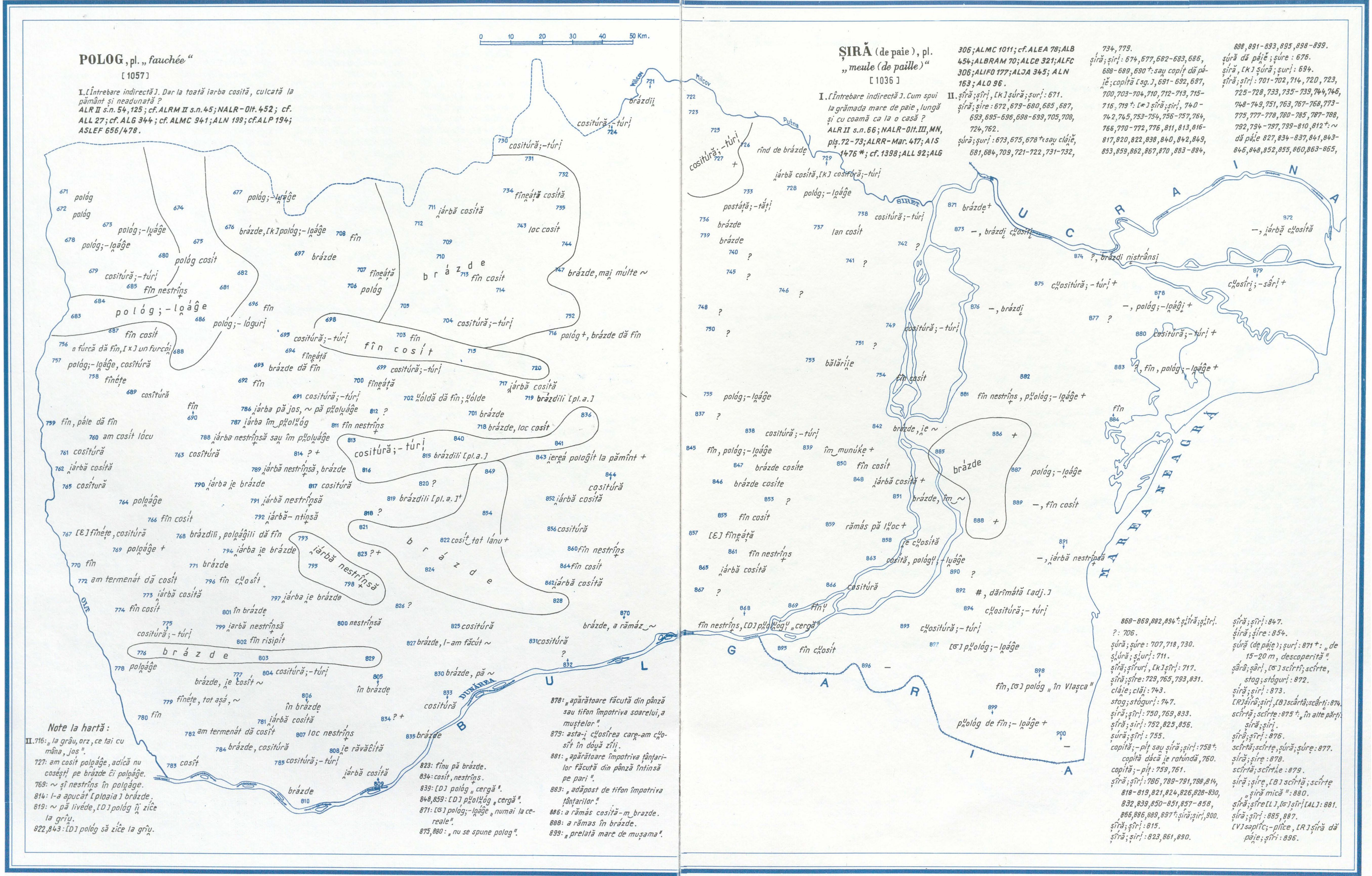

POLOG, pl. „fauchée“

[1057]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la toată iarba cosită, culcată la pământ și neadunată ?
ALR II s.n. 54, 125 ; cf. ALRM II s.n. 45; NALR-Olt. 452 ; cf. ALL 27; cf. ALG 344 ; cf. ALMC 941; ALN 199; cf. ALP 194; ASLEF 656/478.

Note la hartă :

II. 716: „la grâu, orz, ce tai cu mâna, jos".
727: am cosít poloáĝe, adícă nu coséștⁱ pe brázde ĉi poloáĝe.
769: ~ șî nestrîns în poloáge.
814: l-a apucát [ploaia] brázde.
819: ~ pă livéde, [D] pológ îi zíĉe la grîu.
822, 843: [D] pológ să zíĉe la grîu.
823: fînu pă brázde.
834: cosít, nestrîns.
839: [D] pológ „cergă".
848, 859: [D] pᵘolᵘóg „cergă".
871: [G] pológ; -loáĝe „numai la cereale".
875, 880: „nu se spune polog".
878: „apărătoare făcută din pânză sau tifon împotriva soarelui, a muștelor".
879: asta-i cᵘosîrea care-am cᵘosît în dóuă zíli.
881: „apărătoare împotriva țânțarilor făcută din pânză întinsă pe pari".
883: „adăpost de tifon împotriva țânțarilor".
886: a rămás cosită-m brazde.
888: a rămas în brázde.
899: „prelată mare de mușama".

ȘIRĂ (de paie), pl. „meule (de paille)“

[1036]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la grămada mare de paie, lungă și cu coamă ca la o casă ?
ALR II s.n. 66; NALR-Olt. III, MN, pls. 72-73; ALRR-Mar. 417; AIS 1476*; cf. 1398; ALL 92; ALG 306; ALMC 1011; cf. ALEA 78; ALB 454; ALBRAM 70; ALCe 321; ALFC 306; ALIFO 177; ALJA 345; ALN 163; ALO 96.

II. șíră; șîrⁱ, [k] șúră; șurⁱ: 671.
șíră; șíre: 672, 679-680, 685, 687, 693, 695-696, 698-699, 705, 708, 724, 762.
șúră; șurⁱ: 673, 675, 678⁺: sau cláie, 681, 684, 709, 721-722, 731-732, 734, 779.
șíră; șirⁱ: 674, 677, 682-683, 686, 688-689, 690⁺: sau copít dă páie; copíță [sg.], 691-692, 697, 700, 703-704, 710, 712-713, 715-716, 719⁺: [*] șíră; șirⁱ, 740-742, 745, 753-754, 756-757, 764, 766, 770-772, 776, 811, 813, 816-817, 820, 822, 838, 840, 842, 849, 853, 859, 862, 867, 870, 883-884, 888, 891-893, 895, 898-899.
șúră dă páie; șúre: 676.
șíră, [k] șúră; șurⁱ: 694.
șíră; șîrⁱ: 701-702, 714, 720, 723, 725-728, 733, 735-739, 744, 746, 748-749, 751, 763, 767-768, 773-775, 777-778, 780-785, 787-788, 792, 794-797, 799-810, 812⁺: ~ dă páie 827, 834-837, 841, 843-846, 848, 852, 855, 860, 863-865, 868-869, 882, 894⁺: șⁱíră; șⁱîrⁱ.
?: 706.
șúră; șúre: 707, 718, 730.
șⁱúră; șⁱurⁱ: 711.
șíră; șîrurⁱ, [k] șîrⁱ: 717.
șíră; șîre: 729, 765, 793, 831.
cláie; clăi: 743.
stog; stógurⁱ: 747.
șíră; șîrⁱ: 750, 769, 833.
șíră; șirⁱ: 752, 825, 856.
șúră; șîrⁱ: 755.
copíță; -píț sau șíră; șirⁱ: 758⁺: copíță dácă ie rotúndă, 760.
copíță; -píț: 759, 761.
șíră; șîrⁱ: 786, 789-791, 798, 814, 818-819, 821, 824, 826, 828-830, 832, 839, 850-851, 857-858, 866, 886, 889, 897⁺: șíră; șirⁱ, 900.
șíră; șîrⁱ: 815.
șíră; șirⁱ: 823, 861, 890.
șíră; șîrⁱ: 847.
șíră; șíre: 854.
șúră (de páie); șurⁱ: 871⁺: „de 15-20 m, descoperită".
șârâ; șârⁱ, [G] scîrtî; scîrte, stog; stógurⁱ: 872.
șíră; șirⁱ: 873.
[R] șíră; șirⁱ, [B] scârtâ; scârți: 874.
scîrtă; scîrte: 875⁺: „în alte părți: șíră; șiri".
șírâ; șîrⁱ: 876.
scîrtă; scîrte, șúră; șúre: 877.
șíră; șíre: 878.
scîrtă; scîrtⁱe: 879.
șíră; șíre, [B] scîrtă; scîrte „șíră mică": 880.
șíră; șîre [L], [G] șîrⁱ [AL]: 881.
șíră; șîrⁱ: 885, 887.
[V] saplîc; -plîce, [R] șíră dă páie; șîri: 896.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PALĂ (de fân), pl. „*fourchée (de foin)*"

[1058]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la fânul pe care îl iei odată cu furca?

NALR-Olt. 453; cf. ALG 344; ALB 362; ALFC 268; ALIFO 140; cf. ALJA, L 41; ALLR 530; cf. ALP 345.

Note la hartă:

II. 693: „mai mică".
695: „mai mare".
698: „máldăru să ia în spinare, să leagă cu sfoară".
705: „mai mare".
723: mai múlte péli formeázá un țăpói.
821: pálă [= cât iei cu furca din purcoi, după ce s-a tasat; este mai mare ca fúrca].
871: [σ] pálă; péle „strat gros (de 0,5 m) din claia de fân, care nu poate fi luat o dată".
873: cînd se ia din căkiță.
875: pálă, cînd îl iei din căkiță.
879: pálă „când îl iei din stog".
880: a kerít vórba ásta pálă.
893: pálă; péle „strat de fân presat în claie".
895: pálă; péli „două furci de fân porcoaie mai mici grămădite pe câmp, ca să nu le străbátă vântul".
897: bacșîm „de grâu, de fân etc." pálă „e la munte, doar de fân".

OTAVĂ „*regain*"

[1062]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la iarba care crește după ce cosești fânul?

NALR-Olt. III, MN, pls. 74; ALF 1402; ALL 42; ALG 331; ALMC 962; ALW I 82; ALB 370; ALBRAM 150; ALCB 377; ALCe 305; ALFC 263; ALIFO 117; ALJA 233; ALLR 536; ALN 186; ALO 6.

II. otávă: 671, 676, 681, 685-690, 724, 728, 761, 815, 822, 824, 828+: ∞.
otávă: 672-675, 677+: otăvói „otavă ceva mai bătrână", 678-680, 682-684, 691-723, 725-726, 729-736, 738, 740-747, 749-752, 755-760, 762-774, 776, 780, 782-800, 803-805, 807-811, 816-817, 821, 823, 825, 827, 830, 831 coás-al dóilea, 835-838, 840, 843-844, 846+: a otăyít, bre!, 849-851, 853+: ie și buriĭánă [= nume de plantă], 854-857, 860+: la noi nu créște ~, 861, 863, 866-870, 877, 879, 882, [σ] 884, 887, 888+: a otăvít fînu, 890+: a otăvít iárba, 891-895, 898+: a otăvít fîneáta, 899-900.
mușág: 727+: să spúne că a otăyít buruĭána.
otávă sau samurástă: 737.
samurástră sau otávă: 739.
sămurástră: 748, 753.
otávă sau sămurástă: 754.
coása dóua, otávă: 775, 777+: la lucérnă, da iérburi d-a dóua oáră nu să mai cosășțe; otăvéște iárba care créște în úrma coási.
odrázlă: 778+: odrăzléște iar dîm pămînt, 779+: a odrăzlít, zîĉe, 801+: iárbă odrăzlítă.
? : 781, 896+: n-avém [subiectul a auzit de otávă, care ar fi „iarbă deasă pe lângă apă"].
[ε] otrávă, iárbă odrăzlíță: 802.
fîn, [D] otávă: 806+: „miriștea făcută ogor, răsare toamna din grâul scuturat".
otávă: 812+: a mai otăvít iárba, 813-814, 818+: [la trifoi; fânul nu se reface], 820, 826, 832, 842, 852, 858-859, 865.
iárbă: 819+: „nu se mai cosește"; [D] otávă – la trifói.
sămurástră: 829.
iárbă și otávă: 833.
?, távă: 834+: a crescút táva.
otávă: 839+: a otăyít, 862, 880, 881+: a otăyít iárba, 883+: nu știu toți, 889+: a otăvít lócu.
a lăstărít iar: 845+: [D] otávă să zîĉe la múnte.
otávă: 847, 864, 871-872, 875.
sămurástră di fîn, otávă: 848.
odráslă, [σ] otavă: 873+: a odrăslít iárba din nou, a otăvít iárba.
otávâ, [B] samuráslâ: 874.
otávâ: 876.
sămurásla: 878.
sămurástră: 885-886.
iárbă: 897+: [σ] otávă „în Ardeal".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PURCOI, pl. „tas (de foin)"

[1059]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la o grămadă mică pe care o faci când aduni fânul?
ALR II s.n. 131; ALRM II s.n. 88; NALR-Olt. 454; cf. AIS 1399; cf. ALL 30; ALG 342; cf. ALMC 944; ALB 357; ALBRAM 138; ALCB 367; ALCe 301; ALFC 265; ALIFO 141, 177*; ALJA 199, 229; ALLR 531; cf. ALN 140; ALO 27; ALP 205; ASLEF 654/476.

Note la hartă:

II. 672: am bogenit fînu.
734: máldăr – cînd îl transportăm la căpiță.
794: drugán „ceva mai mare decât purcoiul".
830: „~ de 2-3 furci".
860: „grămadă de 2-3 pale de fân"; „este mai mare".
880, 883-884: „nu se spune purcoi".
887, 893: „basâmul e mai mic decât porcoiul".
889: „cinci basâmuri fac un porcoi".
894: „porcoiul e făcut din 15-20 basâmuri".
900: purcoi „grămadă de orz cosit" [se zicea înainte].

FURCĂ¹, pl. „fourche"

[1064]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la unealta cu două sau cu mai multe coarne, cu care aduni fânul?
NALR-Olt. III, MN, plș. 74; cf. ALM 878-881; ALF 603, Supl. I; AIS 1412; ALL 90; ALG 495; ALMC 949; ALA 799; ALC 842; ALCo 707; ALB 364; ALFC 268; ALIFO 120; ALJA 196; ALLR 543; ALN 200; ALP 203; ASLEF 623/446.

II. fúrcă; furĉ: 671-697, 699, 701-720, 762, 850, 871, 884, 894, 897-898, 900.
fúrcă; furĉ: 698, 700, 722-743, 745-748, 750-753, 755-759, 763-780, 782, 785-792, 794-795, 797-800, 803-806, 810-827, 829-831, 833-838, 840-843, 845, 848-849, 853-862, 864, 867, 870, 877, 879, 881-882, 885, 890, 893+: furcói; -coáie, 895-896.
fúrcă; furș: 721.
furcói; -coáie: 744, 749, 760-761, 886, 889.
fúrcă sau furcói: 754.
furĉér; -ĉére: 781, 807.
fúrcă, furĉér; -ĉére: 783-784.
fúrcă; furĉ: 793, 796, 801-802, 844, 852, 863, 865-866, 868-869, 873, 875, 880, 883.
fûrcă; fûrĉ: 808, 851.
fûrcuói; -cuáie: 809.
furcói; -cuáie: 828.
fúrcă și furcói: 832.
furcuói; -cuáie: 839.
furcói; -cuáie: 846.
furcuói; -cuáie: 847.
fúrcâ; furĉ: 872, 876+: furcuói; -coáii.
fúrcâ; furĉ: 874.
fúrcă; furĉ: 878.
fúrcă de fier; furĉ ~: 887.
furcuói; -coáie: 888, 891, 899.
furcuói; -cuoáie: 892.

FURCĂ², pl. „fourche (en bois)"

[1065]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui când e de lemn?
ALR II s.n. 65; ALRM II s.n. 90; NALR-Olt. III, MN, plș. 74; cf. ALM 882-885; ALF 603, Supl. I; AIS 1412; ALL 90; ALG 495; ALMC 949; ALC 842; cf. ALCe 66; ASLEF 627/445.

II. fúrcă de lemn sau țăpói: 671.
fúrcă: 672, 701, 706, 708-710, 824+: tot ~.
fúrcă; fúrĉ: 673-674, 677, 707, 712, 846, 850, 884, 892, 894, 897, 899.
fúrcă dă lemn: 675-676, 678-684, 686, 688-689, 691, 695-696, 697+: țăpói; -puáie „cu coada mai lungă", 698-699, 702-705, 711, 713, 715-720, 756-758, 762-767, 769-772, 774, 776-777, 786, 787+: cu duoi craĉ, 788-791, 793-797, 799-806, 815+: núma cu dóuo cuárne, 816+: áia-i cu doi craĉ, 822, 826+: núma ále dă lemn sîn cu dóo cuárne, 829, 831.
fúrcă de lemn: 685, 687, 690, 714, 733, 745, 760+: tot cu doi craĉ, 782, 877.
furcói; -cuáie: 692, 704+: „cu 2 coarne".
țăpói; ~: 693.
țăpói; -puáie: 694+: „cu 2 coarne", 700.
fúrcă di lemn; furș: 721.
fúrcă de lemn; furĉ: 722-723, 725, 727, 734, 736-737, 741, 744, 751.
fúrcă; furĉ: 724, 729, 742, 746-749, 753-755, 761, 780-781, 783-785, 792, 807, 809-811, 818, 821, 828, 832-833, 835-838, 841, 843, 845, 848-849, 853, 856-858, 860-862, 867, 870, 879+: „nu se folosesc", 881-882, 886, 888-891, 893.
fúrcă di lemn; furĉ ~: 726, 752.
fúrcă di lemn, furcói di fier: 728.
fúrcă de lemn; furĉ ~: 730, 732, 735, 738-739, 743, 750, 759, 820, 885, 895-896.
furcói; -coáie: 731.
fúrcă de lemn și de fier, furcói: 740.
tot fúrcă, ~ dă lemn: 768, 773, 778-779, 825.
tot fúrcă, furcói: 775+: cu dóuo coárne „și de lemn și de fier".
furcuói; -cuáie: 798.
fûrcă; fûrĉ: 808, 812.
fúrcă de lemn; furĉ ~~: 813, 887.
fúrcă dĕ lemn; furĉ: 814.
tot fúrcă, țăpói cu doi craĉ; -poáie: 817+: „cu coada și coarnele mai lungi, pentru făcut claie".
fúrcă dă lemn; furĉ: 819, 823, 830+: ~ ierá odátă, 834, 840, 851, 854-855, 859, 869.
fúrcă cu dóo cuárne; furĉ: 827.
fúrcă; furĉ: 839, 842, 844, 847, 852, 863-866, 868, 873, 875+: iebá; -bále „furcă mare de lemn", 876, 880.
fúrcă de lemn; furĉ ~: 871.
fúrcâ; furĉ: 872.
fúrcâ; furĉ: 874.
fúrcă; furĉ: 878.
fúrcă de lemn; furĉ ~ ~: 883+: iabá, iebá; -bále „furcă mare de lemn".
fúrcă dă lemn; furĉ ~~: 898, 900.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 332

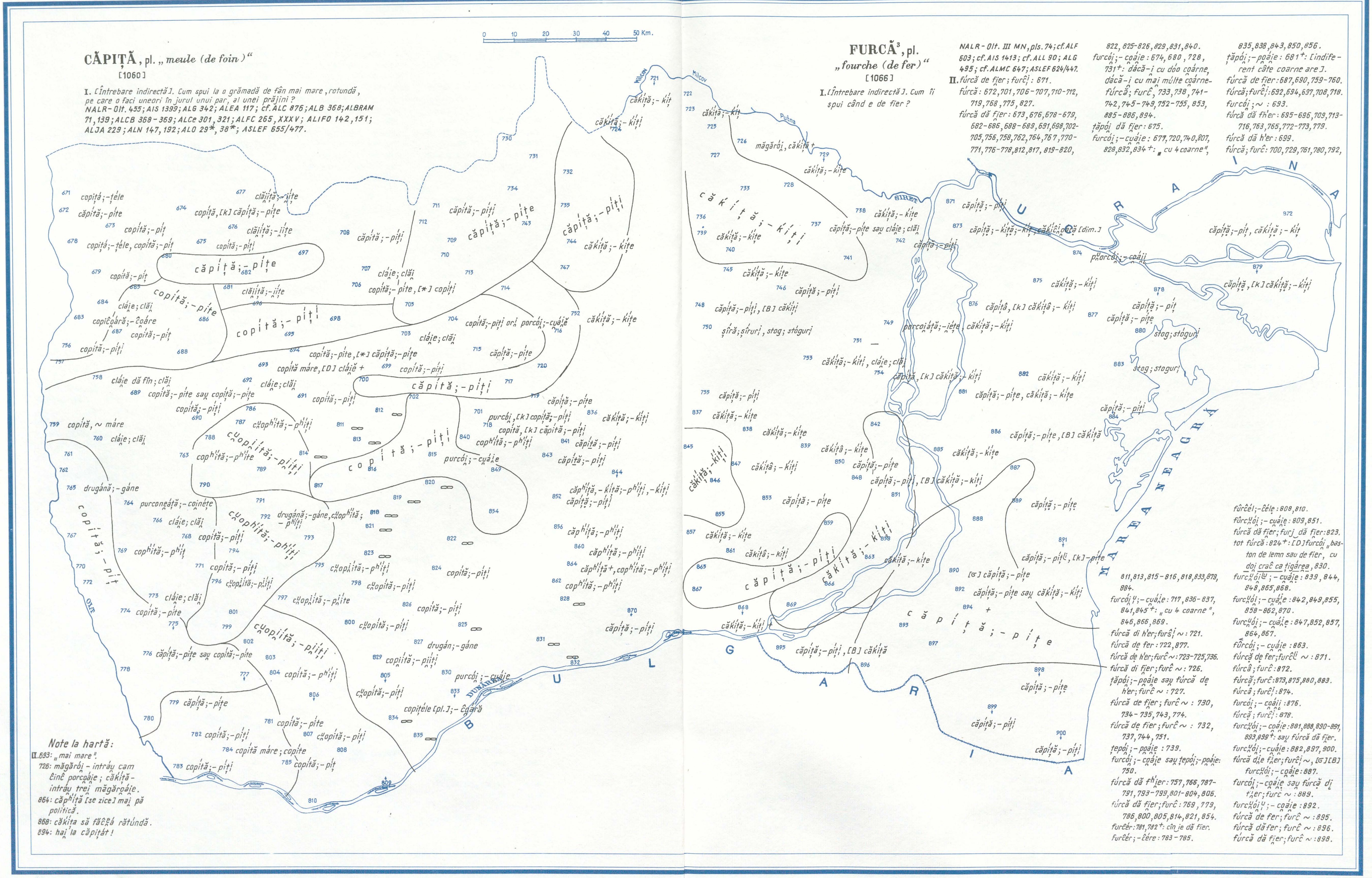

CĂPIȚĂ, pl. „*meule (de foin)*"

[1060]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum spui la o grămadă de fân mai mare, rotundă, pe care o faci uneori în jurul unui par, al unei prăjini?*
NALR-Olt. 455; AIS 1399; ALG 342; ALEA 117; cf. ALC 876; ALB 368; ALBRAM 71, 139; ALCB 368-369; ALCe 301, 321; ALFC 265, XXXV; ALIFO 142, 151; ALJA 229; ALN 147, 192; ALO 29, 38*; ASLEF 655/477.*

Note la hartă:
II. 693: „mai mare".
726: măgărói – intrău cam cînĉ porcoaie; căkiță – intrău trei măgăroaie.
864: căphiță [se zice] mai pă politică.
868: căkița să făĉĕă rătúndă.
894: hai la căpițát!

FURCĂ[3], pl. „*fourche (de fer)*"

[1066]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui când e de fier?*

NALR-Olt. III MN, pls. 74; cf. ALF 603; cf. AIS 1413; cf. ALL 90; ALG 495; cf. ALMC 647; ASLEF 624/447.

II. fúrcă de fier; furĉi: 671.
fúrcă: 672, 701, 706-707, 710-712, 719, 768, 775, 827.
fúrcă dă fier: 673, 676, 678-679, 682-686, 688-689, 691, 698, 702-705, 756, 758, 762, 764, 767, 770-771, 776-778, 812, 817, 819-820, 822, 825-826, 829, 831, 840.
furcói; – coáie: 674, 680, 728, 731+: „dácă-i cu dóo coárne, dácă-i cu mai múlte coárne-fúrcă"; furĉ, 733, 738, 741-742, 745-749, 752-755, 853, 885-886, 894.
țăpói dă fier: 675.
furcói; – cuáie: 677, 720, 740, 807, 828, 832, 834+: „cu 4 coarne", 835, 838, 843, 850, 856.
țăpói; – poáie: 681+: [indiferent câte coarne are].
fúrcă de fier: 687, 690, 759-760.
fúrcă; furĉi: 692, 694, 697, 708, 718.
furcói; ~ : 693.
fúrcă dă fh'er: 695-696, 709, 713-716, 763, 765, 772-773, 779.
fúrcă dă h'er: 699.
fúrcă; furĉ: 700, 729, 761, 780, 792, 811, 813, 815-816, 818, 833, 879, 884.
furcói; – cuáie: 717, 836-837, 841, 845+: „cu 4 coarne", 846, 866, 869.
fúrcă di h'er; furŝi ~ : 721.
fúrcă de fer: 722, 877.
fúrcă de h'er; furĉ ~ : 723-725, 736.
fúrcă di fier; furĉ ~ : 726.
țăpói; – poáie sau fúrcă de h'er; furĉ ~ : 727.
fúrcă de fier; furĉ ~ : 730, 734-735, 743, 774.
fúrcă de fier; furĉ ~ : 732, 737, 744, 751.
țepói; – poáie: 739.
furcói; – coáie sau țepói; – poáie: 750.
fúrcă dă fhier: 757, 766, 787-791, 793-799, 801-804, 806.
fúrcă dă fier; furĉ: 769, 779, 786, 800, 805, 814, 821, 854.
furĉér: 781, 782+: cîn je dă fier.
furĉér; – ĉére: 783-785.
fîrĉél; – ĉéle: 808, 810.
fîrcuói; – cuáie: 809, 851.
fúrcă dă fier; furj dă fier: 823.
tot fúrcă: 824+: [D] furcói „baston de lemn sau de fier, cu doi craĉ ca țigárea", 830.
furcuóiu; – cuáie: 839, 844, 848, 865, 868.
furcuói; – cuáie: 842, 849, 855, 858-862, 870.
furcuói; – cuáie: 847, 852, 857, 864, 867.
fîrcói; – cuáie: 863.
fúrcă de fer; furĉli ~ : 871.
fúrcâ; furĉ: 872.
fúrcă; furĉ: 873, 875, 880, 883.
fúrcâ; furĉi: 874.
furcói; – coáii: 876.
fúrcă; furĉi: 878.
furcuói; – coáie: 881, 888, 890-891, 893, 899+: sau fúrcă dă fier.
furcuói; – cuáie: 882, 897, 900.
fúrcă die fier; furĉi ~, [G][B] furcuói; – coáie: 887.
furcói; – coáie sau fúrcă di fier; furc ~ : 889.
furcuóiu; – coáie: 892.
fúrcă de fer; furĉ ~ : 895.
fúrcă dă fer; furĉ ~ : 896.
fúrcă dă fier; furĉ ~ : 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 333

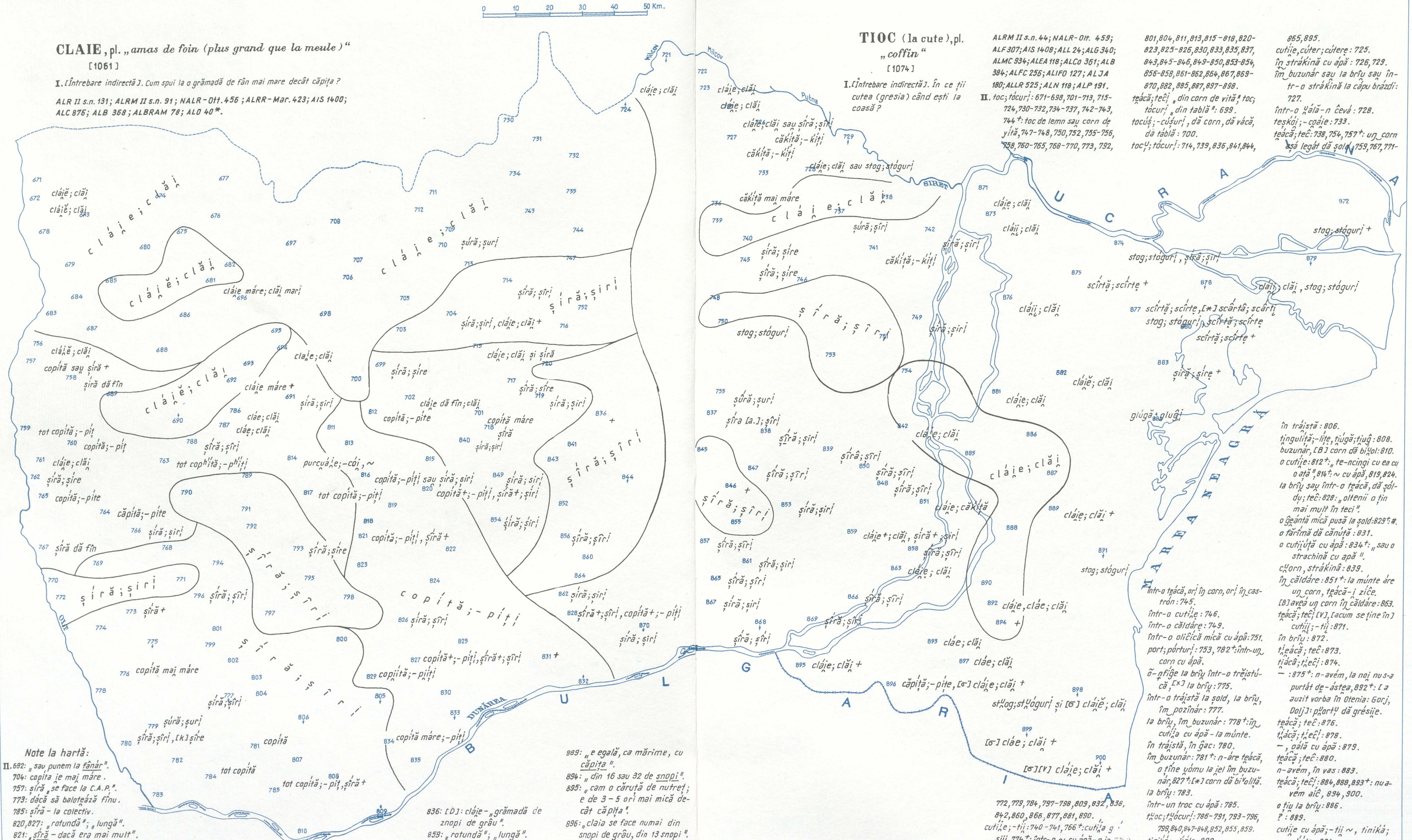

CLAIE, pl. „*amas de foin (plus grand que la meule)*"

[1061]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum spui la o grămadă de fân mai mare decât căpița?*

ALR II s.n. 131; ALRM II s.n. 91; NALR-Olt. 456; ALRR-Mar. 423; AIS 1400; ALC 876; ALB 368; ALBRAM 78; ALO 40.*

Note la hartă:

II. 692: „sau punem la fânár".
704: copita ie mai máre.
757: șíră „se face la C.A.P.".
773: dácă să baloteázá fînu.
785: șíră – la colectiv.
820, 827: „rotundă"; „lungă".
821: „șíră – dacă era mai mult".
828: „lungă"; „claie rotundă, mare".
831: „cât de mare: 2-3 care".
836: [D]: cláie – „grămadă de znopi de grâu".
859: „rotundă"; „lungă".
872, 875, 880, 883: „nu se spune claie."
889: „e egală, ca mărime, cu căpița".
894: „din 16 sau 32 de snopi".
895: „cam o căruță de nutreț; e de 3 – 5 ori mai mică decât căpița".
896: „claia se face numai din snopi de grâu, din 13 snopi".
899: „e de grâu".
900: „din 26 de snopi".

TIOC (la cute), pl. „*coffin*"

[1074]

I. *[Întrebare indirectă]. În ce ții cutea (gresia) când ești la coasă?*

ALRM II s.n. 44; NALR-Olt. 459; ALF 307; AIS 1408; ALL 24; ALG 340; ALMC 934; ALEA 118; ALCo 361; ALB 384; ALFC 256; ALIFO 127; ALJA 180; ALLR 525; ALN 118; ALP 191.

II. toc; tócuri: 671-698, 701-713, 715-724, 730-732, 734-737, 742-743, 744+: toc de lemn sau corn de vită, 747-748, 750, 752, 755-756, 758, 760-765, 768-770, 773, 792, 801, 804, 811, 813, 815-818, 820-823, 825-826, 830, 833, 835, 837, 843, 845-846, 849-850, 853-854, 856-858, 861-862, 864, 867, 869-870, 882, 885, 887, 897-898.
teácă; teci „din corn de vită", toc; tócuri „din tablă": 699.
tocúș; -cúșuri, dă corn, dă vácă, dă táblă: 700.
toc; tócuri: 714, 739, 836, 841, 844, 865, 895.
cutiie, cúter; cútere: 725.
în strákină cu ápă: 726, 729.
îm buzunár sau la brîu sau într-o strákină la câpu brázdi: 727.
într-o uálă-n ĉevá: 728.
teșkói; -coáie: 733.
teácă; teĉ: 738, 754, 757+: un corn așá legát dă șold, 759, 767, 771-772, 779, 784, 797-798, 809, 832, 838, 842, 860, 866, 877, 881, 890.
cutiie; -tii: 740-741, 766+: cutiia g... siii, 774+: într-o ~ cu ápă-n ia, 776+: o cutiie dă fier cáre-o agăț la brîu, îm puțină ápă acólo, 805, 868.
într-o teácă, ori în corn, ori în castrón: 745.
într-o cutiie: 746.
într-o căldáre: 749.
într-o oliĉícă mică cu ápâ: 751.
port; pórturi: 753, 782+: într-un corn cu ápă.
õ-nfíĝe la brîu într-o trĕistúcă, [x] la brîu: 775.
într-o tráistă la șold, la brîu, îm pozînár: 777.
la brîu, îm buzunár: 778+: în cutiia cu ápă – la múnte.
în tráistă, în ĝac: 780.
îm buzunár: 781+: n-áre teácă, o ține uómu la iel îm buzunár, 827+: [*] corn dă biuoliță.
la brîu: 783.
într-un troc cu ápă: 785.
tuoc; tuócuri: 786-791, 793-796, 799, 840, 847-848, 852, 855, 859.
tiniká; -kéle: 800.
cuorn; cuórnuri: 802.
∞: 803, 807.
în tráistă: 806.
tinguliță; -lițe, tiúgă; tiuĝ: 808.
buzunár, [B] corn dă biuol: 810.
o cutiie: 812+: „te-ncingi cu ea cu o ață", 814+: ~ cu ápă, 819, 824.
la brîu sau într-o teácă, dă șóldu; teĉ: 828: „oltenii o țin mai mult în teci".
o ĝeántă mică pusă la șold: 829+: #.
o fărîmă dă cănúță: 831.
o cutiiúță cu ápă: 834+: „sau o strachină cu apă".
cuorn, strákinâ: 839.
în căldáre: 851+: la múnte áre un corn, teácă-i ziĉe.
[B] aveá un corn în căldáre: 863.
teácă; teĉi [V], [acum se ține în] cutiii; -tii: 871.
în brîu: 872.
tieácă; teĉ: 873.
tiácâ; tieĉi: 874.
— : 875+: n-avém, la noi nu s-a purtát de-ástea, 892+: [a auzit vorba în Otenia: Gorj, Dolj]: puortu dă grésiie.
teácă; teĉ: 876.
tiácă; tieĉi: 878.
—, oálă cu ápă: 879.
teácă; teĉ: 880.
n-avém, în vas: 883.
teácă; teĉi: 884, 888, 893+: nu avém aiĉ, 894, 900.
o tiu la brîu: 886.
?: 889.
cutiie cu ápă; -tii ~, tiniká; -kéle: 891.
toc; tócuri sau teácă; teĉ: 896.
teácâ; teĉi: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 334

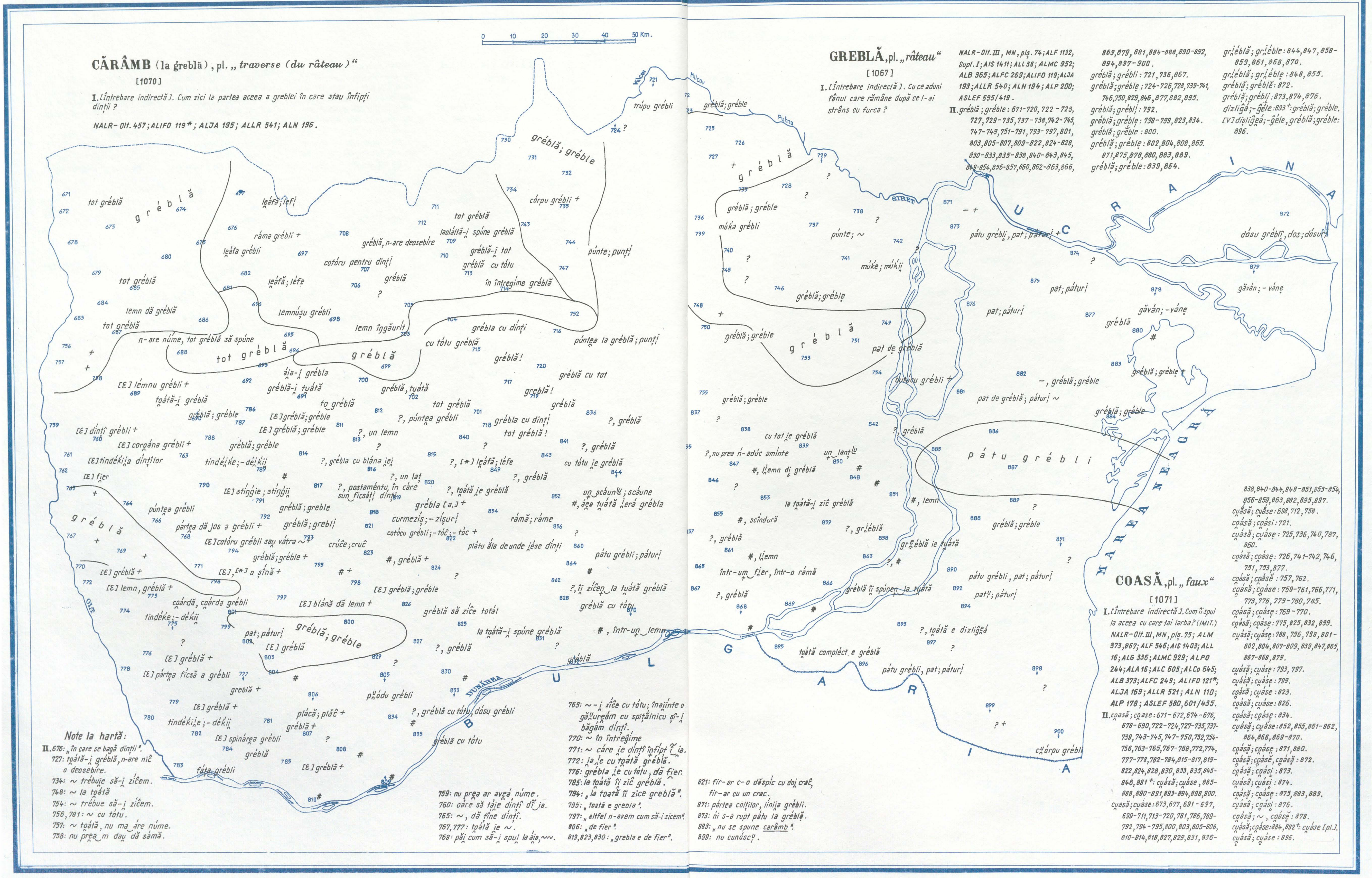

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 335

COSAȘ, pl. „*faucheur*“

[1091]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum se cheamă omul care cosește ?*

ALR II s.n. 36; NALR - Olt. 460; ALF 542; AIS 1349; ALL 15; ALMC 928; ALCo 642; ALB 349; ALBRAM 134-135; ALCB 340; ALFC 248; ALIFO 159; ALJA 168; ALLR 520; ALN 131; ALP 177; ASLEF 646.

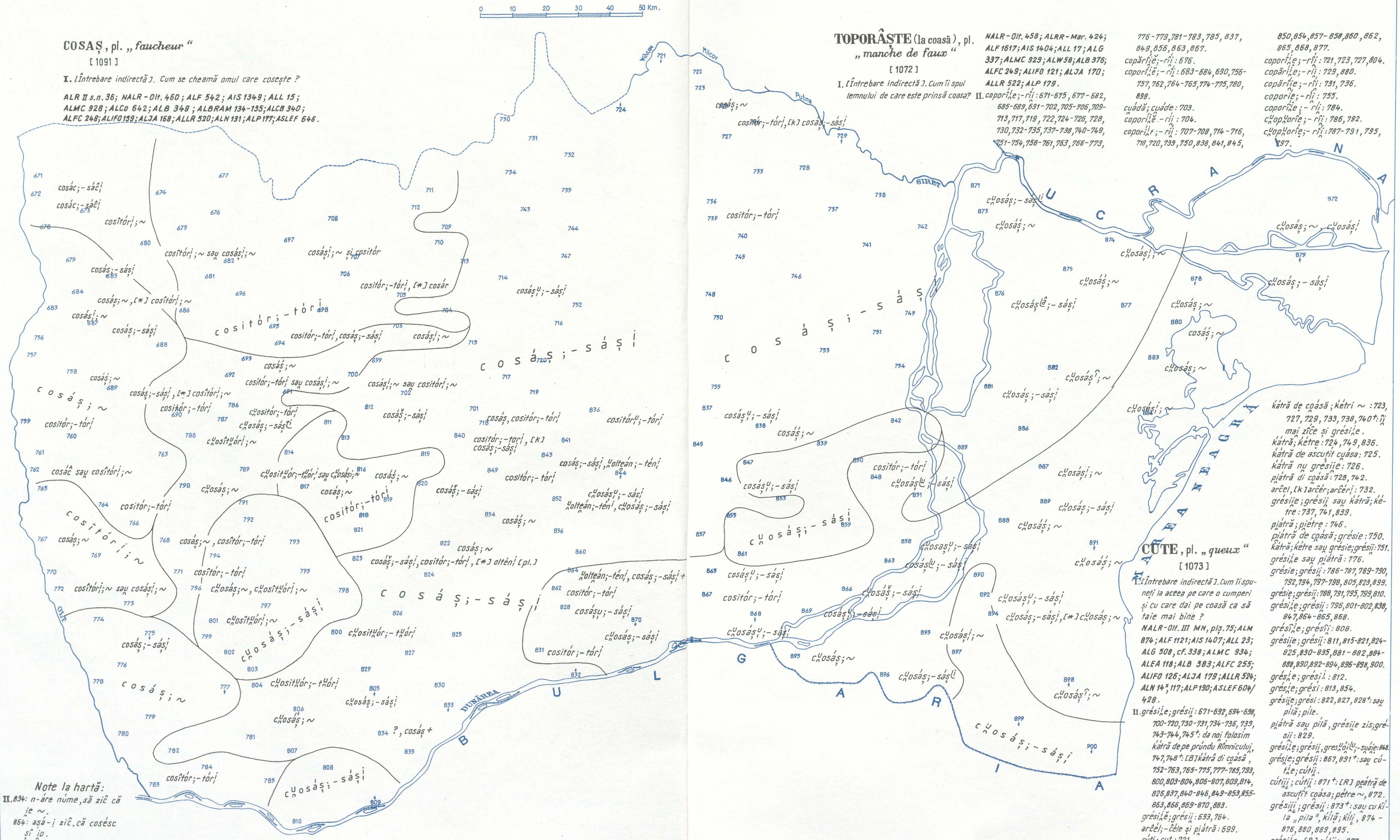

Note la hartă:

II. *834: n-áre núme, să zîĉ că ie ~.*

864: așá-i zîĉ, că cosésc șî io.

TOPORÂȘTE (la coasă), pl. „*manche de faux*“

[1072]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui lemnului de care este prinsă coasa?*

NALR - Olt. 458; ALRR - Mar. 424; ALF 1617; AIS 1404; ALL 17; ALG 337; ALMC 929; ALW 58; ALB 376; ALFC 249; ALIFO 121; ALJA 170; ALLR 522; ALP 179.

II. *coporî̦e; -rîi : 671-675, 677-682, 685-689, 691-702, 705-706, 709-713, 717, 719, 722, 724-726, 728, 730, 732-735, 737-738, 740-749, 751-754, 758-761, 763, 766-773, 776-779, 781-783, 785, 837, 849, 856, 863, 867.*

copărî̦e; -rîi : 676.

coporî̦ĕ; -rîi : 683-684, 690, 756-757, 762, 764-765, 774-775, 780, 898.

cuádă; cuáde : 703.

coporî̦ĕ. -rîi : 704.

coporî̦e; -rîi : 707-708, 714-716, 718, 720, 739, 750, 838, 841, 845, 850, 854, 857-858, 860, 862, 865, 868, 877.

coporî̦e; -rîi : 721, 723, 727, 804.

copărî̦e; -rîi : 729, 880.

copărî̦e; -rîi : 731, 736.

coporie; -rîi : 755.

coporî̦e; -rîi : 784.

cuopuorîe; -rîi : 786, 792.

cuopuorîe; -rîi : 787-791, 795, 797.

CUTE, pl. „*queux*“

[1073]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la aceea pe care o cumperi și cu care dai pe coasă ca să taie mai bine ?*

NALR - Olt. III MN, plș. 75; ALM 874; ALF 1121; AIS 1407; ALL 23; ALG 508, cf. 338; ALMC 934; ALEA 118; ALB 383; ALFC 255; ALIFO 126; ALJA 179; ALLR 524; ALN 14ˣ, 117; ALP 190; ASLEF 604/428.

II. *grési̦e; grésii : 671-692, 694-698, 700-720, 730-731, 734-736, 739, 743-744, 745⁺: da noi folosim kátră de pe prúndu Rîmnicului, 747, 748⁺: [B] kátrâ di coásâ, 752-763, 765-775, 777-785, 793, 800, 803-804, 806-807, 809, 814, 826, 837, 840-846, 849-853, 855-863, 866, 869-870, 883.*

grési̦ĕ; grésii : 693, 764.

arĉél; -ĉéle și piátră : 699.

cúti; cuț : 721.

cúte; ~ : 722.

kátră de coásă; kétri ~ : 723, 727, 729, 733, 738, 740⁺: îi mai zîĉe și grési̦e.

kátră; kétre : 724, 749, 836.

kátră de ascuțit cuása : 725.

kátră nu grésiie : 726.

piátră di coásă : 728, 742.

arĉel, [k] arĉér; arĉéri : 732.

grésiie; grésii sau kátră; kétre : 737, 741, 839.

piátră; piétre : 746.

piátră de coásă; grésie : 750.

kátră; kétre sau grésie; grésii : 751.

grési̦e sau piátră : 776.

grésie; grésii : 786-787, 789-790, 792, 794, 797-798, 805, 823, 899.

grésie; grésii : 788, 791, 795, 799, 810.

grési̦e; grésii : 796, 801-802, 838, 847, 864-865, 868.

grésî̦e; grésîi : 808.

grésiie; grésii : 811, 815-821, 824-825, 830-835, 881-882, 884-888, 890, 892-894, 896-898, 900.

gréșe; grési̦ : 812.

gréșe; grési : 813, 854.

grésiie; grési : 822, 827, 828⁺: sau pílă; píle.

piátră sau pílă, grésiie zis; grésii : 829.

grési̦e; grésii, gresuoi̦lu; -suáie : 848.

grésie; grésii : 867, 891⁺: sau cúti̦e; cútii.

cútiii; cútii : 871⁺: [R] peátră de ascuțît coása; pétre ~, 872.

grésiii; grésii : 873⁺: sau cu kíla „pila“, kílă; kíli, 874-876, 880, 889, 895.

grési̦e, [B] cútiie : 877.

cútiie; cútii : 878-879.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

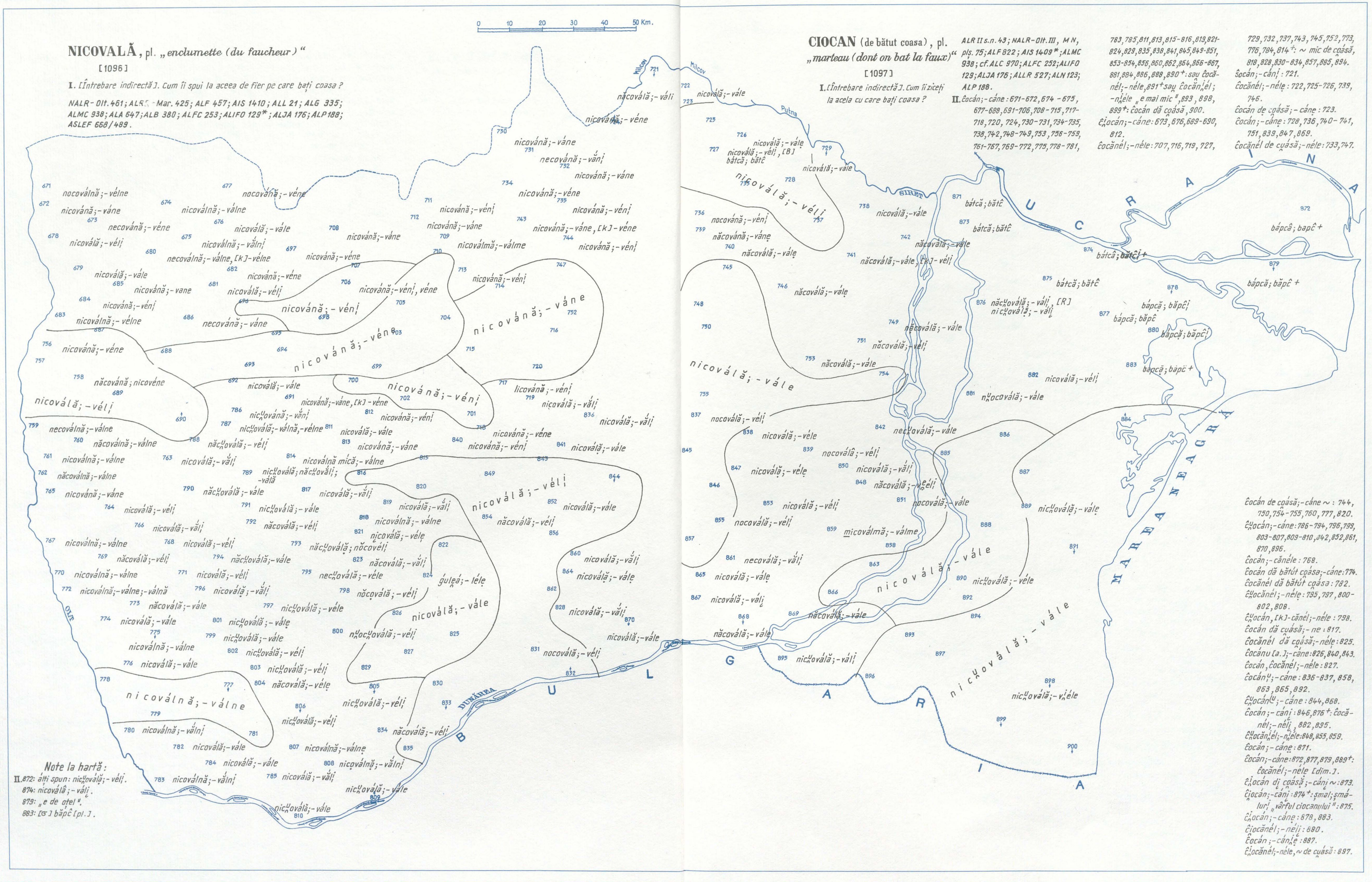

NICOVALĂ, pl. *„enclumette (du faucheur)“*

[1096]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea de fier pe care bați coasa?

NALR-Olt. 461; ALR... -Mar. 425; ALF 457; AIS 1410; ALL 21; ALG 335; ALMC 938; ALA 647; ALB 380; ALFC 253; ALIFO 129*; ALJA 176; ALP 188; ASLEF 668/489.

Note la hartă:

II. 872: álți spun: nicuoválă; -vél'i.
874: nicoválâ; -váli.
879: „e de oțel".
883: [σ] băpĉ [pl.].

CIOCAN (de bătut coasa), pl. *„marteau (dont on bat la faux)“*

[1097]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la acela cu care bați coasa?

ALR II s.n. 43; NALR-Olt. III, MN, pls. 75; ALF 822; AIS 1409*; ALMC 938; cf. ALC 970; ALFC 252; ALIFO 129; ALJA 176; ALLR 527; ALN 123; ALP 188.

II. ĉocán; -cáne: 671-672, 674-675, 677-688, 691-706, 708-715, 717-718, 720, 724, 730-731, 734-735, 738, 742, 748-749, 753, 756-759, 761-767, 769-772, 775, 778-781, 783, 785, 811, 813, 815-816, 819, 821-824, 829, 835, 838, 841, 845, 849-851, 853-854, 856, 860, 862, 864, 866-867, 881, 884, 886, 888, 890+: sau ĉocănél; -néle, 891+ sau ĉocăn'él; -n'éle „e mai mic", 893, 898, 899+: ĉocán dă coásă, 900.
ĉ'ocán; -cáne: 673, 676, 689-690, 812.
ĉocănél; -néle: 707, 716, 719, 727, 729, 732, 737, 743, 745, 752, 773, 776, 784, 814+: ~ mic de coásă, 818, 828, 830-834, 857, 885, 894.
ŝocán; -cán'i: 721.
ĉocănél; -néle: 722, 725-726, 739, 746.
ĉocán de coásă; -cáne: 723.
ĉocán; -cáne: 728, 736, 740-741, 751, 839, 847, 869.
ĉocănél de cuásă; -néle: 733, 747.
ĉocán de coásă; -cáne ~: 744, 750, 754-755, 760, 777, 820.
ĉuocán; -cáne: 786-794, 796, 799, 803-807, 809-810, 842, 852, 861, 870, 896.
ĉocán; -cănéle: 768.
ĉocán dă bătút coása; -cáne: 774.
ĉocănél dă bătút coása: 782.
ĉuocănél; -néle: 795, 797, 800-802, 808.
ĉuocán, [k]-cănél; -néle: 798.
ĉocán dă cuásă; -ne: 817.
ĉocănél dă coásă; -néle: 825.
ĉocánu [a.]; -cáne: 826, 840, 843.
ĉocán, ĉocănél; -néle: 827.
ĉocánu; -cáne: 836-837, 858, 863, 865, 892.
ĉuocánu; -cáne: 844, 868.
ĉocán; -cáni: 846, 876+: ĉocănél; -néli, 882, 895.
ĉuocăn'él; -n'éle: 848, 855, 859.
ĉocán; -cáne: 871.
ĉocán; -cáne: 872, 877, 879, 889+: ĉocănél; -néle [dim.].
ĉ'ocán di coásă; -cáni ~: 873.
ĉiocán; -cáni: 874+: șmal; șmáluri „vârful ciocanului": 875.
ĉ'ocán; -cáne: 878, 883.
ĉiocănél; -néli: 880.
ĉocán; -cán'e: 887.
ĉ'ocănél; -néle, ~ de cuásă: 897.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

MĂ ODIHNESC (ind. prez. 1), *„je me repose“*

[1109]

I. [Întrebare indirectă]. Ce faci după ce ai obosit (ostenit), ca să poți lucra din nou?

ALR II MN 2294; NALR - Olt. 462; cf. AIS 644 - 645; ALB 202; cf. ASLEF 561.

Note la hartă:

II. 695: hai să hodiním [4].
697: stai și te hódină.
698: să mă răcorésc.
715: să mă mai răsúflu.
833: odihnéștĭ [2].
834: să te hu̯odinéștĭ [conj. prez. 2].
893: „mai mulți spun mă u̯odinésc".
894: mă u̯odihnésc „e pe boierește".

AM OBOSIT (perf. c. 1) *„je suis fatigué“*

[1108]

I. [Întrebare indirectă]. După ce ai lucrat mult și din greu, zici că... (IMIT.).

NALR - Olt. III, MN, pls. 75; ALRR - Mar. 426; ALM 760; cf. AIS 720; ALA 342; cf. ALCe 914; ALLR 108; cf. ASLEF 561.

II. am obosît: 671, 674, 679-680, 683, 689, 758, 761, 763, 766-767, 769, 771, 773-774, 777-778, 780.
am obosít: 672-673, 675-676, 678, 681-682, 684-686, 687+: am ostenít, 688, 690, 692+: am ostenít, 696, 700, 702-705, 708, 712+: [B] am ostenít, 713, 716+: sau u̯ostenít, 717-718, 720, 724-726, 730-732, 734, 740, 743, 747-750, 755-757, 760, 781, 812, 814-827, 830-835, 838+: nu̯ u̯ostenít, 843, 850-854, 856-857, 859, 861-862, 866, 869, 886.
am u̯ostenit: 677, 694, 738, 744, 759, 787, 789, 801, 806, 808+: sau am u̯obu̯osít, 842, 855, 873+: [R] am u̯obu̯osít, 875+: [R] am u̯obosít.
am u̯obosít: 691, 693, 695, 697-699, 701+: u̯ostinít, 706+: u̯ostenít, 709-711, 715, 719, 735, 737, 742, 786, 804+: am u̯ostenít, 813, 829, 839, 841, 845, 847, 849, 860, 867, 870, 872+: [σ] am u̯ostenít, 877, 878+: cînd fugĭ: am u̯ostenít, 879+: [B] am u̯ostinít, 880+: sau am u̯ostenít: mai vek, 884, 888, 891, 893, 894+: [B] am u̯ostenít, 897.
am ostenít, nu mai pocĭ: 707.
am u̯obosítu: 714, 836-837, 848, 863, 865, 899.
am ostenít: 721, 723, 736, 739, 741, 746, 751-754, 772, 811, 885, 889+: [R] am obosít.
am obosít, [k] am ostenít: 722.
am obosit sau am ostenít: 727, 779, 782, 784.
am ostenít și am obosít: 728, 733.
m-am ostenít sau obosít: 729.
[V] am ostenít, [R] am obosít: 745.
am obosît, am ostenít: 762, 768, 770, 783.
am obosít, [B] am tău̯obít: 764.
am u̯obosît: 765, 794, 796, 807.
[sunt] obosít: 775.
am ostenít, obosít: 776.
am u̯ostenít, u̯obosít: 785.
am u̯ostenít, [o] am u̯obu̯osît: 788.
am u̯obu̯osît: 790-791, 799, 802.
am obosít: 792.
am u̯obu̯osít: 793, 795+: [*] am u̯ostenít: 795, 797-798, 800, 803, 805, 809+: am u̯ostenít, 810, 887+: [σ] [B] am u̯ostenít „rar", 895, 898, 900.
[B] am obosĭtu sau [T] ostenítu: 828.
am u̯obosítără [4]: 840.
am obosít, am ostenítu: 844.
am u̯obosit sau am u̯ostenítu: 846, 858.
am u̯ostenit sau am obosít: 864+: dă doo félurĭ să zíce.
am obosítu, am ostenítu: 868.
am u̯obosît: 871.
am u̯ostĭenít: 874.
am u̯obosít, [k] am u̯ostenít: 876.
am u̯obosít, am u̯ostenít: 881-882, 896.
[T] am u̯obosit, [B] am u̯ostenít: 883.
am ostenít, am obosít: 890.
am u̯obosítu și am u̯ostenítu: 892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CAZMA, pl. „bêche“

[1112]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la unealta ascuțită la vârf și pe care apeși cu piciorul când vrei să lucrezi pământul ?

NALR-Olt. 463; cf. ALM 396, 866; ALF 1763; AIS 1427; ALL 158; ALG 308; ALMC 905, 907; ALCB 294; ALB 310, 317; ALFC 226, 239; ALIFO 248*; ALJA 289; ALLR 94; ALN 316; ALP 300, 304; ASLEF 591/415.

Note la hartă:

II. 691, 702: „mai rar".
697: „se folosește la plantație".
698: „mai grea, pentru rădăcini, loc mai tare – nu apeși cu piciorul".
699: „mai des se zice".
700: „are o toartă pentru picior".
704: „scoți buturugi, puieți".
715: „mai lată".
758: desfundătoáre sau săpătoáre; -tóri.
773: îi mai zíce și hîrléț î_álte părț.
774: în álte părț: hîrléț.
816: „partea Moldovei se spune hîrléț".
821: pă Ilfov [se spune] hîrléț; -léțe.
829: în áltă parte [se zice] hîrléte.
830: prin álte părți [se zice] hîrléturi.
843: calistéră [= sapă mai mică, pentru grădină].
859: noi_înainte îi zicéam hîrleéte.
864: să nu scri hîrléț, la noi să zíce cazmá.
869: bătrînéște îi mai zíce hîrléț; kírcă [= sapă mică pentru grădină].
873: [în Muntenia, Oltenia] cazmá; -máli; [în sat] cazmá „tîrnăcop cu un singur tăiș și cu muchie".
874: „cazma se spune rar".
875: „cazma se spune în alte părți".
878: mai aúd di úni că spúni și cazmá.
880: îi mai zíci și cazmá.
890: [în Moldova] hîrléț; [subiectul scrie]: casma.
891: olténi spun hîrléțu.
892: [în alte părți] hîr. ; -léțe.
895: [în partea Moldovei]: hîrléț; -léțe.

GRĂDINĂ, pl. „potager“

[1102]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici locului unde pui pentru casă: ceapă, varză, roșii, pătrunjel ?

ALR II s.n. 187, 201; NALR-Olt. III, MN, plș. 75; ALRR-Mar. 429; ALM 952; ALF 712; AIS 1144, 1354; ALL 253; ALG 479; ALMC 171; ALCB 289; ALA 866; ALC 909, cf. 911; ALB 732; ALBRAM 424; ALFC 483; ALJA 407; ALLOc. 236; ALLOr. 309; ALLR 92; ALN 314; ALP 427; ASLEF 760, 768.

II. grădínă; -dini: 671-690, 692, 696, 699, 701-703, 705, 707-709, 712-714, 717, 719-725, 728-729, 731, 733-735, 737-738, 740-743, 745-750, 753-755, 757, 761, 764+: loc dă ~, 765, 767-768, 770-773, 775-777, 779-782, 784-793, 795-797, 799-811, 813-814, 815+: log_dă ~, 817-818, 820-824, 825+: log_dă ~ sau dă legúme, 826, 829-838, 841, 844-846, 848-853, 855-863, 865-866, 869-870, 882, 884, 886, 888, 890-891, 893-897, 899-900.
grădínă dă zarzavát; -díni: 691, 693, 695, 704, 710, 715, 756, 758-760, 762, 763+: sau vărzării_e-i zícă uodátă, 769, 774, 778, 783+: vátră; vétre, 840, 842.
grădiniță; -nițe: 694+: grădínă; -díni, 697, 698+: grădínă dă zarzavát, 700+: grădínă, 706, 732, 752, 819, 843, 892+: grădínă; -díni.
grădínă de zarzavát: 711, 716, 730, 885.
uobráți_e; -bráții: 718.
grădinúță; -núțe: 726, 727.
grădiníță; -níți: 736, 739, 812.
grădínă de legúme, [B] uobór; -boáre: 744.
grădínă; grădíni: 751.
lócu péntru zarzavát: 766.
grădínă; -díne: 794.
grădiníță, [k] grădínă; -díni: 798.
grădiníță; -níți, grădínă; -díni: 816.
um_pétic dă loc, [O] grădínă; -díni: 827.
log_dă zarzavátu, [k] péntru ~ sau grădínă; -díni: 828.
grădínă; -díni: 839, 847, 864, 867-868, 871, 872+: vátră; vétre „parcelă în grădină", 875, 877-880, 883, 889.
gredínă; -díni: 854.
grădvínă; -dvíni: 873.
grădínă; -dvíni: 874, 876, 887, 898.
grădínă; -díne, [k] -díni: 881.

GRĂDINAR, pl. „jardinier“

[1104]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zice omului care se pricepe și lucrează la grădină ?

ALR II s.n. 185; NALR-Olt. III, MN, plș. 75; ALRR-Mar. 430; cf. ASLEF 749.

II. grădinári; ~: 671-674, 678, 683-684, 760, 764-766, 769-770, 788, 796, 799, 801-802.
grădinár; -nári: 675-677, 679-682, 685-699, 700+: și sîrb; sîrbi „sunt bulgari de nemul lor", 701-707, 709-730, 733, 736-738, 740-744, 746, 747+: sau sîrb; sîrbi, 748-749, 750+: sau sîrb; sîrbi, 751, 753-759, 761, 763, 767-768, 771-786, 787+: sau sîrb; sîrbi, 789-791, 793-795, 797-798, 800, 803-811, 813, 815, 817+: ie sîrbi, 818-827, 829-835, 838-843, 845-847, 849-853, 855-857, 859-862, 864, 867, 870-891, 893-900.
zarzavagíu; -gíi: 708.
sîrb; sîrbi sau grădinár; -nári: 731, 735+: îi mai spúne și grădinár, da sîrb [se spune], 739, 812.
sîrb; sîrbi sau zarzavagíu; -gíi: 732.
sîrb; sîrbi: 734, 816+: [*] grădinár; -nári.
[V] sîrb; sîrbi, [R] grădinár; -nári: 745.
sîrb; sîrg: 752.
muncitóri; ~, zarzavagíu; -gíi, grădinári; ~: 762.
sîrb; sîrby, grădinár; -nári: 792.
grădinár; -nári, [V] sîrb; sîrbi: 814.
grădinárу; -nári: 828, 836-837, 844, 858, 865, 868, 892.
grădinárᵘ; -nári: 848, 863, 866, 869.
gredinár; -nári: 854.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PĂTLĂGELE ROȘII, sg. „tomates“

[1118]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la acelea rotunde și zemoase care cresc în grădină; când se coc le mânânci cu sare, ori le pui în mâncare (toamna le pui și la murat)?

NALR-Olt. 464; ALRR-Mar. 432; ALM 932; ALF 1901; AIS 1374; ALS 31; ALLOr. 336*; ALN 348*; cf. ALP 449, 452; ASLEF 745.

ZARZAVATURI, sg. „légumes“

[1103]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spui la toate astea (ceapă, varză, roșii pătrunjel ...) la un loc?

ALR II s.n. 186; ALRM II s.n. 127; NALR-Olt. MN, plș. 75; ALRR-Mar. 448; ALM 924; ALLOr. 313*; cf. ALP 431; ASLEF 749.

II. zarzaváturį; -vát: 671-692, 694-696, 698, 701-702, 704, 706-710, 712-713, 715, 717-718, 720-723, 727, 732, 735, 749, 757-758, 769, 786-789, 792, 794, 796-802, 805-807, 809-810, 813, 815-817, 820, 822, 833, 839-841, 845, 847, 849, 855, 858-859, 861-862, 864-865, 870, 872-873, 877-879, 881, 885-890, 893-898, 900.

zarzavá̆ı: 693, 699-700, 703, 711, 714, 716, 719, 756, 759-760, 762, 766, 768, 772-781, 783, 785, 791+: tot e ~, 811+: [D] legúme [= mâncare], 812, 814, 819, 821, 823+: [D] legúme [= mâncare gătită], 827, 829+: [**] legúme, 831.

legúme: 697, 825+: [plt.].

legúme, zarzavát: 705, 782.

legúmẹ; -gúmă sau zarzaváturį: 724, 729.

zarzavát [sg.]; -váturį: 725, 730-731, 733-734, 736-739, 742-743, 745-747, 750-752, 754, 763-764, 767, 790, 795, 804, 808, 826, 832, 837-838, 842, 850, 852-854, 856-857, 867.

[×] legúme, zarzavát; -váturį: 726.

legúmẹ; -gúmă: 728, 740-741.

legúme; -gúmă: 744, 748, 755, 830, 835, 843, 860, 866.

legúmẹ, [×] zarzaváturį; -vát: 753.

zarzaváturį: 761, 765, 770-771, 784, 818.

zarzaváturį; -vát, legúme; ~: 793.

semințiį; -ții̯e, zarzaváturį; -vát: 803.

grădinării̯e, legúme; -gúmă: 824.

zarzaváturį; -vátᵘ: 828, 836, 844, 863, 868-869.

d-ále legúmii̯: 834.

zarzavát [sg.]; -váturį, legúme; -gúmă: 846, 851.

zarzaváturį; -vátᵘ: 848, 899.

zarzaváturį; -vát orį legúmį; -gúmẹ̆: 871.

zărzăváturį; -vát: 874.

zạrzạváturį; -vát: 875, 883.

legúmį; -gúmâ: 876.

legúmẹ; -gúmẹ̆ și zarzavát: 880.

zarzaváturį; -vát, legúmẹ; -gúmă: 882.

zarzaváte; -vát: 884.

zarzaváturį; -vát sau legúme; -gúmă: 891.

zarzaváturį; -vátᵘ, legúme; -gúmă: 892.

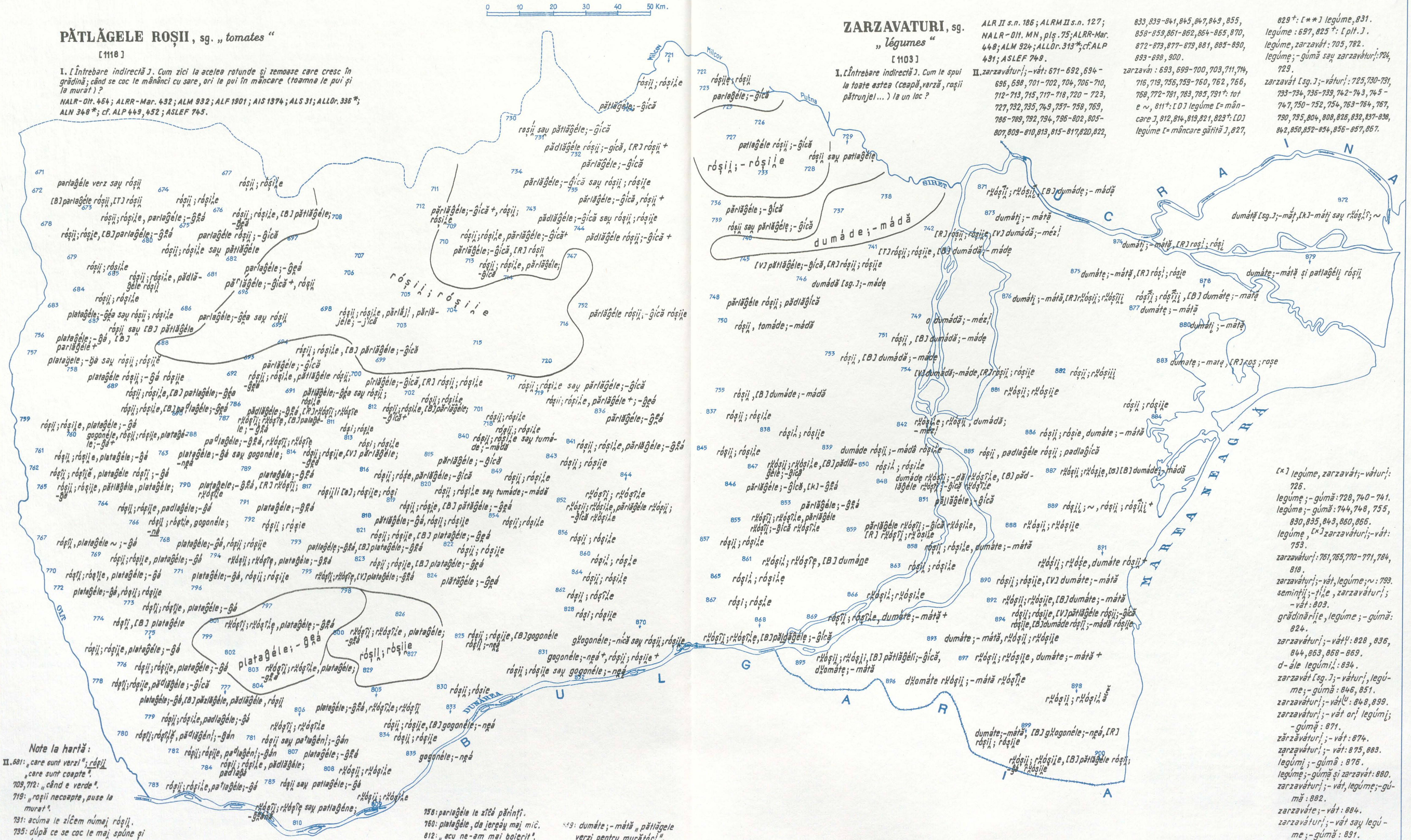

Note la hartă:

II. 681: „care sunt verzi“; róșii „care sunt coapte“.

709, 712: „când e verde“.

719: „roșii necoapte, puse la murat“.

731: acúma le zícem númaį róșiį.

735: dúpă ce se coc le maį spúne și róșiį.

744: acú să zíĉe núma róșiį.

756: parlaĝéle le zîĉá părinți.

760: plataĝéle, da ierẹáy maį miĉ.

812: „acu ne-am mai boierit“.

831: pă bătrîneáște; pă boieréște.

869: pă boiréște îį zíĉe dumáte.

889: dumáte; -mátă „pătlăgele verzi pentru murătórį“.

891: dumáte verzį.

897: vlășĉéni spun dumáte.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ARDEI GRAS, pl. „piment doux, poivron"

[1119]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la acela, de obicei verde la culoare, înăuntru gol și tare; îl mănânci crud, copt sau îl pui la murat?

NALR-Olt. 465; ALM 944; ASLEF 777.

Note la hartă:

II. 687: „lung ca țâța caprei".
760: a mai jiȘît únu: acápiⁱa.
763: ardéi dă murătóri.
766: ardéi róșu péntru buliᵘón.
777: ca botu boᵘului.
783: ardéi dă raĉ „pentru saramură".
793: ardéi căprésc lung, ~ dă raĉ „are trei nări, ca ardeiul gras; uscat, copt și cu usturoi".

804: pastaịe da ardei.
805: „și verde și roșu".
821: ardéi cîrn, ~ oțetár [= ardei gogoșar]; ardéi căprésc [= ardei cornul caprei].

826: raĉ [= ardei lung roșu, fript pe grătar și mâncat cu usturoi].
843, 848, 859, 868: córnu cápri [= ardei lung].
859: ardéi gᵘogoșár.
868: ardéi crețⁱᵘ sau gogoșárⁱᵘ.
875: „ardei e livresc".

VARZĂ, pl. „chou"

[1115]

I. [Întrebare indirectă]. Ce crește în grădină, se face mare cât un cap de om, are multe foi și o pui iarna la murat (acrit)?

cf. ALR II s.n. 189; ALRM II, s.n. 131; NALR-Olt. MN, pls. 76; ALM 927; ALF 283, 1253; AIS 1366; ALL 263; ALG 75; ALMC 189; ALPO 140; ALA 462; ALC 508; ALB 749; cf. ALBRAM 264; cf. ALCB 677; ALFC 500; cf. ALIFO 254; ALJA 435; ALLOc. 256; ALLOr. 338; ALLR 106; ALN 339; cf. ALO 264; ALP 460; cf. ASLEF 744, 772/569, 773/570.

II. várză; vérze: 671-720, 722, 724, 726-727, 729-735, 737-738, 743-745, 747-748, 750, 752-755, 758, 763-765, 767, 769-772, 774-777, 779-781, 785-787, 789-792, 794-795, 797, 799-800, 803-806, 809-823, 826-833, 835+: „moldovenește se zice curék", 836-837, 840-841, 843-846, 849-851, 853-854, 856-858, 860, 862-863, 866, 869-870, 881-882, 884-886, 888, 890+: „în Moldova: curék, moáre dă curék", 891-892, 893, 894+: „moldovéni zîĉe curék", 896-897, 900.
várză; vérză: 721, 723.
várză; vérze: 725, 728, 739-740, 746, 751, 788, 793, 796, 798, 801-802, 807-808, 865, 877.
várză; vérzⁱ: 736, 741-742, 749, 867.
várză; vérzĕ: 756, 762, 768, 773, 784.
várză; vérzĕ: 757, 760, 778, 782-783.
várză; vérze: 759, 761, 766, 824-825, 834.
várză; vérze: 838-839, 847, 852, 861, 864.
várză; vᵉérze: 842, 848, 855, 859.
várză; vérze: 868, 871, 879, 889.
várză; verz: 872.
várzâ; vérzⁱ: 873.
várză; vⁱérzⁱ: 874.
várză; vérzⁱ: 875.
várzâ; vⁱerzˡⁱ: 876.
várză; vⁱerz: 878.
várză; vⁱérze: 880.
várză; vⁱérzⁱe: 883.
várză; vⁱérzⁱe: 887.
várză; verzⁱ: 895.
várză; vⁱérzⁱe: 898.
várză; vérze: 899.

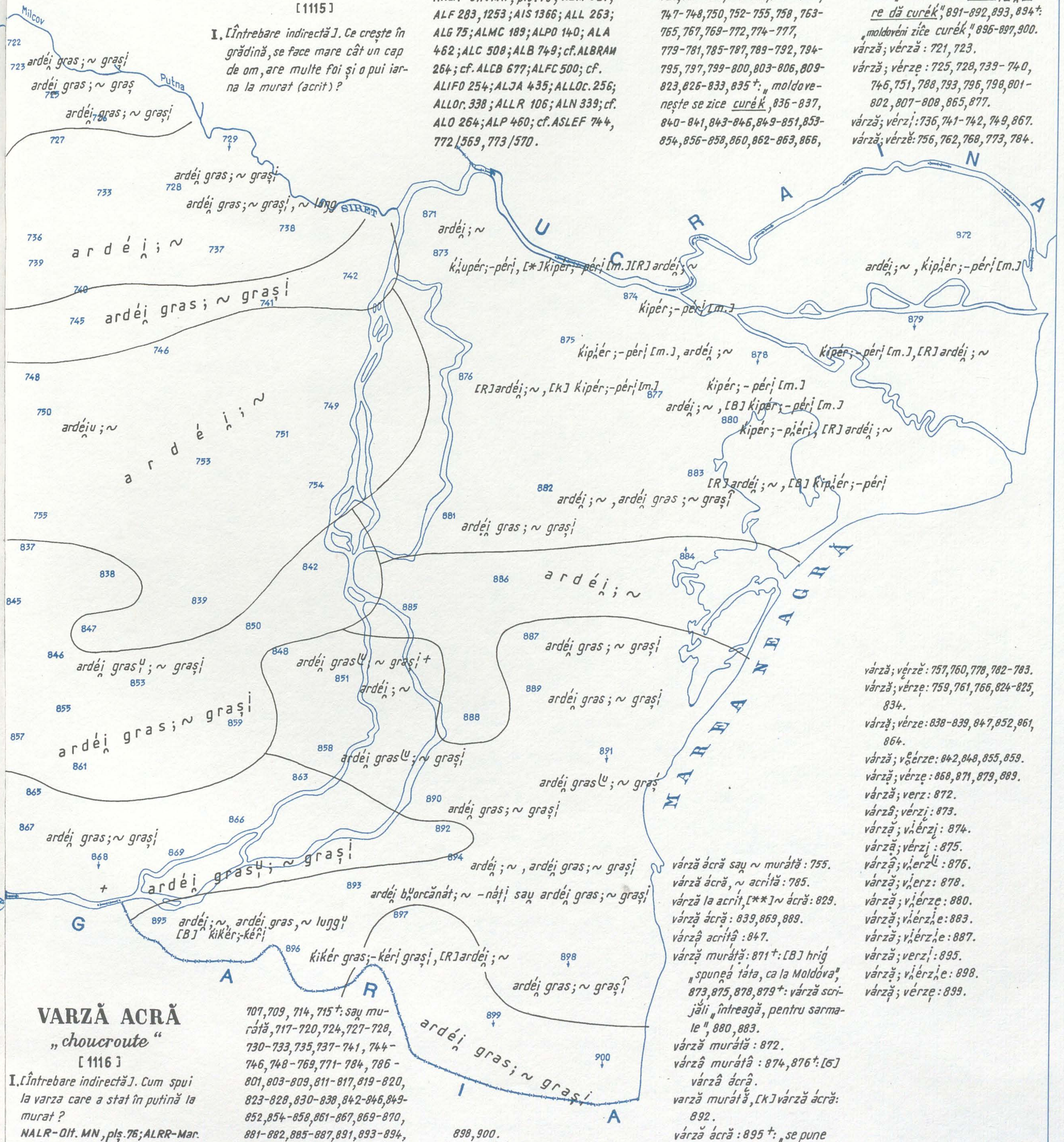

VARZĂ ACRĂ

„choucroute"

[1116]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la varza care a stat în putină la murat?

NALR-Olt. MN, pls. 76; ALRR-Mar. 445; ALFC-LXXXVII; ALLR 690.

II. várză ácră: 671-673, 674+: ~ murátă, 675-683, 684+: sau murátă, 685-689, 691, 692+: sau murátă, 693-694, 696, 698-701, 704-707, 709, 714, 715+: sau murátă, 717-720, 724, 727-728, 730-733, 735, 737-741, 744-746, 748-769, 771-784, 786-801, 803-809, 811-817, 819-820, 823-828, 830-838, 842-846, 849-852, 854-858, 861-867, 869-870, 881-882, 885-887, 891, 893-894, 896-897, 899
várză acrită: 690, 734, 770, 802, 810, 818, 841, 860.
várză murátă, ~ ácră: 695, 697, 708, 713, 716, 821, 848, 888, 890, 898, 900.
várză murátă: 702-702, 711-712, 721-723, 725-726, 729, 736, 742-743, 840, 853, 859, 877, 884.
várză murátă sau acrită: 710, 822.
várză murátă sau ácră: 747.
várză ácră sau ~ murátă: 755.
várză ácră, ~ acrită: 785.
várză la acrit, [**] ácră: 829.
várză ácră: 839, 869, 889.
várză acrită: 847.
várză murátă: 871+: [B] hrig „spuneá táta, ca la Moldóva", 873, 875, 878, 879+: várză scrijắli „întreagă, pentru sarmale", 880, 883.
várză murátă: 872.
várzâ murátâ: 874, 876+: [б] várzâ ácrâ.
varză murátă, [k] várză ácră: 892.
várză ácră: 895+: „se pune speciaı, pentru mancare și sarmale", várză murátă „se pune împreună cu ardei, roșii, morcovi, țelină, pepeni, pentru garnitură".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

RĂSADNIȚĂ, pl. „couche, planche de fumier“

[1121]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici locului unde puneți pământ mărunt și gunoi și semănați, primăvara de timpuriu, sămânța de legume (verdețuri)?

ALR II s.n. 188; ALRM II s.n. 125; NALR - Olt. 467; ALRR - Mar. 431; ALM 950; AIS 1354*; ALEA 94; cf. ALJA 410.

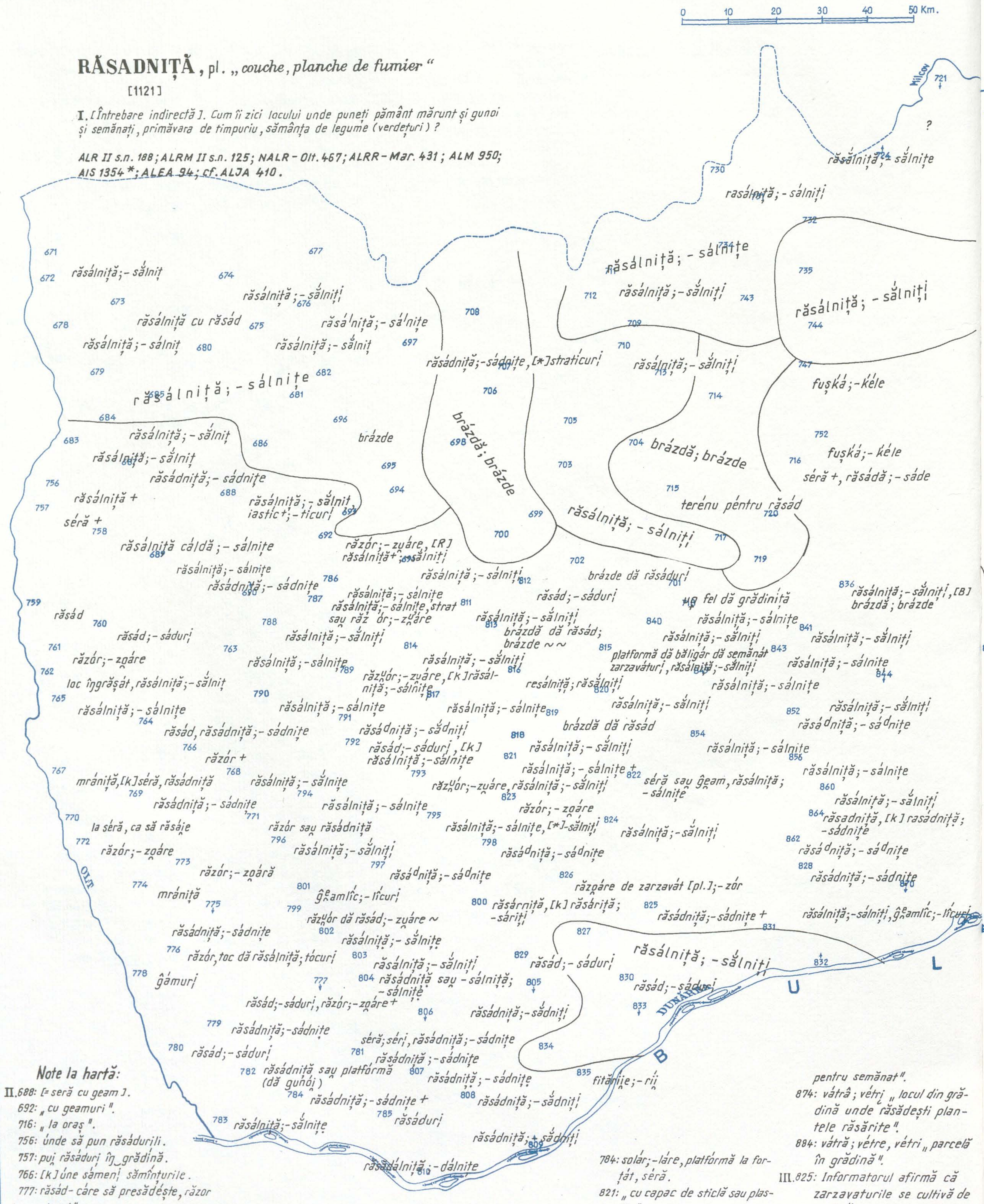

Note la hartă:

II. 688: [= seră cu geam].
692: „cu geamuri".
716: „la oraș".
756: únde să pun răsádurili.
757: pui răsáduri în grădínă.
766: [k] úne sámeni sămínțurile.
777: răsád - cáre să presădéște, răzor „locul".
779: să pun semínții dă timpuríu.
784: solár; -láre, platfórmă la forțát, séră.
821: „cu capac de sticlă sau plastic".
871: fităríi „parcelă în grădină, pentru semănat".
874: vátră; vétri „locul din grădină unde răsădești plantele răsărite".
884: vátră; vétre, vétri „parcelă în grădină".

III. 825: Informatorul afirmă că zarzavaturile se cultivă de puțină vreme.
878: Subiectul scrie: răsaniță.

CASTRAVEȚI, sg. „concombres"

[1122]

I. [Întrebare indirectă]. Ce mai pui la murat pentru iarnă (sunt lungi, verzi și cresc pe vrej)?

NALR - Olt. MN, pls. 76; ALRR - Mar. 433; ALF s.; AIS 1373; ALG 86*; ALMC 187; ALLOr. 331*; ALN 346*; ASLEF 749.

II. castravéț; -véte: 671-672, 678, 680, 683, 689, 756-767, 769-778, 780-781, 785, 891.
castravéți; -véte: 673-677, 679, 681-682, 684-688, 690, 693, 698, 702, 708, 713, 724, 726, 730, 732-735, 737-738, 743, 747-749, 752, 754-755, 768, 779, 782-784, 786-787, 789-792, 794-795, 797-801, 803-807, 809-817, 819-826, 828, 830, 832, 834-838, 841, 843-847, 849-854, 856-858, 860-866, 870, 879, 881, 884, 886, 888-889, 890+: úni spúne crastavéte „pe Ialomița", 893, 896-897, 899-900.
castravéte [sg.]; -véți: 691-692, 694-697, 699-701, 703-707, 709-712, 714-720, 731, 827, 829, 831, 833, 840.
castravéț; -véti: 721.
castravéți; -véte: 722-723, 727-729, 736, 739-742, 744, 746, 750-751, 753, 788, 793, 796, 802, 808, 839, 867, 869, 880, 885, 895.
crastavéți, [k] castravéți; -véte: 725.
castravecóri; -cór: 745.
castravéțli; -véte: 818.
castraveéți; -veéte: 842, 848, 855, 859, 868.
castravéțli; -véte: 871, 883+: castraviéți; -viéte.
castravéți; -véte: 872.
crastaviéți; -viéti: 873-874.
crastaviéți; -véte: 875.
crastavéți; -véti: 876.
crastavéț; -véte: 877.
crastavéț; -véte: 878.
castravéți; -véti: 882.
castraviéți; -viéte: 887.
castravéț; -vétie: 892.
castravéț; -véți; -viétie: 894.
castraviéți; -viétie: 898.

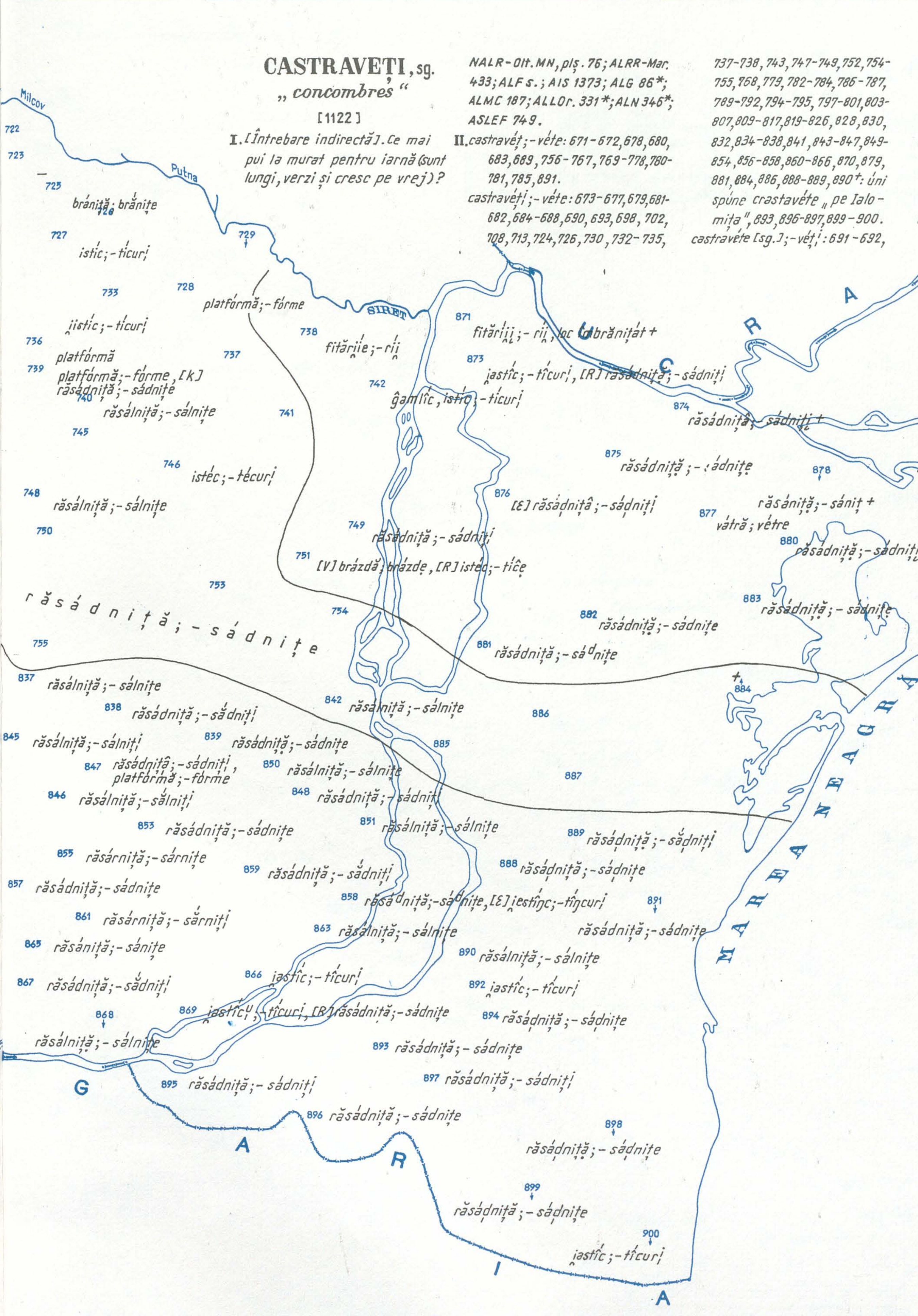

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

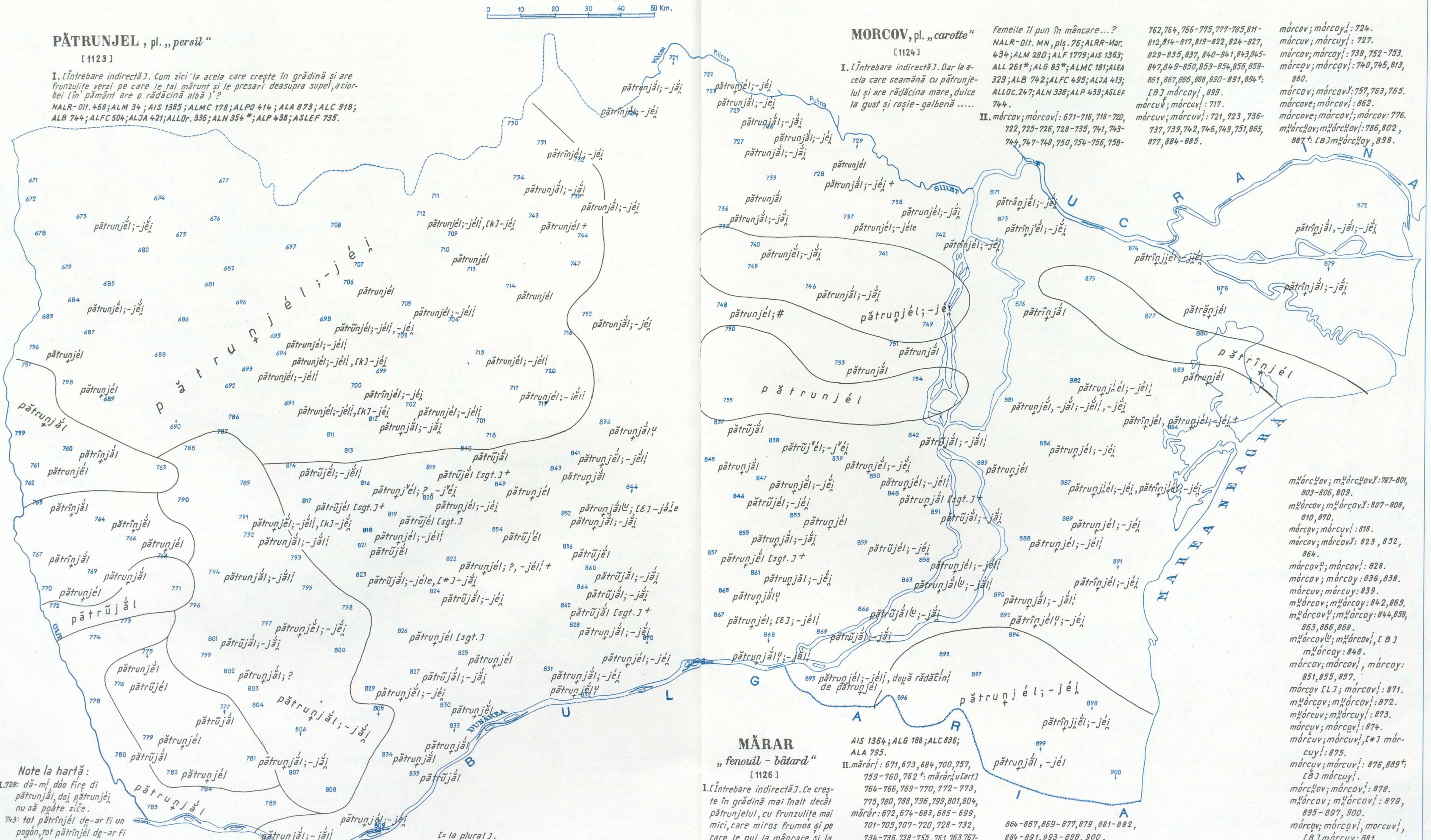

PĂTRUNJEL, pl. „*persil*"

[1123]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la acela care crește în grădină și are frunzulițe verzi pe care le tai mărunt și le presari deasupra supei, a ciorbei (în pământ are o rădăcină albă)?

NALR-Olt. 468; ALM 34; AIS 1385; ALMC 178; ALPO 414; ALA 873; ALC 918; ALB 744; ALFC 504; ALJA 421; ALLOr. 336; ALN 354*; ALP 438; ASLEF 735.

MORCOV, pl. „*carotte*"

[1124]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la acela care seamănă cu pătrunjelul și are rădăcina mare, dulce la gust și roșie-galbenă ..... femeile îl pun în mâncare...?

NALR-Olt. MN, pls. 76; ALRR-Mar. 434; ALM 280; ALF 1779; AIS 1363; ALL 261*; ALG 83*; ALMC 181; ALEA 329; ALB 742; ALFC 495; ALJA 413; ALLOc. 247; ALN 338; ALP 439; ASLEF 744.

II. mórcov; mórcovi: 671-716, 718-720, 722, 725-726, 728-735, 741, 743-744, 747-748, 750, 754-756, 758-762, 764, 766-775, 777-785, 811-812, 814-817, 819-822, 824-827, 829-835, 837, 840-841, 843, 845-847, 849-850, 853-854, 856, 859-861, 867, 886, 888, 890-891, 894+: [B] mórcoyi, 899.
mórcuv; mórcuvi: 717.
mórcuv; mórcuvi: 721, 723, 736-737, 739, 742, 746, 749, 751, 865, 877, 884-885.
mórcov; mórcoyi: 724.
mórcuv; mórcuyi: 727.
mórcov; mórcoyi: 738, 752-753.
mórcov; mórcovi: 740, 745, 813, 880.
mórcov; mórcovy: 757, 763, 765.
mórcove; mórcovi: 862.
mórcove; mórcovi; mórcov: 776.
muórcuov; muórcuovi: 786, 802, 887+: [B] muórcuoy, 898.
muórcuov; muórcuovy: 787-801, 803-806, 809.
muórcov; muórcovy: 807-808, 810, 870.
mórcov; mórcuvi: 818.
mórcov; mórcovy: 823, 852, 864.
mórcovu; mórcovi: 828.
mórcov; mórcoy: 836, 838.
mórcuv; mórcuy: 839.
muórcov; muórcoy: 842, 869.
muórcovu; muórcoy: 844, 858, 863, 866, 868.
muórcovu; muórcovi, [B] muórcoy: 848.
mórcov; mórcovi, mórcoy: 851, 855, 857.
mórcov [L]; mórcovi: 871.
muórcov; muórcovi: 872.
muórcuv; muórcuyi: 873.
mórcuv; mórcovi: 874.
mórcuv; mórcuvi, [*] mórcuyi: 875.
mórcuv; mórcuvi: 876, 889+: [B] mórcuyi.
mórcuov; mórcovi: 878.
muórcov; muórcovi: 879, 895-897, 900.
mórcov; mórcovi, morcuvi, [B] mórcuy: 881.
muórcuv; muórcuvi: 882.
mórcove; mórcovi: 883.
muórcovu; mórcovi: 892.
muórcov; mórcovi: 893.

MĂRAR

„*fenouil - bâtard*"

[1126]

I. [Întrebare indirectă]. Ce crește în grădină mai înalt decât pătrunjelul, cu frunzulițe mai mici, care miros frumos și pe care le pui la mâncare și la murături? Se păstrează și uscat pentru iarnă?

NALR-Olt. MN, pls. 76; ALRR-Mar. 436; ALM 149; ALF 1565; AIS 1364; ALG 188; ALC 836; ALA 795.

II. mărări: 671, 673, 684, 700, 757, 759-760, 762+: mărăriu [art.] 764-766, 769-770, 772-773, 775, 780, 788, 796, 799, 801, 804.
mărár: 672, 674-683, 685-699, 701-705, 707-720, 728-732, 734-736, 738-755, 761, 763, 767-768, 771, 774, 776-779, 781-787, 789-795, 797-798, 800, 802-803, 805-835, 838, 840-843, 845-847, 849-857, 859-862, 864-867, 869-877, 879, 881-882, 884-891, 893-898, 900.
marár, [*] mărár: 706.
marár: 721-722, 737.
marár: 733, 878, 880.
mărár: 756, 758.
mărăru: 836-837, 844, 863, 868, 892.
mărăru: 839, 848, 858, 899.
mărár: 883.

Note la hartă:

II. 728: dă-mi doo fire di pătrunjăl, doi pătrunjéi nu să poáte zíce.
743: tot pătrînjél de-ar fi un pogón, tot pătrînjél de-ar fi únu singur.
815: trei fire dă pătrunjăl.
817: trei fhíre dă ~.
822: tot pătrũjél trébe să-i spui
[= la plural].
848: fíre dî ~.
857: núma ~, atît.
862: mai múlte fhíre dă ~.
III. 884: subiectul scrie: pătrunjel.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

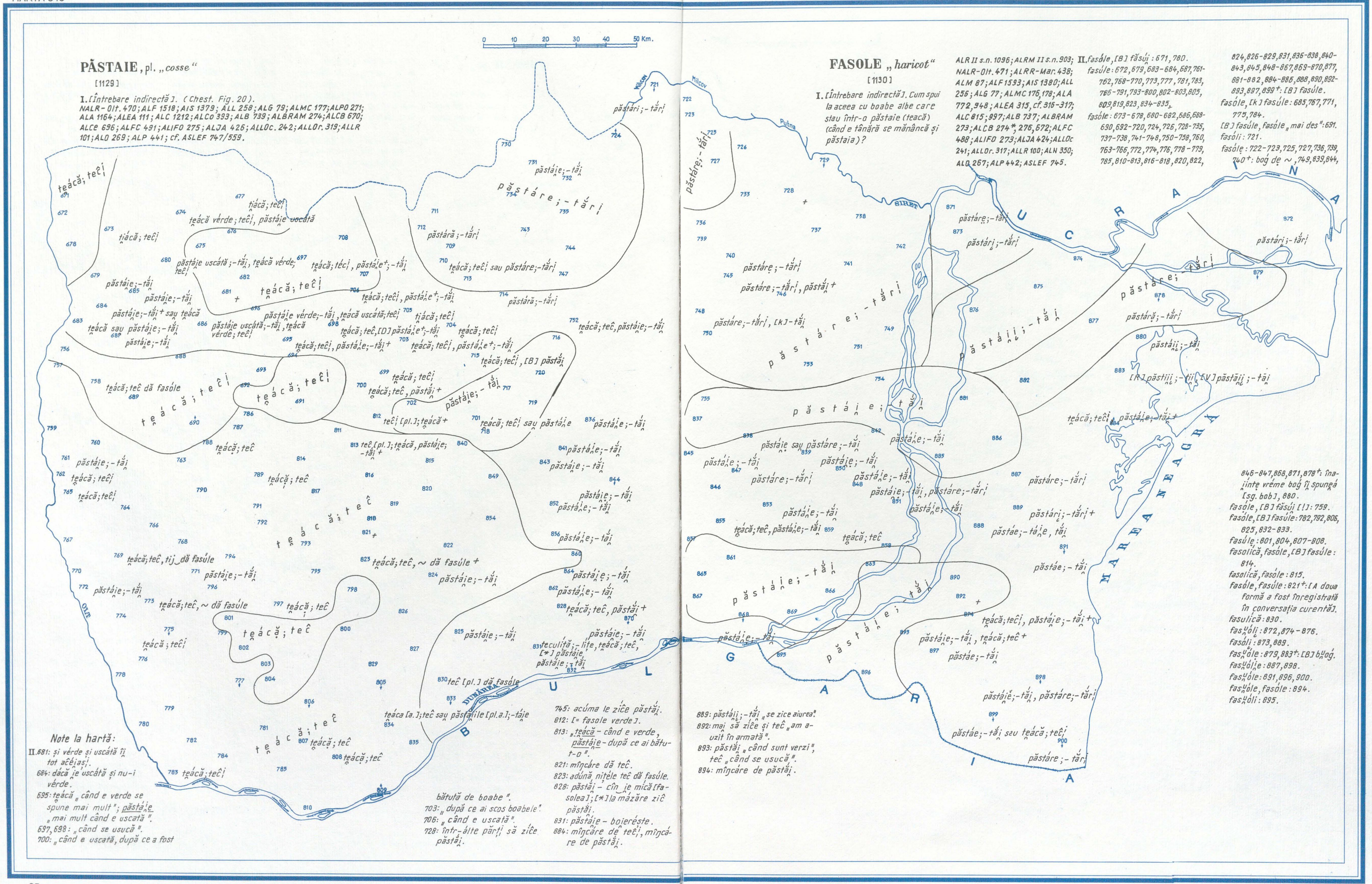

PĂSTAIE, pl. „cosse“

[1129]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 20).
NALR-Olt. 470; ALF 1518; AIS 1379; ALL 258; ALG 79; ALMC 177; ALPO 271; ALA 1164; ALEA 111; ALC 1212; ALCo 393; ALB 739; ALBRAM 274; ALCB 670; ALCe 696; ALFC 491; ALIFO 275; ALJA 426; ALLOc. 242; ALLOr. 319; ALLR 101; ALO 269; ALP 441; cf. ASLEF 747/559.

Note la hartă:

II. 681: și vérde și uscátă îi tot acẹiași.
684: dácă ie uscátă și nu-i vérde.
695: teácă „când e verde se spune mai mult“; păstáie „mai mult când e uscată“.
697, 698: „când se usucă“.
700: „când e uscată, după ce a fost bătută de boabe“.
703: „după ce ai scos boabele“.
706: „când e uscată“.
728: într-álte părți să zíce păstắi.
745: acúma le zíce păstắi.
812: [= fasole verde].
813: „teácă – când e verde, păstáie – după ce ai bătu-t-o“.
821: mîncáre dă teĉ.
823: adúnă nițele teĉ dă fasúle.
828: păstắi – cîn ie mică [fasolea]; [*] la mázăre zíĉ păstắi.
831: păstáie – boieréște.
884: mîncáre de teĉi, mîncáre de păstắi.

FASOLE „haricot“

[1130]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la aceea cu boabe albe care stau într-o păstaie (teacă) (când e tânără se mănâncă și păstaia)?
ALR II s.n. 1096; ALRM II s.n. 903; NALR-Olt. 471; ALRR-Mar. 438; ALM 87; ALF 1593; AIS 1380; ALL 256; ALG 77; ALMC 176, 178; ALA 772, 948; ALEA 315, cf. 316-317; ALC 815; 997; ALB 737; ALBRAM 273; ALCB 274*, 276, 672; ALFC 488; ALIFO 273; ALJA 424; ALLOc 241; ALLOr. 317; ALLR 100; ALN 350; ALO 267; ALP 442; ASLEF 745.

II. fasóle, [B] făsúi: 671, 780.
fasúle: 672, 679, 683-684, 687, 761-762, 768-770, 773, 777, 781, 783, 786-791, 793-800, 802-803, 805, 809, 819, 823, 834-835+.
fasóle: 673-678, 680-682, 686, 688-690, 692-720, 724, 726, 728-735, 737-738, 741-748, 750-758, 760, 763-766, 772, 774, 776, 778-779, 785, 810-813, 816-818, 820, 822, 824, 826-829, 831, 836-838, 840-843, 845, 848-867, 869-870, 877, 881-882, 884-886, 888, 890, 892-893, 897, 899+: [B] fasúle.
fasóle, [k] fasúle: 685, 767, 771, 775, 784.
[B] fasúle, fasóle „mai des“: 691.
fasóli: 721.
fasóle: 722-723, 725, 727, 736, 739, 740+: bog dẹ ~, 749, 839, 844, 846-847, 868, 871, 878+: înaiinte vréme bog îi spunẹá [sg. bob], 880.
fasóle, [B] făsúi [!]: 759.
fasóle, [B] fasúle: 782, 792, 806, 825, 832-833.
fasúle: 801, 804, 807-808.
fasolícă, fasóle, [B] fasúle: 814.
fasolícă, fasóle: 815.
fasóle, fasúle: 821+: [A doua formă a fost înregistrată în conversația curentă].
fasulícă: 830.
fasuóli: 872, 874-876.
fasóli: 873, 889.
fasuóle: 879, 883+: [B] buóg.
fasuólie: 887, 898.
fasuóle: 891, 896, 900.
fasuóle, fasóle: 894.
fasuóli: 895.

889: păstắii; -tắi „se zice aiurea“.
892: mai să zíĉe și teĉ „am auzit în armată“.
893: păstắi „când sunt verzi“, teĉ „când se usucă“.
894: mîncáre de păstắi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 346

DEZGHIOC (fasolea)(ind. prez. 1) „j'écosse“

[1132]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci cu păstaia ca să iasă boabele?

NALR-Olt. 472; ALRR-Mar. 439; ALF 1050; AIS 1379*; ALL 258; ALG 80; ALMC 177; ALEA 113; ALB 738; ALBRAM 276; ALCe 697; ALFC 491; ALIFO 275; ALJA 426; ALLOr. 319*; ALO 270; cf. ALP 448.

Note la hartă:

II. 682: „cu mâna“.
737: păstăiésc ca să-i scot bógi.
782: tecuíim fasólea, cînd bátem técile.
845: [fasolea] noi o treierám cu cáii.
866: [D] păstăiésc [= culeg fasolea].
872: dijgóc fasúlea sau boábili.
894: guoĝésc [= scot boabele uscate din păstăile uscate].
898: dăjgóc „am auzit la părinți“.

MAZĂRE „pois“

[1131]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la aceea care seamănă cu fasolea, cu boabele rotunde, verzi și mai mici?

ALM 340; NALR-Olt. MN, pls. 77; ALRR-Mar. 437; ALF 1050, suppl. I; AIS 1376; ALL 257; ALG 78; ALMC 175; ALPO 433; ALEA 110; cf. ALC 1261; ALBRAM 272; ALCB 671; ALFC 490; ALIFO 274; ALJA 427; ALLOc. 240; ALLOr. 316; ALLR 99; ALN 351; ALP 436; ASLEF 745, 752.

II. mazăre: 671-703, 705-711, 713, 715, 718-720, 730-734, 742-743, 747, 749-752, 754-807, 809-816, 818-846, 848-870, 882, 884, 888, 890-897, 899-900.
mázîre: 704, 712, 714, 716, 722, 735-738, 744, 817.
mázăre: 717, 879, 881.
mázîri: 721.
mázîre: 723-729, 739, 741, 745-746, 753, 886.
mázăre: 740, 808, 847, 872.
mázâre: 748, 877.
mázăre: 871, 875, 878, 880, 883, 889.
mázări: 873, 876.
mázâri: 874.
mázâre: 885.
mázărie: 887, 898.

HREAN „raifort“

[1142]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela care seamănă cu rădăcina pătrunjelului și care, când îl mănânci, îi iute, îți dau lacrimile și strănuți?

ALR II s.n. 191; ALRM II s.n. 134; NALR-Olt. MN, pls. 78; ALM 395; ALMC 195; ASLEF 775/572.

II. hireán: 671.
hrean: 672, 674, 676, 678-682, 685-690, 692, 695-697, 701-703, 705-706, 711-713, 718, 720-732, 734-735, 737, 739-755, 760+: rîián, pă țărănéște, 771, 775-776, 784-785, 794, 810-811, 816, 827-828, 830, 832-834, 837, 840-843, 845-846, 850, 852, 854-857, 860, 862-863, 866, 868, 871, 876+: rean, 877, 879, 881-882, 883+: [B] rean, 884-891, 893-895, 897-900.
rian: 673, 675, 878+: rieni [pl.].
hrian: 677, 758.
hirián: 683.
hrean: 684, 704, 708, 717, 733, 736, 738, 766.
hrean: 691, 694, 700, 716, 847-848.
hrean, rean: 693, 795, 798, 802.
rean: 698, 714, 786-787, 809, 870, 873.
rean: 699, 707, 710, 715, 719, 789-790, 792-793, 800, 805-807, 812, 814, 817+: nu χrean, 819, 835, 838-839, 861, 864, 869, 874, 875+: nu hrean, 880, 896.
hrean, [k] rean: 709.
hrean, [B] riián: 756.
iireán: 757, 759, 762, 765, 767, 769-770, 772.
hriián: 761, 764, 797.
rîián: 763.
riián: 768, 791+: [ε] „nu sunt pe aici“, 796, 801, 815.
iiriián: 773, 777+: [*] hrean.
hrean, [B] iiriián [!]: 774, 778.
hrean, iiriián: 779+: „înainte îl cunoșteau ca o floare“.
∞: 780+: [σ], n-am auzît, 781.
hrean sau iiriián: 782.
[σ] iirán: 783.
hrieán, [k] rieán: 788.
rieán: 799.
rean, [k] hrean: 803, 804, 849.
rean sau hrean: 808.
?: 813, 823+: [σ] rean, 831+: [σ] rean.
χrean: 818, 820-822, 824, 826, 829.
crean, [k] hrean: 825.
reanu: 836, 865.
reanü: 844, 858.
hreanu: 851.
hrean: 853, 859, 867, 872.
hreanu: 892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CARTOFI, sg. „pommes de terre“

[1133]

I. [Întrebare indirectă]. Ce cresc în pământ, în cuiburi și faci mâncare din ei? Sunt rotunzi, iarna îi păstrezi în pivniță ...?
ALR II s.n. 1102; ALRM II s.n. 915; NALR-Olt. 473; ALRR-Mar. 440; ALF 1057; AIS 1387; ALL 265; ALG 81; ALMC 197; ALPO 436; ALEA 325; ALC 1061; ALA 1012; ALB 752; ALBRAM 241; ALCB 686; ALCe. 279; ALFC 555; ALIFO 269; ALJA 379; 1176; ALLOc. 258; ALLOr. 340; ALLR 113; ALN 331; ALO 255; ALP 397; ASLEF 746/558.

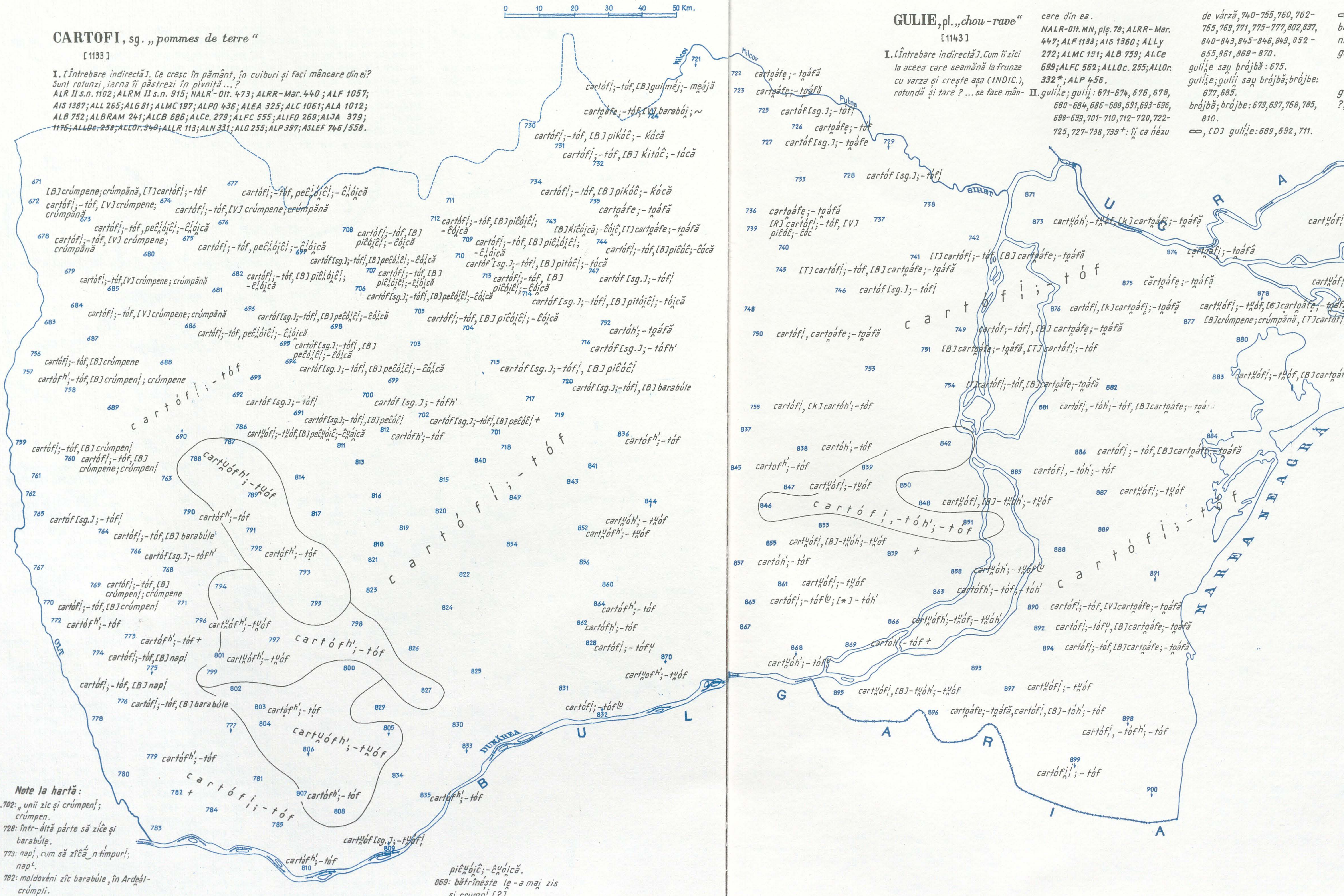

Note la hartă:

II. 702: „unii zic și crúmpeni; crúmpen.
728: într-áltă párte să zíce și barabúle.
773: napi, cum să zîcă_n timpuri; nap.
782: moldovéni zîc barabúle, în Ardeál-crúmpli.
859: la noi la múnte [B] să spuneá pic̑u̯óic̑; - c̑u̯óică.
869: bătrînéște le-a mai zis și crumpi [?].

GULIE, pl. „chou-rave“

[1143]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la aceea care seamănă la frunze cu varza și crește așa (INDIC.), rotundă și tare? ... se face mâncare din ea.
NALR-Olt. MN, plș. 78; ALRR-Mar. 447; ALF 1133; AIS 1360; ALLy 272; ALMC 191; ALB 759; ALCe 699; ALFC 562; ALLOc. 255; ALLOr. 332*; ALP 456.

II. gulie; gulii: 671-674, 676, 678, 680-684, 686-688, 691, 693-696, 698-699, 701-710, 712-720, 722-725, 727-738, 739+: îi ca nezu de várză, 740-755, 760, 762-765, 769, 771, 775-777, 802, 837, 840-843, 845-846, 849, 852-855, 861, 869-870.
gulie sau brójbă: 675.
gulie; gulii sau brójbă; brójbe: 677, 685.
brójbă; brójbe: 679, 697, 768, 785, 810.
∞, [D] gulie: 689, 692, 711.
∞: 690.
brójbă, [D] gulie: 700.
nap; nak: 721.
gulie; -lii: 726, 877-878, 879+: [nu știe cum e, dar a auzit], 880, 883.
gulii [pl.]: 756.
?, [D] #: 757, 758+: nu să recoltează la noi, 759, 761+: nu je la noi, 789+: „nu crește buruiana asta pe la noi“.
conophidă, [σ] gulie; -lii: 766.
gulie; -lii, brózbe, ∞: 767.
brózbă; brózbe: 770, 772-773, 778, 780, 783-784.
brózbă; brózbe sau gulie; -lii: 774, 779.
brójbă; brójbe sau gulie; -lii: 781, 782+: gulii - „în alte părți“.
gulie; -lii: 786-788, 790, 791+: „n-am văzut“, 792-793, 795, 797-801, 803, 805-806, 897, 899.
gulie; -lii, brójbă; brójbe: 794.
gulie; -lii, bru̯ójbă; bru̯ójbe: 796.
bru̯ójbă; bru̯ójbi: 804.
gulie; -lii, [B] brójbă; brójbe: 807.
brójbă; brójbe, gulie; -lii: 808.
bru̯ójbă; bru̯ójbe sau gulie; -lii: 809.
gulie; -lii: 811, 812+: púne sîrbi, 815-817, 819-822, 824-830, 833-835, 881, 884-889, 890-894, 896, 900.
[D] gulie; -li: 813+: „poate n-am mâncat de 30 de ani“, 831.
[σ] gulie; -lii: 814: ∞, 823, 832.
∞: 818+: guline.
gulie; -lii: 836, 838-839, 844, 847-848, 864-865, 867-868.
gulie; -lii: 850-851, 856-860, 862-863, 866.
gulii; -lii, alabáș; -báși: 871.
gulii; -lii: 872-876, 882, 889.
gulii; -lii: 895
gulie; -lii: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

DOVLEAC (porcesc), pl. „courge“

[1134]

I. [Întrebare indirectă]. Ce crește prin porumb, rotund și mare cam cât un cap de om, are înăuntru semințe și îl dai de mâncare la porci ...?
cf. ALR II s.n. 195; cf. ALRM II s.n. 137; NALR-Olt. 474; ALRR-Mar. 441; cf. ALM 939; ALF 296; AIS 1372; ALL 261; ALG 86; ALMC 187; ALA 371-372; ALC 419; ALCo. 352; ALB 741; ALFC 494; ALJA 422; ALLOc. 253; ALLOr. 330; ALLR 105; ALP 443; ASLEF 750/561.

CEAPĂ, pl. „oignon“

[1127]

I. [Întrebare indirectă]. Ce mai crește în grădină, are multe foi și când o tai te usturā ochii și îți dau lacrimile?
cf. ALRM II s.n. 129, 130; NALR-Olt. MN, plș. 76; ALF 937; AIS 1368; ALL 261*; ALG 72; ALMC 179; ALPO 389; ALA 409; ALC 452; ALB 743; cf. ALBRAM 270; ALCe 751; ALFC 502; cf. ALIFO 276*; ALJA 415; ALLOc. 243; cf. ALLOr. 320; ALLR 103; ALN 346*; ALP 433; ASLEF 735.

II. ĉẹápă; ĉépe: 671, 681, 683-685, 687-690, 697, 699-701, 706, 708, 712, 714-715, 717-719, 786-787, 790-792, 794-795, 797, 799-800, 803, 805-806, 809-810, 836-838, 841, 843-845, 847-851, 853, 855-861, 863, 866, 868, 870.
ĉeápă; ĉépe: 672, 674, 676, 678-680, 682, 686, 707, 811, 814, 817, 819, 821, 823-833, 835, 854, 887, 894, 897, 899.
ĉiápă; ĉépe: 673, 677, 703, 705, 713.
ĉápă; ĉepe: 675, 722, 724, 729-735, 737-738, 743-748, 750, 752, 754-784, 807, 813, 815-816, 818, 820, 822, 840, 846, 869, 881-882, 885-886, 890, 892, 900.
ĉẹápă; ĉépe: 691-696, 698, 702, 704, 709-711, 716, 720, 788.
šápă; šepi: 721.
ĉápă; ĉẹpe: 723, 725-728, 736, 740, 751, 753, 804.
ĉápă; ĉépi: 739.
ĉápă; ĉépi: 741-742, 749, 785, 884, 888, 891, 893, 895.
ĉẹápă; ĉeph': 789.
ĉẹápă; ĉépe: 793.
ĉẹápă; ĉépe: 796, 798, 801-802, 808.
ĉeápă; ĉépe: 812.
ĉápă; ĉépe: 834, 842.
ĉápâ; ĉépe: 839, 876.
ĉẹápă; ĉépe: 852, 864.
ĉẹápă; ĉépi: 862, 865.
ĉeápă; ĉépi: 867.
ĉápă; ĉépe: 871-872, 879.
ĉeápă; ĉepi, ĉépi, [*] ĉépi: 873.
ĉeápă; ĉepi, [k] ĉiépi: 874.
ĉeápă; ĉépe: 875, 880+: ĉepi [pl.], 883.
ĉápâ; ĉepi: 877.
ĉiápă; ĉiepi, [k] ĉépe: 878.
ĉápă; ĉépi: 889.
ĉeápă; ĉepi: 896.
ĉápă; ĉepie: 898.

USTUROI „ail“

[1128]

I. [Întrebare indirectă]. Dar acela care seamănă cu ceapa și care e iute și are mai mulți cățel (grăunți)?
NALR-Olt. MN, plș. 77; ALF 17, 1775; AIS 1369; cf. ALLy 261; cf. ALG 73-74; ALMC 180; ALPO 13; ALA 63; cf. ALEA 321; ALB 746; ALFC 503; ALJA 417; cf. ALLOc. 244; ALN 346*; ALP 434; ASLEF 735.

II. usturói: 671-692, 693+: ánu ăsta nu s-a făcut neam, 694-713, 715-716, 718, 720-785, 790, 793, 798-799, 807, 811-820, 822-827, 829-831, 833, 838, 840, 843, 845, 849-850, 853-854, 856-857, 860, 862, 864, 867, 871, 876-877, 885, 886, 888-890.
usturói: 714, 717, 719, 828, 832, 837, 841, 846, 863, 865, 869.
usturuói: 786-789, 791-792, 794-797, 800, 801+: áre grăunțe, cățăi, 802-806, 808-810, 842, 847, 852, 855, 859, 861, 870, 894, 898.
uusturói: 821, 872, 881, 882, 884, 893.
usturói: 836, 851.
usturuói: 839, 844, 848, 858, 866, 868.
uusturuói: 873-875, 878-880, 883, 887, 891, 896, 900.
usturuói: 892, 899.
uusturuói: 895.
usturói; -rói: 897.

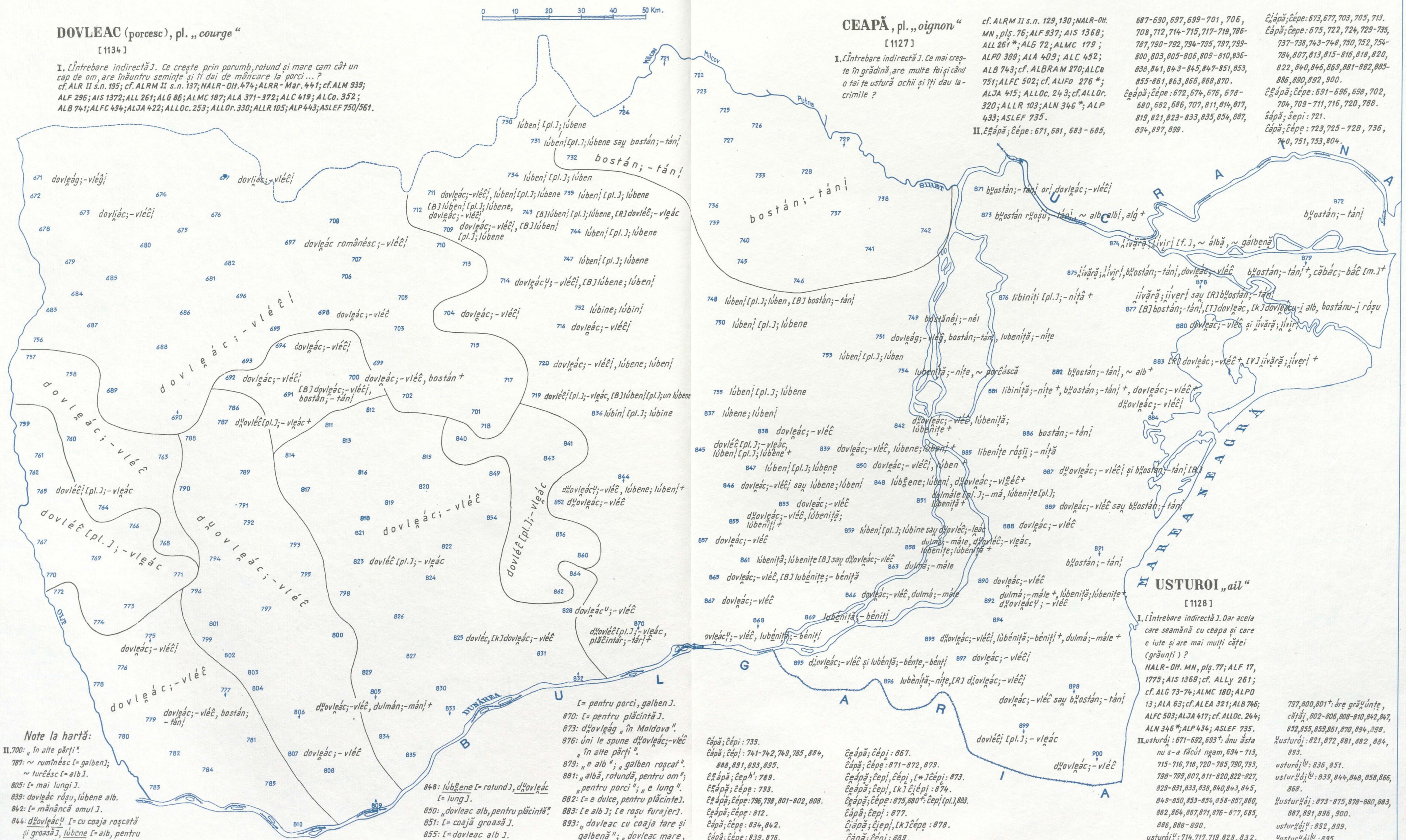

Note la hartă:

II. 700: „în alte părți“.
787: ~ rumînésc [= galben]; ~ turĉésc [= alb].
805: [= mai lungi].
839: dovleác róșu, lúbene alb.
842: [= mănâncă omul].
844: dovleácu [= cu coaja roșcată și groasă], lúbene [= alb, pentru plăcintă].
845: [= cu coaja albă].
848: lúbene [= rotund], dovleác [= lung].
850: „dovleac alb, pentru plăcintă“.
851: [= coajă groasă].
855: [= dovleac alb].
858: dulmá [= alb, bun de copt], dovleác [din dovlecei], lúbeniță [= pentru porci, galben].
870: [= pentru plăcintă].
873: dovleág „în Moldova“.
876: úni le spune dovleác; -vléĉ „în alte părți“.
879: „e alb“; „galben roșcat“.
881: „albă, rotundă, pentru om“; „pentru porci“; „e lung“.
882: [= e dulce, pentru plăcinte].
883: [e alb]; [e roșu furajer].
893: „dovleac cu coaja tare și galbenă“; „dovleac mare, cu coaja albă“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TIGVĂ, pl. „gourde, calebasse"

[1136]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți soiul acela de dovleac în care, când se usucă, dacă-i scoți semințele, poți ține ceva în el sau cu care, dacă are coadă lungă, poți trage țuică sau vin din butoi ?

ALR II s.n. 200; NALR-Olt. 475; ALMC 1072; ALEA 332; ALLOr. 331.

Note la hartă:

II. 678: ~ de dovleác dungós.
684: „pentru lapte sau apă".
688, 700: „cu care scoți țuica".
711, 712, 714, 719: „mai lungă".
735: trágă „cu coada lungă", tívă- cu coada scúrtă și mai gogoneáță.
745: láptele ácru stă bine-n tivgă la cîmp, îl ține rece.
747: tivga créște măruntă și trága créște înáltă.
757: tîlv „cu coada lungă", tertecúțe „mai mici".
765: tîlv „cu gâtul lung".
766: glăveájă dă dovleác, folosită în aceleași scopuri ca tigva".
768: tertecúțe mic – beam țuică cu iele.
799: țiúgă „pui sare în ea", tîlv „scoți vin", cătrúnă „bem țuică cu ea; ca o lingură cu coadă scurtă".
817: tătîrcă; -tîrĉ [= mici, cu dungi, fără utilizare].
820: am văzú pă vlásca.
822: tărtăcúță; -cúțe [= mai mică decât tigva].
829: glăveájă [= coajă de dovleac comestibil, folosită ca recipient]; -véjí.
832: trăĝ cu ia din butói.
846: țiúvgă – „nu tragi vinul, dar poți pune mâncare în ea".
873: tivgâ; tivĝ „craniu, țeastă".
875: tivgă, mai pă boierește.
893: cătrunίță „e mai mică".
II. 896: termenul tivgă e luat de la coloniștii veniți din Muntenia.

RIDICHE, pl. „radis"

[1125]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la aceea care crește în pământ, are miezul alb și se mănâncă cu sare și e puțin iute ? (Chest. Fig. 19).

NALR-Olt. 469; ALRR-Mar. 435; ALF 1687; AIS 1361; ALG 1368; ALMC 195; ALA 1084; ALC 1132; ALFC 499; ALLOc. 248*; ALLOr. 334; ALN 348*; ALP 454; ASLEF 744, 769, 777.

II. ridíke; -dík: 671, 674-677, 680-683, 685, 687-688, 695, 698, 704-708, 710-713, 715, 719-720, 724-741, 743-747, 750, 752-753, 762, 764, 847, 849, 853-856, 860-862, 864-865, 867, 870, 877, 885-888, 891, 894, 897-899.
ridíkie; -díkii: 672-673, 678-679, 686, 689, 703, 761, 763, 809, 811, 825-826, 835-838, 845.
ridíkiie; -díkii: 684, 691, 697, 700-701, 718, 749, 757-759, 767-773, 775-778, 780-782, 784-785, 803, 805, 807, 817-818, 820, 840, 843-844, 850, 858, 881, 890, 893, 896, 900.
ridíke; -díkii: 690, 692, 699, 702, 751, 754, 756, 760, 765-766, 779, 787, 816, 842, 846, 851.
ridíkĕ; -díkii: 693-694, 696.
rădíke; ridík: 709.
ridíkiie; -dík: 714, 717, 783, 852.
ridíke; -díki: 716, 832.
ridíke; -dík: 721-723, 742, 748, 755.
rîdíke; -díkii: 745.
ridíkiĕ; -díkii, ~ dă lună, ~ dă toámnă: 774.
ridíkie; -díkii: 786, 789-790, 792, 799, 812, 822, 869.
ridíke dă lúnă; ridík: 788.
ridíkie; -díkii: 791, 793, 795, 810.
ridíkie dă lúnă; ridíkii: 794.
rîdíkiie; -díkii: 796, 798.
ridíkie dă lúnă; ridíkii: 797.
rîdíkiie; -díkii: 800, 806, 814, 821, 834.
ridíkiie; -díkii: 801-802, 804, 808, 829.
ridíkiie; -díki: 813, 824.
ridíkiie dă lúnă; -díkii: 815.
rîdíke; -díki: 819.
ridíkiie; -díkii: 823, 827, 830-831, 833, 892.
rîdíkiie; -díki: 828.
rîdíkiie; -díkii: 839.
rîdíke; -dík: 841.
rîdíkiie; -díkii: 848, 859.
ridíkiie; -díkii: 857, 866.
rîdíkiie; -díkii: 863.
ridíkiie; -díki: 868.
rĕdíke; -dík: 871.
râdíke; -dík, rîdíki; -dík: 872.
ridíki; -dík: 873.
ridíki; -dík: 874-876, 889.
râdíke; -dík: 878.
rîdíki; -dík: 879.
ridíke; -dík: 880, 883.
ridíki; -dík: 882, 895.
ridíke; -díkli: 884.

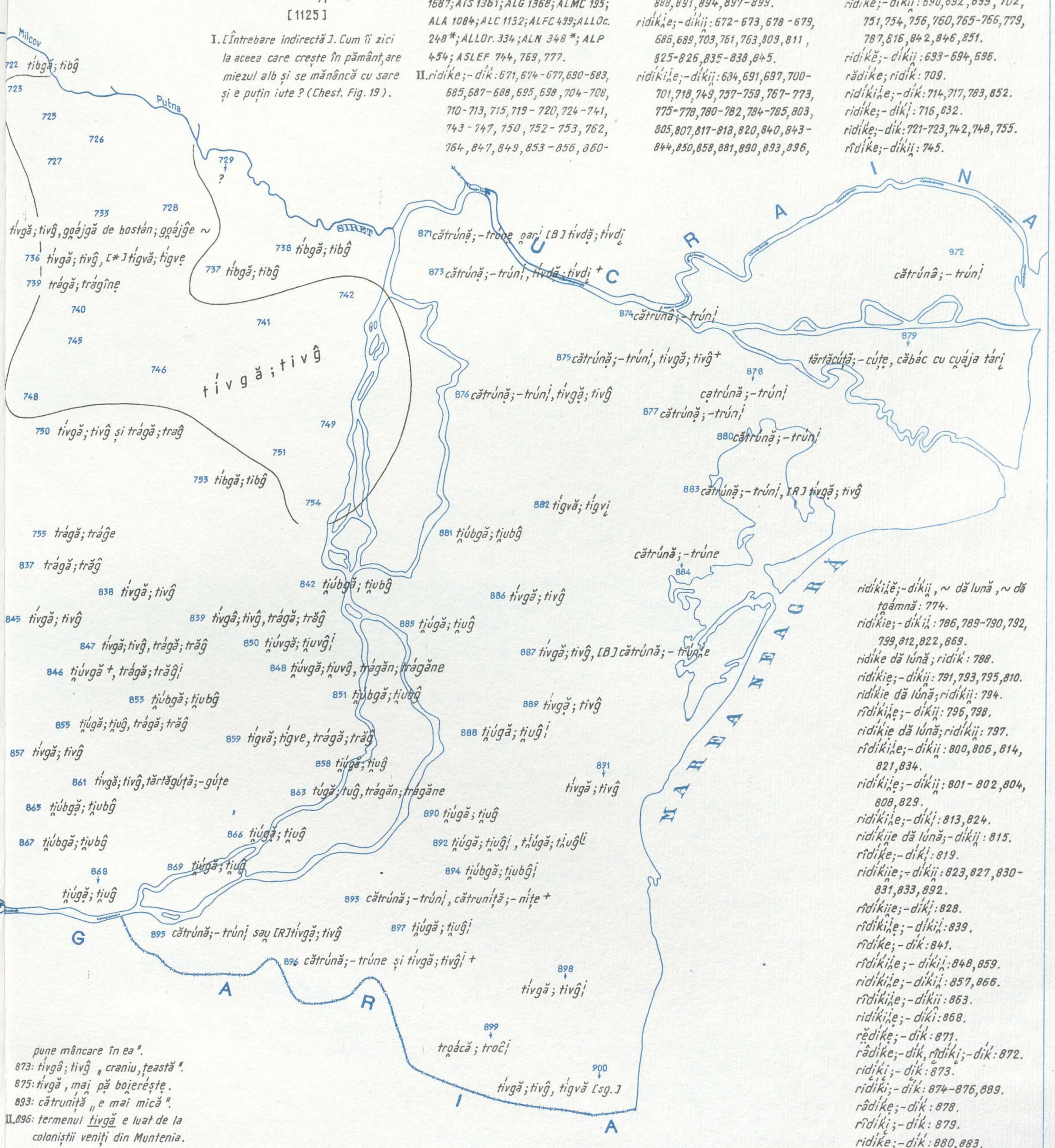

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PEPENĂRIE, pl. „melonnière“

[1139]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți locul unde se seamănă și cresc numai pepeni?
NALR-Olt. 476; ALM 955.

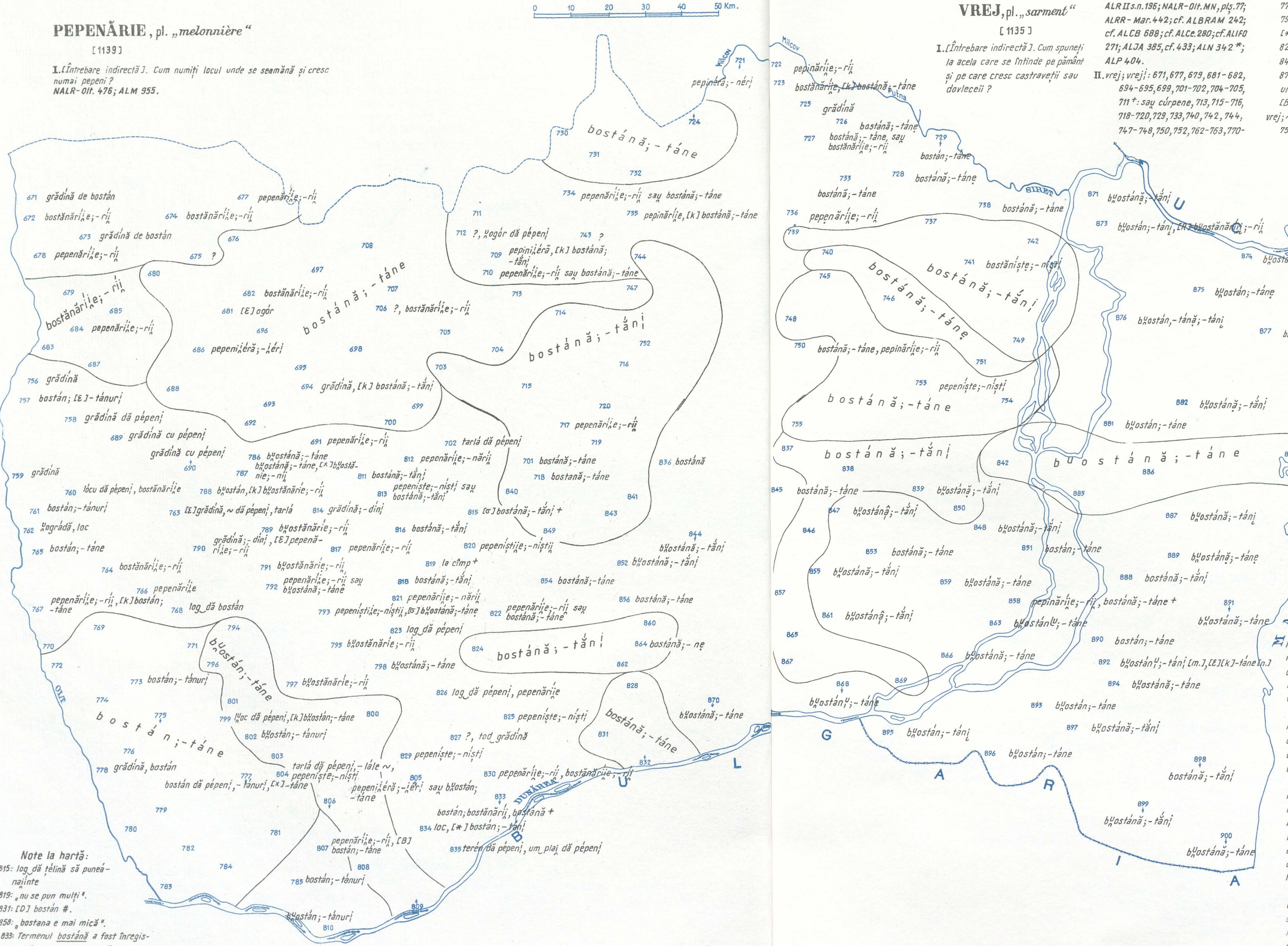

Note la hartă:
II. 815: log dă țélină să puneá-nai̯ínte
819: „nu se pun mulți“.
831: [D] bostán #.
858: „bostana e mai mică“.
III. 833: Termenul bostánă a fost înregistrat în conversație liberă.

VREJ, pl. „sarment“

[1135]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spuneți la acela care se întinde pe pământ și pe care cresc castraveții sau dovlecei?
ALR II s.n. 196; NALR-Olt. MN, pls. 77; ALRR-Mar. 442; cf. ALBRAM 242; cf. ALCB 688; cf. ALCe. 280; cf. ALIFO 271; ALJA 385, cf. 433; ALN 342*; ALP 404.

II. vrej; vreji̯: 671, 677, 679, 681-682, 694-695, 699, 701-702, 704-705, 711+: sau cúrpene, 713, 715-716, 718-720, 729, 733, 740, 742, 744, 747-748, 750, 752, 762-763, 770-771, 787-789, 791-792, 795, 797-798, 800, 803, 805, 811-812, 815+: [*] vrejᵛ; vreji̯, vréju [a.], 819-821, 824-825, 827-828, 832-834, 843, 850-852, 857, 859, 862, 864, 870, 889, 890+: [subiectul scrie] un vrej; doi vreji, 897, 899, 900+: [B] cúrpene; cúrpeni̯.
vrej; ~: 672, 678, 684, 687, 756-757, 759-761, 765, 767, 769, 801.
vrej; vréjuri̯: 673-676, 680, 685-686, 688-691, 753, 755, 764, 766, 768, 773-786, 790, 793-794, 796, 799, 802, 804, 806-810, 826, 830, 835, 841, 895.
vreji̯; ~: 683, 696-698, 703, 706+: rújer; rújeri̯, 822, 888.
vreji̯; vréjuri̯ sau vreji̯: 692.
vrej; vréjuri̯: 693, 772, 823, 840.
vréj; ~: 700, 758, 813, 816, 829, 838, 854, 867.
lújer; lújeri̯: 707, 738, 751, 885-886.
rug; rugî̯, cúrpene; cúrpeni̯: 708.
cúrpeni̯ [pl.]; cúrpene: 709, 712.
lújăr; lújări̯: 710.
vreji̯ᵘ; vreji̯: 714, 844, 846, 866, 868-869.
lújur; lújuri̯: 717.
cúrpini; cúrpini̯ sau hluj; hluji̯: 721.
cúrpăn; cúrpene: 722.
cúrpine; cúrpini̯: 723, 726-728, 737, 739, 749.
rug; rugî sau cúrpene: 724.
cúrpen; cúrpeni̯: 725, 730, 735, 877.
rúĝer; rúĝeri̯: 731.
lújer; lújere: 732, 881.
cúrpene; cúrpeni̯: 734.
cúrpini; cúrpini̯: 736.
lújer; lújeri̯ sau cúrpene; cúrpeni̯: 741.
cúrpene; cúrpeni̯: 743.
cúrpine; cúrpeni̯: 745.
lújăr; lújeri̯: 746.
cúrpene; cúrpeni̯, vrej; vreji̯: 754.
vrejᵛ; vreji̯: 814, 849.
vrej; ~ sau vréjuri̯: 817.
vrej; vrejʲⁱ: 818.
vrejᵛ; vréjᵛuri̯: 831, 853, 856.
vrej; vreji̯ sau vréjuri̯: 834+: [*] vréjuri̯, 860.
vreji̯ᵘ; vréjuri̯: 836-837, 865.
vrejᵘ; vreji̯: 839, 855, 863.
cúrpene; cúrpeni̯: 842.
lújăr; lújăre: 845.
vrejᵘ; vréjuri̯: 847.
vreᵉj; vreji̯ sau cúrpene; cúrpeni̯: 848.
lújeri̯ᵘ; lújeri̯: 858.
vri̯ej; vri̯eji̯: 861.
vrej; vreji̯ și cúrpene; cúrpeni̯: 871.
cúrpen, cúrpăn; cúrpi̯eni̯: 872.
vreji̯; vréjuri̯, [k] cúrpini; cúrpini̯: 873.
cúrpini; cúrpini̯: 874+: îi̯ mai̯ ziĉi și vreji̯, 875, 880.
cúrpini; cúrpini̯: 876.
cúrpăn; cúrpeni̯: 878+: mai̯ spúne cîte úni vrej; vreji̯.
cúrpăn; cúrpeni̯: 879.
lújur; lújurʲⁱ zis cúrpin; cúrpini̯: 882.
[R] vrej'; vréj'uri̯, [V] cúrpin; cúrpeni̯: 883.
vreji̯; ~: 884+: [subiectul scrie] un vreji; doi vreji.
vreji̯; vréjuri̯: 887, 891, 893.
lúĝeri̯ᵘ; lúĝeri̯, cúrpene; cúrpeni̯: 892.
vrej'; ~ sau cúrpen; cúrpeni̯: 894.
cúrpene; cúrpeni̯, [R] vreji̯; ~: 896.
lúji̯ĕr; lúji̯eri̯: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

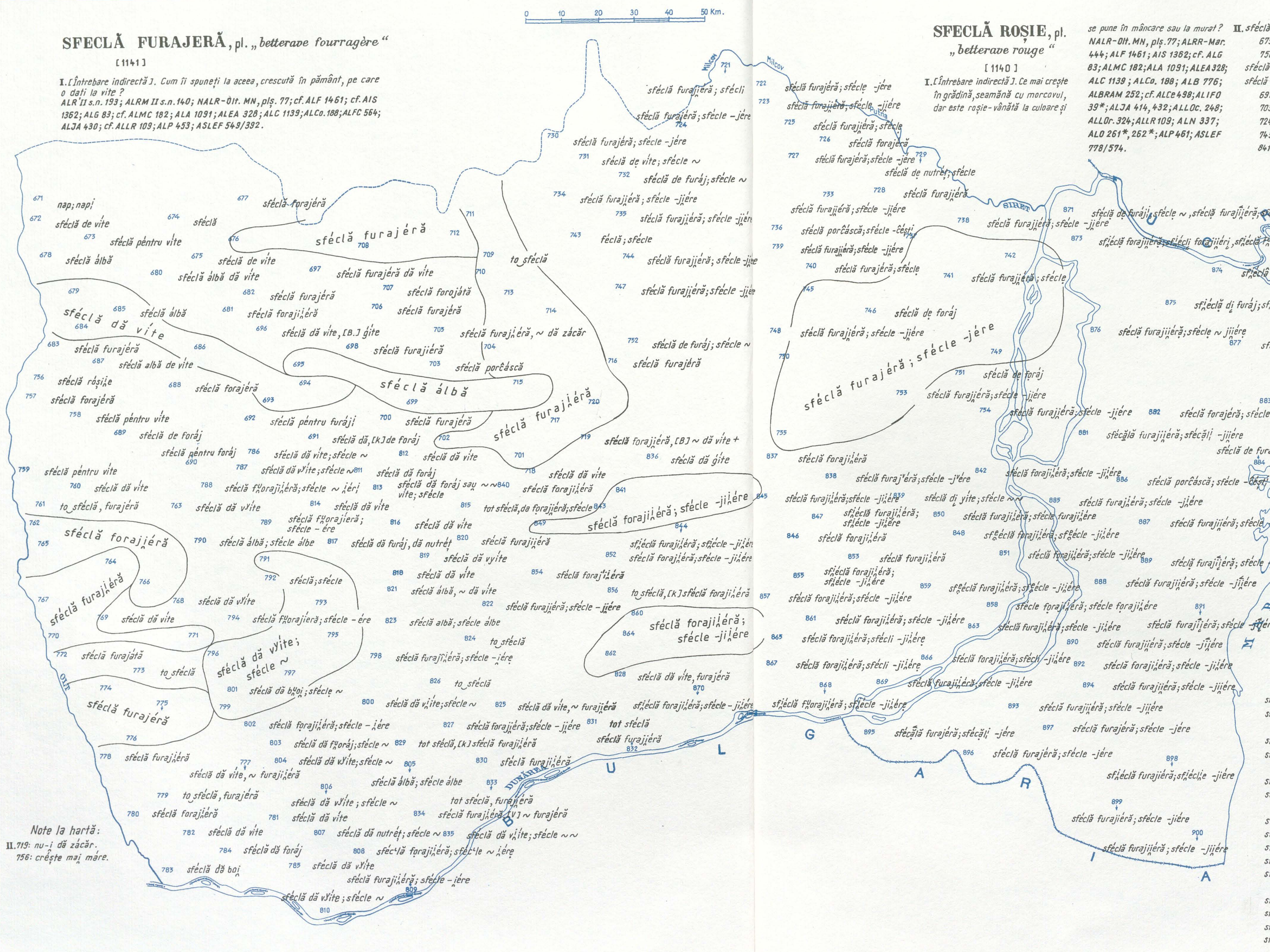

SFECLĂ FURAJERĂ, pl. „betterave fourragère"

[1141]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la aceea, crescută în pământ, pe care o dați la vite?
ALR II s.n. 193; ALRM II s.n. 140; NALR-Olt. MN, plș. 77; cf. ALF 1461; cf. AIS 1362; ALG 83; cf. ALMC 182; ALA 1091; ALEA 328; ALC 1139; ALCo. 188; ALFC 564; ALJA 430; cf. ALLR 109; ALP 453; ASLEF 549/392.

Note la hartă:
II. 719: nu-i dă zăcăr.
756: crește mai mare.

SFECLĂ ROȘIE, pl. „betterave rouge"

[1140]

I. [Întrebare indirectă]. Ce mai crește în grădină, seamănă cu morcovul, dar este roșie-vânătă la culoare și se pune în mâncare sau la murat?
NALR-Olt. MN, plș. 77; ALRR-Mar. 444; ALF 1461; AIS 1362; cf. ALG 83; ALMC 182; ALA 1091; ALEA 328; ALC 1139; ALCo. 188; ALB 776; ALBRAM 252; cf. ALCe 498; ALIFO 39*; ALJA 414, 432; ALLOc. 248; ALLOr. 324; ALLR 109; ALN 337; ALO 261*, 262*; ALP 461; ASLEF 778/574.

II. sfeclă roșiie: 671, 673-674, 677, 679-683, 686, 688-690, 706, 734, 750, 783, 886.
sfeclă roșie: 672, 676, 751.
sfeclă roșiie; sfecle roșii: 675, 684-685, 691-692, 695-696, 698-700, 702-703, 705, 707-708, 710, 713-719, 724, 729-733, 735, 737-738, 742-745, 747, 752-755, 764, 806, 838, 841, 845-846, 850, 852, 854, 858, 860, 862, 890, 893-894, 899.
sfeclă roșie; sfecle roșii: 678.
sfeclă; sfecle: 687, 694, 697, 701, 704, 709, 711-712, 720, 748, 756-763, 765-782, 784-785, 787, 789, 791-795, 797-799, 807, 810, 812, 814-819, 822-824, 826, 829-830, 833, 836-837, 840, 849, 853, 856-857, 863, 896.
sfeclă roșiiĕ; sfecle roși: 693.
sfeclă roșiie; sfecli roșii: 721.
sfeclă roșiie; sfecle roșii: 722, 725-728, 736, 739-741, 746, 749.
sfeclă roșîie; sfecle roșîi: 723.
sfeclă; sfleiĉ [!], [k] sfecle: 786+: „nu mai pot să zic".
sfeclă; sfecle: 788, 827, 832.
sfeclă ruoșîie; sfecle ruoșîi: 790, 796, 800-805, 869.
sfeclă; sfecle: 808.
sfeclă dă zahăr; sfecle ~: 809.
sfeclă; sfecle: 811, 813.
sfeclă roșie; sfecle roși: 820.
sfeclă roșiie; sfecle: 821, 825, 828, 835, 843.
sfecla; sfecli: 831.
sfeclă roșie; sfecle: 834.
sfeclă roșîie; sfecle roșîi: 839.
sfeeclă ruoșiie; sfeecle ruoșii: 842, 847, 870.
sfieclă; sfiecle: 844, 866, 891.
sfeeclă ruoșîie; sfeecle ruoșîi: 848, 851, 859.
sfieclă roșe; sfiecle ruoșîi: 855.
sfeclă ruoșe; sfecle ruoși: 861.
sfeclă roșîie; sfecle roșîi: 864.
sfeclă; sfecli: 865, 867.
sfieclă ruoșă; sfiecle ruoși: 868.
sfeclă ruoșii; sfecle ruoșîi: 871.
sfeclă; sfecle: 872, 879.
sfieclă ruoșiii; sfiecli ruoșii: 873.
sfieclâ ruoși; sfiecli ruoși: 874.
sfieclă; sfiecli: 875.
sfeclă; sfecli: 876.
sfeclă roșe: 877.
sfieclă; sfiecle: 878, 880.
sfecălă, sfeclă; sfecli: 881.
sfeclă ruoșiiĕ; sfecle ruoșii: 882.
sfeclă roșĕ; sfecle roș: 883.
sfeclă ruoșie, [L] ~ ruoșiie; sfecli roșii: 884.
sfeclă roșie; sfecle roșii: 885.
sfieclă ruoșie; sfiecle ruoșii: 887.
sfeclă ruoșie; sfecle ruoșii: 888, 892, 897, 900.
sfieclă de zahăr; sfiecle ~: 889.
sfecălă; sfecăli: 895.
sfieclă ruoșiĕ; sfiecle ruoșii: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ZMEURIȘ, pl. „framboisière"

[1145]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui locului unde crește multă zmeură? NALR-Olt. MN, plș. 78; ALRR-Mar. 452; AIS 611; ALMC 210; cf. ALB 622; ALFC 451; ALL Or. 346*; cf. ASLEF 794/588.

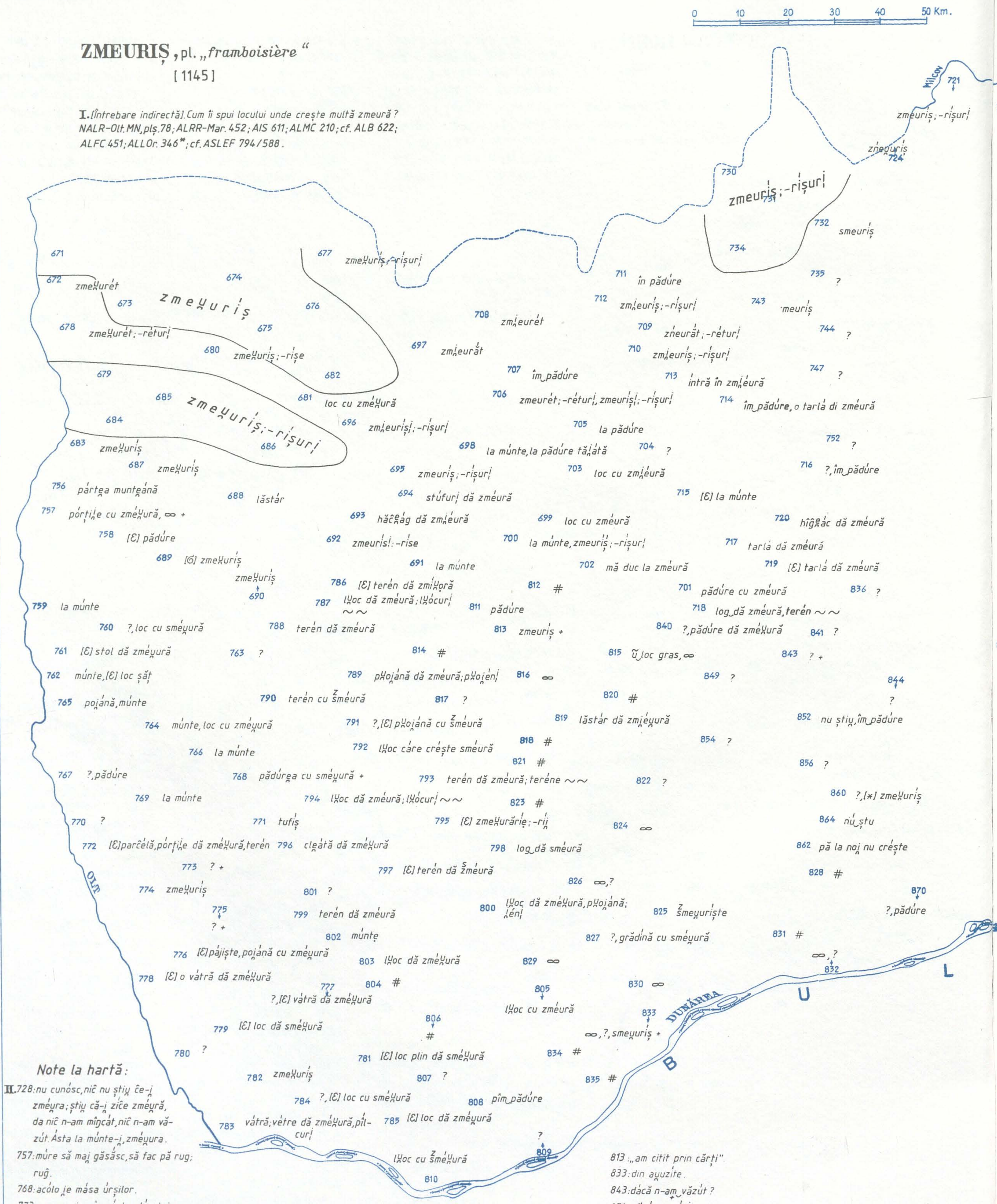

Note la hartă:

II. 728: nu cunósc, nic nu știu ce-i zméura; știu că-i zice zméură, da nic n-am mîncát, nic n-am văzút. Ásta la múnte-i, zméura.

757: múre să mai găsăsc, să fac pă rug; rug.

768: acólo ie mása úrșilor.

773: nu prea ie pin pártea lóculuị.

775: n-aș puteá ști.

813: „am citit prin cărți"

833: din auzite

843: dăcă n-am văzut?

871: pădúri; -dúri.

881: pădure.

ZMEURĂ „framboise"

[1144]

I. [Întrebare indirectă]. Ce crește în pădure, la munte (uneori și pe lângă casă) și face fructe mici, roșii, dulci, pe care le mănâncă și ursul? NALR-Olt. MN, plș. 78; ALRR-Mar. 451; ALF 609; AIS 611; ALL 497*; ALG 115a; ALMC 210; ALA 840; ALC 887; ALAL 327; ALFC 451; ALLR 120; ASLEF 791.

II. zméyură: 671-674, 676-690, 728, 736, 757, 764-765, 767, 769+: [б], zíc pă auzíte, da n-am văzút, 770, 772, 774, 776-778, 780+: [б], aiíc nu ie, 783, 785, 795-796, 800, 803-804, 806, 817, 821+: ∞, 822, 837-838, 840, 843, 845-846, 849-850, 854, 857, 860, 864-865, 879+: [a auzit, dar nu a văzut], 886-887, 891, 892+: „în alte părți", 893, 895.

zmiéyură: 675, 693, 696-698, 703, 706, 708, 709+: [B] zńéură, 710, 712-713, 842, 847-848, 851, 855, 858-859, 866.

zme [k] sméură: 691.

sméură: 692, 722, 732, 738, 740, 747, 792, 798, 807, 856, 863, 888, 890.

zméură: 694-695, 699-702, 704-705, 711, 714-718, 719+: [*] avém cîtevá híre acólea, 721, 723, 727, 730-731, 733+: n-o cunósc ce-i áia, 734-735, 737, 741+: n-am văzút nicodátă, 743-746, 751-755, 787-789, 793-794, 799, 801, 805, 808, 813, 836, 841, 844, 852-853, 861, 870, 894, 898-899.

zńéură: 707, 720.

zńéyură: 724.

sméyură: 725-726, 729+: n-am văzút pe-aiíc, 742, 760-761, 763, 766, 768, 771, 773, 775, 779, 782, 784, 815+: [*] zméyură, 816, 824-827, 833+: ∞, 884+: [n-a văzut], 896+: [a auzit, n-a văzut], 900.

zméyră: 739.

múre: 748.

: 749-750.

smiéyură: 756.

zmíyură: 758-759, 762, 802.

∞ : 781+: [б] sméyură?, nu ștíe nimínea, 885+: sméură.

zmíură, [k] zmíyoră: 786.

ẑméură: 790-791, 797, 809-810.

smiéyură: 811, 814+: ∞.

zméyură: 812, 820, 823+: ∞, 828-829, 831-832, 834+: ∞.

sméyură: 818, 830, 862, 867.

zmiéyură: 819.

? : 835+: [D] ∞, 869+: [б] zméyură, 878.

zmeúră: 839, 868.

sméyură: 871-872, [б] 883.

zméyură: 873, 875, 877, 880-882, 889.

sméyurâ: 874.

zméyurâ: 876.

zmiéură: 897.

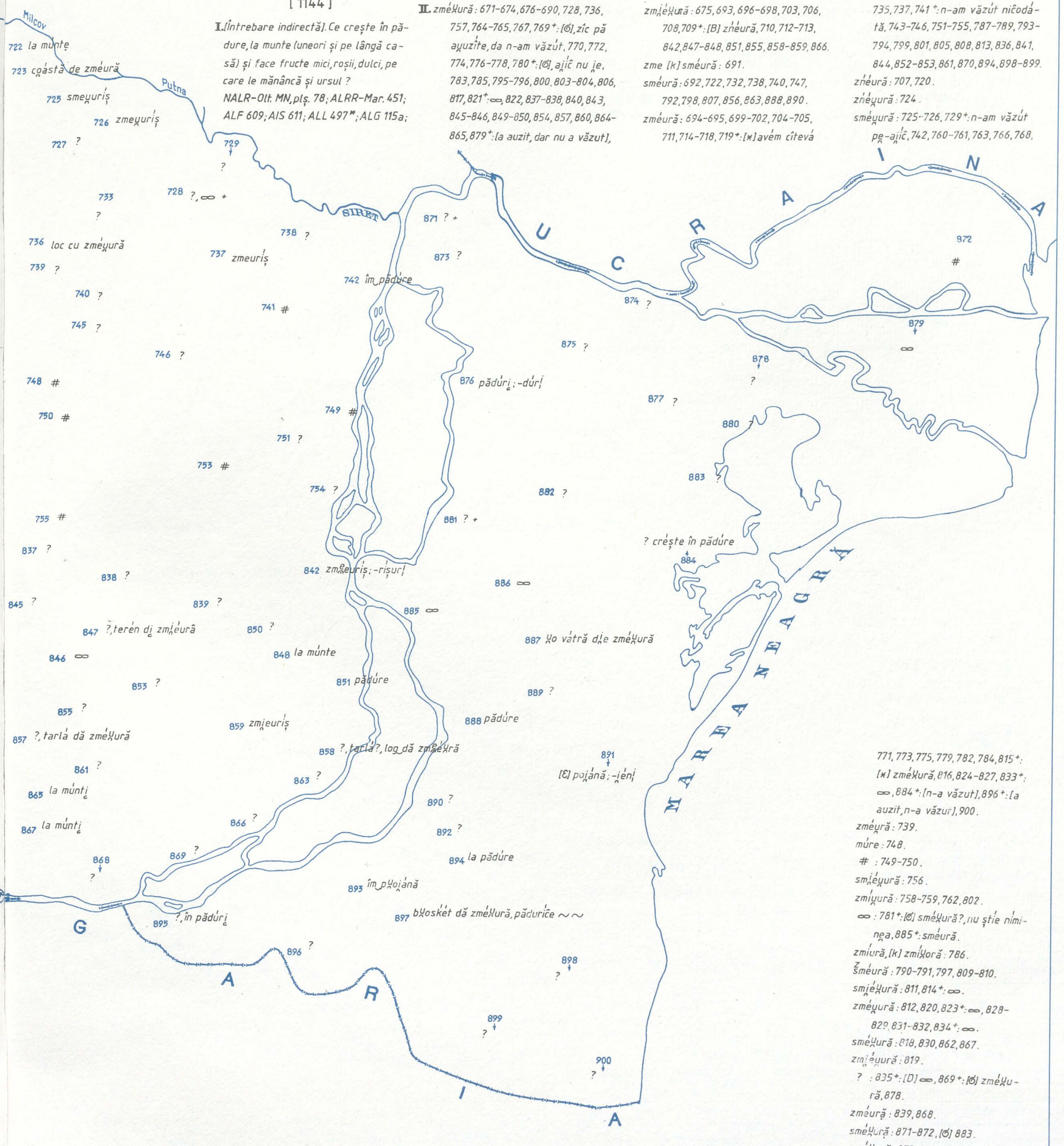

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

FRAGI, sg. „*fraises des bois*"

[1147]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum le spui la acelea care au fructele mici și roșii, se coc o dată cu cireșele și cresc, de obicei, prin locurile de unde s-a tăiat pădurea ? (Chest. Fig. 22).*

NALR-Olt. MN, plș. 78; ALRR-Mar. 450; ALF 608; AIS 610; ALL 485, 495; ALMC 211; ALA 912; ALC 957; ALB 611; ALCe 151; ALFC 444; ALIFO 247; ALJA 441; ALLOc 264; ALLOr. 346; ALLR 122; ALN 356; ALP 535; ASLEF 743/557.*

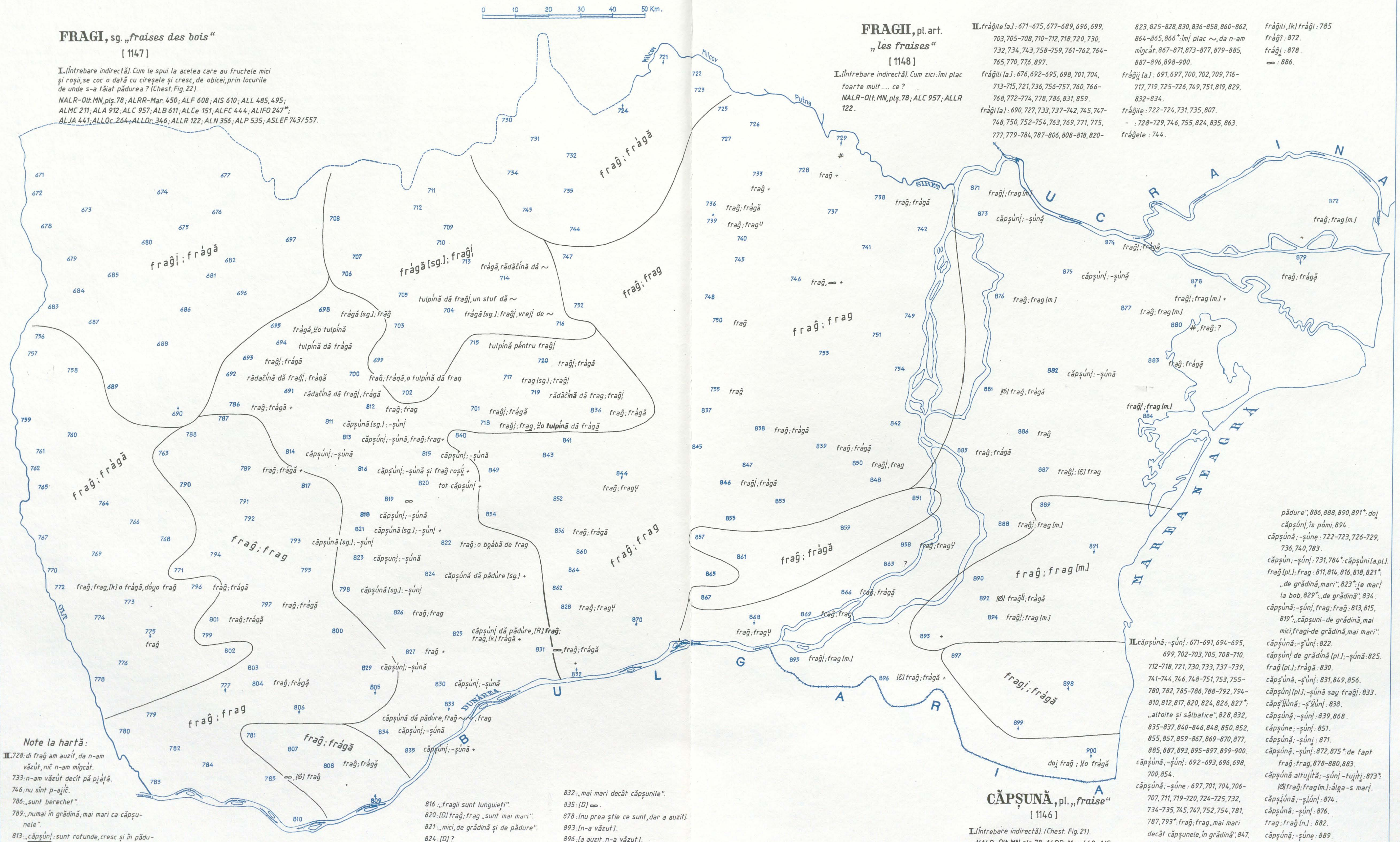

FRAGII, pl. art. „*les fraises*"

[1148]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum zici: îmi plac foarte mult ... ce ?*

NALR-Olt. MN, plș. 78; ALC 957; ALLR 122.

II. *frág̑ile [a.]: 671-675, 677-689, 696, 699, 703, 705-708, 710-712, 718, 720, 730, 732, 734, 743, 758-759, 761-762, 764-765, 770, 776, 897.*

frág̑ili [a.]: 676, 692-695, 698, 701, 704, 713-715, 721, 736, 756-757, 760, 766-768, 772-774, 778, 786, 831, 859.

frág̑i [a.]: 690, 727, 733, 737-742, 745, 747-748, 750, 752-754, 763, 769, 771, 775, 777, 779-784, 787-806, 808-818, 820-823, 825-828, 830, 836-858, 860-862, 864-865, 866+: îmi plac ~, da n-am mîncát. 867-871, 873-877, 879-885, 887-896, 898-900.

frág̑ii [a.]: 691, 697, 700, 702, 709, 716-717, 719, 725-726, 749, 751, 819, 829, 832-834.

frág̑ile: 722-724, 731, 735, 807.

– : 728-729, 746, 755, 824, 835, 863.

frág̑ele: 744.

frág̑ili, [k] frág̑i: 785

frag̑î: 872.

frág̑i: 878.

∞ : 886.

CĂPȘUNĂ, pl. „*fraise*"

[1146]

I. *[Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 21).*

NALR-Olt. MN, plș. 78; ALRR-Mar. 449; AIS 610; ALJA 443; ALP 536.*

II. *căpșúnă; -șún̦i: 671-691, 694-695, 699, 702-703, 705, 708-710, 712-718, 721, 730, 733, 737-739, 741-744, 746, 748-751, 753, 755-780, 782, 785-786, 788-792, 794-810, 812, 817, 820, 824, 826, 827+: „altoite și sălbatice", 828, 832, 835-837, 840-846, 848, 850, 852, 855, 857, 859-867, 869-870, 877, 885, 887, 893, 895-897, 899-900.*

căpș́únă; -ș́ún̦i: 692-693, 696, 698, 700, 854.

căpșúnă; -șúne: 697, 701, 704, 706-707, 711, 719-720, 724-725, 732, 734-735, 745, 747, 752, 754, 781, 787, 793+: frag̑; frag „mai mari decât căpșunele, în grădină", 847, 853, 858, 881, 884+: „aici în sat sunt numai sălbatice, cresc în pădure", 886, 888, 890, 891+: doi căpșún̦i, îs pómi, 894.

căpșúnă; -șúne: 722-723, 726-729, 736, 740, 783.

căpșún; -șún̦i: 731, 784+: căpșúni [a. pl.].

frag̑ [pl.]; frag: 811, 814, 816, 818, 821+: „de grădină, mari", 823+: i̯e mar̦i la bob, 829+: „de grădină", 834.

căpșúnă; -șún̦i, frag; frag̑: 813, 815, 819+: „căpșuni-de grădină, mai mici, fragi-de grădină, mai mari".

căpș́únă; -ș́ún̦i: 822.

căpșún̦i de grădínă [pl.]; -șúnă: 825.

frag̑ [pl.]; frágă: 830.

căpș́únă; -ș́ún̦i: 831, 849, 856.

căpșún̦i [pl.]; -șúnă sau frag̑i: 833.

căpș́únă; -ș́ún̦i: 838.

căpșúnă; -șún̦i: 839, 868.

căpșúne; -șún̦i: 851.

căpșúnă; -șún̦i: 871.

căpșúnă; -șún̦i: 872, 875+: de fapt frag̑; frag, 878-880, 883.

căpșúnă altui̯ítă; -șún̦i -tui̯íți: 873+: [б] frag̑; frag [m.]: ále̯a-s mar̦i.

căpș́únâ; -ș́ún̦i: 874.

căpșúnâ; -șún̦i: 876.

frag; frag̑ [n.]: 882.

căpșúnă; -șúne: 889.

căpșúnă; -șúne, [ɛ] -șún̦i: 892.

căpșúnă; -șún̦i, [k] -șúne: 898.

Note la hartă:

II. *728: di frag̑ am auzít, da n-am văzút, nic̑ n-am mîncát.*

733: n-am văzút decît pă pi̯áță.

746: nu sînt p-ai̯íc̑.

786: „sunt berechet".

789: „numai în grădină; mai mari ca căpșunele".

813: „căpșún̦i: sunt rotunde, cresc și în pădure și în grădină; frag̑: sunt mai lunguiețe".

816: „fragii sunt lunguieți".

820: [D] frag̑; frag „sunt mai mari".

821: „mici, de grădină și de pădure".

824: [D] ?

825: frag̑ = [are sensul] sméu̯ură.

832: „mai mari decât căpșunile".

835: [D] ∞.

878: [nu prea știe ce sunt, dar a auzit].

893: [n-a văzut].

896: [a auzit, n-a văzut].

III. *Vezi și [chest. 1146].*

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

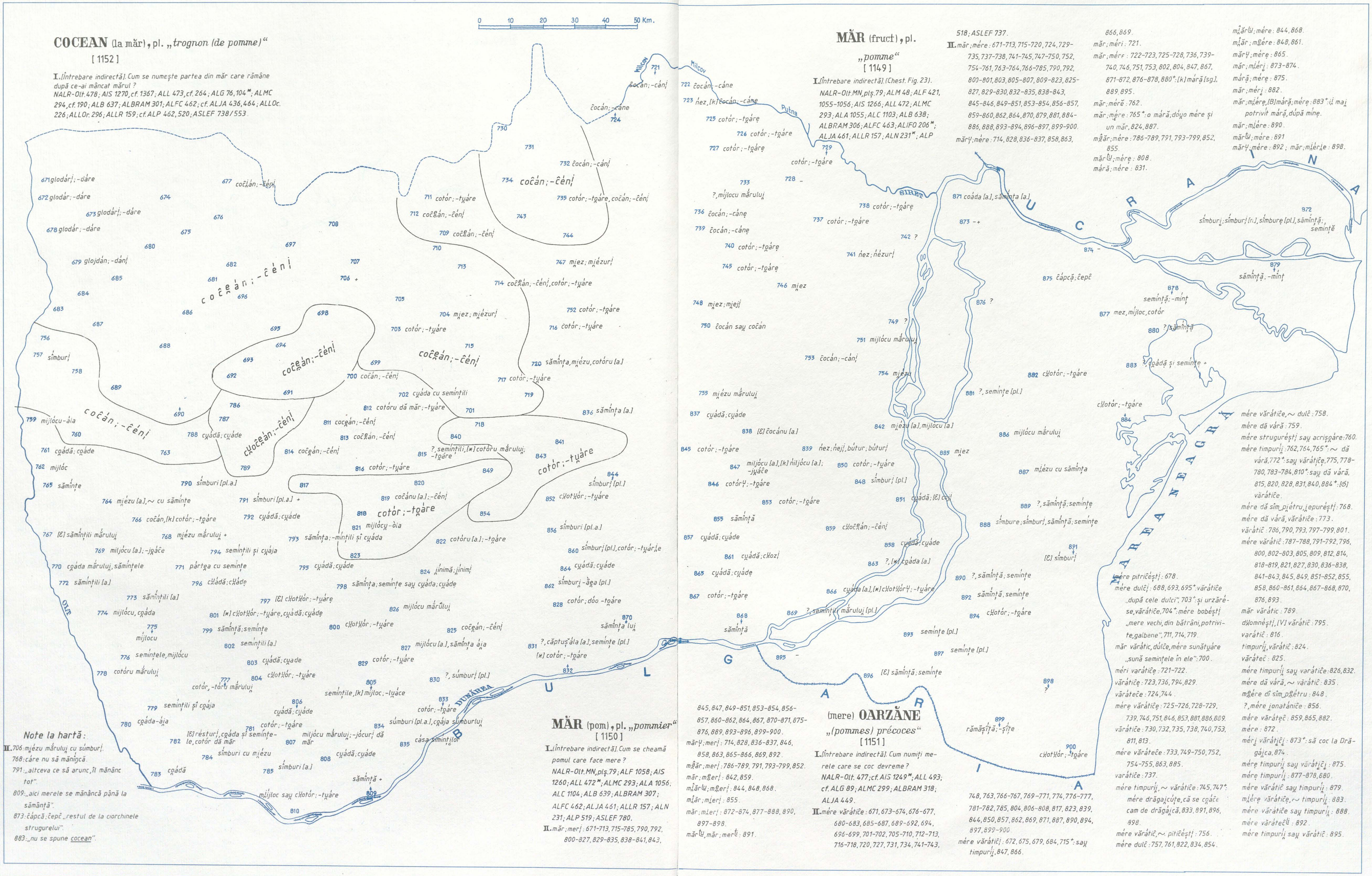

COCEAN (la măr), pl. „trognon (de pomme)“
[1152]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se numește partea din măr care rămâne după ce-ai mâncat mărul ?
NALR-Olt. 478; AIS 1270, cf. 1367; ALL 473, cf. 264; ALG 76, 104*; ALMC 294, cf. 190; ALB 637; ALBRAM 301; ALFC 462; cf. ALJA 436, 464; ALLOc. 226; ALLOr. 296; ALLR 159; cf. ALP 462, 520; ASLEF 738/553.

Note la hartă :

II. 706: miezu mărului cu sâmburi.
768: care nu să mănâncă.
791: „altceva ce să arunc, îl mănânc tot".
809: „aici merele se mănâncă până la sământă".
873: câpcă; cepc „restul de la ciorchinele strugurelui".
883: „nu se spune cocean".

MĂR (pom), pl. „pommier“
[1150]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face mere ?
NALR-Olt. MN, plș. 79; ALF 1058; AIS 1260; ALL 472*; ALMC 293; ALA 1056; ALC 1104; ALB 639; ALBRAM 307; ALFC 462; ALJA 461; ALLR 157; ALN 231; ALP 519; ASLEF 780.

II. măr; meri: 671-713, 715-785, 790, 792, 800-827, 829-835, 838-841, 843, 845, 847, 849-851, 853-854, 856-857, 860-862, 864, 867, 870-871, 875-876, 889, 893-896, 899-900.
măru; meri: 714, 828, 836-837, 846, 858, 863, 865-866, 869, 892.
măăr; meri: 786-789, 791, 793-799, 852.
măr; meeri: 842, 859.
mărlu; meeri: 844, 848, 868.
miăr; mieri: 855.
măr; mieri: 872-874, 877-888, 890, 897-898.
mărtu, măr; merti: 891.

(mere) OARZĂNE
„(pommes) précoces“
[1151]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți merele care se coc devreme ?
NALR-Olt. 477; cf. AIS 1249*; ALL 493; cf. ALG 89; ALMC 299; ALBRAM 318; ALJA 449.

II. mere văratice: 671, 673-674, 676-677, 680-683, 685-687, 689-692, 694, 696-699, 701-702, 705-710, 712-713, 716-718, 720, 727, 731, 734, 741-743, 748, 763, 766-767, 769-771, 774, 776-777, 781-782, 785, 804, 806-808, 817, 823, 839, 844, 850, 857, 862, 869, 871, 887, 890, 894, 897, 899-900.
mere văratici: 672, 675, 679, 684, 715+: sau timpurii, 847, 866.
mere pitricești: 678.
mere dulci: 688, 693, 695+: văratice „după cele dulci", 703+: și urzărese, văratice, 704+: mere bobești „mere vechi, din bătrâni, potrivite, galbene", 711, 714, 719.
măr văratic, dulce, mere sunătoare „sună semințele în ele": 700.
meri varatice: 721-722.
văratice: 723, 736, 794, 829.
văratece: 724, 744.
mere văratice: 725-726, 728-729, 739, 746, 751, 846, 853, 881, 886, 889.
văratice: 730, 732, 735, 738, 740, 753, 811, 813.
mere văratece: 733, 749-750, 752, 754-755, 863, 885.
varatice: 737.
mere timpurii, ~ văratice: 745, 747+: mere drăgaicuțe, că se coace cam de drăgaică, 833, 891, 896, 898.
mere văratic, ~ piticești: 756.
mere dulc: 757, 761, 822, 834, 854.
mere văratice, ~ dulc: 758.
mere dă vară: 759.
mere strugurești sau acrișoare: 760.
mere timpurii: 762, 764, 765+: ~ dă vară, 772+: sau văratice, 775, 778-780, 783-784, 810+: sau dă vară, 815, 820, 828, 831, 840, 884+: [б] văratice.
mere dă sîm pietru, iepurești: 768.
mere dă vară, văratice: 773.
văratic: 786, 790, 793, 797-799, 801.
mere văratic: 787-788, 791-792, 796, 800, 802-803, 805, 809, 812, 814, 818-819, 821, 827, 830, 836-838, 841-843, 845, 849, 851-852, 855, 858, 860-861, 864, 867-868, 870, 876, 893.
măr văratic: 789.
domnești, [V] văratic: 795.
varatic: 816.
timpurii, văratic: 824.
văratec: 825.
mere timpurii sau varatice: 826, 832.
mere dă vară, ~ văratic: 835.
meere dî sîm peetru: 848.
?, mere ionatanice: 856.
mere văratec: 859, 865, 882.
mere: 872.
meri văratici: 873+: să coc la Drăgaica, 874.
mere timpurii sau văratici: 875.
mere timpurii: 877-878, 880.
mere văratic sau timpurii: 879.
miere văratice, ~ timpurii: 883.
mere văratice sau timpurii: 888.
mere văratecli: 892.
mere timpurii sau văratic: 895.

MĂR (fruct), pl. „pomme“
[1149]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 23).
NALR-Olt. MN, plș. 79; ALM 48; ALF 421, 1055-1056; AIS 1266; ALL 472; ALMC 293; ALA 1055; ALC 1103; ALB 638; ALBRAM 306; ALFC 463; ALIFO 206*; ALJA 461; ALLR 157; ALN 231*; ALP 518; ASLEF 737.

II. măr; mere: 671-713, 715-720, 724, 729-735, 737-738, 741-745, 747-750, 752, 754-761, 763-764, 766-785, 790, 792, 800-801, 803, 805-807, 809-823, 825-827, 829-830, 832-835, 838-843, 845-846, 849-851, 853-854, 856-857, 859-860, 862, 864, 870, 879, 881, 884-886, 888, 893-894, 896-897, 899-900.
măru; mere: 714, 828, 836-837, 858, 863, 866, 869.
măr; meri: 721.
măr; mere: 722-723, 725-728, 736, 739-740, 746, 751, 753, 802, 804, 847, 867, 871-872, 876-878, 880+: [k] mară [sg.], 889, 895.
măr; merĕ: 762.
măr; mere: 765+: o mară; doua mere și un măr, 824, 887.
măăr; mere: 786-789, 791, 793-799, 852, 855.
mărtu; mere: 808.
mară; mere: 831.
mărlu; mere: 844, 868.
miăr; meere: 848, 861.
măru; mere: 865.
măr; mieri: 873-874.
mară; mere: 875.
măr; meri: 882.
măr; miere, [B] mară; mere: 883+: ii mai potrivit mară, după mine.
măr; miere: 890.
mărtu; mere: 891
măru; mere: 892; măr; mierle: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

FRUCTE, sg. „fruits“

[1156]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le zici cu o vorbă la mere, pere ...? NALR-Olt. MN, plș. 79; ALRR-Mar. 479; ALM 926; ALF 615; AIS 1248, 1249; ALL 488; ALG 87, 960; ALMC 302; ALPO 260; ALA 818; ALC 863; ALB 597; ALIFO 240*; ALLOc. 235; ALLOr. 307; ASLEF 749, 753, 766.

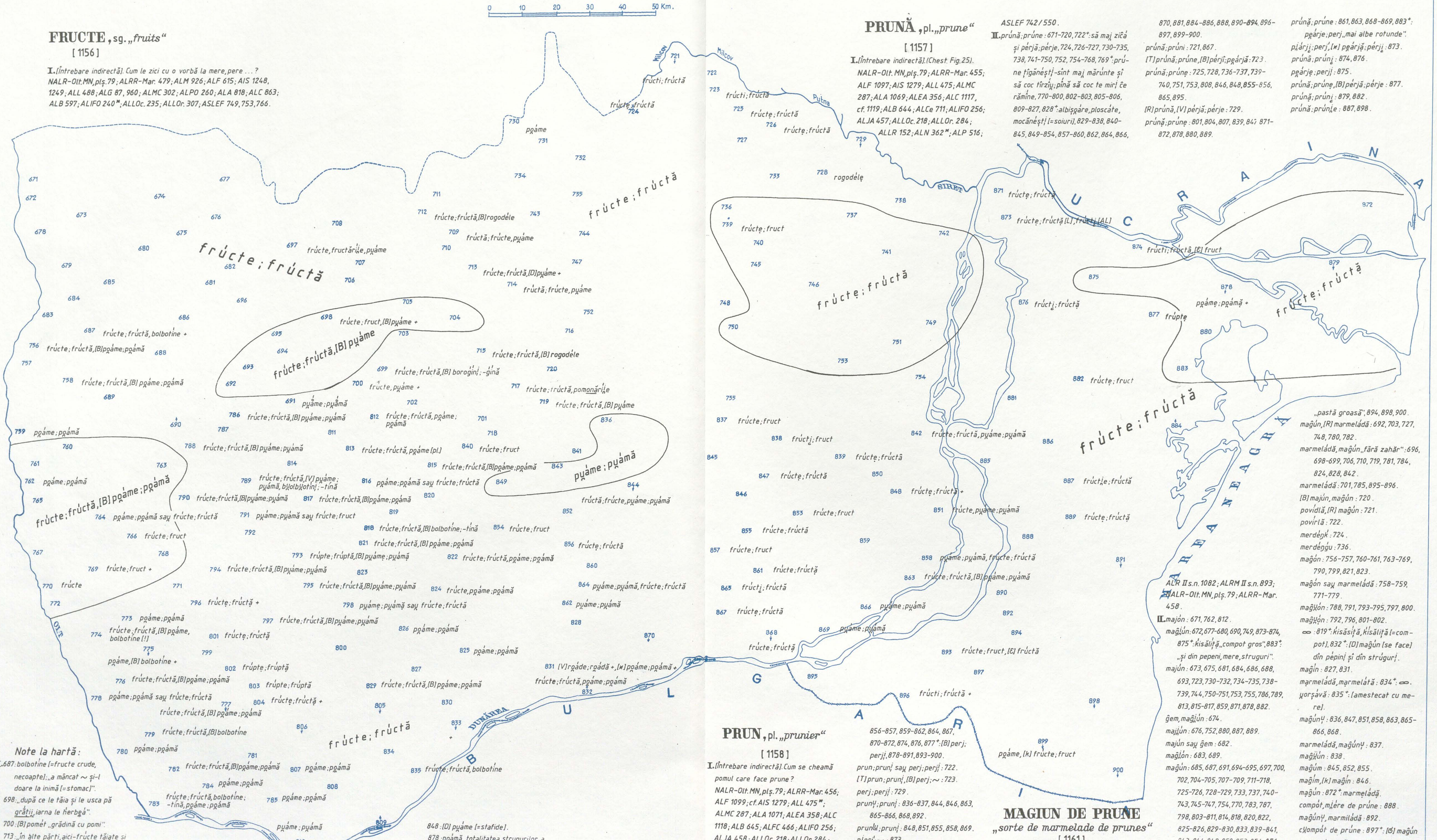

Note la hartă:

II. 687: bolbotíne [=fructe crude, necoapte]: „a mâncat ~ și-l doare la inimă [=stomac]".
698: „după ce le tăia și le usca pă grătii, iarna le herbeá".
700: [B] pomét „grădină cu pomi".
713: „în alte părți, aici-frúcte tăiate și uscate".
769: tot așá zîĉá și bătríni.
775: ie bolbotíne íestimp [!].
796: pyáme – sînt uscáte.
831: n-áre rod pómi ĩánu ăsta.
833: [D] pǫáme: [se spune] núma la ĉe am pus la uscát.
848: [D] pyáme [=stafide].
878: pǫámă „totalitatea strugurilor, a viei".
896: le mai spúnem și pyáme.
III. 819: Termenul este neuzual.

PRUNĂ, pl. „prune“

[1157]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 25). NALR-Olt. MN, plș. 79; ALRR-Mar. 455; ALF 1097; AIS 1279; ALL 475; ALMC 287; ALA 1069; ALEA 356; ALC 1117, cf. 1119; ALB 644; ALCe 711; ALIFO 256; ALJA 457; ALLOc. 218; ALLOr. 284; ALLR 152; ALN 362*; ALP 516; ASLEF 742/550.

II. prúnă; prúne: 671-720, 722⁺: să mai zîĉá și pérjă; pérje, 724, 726-727, 730-735, 738, 741-750, 752, 754-768, 769⁺: prúne țîgănéștí – sînt mai mărúnte și să coc tîrziu; pînă să coc te miri ĉe rămíne, 770-800, 802-803, 805-806, 809-827, 828⁺: albișoáre, ploscáte, mocănéștí [=soiuri], 829-838, 840-845, 849-854, 857-860, 862, 864, 866, 870, 881, 884-886, 888, 890-894, 896-897, 899-900.
prúnă; prúni: 721, 867.
[T] prúnă; prúne, [B] pérjî; pęárjă: 723.
prúnă; prúnę: 725, 728, 736-737, 739-740, 751, 753, 808, 846, 848, 855-856, 865, 895.
[R] prúnă, [V] pérjă; pérje: 729.
prúnă; prúnę: 801, 804, 807, 839, 847, 871-872, 878, 880, 889.
prúnă; prúne: 861, 863, 868-869, 883⁺: pęárje; perj „mai albe rotunde".
piárji; perj, [*] pęárjă; pérji: 873.
prúnâ; prúni: 874, 876.
pęárję; perjí: 875.
prúnă; prúnę, [B] pérjă; pérje: 877.
prúnă; prúni: 879, 882.
prúnă; prúnie: 887, 898.

PRUN, pl. „prunier“

[1158]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face prune? NALR-Olt. MN, plș. 79; ALRR-Mar. 456; ALF 1099; cf. AIS 1279; ALL 475*; ALMC 287; ALA 1071; ALEA 358; ALC 1118; ALB 645; ALFC 466; ALIFO 256; ALJA 458; ALLOc. 218; ALLOr. 284; ALLR 152; ALN 362*; ALP 517.

II. prun; pruní: 671-721, 724-728, 730-835; 838-843, 845, 847, 849-850, 852-854, 856-857, 859-862, 864, 867, 870-872, 874, 876, 877⁺: [B] perj; perjí, 878-891, 893-900.
prun; pruní sau perj; perjí: 722.
[T] prun; pruní, [B] perj; ~: 723.
perj; perjí: 729.
prunu; pruní: 836-837, 844, 846, 863, 865-866, 868, 892.
prunlu; pruní: 848, 851, 855, 858, 869.
pierjí; ~: 873.
perjí; ~: 875.

MAGIUN DE PRUNE „sorte de marmelade de prunes“

[1161]

I. [Întrebare indirectă]. Ce faceți toamna din prune când le fierbeți mult pe foc și le dați la copii iarna să mănânce pe pâine? ALR II s.n. 1082; ALRM II s.n. 893; NALR-Olt. MN, plș. 79; ALRR-Mar. 458.

II. majón: 671, 762, 812.
maĝiún: 672, 677-680, 690, 749, 873-874, 875⁺: kisălíță „compot gros", 883⁺: „și din pepeni, mere, struguri".
majún: 673, 675, 681, 684, 686, 688, 693, 723, 730-732, 734-735, 738-739, 744, 750-751, 753, 755, 786, 789, 813, 815-817, 859, 871, 878, 882.
ĝem, maĝiún: 674.
majiún: 676, 752, 880, 887, 889.
majún sau ĝem: 682.
maĝión: 683, 689.
maĝún: 685, 687, 691, 694-695, 697, 700, 702, 704-705, 707-709, 711-718, 725-726, 728-729, 733, 737, 740-743, 745-747, 754, 770, 783, 787, 798, 803-811, 814, 818, 820, 822, 825-826, 829-830, 833, 839-841, 843-844, 848-850, 853-854, 856-857, 860-862, 864, 867, 869-870, 876, 877⁺: [B] kisălíță, 879, 881, 884-886, 890-891, 893⁺: pastíle „pastă groasă", 894, 898, 900.
maĝún, [R] marmeládă: 692, 703, 727, 748, 780, 782.
marmeládă, maĝún „fără zahăr": 696, 698-699, 706, 710, 719, 781, 784, 824, 828, 842.
marmeládă: 701, 785, 895-896.
[B] majún, maĝún: 720.
povídlă, [R] maĝún: 721.
povírlă: 722.
merdéŋk: 724.
merdéŋgu: 736.
maĝón: 756-757, 760-761, 763-769, 790, 799, 821, 823.
maĝón sau marmeládă: 758-759, 771-779.
maĝuón: 788, 791, 793-795, 797, 800.
maĝuǫ́n: 792, 796, 801-802.
∞: 819⁺: kisăsíță, kisălíță [=compot], 832⁺: [D] maĝún [se face] dîn pépini și dîn strúguri.
maĝín: 827, 831.
mạrmeládă, mạrmelátă: 834⁺: ∞.
uorșávă: 835⁺: [amestecat cu mere].
maĝúnu: 836, 847, 851, 858, 863, 865-866, 868.
marmeládă, maĝúnu: 837.
maĝüún: 838.
maĝúm: 845, 852, 855.
maĝím, [k] maĝín: 846.
mạĝún: 872⁺: marmẹládạ.
compót, miére de prúne: 888.
maĝúnu, marmiládă: 892.
cuompót de prúne: 897⁺: [ǵ] maĝún „mai gros".
cuompót, [ǵ] maĝúnu: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

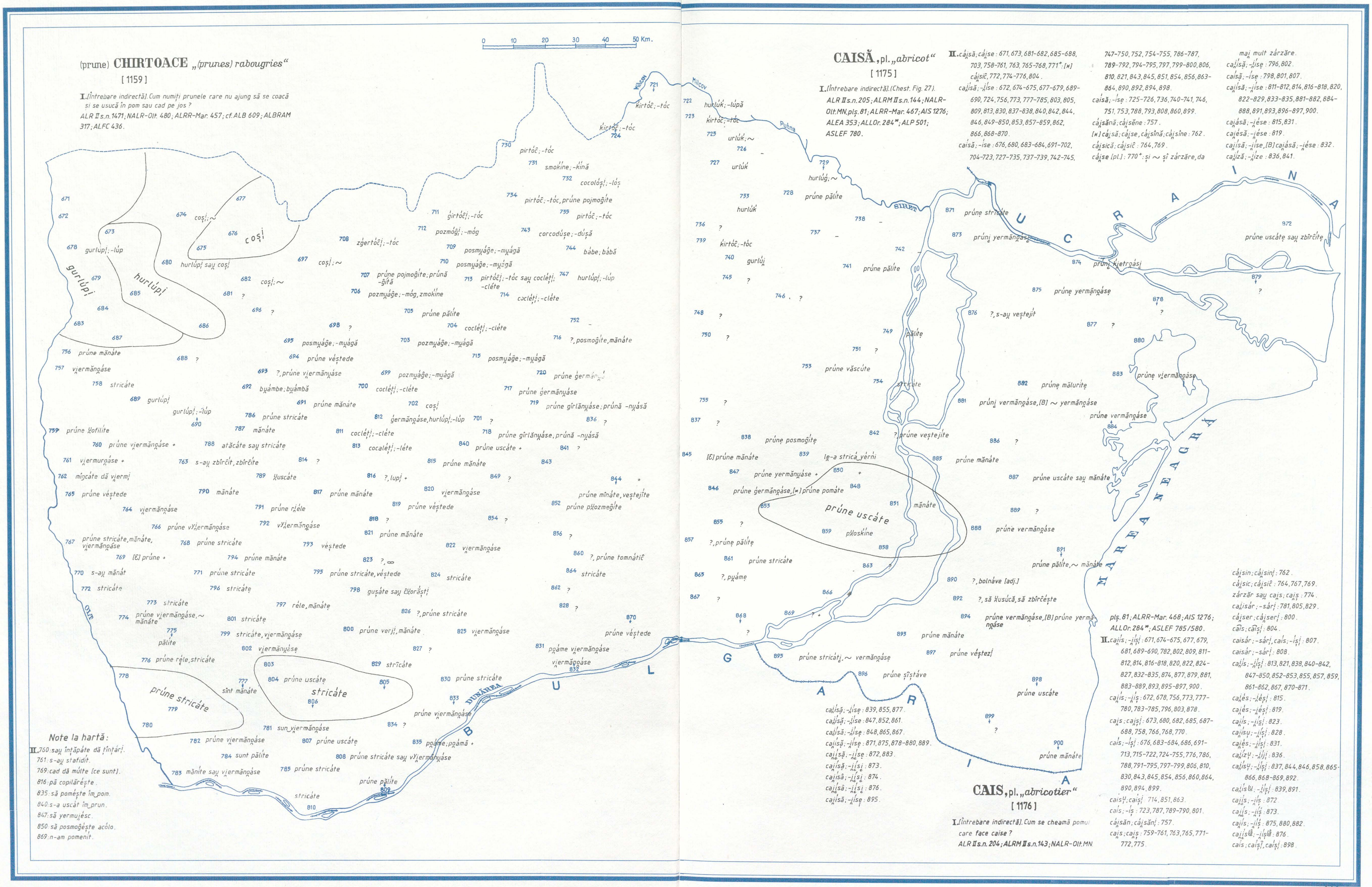

(prune) CHIRTOACE „(prunes) rabougries“

[1159]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți prunele care nu ajung să se coacă și se usucă în pom sau cad pe jos?

ALR II s.n. 1471; NALR-Olt. 480; ALRR-Mar. 457; cf. ALB 609; ALBRAM 317; ALFC 436.

Note la hartă:

II. 760: sau înțăpáte dă țînțári.
761: s-au stafidít.
769: cad dă múlte [ce sunt].
816: pă copilăréște.
835: să poméște îm pom.
840: s-a uscát îm prun.
847: să yermuiésc.
850: să posmoĝéște acólo.
869: n-am pomenít.

CAISĂ, pl. „abricot“

[1175]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 27).

ALR II s.n. 205; ALRM II s.n. 144; NALR-Olt. MN. plș. 81; ALRR-Mar. 467; AIS 1276; ALEA 353; ALLOr. 284*; ALP 501; ASLEF 780.

II. cáisă; cáise: 671, 673, 681-682, 685-688, 703, 758-761, 763, 765-768, 771⁺: [*] cáisîc, 772, 774-776, 804.
caíisă; -íise: 672, 674-675, 677-679, 689-690, 724, 756, 773, 777-785, 803, 805, 809, 813, 830, 837-838, 840, 842, 844, 846, 849-850, 853, 857-859, 862, 866, 868-870.
caísă; -íse: 676, 680, 683-684, 691-702, 704-723, 727-735, 737-739, 742-745, 747-750, 752, 754-755, 786-787, 789-792, 794-795, 797, 799-800, 806, 810, 821, 843, 845, 851, 854, 856, 863-864, 890, 892, 894, 898.
caísă; -íse: 725-726, 736, 740-741, 746, 751, 753, 788, 793, 808, 860, 899.
cáisănă; cáisĕne: 757.
[*] cáisă; cáise, cáisînă; cáisîne: 762.
cáisică; cáisîc: 764, 769.
cáise [pl.]: 770⁺: și ~ și zárzăre, da mai mult zárzăre.
caíisă; -íise: 796, 802.
caísă; -íse: 798, 801, 807.
caíisă; -íise: 811-812, 814, 816-818, 820, 822-829, 833-835, 881-882, 884-888, 891, 893, 896-897, 900.
caiásă; -iése: 815, 831.
caiésă; -iése: 819.
caíisă; -íise, [B] caiásă; -iése: 832.
caíiză; -íize: 836, 841.
caíisă; -íise: 839, 855, 877.
caíisă; -íise: 847, 852, 861.
caíisă; -íise: 848, 865, 867.
caíisă; -íise: 871, 875, 878-880, 889.
caíisă; -íise: 872, 883.
caíisă; -íisi: 873.
caíisâ; -íisi: 874.
caíisâ; -íisi: 876.
caíisă; -íise: 895.

CAIS, pl. „abricotier“

[1176]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face caise?

ALR II s.n. 204; ALRM II s.n. 143; NALR-Olt. MN. plș. 81; ALRR-Mar. 468; AIS 1276; ALLOr. 284*; ASLEF 785/580.

II. caíis; -íișĭ: 671, 674-675, 677, 679, 681, 689-690, 782, 802, 809, 811-812, 814, 816-818, 820, 822, 824-827, 832-835, 874, 877, 879, 881, 883-889, 893, 895-897, 900.
caíis; -íiș: 672, 678, 756, 773, 777-780, 783-785, 796, 803, 878.
cáis; cáișĭ: 673, 680, 682, 685, 687-688, 758, 766, 768, 770.
caís; -íșĭ: 676, 683-684, 686, 691-713, 715-722, 724-755, 776, 786, 788, 791-795, 797-799, 806, 810, 830, 843, 845, 854, 856, 860, 864, 890, 894, 899.
caisᵘ; caișĭ: 714, 851, 863.
caís; -íș: 723, 787, 789-790, 801.
cáisăn; cáisănĭ: 757.
cáis; cáiș: 759-761, 763, 765, 771-772, 775.
cáisin; cáisinĭ: 762.
cáisic; cáisîc: 764, 767, 769.
zárzăr sau cáiș; cáiș: 774.
caíisár; -sárĭ: 781, 805, 829.
cáiser; cáiserĭ: 800.
câis; câișĭ: 804.
caisár; -sárĭ, caís; -íșĭ: 807.
caisár; -sárĭ: 808.
caíis; -íișĭ: 813, 821, 838, 840-842, 847-850, 852-853, 855, 857, 859, 861-862, 867, 870-871.
caiés; -iéșĭ: 815.
caiés; -iéșĭ: 819.
caíis; -íișĭ: 823.
caíisᵘ; -íișĭ: 828.
caiés; -íișĭ: 831.
caíizᵘ; -íijĭ: 836.
caíisᵘ; -íișĭ: 837, 844, 846, 858, 865-866, 868-869, 892.
caíisᵘ; -íișĭ: 839, 891.
caíis; -íiș: 872.
caíis; -íiș: 873.
caíis; -íiș: 875, 880, 882.
caíisᵊ; -íisᵊ: 876.
cais; caișî, caișĭ: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(dinții) SE STREPEZESC (ind.prez.6) „*(les dents sont) agacées*"

[1160]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce se întâmplă cu dinții când mănânci multe prune verzi, mere pădurețe ... ?*

NALR-Olt. 481; ALM 728; cf. ALL 496; cf. ALMC 297; ALCe 856; ALFC 442; ALJA 463; ALLOc. 229; ALP 476.

Note la hartă:

II. *722: să fáçẹ gúra ca púŋga.*
766: încép a scîrțîi.
772: ingrețắște gúra.
834: [prunele] ~~.
888: mi-a strepezít dínți.

III. *876: verbul nu e reflexiv.*

MĂR PĂDUREȚ, pl.

„*pommier sauvage*"

[1153]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum numiți mărul care nu crește în livada omului, ci pe câmp, și nu e altoit ?*

NALR-Olt. 479; ALRR-Mar. 454; AIS 1256; cf. 1260; ALL 472*; ALMC 295; ALB 641; ALCe 139; ALFC 464; ALiFO 316; cf. ALJA 448; ALP 485.*

II. *măr pădurét : 671-672, 676-678, 681-684, 687, 693, 695, 706-708, 711, 743, 750, 758, 761, 764+: ~ pă cîmp, 768, 770, 773-774, 776, 802, 834+: măr romînésc [= măr cultivat], 840.*

măr pădurét; merị pădurétị : 673, 675, 680, 685-686, 690-692, 694, 696-700, 702-705, 709-710, 712-713, 715-716, 718, 724-725, 729, 731-732, 734-736, 741, 749, 788, 790-792, 796-797, 807-814, 816-817, 819, 824-826, 830, 833, 837-838, 843, 845, 853, 856-857, 860, 862, 867, 872, 875-876, 880, 882, 884-885, 887.

măr sălbátic, ~ pădurét : 674, 719-721, 726-728, 737, 765, 767, 771, 775, 777, 782, 798.

măr sălbátic : 679, 728, 745-746, 766, 772+: pădurét mai dăgrábă. 779, 785, 800-801, 832+: [V] măr pădurét; merị -rétị.

măr pădurét; mére pădurétẹ : 688, 701, 717, 742, 744, 769.

măr sălbátic; merị sălbátiĉị : 689, 878-879, 896, 899.

măr pădurétᵘ : 714.

măr sălbátic; merị -bátiĉ : 722, 730, 738-740, 747-748, 751-752, 754, 762, 781, 786, 789, 793-795, 799, 803-806, 820, 822, 827, 839, 841, 847, 849-850, 854, 864, 869-870, 886, 889, 891, 900.

măr pădurét; merị ~ : 723, 756, 759, 763, 778, 783-784.

măr sălbátec sau ~ pădurét : 733.

măr sălbátẹc : 753, 755, 877.

pom pădurét; poáme -rétẹ, măr ~ : 757.

măr sălbátic; mére pădurétẹ : 760.

măr pădurésc; merị -réștị : 780.

mắăr pădurét; merị -rétị sau sălbátic; -bátiĉ : 787.

pădurét; -rétị : 815.

măr pădurét; merị -rétlị : 818, 871

măr sălbátic, pădurét; merị -rétị 821.

măr sălbátic; merị -bátiĉ, măr pădurét; merị -rétị : 823, 829, 842, 888, 890, 897.

măr sălbátịcᵘ; merị -bátịĉ sau pădurétᵘ; -rétị : 828.

sălbátic : 831.

pom sălbátic, măr pădurétᵘ; merị -rétị : 835-836.

măr sălbáticᵘ; merị -bátiĉ : 844, 846.

măr pădurḭét; merị -rḭétị : 848, 852, 858-859, 861, 873-874, 894, 898.

măr salbátic; merị -bátiĉ : 851, 866+: merị pădurétị.

mḭăr pădurḭézᵘ; mḭerị -rḭézị : 855.

măr sălbátecᵘ; merị -báteĉ : 863.

măr salbáticᵘ; merị -bátiĉ : 865.

măr pădurḭétᵘ; mḭerị -rḭétị : 868.

măr pădurét, ~ sạlbátic; merị -bátiĉ : 881.

măr ácru : 883.

măr sălbátecᵘ; merị -báteĉlị : 892.

măr sălbátic sau ~ ácru; merị sălbátiĉ sau ~ ácri : 893.

măr sălbátịc; merị sălbátẹĉ : 895.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

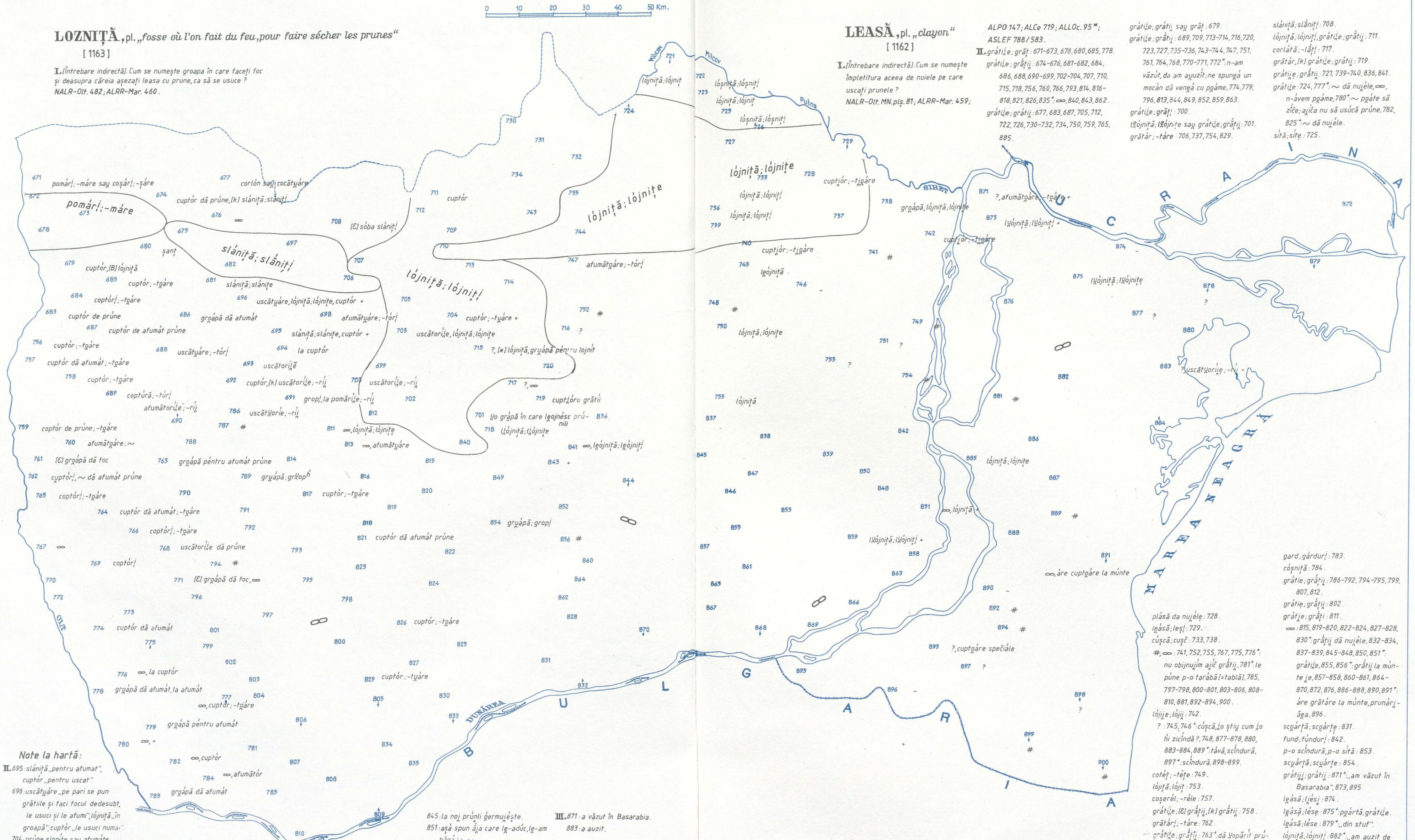

LOZNIȚĂ, pl. „*fosse où l'on fait du feu, pour faire sécher les prunes*"

[1163]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum se numește groapa în care faceți foc și deasupra căreia așezați leasa cu prune, ca să se usuce ? NALR-Olt. 482; ALRR-Mar. 460.*

Note la hartă:

II. 695: slánįță „pentru afumat", cuptór „pentru uscat".
696: uscătųáre „pe pari se pun grătiile și faci focul dedesubt, le usuci și le afumi", lójnįță „în groapă", cuptór „le usuci numai".
704: prúne șlonite saų afumáte.
780: s-afúmă, prúne-afumáte, poáme.
843: n-am văzút, dă ce să zic.
845: la noį prúnli germųiéște.
851: așá spun ăįa care le-adúc, le-am băgá la ∼.
859: prúne lŭojnițite.
873: „groapa și gratia".

III. 871: a văzut în Basarabia.
883: a auzit.

LEASĂ, pl. „*clayon*"

[1162]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum se numește împletitura aceea de nuiele pe care uscați prunele ? NALR-Olt. MN. plș. 81; ALRR-Mar. 459; ALPO 147; ALCe 719; ALLOc. 95*; ASLEF 788/583.*

II. grátįe; grăț: 671–673, 678, 680, 685, 778.
grátįe; grățįį: 674–676, 681–682, 684, 686, 688, 690–699, 702–704, 707, 710, 715, 718, 756, 760, 766, 793, 814, 816–818, 821, 826, 835⁺: ∞, 840, 843, 862.
grátįe; grátįį: 677, 683, 687, 705, 712, 722, 726, 730–732, 734, 750, 759, 765, 885.
grátįe; grátįį saų grăț: 679.
grátįe; grățįį: 689, 709, 713–714, 716, 720, 723, 727, 735–736, 743–744, 747, 751, 761, 764, 768, 770–771, 772⁺: n-am văzút, da am aųuzít; ne spuneá un mocán dă veneá cu poáme, 774, 779, 796, 813, 844, 849, 852, 859, 863.
grátįe; grățį: 700.
leójnįță; leójnįțe saų grátįe; grățįį: 701.
grătár; -táre 706, 737, 754, 829.
slánįță; slănįțį: 708.
lójnįță; lójnįțį, grátįe; grățįį: 711.
corlátă; -lățį: 717.
grătár, [k] grátįe; grátįį: 719.
grátįe; grățįį: 721, 739–740, 836, 841.
grátįe: 724, 777⁺: ∼ dă nuįéle, ∞, n-ávem poáme, 780⁺: ∼ poáte să zíče; aįíča nu să usúcă prúne, 782, 825⁺: ∼ dă nuįéle.
sítă; síte: 725.
plásă da nuįéle: 728.
leásă; leșį: 729.
cúșcă; cușč: 733, 738.
#, ∞: 741, 752, 755, 767, 775, 776⁺: nu obijnuįim aįíč grățįį, 781⁺: le púne p-o tarábă [=tablă], 785, 797–798, 800–801, 803–806, 808–810, 881, 892–894, 900.
lójįįe; lójįį: 742.
?: 745, 746⁺: cúșcă, ĭo știų cum ĭo hi zicíndă ?, 748, 877–878, 880, 883–884, 889⁺: távă, scíndură, 897⁺: scíndură, 898–899.
cotéț; -téțe: 749.
lójįță; lójįț: 753.
coșerél; -réle: 757.
grátįe; [ε] grățįį, [k] grățįį: 758.
grătárį; -táre: 762.
grátįe; grățįį: 763⁺: dă ŭopărít prúne.
uscătorįe, ∞: 769.
cóșurį, ∞: 773.
gard; gárdurį: 783.
cóșnįță: 784.
grátie; grățįį: 786–792, 794–795, 799, 807, 812.
grátie; grățįį: 802.
grátįe; grăți: 811.
∞: 815, 819–820, 822–824, 827–828, 830⁺: grățįį dă nuįéle, 832–834, 837–839, 845–848, 850, 851⁺: grátįe, 855, 856⁺: grățįį la múnte ĭe, 857–858, 860–861, 864–870, 872, 876, 886–888, 890, 891⁺: áre grătáre la múnte, prunárįăea, 896.
scoárță; scoárțe: 831.
fund; fúndurį: 842.
p-o scíndură, p-o sítă: 853.
scųárță; scųárțe: 854.
grátįįį; grátįį: 871⁺: „am văzut în Basarabia", 873, 895.
leásâ; lįésį: 874.
leásă; léșe: 875⁺: poártă, grátįe.
leásă; lése: 879⁺: „din stuf".
lójnįță; lójnįțį: 882⁺: „am auzit de la părinți și la munte, dar n-am văzut".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

FRUNTEA ȚUICII „eau-de-vie provenant du début de la distillation“

[1165]

I. [Întrebare indirectă]. Cum ziceți la țuica aceea care curge la început?

NALR-Olt. MN. plș. 80; ALRR-Mar. 463; ALFC 480.

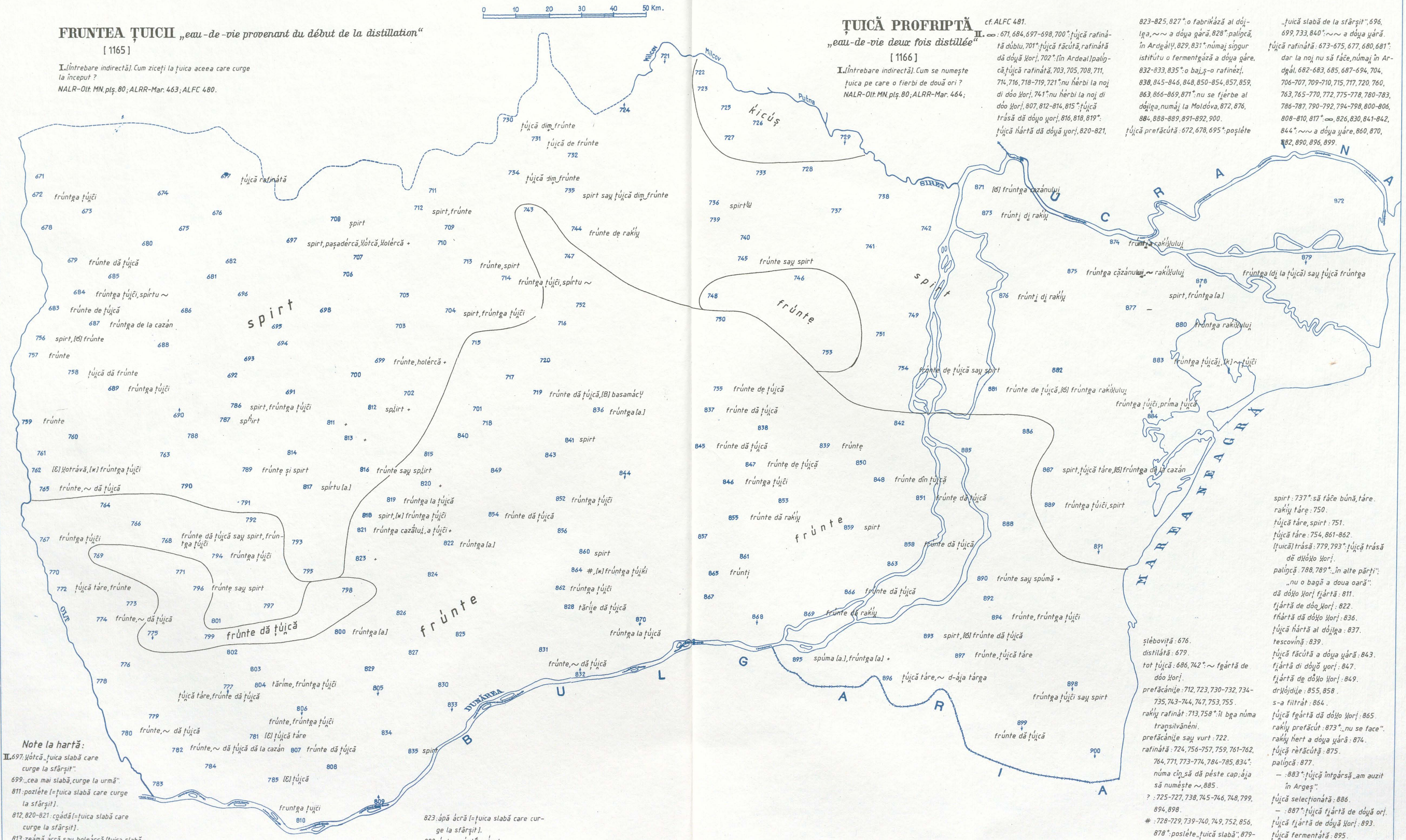

ȚUICĂ PROFRIPTĂ „eau-de-vie deux fois distillée“

[1166]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se numește țuica pe care o fierbi de două ori?

NALR-Olt. MN. plș. 80; ALRR-Mar. 464; cf. ALFC 481.

II. ∞: 671, 684, 697-698, 700+: țúi̯că rafinátă dúblu, 701+: țúi̯că făcútă, rafinátă dă dóu̯ă ŭori̯, 702+: [în Ardeal] palincă, țúi̯că rafinátă, 703, 705, 708, 711, 714, 716, 718-719, 721+: nu hérbi la noi̯ di dóo ŭori̯, 741+: nu hérbi la noi̯ di dóo ŭori̯, 807, 812-814, 815+: țúi̯că trásă dă dóu̯o u̯ori̯, 816, 818, 819+: țúi̯că hártă dă dóu̯ă u̯ori̯, 820-821, 823-825, 827+: o fabrikáză al dói̯lea, ~ ~ a dóu̯a u̯ară, 828+: palincă, în Ardealu̯, 829, 831+: númai̯ singur istitútu o fermenteáză a dóu̯a u̯are, 832-833, 835+: o bai̯ ș-o rafinézi̯, 838, 845-846, 848, 850-854, 857, 859, 863, 866-869, 871+: nu se fierbe al dói̯lea, numái̯ la Moldóva, 872, 876, 884, 888-889, 891-892, 900.

țúi̯că prefăcútă: 672, 678, 695+: poșléte „țuică slabă de la sfârșit”, 696, 699, 733, 840+: ~ ~ a dóu̯a u̯ară.

țúi̯că rafinátă: 673-675, 677, 680, 681+: dar la noi̯ nu să fáce, númai̯ în Ardeál, 682-683, 685, 687-694, 704, 706-707, 709-710, 715, 717, 720, 760, 763, 765-770, 772, 775-778, 780-783, 786-787, 790-792, 794-798, 800-806, 808-810, 817+: ∞, 826, 830, 841-842, 844+: ~ ~ a dóu̯a u̯are, 860, 870, 882, 890, 896, 899.

șlébovită: 676.
distilátă: 679.
tot țúi̯că: 686, 742+: ~ feártă de dóo ŭori̯.
prefăcánile: 712, 723, 730-732, 734-735, 743-744, 747, 753, 755.
rakíu̯ rafinát: 713, 758+: îl bea núma transilvănéni.
prefăcánile say vurt: 722.
rafinátă: 724, 756-757, 759, 761-762, 764, 771, 773-774, 784-785, 834+: núma cin să dă péste cap; ája să numéște ~, 885.
?: 725-727, 738, 745-746, 748, 799, 894, 898.
#: 728-729, 739-740, 749, 752, 856, 878+: posléte „țuică slabă”, 879-881.
prefăcút: 736.
spirt: 737+: să fáce búnă, táre.
rakíu̯ táre: 750.
țúi̯că táre, spirt: 751.
țúi̯că táre: 754, 861-862.
[țuică] trásă: 779, 793+: țúi̯că trásă dĕ du̯óu̯o ŭori̯.
palincă: 788, 789+: „în alte părți”; „nu o bagă a doua oară”.
dă dóu̯o ŭori̯ fiártă: 811.
fiártă de dóo ŭori̯: 822.
fhártă dă dóu̯o ŭori̯: 836.
țúi̯că hártă al dói̯lea: 837.
tescovínă: 839.
țúi̯că făcútă a dóu̯a u̯ară: 843.
fiártă di dóu̯ŏ u̯ori̯: 847.
fiártă de dóu̯o ŭori̯: 849.
dru̯ójdile: 855, 858.
s-a filtrát: 864.
țúi̯că feártă dă dóu̯o ŭori̯: 865.
rakíu̯ prefăcút: 873+: „nu se face”.
rakíu̯ hert a dóu̯a u̯ară: 874.
țúi̯că rèfăcútă: 875.
palincă: 877.
—: 883+: țúi̯că întoársă „am auzit în Argeș”.
țúi̯că selecționátă: 886.
—: 887+: țúi̯că fiártă de dóu̯ă ori̯.
țúi̯că fiártă de dóu̯ă ŭori̯: 893.
țúi̯că fermentátă: 895.
fiártă a dóu̯a u̯ară: 897.

BORHOT „résidu de la distillation des prunes"
[1167]

I. (Întrebare indirectă). Cum numiți ceea ce rămâne din prune după ce ați făcut țuica?
ALR II s.n. 251; NALR-Olt. MN plș. 80; ALRR-Mar. 462.

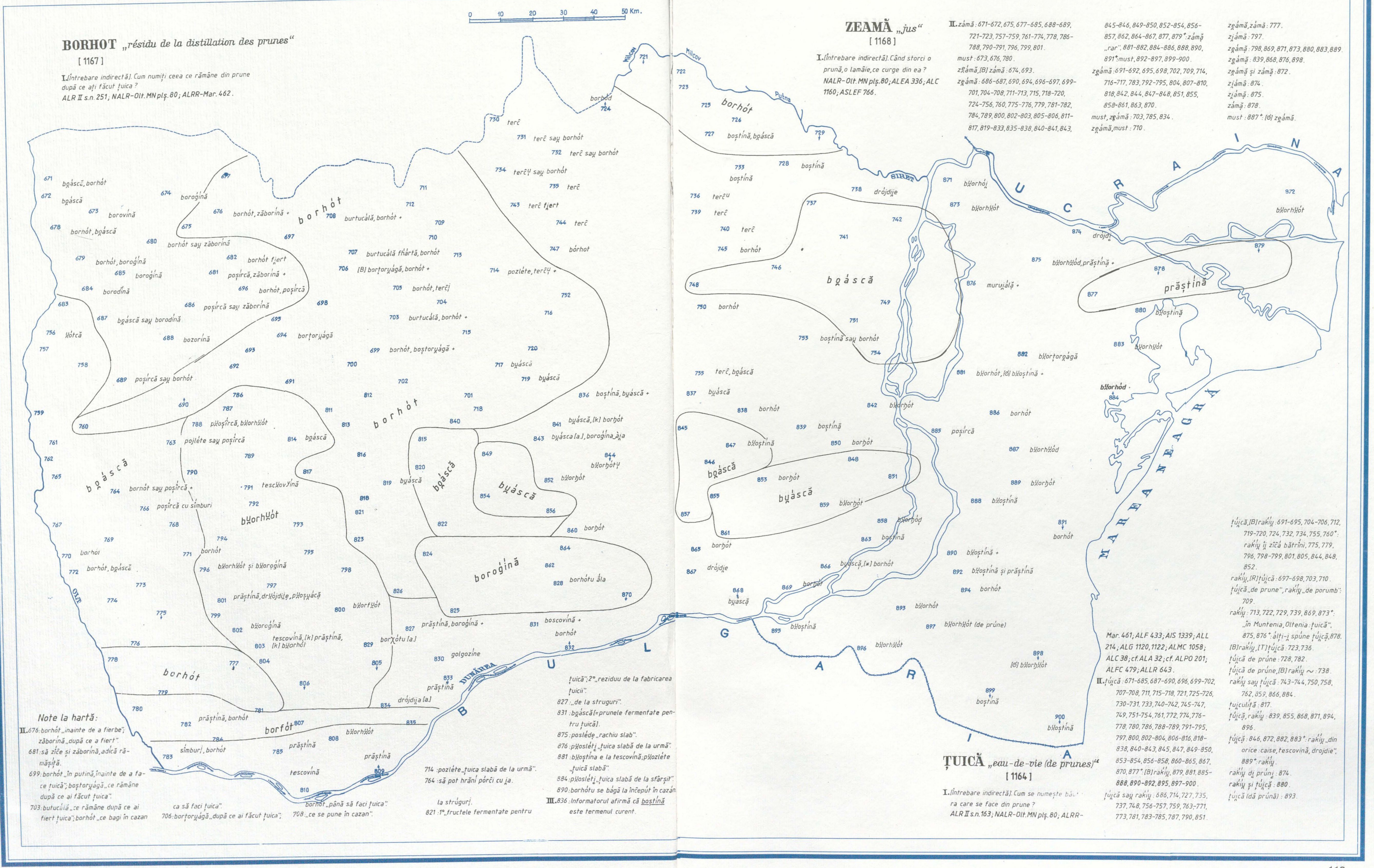

ZEAMĂ „jus"
[1168]

I. (Întrebare indirectă). Când storci o prună, o lamâie, ce curge din ea?
NALR-Olt. MN plș. 80; ALEA 336; ALC 1160; ASLEF 766.

II. zámă: 671-672, 675, 677-685, 688-689, 721-723, 757-759, 761-774, 778, 786-788, 790-791, 796, 799, 801.
must: 673, 676, 780.
zẹ̆ámă, [B] zámă: 674, 693.
zẹámă: 686-687, 690, 694, 696-697, 699-701, 704-708, 711-713, 715, 718-720, 724-756, 760, 775-776, 779, 781-782, 784, 789, 800, 802-803, 805-806, 811-817, 819-833, 835-838, 840-841, 843, 845-846, 849-850, 852-854, 856-857, 862, 864-867, 877, 879⁺: zámạ „rar", 881-882, 884-886, 888, 890, 891⁺: must, 892-897, 899-900.
zẹámă: 691-692, 695, 698, 702, 709, 714, 716-717, 783, 792-795, 804, 807-810, 818, 842, 844, 847-848, 851, 855, 858-861, 863, 870.
must, zẹámă: 703, 785, 834.
zẹámă, must: 710.
zẹámă, zámă: 777.
zịámă: 797.
zẹámă: 798, 869, 871, 873, 880, 883, 889.
zẹámặ: 839, 868, 876, 898.
zẹámặ și zámặ: 872.
zịámă: 874.
zịámặ: 875.
zámặ: 878.
must: 887⁺: [G] zẹámă.

ȚUICĂ „eau-de-vie (de prunes)"
[1164]

I. (Întrebare indirectă). Cum se numește băutura care se face din prune?
ALR II s.n. 163; NALR-Olt. MN plș. 80; ALRR-Mar. 461; ALF 433; AIS 1339; ALL 214; ALG 1120, 1122; ALMC 1058; ALC 38; cf. ALA 32; cf. ALPO 201; ALFC 479; ALLR 643.

II. țuịcă: 671-685, 687-690, 696, 699-702, 707-708, 711, 715-718, 721, 725-726, 730-731, 733, 740-742, 745-747, 749, 751-754, 761, 772, 774, 776-778, 780, 786, 788-789, 791-795, 797, 800, 802-804, 806-816, 818-838, 840-843, 845, 847, 849-850, 853-854, 856-858, 860-865, 867, 870, 877⁺: [B] rakịụ, 879, 881, 885-888, 890-892, 895, 897-900.
țuịcă sau rakịụ: 686, 714, 727, 735, 737, 748, 756-757, 759, 763-771, 773, 781, 783-785, 787, 790, 851.
țuịcă, [B] rakịụ: 691-695, 704-706, 712, 719-720, 724, 732, 734, 755, 760⁺: rakịụ îi zîcî bătrîni, 775, 779, 796, 798-799, 801, 805, 844, 848, 852.
rakịụ, [R] țuịcă: 697-698, 703, 710.
țuịcă „de prune", rakịụ „de porumb": 709.
rakịụ: 713, 722, 729, 739, 869, 873⁺: „în Muntenia, Oltenia: țuică", 875, 876⁺: alți-i spune țuịcă, 878.
[B] rakịụ, [T] țuịcă: 723, 736.
țuịcă de prune: 728, 782.
țuịcă de prune, [B] rakịụ ~: 738.
rakịụ sau țuịcă: 743-744, 750, 758, 762, 859, 866, 884.
țuịculiță: 817.
țuịcă, rakịụ: 839, 855, 868, 871, 894, 896.
țuịcặ: 846, 872, 882, 883⁺: rakịụ „din orice: caise, tescovină, drojdie", 889⁺: rakịụ.
rakịụ dị prunị: 874.
rakịụ și țuịcặ: 880.
țuịcă (dă prúnă): 893.

Note la hartă:

II. 676: borhót „înainte de a fierbe"; zăborínă „după ce a fiert".
681: să zîce și zăborínă, adică rămășiță.
699: borhót „în putină, înainte de a face țuică"; boștoryágă „ce rămâne după ce ai făcut țuica".
703: butucálă „ce rămâne după ce ai fiert țuica"; borhót „ce bagi în cazan ca să faci țuica".
706: borțoryágă „după ce ai făcut țuica".
708: „ce se pune în cazan". borhot „până să faci țuica".
714: pozléte „țuica slabă de la urmă".
764: să pot hrăni porci cu ịa.
821: 1° „fructele fermentate pentru țuică"; 2° „reziduu de la fabricarea țuicii".
la strugurí.
827: „de la struguri".
831: bọáscă (= prunele fermentate pentru țuică).
875: poslédẹ „rachiu slab".
876: pụosléțị „țuica slabă de la urmă".
881: bụoștína e la tescovină; pụozléte „țuica slabă".
884: pụosléțị „țuica slabă de la sfârșit".
890: borhótu se bagă la început în cazán.
III. 836: Informatorul afirmă că boștínă este termenul curent.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CIREAȘĂ, pl. „cerise“
[1169]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 26)
Cf. ALR II s.n. 208-209; NALR-Olt. 483; ALM 138; ALF 217; AIS 1282; ALPY 43; ALL 466; cf. ALG 98; ALMC 283; ALPO 118; ALW I, 8; ALA 432; ALS 476; ALB 624; ALBRAM 286; ALCe 708; ALFC 452; ALIFO 256*; ALJA 451; ALLOc. 213; ALLOr. 278-279; ALLR 151; ALN 359*; ALP 498; ASLEF 740.

CIREȘ, pl. „cerisier“
[1170]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face cireșe?
NALR-Olt. MN plș. 80; ALF 218; AIS 1263; ALL 466; ALG 96; ALMC 283; ALPO 1170; ALA 433; ALB 623; ALBRAM 287; ALCe 708; ALFC 453; ALIFO 256*; ALJA 452; ALLOc. 212; ALLOr. 278-279; ALLR 151; ALN 359; ALP 499; ASLEF 783/578.

II. čireș; ~ : 671-672, 678, 684-685, 688, 723, 756-757, 759-761, 763-771, 773-780, 784-785, 790, 796, 801, 807, 818, 872, 878, 895.
čireș; -reși : 673-675, 677, 679, 681-682, 686-687, 689-691, 694-695, 699, 701-702, 704-705, 707, 709-713, 715-720, 722, 724-755, 762, 781-783, 789, 791-792, 795, 799, 802, 804, 808-809, 813-815, 817, 819, 821, 825-827, 830, 832-835, 840-841, 843, 845, 847, 851-853, 856-857, 860, 862, 864, 870, 877, 879, 881-882, 885-886, 890, 894*: [x] čireșî, ~, 897-900.
čireși; ~ : 676, 680, 683, 692, 696-698, 700, 703, 706, 708, 772, 811, 820, 822, 842, 874, 880, 887-888.
čireș; ~ : 693, 758, 829, 838, 854, 867, 875.
čireșu; -reși : 714, 836-837, 846, 858, 863, 865-866.
șireș; -reși : 721.
čireș; -reșĭ : 786-788, 793-794, 797-798, 803, 806, 810, 889.
čirișar; -șari : 800.
čireșar; -șari : 805.
čirieș; -rieși : 812.
čireș; -reși : 816, 823, 831, 849-850.
čereș; -reși : 824.
čireșu; -reș : 828.
čireș; -reși, [k] vișin; vișini : 839.
čireșu; -reși : 844, 869.
čireeșu; -reeși : 848, 855.
čirieș; -rieși : 859, 861.
vișănu; vișeni : 868.
čureș; -reși, čireș; -reși : 871.
čiureș; ~ : 873.
čireșu, čureșu; čureșî : 876.
čereș; ~ : 883.
čureși; ~ : 884.
čireșu; -reș : 891.
čureșu; -reși : 892.
čireș; ~ sau čureș; ~ : 893.
čureș; ~ : 896*: parcă s-ar auzi, parcă nu s-ar auzi i la „doi“.

PARĂ, pl. „poire“
[1154]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 24).
WLAD 10; NALR-Olt. MN plș. 79; ALM 14; ALF 1047; AIS 1258-1259; ALL 470; ALMC 291; ALPO 431; ALW I 75; ALA 1028; cf. ALEA 362; ALC 1076; ALB 633; ALBRAM 302; ALCe 712; ALFC 460; ALJA 465; ALLOc. 224; ALLOr. 292; ALLR 156; ALN 357; ALP 504; ASLEF 736.

II. pară; pere : 671-720, 724, 727, 729-735, 737-739, 743-745, 747-748, 750, 752, 754-756, 758-761, 763-792, 794, 799-800, 802-807, 809-818, 820-830, 832-833, 835-836, 840-846, 849-854, 856-857, 859-863, 866, 870, 884-886, 888, 893*: [V] ajlama; -male, 894-897, 899-900.
pară; peri : 721, 741, 867.
pară; pere : 722-723, 725-726, 728, 736, 740, 742, 746, 751, 753, 795-796, 819, 864-865, 877, 882.
pară; peri : 749, 834.
pară; perĕ : 757, 762.
pară; pere : 793, 797-798, 801, 808, 872, 875-876, 878*: prăsadă; -sadi „pere altoite, mari“, 880*: prisadă; -sade „soi de pere lungi“.
mătrună; -trune : 831*: pară nu să zice.
pară; pere : 839, 847, 868-869, 879, 889.
pară; peere : 848, 855, 858.
pară; piere : 871, 883.
pară; pieri : 873*: prisadă; -sadi „soi de pere mari“.
pară; pieri : 874.
prisadă; -sade : 881*: pară; pere „mică și rotundă“.
pară; piere : 887, 890-892.
pară; pierie : 898.

PĂR, pl. „poirier“
[1155]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face pere?
NALR-Olt. MN plș. 79; ALF 1049, supl. I; AIS 1256; ALL 471, 1051; ALMC 291; ALPO 432; ALA 1027; ALC 1075; ALB 634; ALBRAM 303; ALCe 712; ALFC 460; ALIFO 268; ALJA 466; ALLOc. 224; ALLOr. 292; ALLR 156; ALN 358; ALP 505.

II. păr; peri : 671-785, 790, 800-802, 804, 806-827, 829-830, 832*: [D] motrună [= soi de pere mai mari și tari], 833-835, 838-843, 845, 849-851, 853-854, 856-857, 859-862, 864, 867, 870-871, 874-877, 879, 882-883, 885-889, 893*: [V] ajlamal; -mali, 894-897, 899-900.
păăr; peri : 786, 789, 791, 793, 798.
păăr; peri : 787-788, 792, 794-797, 799, 803, 805, 852, 855.
păru; peri : 828, 836-837, 846, 863, 865-866, 869, 892.
mătrun; -truni : 831.
piăru; pieri : 844, 848, 868.
piăr; pieri : 847, 858.
păr; pieri : 872-873, 884, 890, 898.
păr; pieri, prăsad; -sad : 878.
păr; peri, prisad; -sadi : 880.
prisad; -sazi, păr; peri : 881.
păru; pieri : 891.

Note la hartă:
II. 834: „la moși le leagă la cuada olii“.
839: „sunt mai negre și mai dulci decât cireșele“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

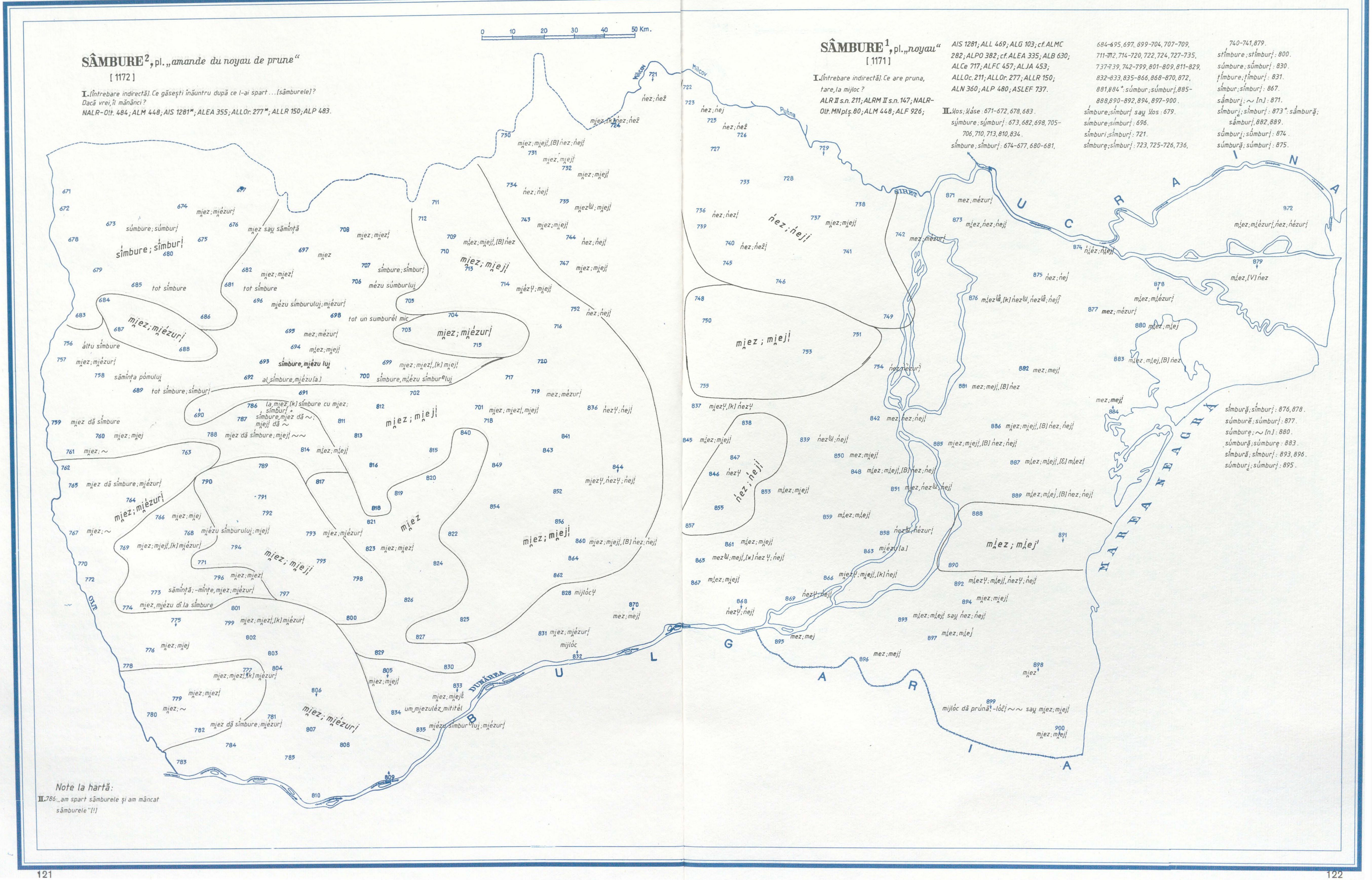

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 364

VIȘINE, sg. „griottes“

[1173]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți acelea care seamănă cu cireșele, dar sunt ceva mai acrișoare și se coc mai târziu ?
ALM 278; NALR-Olt.MNplș.80; ALRR-Mar. 465; ALF 218; AIS 1263; ALL 466; ALG 96; ALC 477; ALCo 286.

VIȘIN, pl. „griottier“

[1174]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face vișine?
NALR-Olt.MN plș. 81; ALRR-Mar. 466; ALG 96; ASLEF 782 / 577.

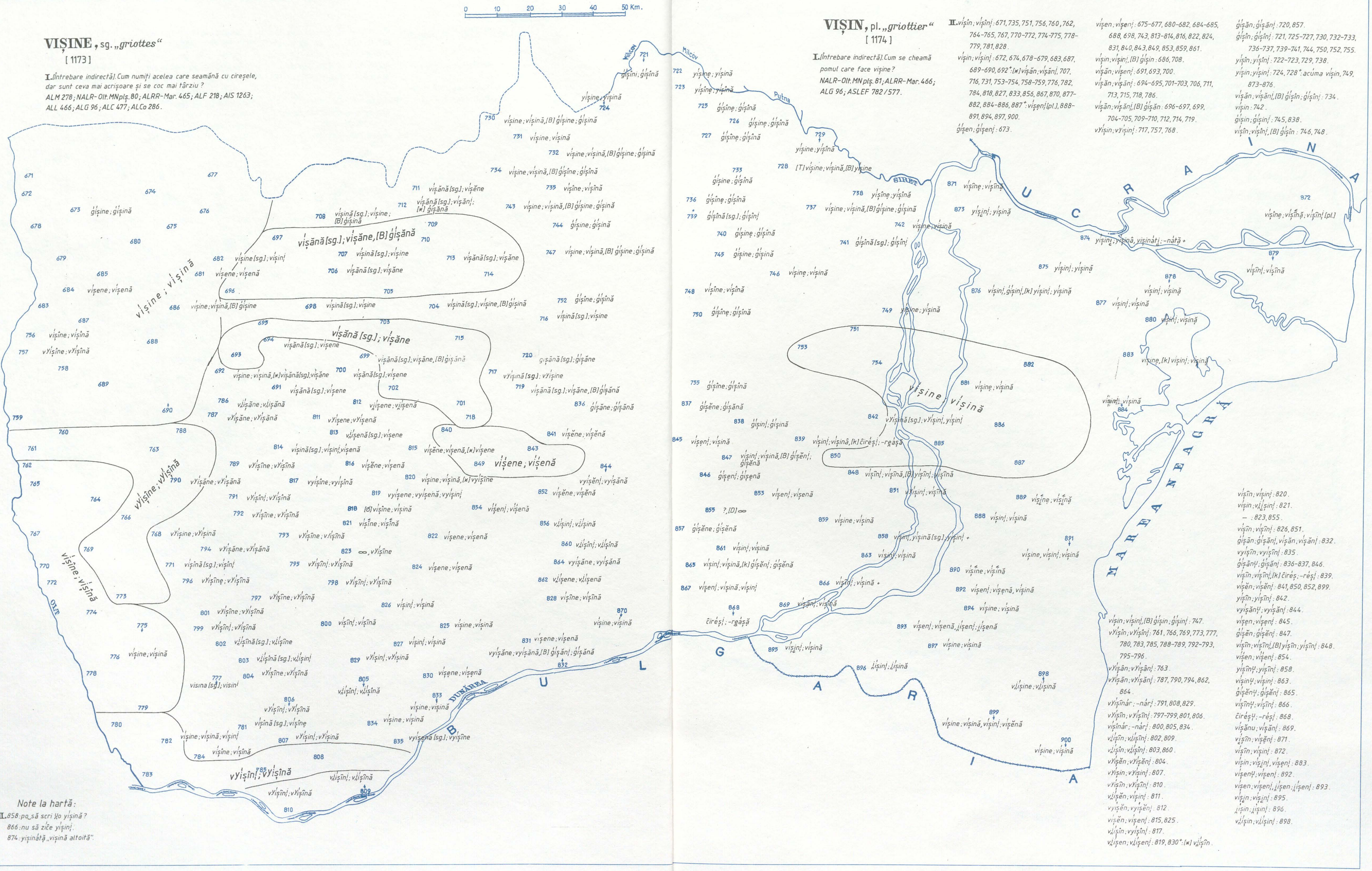

II. vișîn; vișînį: 671, 735, 751, 756, 760, 762, 764–765, 767, 770–772, 774–775, 778–779, 781, 828.
vișin; vișinį: 672, 674, 678–679, 683, 687, 689–690, 692⁺: [×] vișăn; vișănį, 707, 716, 731, 753–754, 758–759, 776, 782, 784, 818, 827, 833, 856, 867, 870, 877–882, 884–886, 887⁺: vișenį [pl.], 888–891, 894, 897, 900.
ğișen; ğișenį: 673.
vișen; vișenį: 675–677, 680–682, 684–685, 688, 698, 743, 813–814, 816, 822, 824, 831, 840, 843, 849, 853, 859, 861.
vișin; vișinį, [B] ğișin: 686, 708.
vișăn; vișenį: 691, 693, 700.
vișăn; vișănį: 694–695, 701–703, 706, 711, 713, 715, 718, 786.
vișăn; vișănį, [B] ğișăn: 696–697, 699, 704–705, 709–710, 712, 714, 719.
vYișin; vYișinį: 717, 757, 768.
ğișăn; ğișănį: 720, 857.
ğișîn; ğișînį: 721, 725–727, 730, 732–733, 736–737, 739–741, 744, 750, 752, 755.
yișîn; yișînį: 722–723, 729, 738.
yișin; yișinį: 724, 728⁺: acuma vișin, 749, 873–876.
vișăn; vișănį, [B] ğișîn; ğișînį: 734.
vișin: 742.
ğișin; ğișinį: 745, 838.
vișîn; vișînį, [B] ğișîn: 746, 748.
vișin; vișinį, [B] ğișin; ğișinį: 747.
vYișîn; vYișînį: 761, 766, 769, 773, 777, 780, 783, 785, 788–789, 792–793, 795–796.
vYișân; vYișânį: 763.
vYișăn; vYișănį: 787, 790, 794, 862, 864.
vYișînár; -nárį: 791, 808, 829.
vYișîn; vYișînį: 797–799, 801, 806.
vișînár; -nárį: 800, 805, 834.
vįișîn; vįișînį: 802, 809.
vįișîn; vįișînį: 803, 860.
vYișĕn; vYișĕnį: 804.
vYișin; vYișinį: 807.
vYișîn; vYișînį: 810.
vįișĕn; vișinį: 811.
vyișĕn; vyișĕnį: 812.
vișĕn; vișenį: 815, 825.
vįișîn; vyișînį: 817.
vįișen; vįișenį: 819, 830⁺: [×] vįișîn.
vișîn; vișinį: 820.
vișin; vįișinį: 821.
— : 823, 855.
vișîn; vișînį: 826, 851.
ğișăn; ğișănį, vișăn; vișănį: 832.
vyișîn; vyișînį: 835.
ğișănᵘ; ğișănį: 836–837, 846.
vișîn; vișînį, [k] čireș; -reșį: 839.
vișĕn; vișĕnį: 841, 850, 852, 899.
yișîn; yișînį: 842.
vyișănᵘ; vyișănį: 844.
vișen; vișenį: 845.
ğișĕn; ğișĕnį: 847.
vișîn; vișînį, [B] yișîn; yișînį: 848.
vișen; vișenį: 854.
yișînᵘ; yișînį: 858.
vișinᵘ; vișinį: 863.
ğișĕnᵘ; ğișĕnį: 865.
vișînᵘ; vișînį: 866.
čireșᵘ; -reșį: 868.
vișănu; vișănį: 869.
vișîn; vișĕnį: 871.
vișîn; vișinį: 872.
vișin; vișinį, vișenį: 883.
vișenᵘ; vișenį: 892.
visen; vișenį, įișen; įișenį: 893.
vișin; vișinį: 895.
įișin; įișinį: 896.
vįișin; vįișinį: 898.

Note la hartă:
II. 858: po să scri ᵘo yișină?
866: nu să zice yișinį.
874: yișinátă „vișină altoită".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

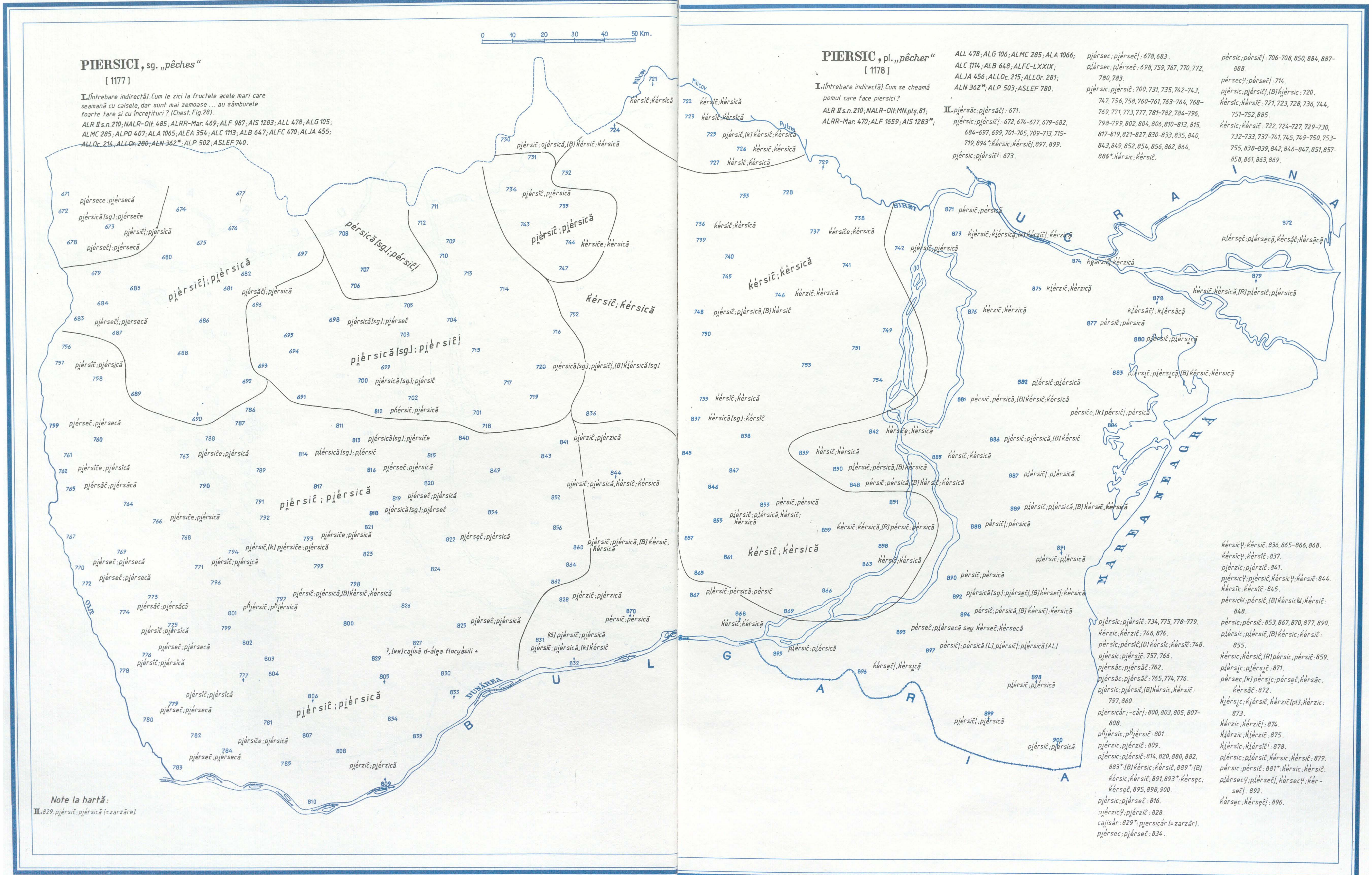

PIERSICI, sg. „*pêches*"

[1177]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum le zici la fructele acele mari care seamană cu caisele, dar sunt mai zemoase ... au sâmburele foarte tare şi cu încreţituri ? (Chest. Fig.28).*

ALR II s.n. 210; NALR-Olt. 485; ALRR-Mar. 469; ALF 987; AIS 1283; ALL 478; ALG 105; ALMC 285; ALPO 407; ALA 1065; ALEA 354; ALC 1113; ALB 647; ALFC 470; ALJA 455; ALLOc. 214; ALLOr. 280; ALN 362; ALP 502; ASLEF 740.*

Note la hartă:

II. *829. piersić; piersică (= zarzăre).*

PIERSIC, pl. „*pêcher*"

[1178]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face piersici?*

ALR II s.n. 210; NALR-Olt. MN. pl.ş. 81; ALRR-Mar. 470; ALF 1659; AIS 1283; ALL 478; ALG 106; ALMC 285; ALA 1066; ALC 1114; ALB 648; ALFC-LXXIX; ALJA 456; ALLOc. 215; ALLOr. 281; ALN 362*; ALP 503; ASLEF 780.*

II. *piersăc; piersăći : 671.*
piersic; piersići : 672, 674–677, 679–682, 684–697, 699, 701–705, 709–713, 715–719, 894⁺: kersic; kersići, 897, 899.
piersic; piersîći : 673.
piersec; piersеći : 678, 683.
piersec; piersеć : 698, 759, 767, 770, 772, 780, 783.
piersic; piersić : 700, 731, 735, 742–743, 747, 756, 758, 760–761, 763–764, 768–769, 771, 773, 777, 781–782, 784–796, 798–799, 802, 804, 806, 810–813, 815, 817–819, 821–827, 830–833, 835, 840, 843, 849, 852, 854, 856, 862, 864, 886⁺: kersic; kersić.
persic; persići : 706–708, 850, 884, 887–888.
persecu; persеći : 714.
piersic; piersići, [B] kiersic : 720.
kersîc; kersîć : 721, 723, 728, 736, 744, 751–752, 885.
kersic; kersić : 722, 724–727, 729–730, 732–733, 737–741, 745, 749–750, 753–755, 838–839, 842, 846–847, 851, 857–858, 861, 863, 869.
piersîc; piersîć : 734, 775, 778–779.
kerzic; kerzić : 746, 876.
persîc; persîć, [B] kersîc; kersîć : 748.
piersic; piersîć : 757, 766.
piersâc; piersăć : 762.
piersăc; piersăć : 765, 774, 776.
piersic; piersić, [B] kersic; kersić : 797, 860.
piersicár; -cári : 800, 803, 805, 807–808.
phiersic; phiersić : 801.
pierzic; pierzić : 809.
piersic; piersić : 814, 820, 880, 882, 883⁺: [B] kersic; kersić, 889⁺: [B] kersic; kersić, 891, 893⁺: kersec; kersеć, 895, 898, 900.
piersic; piersеć : 816.
pierzicu; pierzić : 828.
caisár : 829⁺: piersicár (= zarzăr).
piersec; piersеć : 834.
kersicu; kersić : 836, 865–866, 868.
kersîcu; kersîć : 837.
pierzic; pierzić : 841.
piersicu; piersić, kersicu; kersić : 844.
kersîc; kersîć : 845.
persicu; persić, [B] kersicu; kersić : 848.
persic; persić : 853, 867, 870, 877, 890.
piersic; piersić, [B] kersic; kersić : 855.
kersic; kersić, [R] persic; persić : 859.
piersic; piersić : 871.
persec, [k] persic; persеć, kersăc; kersăć : 872.
kiersic; kiersić, kerzić [pl.]; kerzic : 873.
kerzic; kerzići : 874.
kierzic; kierzić : 875.
kiersîc; kiersîći : 878.
piersic; piersić, kersic; kersić : 879.
persic; persić : 881⁺: kersic; kersić.
piersecu; piersеći, kersecu; kersеći : 892.
kersec; kersеći : 896.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

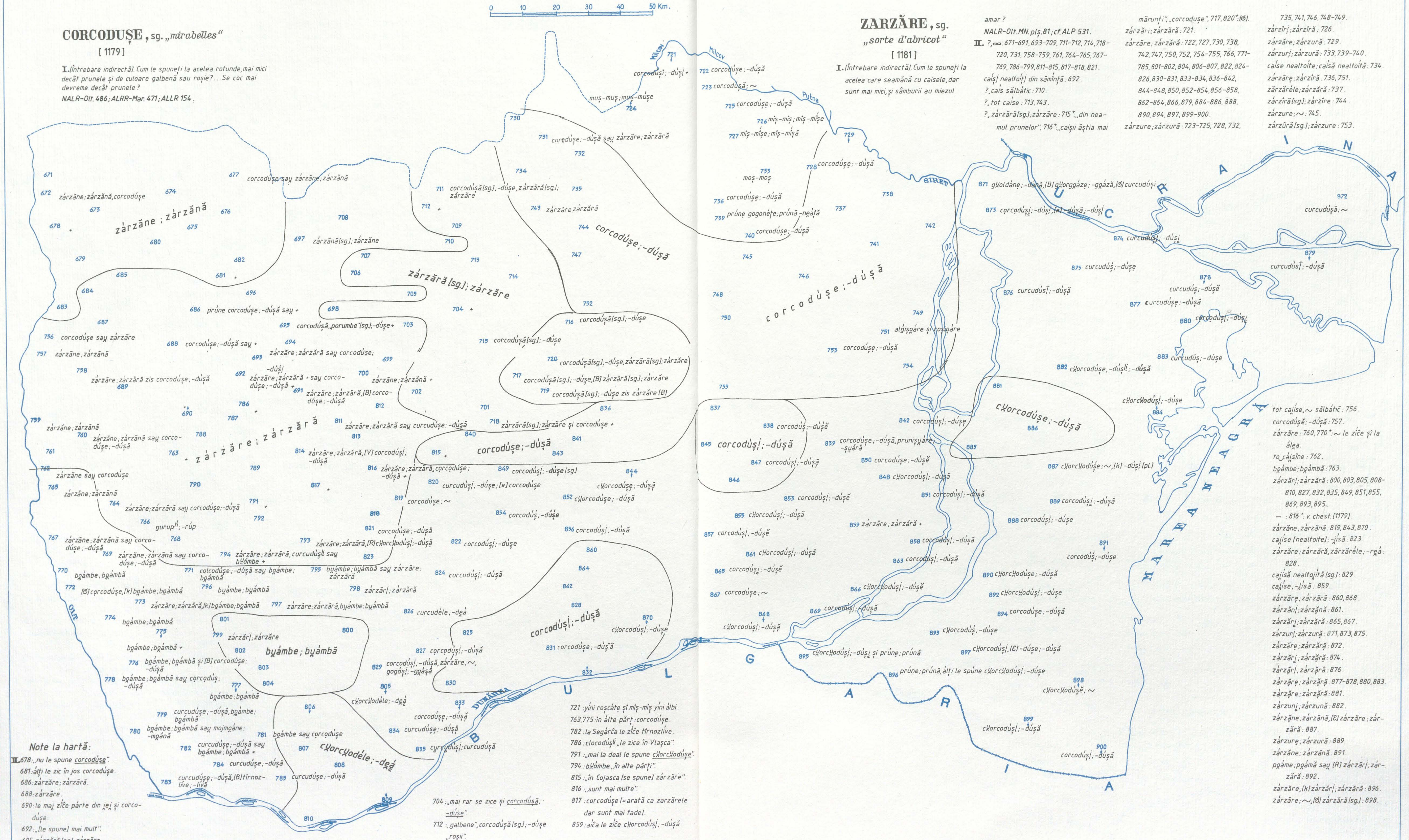

CORCODUȘE, sg. „mirabelles“
[1179]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spuneți la acelea rotunde, mai mici decât prunele și de culoare galbenă sau roșie?... Se coc mai devreme decât prunele?

NALR-Olt. 486; ALRR-Mar. 471; ALLR 154.

ZARZĂRE, sg. „sorte d'abricot“
[1181]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spuneți la acelea care seamănă cu caisele, dar sunt mai mici, și sâmburii au miezul amar?

NALR-Olt. MN. plș. 81; cf. ALP 531.

II. ?, ∞: 671-691, 693-709, 711-712, 714, 718-720, 731, 758-759, 761, 764-765, 767-769, 786-799, 811-815, 817-818, 821.
caíș¡ nealtoíț¡ din sămînță: 692.
?, caís sălbátic: 710.
?, tot caíse: 713, 743.
?, zárzără [sg.]; zárzăre: 715⁺: „din neamul prunelor", 716⁺: „caișii ăștia mai mărunți"; „corcodușe", 717, 820⁺: [б].
zárzări; zárzără: 721.
zárzăre, zárzără: 722, 727, 730, 738, 742, 747, 750, 752, 754-755, 766, 771-785, 801-802, 804, 806-807, 822, 824-826, 830-831, 833-834, 836-842, 844-848, 850, 852-854, 856-858, 862-864, 866, 879, 884-886, 888, 890, 894, 897, 899-900.
zárzure; zárzură: 723-725, 728, 732, 735, 741, 746, 748-749.
zárzîr¡; zárzîră: 726.
zárzăre; zárzură: 729.
zárzur¡; zárzură: 733, 739-740.
caíse nealtoíte; caísă nealtoíță: 734.
zárzăre; zárzîră: 736, 751.
zărzăréle; zárzără: 737.
zárzîră [sg.]; zárzîre: 744.
zárzure; ∼: 745.
zárzûră [sg.]; zárzure: 753.
tot caíise, ∼ sălbátic: 756.
corcodúșĕ; -dúșă: 757.
zárzăre: 760, 770⁺: ∼ le zíce și la álea.
to‿cáisîne: 762.
bγámbe; bγámbă: 763.
zárzăr¡; zárzără: 800, 803, 805, 808-810, 827, 832, 835, 849, 851, 855, 869, 893, 895.
— : 816⁺: v. chest. [1179].
zárzăne; zárzănă: 819, 843, 870.
caíise [nealtoite]; -íisă: 823.
zárzăre; zárzără, zărzăréle; -reá: 828.
caíisă nealtoíită [sg.]: 829.
caíise; -íisă: 859.
zárzăre; zárzără: 860, 868.
zárzăn¡; zárzănă: 861.
zárzăr¡; zárzără: 865, 867.
zárzur¡; zárzură: 871, 873, 875.
zárzăre; zárzără: 872.
zárzăr¡; zárzără: 874.
zárzăr¡; zárzără: 876.
zárzăre; zárzără: 877-878, 880, 883.
zárzăre; zárzără: 881.
zárzun¡; zárzună: 882.
zárzăne; zárzănă, [ɛ] zárzăre; zárzără: 887.
zárzure; zárzură: 889.
zárzăne; zárzănă: 891.
pγáme; pγámă saụ [R] zárzăr¡; zárzără: 892.
zárzăre, [k] zárzăr¡; zárzără: 896.
zárzăre; ∼, [б] zárzără [sg.]: 898.

Note la hartă:

II. 678: „nu le spune corcodușe".
681: álți le zic în jos corcodúșe.
686: zárzăre; zárzără.
688: zárzăre.
690: le maị zíce párte din ịeị și corcodúșe.
692: „[le spune] mai mult".
695: zárzără [sg.]; zárzăre.
700: „se mai zice și zárzără".
704: „mai rar se zice și corcodúșă; -dúșe".
712: „galbene", corcodúșă [sg.]; -dúșe „roșii".
718: da maị mult zárzăre.
721: yini roșcáte și mĭș-mĭș yini álbi.
763, 775: în álte părț: corcodúșe.
782: la Segárca le zíce tîrnozlíve.
786: clocodúșⁱ „le zice în Vlașca".
791: „mai la deal le spune cᵘorcᵘodúșe".
794: bᵘómbe „în alte părți".
815: „în Cojasca [se spune] zárzăre".
816: „sunt mai multe".
817: corcodúșe [= arată ca zarzărele dar sunt mai fade].
859: aíca le zíce cᵘorcodúș¡; -dúșă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

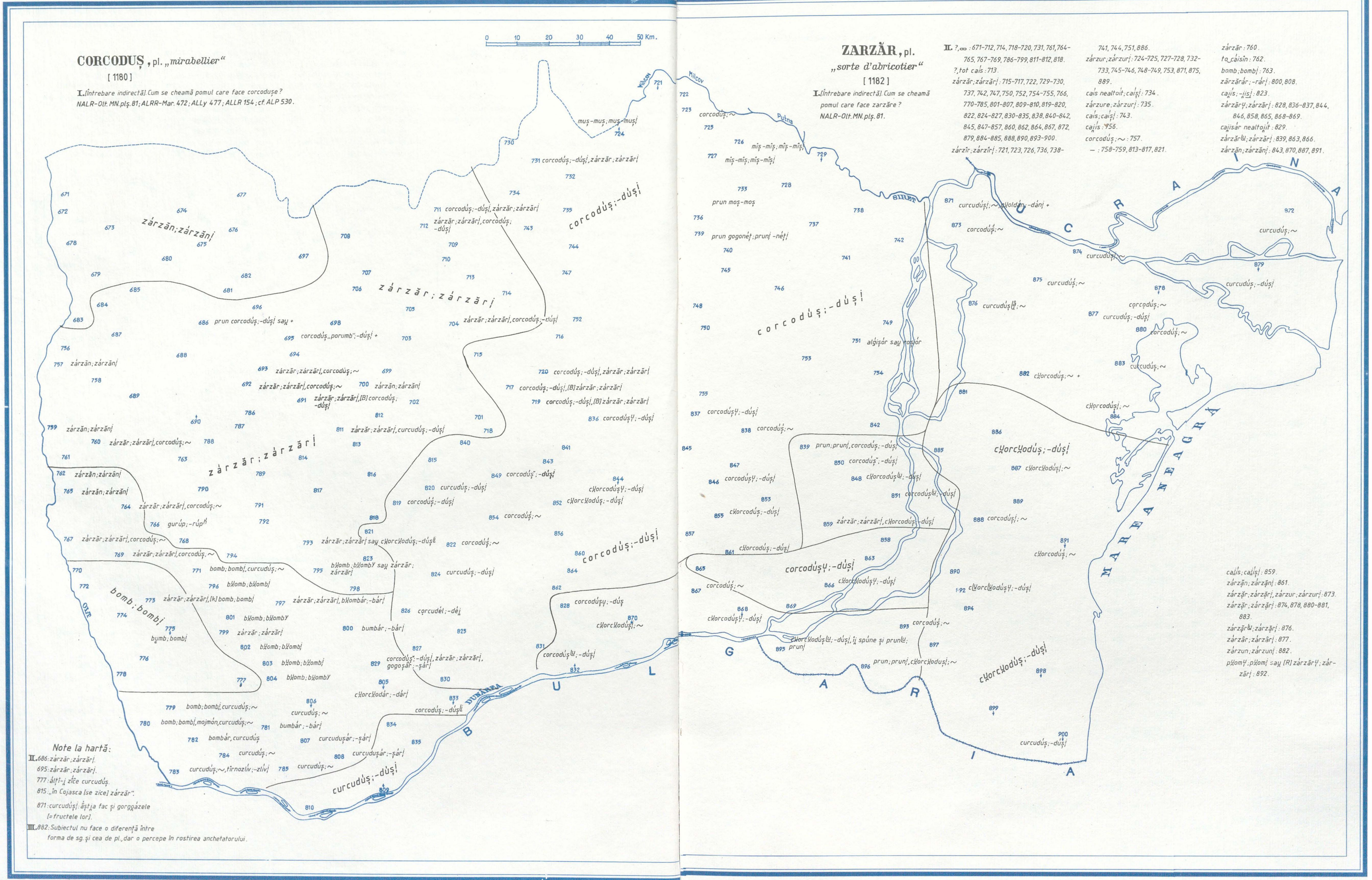

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

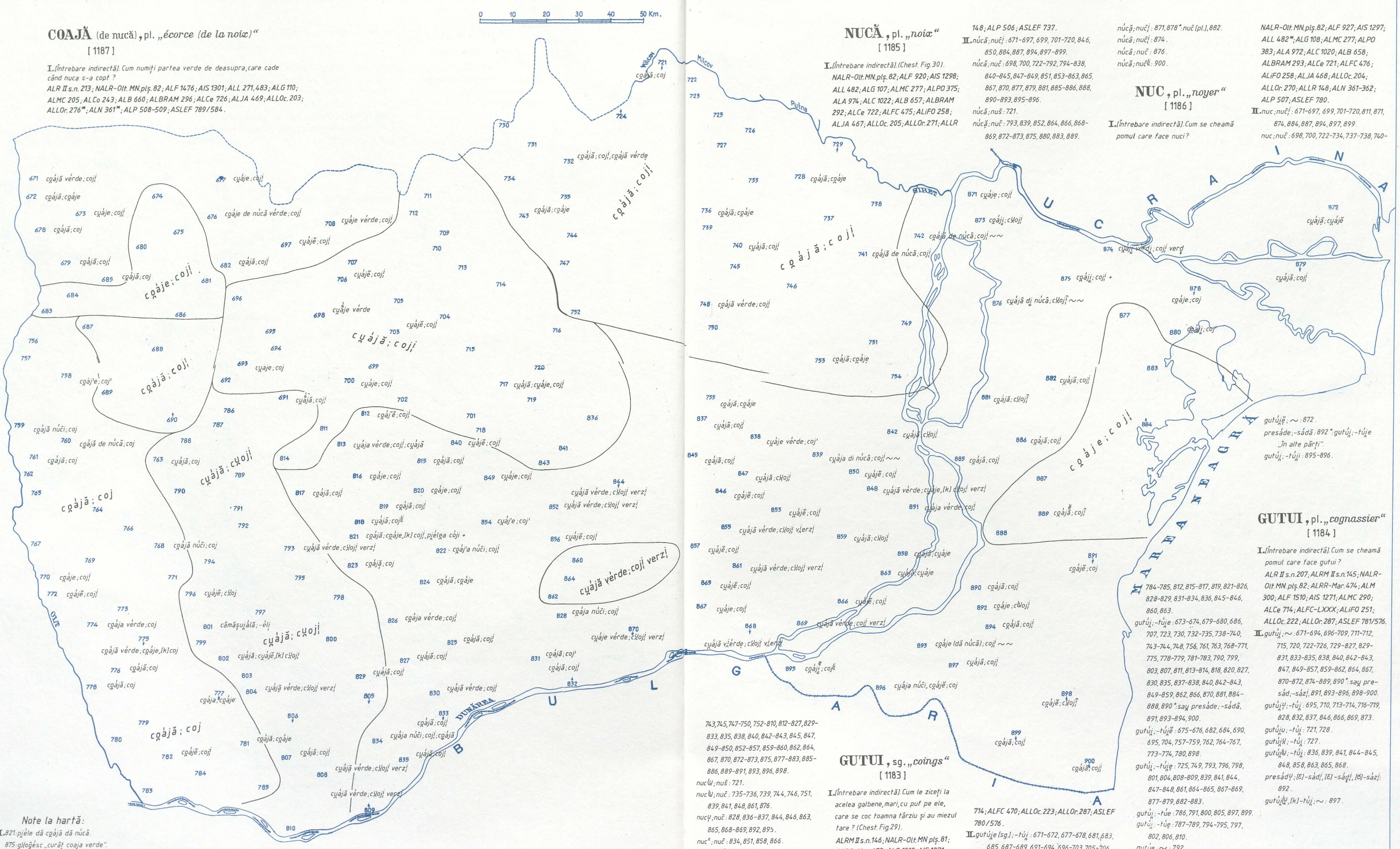

COAJĂ (de nucă), pl. „écorce (de la noix)“
[1187]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți partea verde de deasupra, care cade când nuca s-a copt ?
ALR II s.n. 213; NALR-Olt. MN.plș. 82; ALF 1476; AIS 1301; ALL 271,483; ALG 110; ALMC 205; ALCo 243; ALB 660; ALBRAM 296; ALCe 726; ALJA 469; ALLOc. 203; ALLOr. 276*; ALN 361*; ALP 508-509; ASLEF 789/584.

NUCĂ, pl. „noix“
[1185]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 30).
NALR-Olt. MN.plș. 82; ALF 920; AIS 1298; ALL 482; ALG 107; ALMC 277; ALPO 375; ALA 974; ALC 1022; ALB 657; ALBRAM 292; ALCe 722; ALFC 475; ALiFO 258; ALJA 467; ALLOc. 205; ALLOr. 271; ALLR 148; ALP 506; ASLEF 737.

II. núcă; nucį : 671-697, 699, 701-720, 846, 850, 884, 887, 894, 897-899.
núcă; nuĉ : 698, 700, 722-792, 794-838, 840-845, 847-849, 851, 853-863, 865, 867, 870, 877, 879, 881, 885-886, 888, 890-893, 895-896.
núcă; nuŝ : 721.
núcạ; nuĉ : 793, 839, 852, 864, 866, 868-869, 872-873, 875, 880, 883, 889.
núcạ; nucį : 871, 878*: nuĉ [pl.], 882.
núcâ; nucį : 874.
núcâ; nuĉ : 876.
núcă; nuĉľ : 900.

NUC, pl. „noyer“
[1186]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face nuci?
NALR-Olt. MN.plș. 82; ALF 927; AIS 1297; ALL 482*; ALG 108; ALMC 277; ALPO 383; ALA 972; ALC 1020; ALB 658; ALBRAM 293; ALCe 721; ALFC 476; ALiFO 258; ALJA 468; ALLOc. 204; ALLOr. 270; ALLR 148; ALN 361-362; ALP 507; ASLEF 780.

II. nuc; nucį : 671-697, 699, 701-720, 811, 871, 874, 884, 887, 894, 897, 899.
nuc; nuĉ : 698, 700, 722-734, 737-738, 740-743, 745, 747-750, 752-810, 812-827, 829-833, 835, 838, 840, 842-843, 845, 847, 849-850, 852-857, 859-860, 862, 864, 867, 870, 872-873, 875, 877-883, 885-886, 889-891, 893, 896, 898.
nucŭ; nuŝ : 721.
nucŭ; nuĉ : 735-736, 739, 744, 746, 751, 839, 841, 848, 861, 876.
nucụ; nuĉ : 828, 836-837, 844, 846, 863, 865, 868-869, 892, 895.
nucᵋ; nuĉ : 834, 851, 858, 866.
nuc; nuĉľ : 888, 900.

GUTUI, sg. „coings“
[1183]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le ziceți la acelea galbene, mari, cu puf pe ele, care se coc toamna târziu și au miezul tare ? (Chest. Fig. 29).
ALRM II s.n. 146; NALR-Olt. MN plș. 81; ALRR-Mar. 473; ALF 1510; AIS 1271; ALG 1363; ALMC 290; ALA 456; ALCe 714; ALFC 470; ALLOc. 223; ALLOr. 287; ASLEF 780/576.

II. gutúįe [sg.]; -túį : 671-672, 677-678, 681, 683, 685, 687-689, 691-694, 696-703, 705-706, 708-722, 724, 726-729, 731, 736-737, 741-742, 745-747, 750-755, 760, 772, 776-777, 784-785, 812, 815-817, 819, 821-826, 828-829, 831-834, 836, 845-846, 860, 863.
gutúį; -túįe : 673-674, 679-680, 686, 707, 723, 730, 732-735, 738-740, 743-744, 748, 756, 761, 763, 768-771, 775, 778-779, 781-783, 790, 799, 803, 807, 811, 813-814, 818, 820, 827, 830, 835, 837-838, 840, 842-843, 849-859, 862, 866, 870, 881, 884-888, 890*: saụ presáde; -sádă, 891, 893-894, 900.
gutúį; -túįĕ : 675-676, 682, 684, 690, 695, 704, 757-759, 762, 764-767, 773-774, 780, 898.
gutúį; -túįẹ : 725, 749, 793, 796, 798, 801, 804, 808-809, 839, 841, 844, 847-848, 861, 864-865, 867-869, 877-879, 882-883.
gutúį; -túe : 786, 791, 800, 805, 897, 899.
gutúį; -túẹ : 787-789, 794-795, 797, 802, 806, 810.
gutúe; ~ : 792.
gutúį; -túįį : 871, 873-876, 880, 889.
gutúįĕ; ~ : 872.
presáde; -sádă : 892*: gutúį; -túįe „în alte părți“.
gutúį; -túįi : 895-896.

GUTUI, pl. „cognassier“
[1184]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face gutui ?
ALR II s.n. 207; ALRM II s.n. 145; NALR-Olt. MN. plș. 82; ALRR-Mar. 474; ALM 300; ALF 1510; AIS 1271; ALMC 290; ALCe 714; ALFC-LXXX; ALiFO 251; ALLOc. 222; ALLOr. 287; ASLEF 781/576.

II. gutúį; ~ : 671-694, 696-709, 711-712, 715, 720, 722-726, 729-827, 829-831, 833-835, 838, 840, 842-843, 847, 849-857, 859-862, 864, 867, 870-872, 874-889, 890*: saụ presád; -sázį, 891, 893-896, 898-900.
gutúįụ; -túį : 695, 710, 713-714, 716-719, 828, 832, 837, 846, 866, 869, 873.
gutúįu; -túį : 721, 728.
gutúįụ; -túį : 727.
gutúįŭ; -túį : 836, 839, 841, 844-845, 848, 858, 863, 865, 868.
presádụ; [ε] -sádį, [ε] -sádį, [ɞ] -sázį: 892.
gutúįŭ, [k] -túį; ~ : 897.

Note la hartă:
II. 821: pįéle dă coájă dă núcă.
875: gụoĝésc „curăț coaja verde“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

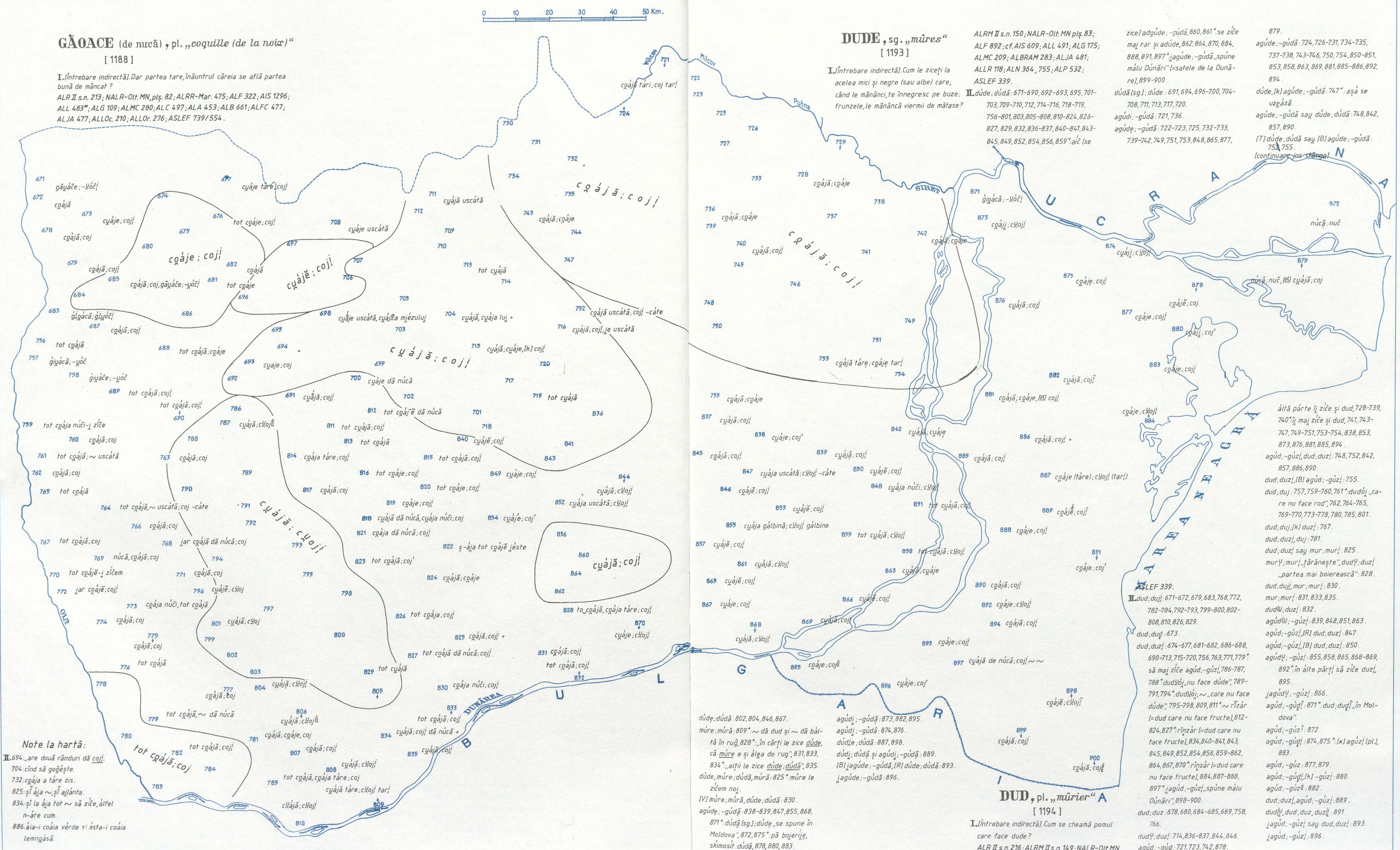

GĂOACE (de nucă), pl. „*coquille (de la noix)*"

[1188]

I. *[Întrebare indirectă]. Dar partea tare, înăuntrul căreia se află partea bună de mâncat ?*

ALR II s.n. 213; NALR-Olt. MN, plș. 82; ALRR-Mar. 475; ALF 322; AIS 1296; ALL 483; ALG 109; ALMC 280; ALC 497; ALA 453; ALB 661; ALFC 477; ALJA 477; ALLOc. 210; ALLOr. 276; ASLEF 739/554.*

Note la hartă:

II. 694: „are două rânduri dă coji.
704: cînd să goĝéște.
732: cọája a táre zis.
825: șî áịa ~, șî aịlánta.
834: șî la áịa tot ~ să ziĉe, álfel n-áre cum.
886: áia-i coáia vérde si ásta-i coáia lemnọásă.

DUDE, sg. „*mûres*"

[1193]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum le ziceți la acelea mici și negre (sau albe) care, când le mănânci, te înnegresc pe buze; frunzele, le mănâncă viermii de mătase?*

ALRM II s.n. 150; NALR-Olt. MN plș. 83; ALF 892; cf. AIS 609; ALL 491; ALG 175; ALMC 209; ALBRAM 283; ALJA 481; ALLR 118; ALN 364, 755; ALP 532; ASLEF 339.

II. *dúde; dúdă: 671-690, 692-693, 695, 701-703, 709-710, 712, 714-716, 718-719, 756-801, 803, 805-808, 810-824, 826-827, 829, 832, 836-837, 840-841, 843-845, 849, 852, 854, 856, 859+: aiĉ [se zice] adgúde, -gúdă, 860, 861+: se ziĉe maị rar și adúde, 862, 864, 870, 884, 888, 891, 897+: ịagúde; -gúdă „spúne málu Dúnări" [=satele de la Dunăre], 899-900.*

dúdă [sg.]; dúde: 691, 694, 696-700, 704-708, 711, 713, 717, 720.

agúdi; -gúdă: 721, 736.

agúdẹ; -gúdă: 722-723, 725, 732-733, 739-742, 749, 751, 753, 848, 865, 877, 879.

agúde; -gúdă: 724, 726-731, 734-735, 737-738, 743-746, 750, 754, 850-851, 853, 858, 863, 869, 881, 885-886, 892, 894.

dúde, [k] agúde; -gúdă: 747+: așá se uzẹázăă.

agúde; -gúdă saụ dúde; dúdă: 748, 842, 857, 890.

[T] dúde; dúdă saụ [B] agúde; -gúdă: 752, 755.

[continuare jos stânga]

dúdẹ; dúdă: 802, 804, 846, 867.

múre; múră: 809+: ~ dă dud și ~ dă bálță în ruĝ, 828+: „în cărți le zice dúde, că múre e și álẹa de rug", 831, 833, 834+: „alții le zice dúde; dúdă", 835.

dúde, múre; dúdă, múră: 825+: múre le ziĉem noị.

[V] múre; múră, dúde; dúdă: 830.

agúdẹ; -gúdẹ: 838-839, 847, 855, 868, 871+: dúdẹ [sg.]; dúdẹ „se spune în Moldova", 872, 875+: pă boịeriịe, skimosít: dúdẹ, 878, 880, 883.

ịágude; ịagúdă: 866+: [*] agúde.

agúdị; -gúdă: 873, 882, 895.

agúdị; -gúdâ: 874, 876.

dúdịe; dúdă: 887, 898.

dúdị; dúdă și agúdị; -gúdă: 889.

[B] ịagúde; -gúdă, [R] dúde; dúdă: 893.

ịagúde; -gúdă: 896.

DUD, pl. „*mûrier*"

[1194]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pomul care face dude?*

ALR II s.n. 216; ALRM II s.n. 149; NALR-Olt. MN plș. 83; ALM 300; AIS 1161; ALN 364; ALP 533; ASLEF 339.

II. *dud; duji: 671-672, 679, 683, 768, 772, 782-784, 792-793, 799-800, 802-808, 810, 826, 829.*

dud; duḑ: 673.

dud; duzị: 674-677, 681-682, 686-688, 690-713, 715-720, 756, 763, 771, 779+: să maị ziĉe agúd; -gúzị, 786-787, 788+: dudṷóị „nu face dúde", 789-791, 794+: dudṷóị; ~ „care nu face dúde", 795-798, 809, 811+: ~ rîzár [=dud care nu face fructe], 812-824, 827+: rîṇzár [=dud care nu face fructe], 834, 840-841, 843, 845, 849, 852, 854, 856, 859-862, 864, 867, 870+: rîṇzár [=dud care nu face fructe], 884, 887-888, 897+: ịagúd; -gúzị „spúne málu Dúnări", 898-900.

dud; duz: 678, 680, 684-685, 689, 758, 766.

dudṷ; duzị: 714, 836-837, 844, 846.

agúd; -guḑ: 721, 723, 742, 878.

agúd; -gúzị: 722, 724-726, 727+: într-áltă párte îị ziĉe și dud, 728-739, 740+: îị maị ziĉe și dud, 741, 743-747, 749-751, 753-754, 838, 853, 873, 876, 881, 885, 894.

agúd; -gúzị, dud; duzị: 748, 752, 842, 857, 886, 890.

dud; duzị, [B] agúd; -gúzị: 755.

dud; duj: 757, 759-760, 761+: dudóị „care nu face rod", 762, 764-765, 769-770, 773-778, 780, 785, 801.

dud; duj, [k] duzị: 767.

dud; duzị, duj: 781.

dud; duzị saụ mur; murị: 825.

murṷ; murị „țărănește", dudṷ; duzị „partea mai boierească": 828.

dud; dujị, mur; murị: 830.

mur; murị: 831, 833, 835.

dudṷ; duzị: 832.

agúdṷ; -gúzị: 839, 848, 851, 863.

agúd; -gúzị, [R] dud; duzị: 847.

agúd; -gúzị, [B] dud; duzị: 850.

agúdṷ; -gúzị: 855, 858, 865, 868-869, 892+: în álte părțị să ziĉe duzị, 895.

ịagúdṷ; -gúzị: 866.

agúd; -gúḑî: 871+: dud; duḑî „în Moldova".

agúd; -gúzî: 872.

agúd; -gúḑị: 874, 875+: [*] agúzị [pl.], 883.

agúd; -gúz: 877, 879.

agúd; -gúḑị, [k] -gúzị: 880.

agúd; -gúzị: 882.

dud; duzị, agúd; -gúzị: 889.

dudṷ, dud; duz, duzị: 891.

ịagúd; -gúzị saụ dud; duzị: 893.

ịagúd; -gúzị: 896.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

MIEZ (de nucă), pl. „amande (de la noix)“

[1189]

I. [Întrebare indirectă]. Când spargi nuca, cum îi spui la partea bună de mâncat, când rămâne întreagă?

ALR II s.n. 214; ALRM II s.n. 148; NALR-Olt. III MN plș. 82; ALRR-Mar. 476; cf. ALM 343; AIS 1300*; ALLy 484; cf. ALG 111; ALMC 281; ALEA 351; ALB 662; ALBRAM 294–295; ALFC 477; ALLOc. 209; ALLOr. 274*; ALP 483; ASLEF 791, 790/585.

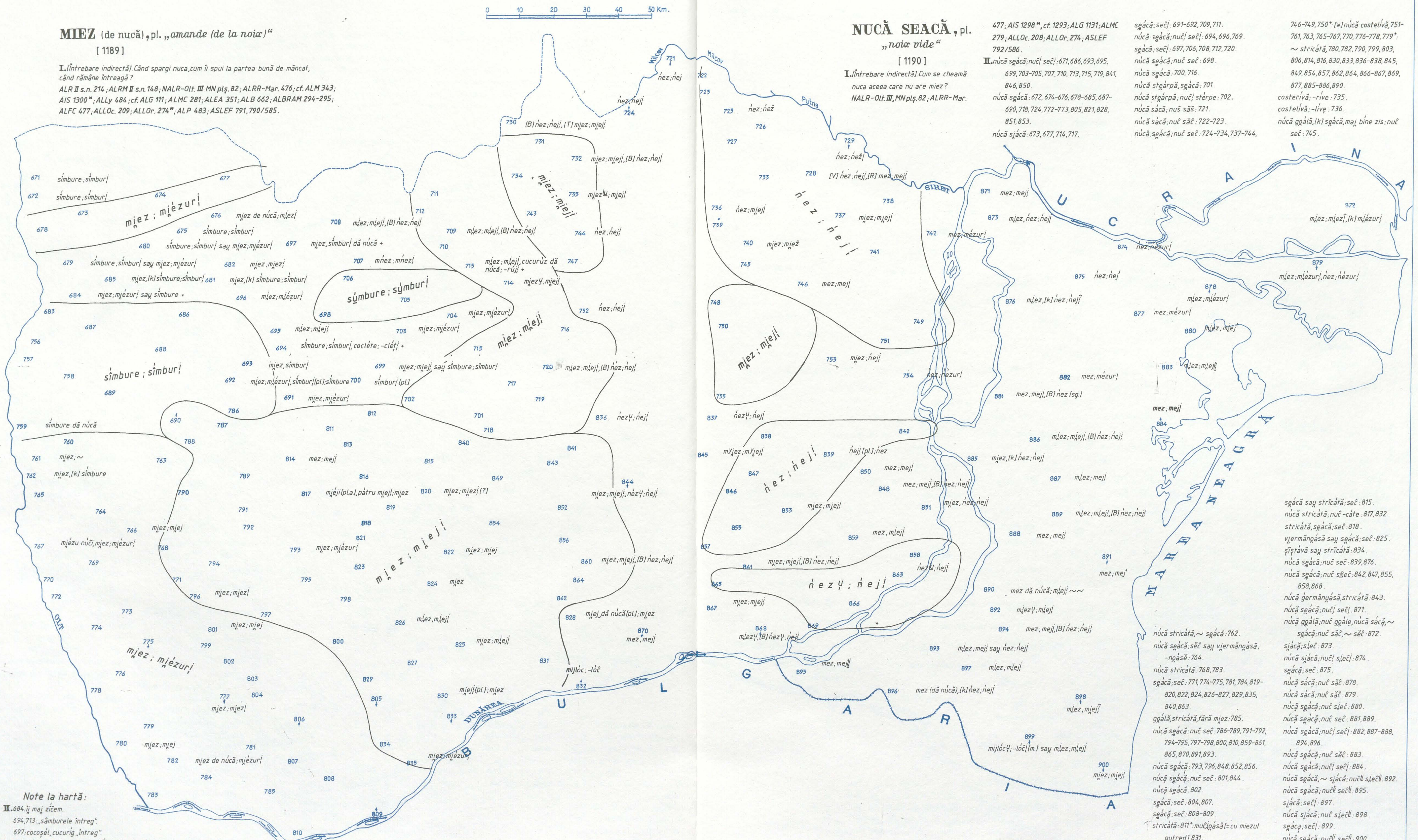

Note la hartă:

II. 684: îi̯ mai̯ zîĉem.

694, 713: „sâmburele întreg“.

697: cocoșél, cucurig „întreg“.

734: pátru frați̯ la ũ loc, învăliți̯ într-un cojóc.

NUCĂ SEACĂ, pl. „noix vide“

[1190]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă nuca aceea care nu are miez?

NALR-Olt. III, MN plș. 82; ALRR-Mar. 477; AIS 1298*, cf. 1293; ALG 1131; ALMC 279; ALLOc. 208; ALLOr. 274; ASLEF 792/586.

II. núcă sg̑ácă; nuĉi̯ seĉi̯: 671, 686, 693, 695, 699, 703–705, 707, 710, 713, 715, 719, 841, 846, 850.

núcă sg̑ácă: 672, 674–676, 678–685, 687–690, 718, 724, 772–773, 805, 821, 828, 851, 853.

núcă si̯ácă: 673, 677, 714, 717.

sg̑ácă; seĉi̯: 691–692, 709, 711.

núcă sg̑ácă; nuĉi̯ seĉi̯: 694, 696, 769.

sg̑ácă; seĉi̯: 697, 706, 708, 712, 720.

núcă sg̑ácă; nuĉ seĉ: 698.

núcă sg̑ácă: 700, 716.

núcă stg̑árpă, sg̑ácă: 701.

núcă stg̑árpă; nuĉi̯ stérpe: 702.

núcă sácă; nuŝ săŝ: 721.

núcă sácă; nuĉ săĉ: 722–723.

núcă sg̑ácă; nuĉ seĉ: 724–734, 737–744, 746–749, 750+: [*] núcă costelívă, 751–761, 763, 765–767, 770, 776–778, 779+: ~ stricátă, 780, 782, 790, 799, 803, 806, 814, 816, 830, 833, 836–838, 845, 849, 854, 857, 862, 864, 866–867, 869, 877, 885–886, 890.

costerívă; -ríve: 735.

costelívă; -líve: 736.

núcă gg̑álă, [k] sg̑ácă, mai̯ bíne zis; nuĉ seĉ: 745.

núcă stricátă, ~ sg̑ácă: 762.

núcă sg̑ácă; sĕĉ sau̯ vi̯ermăngg̑ásă; -ngg̑ásĕ: 764.

núcă stricátă: 768, 783.

sg̑ácă; seĉ: 771, 774–775, 781, 784, 819–820, 822, 824, 826–827, 829, 835, 840, 863.

gg̑álă, stricátă, fără mi̯ez: 785.

núcă sg̑ácă; nuĉ seĉ: 786–789, 791–792, 794–795, 797–798, 800, 810, 859–861, 865, 870, 891, 893.

núcă sg̑ácą: 793, 796, 848, 852, 856.

núcą sg̑ácą; nuĉ seĉ: 801, 844.

núcą sg̑ácă: 802.

sg̑ácă; seĉ: 804, 807.

sg̑ácą; seĉ: 808–809.

stricátă: 811+: muĉi̯gg̑ásă [= cu miezul putred], 831.

núcă seácă; nuĉ seĉi̯: 812.

gu̯álă: 813, 823.

sg̑ácă sau̯ strîcátă; seĉ: 815.

núcă stricátă; nuĉ -cáte: 817, 832.

stricátă, sg̑ácă; seĉ: 818.

vi̯ermăngg̑ásă sau̯ sg̑ácă; seĉ: 825.

șîștávă sau̯ strîcátă: 834.

núcâ sg̑ácâ; nuĉ seĉ: 839, 876.

núcă sg̑ácă; nuĉ sg̑eĉ: 842, 847, 855, 858, 868.

núcă germănu̯ásă, stricátă: 843.

núcą sg̑ácą; nuĉi̯ seĉi̯: 871.

núcą gg̑álą; nuĉ gg̑álę, núcă sácą, ~ sg̑ácą; nuĉ săĉ, ~ sĕĉ: 872.

si̯ácą; si̯eĉ: 873.

núcâ si̯ácâ; nuĉi̯ si̯eĉi̯: 874.

sg̑ácą; seĉ: 875.

núcą sácą; nuĉ săĉ: 878.

núcă sácă; nuĉ săĉ: 879.

núcą sg̑ácą; nuĉ si̯eĉ: 880.

núcą sg̑ácą; nuĉ seĉ: 881, 889.

núcă sg̑ácă; nuĉi̯ seĉi̯: 882, 887–888, 894, 896.

núcą sg̑ácą; nuĉ sĕĉ: 883.

núcă sg̑ácă; nuĉi̯ seĉi̯: 884.

núcă sg̑ácă, ~ si̯ácă; nuĉľ si̯eĉľ: 892.

núcă sg̑ácă; nuĉľ seĉľ: 895.

si̯ácă; seĉi̯: 897.

núcă si̯ácă; nuĉ si̯eĉľ: 898.

sg̑ácą; seĉi̯: 899.

núcă sg̑ácă; nuĉľ seĉľ: 900.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

NUCET „noiseraie“

[1191]

I. [Întrebare indirectă]. La un loc cu mulți nuci pe el cum îi ziceți ?
ALR II s.n. 212; NALR-Olt. 487.

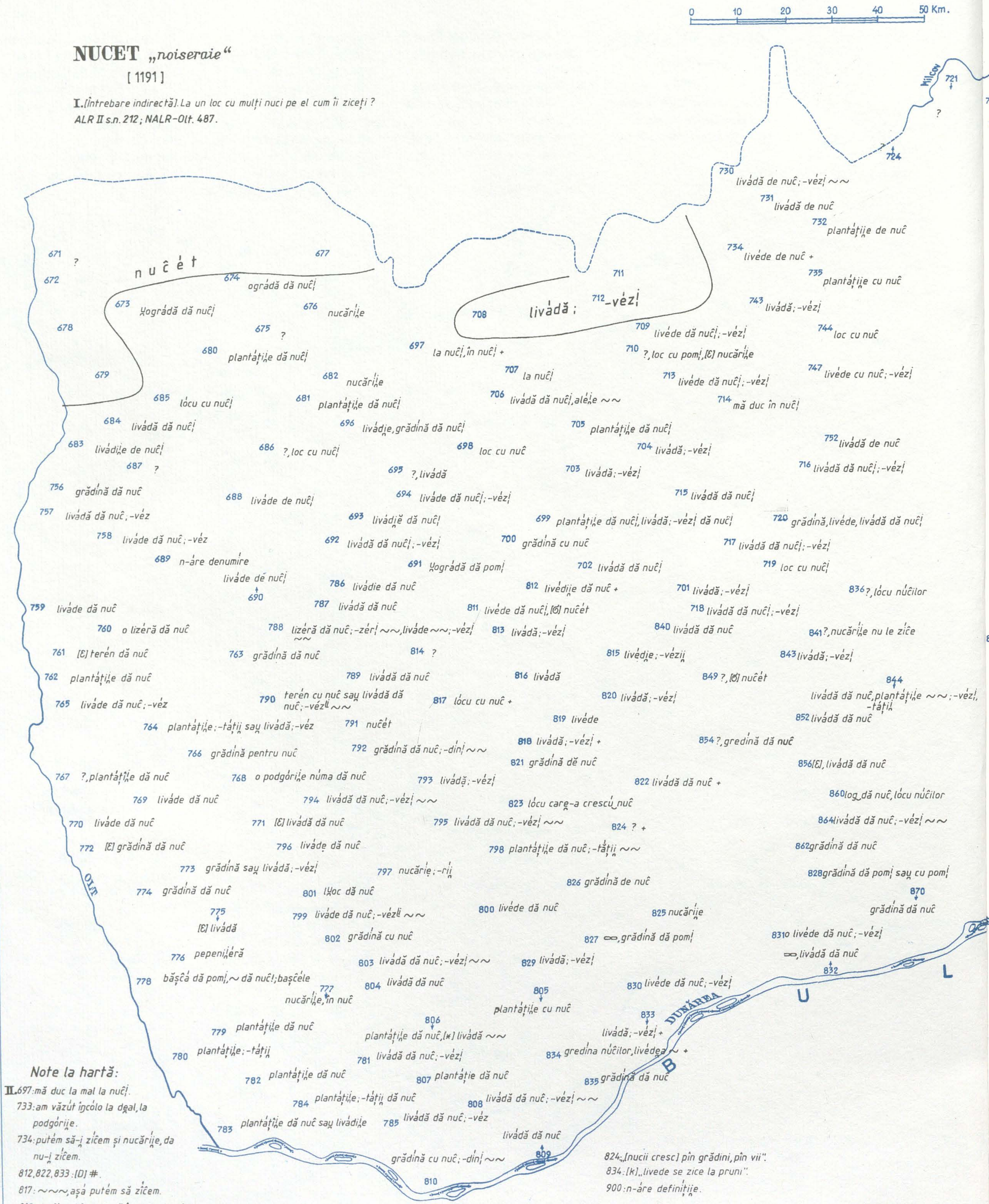

Note la hartă:

II. 697: mă duc la mal la nuc̆i̯.
733: am văzút in̯cólo la d̯eal, la podgórii̯e.
734: putém să-i̯ zic̆em și nucării̯e, da nu-i̯ zic̆em.
812, 822, 833: [D] #.
817: ~~~, așá putém să zic̆em.
818: „la Nucet [= comună în apropiere] am văzut nuci mulți".
824: „[nucii cresc] pîn grădini, pîn vii".
834: [k] „livede se zice la pruni".
900: n-áre definiții̯e.

ALTOI, pl. „greffe“

[1199]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți crenguța mică pe care o luați de la un pom și o puneți la alt pom, ca să faceți soiul mai bun ?
ALR II s.n. 217; NALR-Olt. III, MN plș. 83; ALRR-Mar. 482; ALF 1883; AIS 1255*; ALMC 286; ALA 643; ALS 30; ALC 687; ALFC-LXXII; ALiFO 255*; ALLOc. 217; ALLOr. 283; ALP 487; ASLEF 791, 802.

II. altói̯; ~: 671-672, 674, 680-682, 686-688, 690, 700, 708-710, 712, 715, 720-721, 725, 732, 737⁺: [*] -to̯áie, 739, 743, 745, 747-748, 750, 752-753, 756, 758, 761-767, 769-775, 778-782, 785-786, 790, 798, 804-805, 807, 810, 812-813, 818, 821, 825-827, 830-831, 835, 843, 845, 849, 851, 854, 860, 864⁺: îi̯ pui̯ áltu soi̯, 887⁺: [G] alto̯ái̯e [pl.], 890.
altu̯ái̯e [sg.]; -tói̯: 673, 698, 706.
altói̯; -tu̯ái̯ĕ: 675, 840.
alto̯ái̯ĕ [sg.]; -tói̯: 676, 678, 684, 768.
altói̯; -tu̯ái̯e: 677, 691, 693⁺: altói̯, 695⁺: [B] prăsádă; -sắz̧i̯, 696-697, 699, 701, 703, 705, 707, 711, 716, 760, 811, 829, 833, 838, 850, 856-857, 862, 870.
alto̯ái̯e [sg.]; -tói̯: 679, 683, 685, 689, 815, 819.
sádă; sáde: 692.
prăsádă; -sắz̧i̯: 694.
altói̯ [sg.]; -tói̯e: 702.
altói̯ᵘ; -tói̯: 704, 713, 717, 719, 828, 839, 841⁺: un ~ dîn áltu pom, 863.
altói̯ᵘ; -tu̯ái̯e: 714, 836-837.
rod; róduri̯, altói̯ cu rod: 718.
altói̯; -to̯ái̯e: 722, 740, 742, 749, 808, 867, 871, 883⁺: se mai̯ zic̆e și calím; -líme.
altói̯; -to̯ái̯e, [k] -tói̯: 723.
altói̯; -to̯ái̯e: 724, 727, 729-731, 735, 741, 751, 759, 820, 822-824, 846, 853, 885-886, 888-889, 894.
lámură, altói̯; -to̯ái̯e: 726.
altói̯; -tói̯uri̯: 728, 733, 755, 757, 777.
alto̯ái̯e; ~: 734, 744, 814.
altói̯ᵘ; -tói̯: 736.
altói̯ᵘ; -to̯ái̯e: 738, 892.
altói̯ᵘ: 746.
múgur péntru altoít: 754.
múgure: 776, 783.
u̯oi̯k sau̯ múgur, lăstár: 784⁺: lăstár-cînd i̯e-m pánă („altoit în pană").
altu̯ói̯; ~: 787-789, 791-795, 797, 799-801, 803, 842, 852, 855, 896, 898.
altu̯ói̯; -tu̯ái̯e: 796, 806, 809, 859, 861.
altu̯ói̯; -tu̯ói̯uri̯: 802.
altói̯; -tu̯ái̯e, sádă; sáde: 816.
altói̯; ~ sau̯ -tu̯ái̯e: 817.
u̯ok péntru altói̯ᵘ: 832.
altói̯: 834.
altu̯ói̯ᵘ; -tu̯ói̯: 844, 858, 866.
altu̯ói̯ᵘ; -tu̯ái̯e: 847-848, 865, 868-869.
altu̯ói̯; ~: 872, 899.
altu̯ói̯; -to̯ái̯i̯: 873, 880.
altói̯; -to̯ái̯i̯: 874-876.
ultói̯; -to̯ái̯e: 877, 878⁺: ultu̯ái̯i̯.
altói̯; ~ și ultói̯; ~: 879.
altu̯ói̯; ~, -to̯ái̯e: 881.
altu̯ói̯; -to̯ái̯e: 882, 884, 891, 893.
altu̯ói̯ᵘ; -to̯ái̯e: 895.
altu̯ói̯; -tu̯ái̯e: 897, 900.

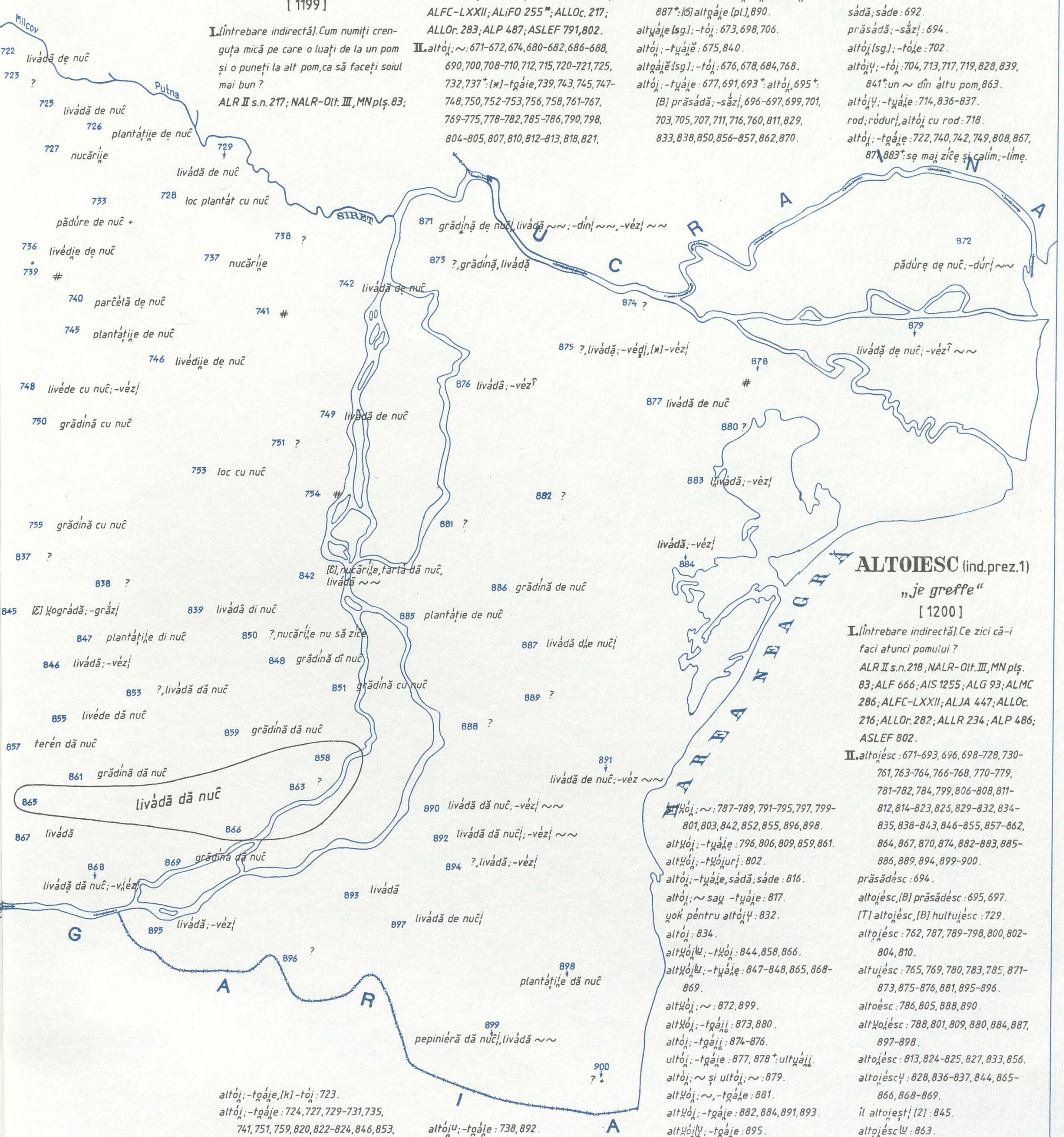

ALTOIESC (ind. prez. 1) „je greffe“

[1200]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că-i faci atunci pomului ?
ALR II s.n. 218; NALR-Olt. III, MN plș. 83; ALF 666; AIS 1255; ALG 93; ALMC 286; ALFC-LXXII; ALJA 447; ALLOc. 216; ALLOr. 282; ALLR 234; ALP 486; ASLEF 802.

II. altoi̯ésc: 671-693, 696, 698-728, 730-761, 763-764, 766-768, 770-779, 781-782, 784, 799, 806-808, 811-812, 814-823, 825, 829-832, 834-835, 838-843, 846-855, 857-862, 864, 867, 870, 874, 882-883, 885-886, 889, 894, 899-900.
prăsădésc: 694.
altoi̯ésc, [B] prăsădésc: 695, 697.
[T] altoi̯ésc, [B] hultui̯ésc: 729.
altoi̯ésc: 762, 787, 789-798, 800, 802-804, 810.
altui̯ésc: 765, 769, 780, 783, 785, 871-873, 875-876, 881, 895-896.
altoésc: 786, 805, 888, 890.
altu̯oi̯ésc: 788, 801, 809, 880, 884, 887, 897-898.
altoi̯ésc: 813, 824-825, 827, 833, 856.
altoi̯éscᵘ: 828, 836-837, 844, 865-866, 868-869.
îl altoi̯ești̯ [2]: 845.
altoi̯éscᵘ: 863.
ultui̯ésc: 877, 879⁺: [R] altoi̯ésc, 893⁺: [B], [R] altoi̯ésc.
u̯ultui̯ésc: 878.
altui̯éscᵘ: 891-892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 372

BAT (nucile din nuc) (ind.prez.1) *„je gaule (les noix)“*

[1192]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce zici că faci când (cu un băț etc.) dai nucile jos, toamna ?*

NALR-Olt. III, MN plș. 82; ALRR-Mar. 478; cf. ALF 1576; AIS 1299; cf. ALL 482; ALG 112; cf. ALMC 278; ALA 213; ALCo 732; ALB 659; ALCe 709; ALiFO 263; ALLOc. 206; ALLOr. 272; cf. ASLEF 797.

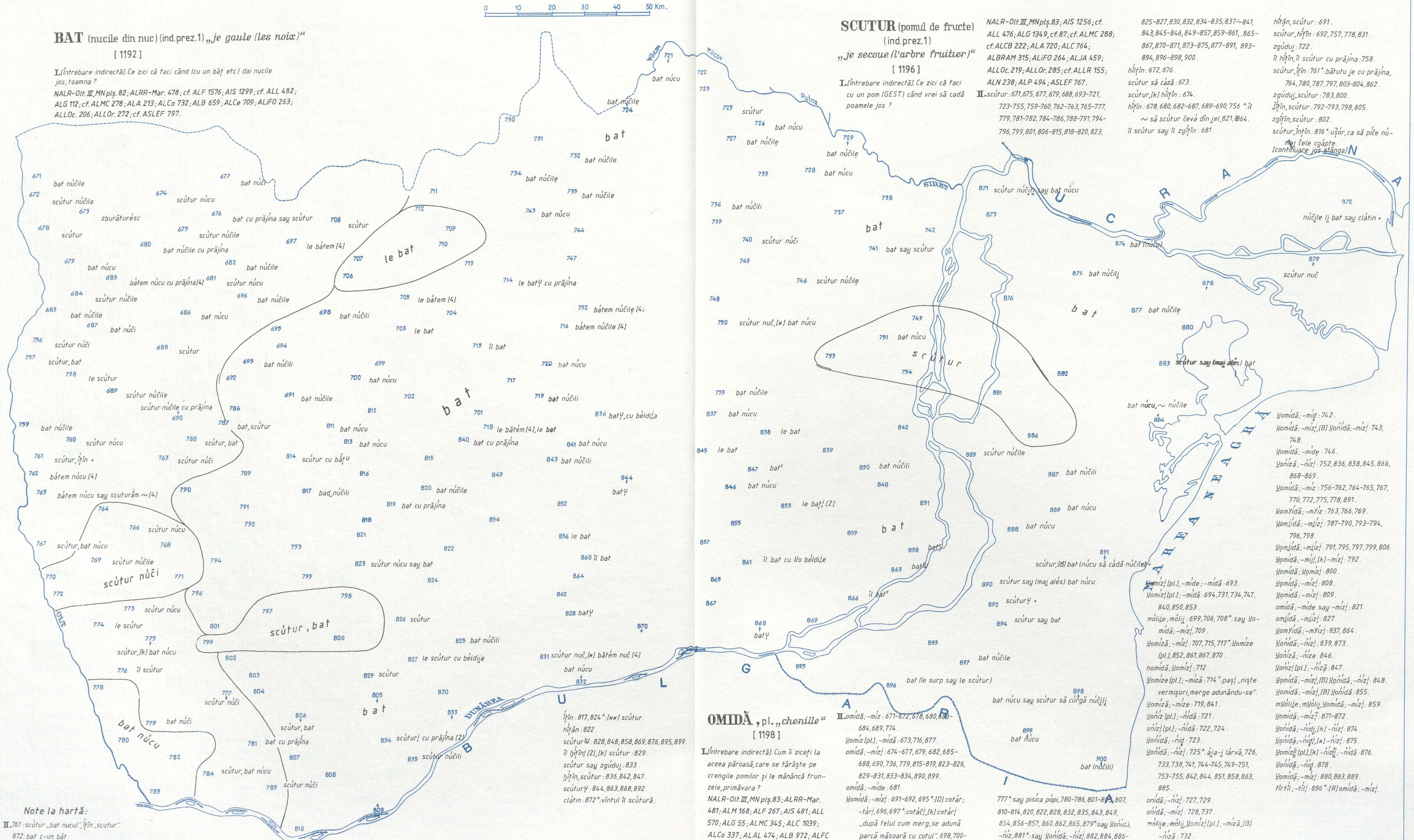

îțîn: 817, 824⁺: [**] scútur.
hîțăn: 822.
scútur[u̯]: 828, 848, 858, 869, 876, 895, 899.
îl ḫițîni [2], [k] scútur: 829.
scútur sau̯ zgúdui̯: 833.
ḫițîn, scútur: 836, 842, 847.
scúturu̯: 844, 863, 868, 892.
clátin: 872⁺: vîntul îl scútură.

Note la hartă:

II. *761: scútur „bat nucul“, îțîn „scutur“.*
872: bat c-un băț.
891: bat cu prăjina.
892: nu se spúne *bat.*

SCUTUR (pomul de fructe) (ind.prez.1) *„je secoue (l'arbre fruitier)“*

[1196]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce zici că faci cu un pom (GEST) când vrei să cadă poamele jos ?*

NALR-Olt. III, MN plș. 83; AIS 1256; cf. ALL 476; ALG 1349, cf. 87; cf. ALMC 288; cf. ALCB 222; ALA 720; ALC 764; ALBRAM 315; ALiFO 264; ALJA 459; ALLOc. 219; ALLOr. 285; cf. ALLR 155; ALN 238; ALP 494; ASLEF 767.

II. *scútur: 671, 675, 677, 679, 688, 693-721, 723-755, 759-760, 762-763, 765-777, 779, 781-782, 784-786, 788-791, 794-796, 799, 801, 806-815, 818-820, 823, 825-827, 830, 832, 834-835, 837-841, 843, 845-846, 849-857, 859-861, 865-867, 870-871, 873-875, 877-891, 893-894, 896-898, 900.*
hîlțîn: 672, 676.
scútur să cáză: 673.
scútur, [k] hîlțîn: 674.
hîțîn: 678, 680, 682-687, 689-690, 756⁺: îl ~ să scútur ceva din i̯el, 821, 864.
îl scútur sau̯ îl zgîțîn: 681.
hîțăn, scútur: 691.
scútur, hîțîn: 692, 757, 778, 831.
zgúdui̯: 722.
îl hîțîn, îl scútur cu prăjina: 758.
scútur, îțîn: 761⁺: bătutu i̯e cu prăjina, 764, 780, 787, 797, 803-804, 862.
zgúdui̯, scútur: 783, 800.
îțîn, scútur: 792-793, 798, 805.
zgîțîn, scútur: 802.
scútur, înțîn: 816⁺: ușor, ca să pice numai cele coapte.

[continuare jos stânga]

OMIDĂ, pl. *„chenille“*

[1198]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la aceea păroasă, care se târăște pe crengile pomilor și le mănâncă frunzele, primăvara ?*

NALR-Olt. III, MN plș. 83; ALRR-Mar. 481; ALM 168; ALF 267; AIS 481; ALL 570; ALG 55; ALMC 345; ALC 1039; ALCo 337; ALAL 474; ALB 972; ALFC 798; ALiFO 482; ALLOc. 320; ALLOr. 406; ALN 665; ASLEF 160.*

II. *omídă; -míz: 671-672, 678, 680, 683-684, 689, 774.*
u̯omíz [pl.]; -mídă: 673, 716, 877.
omídă; -mízi̯: 674-677, 679, 682, 685-688, 690, 736, 779, 815-819, 823-826, 829-831, 833-834, 890, 899.
omídă; -míde: 681.
u̯omídă; -mízi̯: 691-692, 695⁺: [D] cotár; -tári̯, 696, 697⁺: cotáci̯, [k] cotári̯ „după felul cum merg, se adună parcă măsoară cu cotul“, 698, 700-705, 710-711, 713, 718⁺: zis mólii̯e, 720, 730, 735, 740, 768, 771, 773, 776, 777⁺: sau̯ pisíca pópi, 780-786, 801-805, 807, 810-814, 820, 822, 828, 832, 835, 843, 849, 854, 856-857, 860, 862, 865, 879⁺: sau̯ u̯onídă, -níz, 881⁺: sau̯ u̯onídă; -nízi̯, 882, 884, 886-888, 892⁺: u̯onídă; -nízi̯, 893⁺: [B] u̯onídă; -nízi̯, 894⁺: [B] u̯onídă, 895, 897-898, 900.
u̯omízi̯ [pl.], -míde; -mídă: 693.
u̯omízi̯ [pl.]; -mídă: 694, 731, 734, 747, 840, 850, 853.
mólii̯e; mólii̯: 699, 706, 708⁺: sau̯ u̯omídă; -mízi̯, 709.
u̯omíză; -mízi̯: 707, 715, 717⁺: u̯omíze [pl.], 852, 861, 867, 870.
homídă; u̯omízi̯: 712.
u̯omíze [pl.]; -míză: 714⁺: pași̯ „niște vermișori, merge adunându-se“.
u̯omíză; -míze: 719, 841.
u̯oníz [pl.]; -nídă: 721.
onízi̯ [pl.]; -nídă: 722, 724.
u̯onídă; -níd: 723.
u̯onídă; -nízi̯: 725⁺: ái̯a-i̯ lárvă, 726, 733, 738, 741, 744-745, 749-751, 753-755, 842, 844, 851, 858, 863, 885.
onídă; -nízi̯: 727, 729.
onídă; -mízi̯: 728, 737.
mólii̯e; mólii̯, u̯omízi̯ [pl.]; -míză, [B] -níză: 732.
[V] mólii̯ [pl.]; mólii̯e, [R] omízi̯; -mídă: 739.
u̯omídă; -míd: 742.
u̯omídă; -mízi̯, [B] u̯onídă; -mízi̯: 743, 748.
u̯omídă; -míde: 746.
u̯oníză; -nízi̯: 752, 836, 838, 845, 866, 868-869.
u̯omídă; -míz: 756-762, 764-765, 767, 770, 772, 775, 778, 891.
u̯omyídă; -myíz: 763, 766, 769.
u̯omi̯ídă; -mi̯ízi̯: 787-790, 793-794, 796, 798.
u̯omi̯ídă; -mi̯ízi̯: 791, 795, 797, 799, 806.
u̯omídă; -míji̯, [k] -mízi̯: 792.
u̯omídă; u̯omízi̯: 800.
u̯omídă; -mízi̯: 808.
u̯omídă; -mízi̯: 809.
omídă; -míde sau̯ -mízi̯: 821.
omi̯ídă; -mi̯ízi̯: 827.
u̯omyídă; -myízi̯: 837, 864.
u̯onídă; -nízi̯: 839, 873.
u̯oníză; -níze: 846.
u̯onízi̯ [pl.]; -níză: 847.
u̯omídă; -mízi̯, [B] u̯onídă; -nízi̯: 848.
u̯omídă; -mízi̯, [B] u̯onídă: 855.
mu̯ólii̯e; mu̯ólii̯, u̯omídă; -mízi̯: 859.
u̯omídă; -mízî: 871-872.
u̯onídă; -nídi̯, [k] -nízi̯: 874.
u̯onídă; -nídi̯, [x] -nízi̯: 875.
u̯omízi̯ [pl.], [k] -nízi̯; -nídă: 876.
u̯onídă; -níd: 878.
u̯omídă; -mízi̯: 880, 883, 889.
tírtil; -tíli̯: 896⁺: [R] omídă; -mízi̯.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LIVADĂ, pl. „verger"

[1197]

I. [Întrebare indirectă]. Cum numiți locul unde ai pus mulți pomi (meri, peri)?

ALR II s.n. 201; ALRM II s.n. 141; NALR-Olt. 488; ALRR-Mar. 480; AIS 1415*; ALMC 105, 288, 912; ALCe 707.

POM, pl. „arbre fruitier"

[1195]

I. [Întrebare indirectă]. La pruni, meri, peri, cireși, cum le zici la toți cu o vorbă? NALR-Olt. III, MN plș. 83; ALF 51–52; AIS 1251; cf. ALG 88; ALC 141; ALCo 83, 309, 422; cf. ALP 469.

II. pom; pomį: 671–672, 674–675, 677–689, 691, 693–694, 698, 700–702, 704, 708, 710, 715–716, 718–721, 725, 733, 735–736, 740, 742–743, 747, 750, 752, 754, 758, 772, 778, 785, 807, 811, 830, 835⁺: [pronunță curent pomⁿ; pomⁿį]; [*] pomn, 840, 853–854, 856–857, 871⁺: copác; -páčį „e mai mare", 877, 878⁺: pomį fructiįérį, mai zîc tinerétul ăsta, 880⁺: copác; -páč, 882, 886, 888, 889⁺: [B] poń, 890–891, 893⁺: [B] pońg și poń, 895–896.

pomį [pl.]; pom: 673, 676, 690, 692, 695, 697, 699, 703, 705–707, 709, 711–712, 722, 726, 730–732, 734, 739, 744–746, 748, 751, 755, 760–763, 766, 768, 770–771, 773–776, 780–783, 813–815, 818–820, 822–826, 829, 831–833, 837–838, 841, 843, 845, 849, 860, 864, 867, 899.

pomį fructiférį [pl.]: 696, 713, 717.

pomį [pl.]; pomu̯: 714, 846, 865.

poń [pl.]; pom: 723, 727–729, 738, 753, 851.

pom; poń: 724, 737, 741, 869, 885.

pomį, [k] poń [pl.]; pom: 749.

pomį [pl.]; pom roditór: 756.

pomį fructiférį [pl.]; pom -fér: 757, 764–765, 767, 777, 779, 784, 817, 821, 862, 887, 897⁺: pom roditór.

pomį roditórį [pl.]; pom -tór: 759, 850.

pomį fructifiérį [pl.]; pom -fiér: 769, 859.

pu̯om; pu̯omį: 786–806, 808–809, 812, 836, 852, 870, 872, 898, 900.

pu̯omį fructiérį [pl.]; pu̯om -ér: 810.

pomį fructiférį [pl.]; pom: 816.

pomį fructiįérį [pl.]; pom: 827.

pomį [pl.]; pomu̯: 828, 866.

pomnį [pl.]; pomn: 834.

pu̯oń [pl.]; pu̯om: 839, 842.

pu̯omu̯; pu̯oń: 844, 858, 863.

pu̯om; pu̯oń: 847, 873⁺: cu̯opác; -páč „la pădure", 874⁺: cu̯opác (fructifér); -páčį (-férį) „și în pădure", 875⁺: copác; -páč.

pu̯omį ru̯oditu̯órį [pl.]; pu̯om -tu̯óru̯; [B] pu̯oń [pl.]: 848.

pu̯om; pu̯omį, [B] pu̯oń: 855, 861, 881, 892, 894.

pu̯oń fructiférį [pl.]; pu̯om -féru̯: 868.

pom; pu̯omį, poń: 876.

pom; pomu̯, [V] poń: 879.

pu̯om; pu̯omį, copác (fructifiér); -páč (-fiérį): 883.

pom (fructiįér); pomį (~): 884.

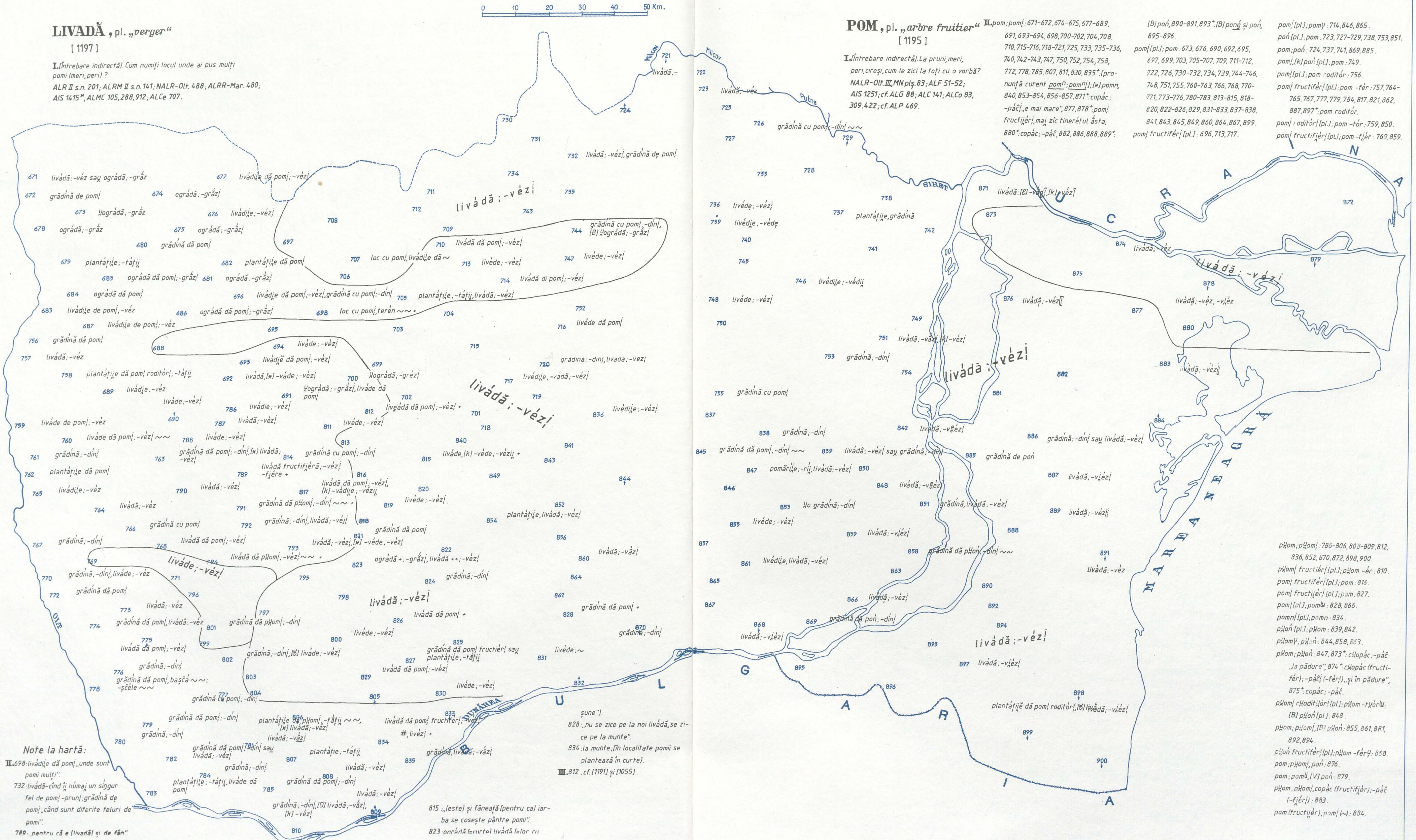

Note la hartă:

II. 698: livádiįe dă pomį „unde sunt pomi mulți".

732: livádă – cînd îį númaį un singur fel de pomį – prunį; grădínă de pomį „când sunt diferite feluri de pomi".

789: „pentru că e [livadă] și de fân"

791: livádă „unde se cosește"

794: „mai e și livezi de vii".

815: „[este] și fâneață [pentru ca] iarba se cosește pântre pomi".

823: ográdă [=curte] livádă [=loc cu pomi și iarbă].

826: [are și sensurile „fâneață și pășune"].

828: „nu se zice pe la noi livádă, se zice pe la munte".

834: la munte; [în localitate pomii se plantează în curte].

III. 812: cf. [1191] și [1055].

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

MUNTENIA ŞI DOBROGEA

HARTA 374

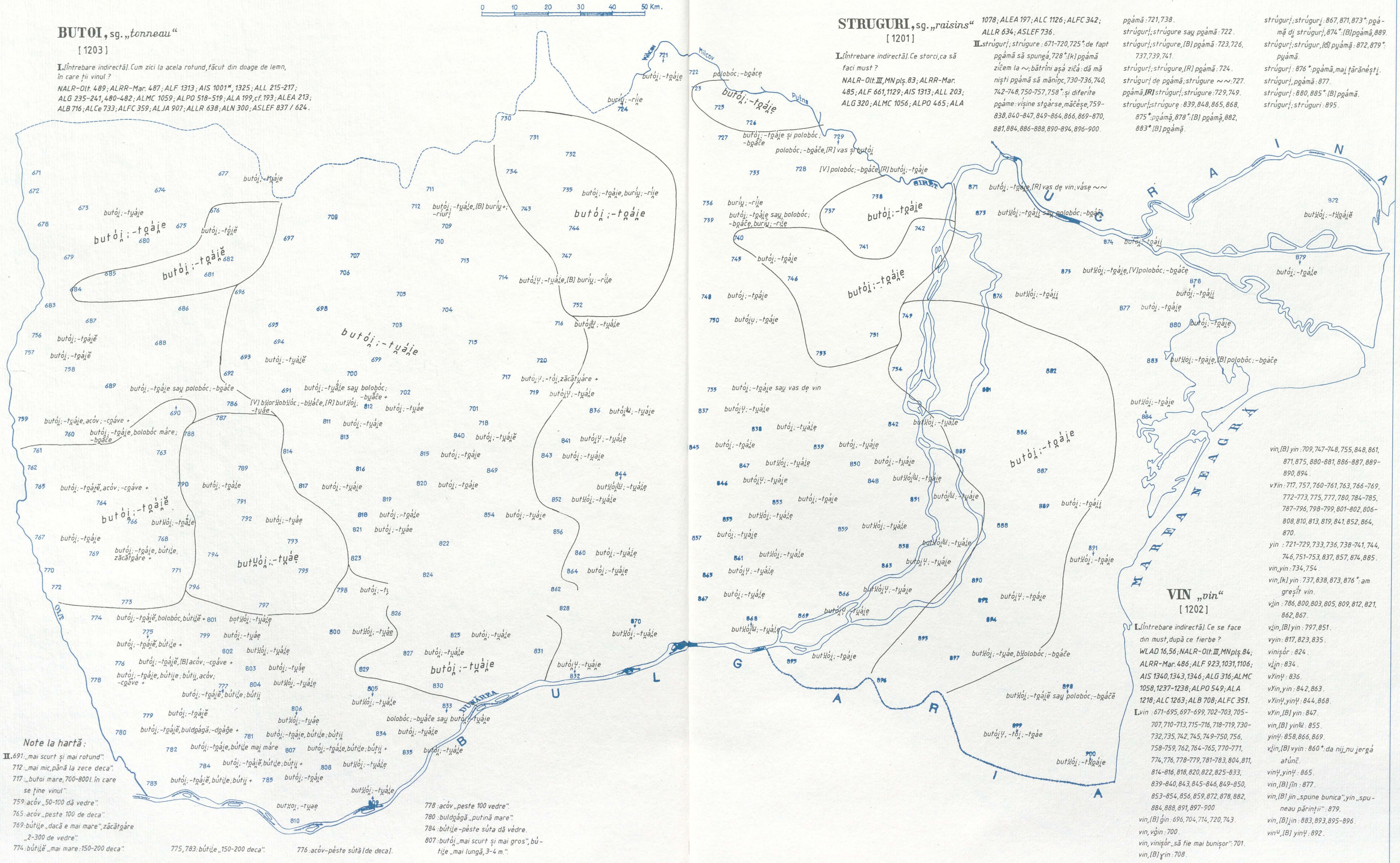

BUTOI, sg. „*tonneau*"

[1203]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la acela rotund, făcut din doage de lemn, în care ții vinul ?

NALR-Olt. 489; ALRR-Mar. 487; ALF 1313; AIS 1001*, 1325; ALL 215-217; ALG 235-241, 480-482; ALMC 1059; ALPO 518-519; ALA 199, cf. 193; ALEA 213; ALB 716; ALCe 733; ALFC 359; ALJA 907; ALLR 638; ALN 300; ASLEF 837 / 624.

STRUGURI, sg. „*raisins*"

[1201]

I. [Întrebare indirectă]. Ce storci, ca să faci must ?

NALR-Olt. III, MN plș. 83; ALRR-Mar. 485; ALF 661, 1129; AIS 1313; ALL 203; ALG 320; ALMC 1056; ALPO 465; ALA 1078; ALEA 197; ALC 1126; ALFC 342; ALLR 634; ASLEF 736.

II. strúgur'; strúgure : 671-720, 725⁺: de fapt poámă să spunẹá, 728⁺: [k] poámă zícem la ~; bătrîni așá zícá: dă mă niști poámă să mănînc, 730-736, 740, 742-748, 750-757, 758⁺: și diferite poáme: vișine stoárse, măcéșe, 759-838, 840-847, 849-864, 866, 869-870, 881, 884, 886-888, 890-894, 896-900.

poámă : 721, 738.

strúgur'; strúgure sau poámă : 722.

strúgur'; strúgure, [B] poámă : 723, 726, 737, 739, 741.

strúgur'; strúgure, [R] poámă : 724.

strúgur' de poámă; strúgure ~ ~ : 727.

poámă, [R] strúgur'; strúgure : 729, 749.

strúgur'; strúgurẹ : 839, 848, 865, 868, 875⁺: poámă, 878⁺: [B] poámă, 882, 883⁺ [B] poámă.

strúgur'; strúguri : 867, 871, 873⁺: poámă di strúgur', 874⁺: [B] poámâ, 889.

strúgur'; strúgur, [G] puámă : 872, 879⁺: puámă.

strúgur' : 876⁺: poámâ, mai țărănéști.

strúgur', poámă : 877.

strúgur' : 880, 885⁺: [B] poámă.

strúgur'; strúguri : 895.

VIN „*vin*"

[1202]

I. [Întrebare indirectă]. Ce se face din must, după ce fierbe ?

WLAD 16, 56; NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALRR-Mar. 486; ALF 923, 1031, 1106; AIS 1340, 1343, 1346; ALG 316; ALMC 1058, 1237-1238; ALPO 549; ALA 1218; ALC 1263; ALB 708; ALFC 351.

I. vin : 671-695, 697-699, 702-703, 705-707, 710-713, 715-716, 718-719, 730-732, 735, 742, 745, 749-750, 756, 758-759, 762, 764-765, 770-771, 774, 776, 778-779, 781-783, 804, 811, 814-816, 818, 820, 822, 825-833, 839-840, 843, 845-846, 849-850, 853-854, 856, 859, 872, 878, 882, 884, 888, 891, 897-900

vin, [B] ǵin : 696, 704, 714, 720, 743.

vin, vǵin : 700.

vin, vinișór „să fie mai bunișor": 701.

vin, [B] γin : 708.

vin, [B] yin : 709, 747-748, 755, 848, 861, 871, 875, 880-881, 886-887, 889-890, 894.

vʸin : 717, 757, 760-761, 763, 766-769, 772-773, 775, 777, 780, 784-785, 787-796, 798-799, 801-802, 806-808, 810, 813, 819, 841, 852, 864, 870.

yin : 721-729, 733, 736, 738-741, 744, 746, 751-753, 837, 857, 874, 885.

vin, yin : 734, 754.

vin, [k] yin : 737, 838, 873, 876⁺: am greșít vin.

vⁱin : 786, 800, 803, 805, 809, 812, 821, 862, 867.

vⁱin, [B] yin : 797, 851.

vyin : 817, 823, 835.

vinișór : 824.

vⁱin : 834.

vʸinᵘ : 836.

vʸin, yin : 842, 863.

vʸinᵘ, yinᵘ : 844, 868.

vʸin, [B] yin : 847.

vin, [B] yinᵘ : 855.

yinᵘ : 858, 866, 869.

vⁱin, [B] vyin : 860⁺: da nij nu jerẹá atúnĉ.

vinᵘ, yinᵘ : 865.

vin, [B] jîn : 877.

vin, [B] jin „spune bunica", yin „spuneau părinții" : 879.

vin, [B] ịin : 883, 893, 895-896.

vinᵘ, [B] yinᵘ : 892.

Note la hartă :

II. 691 : „mai scurt și mai rotund".
712 : „mai mic, până la zece deca".
717 : „butoi mare, 700-800 l. în care se ține vinul".
759 : acóv „50-100 dă vedre".
765 : acóv „peste 100 de deca".
769 : bútiḷe „dacă e mai mare", zăcătoare „2-300 de vedre".
774 : bútiḷĕ „mai mare : 150-200 deca".
775, 783 : bútiḷe „150-200 deca".
776 : acóv-péste sútă [de deca].
778 : acóv „peste 100 vedre".
780 : buldoágă „putină mare".
784 : bútiḷe-péste súta dă védre.
807 : butóị „mai scurt și mai gros", bútiḷe „mai lungă, 3-4 m.".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

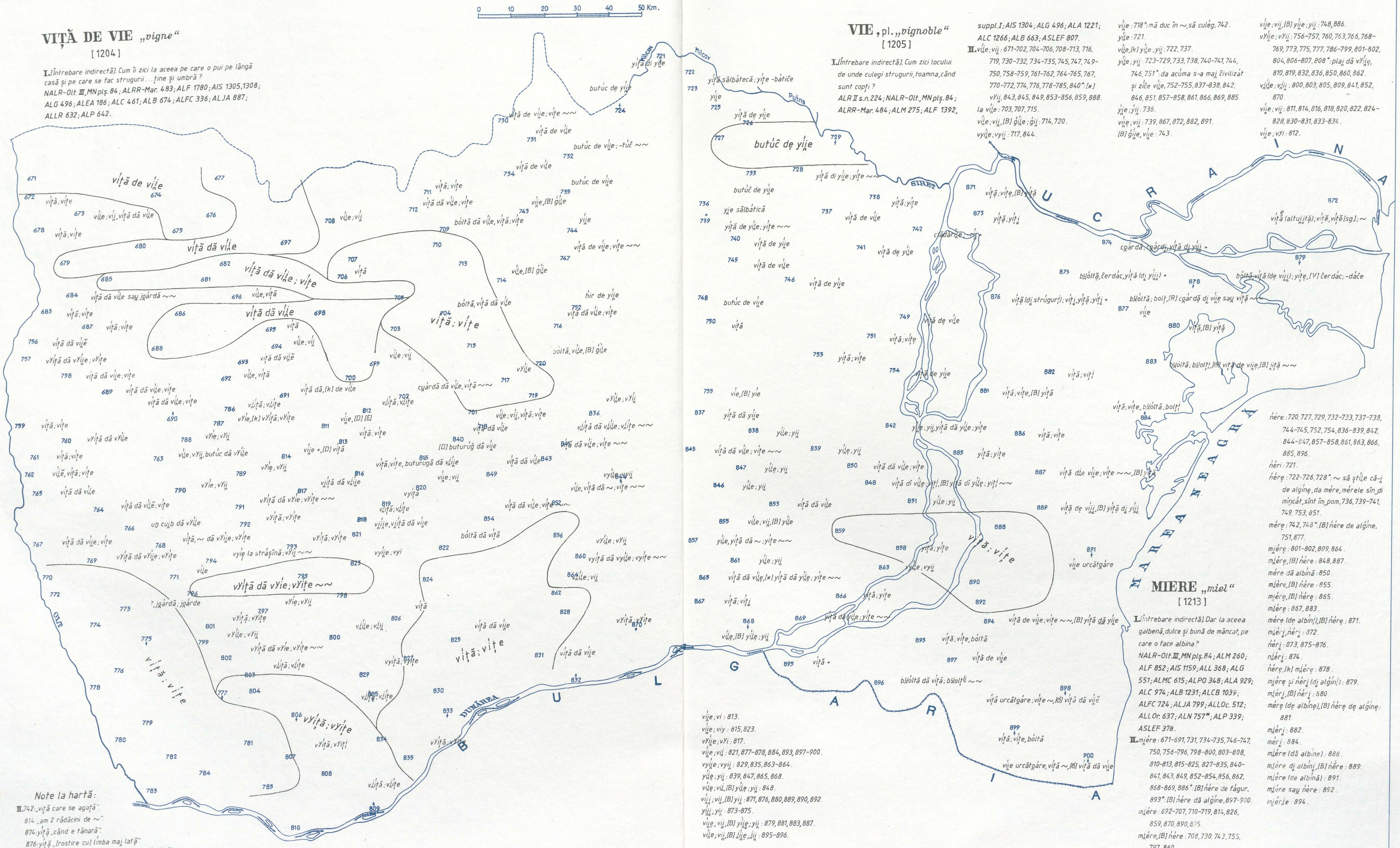

VIȚĂ DE VIE „vigne"
[1204]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la aceea pe care o pui pe lângă casă și pe care se fac strugurii ... ține și umbră?
NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALRR-Mar. 483; ALF 1780; AIS 1305, 1308; ALG 496; ALEA 186; ALC 461; ALB 674; ALFC 336; ALJA 887; ALLR 632; ALP 642.

Note la hartă:
II. 742: „viță care se agață".
814 „am 2 rădăcini de ~".
874: yiță „când e tânară".
876: yiță „[rostire cu] limba mai lată".
895: buoltă; bolți „instalația pe care urcă vița".

VIE, pl. „vignoble"
[1205]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici locului de unde culegi strugurii, toamna, când sunt copți?
ALR II s.n. 224; NALR-Olt., MN plș. 84; ALRR-Mar. 484; ALM 275; ALF 1392, suppl. I; AIS 1304; ALG 496; ALA 1221; ALC 1266; ALB 663; ASLEF 807.

II. vie; vii: 671-702, 704-706, 708-713, 716, 719, 730-732, 734-735, 745, 747, 749-750, 758-759, 761-762, 764-765, 767, 770-772, 774, 776, 778-785, 840+: [*] vYii, 843, 845, 849, 853-856, 859, 888.
la vie: 703, 707, 715.
vie; vii, [B] ǵie; ǵii: 714, 720.
vyie; vyii: 717, 844.
vie: 718+: mă duc în ~, să culeg, 742.
yie: 721.
vie, [k] yie; yii: 722, 737.
yie; yii: 723-729, 733, 738, 740-741, 744, 746, 751+: da acuma s-a mai čivilizat și zíce vie, 752-755, 837-838, 842, 846, 851, 857-858, 861, 866, 869, 885.
ye; yii: 736.
viie; vii: 739, 867, 872, 882, 891.
[B] ǵiie, viie: 743.
vie; vii, [B] yie; yii: 748, 886.
vYie; vYii: 756-757, 760, 763, 766, 768-769, 773, 775, 777, 786-799, 801-802, 804, 806-807, 808+: plai dă vYie, 810, 819, 832, 836, 850, 860, 862.
vie; vii: 800, 803, 805, 809, 841, 852, 870.
vie; vii: 811, 814, 816, 818, 820, 822, 824-828, 830-831, 833-834.
vie; vYi: 812.
vie; vi: 813.
vie; viy: 815, 823.
vYie; vYi: 817.
vie; vii: 821, 877-878, 884, 893, 897-900.
vyie; vyii: 829, 835, 863-864.
yie; yii: 839, 847, 865, 868.
vie; vii, [B] yie; yii: 848.
vii; vii, [B] yii: 871, 876, 880, 889, 890, 892.
yii; yii: 873-875.
vie; vii, [B] yie; yii: 879, 881, 883, 887.
vie; vii, [B] ľie; ľii: 895-896.

MIERE „miel"
[1213]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la aceea galbenă, dulce și bună de mâncat, pe care o face albina?
NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALM 260; ALF 852; AIS 1159; ALL 368; ALG 551; ALMC 615; ALPO 348; ALA 929; ALC 974; ALB 1231; ALCB 1039; ALFC 724; ALJA 799; ALLOc. 512; ALLOr. 637; ALN 757*; ALP 339; ASLEF 378.

II. miere: 671-691, 731, 734-735, 746-747, 750, 756-796, 798-800, 803-808, 810-813, 815-825, 827-835, 840-841, 843, 849, 852-854, 856, 862, 868-869, 886+: [B] ńere de fágur, 893+: [B] ńere dă algine, 897-900.
miere: 692-707, 710-719, 814, 826, 859, 870, 890, 895.
miere, [B] ńere: 708, 730, 743, 755, 797, 860.
miere, [x] ńere: 709.
ńere: 720, 727, 729, 732-733, 737-738, 744-745, 752, 754, 836-839, 842, 844-847, 857-858, 861, 863, 866, 885, 896.
ńeri: 721.
ńere: 722-726, 728+: ~ să știe că-i de algine, da mére, mérele sîn di mincát, sînt îm pom, 736, 739-741, 749, 753, 851.
mére: 742, 748+: [B] ńere de algine, 751, 877.
miere: 801-802, 809, 864.
miere, [B] ńere: 848, 887.
mere dă albină: 850.
miere, [B] ńere: 855.
miere, [B] ńere: 865.
miere: 867, 883.
mere (de albini), [B] ńere: 871.
mieri, ńeri: 872.
ńeri: 873, 875-876.
nieri: 874.
ńere, [k] miere: 878.
miere și ńeri (di algini): 879.
mieri, [B] ńeri: 880.
mere (de albine), [B] ńere de algine: 881.
mieri: 882.
meri: 884.
miere (dă albine): 888.
miere di albini, [B] ńere: 889.
miere (de albină): 891.
miere sau ńere: 892.
mierie: 894.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

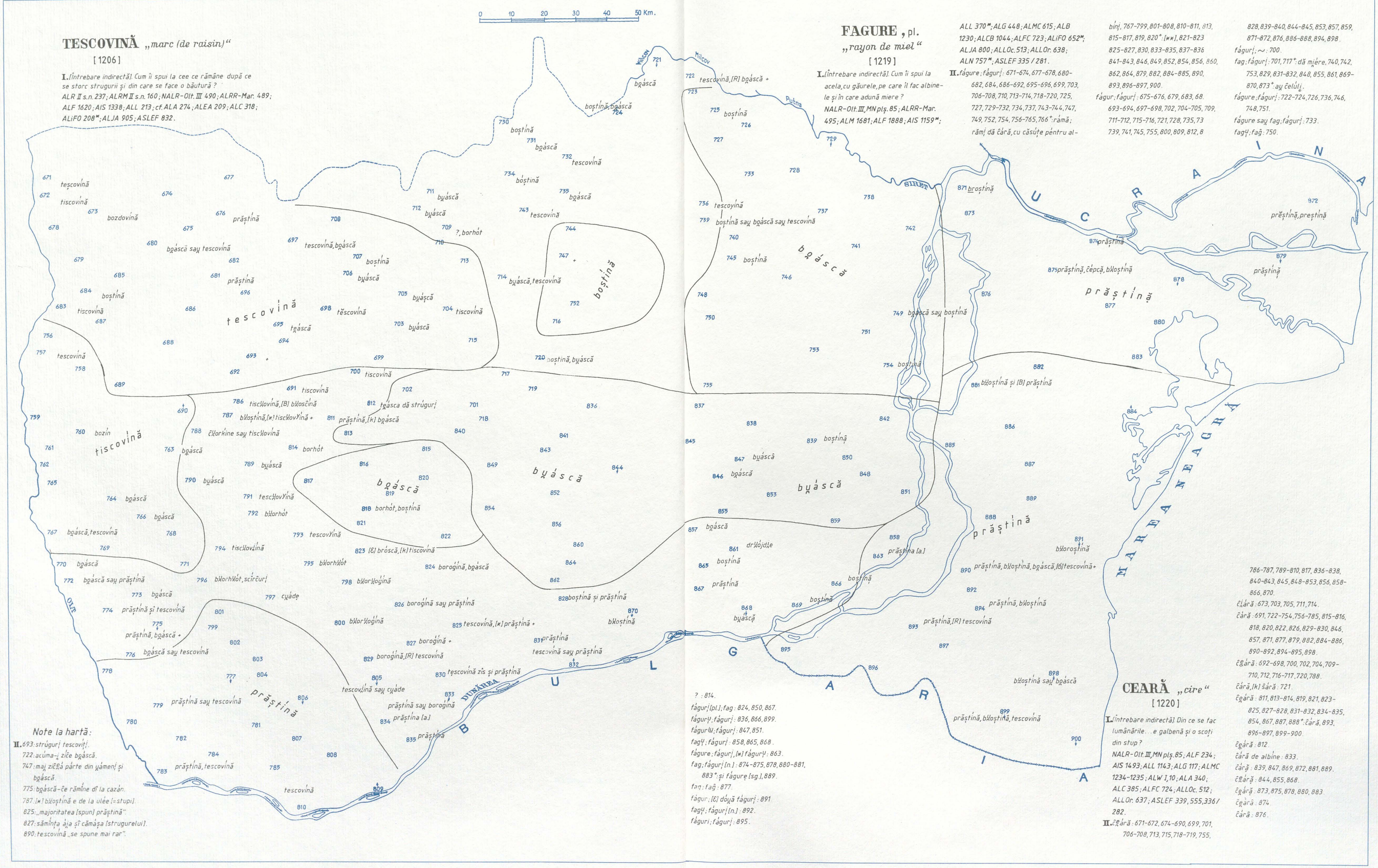

TESCOVINĂ „marc (de raisin)“

[1206]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la cee ce rămâne după ce se storc strugurii și din care se face o băutură ?
ALR II s.n. 237; ALRM II s.n. 160; NALR-Olt. III 490; ALRR-Mar. 489; ALF 1620; AIS 1338; ALL 213; cf. ALA 274; ALEA 209; ALC 318; ALiFO 208*; ALJA 905; ASLEF 832.

Note la hartă:

II. 693: strúgurị tescovițị.
722: acúma-ị ziĉe bǫáscă.
747: maị ziĉeá párte din ụámenị și bǫáscă.
775: bǫáscă-ĉe rămîne di la cazán.
787: [*] buoștină e de la ulée [=stupi].
825: „majoritatea [spun] prăștină“.
827: sămínța ạịa și cămáșa [strugurelui].
890: tescovínă „se spune mai rar“.

FAGURE, pl. „rayon de miel“

[1219]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela, cu găurele, pe care îl fac albinele și în care adună miere ?
NALR-Olt. III, MN plș. 85; ALRR-Mar. 495; ALM 1681; ALF 1888; AIS 1159*; ALL 370*; ALG 448; ALMC 615; ALB 1230; ALCB 1044; ALFC 723; ALiFO 652*; ALJA 800; ALLOc. 513; ALLOr. 638; ALN 757*; ASLEF 335 / 281.

II. fágure ; fágurị : 671-674, 677-678, 680-682, 684, 686-692, 695-696, 699, 703, 706-708, 710, 713-714, 718-720, 725, 727, 729-732, 734, 737, 743-744, 747, 749, 752, 754, 756-765, 766⁺: rámă ; rămị dă ĉáră, cu căsúțe péntru albinị, 767-799, 801-808, 810-811, 813, 815-817, 819, 820⁺: [**], 821-823 825-827, 830, 833-835, 837-836 841-843, 846, 849, 852, 854, 856, 860, 862, 864, 879, 882, 884-885, 890, 893, 896-897, 900.
fágur ; fágurị : 675-676, 679, 683, 68. 693-694, 697-698, 702, 704-705, 709, 711-712, 715-716, 721, 728, 735, 73 739, 741, 745, 755, 800, 809, 812, 8 828, 839-840, 844-845, 853, 857, 859, 871-872, 876, 886-888, 894, 898.
fágurị ; ~ : 700.
fag ; fágurị : 701, 717⁺: dă mịére, 740, 742, 753, 829, 831-832, 848, 855, 861, 869-870, 873⁺: aụ ĉelúlị.
fágure ; fágurị : 722-724, 726, 736, 746, 748, 751.
fágure saụ fag ; fágurị : 733.
fagụ ; fag : 750.
? : 814.
fágurị [pl.] ; fag : 824, 850, 867.
fágurụ ; fágurị : 836, 866, 899.
fágurụ ; fágurị : 847, 851.
fagụ ; fágurị : 858, 865, 868.
fágure ; fágurị, [*] fágurụ : 863.
fag ; fágurị [n.] : 874-875, 878, 880-881, 883⁺: și fágurẹ [sg.], 889.
faq ; fag : 877.
fágur ; [E] dóụă fágurị : 891.
fagụ ; fágurị [n.] : 892.
fáguri ; fágurị : 895.

CEARĂ „cire“

[1220]

I. [Întrebare indirectă]. Din ce se fac lumânările ... e galbenă și o scoți din stup ?
NALR-Olt. III, MN plș. 85; ALF 234; AIS 1493; ALL 1143; ALG 117; ALMC 1234-1235; ALW I, 10; ALA 340; ALC 385; ALFC 724; ALLOc. 512; ALLOr. 637; ASLEF 339, 555, 336/282.

II. ĉeáră : 671-672, 674-690, 699, 701, 706-708, 713, 715, 718-719, 755, 786-787, 789-810, 817, 836-838, 840-843, 845, 848-853, 856, 858-866, 870.
ĉịáră : 673, 703, 705, 711, 714.
ĉáră : 691, 722-754, 756-785, 815-816, 818, 820, 822, 826, 829-830, 846, 857, 871, 877, 879, 882, 884-886, 890-892, 894-895, 898.
ĉeáră : 692-698, 700, 702, 704, 709-710, 712, 716-717, 720, 788.
ĉáră, [k] ŝáră : 721.
ĉẹáră : 811, 813-814, 819, 821, 823-825, 827-828, 831-832, 834-835, 854, 867, 887, 888⁺: ĉáră, 893, 896-897, 899-900.
ĉẹáră : 812.
ĉáră de albíne : 833.
ĉárạ : 839, 847, 869, 872, 881, 889.
ĉeárạ : 844, 855, 868.
ĉẹárạ : 873, 875, 878, 880, 883.
ĉẹàrâ : 874.
ĉárâ : 876.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 377

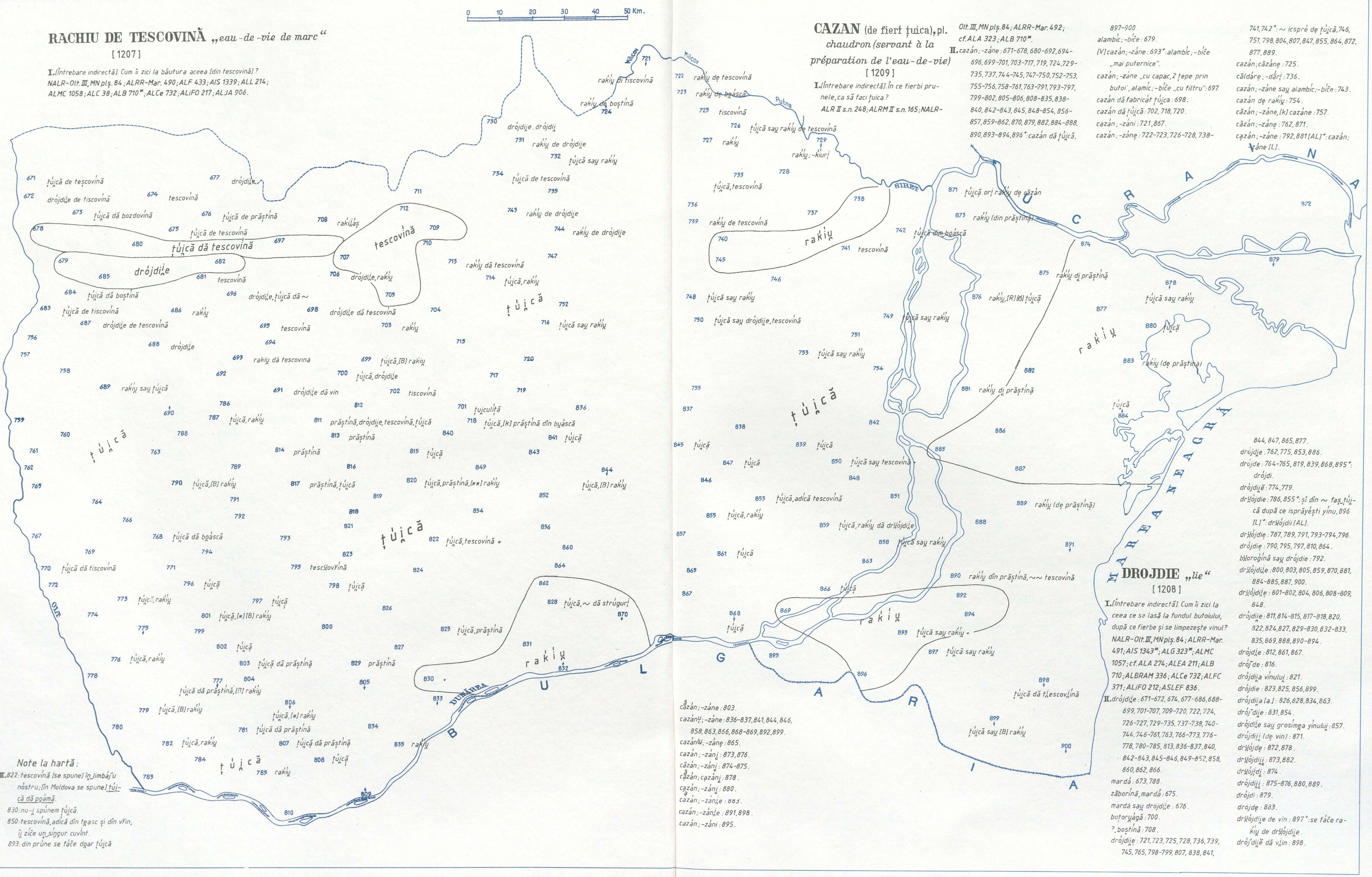

RACHIU DE TESCOVINĂ „eau-de-vie de marc“

[1207]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la băutura aceea [din tescovină]? NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALRR-Mar. 490; ALF 433; AIS 1339; ALL 214; ALMC 1058; ALC 38; ALB 710*; ALCe 732; ALiFO 217; ALJA 906.

CAZAN (de fiert țuica), pl. *chaudron (servant à la préparation de l'eau-de-vie)*

[1209]

I. [Întrebare indirectă]. În ce fierbi prunele, ca să faci țuica? ALR II s.n. 248; ALRM II s.n. 165; NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALRR-Mar. 492; cf. ALA 323; ALB 710*.

II. cazán; -záne: 671-678, 680-692, 694-696, 699-701, 703-717, 719, 724, 729-735, 737, 744-745, 747-750, 752-753, 755-756, 758-761, 763-791, 793-797, 799-802, 805-806, 808-835, 838-840, 842-843, 845, 848-854, 856-857, 859-862, 870, 879, 882, 884-888, 890, 893-894, 896+: cazán dă țuică, 897-900.

alambíc; -bíce: 679.

[V] cazán; -záne: 693+: alambíc; -bíce „mai puternice".

cazán; -záne „cu capac, 2 țepe prin butoi", alamíc; -bíce „cu filtru": 697.

cazán dă fabricát țuica: 698.

cazán dă țuică: 702, 718, 720.

cazán; -záni: 721, 867.

cazán; -záne: 722-723, 726-728, 738-741, 742+: ~ icspré dę țuică, 746, 751, 798, 804, 807, 847, 855, 864, 872, 877, 889.

cazán; căzánę: 725.

căldárę; -dări: 736.

cazán; -záne sau alambíc; -bíce: 743.

cazán dę rakiu: 754.

căzán; -záne, [k] cazáne: 757.

căzán; -zánę: 762, 871.

cązán; -záne: 792, 881 [AL]+: cazán; -záne [L].

căzán; -záne: 803.

cazánu; -záne: 836-837, 841, 844, 846, 858, 863, 866, 868-869, 892, 899.

cazánu; -zánę: 865.

cazán; -záni: 873, 876.

căzán; -záni: 874-875.

cązán; cązáni: 878.

cązán; -záni: 880.

cazan; -zanie: 883.

cazán; -zánie: 891, 898.

cazán; -záni: 895.

DROJDIE „lie“

[1208]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la ceea ce se lasă la fundul butoiului, după ce fierbe și se limpezește vinul? NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALRR-Mar. 491; AIS 1343*; ALG 323*; ALMC 1057; cf. ALA 274; ALEA 211; ALB 710; ALBRAM 336; ALCe 732; ALFC 371; ALiFO 212; ASLEF 836.

II. drójdie: 671-672, 674, 677-686, 688-699, 701-707, 709-720, 722, 724, 726-727, 729-735, 737-738, 740-744, 746-761, 763, 766-773, 776-778, 780-785, 813, 836-837, 840, 842-843, 845-846, 849-852, 858, 860, 862, 866.

mardá: 673, 788.

zăborínă, mardá: 675.

mardá sau drójdie: 676.

boțoruágă: 700.

?, boștínă: 708.

drójdiie: 721, 723, 725, 728, 736, 739, 745, 765, 798-799, 807, 838, 841, 844, 847, 865, 877.

drójdie: 762, 775, 853, 886.

drójde: 764-765, 819, 839, 868, 895+: drójdi.

drójdiiĕ: 774, 779.

druójdie: 786, 855+: și din ~ fas țuică după ce isprăyești yinu, 896 [L]+: druójdii [AL].

druójdię: 787, 789, 791, 793-794, 796.

drójdię: 790, 795, 797, 810, 864.

buorogínă sau drójdie: 792.

druójdie: 800, 803, 805, 859, 870, 881, 884-885, 887, 900.

druójdię: 801-802, 804, 806, 808-809, 848.

drójdiie: 811, 814-815, 817-818, 820, 822, 824, 827, 829-830, 832-833, 835, 869, 888, 890-894.

drójde: 812, 861, 867.

drój̆de: 816.

drójdiia vinului: 821.

drójdie: 823, 825, 856, 899.

drójdiia [a.]: 826, 828, 834, 863.

drój̆diie: 831, 854.

drójdie sau grosímea yinului: 857.

drójdii (dę vin): 871.

druójdę: 872, 878.

druójdii: 873, 882.

druójidi: 874.

drójdii: 875-876, 880, 889.

drójdi: 879.

drójdę: 883.

druójdiie de vin: 897+: se fáce rakiu de druójdiie.

drój̆diiĕ dă vin: 898.

Note la hartă:

II. 822: tescovínă [se spune] în limbáju nóstru; [în Moldova se spune] țúică dă poámă.

830: nu-i spúnem țúică.

850: tescovínă, adícă din teasc și din vyin, îi zíce un singur cuvínt.

893: din prúne se fáce doar țúică

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

VELNIȚĂ, pl. „hangar où est montée la distillerie"

[1210]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la locul (adăpostul) unde este așezat cazanul de țuică?

ALR II s.n. 247; NALR-Olt. III, 491; ALRR-Mar. 493.

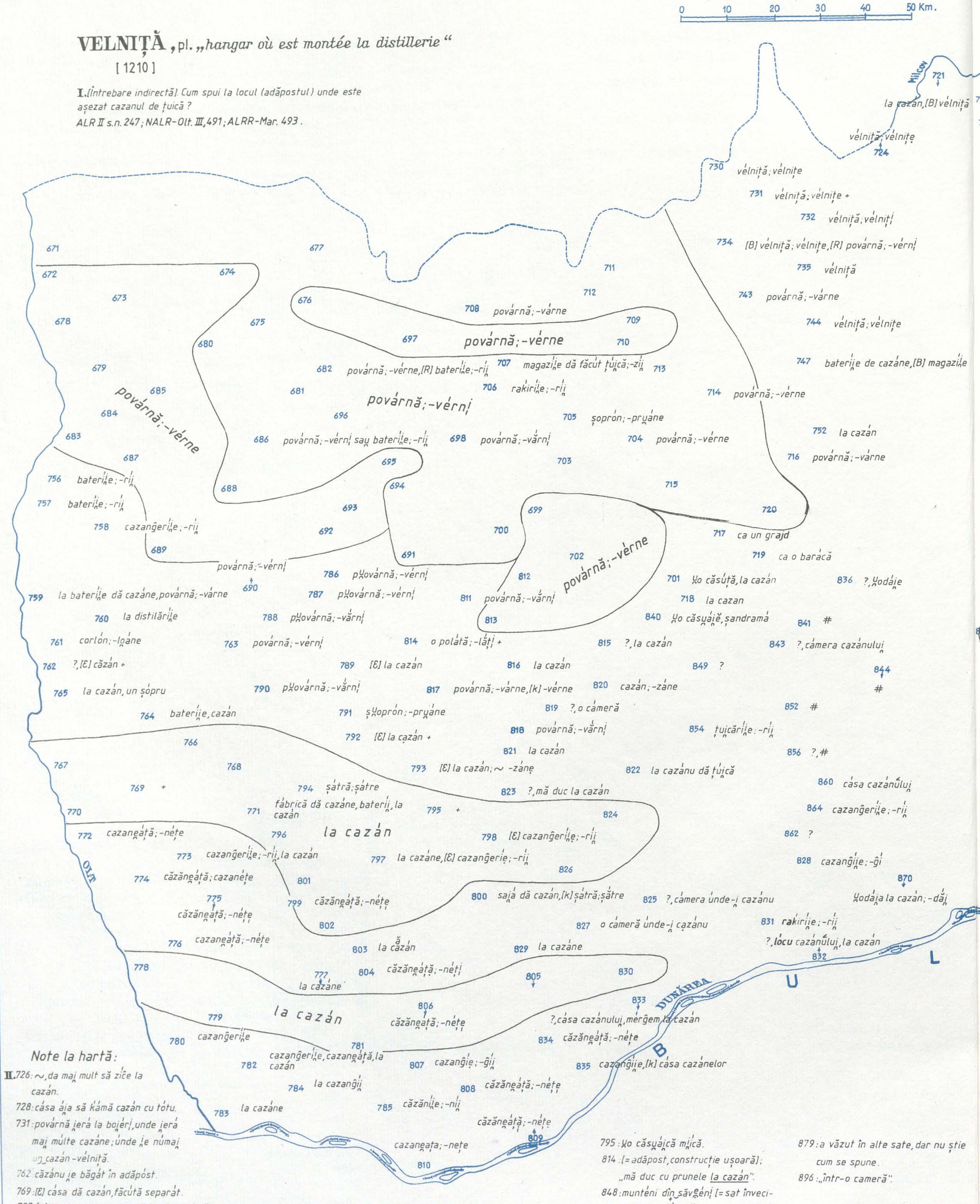

Note la hartă:

II. 726: ~, da maj mult să zîce la cazán.

728: cása áia să kámă cazán cu tótu.

731: povárnă jerá la bojerí, unde jerá maj múlte cazáne; unde je númaj un cazán -velniță.

762: căzánu je băgát în adăpóst.

769: [E] cása dă cazán, făcútă separát.

792: [K] casa aceea nu are nici o denumire".

795: ho căsuáică mícă.

814: [= adăpost, construcție ușoară]; „mă duc cu prunele la cazán".

848: munténi din săvgéni [= sat învecinat] zic vgélniță.

879: a văzut în alte sate, dar nu știe cum se spune.

896: „într-o cameră".

STUP, pl. „ruche"

[1218]

I. [Întrebare indirectă]. Cum ziceți, cu un cuvânt, la toate albinele care trăiesc la un loc cu matca lor?

NALR-Olt. III, MN pl.s. 85; ALF 1174; AIS 1157; ALL 365; ALG 446; ALMC 611; ALPO 474; ALA 129; ALEA 627; ALC 155; ALCB 1037; ALJA 793; cf. ALLOc. 508; cf. ALLOr. 634; ALLR 340; ALN 754.

II. stup; stupí: 671-675, 677-694, 696-697, 698*: [V] uléje, budurúáje, lemn scobit"; 699-703, 705-713, 715, 718-720, 729*: [B] stiubéj; -béje, 730-732, 734-735, 742-743, 746-748, 750-751, 754, 759, 761, 768, 770, 774-775, 777-778, 782, 785-786, 800, 805, 814-816, 819, 821-822, 824, 826, 829, 832-834, 840-843, 849-850, 853-854, 856, 867, 872, 878, 880, 882, 884-886, 888, 890-891, 897, 900.

stup; stúpurí: 676, 717*: [K] stupí, 728, 753, 764, 784, 811, 823, 827, 830-831, 835, 845.

stup; stuph: 695, 704, 716, 760, 765, 779, 783, 787-791, 793-799, 801-804, 806-810, 812, 818, 852, 862, 864, 870.

stupy; stupí: 714.

stup; stuk: 721-727, 733, 737-741, 745, 752, 836, 838-839, 873-874.

uléj; -léje: 736.

stup; stuk, [B] budurój; -rgáje: 744.

stup, [B] uléj: 749.

stup; stupí, [K] stuk: 755, 869.

stup; stuph, uléj; -léle: 756.

familije dă stuph, ~ de albine: 757.

familije dă albine: 758.

stup; stuph: 762-763, 766, 769.

familije; -milij, stup; stuph: 767.

stup: 771*: ũ roj într-un ~.

uléj, stup dă albine: 772.

stupăríje; -ríj: 773.

familije; -milij, stup; stupí: 776.

roj dă albine, uléj: 780.

stup; stúpurí saŭ stupí: 781.

ŭuléj, -lée saŭ rhoj; rhójurí: 792.

stup, [V] uléj; -lée: 813.

stup; stupí, uléj cu mușțe „din blană sau din scorburi"; -lée: 817.

stup; stupí saŭ stúpurí [K] stupí: 820.

stup, stupí, [V] budurój; -rgáje: 825.

stupy; stupí, [B] uléju; -lée: 828.

roju; rójurí: 837, 846.

stupy; stuk: 844.

stup; stuph, [B] stuk: 847, 868.

stuplu; stupí, [B] stuk, [V] uléjlu [= stup primitiv]; -léj: 848.

stuplu; stuk: 851, 866.

stup; stuk: 855.

stup; stupí, stuk dă algíne: 857.

stupy; stuk, [B] uléjy; -léje: 858.

stup; stupí, [B] uléj; -léje: 859.

stup; stupí, [B] stuk: 860, 871*: [V] captár; -tárí, 879, 883, 887*: [B] ștubéj; -béje, budurój; -rgáje, 889, 892-893.

stuplu; stupí, [B] uléj; -lée: 861.

rojy; rójurí, stupy; stúpurí: 863.

stupy; stupí, [B] stuk: 865.

stup; stupí, stuk: 875, 881.

ládă; lăzí: 876*: [B] stup; stupí, stuk.

ládă, lăz: 877.

stup; stupí, [B] stuk: 894, 896.

stup; stúpurí, [K] stupí: 895.

stup; stupí, stuph: 898.

stup; stupí: 899.

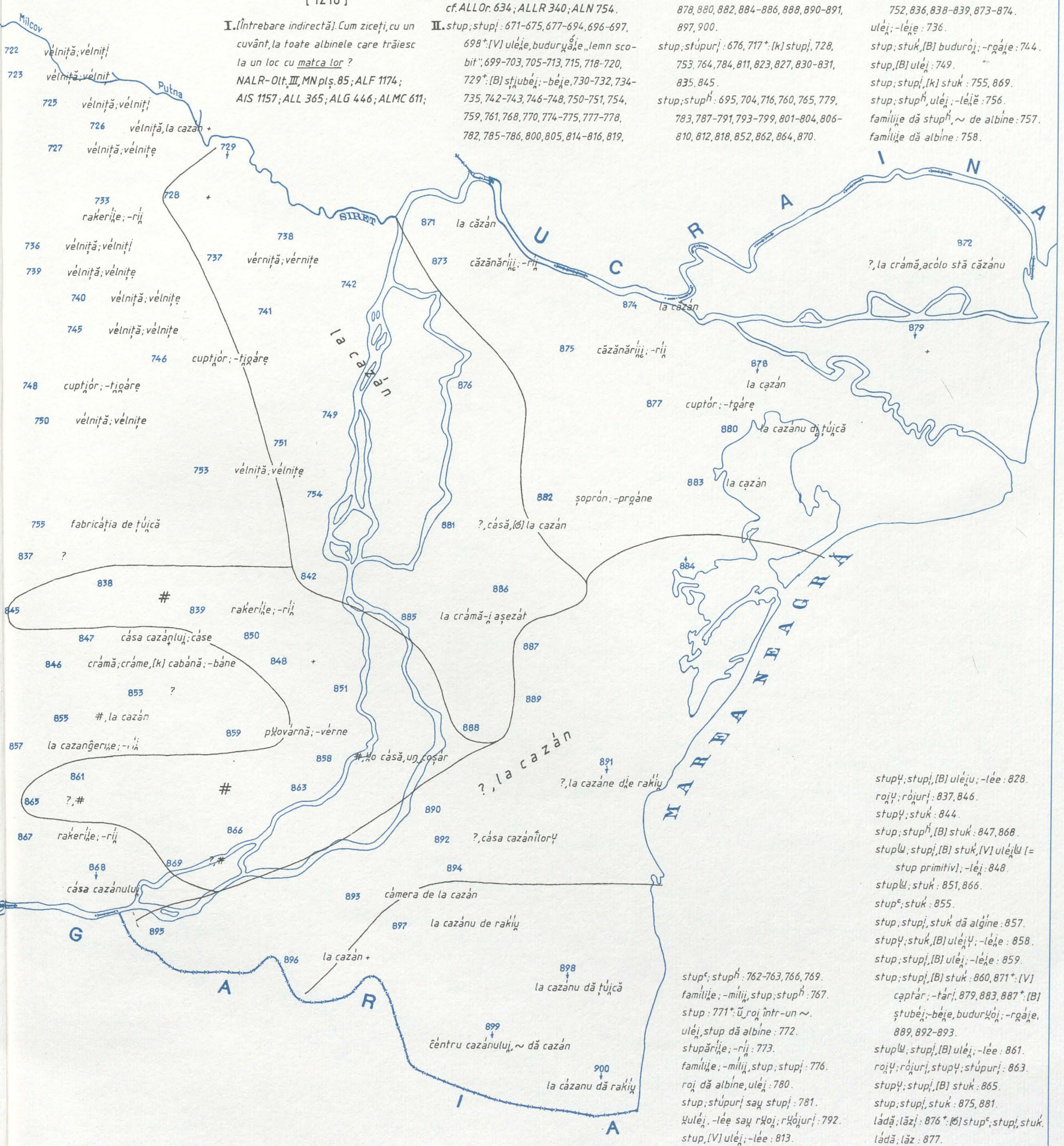

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI
MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 379

ALAMBIC, pl. „*alambic*“
[1211]

I. [Întrebare indirectă]. *Cum zici la țeava șerpuită de la cazan, prin care trece țuica să se răcească?*
NALR-Olt. III 492; ALRR-Mar. 488; ALFC 479; ALiFO 216*; ALN 285.

Note la hartă:

II. 694: „încolăcită”.
704: „șerpuit”.
708: „și curge-n vedriță”.
712: „vas de lemn în care e apă pentru răcit, la cazan”.
713: „cazan care are serpentine”.
720: „vas din ciment, scândură prin care trece țeava ca să răcească țuica”.
791: „trei țevi drepte primitive”; cazán alambyic
„am văzut și așa”.
812: răcitor [=putină cu apă pentru răcire].
816: „țeavă dreaptă”.
818: acú s-a modificát.
819: „e dreaptă”.
825: „cazanul avea două țevi drepte, fără serpentină”.
829: „răcitór cu cilindru cu taiere”.
833: „nu e serpentină”.
834: „nici eu nu pot să-i zic”.
860: n-áre áltu núme.
883: alámbic; -lámbiĉe, da nu-i la nuoi.
899: uni ziĉe terpentínă; -tíne.
900: „nu se zice alambic”.

ROI, pl. „*essaim*“
[1221]

I. [Întrebare indirectă]. *Cum spui, cu o vorbă, la toate albinele care ies cu matca din stup și zboară să-și caute un alt adăpost?*
NALR-Olt. III, MNplș. 85; ALF 482; AIS 1155; ALL 371; ALG 447; ALMC 613; ALPO 219; ALA 635; ALEA 630; ALS 33; ALC 678; ALCo 594; ALB 1232; ALCB 1045; ALFC 725; ALiFO 651; ALJA 795; ALLOc. 510; ALLR 341; ALN 756; ASLEF 333, 344/289.

II. roi; ~ : 671-675, 680-681, 687-688, 690-691, 692+: mi-a roiít un stup, 693, 698, 700-701, 707, 712, 715, 718+: a roiít róiu, 720, 722, 732, 735-736, 747, 756+: [*] róiuri, 758, 760-761, 763, 766-767, 770, 773-774, 776-778, 780, 783, 785, 812-816, 819+: roiéște dă trei uori pă an.
roi; róiuri: 676-679, 682+: roiéște stúpu, 683, 684+: a roiát, 685-686, 689, 694-697, 699, 702-706, 708-711, 716, 721, 723-731, 733-734, 737-743, 745-746, 748, 751-755, 757, 759, 762, 764-765, 768-769, 771-772, 775, 779, 781-782, 784, 804, 811, 818, 820, 822-825, 827, 829, 830+: ~ dă albíne; roiáză, 831, 833-835, 838, 840, 843, 845, 849-850, 853-854, 856-857, 860, 862, 864, 867, 871, 877-878, 884-886, 888, 890+: [ɛ] roi [pl.], 900.
roiu; roi: 713-714, 717, 719, 749, 828, 832, 836-837, 841, 846, 865-866, 869.
róiu; róiuri: 744, 750.
ruoi; ~ : 786, 794, 798, 801, 887+: [ɞ] róiuri, 898+: [k] róiuri, a roiát, roiáză [vb.].
ruoi; ruóiuri: 787-792, 795-797, 799-800, 802-803, 805-810, 842, 847, 852, 855, 861, 870, 872, 873+: ruoiésc, 874-875, 880, 882-883, 889, 891, 897.
ruoi; ~ sau ruóiuri: 793.
roi; ~, [k] róiuri: 817.
roi; ~, róiuri: 821+: roiáză.
roi; róiuri, [k] roi: 826.
ruoiu; ruóiuri: 839, 844, 848, 858, 868, 892-893, 895.
roiu; róiuri: 851, 863.
ruoi; ruále: 859.
ruoiu; ruoi: 876, 881.
ruoi; róiuri: 879, 894.
ruoiu; ruoi: 896.
ruoi; ruoiu; róiuri: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

VIESPE, pl. „guêpe"

[1214]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la aceea galbenă care seamană cu albina, dar nu face miere?
ALM 188; NALR-Olt. III, MN pls. 85; ALRR-Mar. 497; ALF 672, 679; AIS 463; ALPY 19; ALL 502; cf. ALG 49; ALMC 350; ALPO 278; ALW I, 48; ALEA 625; ALCo 789; ALAL 483; ALB 959; ALFC 802; ALiFO 648*; ALJA 1007-1010; ALLOc. 326; ALLOr. 416; ALLR 196; ALN 654; ASLEF 339.

(albina) ÎNȚEAPĂ (ind. prez. 3) „(l'abeille) pique"

[1215]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că face albina cu acul?
ALR II s.n. 267; ALRM II s.n. 175; NALR-Olt. III, MN pls. 85; ALRR-Mar. 496; cf. ALF 15; AIS 1154; cf. ALL 366; ALMC 617; cf. ALCB 1041; ALLOc. 514; ALLOr. 640.

II. înțápă: 671-672, 674-677, 679-680, 683-685, 688-689, 691, 693, 707, 721-723, 725, 729, 744, 757+: îm popór zíĉe că múșcă albína, 758-759, 761-762, 766, 771-772, 774, 777-779, 789, 791, 793+: [viespea] múșcă, 794-796, 799, 804, 823.
înțápă, múșcă: 673, 681, 695, 706, 763-764, 767, 787, 790.
múșcă, înțápă: 678, 682, 786, 788, 801-802.
înțeápă: 686-687, 690, 700, 703-705, 708, 710-713, 715, 717-720, 726-727, 730-734, 736-743, 745-756, 775, 781+: mi-a pus ácu, 792, 798, 803, 805-806, 812-813, 816-817, 819-822, 824-825, 827-833, 835-837, 840, 842-843, 845-846, 848-854, 856-857, 860, 862-865, 867-870, 877, 881+: ĉupéște, 882, 883+: înțiápă, 884-888, 890, 891+: múșcă, 892-897, 898+: înțiápă, 899-900.
múșcă, înțeápă: 692.
înțeápă: 694, 709, 714, 797, 800, 807-808, 818.
înpéște, înțápă: 696.
înțeápă, [B] múșcă: 697, 716.
mẵ nțápă, [B] m-a mușcát: 698.
înțeápă, múșcă: 699, 702, 776, 782.
múșcă, înțeápă: 701, 724+: de fapt înțeápă, da așá să zíĉe: múșcă, 826+: múșc-ale drácu, 834, 859, 866.
kíșcă, [k] înțeápă: 728.
ĉupéște: 735, 815.
te múșcă, tẽ nțeápă: 760, 769.
tẽ-nțápă: 765, 770+: m-a muscát o albínă, 783.
múșcă: 768, 811.
tẽ-nțápă, te múșcă: 773.
înțápă, púne ácu: 780, 784.
púne ácu, tẽ-nțeápă: 785.
înțeápă, púne ácu: 809.
púne ácu sau înțeápă: 810.
ĉupéște, múșcă: 814.
ĉukéște: 838.
ĉukéște, înțeápâ: 839, 844, 855.
ĉupiéște: 841.
înțeápâ: 847.
ĉukéște, înțeápă: 858.
ĉupiéște, înțeápă: 861.
înțeápă: 871, 873, 889.
împúnĝe sau înțápă: 872+: m-o-nțăpát albína.
înhíĝi: 874.
înțeápă, púni ac: 875.
înțeápă, múșcă: 876.
înțiápă sau [mai rar] împúnĝi: 878.
înțápă, [R] înțeápă: 879+: múșcă.
pișcă sau, mai digrábă, înțeápă: 880.

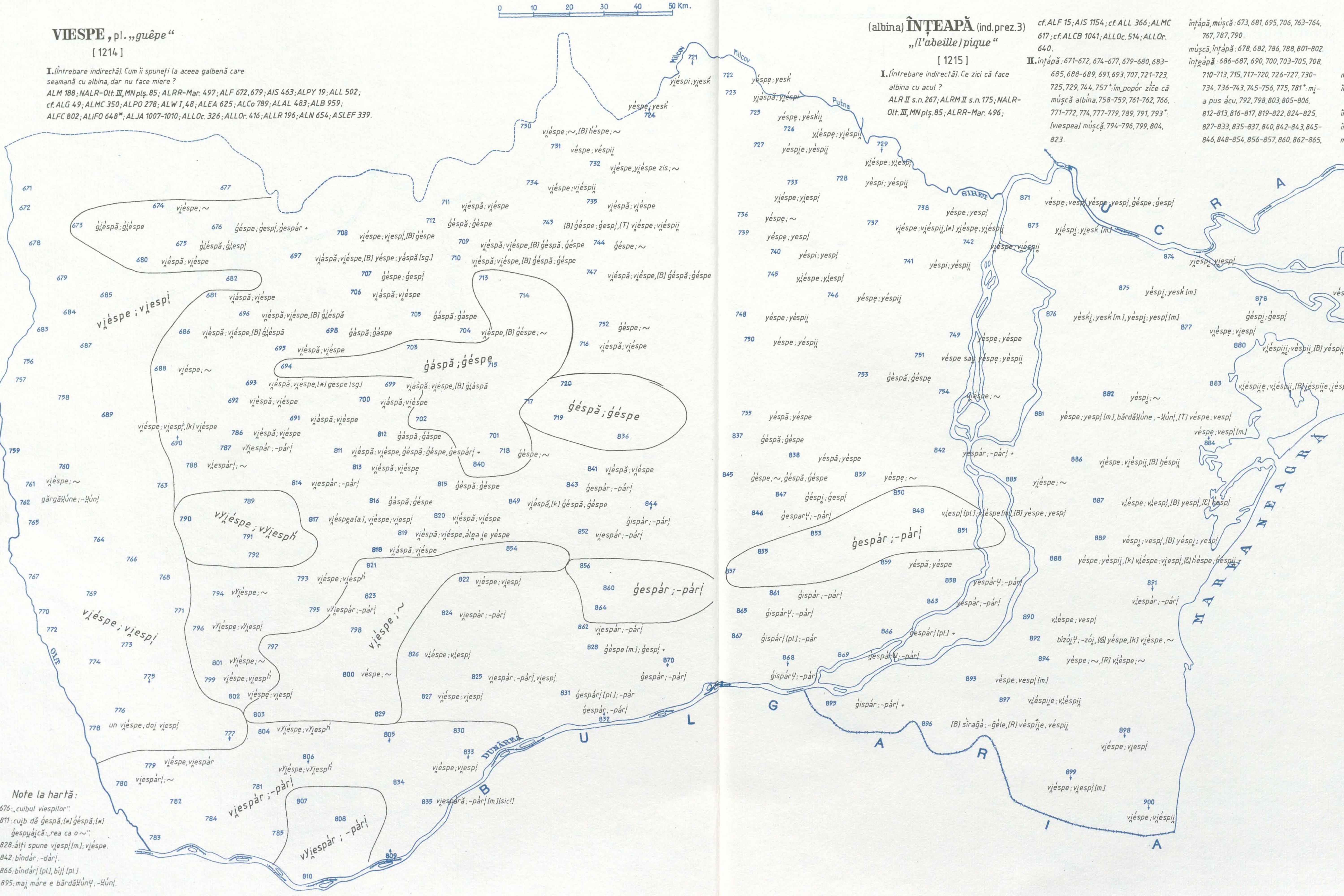

Note la hartă:

II. 676: „cuibul viespilor".
811: cuib dă gespă; [*] géspă; [*] géspuaică: „rea ca o ~".
828: alți spune viespi [m.]; viespe.
842: bîndár; -dári.
866: bîndári [pl.], bîji [pl.].
895: mai máre e bărdăuúnu; -uúni.

III. 888: Subiectului i se pare că n-a rostit niciodată cu y.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

REGINA ALBINELOR, pl. „*reine des abeilles*“

[1216]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la albina aceea care face ouă și e mai mare peste toate celelalte albine din stup ?
NALR-Olt. III, MN plș. 85; AIS 1152*; ALL 364*; ALG 1428; ALMC 609; ALEA 633; ALB 1230*; ALFC 720; ALiFO 648*; ALLOc. 507; ASLEF 339.

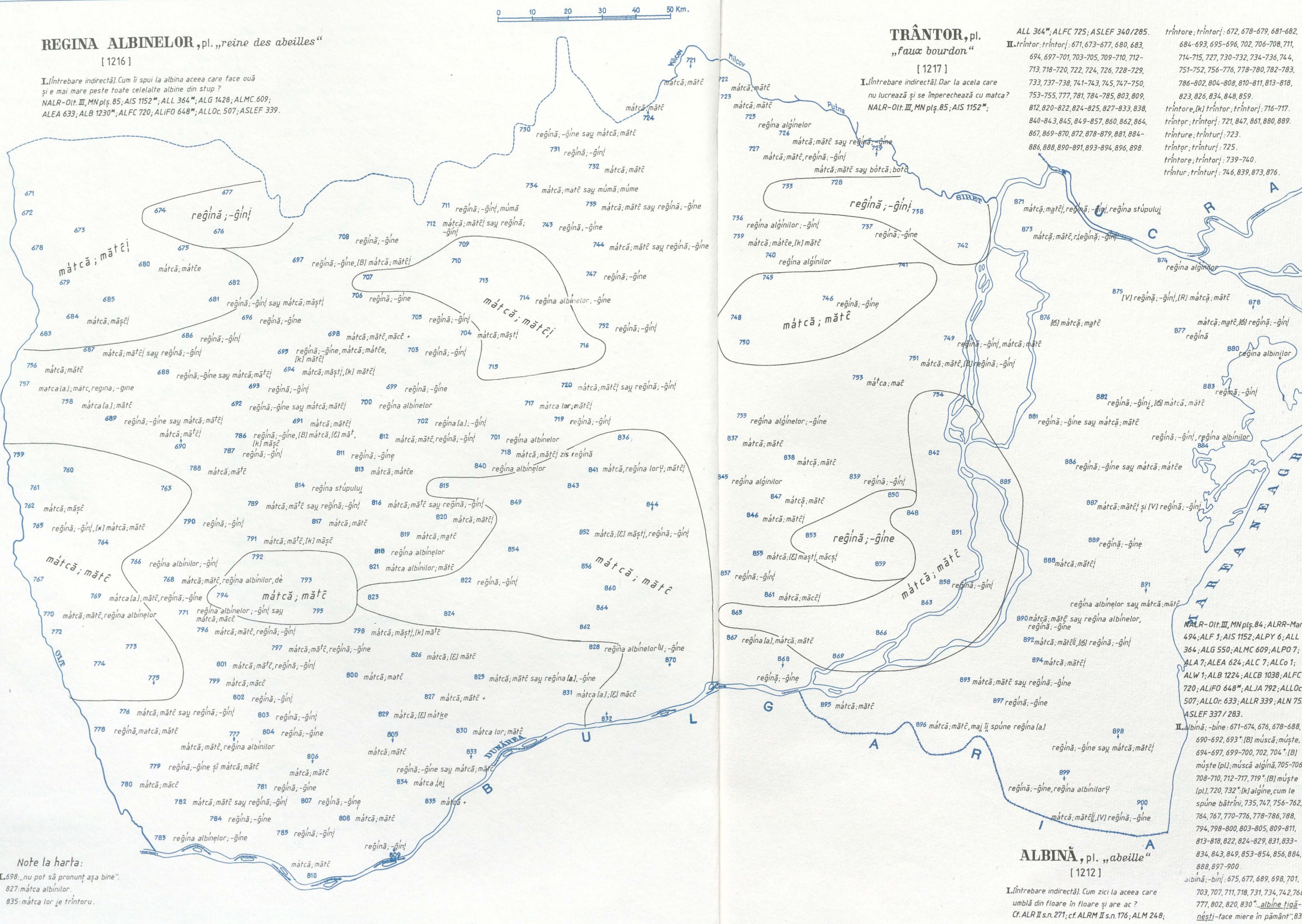

Note la harta:

II. 698: „nu pot să pronunț așa bine”.
827: mátca albínilor.
835: mátca lor ie trîntoru.

TRÂNTOR, pl. „*faux bourdon*“

[1217]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la acela care nu lucrează și se împerechează cu matca?
NALR-Olt. III, MN plș. 85; AIS 1152*; ALL 364*; ALFC 725; ASLEF 340/285.

II. trîntor; trîntori : 671, 673-677, 680, 683, 694, 697-701, 703-705, 709-710, 712-713, 718-720, 722, 724, 726, 728-729, 733, 737-738, 741-743, 745, 747-750, 753-755, 777, 781, 784-785, 803, 809, 812, 820-822, 824-825, 827-833, 838, 840-843, 845, 849-857, 860, 862, 864, 867, 869-870, 872, 878-879, 881, 884-886, 888, 890-891, 893-894, 896, 898.
trîntore; trîntori : 672, 678-679, 681-682, 684-693, 695-696, 702, 706-708, 711, 714-715, 727, 730-732, 734-736, 744, 751-752, 756-776, 778-780, 782-783, 786-802, 804-808, 810-811, 813-818, 823, 826, 834, 848, 859.
trîntore, [k] trîntor; trîntori : 716-717.
trîntor; trîntori : 721, 847, 861, 880, 889.
trînture; trînturi : 723.
trîntor; trînturi : 725.
trîntore; trîntori : 739-740.
trîntur; trînturi : 746, 839, 873, 876.
?, trîntor : 819+: „leneș ca un ~”.
trîntor; trîntori, cătcăune; -uni : 835.
?, alginoi; -noi : 836.
trîntor; trîntori : 837, 846, 858, 865, 868, 892, 899.
trîntor; trîntori : 844, 866.
?, puturos : 863.
trîntur; trînturi : 871, 875, 877, 882.
trântur; trânturi : 874.
trîntuor; trîntuori : 883, 887, 897, 900.
trîntori; trîntori : 895.

ALBINĂ, pl. „*abeille*“

[1212]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la aceea care umblă din floare în floare și are ac ?
Cf. ALR II s.n. 271; cf. ALRM II s.n. 176; ALM 248; NALR-Olt. III, MN plș. 84; ALRR-Mar. 494; ALF 1; AIS 1152; ALPY 6; ALL 364; ALG 550; ALMC 609; ALPO 7; ALA 7; ALEA 624; ALC 7; ALCo 1; ALW 1; ALB 1224; ALCB 1038; ALFC 720; ALiFO 648*; ALJA 792; ALLOc. 507; ALLOr. 633; ALLR 339; ALN 753; ASLEF 337/283.

II. albínă; -bíne : 671-674, 676, 678-688, 690-692, 693+: [B] múscă; múște, 694-697, 699-700, 702, 704+: [B] múște [pl.]; múscă algínă, 705-706, 708-710, 712-717, 719+: [B] múște [pl.], 720, 732+: [k] algíne, cum le spúne bătrîni, 735, 747, 756-762, 764, 767, 770-776, 778-786, 788, 794, 798-800, 803-805, 809-811, 813-818, 822, 824-829, 831, 833-834, 843, 849, 853-854, 856, 884, 888, 897-900.
albínă; -bíni : 675, 677, 689, 698, 701, 703, 707, 711, 718, 731, 734, 742, 768, 777, 802, 820, 830+: „albíne țigănești - face miere în pământ”, 832, 859, 867, 891, 896+: algínă.
algínă; -gíni : 721, 723-726, 736, 741, 749, 753, 836, 851.
algínă; -gíne : 722, 727, 729, 733, 737-738, 744, 752, 837-838, 842, 844, 847, 863, 866, 869, 885.
[B] algínă; -gíni, [T] albínă; -bíni : 728, 855, 858, 861, 865.
albínă; -bíne, [B] algínă; -gíne : 730, 743, 748, 755, 797, 848, 850, 857, 860, 886-887, 890, 892-894.
algínă; -gíne : 739-740, 745, 846, 868.
albínă, [B] algínă : 746, 754.
albínă; -bíne, [*] algínă; -gíne : 750.
albíni [pl.], [k] algíni [pl.]; -gínă : 751.
albYínă; -bYíne : 763, 769, 787, 789, 792, 840, 864.
albínă; -bíne : 765, 796, 812.
albYínă; -bYíni : 766, 801, 845.
albľínă; -bľíne : 790, 793, 795, 819, 823, 835, 841, 870.
albľínă; -bľíni, [k] -bľíne : 791.
albľínă; -bľíni : 806, 852, 862.
albínă; -bíne : 807, 877, 881+: [B] algínă, 889+: [B] algínă.
albľínă; -bľíne : 808.
albínă, múscă : 821.
algínă; -gíne : 839.
albínă; -bíni : 871+: [B] algínă; -gíni, 872, 878, 879+: [B] algínă; -gíni.
algínă; -gíni : 873, 875.
algínâ; -gíni : 874.
albínâ, [k] -gínâ; -gíni : 876.
albínă; -bíni, [B] algínă : 880.
albínă; -bíni : 882, 895.
albínă; -bíni, [B] algínă : 883.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CÂNEPIȘTE, pl. „chènevière"

[1223]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă locul pe care semeni, ori de pe care ai cules cânepă?

NALR-Olt. III 493; ALF 266, 1788; AIS 1493*; ALL 1144; ALG 117*; ALMC 1234; ALB 764; ALJA 402; ALLR 93; ALO 414.

CÂNEPĂ „chanvre"

[1222]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la aceea pe care o semănați primăvara, crește mai înaltă și, după ce o culegeți, faceți pânză groasă din ea ...?

NALR-Olt. III, MN pls. 86; ALF 234; AIS 1493; ALL 1143; ALG 117; ALMC 1234–1236; ALW I, 10; ALA 340; ALC 385; ALB 763; ALBRAM 410; ALFC 508; ALJA 401; ALN 103; ALO 413.

II. cînepă: 671, 674–684, 686–692, 695–698, 700, 705–706, 708, 711, 715, 718–720, 730–731, 734–735, 740, 744–748, 750, 754–755, 757, 760–762, 764–765, 767, 769–772, 774–776, 778–785, 809–810, 817, 820, 822* [nu a pus cânepă și nu a țesut nici mama, nici soția], 824, 826–827, 849, 885–886, 888, 893*: cînipă.

cînipă: 672–673, 693–694, 699, 701–703, 707, 709, 712–714, 721–725, 727, 729, 733, 737–739, 741, 743, 749, 751–753, 763, 766, 777, 786–791, 793–808, 811–812, 814–815, 818–819, 821, 823, 825, 828–833, 835–838, 840–846, 848, 850–870, 881, 892, 894, 899–900.

cînipă: 685.

cînepă: 704, 710, 716–717, 726, 728, 732, 736, 742, 756, 758, 768, 813, 887, 896.

cînepă: 759, 898.

cînepă, [*] cînipă: 773, 816.

cînepă, [k] cînipă: 792.

cînipă: 834, 877, 879, 882, 884, 891, 895.

cînipă: 839, 847.

cânipă: 871.

cînipă: 872, 875, 878, 880, 889, 890*: cînepă.

cînipă: 873, 876.

cânipă: 874.

cînipă: 883.

cînipă, [k] cînepă: 897.

Note la hartă:

II. 738: „nu s-a semănat cânepă în regiune".
749: n-am avut tarlă, așa numai cîte-un căpătîi, nu să prea obișnuiește la noi.
766: loc mai gras, ~ dă vale.
781: cînepiște nu merge.
811, 814–815, 818, 821, 823, 832: „după cules".
813: „și locul semănat cu cânepă și cel de pe care s-a cules canepa".
827: cînipiște [= nume topic].
833: „loc pe care semeni cânepa".
841: cînd ai luat cînipa rămîne cînipiște.
852: „după cules".
861: „e mai întins".
879: la noi n-a fost.
881, 884, 891, 896: nu se seamănă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

INIȘTE, pl. *„linière"*
[1226]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum numiți locul semănat cu in sau de pe care a fost cules inul ?*
NALR-Olt. III 495; ALN 102.*

IN *„lin"*
[1225]

I. *[Întrebare indirectă]. În afară de bumbac și cânepă din ce mai fac țăranii pânza ?*
NALR-Olt. III, MN plș. 86; ALF 772; AIS 1494; ALA 892; ALC 937; ALFC XCII; ALN 102.*

II. *in* : 671-675, 677-684, 686-690, 724-725, 730-732, 736-738, 741-742, 745-748, 750-751, 754-755, 786, 794, 804.
i̯in : 676, 685, 691-713, 715-723, 726-729, 733-735, 739-740, 743-744, 749, 752-753, 756-785, 787-793, 795-797, 799-803, 805-810, 812, 836, 838-843, 845-847, 849-857, 859-865, 867, 870-872, 877, 879, 881-882, 885-890, 893, 898-900.
i̯inu̯ : 714, 837, 844, 858, 868-869, 891-892.
i̯in, i̯inișór : 798.
i̯in : 811, 813-826, 828-835, 873-876, 878, 880, 883-884, 894-897.
i̯in : 827.
i̯inlu̯ : 848, 866.

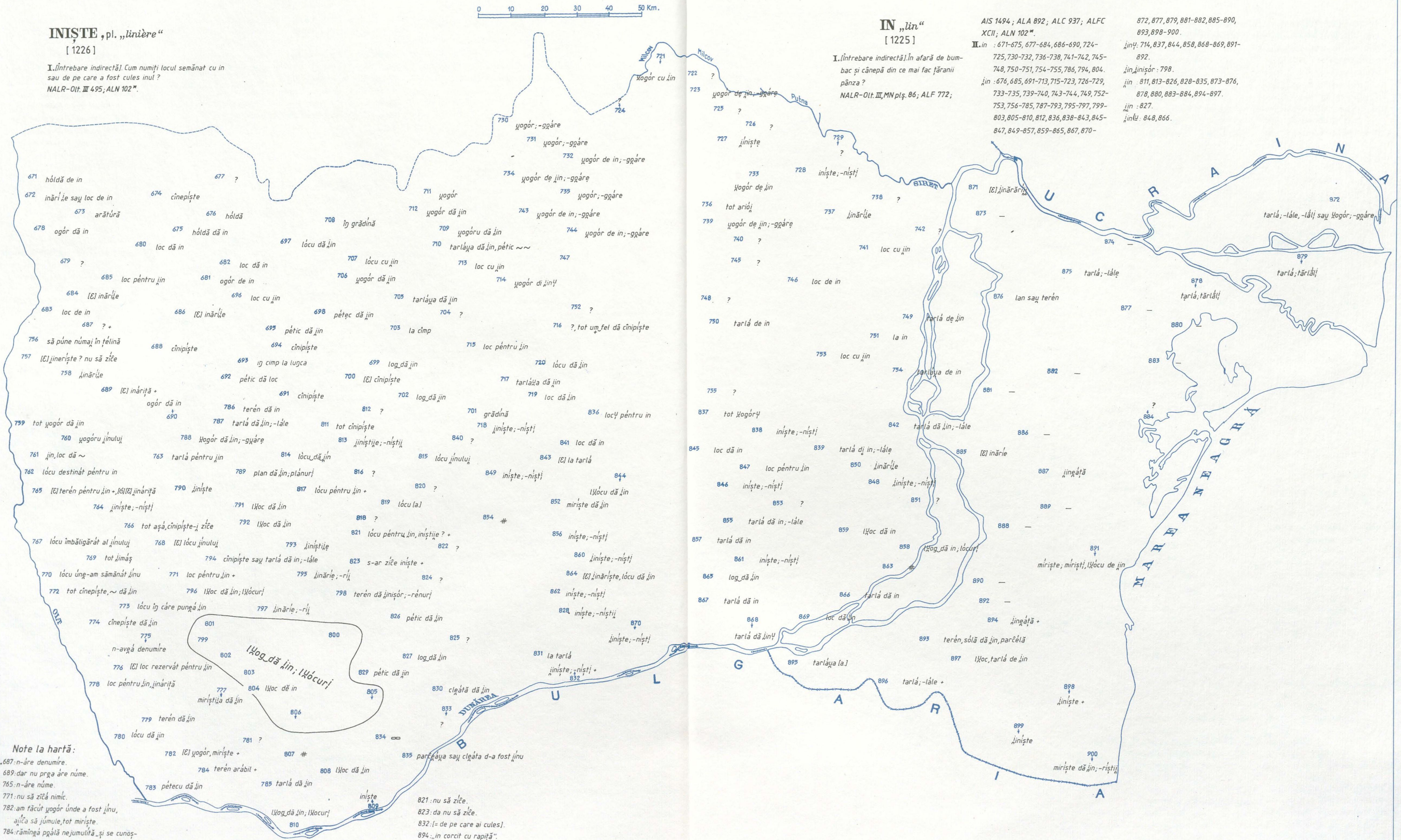

Note la hartă:

II. 687: n-áre denumíre.
689: dar nu prea áre núme.
765: n-áre núme.
771: nu să zîcă nimíc.
782: am făcút yogór únde a fost i̯ínu, ai̯íca să júmule, tot miríște.
784: rămîneá poálă nejumulítă „și se cunoștea locul".
817: nu să zíce ca la cínepă.
821: nu să zíce.
823: da nu să zíce.
832: [= de pe care ai cules].
894: „in corcit cu rapiță".
895: semănátă cu i̯in.
898: dar nu se zíce.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LIMBĂ (la meliță), pl. *„mâchoire (de la broie)“*

[1229]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la partea aceea lată a meliții, cu care zdrobești cânepa ?
ALR II, s.n. 258; ALRM II, s.n. 169; NALR-Olt. 496; ALRR-Mar. 500; ALJA 404.

Note la hartă:

II. 687: „nu mai pune nimeni cânepă și nu mai folosesc melița”.
759: cuțítu ála dă tǫácă.
765: s-a rupt ~, ai̯ dă mi̯-o fă!
770: nu áre lúme scóbu‿ắla; ắla i̯e mînériu cáre dai̯ dĩi̯el.
772: șî mînérˈu i̯e cu tótu dîn blána ái̯a.
823: s-a rupt límba la méliță.

MELIȚĂ, pl. *„broie“*

[1228]

I. [Întrebare indirectă]. Prin ce dai cânepa, după ce s-a topit, ca să desprinzi firele de pe bețe ?
ALR II s.n. 257; NALR-Olt., III, MN plș. 86; ALRR-Mar. 499; AIS 1497; ALJA 403; ALN 103^M.

II. méliță; mélit : 671-673, 679, 683-684, 721, 762, 771, 773.
méliță; mélițʲ : 674-675, 681, 686, 691, 693-694, 696, 698, 700-703, 705, 707-709, 711-716, 727-728, 730, 740-741, 753, 766, 781, 786, 788-789, 791-793, 796, 798-803, 805-808, 810-811, 814-815, 819, 824, 826, 830-833, 835-836, 838, 840-841, 845-846, 850, 853-855, 857, 862-863, 882, 883+: [V] mélniță; mélnițʲ, 891-893, 895, 900.
mélință; mélințe : 676, 682.
mélință; mélințʲ : 677, 697.
méliță; mélițe : 678, 680, 685, 687-690, 692, 695, 699, 710, 717-719, 724, 726, 729, 731, 734, 737-738, 743-745, 747, 750, 752, 754-756, 758, 760-761, 764-765, 767-770, 772, 774-780, 782-783, 787, 794-795, 797, 812-813, 816-818, 821, 823, 825+: [cânepa] să zbículă la zbiculătǫáre, nu se méliță, 827-828, 829+: [cânepa o] pˈisắm în țîjálă, la úrmă o zbiculắm ca să cádă pîzdárile, la úrmă o trágem în ~, 837, 843, 849, 851, 885-886, 890, 894, [E] 896, 897, 899.
melițătu̯áre ; ~ : 704.
méliță; mélițe, [*] mélițʲ : 706.
melițói̯; ~ : 720, 732, 739.
méliță; mélițe : 722, 725, 746, 748, 751, 763, 804, 809, 867.
méliță; ~ : 723.
melițóiu; -țǫái̯e : 733.
melițói̯; -țǫái̯e : 735-736.
mélniță; mélnițe : 742.
méliță; mélițe : 749, 839.
méliță; mélițĕ : 757.
méliță : 759, 784+: o frînĝái̯ „între două lemne”, apói̯ să zbiculá, apói̯ să dărăĉèște, 785.
melițói̯; -țu̯ái̯e, méliță; mélițʲ : 790.
méliță; mélițʲ, [**] melițói̯; -țǫái̯e : 820.
mélniță; mélnițʲ : 822, [6] 884+: [n-a văzut și nu sunt în sat].
méliță; mélițe : 834.
mˈéliță; mˈélițe : 842, 858.
méliță; mélițʲ : 844, 852, 856, 860, 865, 868, 873.
méliță; mélițʲ : 847, 866.
mˈéliță; mˈélițʲ : 848, 861, 870.
mˈélniță; mˈélnițe : 859.
méliță; mélițe : 864, 869, 881.
∞ : 871, 876+: a auzit de méliță.
? : 872, 880.
mˈélniță; mˈélnițʲ : 874.
mˈélniță, [k] méliță; mélițʲ, [*] méliță; mélițe : 875.
mélniță; mélnit : 877.
mˈéliță; mélit, [*] mélniță; mélnit : 878.
méliță; mélițʲ : 879.
mˈélință; mˈélințʲ, [k] mˈélințe : 887.
mˈéliță; mˈélițe : 888.
889+: [*] méliță; mélițe.
mélință; mélințe : 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

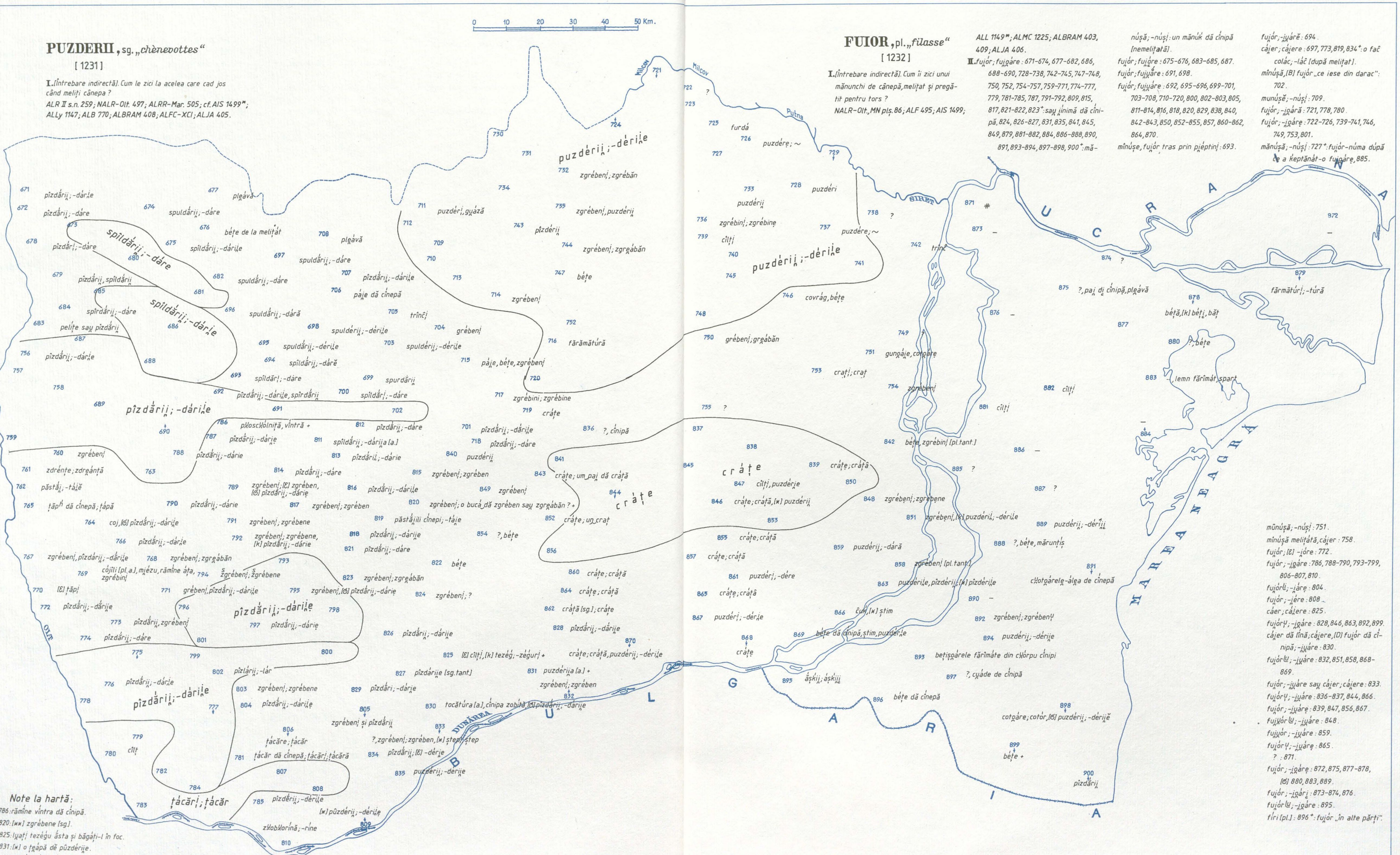

PUZDERII, sg. „chènevottes"

[1231]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le zici la acelea care cad jos când meliți cânepa ?

ALR II s.n. 259; NALR-Olt. 497; ALRR-Mar. 505; cf. AIS 1499*; ALLy 1147; ALB 770; ALBRAM 408; ALFC-XCI; ALJA 405.

FUIOR, pl. „filasse"

[1232]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici unui mănunchi de cânepă, melițat și pregătit pentru tors ?

NALR-Olt., MN pls. 86; ALF 495; AIS 1499; ALL 1149*; ALMC 1225; ALBRAM 403, 409; ALJA 406.

II. fui̯ór; fui̯oáre : 671-674, 677-682, 686, 688-690, 728-738, 742-745, 747-748, 750, 752, 754-757, 759-771, 774-777, 779, 781-785, 787, 791-792, 809, 815, 817, 821-822, 823⁺: sau̯ i̯ínimă dă cínipă, 824, 826-827, 831, 835, 841, 845, 849, 879, 881-882, 884, 886-888, 890, 891, 893-894, 897-898, 900⁺: mănúșă; -núși̯: un mănúk dă cínipă [nemelițată].

fui̯ór; fui̯óre : 675-676, 683-685, 687.

fui̯ór; fui̯uáre : 691, 698.

fui̯ór; fui̯uáre : 692, 695-696, 699-701, 703-708, 710-720, 800, 802-803, 805, 811-814, 816, 818, 820, 829, 838, 840, 842-843, 850, 852-855, 857, 860-862, 864, 870.

mînúșe, fui̯ór tras prin pi̯éptini̯ : 693.

fui̯ór; -i̯uárĕ : 694.

cái̯er; cái̯ere : 697, 773, 819, 834⁺: o fac colác; -láĉ [după melițat].

mînúșă, [B] fui̯ór „ce iese din darac": 702.

munúșĕ; -núși̯ : 709.

fui̯ór; -i̯oáră : 721, 778, 780.

fui̯ór; -i̯oáre : 722-726, 739-741, 746, 749, 753, 801.

mănúșă; -núși̯ : 727⁺: fui̯ór-núma după ĉe a ќeptănát-o fui̯oáre, 885.

mûnúșă; -núși̯ : 751.

mînúșă melițátă, cái̯er : 758.

fui̯ór; [ɛ] -i̯óre : 772.

fui̯ór; -i̯oáre : 786, 788-790, 793-799, 806-807, 810.

fui̯órl̥; -i̯áre : 804.

fui̯ór; -i̯ére : 808.

cáer; cái̯ere : 825.

fui̯óru̯; -i̯oáre : 828, 846, 863, 892, 899.

cái̯er dă lînă; cái̯ere, [D] fui̯ór dă cínipă; -i̯uáre : 830.

fui̯órl̥; -i̯uáre : 832, 851, 858, 868-869.

fui̯ór; -i̯uáre sau̯ cái̯er; cái̯ere : 833.

fui̯óru̯; -i̯uáre : 836-837, 844, 866.

fui̯ór; -i̯uáre : 839, 847, 856, 867.

fui̯yórl̥; -i̯uáre : 848.

fui̯uór; -i̯uáre : 859.

fui̯óru̯; -i̯uáre : 865.

? : 871.

fui̯ór; -i̯oáre : 872, 875, 877-878, [б] 880, 883, 889.

fui̯ór; -i̯oári : 873-874, 876.

fui̯órl̥; -i̯oáre : 895.

fíri [pl.] : 896⁺: fui̯ór „în alte părți".

Note la hartă:

II. 786: rămîne víntra dă cínipă.

820: [**] zgrébene [sg.].

825: lu̯ați̯ tezégu ắsta și băgáți-l în foc.

831: [*] o țeápă dĕ pûzdérii̯e.

899: zgrébeni̯; zgrében „bețe cu fire".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

RAGILĂ, pl. „*séran*“

[1233]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea prin care dai fuiorul, după ce l-ai melițat, ca să alegi partea cea mai bună din el?
ALR II s.n. 260, cf. 433; ALRM II s.n. 170; NALR-Olt. MN pls. 86; ALRR-Mar. 501; ALF 989; AIS 1498; ALL 920; ALMC 1223–1224; cf. ALB 768; ALFC 510; ALJA 1306.

RAGIL (ind. prez. 1)

„*je sérance*“

[1234]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci când tragi fuiorul prin ragilă?
ALR II s.n. 261; NALR-Olt. MN pls. 86;
ALRR-Mar. 502; AIS 1498; ALMC 1224.

II. pjeptăn: 671, 757.
trăg pin héfil: 672.
périi: 673, 675, 684, 698.
trag fujoru: 674, 681, 688, 693.
?: 676, 705, 725, 736, 859, 882.
képtin: 677.
pjépten, périi: 678.
pjépten: 679, 697.
trag cínipa: 680.
dau̯ pin héjhel: 682.
dărăcésc: 683, 687, 689–692, 694, 699, 701–702, 704, 711, 715, 717–720, 722–723, 726–727, 729, 732–733, 737–743, 745–755, 758–768, 770–797, 800–810, 812–816, 818–820, 822–826, 829–835, 838, 840–843, 845–846, 848–857, 860–862, 864, 867, 869–870, [O] 872, 875–876, 879, [O] 880, 881, 884, 886–891, 893–897, 899–900.
pjépten, dărăcésc: 685.
îl hénher: 686.
∞: 695, 706, 710.
îl lénher: 696.
u̯o căjerim [4]: 700.
dau̯ pin grafiljer: 703.
u̯o dau̯ la keptenél: 707.
pjeptăn, [B] keptăn: 708.
răhilez: 709.
am dat-o prin ráfil, rafiléz: 712.

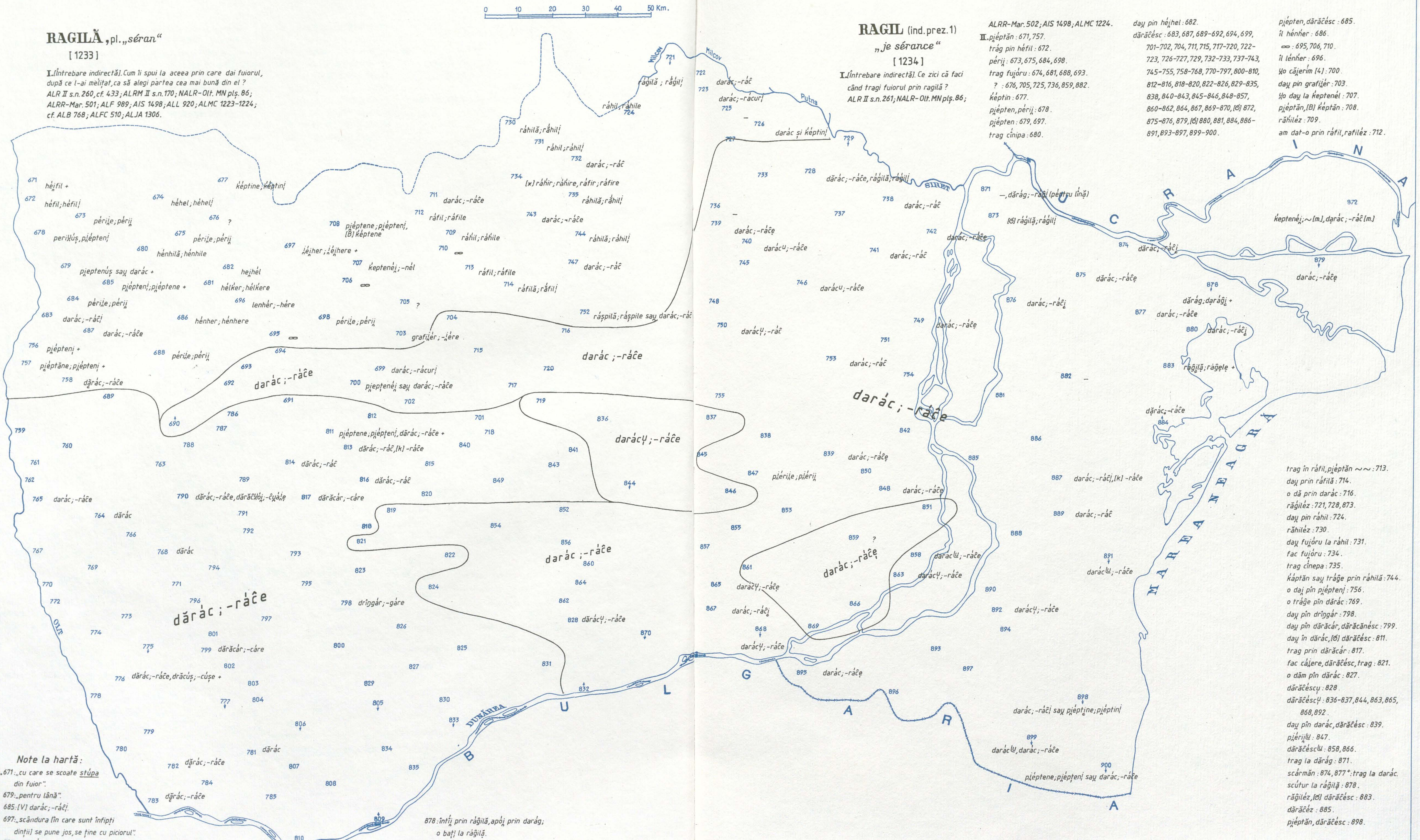

trag în ráfil, pjeptăn ~~: 713.
dau̯ prin ráfilă: 714.
o dă prin darác: 716.
răgilez: 721, 728, 873.
dau̯ pin ráhil: 724.
răhilez: 730.
dau̯ fujoru la ráhil: 731.
fac fujoru: 734.
trag cínepa: 735.
kaptăn sau̯ trăge prin ráhilă: 744.
o dai pin pjeptenj: 756.
o trăge pin dărác: 769.
dau̯ pin dringár: 798.
dau̯ pin dărăcár, dărăcănésc: 799.
dau̯ în darác, [O] dărăcésc: 811.
trag prin dărăcár: 817.
fac cájere, dărăcésc, trag: 821.
o dăm pin dărác: 827.
dărăcéscu: 828.
dărăcéscᵘ: 836–837, 844, 863, 865, 868, 892.
dau̯ pin darác, dărăcésc: 839.
pjérilᵘ: 847.
dărăcéscᵘ: 858, 866.
trag la dărág: 871.
scarmăn: 874, 877*; trag la darác.
scútur la răgilă: 878.
răgilez, [O] dărăcésc: 883.
dărăcéz: 885.
pjeptăn, dărăcésc: 898.

Note la hartă:

II. 671: „cu care se scoate stupa din fuior“.
679: „pentru lână“.
685: [V] darác; -ráci.
697: „scândura [în care sunt înfipți dinții] se pune jos, se ține cu piciorul“.
757: pin pjeptenj dă cîlt.
776: drăcuș – „mai mic decât dăracul“.
811: [mai întâi se dă prin] pjeptene.

878: întîi prin răgilă, apoi prin darág; o bați la răgilă.
883: darác; -ráce.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

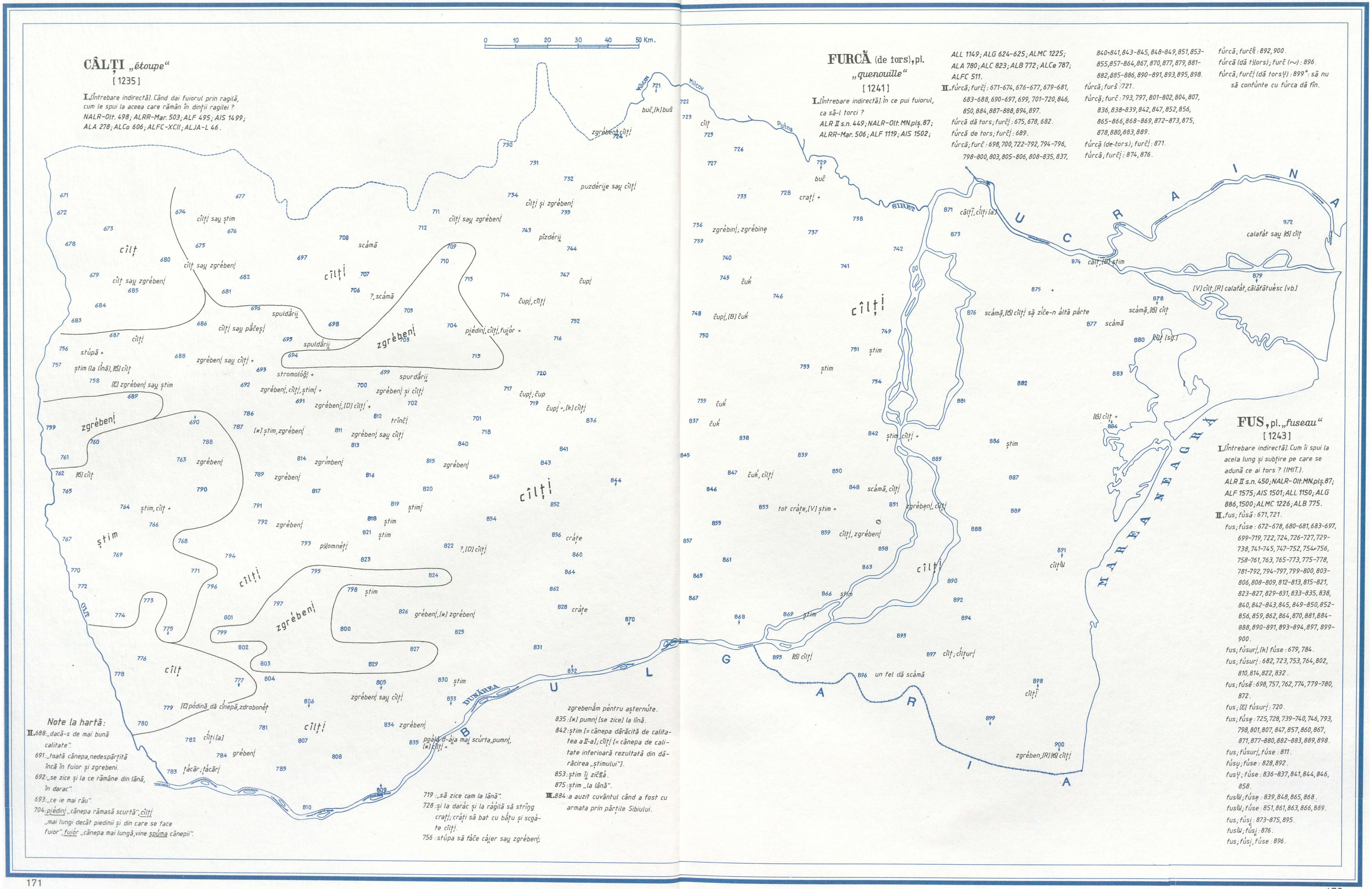

CÂLȚI „étoupe“
[1235]

I. [Întrebare indirectă]. Când dai fuiorul prin ragilă, cum le spui la aceea care rămân în dinții ragilei ?
NALR-Olt. 498; ALRR-Mar. 503; ALF 495; AIS 1499; ALA 278; ALCo 606; ALFC-XCII; ALJA-L 46.

FURCĂ (de tors), pl. „quenouille“
[1241]

I. [Întrebare indirectă]. În ce pui fuiorul, ca să-l torci ?
ALR II s.n. 449; NALR-Olt. MN.plș.87; ALRR-Mar. 506; ALF 1119; AIS 1502; ALL 1149; ALG 624-625; ALMC 1225; ALA 780; ALC 823; ALB 772; ALCe 787; ALFC 511.

II. fúrcă; furĉ́ị : 671-674, 676-677, 679-681, 683-688, 690-697, 699, 701-720, 846, 850, 884, 887-888, 894, 897.
fúrcă dă tors; furĉ́ị : 675, 678, 682.
fúrcă de tors; furĉ́ị : 689.
fúrcă; furĉ : 698, 700, 722-792, 794-796, 798-800, 803, 805-806, 808-835, 837, 840-841, 843-845, 848-849, 851, 853-855, 857-864, 867, 870, 877, 879, 881-882, 885-886, 890-891, 893, 895, 898.
fúrcă; furŝ : 721.
fúrcă̦; furĉ : 793, 797, 801-802, 804, 807, 836, 838-839, 842, 847, 852, 856, 865-866, 868-869, 872-873, 875, 878, 880, 883, 889.
fúrcă̦ (de tors); furĉ́ị : 871.
fúrcâ; furĉ́ị : 874, 876.
fúrcă; furĉĺ : 892, 900.
fúrcă (dă tᵘors); furĉ (~) : 896.
fúrcă; furĉ́ị (dă torsᵘ) : 899⁺: să nu să confúnte cu fúrca dă fîn.

FUS, pl. „fuseau“
[1243]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela lung și subțire pe care se adună ce ai tors ? (IMIT.).
ALR II s.n. 450; NALR-Olt.MN.plș.87; ALF 1575; AIS 1501; ALL 1150; ALG 886, 1500; ALMC 1226; ALB 775.

II. fus; fúsă : 671, 721.
fus; fúse : 672-678, 680-681, 683-697, 699-719, 722, 724, 726-727, 729-738, 741-745, 747-752, 754-756, 758-761, 763, 765-773, 775-778, 781-792, 794-797, 799-800, 803-806, 808-809, 812-813, 815-821, 823-827, 829-831, 833-835, 838, 840, 842-843, 845, 849-850, 852-856, 859, 862, 864, 870, 881, 884-888, 890-891, 893-894, 897, 899-900.
fus; fúsurị, [k] fúse : 679, 784.
fus; fúsurị : 682, 723, 753, 764, 802, 810, 814, 822, 832.
fus; fúsĕ : 698, 757, 762, 774, 779-780, 872.
fus; [E] fúsurị : 720.
fus; fúse̦ : 725, 728, 739-740, 746, 793, 798, 801, 807, 847, 857, 860, 867, 871, 877-880, 882-883, 889, 898.
fus; fúsurị, fúse : 811.
fúsụ; fúse : 828, 892.
fusᵘ; fúse : 836-837, 841, 844, 846, 858.
fusᵘ; fúse̦ : 839, 848, 865, 868.
fusᵘ; fúse : 851, 861, 863, 866, 869.
fus; fúsị : 873-875, 895.
fusᵘ; fúsị : 876.
fus; fúsị, fúse : 896.

Note la hartă:

II. 688: „dacă-s de mai bună calitate".
691: „toată cânepa, nedespărțită încă în fuior și zgrebeni.
692: „se zice și la ce rămâne din lână, în darac".
693: „ce ie mai rău".
704: piédinị „cânepa rămasă scurtă", cîlțị „mai lungi decât piedinii și din care se face fuior", fuiór „cânepa mai lungă, vine spúma cânepii".
719: „să zice cam la lână".
728: și la darác și la rágilă să strîng crațị; cráți să bat cu bățu și scoáte cîlțị.
756: stúpa să fáĉe cáier sau zgrébenị; zgrebenám péntru așternúte.
835: [*] pumnị [se zice] la lînă.
842: știm [= cânepa dărăcită de calitatea a II-a]; cîlțị [= cânepa de calitate inferioară rezultată din dărăcirea „știmului"].
853: știm îị ziĉeá.
875: știm „la lână".

III. 884: a auzit cuvântul când a fost cu armata prin părțile Sibiului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 389

PIEPTENI (pentru câlți), sg. *„peignes (pour l'étoupe)"*
[1236]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum le spuneți la aceia cu dinți de fier prin care dați câlții ca să alegeți ce-i mai bun din ei ?*
ALR II s.n. 433; cf. ALRM II s.n. 283; NALR-Olt. 499; ALRR-Mar. 504; ALF 989; AIS 1498; ALLy 920; ALMC 1223; ALBRAM 405; ALFC 510; ALO 415.

PIAPTĂNĂ (câlții)
(ind.prez. 3)
„elle peigne l'étoupe"
[1237]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce zici că face femeia cu câlții când îi dă prin piepteni ?*

Cf. ALR II s.n. 434; NALR-Olt. MN pls. 86; AIS 1498; ALBRAM 404; ALFC-XCI; ALO 416.

II. *kĕaptănă : 671.*
piaptănă : 672, 678-680, 682-683, 685-686, 694-695, 698, 710, 713, 717, 735, 766⁺: ~ cinepa, 788, 850, 880, 892⁺: [V] kaptănă.
piaptăn fuioru : 673, 780.
pieptăn fuioru : 674, 684, 688, 774.
keptănă : 675⁺: keptănăm [4], 755.
pieptăn cilți : 676.
kaptănă : 677, 705, 721-727, 729-734, 736-745, 747, 749-754, 838, 857, 859-860, 885-886, 896.
piepten fuioru : 681, 687.
dau pin pieptene : 689.
trâge pîn pieptene : 690.
uo rupe : 691.
pieptănă : 692, 706, 709, 763, 764⁺: ~ fuioru, 775, 789, 887.
pyieptănă : 693.
pieptăn : 696, 708⁺: [k] keptăn, 715, 758, 761, 765, 779.
pieptănăm [4] : 697, 704, 712.
să dă la piepteni : 699.
uo căierim [4] : 700.
? : 701, 707, 711, 728, 762, 772, 781-784, 790.
dau pîn pieptenei : 702.
scarmăn : 703.
dau prin piepteni : 714, 767.
scuate fuior : 716.
perii [1] : 718-720, 746, 777.
periie : 748, 760, 804, 837.
pieptănă, piaptănă : 756.
face caiere : 757.
dau pîn dărăcuș : 759.
dărăcesc [1] : 768, 785, 817, [б] 872, 888.
piepteni [2] : 769.
pieptăna [imperf.] : 770, 771⁺: ~ fuioru.
∞ : 773, 778, 791-796, 800-803, 805-816, 818-819, 821-822, 823⁺: „îi bat cu o nuia", 825-836, 840-846, 848-849, 851-856, 858, 861-863, 865-870, 875-876, 879⁺: trag lînă, 884, 890, 893, 895, 897, 900.
îi scămează : 776.
îi bate : 778.
piepten [1] : 779.
curățăște, piaptănă : 786-787.
tuarce : 797.
dărăceşte : 798-799, 847, 891.
îi bate cu bățu : 820.
aleg [1], alege : 824.
kaptănă : 839, 874, 881-882, [B] 889⁺: [*] piaptănă.
îi băteau cu bățu [imperf. 4] : 864.
trag la peptĕni [1] : 871.
kaptănă, dărăcești : 873.
trag la keptine : 877.
keptină : 878.
pieptănă : 883⁺: piaptănă [6].
perii [1], pieptăn [1], [B] keptăn : 894.
dărăceşte, piaptănă : 898.
dărăceşte cilți : 899.

Note la hartă:

II. *691: „se dă înainte de darac".*
697: feștilă „resturile din câlți ce rămân în piepteni".
698: zgrebeni „partea care rămâne în ~".
703: „se dă prin ~ și apoi prin grafiler".
718: „făcută dă păr dă porc".
728: ~, da la noi nu să obișnuiește; se dă numai prin ragilă și darac.
745: numai perek se poate lucra cu iei.
771: îi dai cu periia.
772, 809: „nu se mai dă prin nimic".
773: îi dai la mașină sau îi bat cu nuiaua, îi îndrug.
776: îi bate c-o nuia să iasă toate bețile, îi mai scămează.
781: să dărăcesc și iei și-i îndrug.
782: nu-i mai dă.
785: al dărac mai des.
787: „întâi la pieptene, apoi la darac".
788: „fuiorul se dă prin ~ să se aleagă inima".
814: „[câlții] îi bați cu un băț și îi scuturi de puzderii".
815: „[câlții] se îndrugă pentru zăblău".
817: rămîne zgrebeni; caier [= ceea ce se alege după ce trag câlții prin dărac, cânepă de calitatea a II-a].
825: „[câlții] se bat cu bățul".
827: [câlții] îi îndrug cu fusu.
828: [câlții] să toca [cu un băț și] să băga la plepini.
829: zgrebeni îi bat cu toiaga [= băț subțire] și-i îndrug.
833: [câlții] îi bate cu bățu.
834: [câlții] îi batem cu bățu.
835: „[câlții] se bat cu bățul".
843: [câlții] nu-i mai dai, îi scarmeni doar cu mina.
847: „numai câlții se dau prin darac".
881: peptine-i ala de cap.
894: „peria era mai fină decât pieptenele".
897: „câlții nu se dărăcesc".
900: „nu se mai dau".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ȘEZĂTOARE (la tors), pl. *„veillée de filandières"*

[1240]

I. [Întrebare indirectă]. Ce ziceți că se face când se adună la un loc femei seara și torc ?

ALR II s.n. 445; ALRM II s.n. 289; NALR-Olt. 500; cf. ALG 244; ALLR 841.

Note la hartă:

II. 679: „când torc toate pentru gazdă".

680, 682, 685: clácă „când torc toate pentru gazdă", șezătoáre „când fiecare toarce pentru ea".

683: vin furcăresele la ~.

686: șezătoáre „toarce fiecare pentru sine", hóspe „dacă torc toate pentru gazdă".

687: furcărie „la tors cu furca pentru o singură persoană", șezătoáre „fiecare lucrează pentru sine și petrec împreună", clácă „lucrează toți pentru unul".

688: „îi tot una".

691: furcărie „mai mult cu fete, flăcăi".

695, 699, 701, 705, 713, 715, 717: clácă „toarce pentru gazdă".

697: clácă „pentru gazdă", furcărie „și pentru fiecare".

698, 711, 714: clácă „și cu lucrul lor și pentru gazdă".

702: filișcare pentru ia.

706: clácă „toarce pentru gazdă", sezătuáre „fiecare toarce pentru ea".

709: sezătuáre „mai puțină, fiecare lucra pentru ea", clácă „mai mare, lucra pentru gazdă".

710: „pentru fiecare, toarce în parte".

716: șezătuáre „toarce fiecare pentru ea, se făcea la poarta casei", clácă „toarce pentru gazdă".

719: ne-am strîns la ~.

720: clácă „torc pentru gazdă", șezătuáre „torc pentru ele".

721, 730-731, 734-735, 737, 741-742, 744, 747, 749, 751, 754: șezătoári „când vine fiecare cu lucrul său", clácă „când ajută la unul singur".

727: stă la ~, s-adúnă la ~.

733: clácă „când lucrează toate pentru una", la lúcru „fiecare cu lucrul ei".

738: „și când vine fiecare cu lucrul său și când ajutăm la una".

748: fúrcă [= șezătoare].

755: sau s-adunáu la fúrcă [= șezătoare].

756: clácă: dácă invitează cîtevá féte cáre ajútă.

767: să făcá un clic dă femei și torcám.

768, 773: clic „fiecare vine cu lucru de acasă".

771: clácă „când ajută pe cineva".

772: [*] ne-am strîns la furcărie.

787: furcărie „fiecare cu lucrul ei".

788-792, 794, 802, 805-806: furcărie „fiecare pentru ea", clácă „pentru gazdă".

793: „peste tot se duce cu lucru de acasă".

803: „își duc lucru de acasă".

810: „indiferent pentru cine lucrează".

811: „la clacă se lucrează pentru gazdă".

812: clácă; clăĉ nu să făĉá.

817: tot aĉélaș.

820: clácă [= șezătoare].

821: „am văzut în Moldova".

822: furcărie „fiecare cu lucrul ei", clácă „se lucra pentru gazdă, nu numai la tors".

823: „fiecare cu lucrul ei".

824: „la noi nu [se face]".

826: clácă „lucrau pentru una", sideáncă [= șezătoare].

828: „lucrează pentru gazdă; șezătoare se zice în altă parte".

829, 830: „pentru gazdă".

831: „în Dobrogea [se zice] la opáiț [= șezătoare]".

832: clácă „cu lucrul gazdei".

833: clácă „cu lucrul gazdei", șezătoáre „fiecare cu lucrul ei; nu se făcea [șezătoare]".

834: clácă „pentru gazdă", adiiáncă [se face] toámna la gard [cu tors, cusut, tricotat].

835: clácă dă drúgă sau dă tors [pentru gazdă], sideáncă: lișeá la lumină [= lună] la drum vára [fiecare cu lucrul ei].

839, 842: clácă „pentru gazdă", hopáiț [= șezătoare].

841, 844, 847-848, 852, 855, 859, 861, 870: clácă „toate torc pentru gazdă", șezătoáre „fiecare cu lucrul ei".

844: fúrcă [= șezătoare].

851, 863, 866, 869: hopáiț [= șezătoare].

853: cînd îș toárĉe fiecáre lîna lor.

868: „[la] hopáiț venea fiecare cu lucrul ei".

871: álĉeva e clácă; clăĉi „când ajuți pe cineva".

873: [*] stau la hopáiță; -páiți.

875: clácă; clăĉ „pentru folosul altuia".

880: „fiecare pentru el", clácă; clăĉ „pentru altcineva".

881: șezătoáre „se spune în alte părți".

885: „fiecare e cu lucrul său", clácă; clăĉ „pentru altcineva".

886: clácă; clăĉ „pentru altcineva".

897: pă bulgărește sideáncă; -dénĉi.

RĂȘCHITOR, pl. „*travoul*“

[1247]

I. [Întrebare indirectă]. Pe ce aduni firul de pe fus? (Vezi chest. NALR, Fig. 51).
ALR II s.n. 447; NALR-Olt. 501; ALF 1535; AIS 1504; ALCo 482; ALB 774; ALLR 719.

FIR, pl. „*fil*“

[1244]

I. [Întrebare indirectă]. Când torci, cum îi spui la acela lung și subțire pe care îl aduni pe fus?
NALR-Olt. MN plș. 87; ALRR-Mar. 507; ALF 567; AIS 1510; cf. ALL 662; ALG 633; ALMC 1229; ALA 776; ALC 819, cf. 820; ALCo 668; cf. ASLEF 504.

II. fir; fire: 671-690, 699, 701, 703, 705, 711, 731, 734-735, 740, 742, 745, 747, 764-765, 770, 774-776, 781, 786, 811, 814+: [*] fhir, 817, 820-821, 825, 826+: [*] fhire, 830, 833, 834+: [*] fhir, 843, 849+: [*] fhir; fhire, 853-854, 859, [R] 881+: sau hir; hire, 884, 888, 891, 897-898.
fhir; fhire: 691, 695-697, 700, 706-707, 710, 712-716, 757, 760-761, 766-769, 771-773, 777, 779, 783, 785, 787-810, 812, 829, 835, 864.
firu [a.]; fire: 692.
fhiru [a.]; fhire: 693.
fhir; fhirĕ: 694.
firili; firu [a.]: 698.
fir, [*] hiru [a.]; fhire: 702.
fir; fire, [B] hir; hire: 704, 708, 728, 730, 743, 746, 748, 754, 842, 886-887, 890, 896.
fhir; fhire, [B] hir: 709.
fhirlu; fhire: 717.
fir; fire, fhire: 718.
fhiru, fhir; fhire: 719.
fhir; fhirurĭ, [B] hir; hirurĭ: 720.
hir; hiri: 721, 723.
hir; hire: 722, 727, 729, 733, 736-739, 741, 744, 750-752, 755, 838, 851, 861, 869, 885.
fir, [k] hir; hire: 724, 732.
hir; hire: 725-726, 749, 753, 839, 847, 857, 875, 879+: [R] fir; fire.
fir, ~ dă tort: 756.
fhir; fire: 758, 763.
fir; fire, tort: 759, 762.
fir, tort: 778.
tort, fire dă ~: 780, 784.
tort dă cînepă, fir; firurĭ, fire: 782.
fhir; fhire: 813, 822, 824, 832, 852, 900.
fhiru [a.], fir; fire: 815.
fhir; fhire: 816, 818, 823, 840-841, 845, 850, 856, 862, 870.
fiiru [a.]; hire: 819.
fir; fhire: 827.
firu; fire: 828.
fir dă tort; fire: 831.
fir, [k] hiru; hire: 836, 868.
hiru; hire: 837, 846, 863, 866.
hiru; hire: 844.
firlu; fire, [B] hirlu; hire: 848.
fhir; fhire, [B] hir: 855, 860.
fhiru, [k] hiru; hire: 858.
firu; firi, [B] hiru; hiri: 865.
fhir; fhiri: 867.
fir; fire, [B] hir; hire: 871.
fir; fire: 872, 877, 883+: au zis cîn-va bătrîni hir; hire.
hir; hiri, [*] hiru: 873.
hir; hiri: 874.
fir, [k] hir; hiri: 876.
fir; firi: 878, 880+: [B] hir, uor hi mai zicînd, 882, 895+: [B] hir.
fir; firi, [*] fhir, [B] hir; hiri: 889.
firu; fire, [V] hiru; hire: 892.
fiir; fiire, [B] hir; hire: 893.
fhir; fhire, [B] hir; hire: 894.
firlu; fhire: 899.

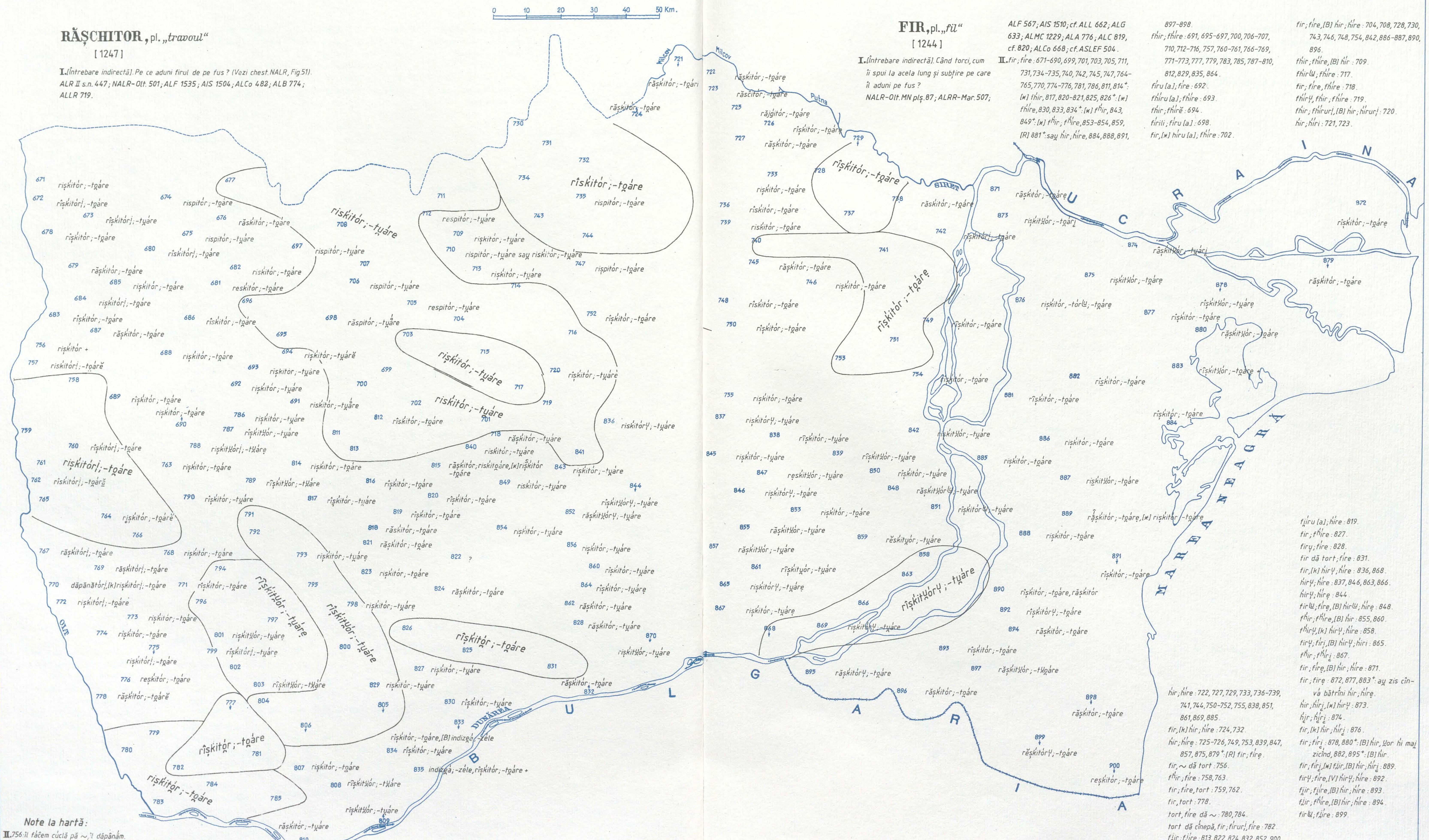

Note la hartă:

II. 756: îl făcem cuclă pă ~, îl dăpânăm.
835: indizeá - „de 1 m.“, rîșkitór - „de cca 2 m.“.

III. 883: Subiectul face legătura cu cuvântul risipitor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

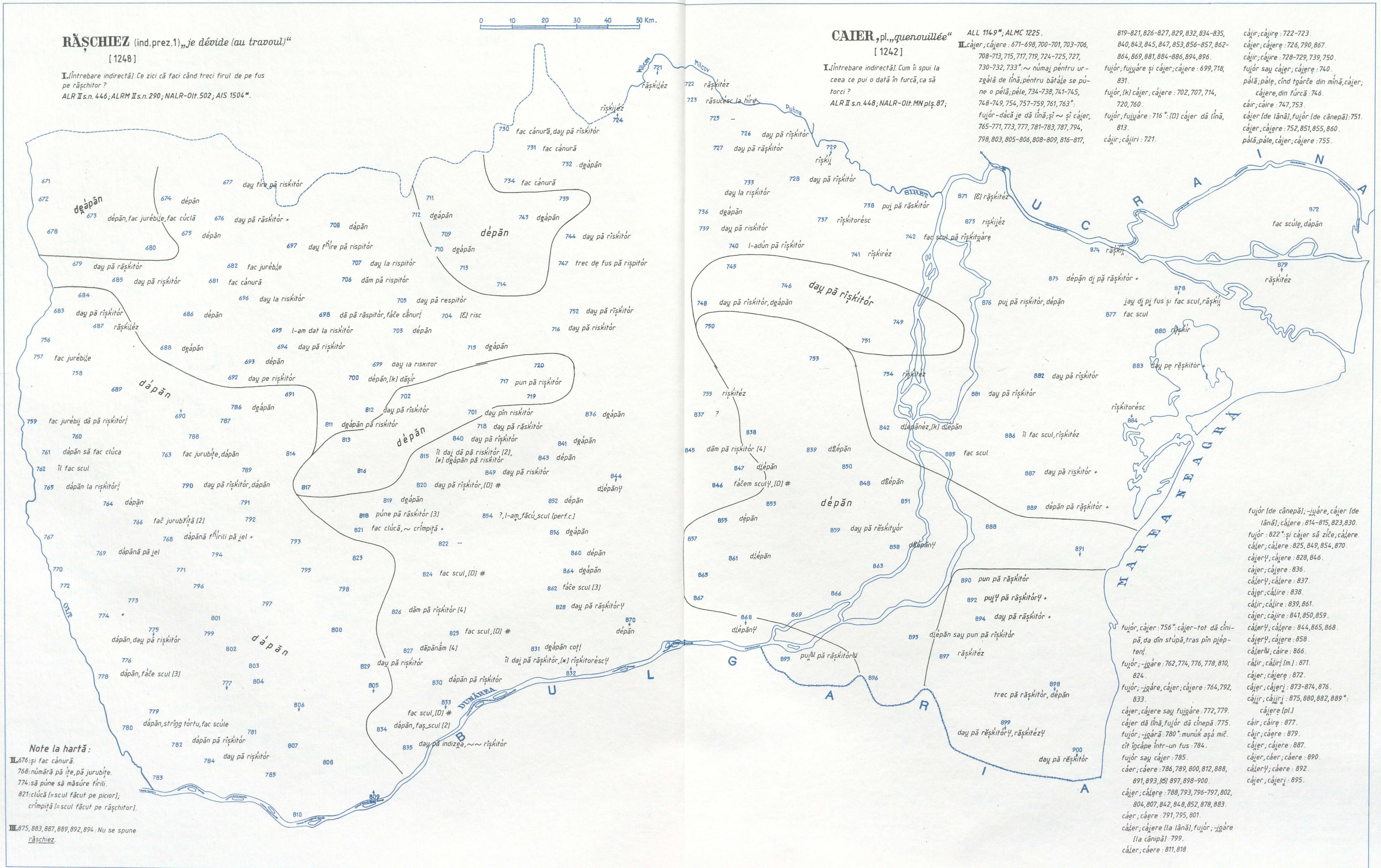

RĂȘCHIEZ (ind.prez.1) „*je dévide (au travoul)*“
[1248]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce zici că faci când treci firul de pe fus pe rășchitor ?*
ALR II s.n. 446; ALRM II s.n. 290; NALR-Olt. 502; AIS 1504.*

Note la hartă:

II. 676: și fac cánură.
768: númără pă ịțe, pă jurubịțe.
774: să púne să măsúre fírili.
821: clúcă [=scul făcut pe picior]; crîmpịță [=scul făcut pe rășchitor].

III. 875, 883, 887, 889, 892, 894: Nu se spune <u>rășchiez</u>.

CAIER, pl. „*quenouillée*“
[1242]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui la ceea ce pui o dată în furcă, ca să torci ?*
ALR II s.n. 448; NALR-Olt. MN plș. 87; ALL 1149; ALMC 1225.*

II. cáịer; cáịere: 671-698, 700-701, 703-706, 708-713, 715, 717, 719, 724-725, 727, 730-732, 733⁺: ~ númaị péntru urzẹálă de lînă; péntru bătáḷe se púne o pélă; péle, 734-738, 741-745, 748-749, 754, 757-759, 761, 763⁺: fuịór - dácă ịe dă lînă; șî ~ și cáịer, 765-771, 773, 777, 781-783, 787, 794, 798, 803, 805-806, 808-809, 816-817, 819-821, 826-827, 829, 832, 834-835, 840, 843, 845, 847, 853, 856-857, 862-864, 869, 881, 884-886, 894, 896.
fuịór; fuịuáre și cáịer; cáịere: 699, 718, 831.
fuịór, [k] cáịer; cáịere: 702, 707, 714, 720, 760.
fuịór; fuịuáre: 716⁺: [D] cáịer dă lînă, 813.
cáịir; cáịiri: 721.
cáịir; cáịirẹ: 722-723.
cáịer; cáịerẹ: 726, 790, 867.
cáịir; cáịire: 728-729, 739, 750.
fuịór saṷ cáịer; cáịerẹ: 740.
pálă; pálẹ, cînd tọárĉe din mînă, cáịer; cáịere, din fúrcă: 746.
cáir; cáire: 747, 753.
cáịer [de lână], fuịór [de cânepă]: 751.
cáịer; cáịere: 752, 851, 855, 860.
pálă; pále, cáịer; cáịere: 755.
fuịór, cáịer: 756⁺: cáịer-tot dă cîni-pă, da dîn stúpă, tras pîn pịeptenị.
fuịór; -ịọáre: 762, 774, 776, 778, 810, 824.
fuịór; -ịọáre, cáịer; cáịere: 764, 792, 833.
cáịer; cáịere saṷ fuịọáre: 772, 779.
cáịer dă lînă, fuịór dă cînepă: 775.
fuịór; -ịọáră: 780⁺: munúk așá miĉ.
cît îŋcápe într-un fus: 784.
fuịór saṷ cáịer: 785.
cáer; cáere: 786, 789, 800, 812, 888, 891, 893, [ó] 897, 898-900.
cáịer; cáḷerẹ: 788, 793, 796-797, 802, 804, 807, 842, 848, 852, 878, 883.
cáẹr; cáere: 791, 795, 801.
cáḷer; cáịere [la lână], fuịór; -ịọáre [la cânipă]: 799.
cáḷer; cáere: 811, 818.
fuịór [de cânepă]; -ịuáre, cáịer [de lână]; cáḷere: 814-815, 823, 830.
fuịór: 822⁺: și cáịer să zíĉe; cáḷere.
cáḷer; cáḷere: 825, 849, 854, 870.
cáịerᵘ; cáịere: 828, 846.
cáịer; cáịẹre: 836.
cáḷerᵘ; cáḷere: 837.
cáịẹr; cáḷire: 838.
cáḷir; cáḷire: 839, 861.
cáịer; cáịire: 841, 850, 859.
cáḷerᵘ; cáḷere: 844, 865, 868.
cáịerᵘ; cáịẹre: 858.
cáḷerᵘ; cáire: 866.
cáḷir; cáḷirị [m.]: 871.
cáịer; cáịerẹ: 872.
cáịer; cáịerị: 873-874, 876.
cáịir; cáịirị: 875, 880, 882, 889⁺: cáịerẹ [pl.]
cáir; cáirẹ: 877.
cáịr; cáẹre: 879.
cáịer; cáịere: 887.
cáịer, cáer; cáere: 890.
cáḷerᵘ; cáere: 892.
cáịer; cáịerị: 895.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TORT, pl. „filé"

[1251]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la firele de cânepă după ce le iei de pe râșchitor?
NALR-Olt. 503; cf. ALJA 1303.

(firul) SE SUCEȘTE

(ind.prez.3)
„(on) tord (le fil)"
[1245]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că face firul când toarce femeia?
ALR II s.n. 443; ALRM II s.n. 287; NALR-Olt. MN plș. 87; ALRR-Mar. 508; ALF 1316; ALG 935; ALMC 1230.

II. să sucêște, [k] să răsucêște : 671.
să sucêște : 672, 674–675, 677–684, 686, 688–689, 692–693, 695–701, 703–711, 713–716, 718–720, 730–735, 737, 744–745, 747, 749–750, 755–756, 761, 770, 773, 780, 787, 808, 811–813, 828, 834–835, 837–838, 841–842, 844, 852, 855–860, 866, 869, 881, 884, 887⁺: se sucêște, 890–891, 894⁺: apoi să răsucêște, 896, [б] 898⁺: și apoi să răsucêște, 899.
să răsucêște : 673, 676, 685, 687, 690–691, 694, 702, 712, 717, 738, 743, 752, 754, 758–759, 762–769, 771–772, 774–779, 781–786, 789–792, 794, 799–801, 803–807, 809–810, 814–827, 829–833, 840⁺: [x] să sucêște, 843, 845–851, 853–854, 861–864, 870, 885, 888, 892⁺: [б] să sucêște, 893, 897, 900
să sucêști : 721.
să sucêște : 722–726, 736, 740–742, 748, 753, 836, 839, 867–868, 882, 886.
să răsucêște : 727–729, 739, 746, 788, 793, 796–798, 802, 865, 877.
să-nvîrtêște : 751.
să sucêște, [k] răsucêște : 757, 795.
sfîrâie, să răsucêște : 760.
să sucêște : 871, 878.
să sucêști : 872–873.
să sucêști : 874⁺: să răsucêști „când sunt două fire".
sucêsc (în una) [1], răsucêsc (în două): 875.
să sucêști : 876, 879, 889, 895.
se sucêști : 880.
sĕ sucêște : 883⁺: în două îl răsucêști.

Note la hartă:
II. 681: „adică multă lână de tors".
688: „firele de cânepă toarse; toată torsura unei femei dintr-o iarnă".
692: clúcă „cât iei o dată de pe râșchitor", tort „toată cânepa".
694: „am atâtea jurebii dă tort, cânepa toarsă".
702: „cânipă toarsă".
709: tort „firele se numesc ~".
714: „cânepa toarsă, firele".
717: „firele de cânepă".
747: ~ să zice la țesătură nu la fire
751: ~ dácă-i péntru bătaie sau urzeálă.
756: le fâcem păpuș, vierbe; viárbă, trei fire-o viárbă.
765: tort-tot ĉ-ai tors.
789: „clucă e ce scoți de pe rișchitor".
795: scúle dă tuort.
797: tuort-„firele de cânepă".
798: „ce e strâns pe fus, după ce l-ai tors".
799: „cânepă toarsă".
811: „gata numărat".
814, 823: tort [= fir de cânepă].
816: crîmpiță cu rost; tort [= cânepă toarsă].
817: „mai multe fire = o crîmpiță; mai multe crîmpițe = o jurubyiță; mai multe jurubyițe = un cluc; mai mulți cluĉ = o áță"; tort [se zice] la țesăturli dă cínepă, la fhirli care să toarĉe dîn fúrcă.
819: „o crîmpiță = 3 jurubiițe; o jurubiiță = 44 dă vierbe; o viárbă = 3 hire".
820: tort [= totalitatea firelor toarse].
821: „pânză de tort în tort"; tort [= fir de cânepă].
823: „3 fhire = o viárbă; 10 viérbe = o jurubiiță; 3 jurubiițî = o áță [ața este unitatea cu care se numără firele]".
836: „3 hire [de tort] = o yárbă; 10 yérbe = o jurugiĉoáră; 100 de yérbe = o jurugiță.
839: jurugiță „are mai multe yérbe; yérbă".
841: gárbă [= 3 fire]; gérbe.
843: „3 fire = uo gárbă; 33 dă gérbe = o jurubița".
874: tuort „toată cantitatea de fire toarse".
880: se fâce scul.
888: să ziĉea-n bătrîni, bunica spunea tuort „fire (de lână) toarse".
891: „fire de lână toarse".
900: nu să prea ziĉe două [= pluralul].
III. 887, 892: Nu se spune tort".
894: N-a auzit: tort.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

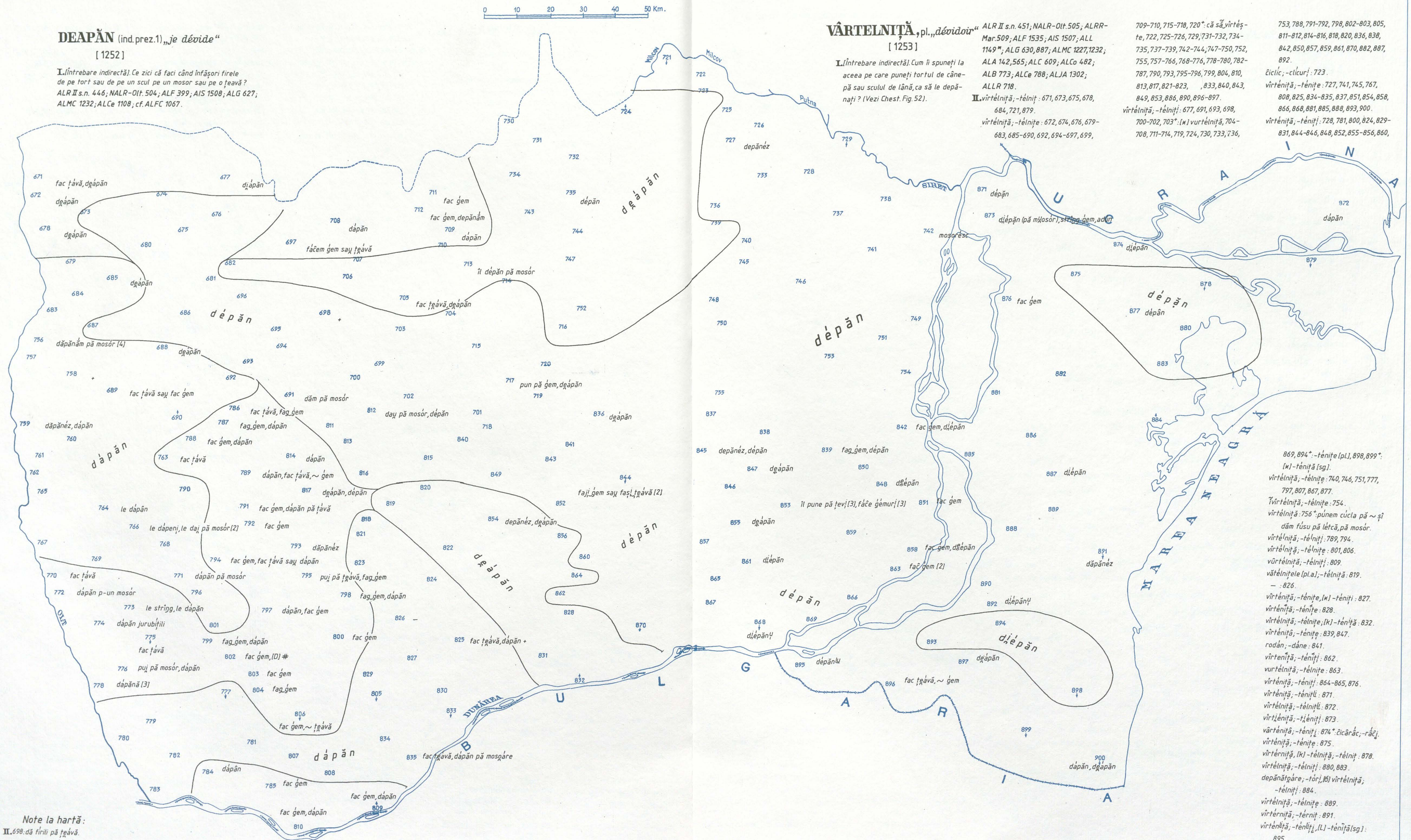

DEAPĂN (ind. prez. 1) „*je dévide*"

[1252]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci când înfășori firele de pe tort sau de pe un scul pe un mosor sau pe o țeavă? ALR II s.n. 446; NALR-Olt. 504; ALF 399; AIS 1508; ALG 627; ALMC 1232; ALCe 1108; cf. ALFC 1067.

VÂRTELNIȚĂ, pl. „*dévidoir*"

[1253]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la aceea pe care puneți tortul de cânepă sau sculul de lână, ca să le depănați? (Vezi Chest. Fig. 52).

ALR II s.n. 451; NALR-Olt. 505; ALRR-Mar. 509; ALF 1535; AIS 1507; ALL 1149*; ALG 630, 887; ALMC 1227, 1232; ALA 142, 565; ALC 609; ALCo 482; ALB 773; ALCe 788; ALJA 1302; ALLR 718.

II. vîrtélniță; -télniț : 671, 673, 675, 678, 684, 721, 879.

vîrtélniță; -télnițe : 672, 674, 676, 679-683, 685-690, 692, 694-697, 699, 709-710, 715-718, 720⁺: că să vîrteș-te, 722, 725-726, 729, 731-732, 734-735, 737-739, 742-744, 747-750, 752, 755, 757-766, 768-776, 778-780, 782-787, 790, 793, 795-796, 799, 804, 810, 813, 817, 821-823, , 833, 840, 843, 849, 853, 886, 890, 896-897.

vîrtélniță; -télnițĭ : 677, 691, 693, 698, 700-702, 703⁺: [*] vurtélniță, 704-708, 711-714, 719, 724, 730, 733, 736, 753, 788, 791-792, 798, 802-803, 805, 811-812, 814-816, 818, 820, 836, 838, 842, 850, 857, 859, 861, 870, 882, 887, 892.

čiclíc; -clícurĭ : 723.

vîrténiță; -ténițe : 727, 741, 745, 767, 808, 825, 834-835, 837, 851, 854, 858, 866, 868, 881, 885, 888, 893, 900.

vîrténiță; -ténițĭ : 728, 781, 800, 824, 829-831, 844-846, 848, 852, 855-856, 860, 869, 894⁺: -ténițe [pl.], 898, 899⁺: [*] -téniță [sg.].

vîrtélniță; -télnițe : 740, 746, 751, 777, 797, 807, 867, 877.

îvîrtélniță; -télnițe : 754.

vîrtélniță : 756⁺: púnem cúcla pă ~ și dăm fúsu pă létcă, pă mosór.

vîrtélniță; -télnițĭ : 789, 794.

vîrtélniță; -télnițe : 801, 806.

vûrtélniță; -télnițĭ : 809.

vătélnițele [pl.a]; -télniță : 819.

— : 826.

vîrténiță; -ténițe, [*] -ténițĭ : 827.

vîrténiță; -ténițe : 828.

vîrtélniță; -télnițe; [k] -téniță : 832.

vîrténiță; -ténițe : 839, 847.

rodán; -dáne : 841.

vîrteniță; -ténițĭ : 862.

vurtélniță; -télnițe : 863.

vîrténiță; -ténițĭ : 864-865, 876.

vîrténiță; -ténițĭ : 871.

vîrtélniță; -télnițĭ : 872.

vîrtĭéniță; -tĭénițĭ : 873.

vârténiță; -ténițĭ : 874⁺: čicârấc; -rấčĭ.

vîrténiță; -ténițe : 875.

vîrtérniță, [k] -télniță; -télniț : 878.

vîrtélniță; -télnițĭ : 880, 883.

depănătoáre; -tórĭ, [6] vîrtélniță; -télnițĭ : 884.

vîrtélniță; -télnițe : 889.

vîrtérniță; -térniț : 891.

vîrténĭiță; -ténĭițĭ, [L] -téniță [sg.] : 895.

Note la hartă:

II. 698: dă fírili pă țeávă.

758: tot dăpănát, dápăn pă mosór.

825: dăpănắm núma la bumbác.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

URZOI, pl. „*ourdissoir*“

[1258]

I. [Întrebare indirectă]. Pe ce urziți firele ?
NALR-Olt. 506; AIS 1513*; ALA 1168.

GHEM, pl. „*pelote*“

[1254]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela rotund pe care-l faci când depeni ? (IMIT).
NALR-Olt. MN pl ș. 87; ALM 382; cf. ALF 399; AIS 1509; ALL 668, 633*; ALG 626; ALMC 1207, 1233; ALA 297; ALB 1591; ALJA 1295, 1304.

II. ǵem; ǵemurĭ, [k] ǵeme: 671, 686, 694, 760, 764, 793.
ǵem; ǵeme: 672–676, 678, 680–681, 683, 685, 687–688, 690, 692–693, 695–697, 700, 702–703, 705–706, 708–709, 711–714, 716–718, 724, 729–730, 732–735, 737–738, 741, 743–745, 747, 750, 752, 754, 756–759, 761–763, 765–779, 781–783, 785–792, 794–795, 797–798, 800, 803, 805–807, 809, 811–813, 815, 817–821, 823–825, 827, 829–831, 833 834*: [*] ǵiem, 835–836, 838–839, 841, 843, 845–847, 849–850, 852, 855–857, 860–862, 864, 867, 886, 888, 893 896, 898–900.
ǵem; ǵemurĭ, [*] ǵeme: 677.
ǵem; ǵemurĭ: 679, 682, 684, 691, 69[illegible]–699, 701, 704, 707, 710, 715, 719–722, 731, 751, 753, 755, 780, 784, 799, 802, 810, 814, 816, 822, 840, 842, 851, 853–854, 859, 863, 865, 870–878, 880–881, 883–884, 889–891, 894.
ǵem; ǵeme, [*] ǵemurĭ: 689.
ǵem; ǵeme: 723, 725–728, 736, 739–740, 742, 746, 749, 796, 801, 804, 808, 848, 879, 882, 885.
ǵem; ǵemene: 748.
— : 826.

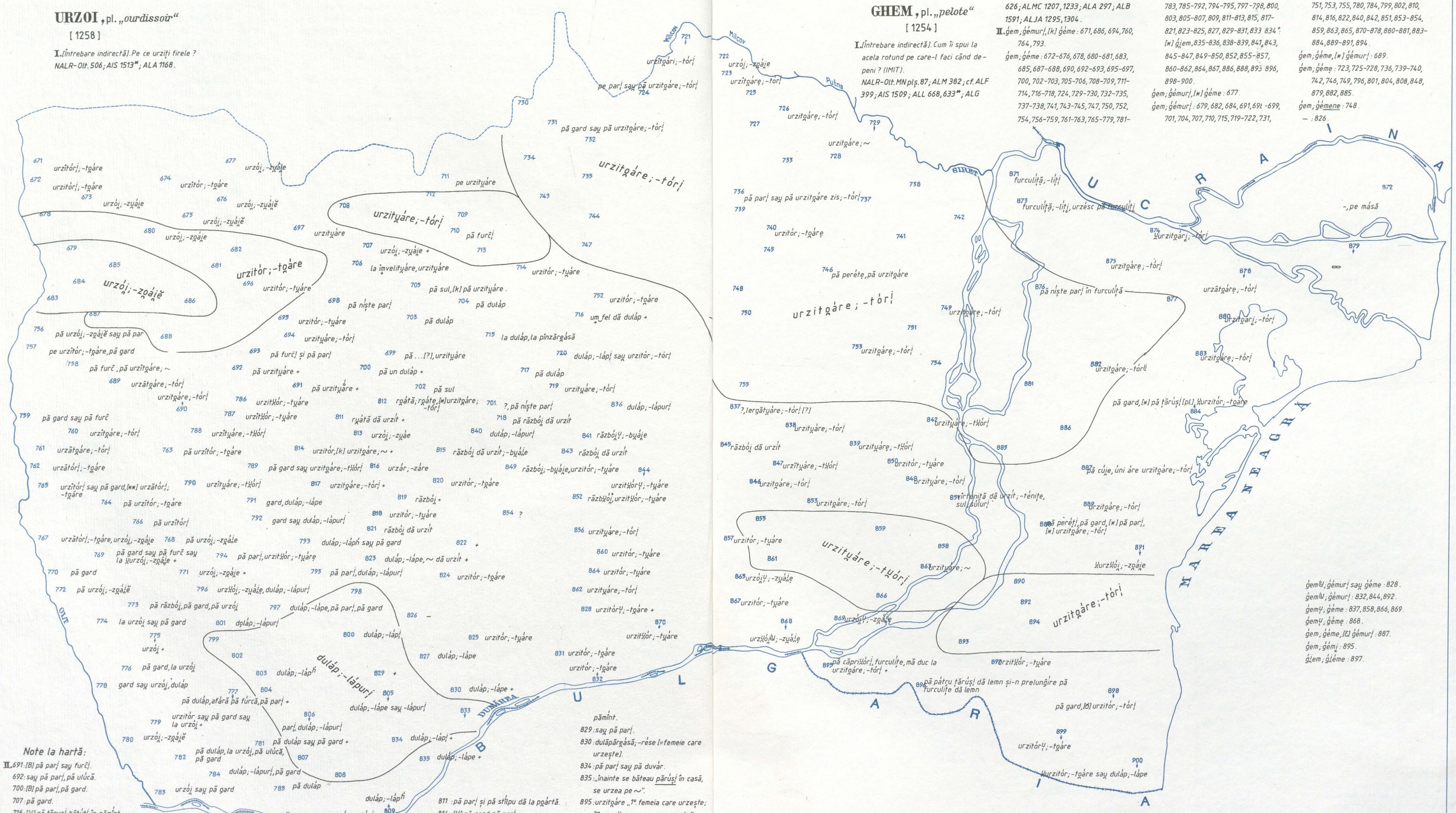

ǵemŭ; ǵemurĭ sau ǵeme: 828.
ǵemŭ; ǵemurĭ: 832, 844, 892.
ǵemŭ; ǵeme: 837, 858, 866, 869.
ǵemŭ; ǵeme: 868.
ǵem; ǵeme, [E] ǵemurĭ: 887.
ǵem; ǵemĭ: 895.
ǵĭem; ǵĭeme: 897.

Note la hartă:

II. 691: [B] pă parĭ sau furĉĭ.
692: sau pă parĭ, pă ulúcă.
700: [B] pă parĭ, pă gard.
707: pă gard.
716: [V] pă țărușĭ bătuțĭ în pămînt.
769: furĉ-bătúte îm pămînt.
771: [*] pă gard, pă războĭ, pă ĉe să priĉepe femeĭa.
775: [*] și pă gard; ĭeu n-am pomenit.
777: dulap (e ca o roată).
779: dulap dă urzit.
781: dulap în patru colțurĭ, făcut dă stakeț.
811: pă parĭ și pă stîlpu dă la poartă.
814: [V] pă gard, pă parĭ.
817: sau pă gard sau pă parĭ zis.
819: urzitoáre [= femeie care urzește].
823: pă parĭ [!].
828: pă furculițe dă lemnŭ, să bate-m pămînt.
829: sau pă parĭ.
830: dulăpăreásă; -rése [= femeie care urzește].
834: pă parĭ sau pă duvar.
835: „înainte se băteau părușĭ în casă, se urzea pe ~“.
895: urzitoáre „1°. femeia care urzește; 2°. unealta cu care se urzește“.
III. 822: În sat nu se mai țese de două generații.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

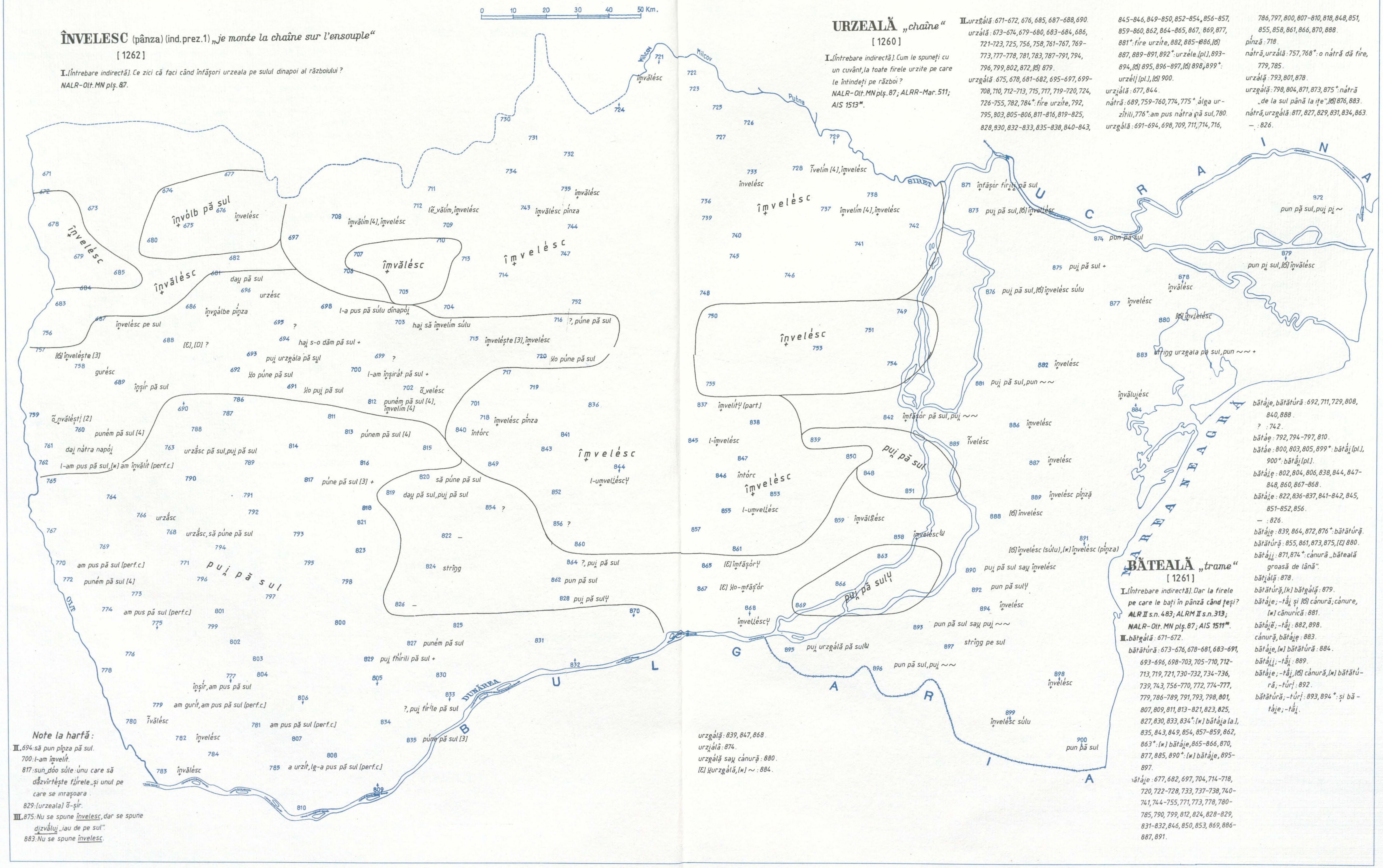

ÎNVELESC (pânza) (ind.prez.1) *„je monte la chaîne sur l'ensouple"*

[1262]

I. *[Întrebare indirectă]. Ce zici că faci când înfășori urzeala pe sulul dinapoi al războiului? NALR-Olt. MN plș. 87.*

Note la hartă:

II. 694: să pun pinza pă sul.
700: l-am impvelit.
817: sun doo sule: unu care să dăzvirteșste flirele „și unul pe care se inrașoara.
829: [urzeala] õ-șir.

III. 875: Nu se spune <u>învelesc</u>, dar se spune <u>dizvălui</u> „iau de pe sul".
883: Nu se spune <u>învelesc</u>.

urzeală: 839, 847, 868.
urziala: 874.
urzeală sau canură: 880.
[Ɛ] uurzeală, [*] ~: 884.

URZEALĂ *„chaîne"*

[1260]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum le spuneți cu un cuvânt, la toate firele urzite pe care le întindeți pe război? NALR-Olt. MN plș. 87; ALRR-Mar. 511; AIS 1513*.*

II. urzeală: 671-672, 676, 685, 687-688, 690.
urzală: 673-674, 679-680, 683-684, 686, 721-723, 725, 756, 758, 761-767, 769-773, 777-778, 781, 783, 787-791, 794, 796, 799, 802, 872, [Ϭ] 879.
urzeală: 675, 678, 681-682, 695-697, 699-708, 710, 712-713, 715, 717, 719-720, 724, 726-755, 782, 784+: fire urzite, 792, 795, 803, 805-806, 811-816, 819-825, 828, 830, 832-833, 835-838, 840-843, 845-846, 849-850, 852-854, 856-857, 859-860, 862, 864-865, 867, 869, 877, 881+: fire urzite, 882, 885-886, [Ϭ] 887, 889-891, 892+: urzele [pl.], 893-894, [Ϭ] 895, 896-897, [Ϭ] 898, 899+: urzeli [pl.], [Ϭ] 900.
urzială: 677, 844.
natră: 689, 759-760, 774, 775+: alea urzitili, 776+: am pus natra pă sul, 780.
urzeală: 691-694, 698, 709, 711, 714, 716, 786, 797, 800, 807-810, 818, 848, 851, 855, 858, 861, 866, 870, 888.
pinză: 718.
natră, urzală: 757, 768+: o natră dă fire, 779, 785.
urzală: 793, 801, 878.
urzeală: 798, 804, 871, 873, 875+: natră „de la sul până la ițe", [Ϭ] 876, 883.
natră, urzeală: 817, 827, 829, 831, 834, 863.
—: 826.

BĂTEALĂ *„trame"*

[1261]

I. *[Întrebare indirectă]. Dar la firele pe care le bați în pânză când țeși? **ALR II s.n. 483; ALRM II s.n. 313; NALR-Olt. MN plș. 87; AIS 1511*.***

II. băteală: 671-672.
bătătură: 673-676, 678-681, 683-691, 693-696, 698-703, 705-710, 712-713, 719, 721, 730-732, 734-736, 739, 743, 756-770, 772, 774-777, 779, 786-789, 791, 793, 798, 801, 807, 809, 811, 813-821, 823, 825, 827, 830, 833, 834+: [*] bătaia [a.], 835, 843, 849, 854, 857-859, 862, 863+: [*] bătaie, 865-866, 870, 877, 885, 890+: [*] bătaie, 895-897.
bătaie: 677, 682, 697, 704, 714-718, 720, 722-728, 733, 737-738, 740-741, 744-755, 771, 773, 778, 780-785, 790, 799, 812, 824, 828-829, 831-832, 846, 850, 853, 869, 886-887, 891.
bătaie, bătătură: 692, 711, 729, 808, 840, 888.
?: 742.
bătae: 792, 794-797, 810.
bătae: 800, 803, 805, 899+: bătăi [pl.], 900+: bătăi [pl.].
bătale: 802, 804, 806, 838, 844, 847-848, 860, 867-868.
bătale: 822, 836-837, 841-842, 845, 851-852, 856.
—: 826.
bătaie: 839, 864, 872, 876+: bătătură.
bătătură: 855, 861, 873, 875, [Ɛ] 880.
bătaii: 871, 874+: canură „băteală groasă de lână".
bătială: 878.
bătătură, [k] băteală: 879.
bătaie; -tăi și [Ϭ] canură; canure, [*] cănurică: 881.
bătaie; -tăi: 882, 898.
canură, bătaie: 883.
bătaie, [*] bătătură: 884.
bătaii; -tăi: 889.
bătaie; -tăi, [Ϭ] canură, [*] bătătură; -turi: 892.
bătătură; -turi: 893, 894+: și bătaie; -tăi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 397

ROST, pl. *„foule ; pas"*
[1279]

I. [Întrebare indirectă]. Prin ce treci firul de bătealǎ, dintr-o parte în alta a pânzei. (GEST).
NALR-Olt. 507.

Note la hartă:

II. 694: să răsfiră fhirele.
695: s-a rostit pinza, să skimbă fhirili.
696: „legătura care o faci la sulul dinainte când începi să țeși".
700: [D]: „la început, îi leg gura sau rostu".
769: să făce rost în uurzală.
779: ai iițát firele [=ai făcut rost].
784: să făce loc péntru suvélniță.

828: spas [= spațiul pe unde circulă suveica]; rost [= porțiune din urzeală delimitată de 2 semne (ațe, zdrențe)]: am mai țesút un rost.
844: ruost [= unitate de lungime, măsurată în coți, folosită când se urzește cu urzitorul].
852: ruost [= unitate de lungime pentru urzeală, egală cu 5 coți].
876: pinza rostéște.
881: războiu nu făce ruost.
882: nu rostéște iițile.
883: nátră; nátre „toate firele până la sul".

RĂZBOI (de țesut), pl. *„métier à tisser"*
[1259]

I. [Întrebare indirectă]. La (în) ce țese femeia pânza?
ALR II s.n. 470; ALRM II s.n. 300; NALR-Olt. MN pl. ș. 87; ALRR-Mar. 510; AIS 1512; ALC 1216.

II. războí; -boáĭe: 671-672, 678-679, 681, 683-687, 689-690, 756-757, 762-765, 770-771, 772+: [*] argá; -gele [!] „se punea războiul într-o groapă și-i spunea argea", 774-776, 779-780, 783, 785.
războí; -buáie: 673, 677, 692, 694-703, 705-713, 715, 718, 720, 811-812, 815+: ~ dă țesút, 819, 825, 833, 835, 850, 854, 856.
războí; -boáie: 674, 680, 682, 688, 722, 724, 727-728, 730-741, 743-744, 747-750, 752-755, 758-761, 766-769, 773, 777-778, 781-782, 784, 822, 862.
războí; -buáĭe: 675-676, 693, 704.
războí; -buáie: 691.
războíu; -buáie: 714, 717, 719, 836, 845.
războíu; -buáie: 716.
războí; -boáie: 721, 723, 725-726, 742, 745-746, 751, 877, 883, 889.
războíu; -boáie: 729.
războuói; -buáe: 786-789, 791, 794-795, 797, 810.
războuói; -buáie: 790, 793, 796, 798, 801-802, 804, 806, 808-809, 864.
războí; -boáe: 792.
războuói; -buáie: 799, 805, 834, 847, 852, 859, 861, 870, 897.
războuói; -buáe: 800, 803.
războí; -boáie: 807.
războí; -buáe: 813-814, 818, 827.
războí; -buáie: 816-817, 820, 823, 829-831, 840, 843, 860.
războí dă țesút: 821.
războí; -boáie: 824, 849, 853, 881+: „nu se spune argea", 885-888, 894.
— : 826.
războíu; -buáie: 828.
războíu; -buáie: 832, 837, 841, 846, 869.
războí; -buáie: 838, 867.
războuói; -buáie, argá; -gele: 839.
războuói; -buáie, argeá; -gele: 842.
războuóiu; -buáie: 844, 865, 868.
războuóiu; -buáie, [B] argeá; -gele: 848.
argeá; -gele: 851, 866.
războuóiu; -buáie și argeá; -gele: 855, 858.
războí; -buáie: 857.
argeá; -gele, războí; -buáie: 863.
războí; -boáii: 871.
războuói; -boáie: 872, 891, 898.
războuóiu; -boáii: 873.
războuói; -buáii: 874.
războuói; -boáie: 875.
războuói; -boáii: 876, 880.
războuói; -buáii: 878.
războuói; -boáe: 879.
războuói; -boáie: 882, 884.
războí; -boáie, argá; -gele: 890.
războuóiu; -boáie sau argá; -gele: 892.
războuói; -boáie, argá; -gele: 893+: bag în argá, ~ argáua.
războuóiu; -boáie: 895, 896+: [V] argá; -gele.
războuóiu; -boáie: 899.
războuói; -boáe: 900.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

SUVEICĂ, pl. *„navette"*

[1280]

I. *[Întrebare indirectă]. Cu ce treci băteala (bătătura) prin gura (rostul) pânzei ? (GEST).*
NALR-Olt. 508; AIS 1514.

ȚEAVĂ, pl. *„canette"*

[1281]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea pe care aduni băteala (bătătura) și pe care o bagi în suveică ?*
ALRM II s.n. 485; NALR-Olt. MN plș. 88; ALRR-Mar. 513; ALM 29; AIS 1514.*

II. *țavă; țăvi : 671–672, 674–675, 677–678, 680–681, 683–686, 688–689, 756, 759, 762–764, 767–772, 774, 776–777, 780, 783, 786, 794, 796, 802, 804, 872.*
țavă; țăve : 673, 682.
țavă; țave : 676.
țavă; țevi : 679, 722, 758.
țeavă; țevi : 687, 690, 695, 701–702, 712, 715, 725–726, 728, 731, 733–734, 738, 741–742, 747–748, 751, 754–755, 761, 782, 785, 800, 813, 816, 820, 822, 830, 833, 846, 853, 857, 865, 877, 879⁺: [B] țăyi; țăy, huludeț; -dețe „bățul din țeavă", 886, 887⁺: [G] [*] țeve, 888, 890–891, 893, 895–897, 899–900.
țavă; țăve, [*] țăvi : 691.
țeavă; țevi : 692–694, 808.
țeavă; țeve : 696–700, 703–711, 713–714, 716–720, 724, 727, 729–730, 732, 735–737, 740, 743–744, 749–750, 752–753, 784, 803, 814⁺: [*] țevy, 815, 818–819, 821, 823–825, 827–828, 831–832, 834–838, 840, 843–845, 849–852, 854–856, 859–860, 862–864, 881, 884–885, 892, 894, 898.
țavă; țăyi : 721, 723.
țeavă; țeve : 739, 746, 841, 883.
țeavă; țeve, [k] țevi : 745.
țavă; țăvy : 757, 765–766, 773, 787–791, 799, 801.
țavă; țĕvi : 760, 775, 778.
țeavă; țĕvi : 779.
țeavă; țăvi; țavă : 781.
țeavă; țevy : 792, 795, 797–798, 805–807.
țavă; țevy : 793.
țeavă; țeve : 809–812, 858, 861.
țeavă; țevy : 817.
— : 826.
țeavă : 829.
țeavă; țevi : 839, 871, 873, 875.
țeavă; țeve, țey : 842.
țeavă; țeve : 847, 866.
țeavă; țevi : 848⁺: ~ dă treistile.
țeavă; țevi : 867, 882.
țeavă; țeve : 868, 876, 880, 889.
țeavă; țeve, [k] țevi : 869⁺: ~ dă treistile.
țeave; țeve : 870.
țiavâ; țeyi : 874.
țavă; țăvi : 878.

Note la hartă:

II. *689: suvelniță „să zice mai des", suveică „să zice mai rar".*
830: „șuveică e la mașina de cusut".
855: suveică să zice la fabrică.
896: „veteranii [= cei veniți după 1877] spun suveică; -veicî".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

SUCALĂ, pl. „rouet (à bobiner)"

[1282]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea cu care depănați pe țevi băteala (bătătura)?

ALR II s.n. 456; NALR-Olt. 509; AIS 1514*.

NĂVĂDESC (ind. prez. 1)

„je passe les fils par les lisses et le peigne"

[1265]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci când treci firele urzelii prin ițe și prin spată?

NALR-Olt. MN pls. 88.

II. năvădésc: 671, 674, 676-680, 682-687, 689-692, 696, 699, 710, 712, 716, 727-728, 731, 737, 746-747, 750, 754, 756-762, 767, 770-773, 775-776, 778-783, 786-788, 794, 797-799, 801, 804, 809-810, 813, 817, 820-821, 824-825, 827, 833, 835, 850, 857, 859, 862, 867, 885, 888, 891, 897-900.

înnăvădésc: 672-673, 675, 681, 688, 694, 698, 701-709, 711, 713, 715, 717-719, 730, 732, 734-736, 739-745, 748-749, 751-752, 755, 764, 777, 811-812, 815-816, 830-832, 842-843, 845, 849, 853-854, 856, 860, 864, 886-887, 889, 893+: ~ la ițe și dau pîn spátă, 894.

înnăvădiésc: 693, 847, 855, 863, 865

dăm prin ițe să năvădím [4]: 695.

hai să năvădím [4]: 697.

hai să înnăvădím [4]: 714.

õ năvădésc: 700, 720.

innevedésc: 721, 723-724, 733, 738, 873, 875, 880.

înăvedésc: 722.

nevedésc: 725-726, 729, 883.

înăvădésc: 753, 785, 796, 802, 818, 882.

gurím [4]: 763.

ŏnăvădésc: 765, 869.

am năvădít [perf.c.]: 766.

am înăvădít [perf.c.], năvădésc: 768, 784.

năvădéște [3]: 769.

gurésc, guréște [3]: 774.

bag pîn spátă, înăvădésc: 789.

înăvădésc: 790-793, 805-808, 836, 838-841, 851-852, [E] 871, 876, 881, 890, 895+: năvădésc, 896.

ñăvădésc: 795, 800, 803, 834.

le-năvădésc, am înnăvădít [perf.c.]: 814.

o-nnăvădésc: 819.

aléĝe fír'li: 822+: [D] am auzít-o.

le-ñăvădésc, am înăvădít [perf.c.]: 823.

— : 826.

înnăvădéscu: 828, 837, 846.

am înnăvădít [perf.c.], năvădésc: 829.

înăvădiéscu: 844, 868.

înăvădiésc: 848, 858, 861, 866, 870.

năvuodésc, [*] înividésc: 872.

nievieedésc: 874.

nividésc: 877-879.

înevedésc: 884.

Ŭnnăvădéscu: 892.

Note la hartă:

II. 684, 797: rotár!, „se învârtește cu mâna", sucálă „se dă numai cu mâna pe fus".

685: áre dúră [=roată] care învîrtéște.

695: rotán „cu roată", sucálă „dai cu mâna".

698: ruátă cu sucálă.

703: rotán „cu roată mare".

715: čicríc „cu roată".

727, 778: sucálă „cu mâna", čicríc „cu roată".

737: čicîríg - roátă de făcút țevi.

764: rodán „are o roată".

767: rodán „e mai mare și cu roată".

774: čacír „mai mare cu roată".

779: čicríc „cu roată mare".

784: sucálă dă mînă, čicríc cu roátă.

794: ruotár „învârtești", sucálă „dai cu mâna".

796, 805: čacír „învârtești cu roata", sucálă „dai cu mâna".

800: „la Târnava [6 km.] se zice": čaclíc; -clícur!.

801: sucálă „partea pe care se pune țeava".

808-810: sucálă „parte a ceacârcului, unde se bagă țeava".

812: sucálă „învârtită cu mâna", tivríc „învârtit cu o manivelă".

814: „învârtită cu palma".

815, 820-821, 828: sucálă „învârtită cu palma", rodán „învârtit cu manivela".

819: rodán „cu manivelă".

825: sucálă [=instrumentul de depănat pe țevi], rodán [=axa pe care se pune țeava].

830: čicríc „învârtit cu mâna", pat „învârtit cu palma".

832: kičorgánĝe „învârtit cu palma", rodan „învârtit cu manivela", sucálă [=vergea la <u>rodán</u> sau la <u>kičorgáĝe</u>].

833: pad dă čicríc „fără manivelă, se învârtește cu palma", sucálă; -cále „vergeaua pe care stă țeava".

834: [*] pad dă sucálă „învârtit cu palma; a pierit astea".

835: sucálă; -căl! „mânată cu palma, era mai demult".

842, 847, 859: sucálă [=parte a roții, unde se fixează țeava].

858: sucálă [=parte a roții sau a čicîricului].

860: țevile mérĝe pă sucálă [=parte a rodanului].

861: sucálă [=parte a rodanului].

864: [rodanul] áre sucálă únde baĝ țeáva.

868: sucálă [=parte a cicîrigului].

869: pă sucálă baĝ țevili.

871: „e cu <u>vîrténiță</u>".

890: „<u>sucála</u> e un fier rotund, o țeavă".

897: „La Zorile se zice čicíríc. N-a auzit de <u>rodan</u>".

III. În punctele 836-870 termenii <u>rodan</u>, <u>cicîric</u>, <u>roată de depănat</u> denumesc instrumentul de depănat acționat cu o manivelă. Termenul <u>sucală</u> denumește un instrument de depănat mai simplu, alcătuit dintr-o rotiță cu o axă pe care se fixează țevile. Sucala este folosită ca atare prin învârtire cu palma sau constituie o parte componentă a rodanului (cicîricului, roții) pe care se fixează țevile.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BILESC (pânza) (ind.prez.1) „je blanchis (la toile)“
[1284]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci cu pânza ca să fie mai albă, când o bagi de mai multe ori în apă și apoi o lași la soare să se usuce ?
NALR-Olt. MN plș. 88; ALRR-Mar. 514.

IȚE, sg. „lisses“
[1263]

I. [Întrebare indirectă]. Prin ce treci întâi firele la război înainte de a începe să țeși ?
NALR-Olt. MN plș. 88; ALRR-Mar. 512; AIS 1513*.

II. ițe; iț : 671, 678-680, 683-686, 689, 704, 713, 726-727, 730, 732, 734, 739, 747-748, 750-751, 754-755, 786, 808.
iță; iț : 672-673.
ițe; iță : 674-677, 681-682, 688, 690, 722, 731.
ițe; iță, [k] iț : 687.
ițe; iț : 691-692, 694, 696-702, 705-708, 710, 712, 716-720, 724, 735, 745-746, 752, 758-765, 769, 771-773, 777-779, 782-785, 787-800, 803, 805-806, 809-810, 812, 813⁺-814⁺: ũ ~, 816, 817⁺: ũ ~, 818-821, 823-825, 827, 829, 831, 833-834, 835⁺: ũ ~, 836, 838, 840-843, 845, 847-854, 856-857, 859-862, 864, 866-867, 870, 900.
ițe; iță : 693, 695, 703, 709, 711, 729, 737-738, 742, 744, 881, 884-888, 891-894, 897⁺: [*] iițe; iiț.
ițe; ițu : 714, 832, 837, 839, 844, 846, 858, 863, 865, 868-869.
ițe; iț; ițuri : 715.
iță; iiț : 721.
iță; ~, [k] iț : 723.
ițe; iță : 725, 733, 753.
iți; iț : 728, 736.
ițe; iț : 740-741, 749, 804, 807.
ițe : 743.
ițe; o pereke dă ~ : 756.
iițĕ; iiț : 757.
iițe : 766-768, 770, 775-776, 780.
iițe; iiță, [k] iț : 774, 781.
ițe; iiț : 801-802, 855, 875, 883.
iițe; un iț : 811, 815.
?, iițe : 822.
— : 826.
iițe; iițu : 828.
ițe; iță, [k] iiț : 830.
iițe; iiță : 871.
iiță; ~ : 872, 878.
iiți; iiț : 873-874, 876-877.
iiți [AL], iițe [L]; iiț : 879.
iiți; iiță : 880, 889.
iițe; iiț : 882.
iițe; iiță : 890, 898-899.
iiți; iiță : 895.
iiți; iiț : 896.

(prin) SPATĂ, pl. „peigne“
[1264]

I. [Întrebare indirectă]. După ce ai trecut firele prin ițe, prin ce le mai treci ?
ALR II s.n. 111; NALR-Olt. MN plș. 88; AIS 1513*.

II. spátă; spéte : 671-720, 724, 726, 729-735, 737-738, 743-745, 747-750, 752-760, 762-773, 775-797, 799-800, 803-806, 808-825, 828-833, 835-838, 840-843, 845, 848-865, 867, 870, 881, 884-887, 890-894, 896-900.
spátă; spéti : 721.
spátă; spéte : 722-723, 725, 727-728, 736, 739-741, 746, 751, 802, 846, 879, 895.
spátă; spáte : 742.
spețeáză; -téze : 761.
spátă; spéte : 774.
spátă; spéte : 798.
spátă; spéte : 801, 807.
— : 826.
spátă; spáte, [k] spéte : 827.
spátă; spéte : 834.
spátă; spéte : 839, 844, 847, 866, 868-869.
spátă; spéte : 871, 883, 889.
spátă; spéți : 872-873, 875, 878, 880, 882.
spátâ; spéți : 874, 876.
spara; speț : 877.
spátă; spéți : 888.

Note la hartă:

II. 719 : [B] le scuáte la pájiște, să udắm pínzili, [D] pínză nălbítă.
733 : la înălgít pínza.
756 : dup-áia o trîmbím.
761 : o fiérbe, o coáce cu leșile, ~.
777 : mă duc să ~ à pínză.
815 : [pânza] să coáce [= se fierbe cu cenușă].
817 : nălbítu lor [= pânzelor].
828 : pínză înălbítă.

872 : „în sat nu se obișnuiește; soția subiectului a auzit cuvântul de la alții, care veneau prin sat“.
873 : [B] [V] gilésc „scrobesc“.
879 : „am auzit, dar n-am văzut“.

880 : „nu se spune bilésc“.
881, 883 : „nu se spune gilésc“.
887 : „n-a auzit bilésc“.
889 : „nu se mai zice gilésc“.
890 : „a auzit în Moldova : gilésc“.
897 : „[G] în Zorile : gilésc“.
898 : „în Dâmbovița : gilésc“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

(pânza) **SE DESTRAMĂ** (ind.prez.3) „*(la toile) s'effiloche*“

[1285]

I.[Întrebare indirectă]. Când o pânză nu e tivită și încep să iasă firele din ea, ce zici că se întâmplă cu ea?
NALR-Olt. MN plș. 88; cf. ALF 1531; cf. ALL 649-651; ALG 642, cf. 640; cf. ALMC 1219; ALCe 803, cf. 715.

PÂNZĂ, pl. „*toile*“

[1283]

I.[Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea pe care o țeși și din care faci cămăși, izmene ...?
NALR-Olt. MN plș. 88; ALF 425; AIS 1515, 1518; ALL 1141; ALCo 511; ALB 762; ALBRAM 399; ALFC 507; ALLR 777.

II. pînză; pînze: 671-690, 722, 724-725, 729-730, 732, 734-737, 739-740, 743-744, 747-750, 754-755, 763-764, 767, 771, 774, 779, 786-792, 794-795, 797-798, 800-801, 803-806, 808-811, 814-815, 819-820, 827, 832, 837, 841, 843-845, 850-853, 855, 857-859, 861, 863, 884, 887-888, 890-894, 897-899.
pînză; pînze: 691, 693-697, 699-703, 705-715, 717-720.
pînză, țăsătură: 692.
pîză; pîze: 698, 704, 716.
pînză; pînz: 721.
pînză: 723, 727, 731, 738, 742, 745-746, 751-752, 757, 762, 765-766, 775, 783, 799, 849, 882, 885-886, 895-896, 900.
pînză; pînze: 726, 728, 753, 802, 848, 867-868.
pînză; pînzi: 733, 741.
pîză: 756, 758-760, 768, 770, 773, 776-778, 780, 784-785, 821, 840, 842, 865, 881.
pîză; pîze: 761, 772, 781-782, 813, 816-818, 823-825, 828-831, 833-836, 838, 854, 856, 860, 862, 866, 869.
pînză dă tort: 769.
pînză; pînze: 793, 796, 807, 839, 872, 880, 883, 889.
pînză; pîze: 812.
pînză; pîze: 822.
— : 826.
pîză; pîze: 846.
pîză; pîze: 847.
pîză: 864.
pînză; pînze: 870.
pînză: 871, 875-876, 879.
pînză; pînzi: 873.
pânză; pânzi: 874.
pînză: 877.
pînză; pînz „pentru cămăși“: 878⁺: stambă „pentru izmene“.

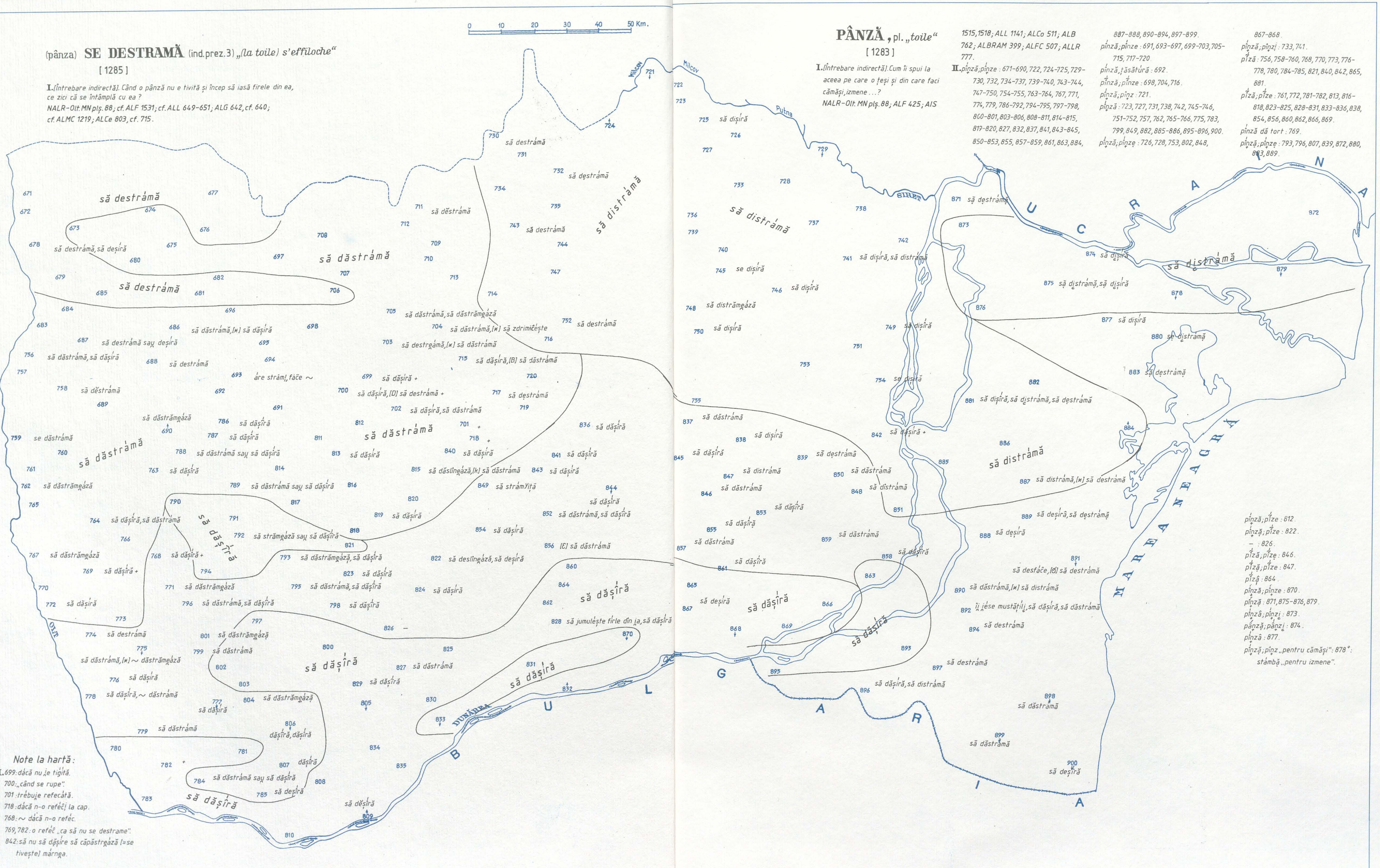

Note la hartă:
II. 699: dácă nu ie tigită.
700: „când se rupe“.
701: trébuie refecátă.
718: dácă n-o refécĭ la cap.
768: ~ dácă n-o reféc.
769, 782: o reféc „ca să nu se destrame“.
842: să nu să dășire să căpăstreázä [=se tivește] márnea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

DESAGI, sg. *„besace“*

[1287]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi zici la sacul care e făcut din două părți și pe care îl porți pe umăr sau îl pui pe cal? NALR-Olt. 511; ALRR-Mar. 516; AIS 1441*; ALA 54.*

TRAISTĂ, pl. *„sac“*

[1286]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi zici la aceea ca un sac mai mic, făcut din pânză groasă ori din lână, în care porți merinde la câmp sau la drum? NALR-Olt. 510; ALRR-Mar. 515; ALM 410; cf. AIS 1441*; ALMC 869; ALPO 347; ALA 54,950; ALEA 497; ALC 999; ALB 445.*

II. *trái̯stă; trăi̯sti̯: 671, 673, 675–677, 680–681, 686, 690, 692, 694–697, 698+: boi̯ără; -i̯ere „sfoară la traistă“, 699–703, 704+: cu beteli̯e, 705, 707–710, 713–714, 716, 718–720, 729, 736–737, 763, 766–769, 771, 773–775, 776+: [și] ĝac; ĝácuri̯ -mai̯ mică, 777–779, 781, 785+: ĝac; ĝácuri̯ -mai̯ mică, 787–792, 795–796, 798, 800, 802–809, 812, 814–816, 818–819, 822–825, 829–831, 833–835, 838, 840, 842–849, 851–858, 860–862, 869–870, 882, 887+: [B] trái̯ță; trái̯țe, 888–889, 891, 894, 897+: „la Zorile: trástii̯e; trắstii̯“.*

trái̯stă, trắi̯sti̯: 672, 679, 683, 687–688, 691, 711, 715, 717, 757, 759, 762, 764–765, 770, 772, 780+: ĝac; ĝácuri̯, 783+: ĝac, ĝácuri̯, 793, 801, 813, 817, 820–821, 837, 841, 864, 900.

trái̯stă; trắi̯ste, [k] trăi̯sti̯: 674.

trái̯stă; trái̯ste: 678, 685, 689, 722, 739, 747, 758, 760+: sarsaná [ironic] în rîs de glúmă, 797, 827, 884, 898.

trái̯stă; trắi̯ste: 682, 684, 712, 724+: cînd i̯e de pînză, glúgă; gluĝ -cînd i̯e de lînă și áre trei̯ vărĝ cu négru, 730–735, 738, 742, 743+: i̯eráu și gluĝ [pl.]; glúgă, 744–746, 749, 752–756, 794, 868, 885–886.

trái̯stă; trăi̯sti̯, [k] trái̯ste: 693.

săculéț; -léțe, trái̯stă să făĉeá dîn păr dă cápră, [B] glúgă; gluĝi̯ „se punea pe cap și se căra, la nevoie, cu ea“: 706.

trái̯stă; trắi̯sti: 721.

trái̯stă; trắi̯ste: 723, 725–728, 740–741, 748, 750–751.

săcotei̯, trái̯stă; trăi̯sti̯: 761.

trái̯stă; trắi̯stii̯: 782, 810–811, 832.

trái̯stă; trăi̯sti̯, trắi̯stii̯: 784.

trái̯stă; trăi̯sti̯, [k] trăi̯ste: 786.

trái̯stă; trăi̯sti̯, [*] trăi̯sti̯: 799.

—: 826.

trái̯stă; trắi̯sti: 828, 867.

trái̯stă; trăi̯sti̯: 836, 839, 871.

trái̯stii̯e; trắi̯stii̯: 850, 863.

glúgă; gluĝ sau̯ trái̯stă; trắi̯sti̯: 859.

trái̯stă; trắi̯sti: 865.

trái̯stă; trắi̯stii̯, săculéț; -léțe: 866.

trái̯stă; trái̯ste, [G] tu̯órbă; tu̯órbe: 872.

trái̯stă; trái̯sti, [*] trăi̯sti̯: 873.

trái̯stă; trái̯sti: 874+: tórbă; tórbi „în loc de ghiozdan“.

tu̯órbă; tu̯órbe: 875+: și-a lu̯at trái̯sta și-a plecát.

trái̯stă; trắi̯sti̯: 876.

tórbă; tórbe: 877+: acúma-i̯ spúne trái̯stă.

tu̯órbă; tórbe: 878, 879+: „din lână sau din piele; nu se spune traistă“.

trái̯stă; trái̯sti: 880.

trái̯stă; trắi̯ste, [E] trăi̯sti̯: 881.

trái̯stă; trái̯ste, [B] [V] tu̯órbă; tu̯órbe: 883.

trái̯stă; trắi̯stii̯, [*] trăi̯sti̯: 890.

trástii̯e; trắstii̯: 892.

trái̯ste; ~, trástii̯e; trắstii̯: 893.

trástiii̯; trắstii̯: 895.

trái̯stă, [E] trắi̯stii̯, [E] trắstii̯: 896+: și ĉántă; ĉenți̯.

trái̯stă, trái̯ste, [k] trăi̯sti̯: 899+: dă trástii̯a ŋcoáĉe.

Note la hartă:

II. *671, 686–687, 691: [pl.t.].*
741: ai̯ĉa nu prea sunt.
756: dîn păr dă cápră; la núntă să dúĉe cu plocón [în disagi].
758: dîn păr dă cápră; la múnte [au] cimpulunĝénĉele.
767: cu dóu̯o urék.
773: disáĝ nu să zíĉe.
776: mocáni au̯ ~ acú.
811: „[se poartă] la munte“.
813: „nu mai sunt acum“.
814: „[se purtau] mai demult“.
817: ála i̯e dăsáĝ, sun dăsáĝ, adică dĕsáĝ.
818: „vin muntenii cu ele“.
822: [se poartă] în Ardeál și pă I̯alomița.
823: „au țiganii“.
825: nu prea i̯ereá.
827: „aveau mai demult ciobanii și țiganii“.
829: „nu se mai fac“.
831: [se cară] dăsăĝéște.
834: „numai țiganii poartă“.
835: nu să făĉá la noi̯; [erau] dă păr dă cămilă, dă păr dă cal; „veneau turcii cu ei puși pe cal“.
838: nu [se spune] disáĝ.
857: un dăsáĝ nu pu̯a să hi̯e.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CODRU, pl. (*les sens du mot* codru).

[1290]

I. [Întrebare directă], [D]. Cunoașteți vorba codru? La ce ziceți codru?

NALR-Olt. 512; ALRR-Mar. 538.

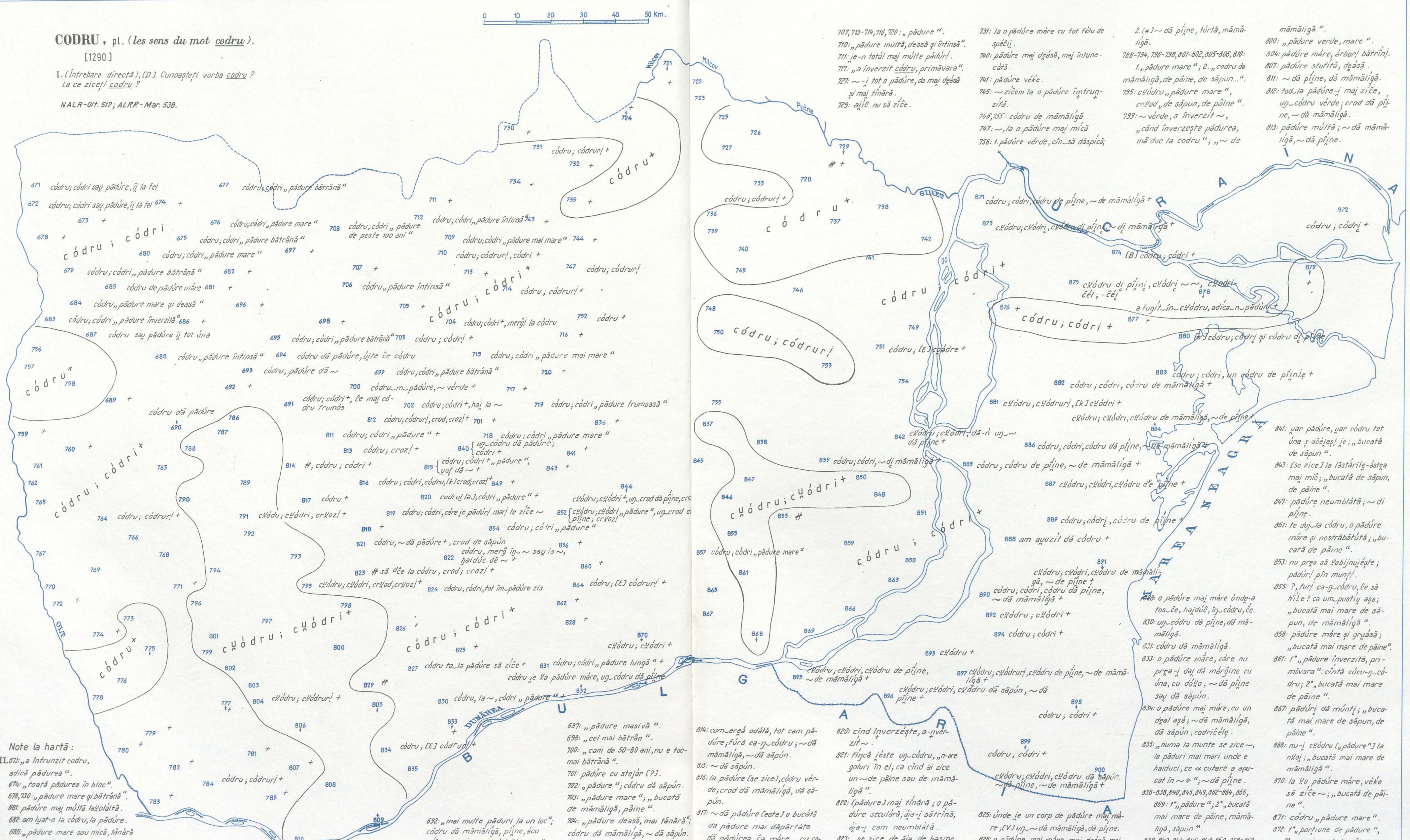

Note la hartă:

II. 673: „a înfrunzit codru, adică pădurea".
674: „toată pădurea în bloc".
678, 730: „pădure mare și bătrână".
681: pădúre mai múltă laᵘoláltă.
682: am luat-o la códru, la pădúre.
686: „pădure mare sau mică, tânără sau bătrână".
689, 721-726, 728, 732-739, 742-744, 748-754, 803, 808-809: îi o pădúre mai máre.
692: „mai multe păduri la un loc"; códru dă mămăligă, pîine, ácu zîĉe dă-mi ᵘo bucátă [!], da să fiĺe tot máre ca códru.
696: „pădure mai multă la un loc".
697: „pădure masivă".
698: „cel mai bătrân".
700: „cam de 50-60 ani, nu e tocmai bătrână".
701: pădúre cu stejár [?].
702: „pădure"; códru dă săpún.
703: „pădure mare"; „bucată de mămăligă, pâine".
704: „pădure deasă, mai tânără"; códru dă mămăligă, ~ dă săpún.
705: „pădure mai în lături, la munte, unde nu prea umblă lumea, acolo sunt hoți, haiduci".
707, 713-714, 716, 720: „pădure".
710: „pădure multă, deasă și întinsă".
711: ie-n totál mai múlte pădúri.
717: „a înverzit códru, primăvara".
727: ~ -i tot o pădúre, da mai deásă și mai tînără.
729: aiîĉ nu să zîĉe.
731: la o pădúre máre cu tot félu de spéĉii.
740: pădúre mai deásă, mai întunecátă.
741: pădúre véke.
745: ~ zîĉem la o pădúre îmfrunzítă.
746, 755: códru de mămăligă
747: ~, la o pădúre mai mícă
756: 1. pădúre vérde, cîn să dăspícă; 2. [*] ~ dă pîine, túrtă, mămăligă.
786-794, 796-798, 801-802, 805-806, 810: 1. „pădure mare"; 2. „codru de mămăligă, de pâine, de săpun...".
795: cᵘódru „pădure mare", crᵘod „de săpun, de pâine".
799: ~ vérde, a înverzit ~, „când înverzește pădurea, mă duc la codru"; „~ de mămăligă".
800: „pădure verde, mare".
804: pădúre máre, árbori bătrîni.
807: pădúre stufită, deásă.
811: ~ dă pîine, dă mămăligă.
812: tod la pădúre-i mai zîĉe, un códru vérde; crod dă pîine, ~ dă mămăligă.
813: pădúre múltă; ~ dă mămăligă, ~ dă pîine.
814: cum erea odátă, tot cam pădúre; fúră ca-n códru; ~ dă mămăligă, ~ dă săpún.
815: ~ dă săpún.
816: la pădúre [se zice], códru vérde; crod dă mămăligă, dă săpún.
817: ~ dă pădúre [este] o bucátă da pădure mai dăpărtata dă pădúrea ĉa máre, „cu copaci mai mici și mai deși".
818: „la păduri mari se zice ~"; [V] ~ dă săpún.
820: cînd înverzéște, a-nverzit ~.
821: fincă iéste un códru, „n-are goluri în el; ca cînd ai zice un ~ de pâine sau de mămăligă".
822: [pădure] mai tînără; o pădúre seculáră, áia-i bătrînă, áia-i cam neumblátă.
823: „se zice de áia, de basme, a fugit în codru [nu poate preciza sensul]; crod [= bucată de săpun, pâine, mămăligă].
825: únde ie un corp de pădúre mai máre; [V] un ~ dă mămăligă, dă pîine.
826: o pădúre mai máre, mai deásă, mai bătrînă.
827: s-a-nkeiát códru primăvára; crod dă pădúre, un crod dă pîine; crozi.
828: o pădúre mai máre únde-a fos ĉe, haidúĉ, în códru, ĉe.
830: un códru dă pîine, dă mămăligă.
831: códru dă mămăligă.
833: o pădúre mare, cáre nu prea-i dai dă márĝine cu úna, cu doᵘo; ~ dă pîine sau dă săpún.
834: o pădúre mai máre, cu un deal așá; ~ dă mămăligă, dă săpún; codriĉéle.
835: „numa la munte se zice ~, la păduri mai mari unde e haiduci, ce « cutare a apucat în ~ »"; ~ dă pîine.
836-838, 840, 845, 849, 862-864, 866, 869: 1° „pădure"; 2° „bucată mai mare de pâine, mămăligă, săpun".
839, 842, 844, 846, 848, 850, 858-860, 865: 1° „pădure mare"; 2° „bucată mai mare de pâine, mămăligă, săpun".
841: uar pădúre, uar códru tot úna ș-aĉéiași ie; „bucată de săpun".
843: [se zice] la lăstárile-ástea mai miĉ; „bucată de săpun, de pâine".
847: pădúre neumblátâ; ~ di pîine.
851: te duj la códru, o pădúre máre și nestrăbătútă; „bucată de pâine".
853: nu prea să ᵘobijnuiéște; pădúri pîn munți.
855: ?, furi ca-n códru, ĉe să hiĺe? ca um pustiu așa; „bucată mai mare de săpun, de mămăligă".
856: pădúre máre și gruásă; „bucată mai mare de pâine".
861: 1° „pădure înverzită, primăvara": cîntă cúcu-n códru; 2° „bucată mai mare de pâine".
867: pădúri dă múnți; „bucată mai mare de săpun, de pâine".
868: nu-i cᵘódru [„pădure"] la nᵘoi; „bucată mai mare de mămăligă".
870: la ᵘo pădúre máre, véke să zîĉe ~; „bucată de pâine".
871: códru „pădure mare".
872: 1° „porțiune de pădure", 2° „marginea de la pâine sau de la mămăligă, lăsătură".
873: cᵘódru „pădure mare".

[vezi continuare pe harta nr. 405]

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CRÂNG, pl. (les sens du mot crâng)

[1291]

I. [Întrebare directă], [D]. Cunoașteți vorba crâng ? La ce ziceți crâng ?

NALR - Olt. 513 ; ALRR - Mar. 541.

706: „poieni mari cu copăcei ".
707,747: „un colț de pădure ".
710: „în regiuni de câmp, prin pădure, diferite specii ".
711: mai măruntă, mai multe specii.
713: „pădurice mică, în vatra satului, cântă păsările ".
716: „nici pădure, nici mărăcini ".
719: „sălcii, plopi, loc frumos, cu iarbă bună ".
720: „pădure frumoasă dă distracție ".
721: la o bucată di păduri și „piesă la moara de apă ".
723: la o pădurice mai mică, mai izolată.
724: ~ zicem la pădure mai mică, mai lăstăriș la cîmp.
725: ~ ieste un fel de pădure.
726: ~ la o pădurică mai aranjată.
727: ~ îi o pădurice cu arbuști, verdeață.
728: ~ ar fi o pădure măruntă, unde să poate plimba lume.
729: ~ să zice la o pădurice mai tînără.
730: o pădure mai cu margine, o pădure izolată.
731: se zice spre cîmp la o pădure mai mică.
732: la o pădure de stejar, plantată în juru unui oraș.
734: „pădure în apropiere de o localitate ".
737: la un pîlc de salcîmi, ca o pădurice.
738: ~ tot la pădure să zice, da la noi nu să prea întrebuințează.

Note la hartă:

II. 672, 682, 733, 741: „pădure mică și rară ".
673: „loc viran pentru păscut vitele ".
675: pădure mică și rară, cu tufișuri.
676, 696, 709, 712, 714, 722, 735-736, 740, 795-797, 801, 810: „pădure mai mică ".
678: pădure mică și răpănoasă [= necrescută].
681, 684: „pădure mică și deasă ".
686: „tufe dese cu lăstarii mai mici ".
691: „petec de pădure mai mică ".
692: „pădure mică, tăiată mai de curând, deasă ".
694: pădure mai iarbă, mai stufuroasă.
695: „mai mică, de 6-7 ani ".
697: arbuști mici, tufuregoși.
698: „pădure mai tânără și deasă, mai multe esențe ".
700: o bucățică mică de stufiși, o vîlcea.
703: „mai mică cu mulți mărăcini ".
704: „pădure deasă și mică, cu mărăcini, urât, necurățat ".
705: „pădurice mai mică, cu poieni, pasc vitele ".
739: știm ce va să zică, la oraș, o pădurică c-un restaurant c-o cabană.
742: pă bătrînește să zică la pădure mai deasă și copaci mai mici.
743: ~ ie o pădure mai mică în preajma unui orășel.
744: pădure măruntă
745: ~ ieste un loc unde se fac vizite, amenajat, cu verdeață și cu umbră.
746: ~ zice, da n-avem p-aici, că n-avem păduri.
748: „la un desiș de pădurice mică, cu cătină, gherghini, măceși ".
749: „la câteva sălcii sau copaci mai izolați ".
750: „la mai mulți copaci plantați într-un loc ".
751: ~ tot în pădure, la o pădure mai încărcată de buruieni.
752, 754, 755: ~ zicem la o pădure tînără.
753: tot așa la o pustietate.
756: un loc ocupat dă pădure mică, pădure tăiată, cînd a lăstari pînă începe ia să se dășire iar, să se rărească.
758: pădurice mai mică, ~ dă pădure dă ni nu poț să merg.
759: un rediș mărunt să numește ~.
760: un ~ mai mic, hățiș, ~ dă salcîm, nu ie car pădure mare.
761: o pădurice mică stufuri, îi ~ îce ~.
762: „mărăciniș, pădure mică ".
763: „pădure fără stejari, mai măruntă ".
764: petec izolat dă pădure.
765: pădure tînără, mai deasă cu specii mai multe.
766: un zăvoi, vorbă bătrînească, crîng - vorbă mai d-acu.
768: tot o pădurice mai micsoară - așa.
769: tot la pădure să zice, mai aproape dă sat și mai deasă.
770: tot pădure, cînd ie desiș dă ie pădurea necurățîtă.
771: un fel dă tufiș mai mărunt.
772, 775, 805: pădurice, desiș.
773: pădure mai tînără dă sălcii, rikiț.
774: n-avem noi aiica, da să zice. [sînt] pă valea Oltului.
776: tot pădurea ie-n joc, pădure mai mică, mai deasă.
777: pădure care ie pă marginea apei ie naltă dăcît pădurea măruntă.
778: to-la pădure.
779: pădure mai mică, cu flori [varietate mai mare de specii].
780: tot pădure, ~ moale, zăvoi.
781: pădurice mai mică, pomi deș și măruntl.
782: un lăstăriș dă pomi, mai mic ca pădurea și nu deținînd arbori mari - crîngăriș „pomi mărunți ".
783: pădurice stufoasă, mică.
784: pădure mică, un crîngulet, cu pomi mărunț, teren puțin.
785: o pădure mai mică.
786, 788: „lăstari mai mici, pe o vale ".
787: „mai des și subțire ".
789: „vale unde sînt sălcii și apă curgătoare ".
790: „pădure mai izolată, între două păduri, o margine; crîngu stângului [= topic] ".
791: „în pădure e un crîng des, mărăcini ".
792: „tot pădure, nu stă în sat,
793: „pădure mai măruntă și deasă ".
794: „pădure frumoasă de salcâmi, plopi, brazi... ".

[vezi continuare pe harta nr. 405]

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 405

TĂIETURĂ, pl. „*terrain qui reste après la coupe d'un bois*"

[1292]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la locul de unde s-a tăiat pădurea ?

NALR-Olt. 514; ALRR-Mar. 543.

Note la hartă:

699: „mai curat se zice la noi".
704: cum ai ziĉe la un militár, s-a liberát.
713: tăietúră dă pădúre; -túri.
719: „zicea bătrânii".
743: ~, da nu dureázâ că dúpă ĉe s-a terminát tăiérea dă lăstár.
760: am tăiát o bucátă dă pădúre.
765: s-a tăiát pădúrea.
773: s-a tăiát um parkét dîm pădúre.
780: a rămás búturile, mérĝem îm búturi.
784: deplantát-cînd să scoáte dîn rădăĉină.
811: da to la crînguri să ziĉe.
834: „se făcea múncă bună.
845: scoáte ĝitili la ~.
871: peáță „porțiune de pădure".
876: a curát pădúrea, s-a difișát, l-a făcút loc arábil.
878: difișiát „defrișat".
881: difișát „defrișat".

Continuare de pe harta nr. 404.

798: „loc jos, crește pădure dreaptă".
799: „devale la ~, ~ de nuiele".
800: „pădure mare".
802: „pădure deasă rău, mulți lăstari".
803: „un colț de pădure, unde-i iarbă frumoasă".
804: bucățică mai mică dă pădúre.
806: „unde e mai mulți mărăcini în pădure".
807: poiánă care iéste un fel de fînéț cu mărăĉini.
809: tuot cam la pădúre.
811: „păduri d-astea mai micili de 5-6 prăjini".
812: pădure mai măruntă; pădurea care o taie dă ~ d-ăla, înlăstăréște iar.
813: „cînd pădurea e tăiată și a crescut din nou".
814: „a fost p-acolo pădure, acuma s-a dus; se zice: ai locuri în ~".
815: pădúre mlică.
817: pîn pădúre únde sun colníĉe și mai sun rărișții [=pădure deasă cu tăieturi și rariști].
820: Informatorul nu cunoaște sensul cuvântului.
821: „când e tăiată pădurea de e lăstaru mic cât omu".
822: afáră dîn sat, dîn comúnă, un fel dă cîmpiíe [fără pomi].
823: „o pădure acolo pă coastă, tăiată și cu lăstar".
824: cam tot pădúre-ar fi și-ásta, cam mai mic-ar fi și mai deásă.
825: mărăĉiniș des; ie un ~ acólo dă nu po să răzbéști.
826: ~ iéste o pădúre de mai múlte sóiuri dă lémne, pădúre cam dă lúncă și mai mic-așá.
827: iéste o pădúre pă lúncă; pădúre dă ~.
828: mai mul la pădúri négre să spúne ~.
829: uóți ie la crîng.
831: ũ răzór máre, cáre spuneá: úite bă ĉe dă mai crîngu iéste-acolo [cresc porumbari, măceși etc.].
843: pétiĉe d-ástea dă pădúri, mai miĉ așá.
844: „coastă de deal acoperită cu arbuști: gheorghinari, salcâmi etc".
847: tot pădúre, mai micâ.
850: to la pădúre; crîng sau códru sau pădúre tot úna e.
852: „pădurice de salcâmi, mărăcini, sălcii".
855: pădúre mărúntă dă cătínă, sálbă, lemn cîinésc.
858: „parc la oraș, cu copaci și lac".
860: uo păduríĉe mícă, mai mărăĉíni, mai lăstărói [=lăstari].
871: „pădure mai mică, cu lăstári.
872: „pădure mai rară".
873: „pădure tânără, cu crengi, n-are copaci".
874: „pădure cu mărăcini, tufe, pomi tineri".
875: „pădure mică în câmp".
876: „pădure mică, tânără".
877: meșelíc; -líĉe, mărăciníș.
879: „am auzit, dar n-am văzut, nu știu exact ce e".
882: „mărăciniș, tufiș; nu e pădure bună", hățás di pădúre.
887: „pădure mai măruntă, de baltă".
888: „pădure mai tânără".
889: „pădurice mai tânără".
890: „cred că tot asemănător pădurii este".
891: „loc viran departe pe luncă".
892: „am auzit în alte părți, dar nu știm exact ce e".
893: „pădure mai dăscurcată, mai frumoasă, mai tânără, cu păsări; nu prea e obișnuit".
894: „pădure mică, chiar și bătrână, dar fără lemn de soi".
895: „pădure de câmp".
897: „pădurice".
898: „pâlcuri de pomi; pădure mai mică, în câmp".
899: „pădure tăiată, care crește nenormală".
900: „pădure mai mică și mai tânără, cu tufiș, mărăciniș care crește pe coaste", în crîng, la báltă, la Cuostícă Viláu.

Continuare de pe harta nr. 403.

874: „pădure", uóți a iișit la cuódru.
876: pădúre vérde, l-am scăpat la códru.
877: „o pădure neumblată".
878: acólo să duc bandíți.
879: „am auzit, dar nu este".
880: códru „pădure".
881: am auzít la mocáni: cuódru 1° „pădure mare", 2° „bucată de pâine sau de mămăligă".
882: códru „pădure mică"; nu se spune codru de pîine.
883, 886, 889, 890, 898: códru „pădure mai mare".
884: cuódru „pădure mare".
885: códru ziĉem la o pădúre súrdă [=mare].
887: cuódru „pădure mare", ~ de pîine „bucată mai mare de pâine".
888: pădúre máre, dar n-avém.
891: cuódru „pădure deasă".
892: 1° mulțime dă pădúri, 2° bucátă, fălíie de pîíne, de mămăligă.
893: 1° pădúre mai deásă, únde sta și haidúĉi, 2° frîntúră mai máre dîn pîíne; cuódru dă săpún, ~ dă mămăligă.
894: 1° „bucată de mămăligă sau de pâine", 2° „pădure mare, cam virgină și sălbatică".
895: cuódru „pădure mare", cuódru de pîíne sau călcíi.
869: cuódru „pădure mare".
897: cuódru „pădure seculară"; cuvântul e cunoscut, dar nu circulă.
899: pădúre mai stufoásă, mai încurcátă, únde s-ascúnde hóți „de exemplu, la Babadag".
900: cuódru „pădure mai veche, mai mare", jefuiésc ca-n cuódru.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CURĂTURĂ, pl. „terrain défriché"

[1293]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la locul de pe care ai tăiat și curățat pădurea și l-ai făcut bun de arat?

NALR-Olt. 515; ALRR-Mar. 544; cf. ALAL 297.

LĂZUIESC (ind. prez. 1) „j'essarte (le terrain)"

[1294]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci cu un loc când tai pădurea de pe el, când îl cureți de tufișuri?

ALR II s.n. 594; NALR-Olt. 516; ALG 256; ALEA 10; ALC 162; ALCo 93; cf. ALAL 297.

II. defișéz: 671, 680, 682, 686, 693–694, 703, 705, 715, 787–788, 790, 794, 796–797, 799, 802, 813, 820, 827, 831–833, 847–848, 850, 852, 855, 857–858, 861, 866–867, 890, 893, 895+: s-a defișát pădúrea.
cúrăt: 672–674, 677, 681, 683, 687, 696–698, 709–714, 716–720, 722–723, 730, 734, 739, 786, 791–792, 798, 801+: dă truphin̦i, 884.
îl defișéz: 675.
îl cúrăt: 676, 688, 721, 762, 773+: îl cúreț dă trupin̦i, dă toáte-álea, 785+: ~ dă butușîn̦i, curățám lócu, 845, 854, 859–860, 863, 891.
îl martonéz: 678.
defrișéz: 679, 685, 727, 729, 758, 809, 851, 879, 897.
curățîm parkétu [4]: 684.
îl livezésc: 689.
îl ogorăsc: 690.
scot búturili: 691.
dăspădurésc, am defișát: 692.
am curățît terénu: 695.
tai pădúrea: 699, 706–707, 849.
am defișát lócu: 700.
?: 701, 726, 728, 732–733, 737–738, 741–742, 745–746, 750–755, 812, 818–819, 822–823, 829, 836, 841, 843, 846, 853, 874, 880, 883, 888–889, 899.
îl dăsfúnd: 702.
curățîm terénu [4]: 704.
am curățît terénu: 708.
îl curățăm [4]: 724.
curățit, curățésc: 725.
curățire dę parkét: 731.
cúrăț lócu: 735, 744, 766+: bun péntru múncă, 838.
descúrcu: 736.
defișăm [4]: 740, 780.
s-a pus pădúrea în ecsploatáre, [B] ~ ~ în tăiére: 743.
difișéz: 747, 839, 842, 877, 882.
curățésc: 748, 800, 804, 805+: ~, uo scoț, 808, 811, 862, 885.
dispădurésc: 749.
îl ogorăște [3]: 756.
îl crăm [4]: 757.
curățéști [2]: 759, 824.
fac uogór, pui bucáte: 760.
îl uogoráști [2]: 761.
[ɛ] îl fắcem bun de arát: 763.
îl curățăsc 764, 789.
l-a rărit [perf. c.]: 765.
cúrăț, curățătúră: 767.
o rărésc, o brăniștésc: 768.
curățăști [2], curățătúră: 769.
l-a defișát péntru arát: 770.
îl ar: 771, 778+: [ɛ] ~ și să sámănă.
c rărésti, să cúrăță, curățătúră: 772.
l-ai curățît, l-ai defișát: 774.
[ɛ] mă apúc dă tăiát: 775.
curățîm pădúrea [4]: 776.
cúreț dă mărăcîni, curățăști [2]: 777.
[ɛ] cúreț creng dă copác: 779.
scot pădúrea, îl ar: 781.
am curățát lócu: 782.
îl cúreț [2]: 783.
scoț butușînili sau rădăcînili: 784.
defálc, [k] defalkéz [?]: 793.
defhișéz: 795, 821.
cúrăț pădúrea: 803, 806–807.
dăsfișéz, [k] dăfișéz, cúrăț terénu: 810.
am tăiát [perf. c.] zavóiu: 814.
scoț buturúgili: 815+: sau vínili, 830.
dăfișéz: 816, 869–870.
să dăfișázâ [3]: 817.
l-am curățît [perf. c.]: 825.
îl limpezéști [2]: 826.
defișézu: 828, 844, 868.
?, curățîtă: 834.
liberăm lócu: 835.
l-am curățátu [perf. c.]: 837.
îl dăsfundéz: 840.
scoți [2] buturúgili: 856.
dăfhișéz: 864.
tăiém [4] la pădúre: 865.
cúrăț de rădăcîni: 871.
difișăz: 872.
[σ] difrișéz: 873.
cúrăț: 875, 881.
l-am curát lócu: 876.
îl fac uo tarlá: 878.
îl fac péntru arát, péntru ogór: 886.
cúrăț buturúgile: 887.
l-am curátu, [σ] l-am curățátu, [σ] defișézu: 892.
scuoț buturúgili: 894.
defrișés, -șési, -șeázâ: 896.
dăspădurésc: 898.
îl fac bun dă cultúră: 900.

Note la hartă:

II. 675: am făcút defișére.
685: „loc curățít de tîrși, buturi".
690: și-i bun de arát.
693: fac loc dă arábil, defișáre [= pentru porumb].
698: îl cúrăț dă búturi [buturugi].
700: am desfundát lócu.
707: nu rămîne neam dă copác.
724: nu avém pe aíci.
757: să dă agricultúri.
758: ráre cázuri, să fáce terén arábil, dăcă iéste șeț, nu ie coáste.
776: cel mai bun terén.
813: curățătúră [= loc de unde s-au tăiat copacii uscați].
820: curățătúră [= tăierea copacilor tineri, mai puțin viguroși, dintr-o pădure].
829: [D] #.
835: „unde-a fost pădurea".
883: „se dădeau coloniștilor ca teren".
890: „crengi și resturi desprinse de pe trunchi".
895: rămurile dă pă copác, strînse grămádă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

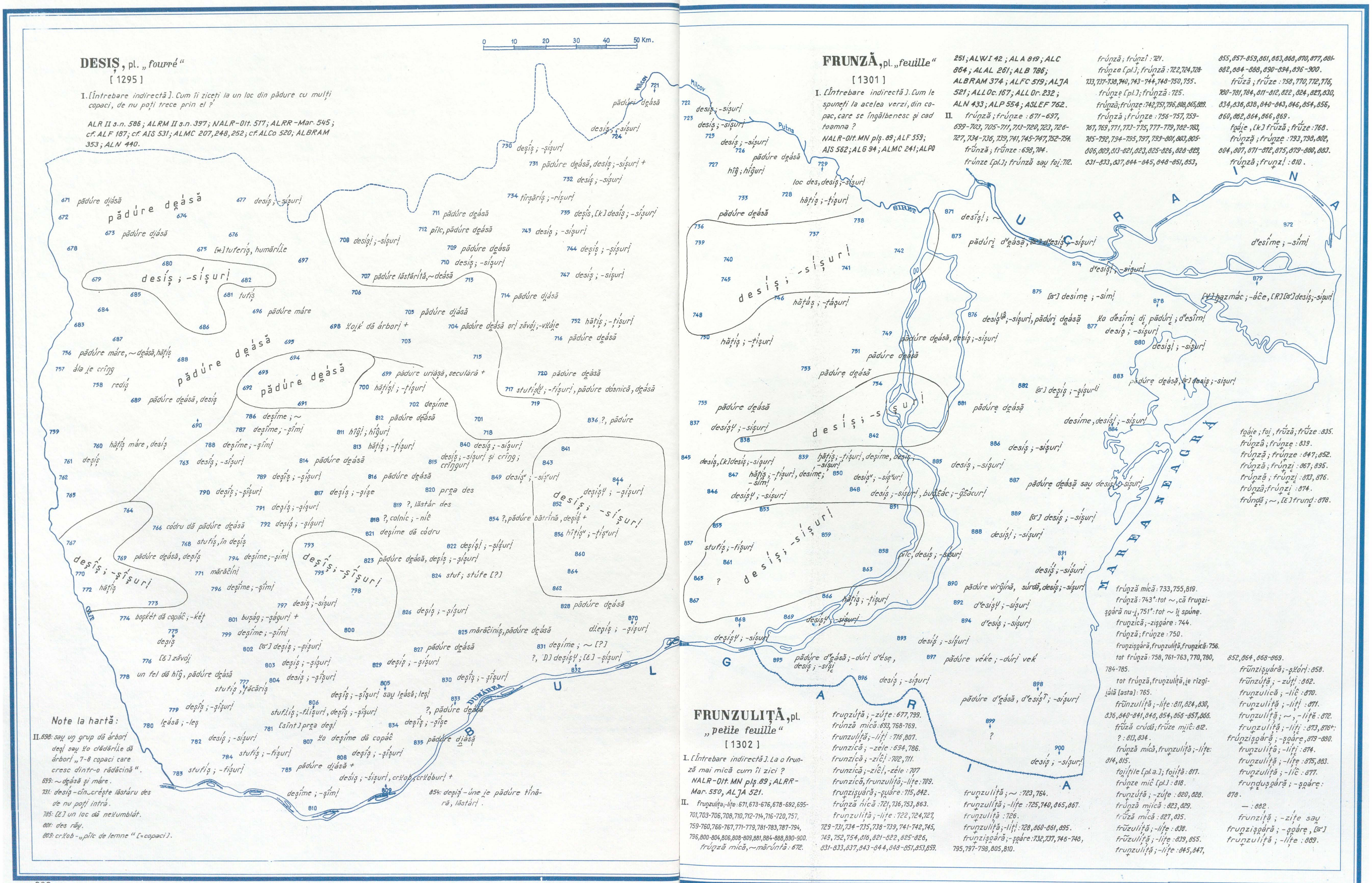

DESIȘ, pl. „fourré“

[1295]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la un loc din pădure cu mulți copaci, de nu poți trece prin el?

ALR II s.n. 586; ALRM II s.n. 397; NALR-Olt. 517; ALRR-Mar. 545; cf. ALF 187; cf. AIS 531; ALMC 207,248,252; cf. ALCo 520; ALBRAM 353; ALN 440.

Note la hartă:

II. 698: sau un grup dă árbori deși sau uo clădăril̦e dă árbori „7-8 copaci care cresc dintr-o rădăcină“.
699: ~ deásă și máre.
731: desiș - cîn crește lăstáru des de nu poți intrá.
785: [E] un loc dă neuumblát.
801: des rău.
809: cruob - „pîlc de lemne“ [=copaci].

FRUNZĂ, pl. „feuille“

[1301]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spuneți la acelea verzi, din copac, care se îngălbenesc și cad toamna?

NALR-Olt. MN pls. 89; ALF 559; AIS 562; ALG 94; ALMC 241; ALPO 251; ALWI 42; AL A 819; ALC 864; ALAL 261; ALB 786; ALBRAM 374; ALFC 519; ALJA 521; ALLOc. 167; ALL Or. 232; ALN 433; ALP 554; ASLEF 762.

II. frúnză; frúnze: 671-697, 699-703, 705-711, 713-720, 723, 726-727, 734-736, 739, 741, 745-747, 752-754.
frũnză; frũnze: 698, 704.
frúnze [pl.]; frúnză sau foi: 712.
frúnză; frúnzî: 721.
frúnze [pl.]; frúnză: 722, 724, 728-733, 737-738, 740, 743-744, 748-750, 755.
frúnze [pl.]; frúnză: 725.
frúnză; frúnze: 742, 751, 796, 808, 865, 889.
frúnză; frúnze: 756-757, 759-767, 769, 771, 773-775, 777-779, 782-783, 785-792, 794-795, 797, 799-801, 803, 805-806, 809, 813-821, 823, 825-826, 828-829, 831-833, 837, 844-845, 848-851, 853, 855, 857-859, 861, 863, 868, 870, 877, 881-882, 884-888, 890-894, 896-900.
frũză; frũze: 758, 770, 772, 776, 780-781, 784, 811-812, 822, 824, 827, 830, 834, 836, 838, 840-843, 846, 854, 856, 860, 862, 864, 866, 869.
foáie, [k] frũză; frũze: 768.
frúnză; frúnze: 793, 798, 802, 804, 807, 871-872, 875, 879-880, 883.
frúnză; frunzi: 810.
foáie; foi, frũză; frũze: 835.
frúnzâ; frúnze: 839.
frúnză; frúnze: 847; 852.
frúnză; frúnzi: 867; 895.
frúnză; frúnzi: 873, 876.
frúnzâ; frúnzi: 874.
frúndă; ~, [E] frund: 878.

FRUNZULIȚĂ, pl. „petite feuille“

[1302]

I. [Întrebare indirectă]. La o frunză mai mică cum îi zici?

NALR-Olt. MN pls. 89; ALRR-Mar. 550, ALJA 521.

II. frunzulița; -lițe: 671, 673-676, 678-692, 695-701, 703-706, 708, 710, 712-714, 716-720, 757, 759-760, 766-767, 771-779, 781-783, 787-794, 796, 800-804, 806, 808-809, 881, 884-888, 890-900.
frúnză mică, ~ mărúntă: 672.
frunzúță; -zúțe: 677, 799.
frúnză mică: 693, 768-769.
frunzulíță; -líți: 716, 807.
frunzícă; -zéle: 694, 786.
frunzícă; -zíĉi: 702, 711.
frunzícă; -zíĉi, -zéle: 707
frunzícă, frunzulíță; -lițe: 709.
frunzișuáră; -șuáre: 715, 842.
frúnză nícă: 721, 736, 753, 863.
frunzulíță; -lițe: 722, 724, 727, 729-731, 734-735, 738-739, 741-742, 745, 749, 752, 754, 816, 821-822, 825-826, 831-833, 837, 843-844, 848-851, 853, 859.
frunzulíță; ~: 723, 764.
frunzulíță; -lițe: 725, 740, 865, 867.
frunzulíță: 726.
frunzulíță; -líți: 728, 860-861, 895.
frunzișoáră; -șoáre: 732, 737, 746-748, 795, 797-798, 805, 810.
frúnză mícă: 733, 755, 819.
frúnză: 743⁺: tot ~, că frunzișoáră nu-i, 751⁺: tot ~ îi spúne.
frunzícă; -zișoáre: 744.
frúnză; frúnze: 750.
frunzișoáră, frunzulíță, frunzícă: 756.
tot frúnză: 758, 761-763, 770, 780, 784-785.
tot frúnză, frunzulíță, ie rîzgîiálă [asta]: 765.
frũnzulíță; -lițe: 811, 824, 830, 836, 840-841, 846, 854, 856-857, 866.
frũză crúdă; frũze miiĉ: 812.
?: 813, 834.
frúnză mică, frunzulíță; -lițe: 814, 815.
foiițile [pl. a.]; foiíță: 817.
frúnze miĉ [pl.]: 818.
frunzúță; -zúțe: 820, 828.
frúnză miică: 823, 829.
frũză mică: 827, 835.
frũzulíță; -lițe: 838.
frũzulíță; -lițe: 839, 855.
frunzulíță; -lițe: 845, 847, 852, 864, 868-869.
frũnzișuáră; -șuori: 858.
frũnzúță; -zúți: 862.
frunzulícă; -líĉ: 870.
frunzulíță; -líți: 871.
frunzulíță; ~, -lițe: 872.
frunzulíță; -líți: 873, 876⁺: frúnzișoáră; -șoáre, 879-880.
frunzulíță; -líți: 874.
frunzulíță; -lițe: 875, 883.
frunzulíță; -líĉ: 877.
frundușoáră; -șoáre: 878.
—: 882.
frunzíță; -zițe sau frunzișoáră; -șoáre, [G] frunzulíță; -lițe: 889.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HUCI, pl. „petit bois épais"

[1296]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la o pădure mică, deasă, cu copăcei și cu tufișuri ?

ALR II s.n. 585 ; ALRM II s.n. 396 ; NALR-Olt. 518 ; ALRR-Mar. 542, cf. ALF 187 ; cf. AIS 531 ; cf. ALCo 520 ; ALMC 252 ; ALBRAM 353.

Note la hartă:

II. 725: o tăiém de hărăgăriie.
767: [și nume topic, nume de pădure].
774: ~ sămănáte cu gíndă.
775: sîntem dăpárte dă pădúri.
801: îĝ-ca déștiu, deásă răy.
813: ĉeaiir – „o pădurice a rázna". [= separată].
816: pădure hîĝoásă.
817: mai cu seámă mai pă văi.
826: aiíĉ ie o késtiie foárte interesántă: și la o crácă tot ~ îi ziĉe.
838: yo iau pîn lăstár și dau îm pădúre.
848: „de mărăcini, gheorghinari, porumbari".
850: un lăstár nu pua să fiie un códru, ie yo pădúre tînără.
858: să fáĉe pădúre ca cînd ie semănát.
864: am fost în ~.
868: „de copăcei"; „de rugi de mure, arbuști, buruieni".
870: tîrtáni [= mărăcini].
881: „pădure tânără, nerărită".
882: 1° „pădure de lăstari", 2° „lăstar".
893: „amestecătură de pădure cu tufe, cu mărăciniș etc.", mișel „ceva care nu-i bun".
894: leásă de mărăĉini.
898: „în alte părți, în Moldova".

MLĂDIȚĂ, pl. „talle"

[1309]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea tânără de tot care crește de-a dreptul din rădăcina unui copac ?

NALR-Olt. MN pls. 89 ; ALRR-Mar. 554 ; ALL 235 ; ALG 95 ; ALMC 247 ; ALA 1086 ; ALC 1134 ; ALAL 267 ; ALB 571 ; ALBRAM 363 ; ALIFO 328 ; ALJA 522, 551 ; ALLOc. 172 ; ALLOr. 238 ; ALP 556 ; ASLEF 802, 806/598.

II. lăstári ; ~ sau mlădíță ; mlădiíțe : 671.
lăstári ; ~ : 672-674, 676, 678, 680, 684, 686 + : sau lácume „suge seva de la copac, sînt lacome", 764-766, 770, 772-773, 784, 796, 801, 804.
lăstár ; -táre : 675, 729-730, 820, 825.
lăstár ; -tári : 677, 679, 681-683, 685, 687-690, 694, 696, 697 + : [B.] zmiĉeá lácomă, 699, 705-706, 708, 710-713, 716-721, 724, 726-728, 731, 733-742, 744-748, 751-753, 755-763, 767, 771, 774-775, 777-778, 782-783, 786-789, 792-793, 797-800, 802-803, 805-806, 809-811, 814 + : [*] lăstáre ; -tări, 818-819, 821-824, 833, 838-839, 842-843, 845, 847-850, 853-854, 855 + : mlájă ; mlăji [= mlădițe de salcie pentru împletit], 856, 859-864, 867, 869-871, 879 + : puiét ; -iéț, 880 + : [B.] vlăstár ; -tári, 881-882, 883 + : [ε] -táre [n.], 886-889, 893-896, 900.
lăstáre ; -tări : 691, 790, 794, 813, 816, 826.
lăstár ; -tări : 692, 768, 791 + : sau juárdă ; juárde, 795, 808, 817, 830.
zmiĉéle, rugári ; -gár, lácomi : 693.
lăstáră ; -táre : 695.
zmiĉeá ; -ĉéle : 698.
zmiĉeá ; -ĉíle : 700, 704, 715.
puiét ; -iéți : 701, 876 + : [ϭ] (la salcie, la plop) mlájă ; mlăji, mlădíță ; -díți.
rámură ; rámuri : 702.
rămuricá ; -réle : 703.
lámură ; lámuri : 707, 709.
lámură ; lámuri, lăstár ; -tári : 714.
lámură ; lámure : 722.
mlădíță ; -díț : 723.
mlădúcă ; -doáĉe : 725.
lámură ; lámuri : 732, 743.
nuiá ; nuiéle : 749, 841.
mlădíță ; -díțe : 750, 754, 885.
lăstári ; -tări : 769.
crenguțe, lăstári : 776 + : [*] a dat copíli.
joárdă ; joárde, pui : 779.
pui, lăstár ; -tári : 780.
fidán ; -dáni : 781.
pui, un fidán dă pui : 785.
fhidán ; -dáni : 807.
lăstár ; -táruri : 812.
žmiĉeá ; -ĉéle : 815.
pui ; ~ lăstár ; -tári : 827.
vlăstár ; -tári : 828, 831-832.
nuiá ; -iéle : 829.
altói ; ~ : 834.
altói ; -toáľe, fhidán ; -dáni : 835.
? : 836.
lăstárʸ ; -tári : 837, 844, 858, 865, 866, 868 + : mlădíță ; -díțe [= nuia de salcie].
zmiĉeá ; -ĉéle, nuiá ; -iéle : 840.
pui : 846 + : mlădíță îi ziĉe númai la sálĉiie.
mlájă ; mlăji : 851.
lăstár ; -tári, mlădíță ; -díțe : 852.
lăstár ; -tári sau altói : 857.
puiéț ; ~ : 872 + : să lăstărésc puiéță.
lăstár ; -tári [n.], [k] -tári : 873.
pui ; ~, mláji ; mlăji : 874.
lăstár ; -táre : 875.
pui ; ~ : 877, 878 + : mlájă ; mlăj „mlădițe care ies din tulpina tăiată", 884, 890 + : a dat pui din el, lăstár ; -tári, lăstărește, mlădíță ; -díțe, 891 + : lăstărúș ; ~ puiʸ ; pui, lăstárʸ ; -tári : 892 + : mlădíță ; -díțe „ramuri tinere de copac".
puiéte ; -iéți : 897 + : [ϭ] lăstár ; -táre.
lăstár ; -tári, pui ; ~ : 898.
vlăstár ; -tári sau puiét ; -iéți : 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

RARIȘTE, pl. „*éclaircie*“

[1297]

I. [Intrebare indirectă]. Cum se cheamă locul din pădure unde copacii nu sunt deși, ci depărtați unii de alții?

ALR II s.n. 588; ALRM II s.n. 399; NALR-Olt. 519; ALRR-Mar. 546; ALAL 249; ALN 439.

RETEZ, (un copac) (ind. prez. 1) „*j'étête (un arbre)*“

[1312]

I. [Întrebare indirectă]. Când vârful unui copac e prea înalt și vrei să-l ... [GEST], ce zici că-i faci?

NALR-Olt. MN pls. 90; ALRR-Mar. 556; cf. AIS 543; ALCe-LVII; ALIFO 398; ALLOc. 171; cf. ALLR 611; cf. ALN 438, 503; ASLEF 801/594.*

II. retéz: 671-683, 685-692, 696, 698-702, 706, 712, 715-718, 720, 722, 724-727, 729, 731, 735, 737, 739, 742-744, 746-750, 752, 755-758, 761, 763-768, 770-778, 781, 784-795, 797-803, 805, 807-814, 816-818, 820-824, 827, 829, 832-833, 835, 838-840, 843, 847, 849, 853-854, 856, 860-862, 869, 871, 876, 879, 882, 884-885, 887-888, 896 +: retés, 897, 899-900.

îl tunz, îl retéz: 684.

rătéz: 693, 695, 697, 704, 708, 710, 713, 721, 723, 730, 732-734, 741, 745, 751, 759 782, 815, 826.

tai, rătunjésc, retéz: 694.

rătunjésc, tai, rătéz: 703.

rătunjésc, retéz: 705, 719.

tunz, rătunzésc: 707.

rătunzésc, rătéz: 709.

tai, retéz: 711, 762.

retézᵘ: 714, 836-837, 844, 846, 863.

rĕtéz: 728, 736, 796, 804, 806, 851, 890.

rătunjắsc: 738.

scurtéz: 740.

rătunjésc sau ĉuntéz: 753.

rătunjésc: 754, 895 +: îi tai vîrfu.

îi tăḷém corgána, vîrfu: 760.

tunz: 769 +: îl mai ~ dă sus să-ș facă corgánă.

îl tai, îl retezắsc: 779.

retéz, cîrnéști [2]: 780.

tai corgána, cúrăț: 783.

tunz, retéz: 819, 830.

rătunjắsc: 825, 834, 841, 845, 855, 864.

rătunjéscᵘ: 828, 865-866.

rătunjésc: 831, 857, 870.

rătunjắsc, retéz: 842.

retḷéz: 848, 859, 891.

retéz, rătunjésc: 850.

retéz, rătunjĕsc: 852.

rĕtéz, rătunjĕsc: 858.

rătunjắscᵘ: 865-866, 868.

rătunjĕsc: 867.

crestéz, retéz[Γ]: 872.

rḷetéz, ĉḷuntéz la vîrf: 873.

rḷetḷéz: 874, 881, 889.

ĉḷuntéz: 875.

ĉuntéz: 877.

rḷetéz: 878.

rḷetéz: 880 +: sumḷéz (în sus) „tai crengile de jos ca să facă coroană sus“.

îi ĉuntésc corgána, [G] rḷetéz: 883.

retunjésc: 886.

scurtḷézᵘ, rîntujéscᵘ „ciuntesc, rotunjesc“, [G] retézᵘ: 892.

răntujésc: 893 „îl mai scurtez“.

îi fac scáun, [G] retéz: 894.

tai vîrfu: 898 +: „nu se spune <u>retéz</u>, vorbă oltenească“.

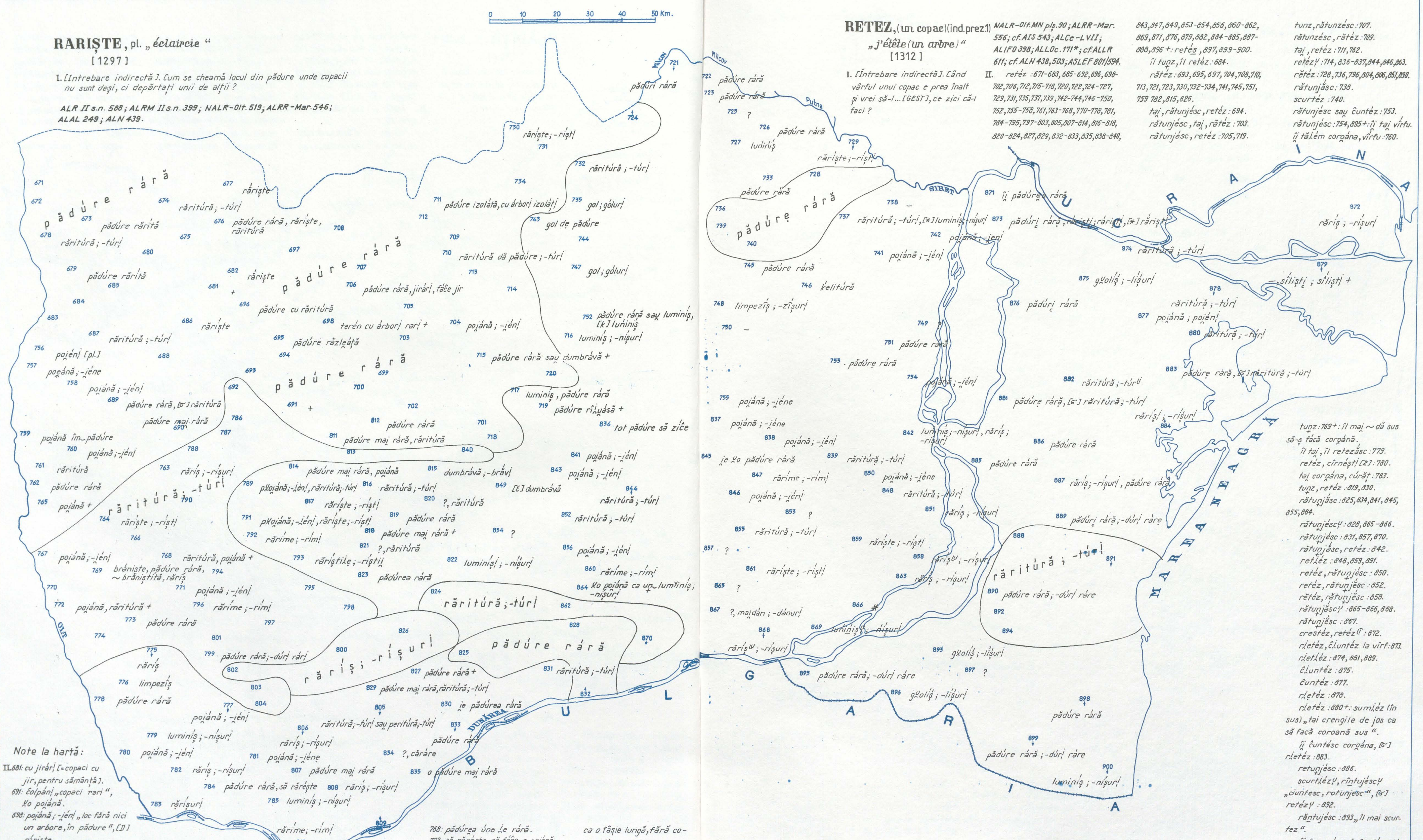

Note la hartă:

II. 681: cu jirári [= copaci cu jir, pentru sămânță].

691: ĉolpáni „copaci rari“, ᶙo poiánă.

698: poiánă; -iéni „loc fără nici un arbore, în pădure“, [D] ráriște.

715: áre góluri, ie dumbrăviță.

719: nu mai ie búnă.

765: am dat d-o poiánă.

768: pădúrea úne ḷe ráră.

772: să răréște, să fáĉe o poiánă.

818: ĝindári [= stejari izolați].

827: ie tufáni rári.

879: „porțiune din pădure, ca o fâșie lungă, fără copaci“.

896: ḱelemneá; -néle „goliș mare, până la 1/2 ha“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

LUNCĂ, pl. „pré au bord d'une rivière“

[1298]

1. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la locul neted (cu copaci) de-a lungul unei ape?

NALR-Olt. 520; ALRR-Mar. 547; cf. ALCe 171.

Note la hartă:

II. 694: pădúre [cu] sắlĉịị, alnin!.
717: mă duc pă ~.
728: lúŋcă zíĉem la un loc jos și clisós, grind „loc sus, nisipos“.
729: lúŋcă „loc jos pe malul apei, fără copaci, loc supus inundării“.
737: ~ zíĉem la lócur! joáse.
738: „teren neted
739: „teren întins și neted indiferent dacă este lângă o apa sau nu“.
744: lúŋcă ịe o întindere máre de loc.
746: „teren pe valea apei“.
747: la un terén depárte cáre nu-ị nimíc pă ịel.
750: zăvọ́ị „cu copaci“, lúŋcă „fără copaci“.
751: ~ zíĉem la loc șes líŋgă o ápă.
753: ~ [spunem] la un izláz și la um‿pămînt care nu rentẹază.
780: pọála pădúri (pă márĝinẹa ~).
782: bun dă grădínă [=grădinărit].
784: terén arábil, nu ịe băltós, mocirlós.
785: pămín‿bun dă arát.
798: „loc jos, drept; poate să aibă și apă, o îneacă atunci când vine apa mare“.
803: „la izlaz, șes, nu numai lângă gârlă“.
811: „fără pomi“.
812: „loc nisipos, nu neapărat lângă apă; e fără copaci, bun pentru grădinărie“.
814: [se spune] la terén maị mult [independent de apă].
816: únde sînt pămînt dă kișáị, unde ịéste kișáịur! [pe lângă Dâmbovița].
818: „o tarla, un pământ mai mult la un loc“.
819: „loc de grădină nu neapărat lângă apă“.
820: „de pășunat; îi rămâne numele luncă și dacă s-a arat și s-a pus grădină“.
822: únde ịe lócu maị jós.
823: „lângă apă“ [antonim: la dial].
825: loc șes únde ịe maị jos ca dă dẹal [nu neapărat lângă apă].
828: „de grădină, fără pădure“.
829: lúŋcă: ăștịa dă pă báltă [= de lângă Dunăre] sînt.
830: [este] o livéde cu ịárbă.
831: ~ să spúne la Ụotár [=satul vecin].
832: aruncătúră: „unde aruncă apa nisip de face grinduri“.
833: „un loc mai jos [chiar dacă nu e pe malul apei].
834: „loc băltos, cu broáștine, spre Giurgiu“.
835: ịeș! afar‿la ~; [nu e lângă apă].
838: acólo úndị páștị ṷitili.
842: „loc neted, fără a fi neapărat lângă apă“.
856: nu po‿să puị bucáte, númaị oréz.
871: „pentru cultivat; nu se spune luncă“.
876: „nu se zice lúncă“.
877: „loc pe unde curge apa, cu teren neted“.
878: „loc de lângă râu, de pe care s-a retras apa temporar“.
880: „loc drept, cu copaci“.
881: ĉaịír; -ịirur! „izlaz, loc pentru pășunat“.
882: „lunca nu e pe malul apei“.
885: „loc neted pe lângă malul unei ape“.
886: „pământ neted pe lângă o apă“.
887: n-avém aíĉ, am aụuzít.
888: îm‿báltă, la lémne, la Dúnăre.
892: nu să zíĉe la noị lúŋcă.
893: „loc întins, așezat pe malul Dunării“.
895: cînd víne ápa îneácă.
896: noị n-ávem lúŋcă, am aụuzít în armátă.
900: n-ávem așá ĉevá.

RĂDĂCINĂ, pl. „racine“

[1303]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă partea copacului care crește în pământ?

NALR-Olt. MN plș. 89; ALF 1126; AIS 558; ALG 486; ALMC 232; ALA 133; ALC 159; ALAL 259; ALBRAM 370; ALFC 519; ALJA 506; ALLOc. 163; ALLOr. 228*; ALN 432; ALP 544; ASLEF 760, 802.

II. rădăĉínă; -ĉín! : 671-701, 703-715, 717-718, 720-726, 728, 730-751, 753-758, 760, 766+: saụ vínă, 768-771, 773-774, 779-787, 789, 791-792, 795, 801-810, 812, 817, 820-822, 824-826, 829, 832, 837-838, 841-853, 855-870, 877, 881, 884-888, 890-900.

buturúgă cu rădăĉín! : 702.
buturúgă cu rădăĉínă: 716, 719.
buturúgă; -rúĝ, rădăĉínă; -ĉín!: 727.
rădăĉínă; -ĉín! saụ ĉọátcă; ĉọátĉe : 729.
rădăĉínă; -ĉín! saụ buturúgă; -ruĝ : 752, 799.
rădăĉínă -ĉín!, trupínă: 759, 762.
trupínă; -pín!, rădăĉínă; -ĉín!: 761.
bútură, ~ cu víne; bútur! : 763.
rădăĉínă; -ĉín!, trupínă cu ~: 764.
rădăĉínă; -ĉín!, trupínă; -pín!: 765, 767.
trupínă; -pín! saụ vínă; víne: 772.
trupínă; -pín! : 775+: trupina cu víne : 776, 778.
buturúgă; -rúĝ : 777, 798+: cu víne; vínă, 836.
vínă; vịíne, [ɞ] rădăĉínă; -ĉín! : 788.
rădăĉínă; -ĉín! saụ bútură; bútur!, vínă; vịíne : 790.
buturúgă; -rúĝ cu vʸíne; vínă, [ɞ] rădăĉínă; -ĉín! : 793.
vínă; vʸíne, rădăĉínă; -ĉín!: 794, 800.
vínă; víne, [ɞ] rădăĉínă; -ĉín!: 796.
vínă; vʸíne, rădăĉínă; -ĉín!: 797.
rădăĉínă; -ĉín!, vínă; víne: 811, 814-816, 823, 828, 833.
vínẹle [pl.a.]; vínă : 813.
buturúgă; -rúĝ, vínă; víne : 818.
vínă; vínă, rădăĉínă; -ĉín!, buturúgă : 819, 827.
víne [pl.]; vínă : 830+: „rădăĉínă e buturuga lui; vinele pleacă în pământ“, 831+: [D] rădăĉínă; -ĉín! – „e mai deasupra; vinele sunt maị în adânc“, 835+: „rădăĉínă-aia de e în pământ; din ea se fac vinele“, 840, 854.
viníli pómuluị, rădăĉínile [pl.a.]; -ĉína [a.] : 834.
víne [pl.], rădăĉínă; -ĉín! : 839.
rădăĉínă; -ĉín! : 871-873, 875, 876+: áre vínị, vín! [pl.]; vínă, 878-880, 882-883, 889.
rădăĉínă; -ĉín! : 874.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

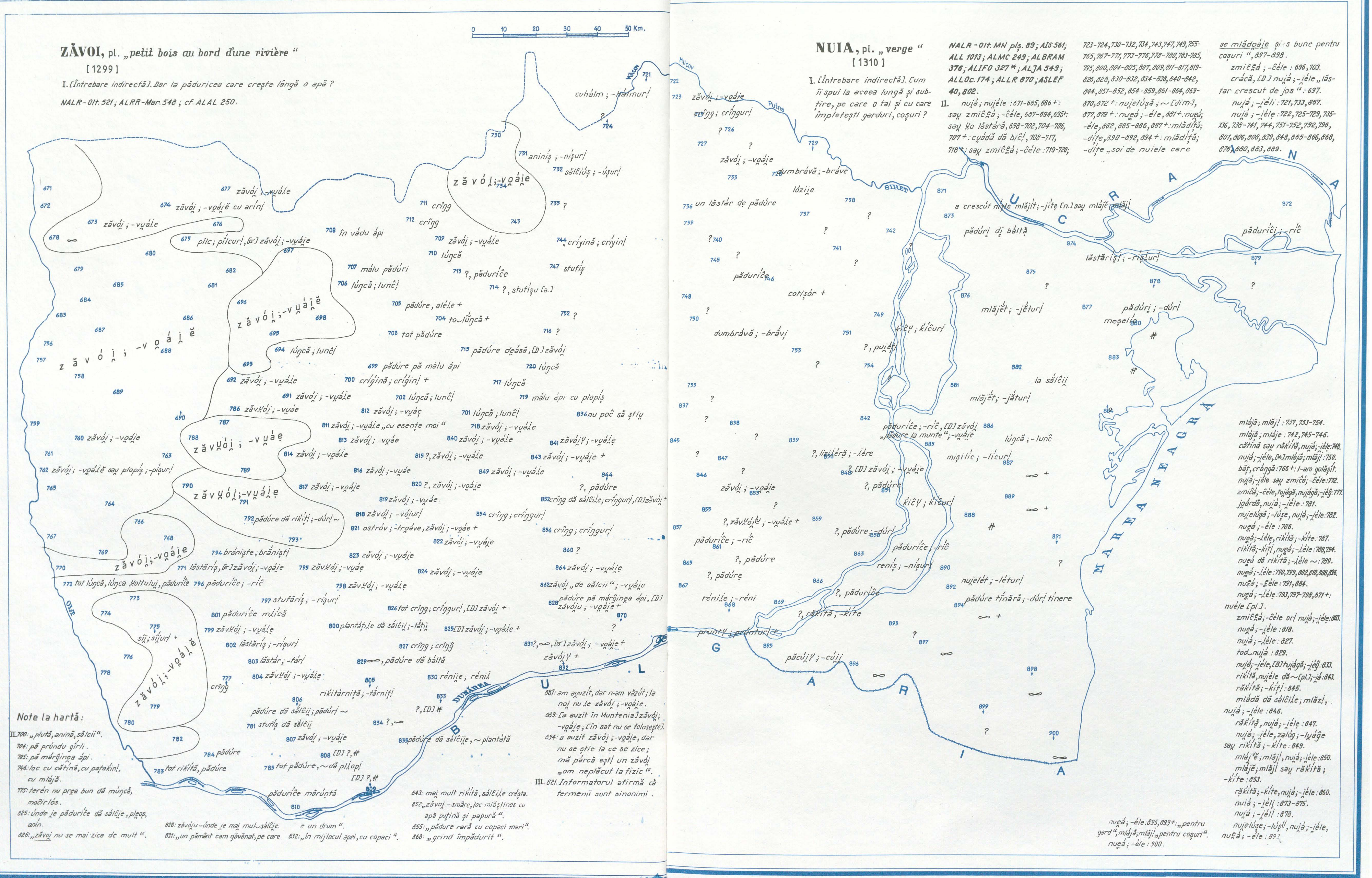

ZĂVOI, pl. „petit bois au bord d'une rivière"

[1299]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la păduricea care crește lângă o apă?

NALR-Olt. 521; ALRR-Mar. 548; cf. ALAL 250.

Note la hartă:

II. 700: „plută, anină, sălcii".
704: pă prúndu gîrli.
705: pă márĝinẹa ápi.
746: loc cu cătină, cu pațakin!, cu mlájă.
775: terén nu prẹa bun dă múncă, moĉirlós.
825: únde ie păduriĉe dă sálĉie, plẹop, anin.
826: „zăvoi nu se mai zice de mult".
828: zăvọiu – únde ie mai mul sálĉie.
831: „un pământ cam găvănat, pe care e un drum".
832: „în mijlocul apei, cu copaci".
843: mai mult rikită, sálĉile créște.
852: „zăvoi – smârc, loc mlăștinos cu apă puțină și papură".
855: „pădure rară cu copaci mari".
868: „grind împădurit".
887: am ayuzit, dar n-am văzút; la noi nu le zăvói; -voáie.
889: [a auzit în Muntenia] zăvói; -voáie; [în sat nu se folosește].
894: a auzit zăvói; -voáie, dar nu se știe la ce se zice; mă párcă ești un zăvói „om neplăcut la fizic".
III. 821. Informatorul afirmă că termenii sunt sinonimi.

NUIA, pl. „verge"

[1310]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea lungă și subțire, pe care o tai și cu care împletești garduri, coșuri?

NALR-Olt. MN pls. 89; AIS 561; ALL 1013; ALMC 249; ALBRAM 376; ALIFO 327*; ALJA 549; ALLOc. 174; ALLR 870; ASLEF 40, 802.

II. nuiá; nuiéle: 671-685, 686+: sau zmiĉẹá; -ĉéle, 687-694, 695+: sau yo lăstáră, 698-702, 704-706, 707+: cuádă dă biĉ!, 708-717, 718+: sau zmiĉẹá; -ĉéle: 719-720; 723-724, 730-732, 734, 743, 747, 749, 755-765, 767-771, 773-776, 778-780, 783-785, 795, 800, 804-805, 807, 809, 811-817, 819-826, 828, 830-832, 834-838, 840-842, 844, 851-852, 854-859, 861-864, 869-870, 872+: nuielúșă; ~ [dim], 877, 879+: nuẹá; -éle, 881+: nuẹá; -éle, 882, 885-886, 887+: mlădíță; -díțe, 890-892, 894+: mlădíță; -díțe „soi de nuiele care se mlădoaie și-s bune pentru coșuri", 897-898.

zmiĉẹá; -ĉéle: 696, 703.

crácă, [D] nuiá; -iéle „lăstar crescut de jos": 697.

nuiá; -iéli: 721, 733, 867.

nuiá; -iéle: 722, 725-729, 735-736, 738-741, 744, 751-752, 792, 796, 801, 806, 808, 839, 848, 865-866, 868, 876, 880, 883, 889.

mlájă; mlăj!: 737, 753-754.

mlájă; mláje: 742, 745-746.

cătină sau răkítă, nuiá; -iéle: 748.

nuiá; -iéle, [*] mlájă; mlăj!: 750.

băț, crángă: 766+: l-am golășít.

nuiá; -iéle sau zmiĉá; -ĉéle: 772.

zmiĉá; -ĉéle, toiágă, nuiágă; -iéĝ: 777.

joárdă, nuiá; -iéle: 781.

nuielúșă; -lúșe, nuiá; -iéle: 782.

nuẹá; -éle: 786.

nuẹá; -iéle, rikítă; -kíte: 787.

rikítă; -kíț!, nuẹá; -iéle: 788, 794.

nuẹá dă rikítă; -iéle ~: 789.

nuẹá; -iéle: 790, 799, 802, 810, 888, 896.

nuẹá; -ẹéle: 791, 884.

nuẹá; -iéle: 793, 797-798, 871+: nuéle [pl.].

zmiĉẹá; -ĉéle ori nuiá; -iéle: 803.

nuẹá; -iéle: 818.

nuiá; -iéle: 827.

tod nuiá: 829.

nuiá; -iéle, [B] tuiágă; -iéĝ: 833.

rikítă, nuiéle dă ~ [pl.]; -iá: 843.

răkítă; -kíț!: 845.

mládă dă sálĉile; mlăz!, nuiá; -iéle: 846.

răkítă, nuiá; -iéle: 847.

nuiá; -iéle, zalóg; -loáĝe sau rikítă; -kíte: 849.

mláĭĕ; mlăj!, nuiá; -iéle: 850.

mláĭĕ; mlăj! sau răkítă; -kíte: 853.

răkítă; -kíte, nuiá; -iéle: 860.

nuiá; -iéli: 873-875.

nuiá; -iél!: 878.

nuielúșe; -lúșli, nuiá; -iéle, nuẹá; -éle: 893.

nuẹá; -éle: 895, 899+: „pentru gard", mlájă; mlăj! „pentru coșuri".

nuẹá; -éle: 900.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

COPACI, pl. „arbres"

[1300]

I. [Întrebare indirectă]. În livadă cresc pomi, dar în pădure ce cresc?

ALR II s.n. 1351; ALRM II s.n. 1132; NALR-Olt. 522; ALRR-Mar. 549; ALF 51, 52; AIS 533, 1251; ALPy 17; ALL 428*; ALG 88; ALMC 231; ALPO 40; ALA 117; ALC 141; ALCo 85, 309; ALAL 251; ALB 531; ALCe 112; ALFC 373; ALIFO 321; ALJA 487; ALL Oc. 162; ALL Or. 227; ALLR 130; cf. ALP 541; ASLEF 760, 763.

Note la hartă:

II. 773: nu sînt fructiférị, sîn‿sălbáticĉ, fără frúcte.
776: pomị: perị, merị sălbáticĉ, alúne.
778: per‿șî merị pădurẹț.
785: păị ĉe sînt ịeị: pădúre dă sálcile, ~ dă salcîmị, ~ plopị.
814: fel dă fel dă lémne; [am tăiat] un lemn.
821: „care sunt mari, groși, uriași; m-am suit într-un lemn".
834: copácu cu pómu nu ịe tot úna?.
835: copáĉ [= plịopị].
878: um‿pom mai vîrtuós, maị márị.
892: „nu se spune arbore".
897: copác „arbore bătrân, uscat".

VEȘTEDĂ, pl.

„fanée"

[1311]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici că este o floare pe care, după ce ai tăiat-o, n-ai pus-o în apă?

NALR-Olt. MN pls. 90; ALLR-Mar. 555; AIS 562*; cf. ALCe 704; ASLEF 807.

II. véștedă: 671-674, 675+: s-a veștejît, 676-680, 682, 685-687, 733-734, 743, 753, 761, 767+: să veștejăște, 769, 786-788, 795, 798-799, 802-803, 805-808, 811-813, 820, 825+: s-a veștejît, 827, 829-830, 833, 835, 840-841, 844-845, 850, 852-853, 855, 857, 860+: să veștejáște, 865, 867+: să veștejáștị, 868, 870, 886, 888+: veștejită; -jite, 893, 895-896, 897+: s-a hofilit, 899.

véștedă; véștede: 681, 694-695, 700-702, 705-707, 715, 747, 750, 754, 756, 758, 763-764, 768, 776, 791-792, 794, 800, 822+: s-a veștejit, 824, 843.

veștejită: 683-684, 689, 719+: să veștejáște, 765, 818, 823.

veștezită: 688, 724, 742.

să veștejéște, ịe véștedă: 690.

veștejită, [B] pălită: 691.

feștelită, veștejită: 692.

hofilită; -líte: 693, 849, 856.

véștidă; véștide: 696, 710, 713, 748, 842+: veștejáște, 859, 881-882, 885, 890.

veștejită; -jite, pălită; -lite: 697.

să beștejéște, să usúcă, beștejită sau uscátă, [D] s-a hofilit: 698.

veștejítă; -jíte: 699, 703, 704+: s-a veștejită, s-a pălít, 708-709, 711, 718, 720, 730, 854, 884+: [☞] véștedă.

să păléște, pălită: 712, 717, 757, 772, 775.

s-a pălít, s-a veștejit, pălită; -líte: 714.

véștidă, [*] pălită: 716.

pălită; -líte: 721, 723, 725-727, 729, 731, 735-737, 744, 759.

ohilită; -líte: 722.

pălită; -líte, veștejîtă: 728, 774+: să veștejăște, să păléște.

pălită sau veștejită: 732.

zvitejîtă: 738.

véștidă: 739, 891, 892+: să veștejéște.

veștezîtă; -zîte: 740.

véștedă; veștejite: 741.

hofilită sau pălită: 745.

veștejîtă: 746, 848, 862, 864.

veștedă: 749, 838, 858, 866, 869, 887, 900.

veștejîtă; -jîte: 751.

uscátă, veștejită: 752.

veștejîtă; -jîte: 755, 784, 789, 810, 831, 846.

să veștejăște, véștedă: 760.

s-a ofilit, ofilită, s-a veștejît, véștedă: 762.

s-a uscát, să veștejăște: 766.

să veștejéște: 770.

uscátă, hofilită: 771.

să usúcă, să veștejáște: 773.

s-a veștejît, veștejîtă: 777.

să veștejăște, să păléște: 778.

ofilită, s-a pălit: 779.

pălită: 780+: s-a pălít, 783+: să păléște, 785+: să usúcă, să păléște, 815+: veștejîtă, 781+: să usúcă, să veștejăște.

s-a pălit: 782.

hofilită, véștedă: 790.

veștejîtă: 793, 801, 804, 814, 821, 828+: s-a veștejîtu, 839, 863+: să veștejáște.

veștejîtă, véștedă: 796.

trecútă, véștedă: 797.

uscátă, veștejîtă; véștedă: 809.

uscátă, véștedă sau feștelită: 816.

véștedă, s-a veștejît, s-a ofilit: 817.

uscátă, véștedă: 819, 832.

uscátă, véștedă; véștede: 826.

uscátă, veștejîtă: 834+: s-a veștejît sau s-a uscát.

uscátă, véștedă: 836.

veștejîtă; -jîte, véștedă; véștede: 837.

pălită, veștejîtă: 847.

véștidă, hohilită: 851+: să hohiléște.

veștejîtă, véștidă: 861.

hofelită, [B] pălită: 871.

véștedă, să veștejéște: 872, 883.

vịeștejită; -jîțị, [☞] véștidă: 873.

véștidâ; véștidị: 874.

véștidă: 875-876.

véștîdă; véștide: 877.

véștidă; véștide sau uscátă: 878.

véștedă; véștede: 879.

véștidă; véștide: 880+: se vestezéște, 889.

véștidă, [R] véștedă; véștede, să veștejăște: 894+: véștedă „îl scoate pă i și-l púne pă e".

vịéștịedă; vịéștịede: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TULPINĂ, pl. „tronc"

[1304]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la partea groasă și dreaptă a copacului care crește de la rădăcină deasupra pământului?.
ALR II s.n. 614; ALRM II s.n. 419; NALR-Olt. 523; ALRR-Mar. 551; ALM 409; ALF 1334, cf. 1903; cf. AIS 536-537; ALL 236; ALMC 233-234; ALA 329; ALEA 337; cf. ALC 1188; ALAL 253; cf. ALBRAM 372; ALFC 377; ALIFO 321*; ALJA 510; ALLOc. 165; ALLOr. 229; cf. ALLR 627; ALP 546; ASLEF 762.

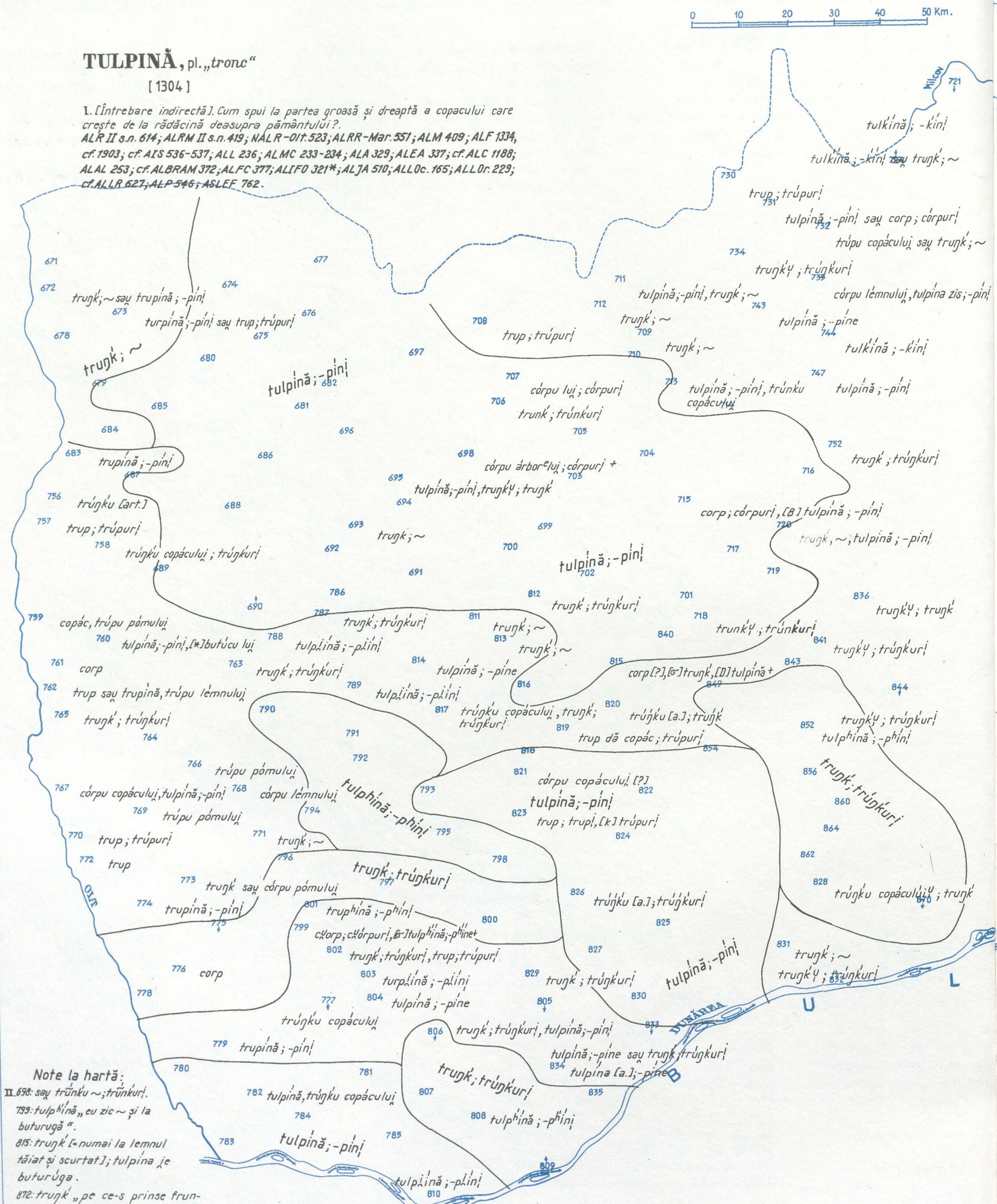

Note la hartă:
II. 698: sau trŭnku ~; trŭnkuri.
799: tulpʰină „eu zic ~ și la buturugă".
815: trunk [= numai la lemnul tăiat și scurtat]; tulpina ie buturuga.
872: trunk „pe ce-s prinse frunzele".

CREANGĂ, pl. „branche"

[1305]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la aceea mai groasă pe care o tai dintr-un pom, când se usucă?
NALR-Olt. 524; ALRR-Mar. 552; ALF 170; AIS 543*, 559, 1616; cf. ALL 435; ALMC 236-239; ALEA 339; ALC 313; ALCo 228; ALA 279, 379, 1080; ALAL 254; ALB 535; ALBRAM 373; 377; ALCe 122; ALFC 375; ALJA 519; ALLOc. 168; ALLOr. 234; ALLR 135; ALN 434*; ALP 548-549; ASLEF 762, 802.

II. crácă; crăĉi: 671-681, 683-684, 686+: sau crac; craĉi, 687-688, 689+: care-i mai mică și comănác; -náĉe, care-i mai gros, 690+: sau crenĝi; creángă, 691-694, 695+: creángă; crenĝi, 699, 701-704, 706-707, 709-719, 841, 846, 871, 884, 893+: rámură; rămuri „mai subțiri", 899.

rámură; rámuri: 682, 685+: rámurile copácului, 828+: crenĝ; creángă să spúne mai puțin, dă pîn cărți.

creángă; crĕnĝi, crácă; crăĉi „se spune mai des": 696.

creángă; crenĝi, crácă, crăĉi: 697, 708, 720.

crácă; crăĉ: 698, 700, 724, 730, 732-733, 736-737, 739-741, 743, 745-749, 751-760, 762-765, 768-769, 771-773, 775, 777, 780-784, 786-795, 799-800, 803, 805-806, 808-812, 813+: comănác; -nâĉ [= crengi groase], 814-816, 819-821, 823, 824+: [D] creángă; crenĝ „zicem la crăci", 827, 829-838, 840, 842-843, 845, 848-849, 851, 853-862, 866-867, 870, 879+: crángă; crănĝ, [E] crenĝ „mai subțiri", 885-886, 889, 891.

crac; craĉi: 705.

crángă; crănĝ: 721, 723, 726-728, 738, 742+: crăngările, 766, 869.

creángă; crenĝ: 722, 725, 734, 750, 776, 779, 785, 826.

[V] crácă; crăĉ, [R] creángă; crenĝ: 729.

crac; crăĉ: 731.

cracᵘ; craĉ: 735.

crac; craĉ: 744.

rămuri [pl.]; crácă; crăĉ: 761.

crenĝ [pl.], [k] crácă; crăĉ: 767.

creácă; creĉ: 770, 774.

creĉ, rámuri [pl.], crácă; crăĉ: 778.

rámură; rămuri, crácă; crăĉ: 796.

crácă; crăĉ: 797-798, 801-802, 804, 807, 839, 844, 847, 852, 863-865, 868.

creáncă; crănĝ, crácă; crăĉ: 817.

creángă; crenĝ, crácă; crăĉ: 818.

creángă; crănĝ, crácă; crăĉ: 822.

crăcili [pl. a.]; crácă, rámură; rămuri: 825.

crácă; crănĝi sau crăĉi: 850.

creángă; crenĝ, crácă; crăĉ: 872.

crángă; crănĝ: 873+: crănguliță; -liți, 878.

rámură; rámuri: 874+: crácă; crăĉi.

crácă; crăĉ, crángă; crănĝ, vrasc; vráscuri: 875.

crángă; crănĝ, rámură; rámuri: 876.

creángă; crănĝ: 877.

crángă; crănĝi, crănguță; -guți: 880.

crángă; crănĝ sau [ъ] crácă; crăĉ: 881+: rámură; rámuri „mai subțiri".

rámură; rámuri: 882+: crácă; crăĉ „ramuri groase", sulinár „ramură și mai groasă".

crángă; crănĝ, creácă; crĕĉ: 883.

crángă; crănĝi, crácă, crăĉi: 887.

crácă; crăĉi sau rámură; rámuri: 888.

rámură; rámuri, crángă; crănĝ, [ъ] crácă; crăĉ: 890.

crácă; crăĉi sau crángă; crănĝi, [ъ] rámură; rămuri „cracă subțire": 892.

cráncă; crănĉi, úni ziĉe tot aiiĉa crángă; crănĝi: 894.

rámură; rămuri sau [ъ] crácă; crăĉ: 895.

crácă; crăĉ și creángă; crenĝ: 896.

crácă; crăĉi, rámură; rámuri „mai mici și mai subțiri": 897+: crăĉili [art. pl.].

rámură; rámuri sau crángă; crănĝi: 898.

creángă; crenĝi, crácă; crăĉi „mai groasă", rámură; rámuri „mai subțire": 900+: cráca uscátă o tai.

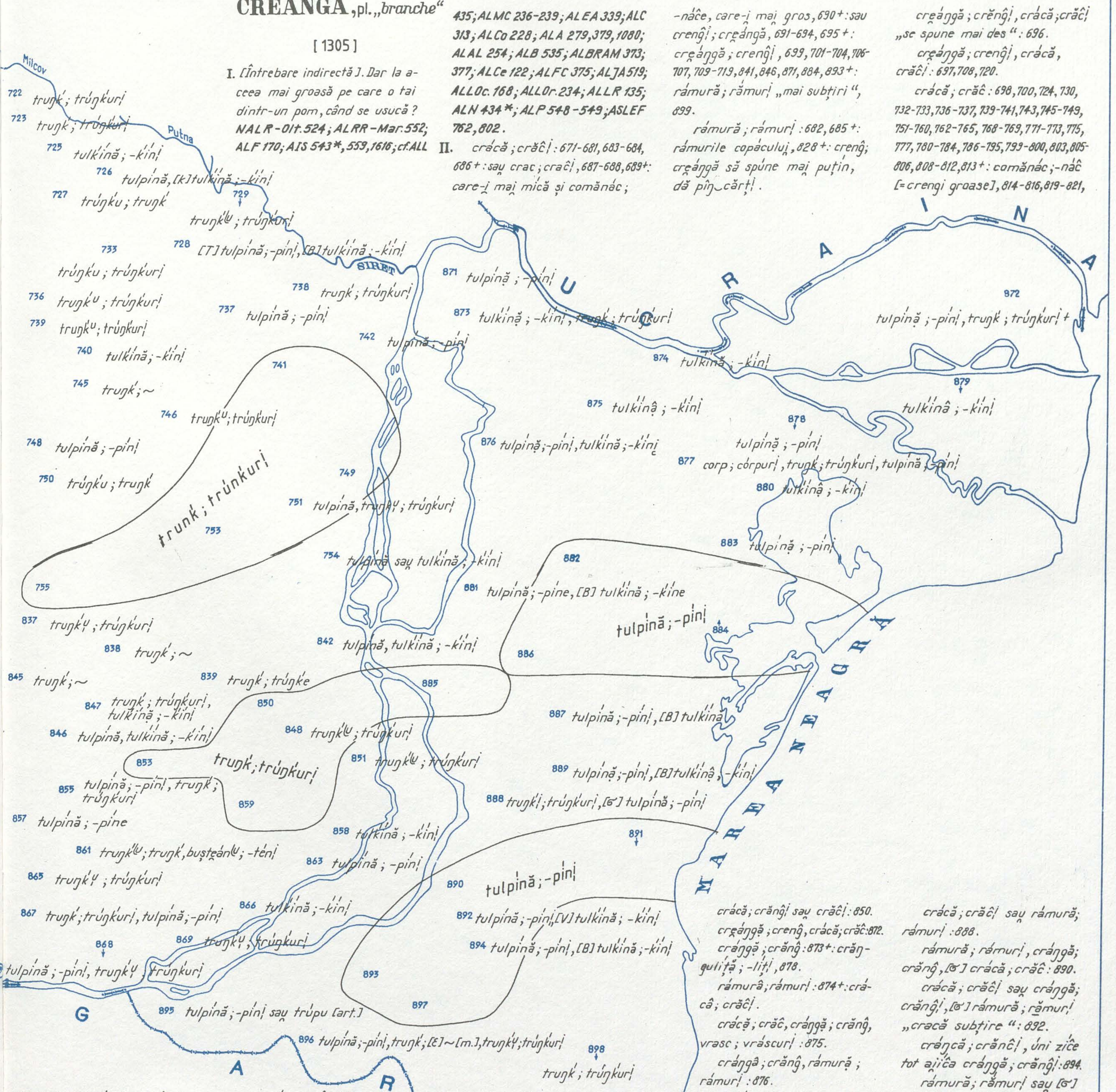

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

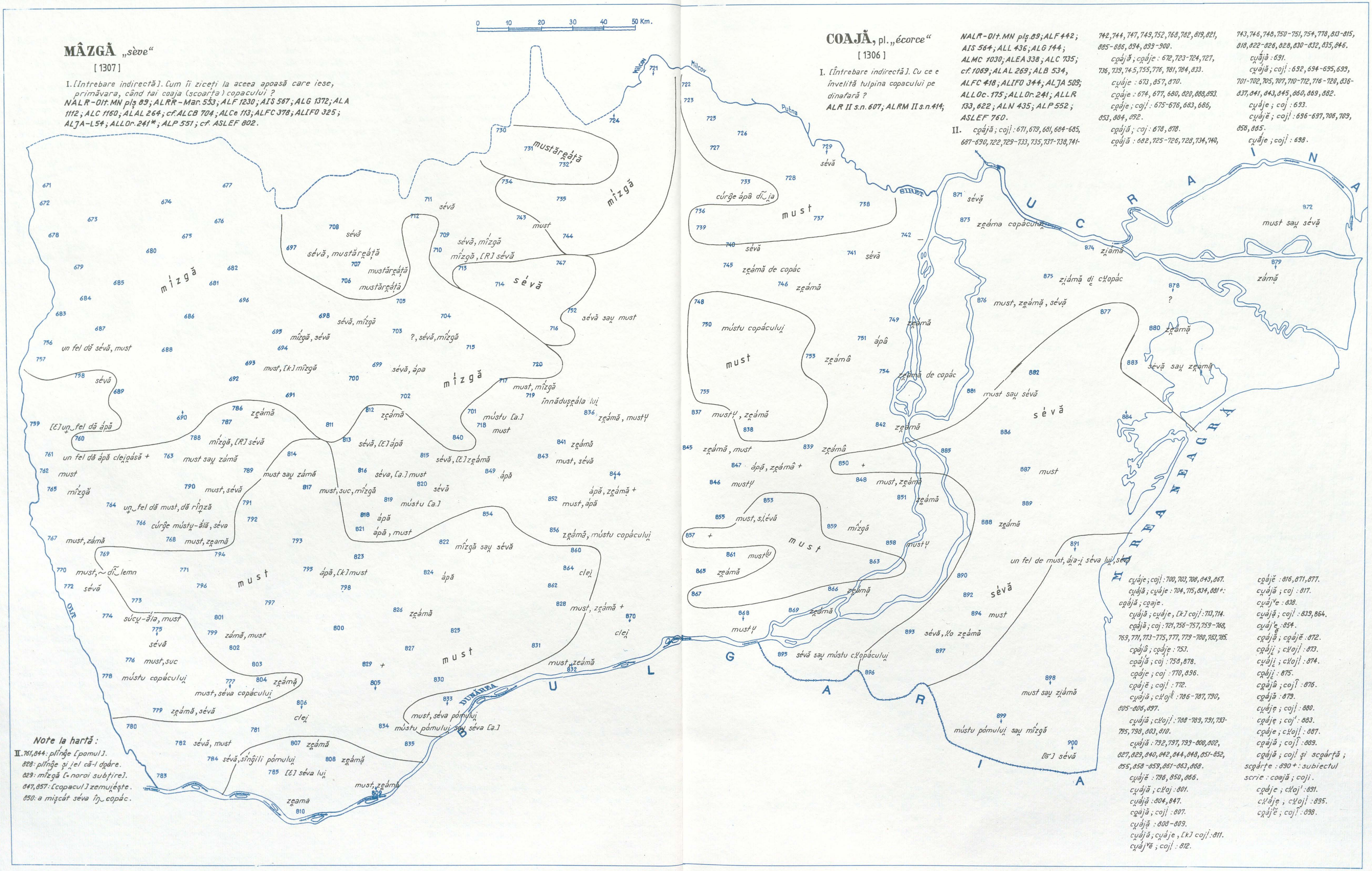

MÂZGĂ „sève"

[1307]

I. [Intrebare indirectă]. Cum îi ziceți la aceea apoasă care iese, primăvara, când tai coaja (scoarța) copacului ?
NALR-Olt.MN plș 89; ALRR-Mar. 553; ALF 1230; AIS 567; ALG 1372; ALA 1112; ALC 1160; ALAL 264; cf. ALCB 704; ALCe 113; ALFC 378; ALIFO 325; ALJA-L54; ALLOr. 241*; ALP 551; cf. ASLEF 802.

Note la hartă :

II. 761, 844: plînĝe [pomul].
828: plînĝe și ịel că-l doáre.
829: mîzgă [= noroi subțire].
847, 857: [copacul] zemuịéște.
850: a mișcát séva în copác.

COAJĂ, pl. „écorce"

[1306]

I. [Întrebare indirectă]. Cu ce e învelită tulpina copacului pe dinafară ?
ALR II s.n. 607; ALRM II s.n. 414; NALR-Olt.MN plș. 89; ALF 442; AIS 564; ALL 436; ALG 144; ALMC 1030; ALEA 338; ALC 735; cf. 1069; ALAL 269; ALB 534, ALFC 418; ALIFO 344; ALJA 509; ALLOc. 175; ALLOr. 241; ALLR 133, 622; ALN 435; ALP 552; ASLEF 760.

II. coájă ; coji : 671, 679, 681, 684-685, 687-690, 722, 729-733, 735, 737-738, 741-742, 744, 747, 749, 752, 768, 782, 819, 821, 885-886, 894, 899-900.
coájă ; coáje : 672, 723-724, 727, 736, 739, 745, 755, 776, 781, 784, 833.
cuáje : 673, 857, 870.
coáje : 674, 677, 680, 820, 888, 893.
coáje ; coji : 675-676, 683, 686, 853, 884, 892.
coájă ; coj : 678, 878.
coájă : 682, 725-726, 728, 734, 740, 743, 746, 748, 750-751, 754, 778, 813-815, 818, 822-826, 828, 830-832, 835, 846.
cuâjă : 691.
cuájă ; coji : 692, 694-695, 699, 701-702, 705, 707, 710-712, 716-720, 836-837, 841, 843, 845, 860, 869, 882.
cuáje ; coj : 693.
cuájĕ ; coji : 696-697, 706, 709, 856, 865.
cuâje ; coji : 698.
cuáje ; coji : 700, 703, 708, 849, 867.
cuájă ; cuáje : 704, 715, 834, 881+: coájă ; coaje.
cuájă ; cuáje, [k] coji : 713, 714.
coájă ; coj : 721, 756-757, 759-768, 769, 771, 773-775, 777, 779-780, 783, 785.
coájâ ; coáje : 753.
coájă ; coj : 758, 878.
coáje ; coj : 770, 896.
coájĕ ; coji : 772.
cuájă ; cuoji : 786-787, 790, 805-806, 897.
cuájă ; cuoji : 788-789, 791, 793-795, 798, 803, 810.
cuájă : 792, 797, 799-800, 802, 827, 829, 840, 842, 844, 848, 851-852, 855, 858-859, 861-863, 868.
cuájĕ : 796, 850, 866.
cuájă ; cuoj : 801.
cuájă : 804, 847.
coájă ; coji : 807.
cuájă : 808-809.
cuájă ; cuáje, [k] coji : 811.
cuájvĕ ; coji : 812.
coájĕ : 816, 871, 877.
cuájă ; coj : 817.
cuájve : 838.
cuájă ; coji : 839, 864.
cuáje : 854.
coájă ; coájĕ : 872.
coáji ; cuoji : 873.
cuáji ; cuoji : 874.
coáji : 875.
coájâ ; coji : 876.
coájă : 879.
cuáje ; coji : 880.
coáje ; coj' : 883.
coáje ; cuoji : 887.
coájă ; coji : 889.
coájă ; coji și scoárță ; scoárțe : 890 + : subiectul scrie : coajă ; coji.
coáje ; cuoj' : 891.
cuáje ; cuoji : 895.
coájĕ ; coji : 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

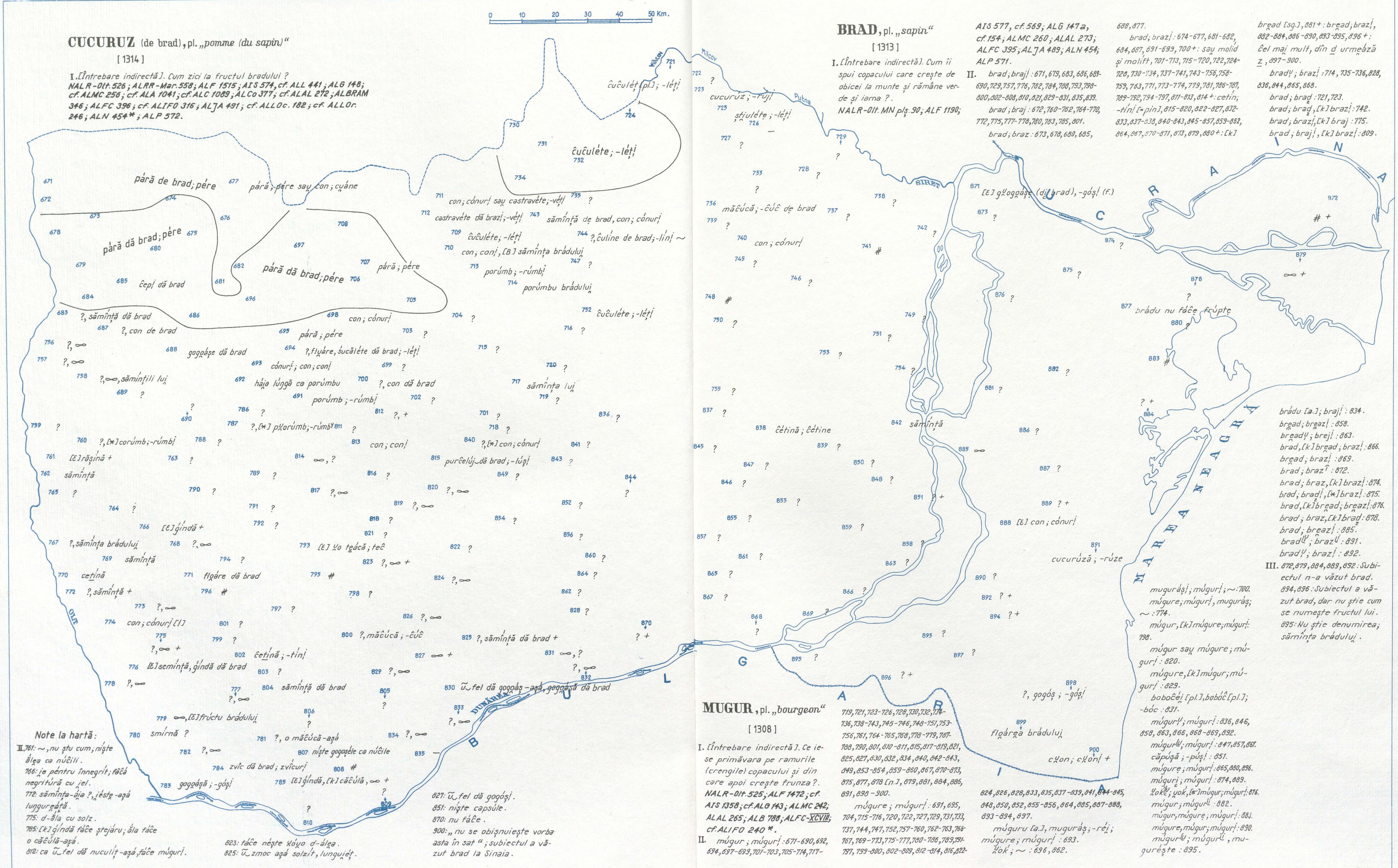

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BRĂDET „sapinière"

[1315]

I. [Întrebare indirectă]. La un loc unde cresc mulți brazi, cum îi zici ?.

ALR II s.n. 597; ALRM II s.n. 402; NALR-Olt. 527; ALRR-Mar. 559; AIS 530*; ALMC 260; ALG 147a; ALAL 274; ALP 573.

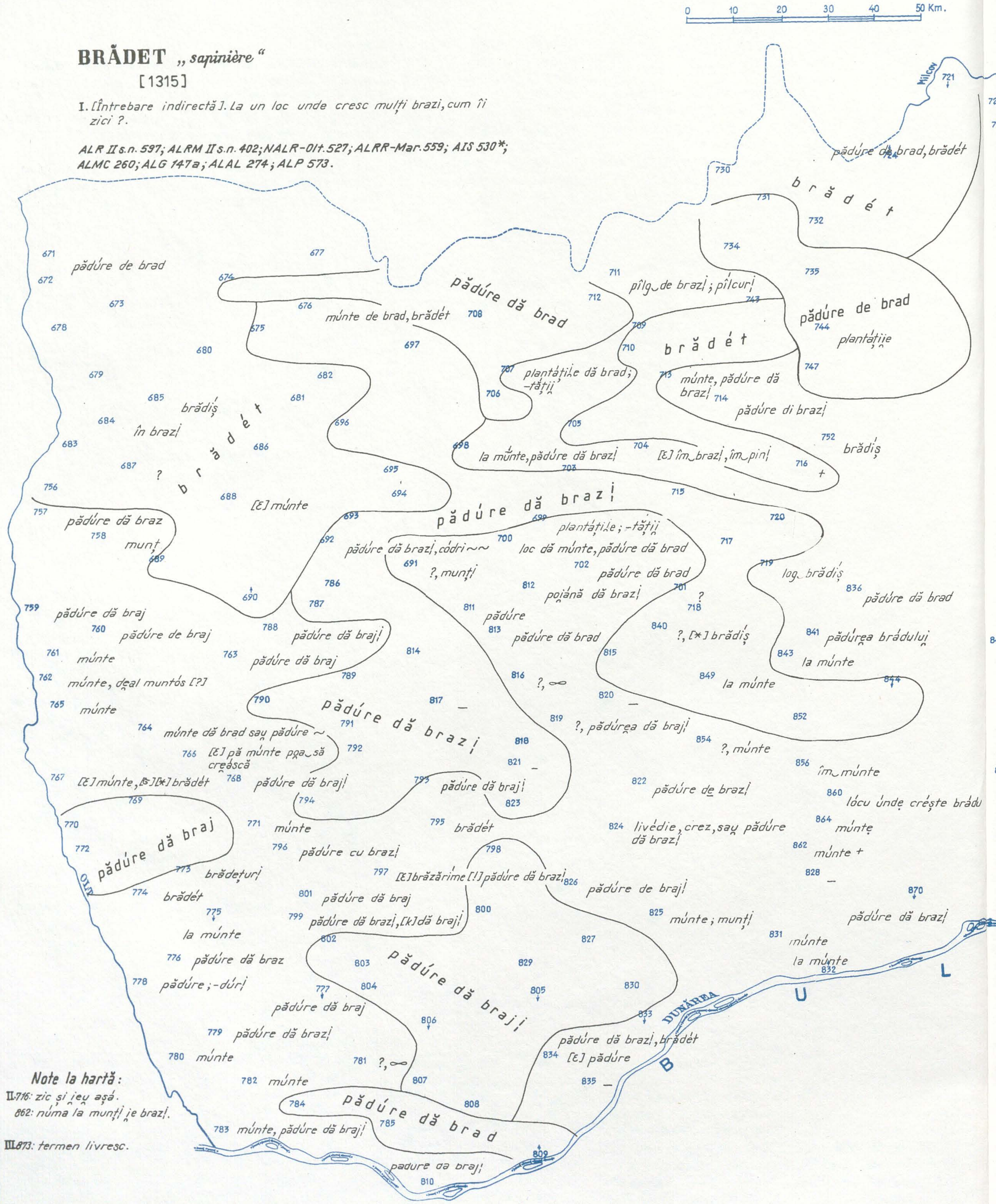

Note la hartă:

II. 716: zic și ieu așá.
862: núma la munți ie brazi.

III. 873: termen livresc.

HARTA 416

RĂȘINĂ (de brad) „résine"

[1316]

I. [Întrebare indirectă]. Ce curge pe sub coaja (scoarța) bradului... este lipicioasă și miroase ?.

NALR-Olt. MN pls. 90; ALM 66; ALF 1693; AIS 968; ALL 442; ALG 149; ALMC 257; cf. ALC 1066; ALAL 275; ALBRAM 345; ALFC 396; ALJA 492; ALLOc. 183*.

II. răș́ină : 671-681, 684-685, 687-689, 695, 699-700, 703, 708, 710, 712, 715-716, 718, 722-723, 726, 729-730, 732, 737, 740, 743, 748 +: um‿fel de clei, 752, 754, 756-758, 761, 775, 840, 859, 882, 884, 886-888, 891, 893, [E] 896 +: ᵘo ia femeiile la noi în luog‿dă tămîie, 897, [G] 898, 900.

reșină : 682-683, 686, 694, 696, 697 +: ᵘunt dă brad, 698, 702, 704-706, 709, 711, 713-714, 717, 725, 741, 747, 749-751, 762, 772 +: să fáce tămîie, 776, 778 +: un fel dă câră, 782, 807, 853, 857, 890, 899.

răș́înă : 690, 721, 731, 733, 744, 763, 866.

răș́ină, [k] reș́ină : 691.

ruș́ină, [k] reș́ină : 692.

mîzgă, [k] răș́ină : 693.

? : 701, 808-809, 824, 844, 846, 864, 889.

riș́ină : 707.

cleiᵘ : 719, 865, 868.

tămîie : 720, 728, 766 +: un fel dă ~, 768, 781 +: așá ca tămîia.

rîș́ină : 724.

reșînă : 727, 769 +: tămîia áia, 774 +: clei dă brad.

roșină : 734.

rîșînă : 735, 739.

rușînă : 736.

clei : 738, 746, 753, 755, 785, 801 +: néște ~, 803, 805-806, 842, 845, 847, 854, 858, 894.

recînă : 742 +: din cáre se fáce tămîie.

sfáră : 745.

[E] smirnă, [G] [E] rășiță : 759.

reșină, [*] tămîie : 760.

cetină, [k] reșină : 764.

răș́ină, [*] reș́ină : 765 +: să fáce tămîie.

răș́înă, reș́înă : 767.

?, [G] răș́ină : 770 +: n-am crescú‿la múnte ca să cunósc și pártea muntoásă, 817.

clei, tămîie : 771 +: dîn áia să fáce și tămîia, 829.

răș́ină, tămîie : 773.

?, [*] smírdă : 777 +: așá știam ieu dî la bîtu.

tămîie, reșînă : 779.

tămuie : 780.

smirnă : 783.

tămîie sau pucoásă : 784.

clei, sévă : 786.

zámă, must, [*] răș́înă : 787.

sévă, must : 788, 802.

must sau zámă : 789.

must, reș́înă : 790, 792-793.

must : 791, 795 +: un‿fel dă clei, 797, 799, 856, 862-863.

must, tămîie : 794.

must, clei : 796, 800.

răș́înă : 798, 851.

rĕșînă : 804.

zeámă, clei : 810.

rĕș́ină : 811, 813.

reș́înă : 812, 852.

riș́ină, reș́ină : 814.

tămîie : 815, 818-820, 823, 828, 831-832, 834, 877, 885.

clei ca tămîia, [D] răș́ină : 816.

reș́ină, reș́înă, [*] tămîie : 821.

?, ũ‿fel dă clei : 822, 841, 843, 849.

rĕș́înă : 825.

tămîie, ũ‿fel dă clei : 826.

ũ‿fel dă tămîie : 827.

tămîie sau zmírnă : 830.

tămîie, răș́ină : 833.

?, zmírnă : 835.

mustᵘ : 836-837.

reș́ină, clei : 838.

zeámâ : 839.

must, zeámă : 848.

sévă : 850.

răș́înă, tămîie : 855.

zeámă : 860-861, 869, 870 +: să fáce tămuie.

um‿fel dă must : 867.

séva bradului, tămîii : 871.

rĕș́înă sau tămîie : 872.

răș́ină : 873 +: știe din Moldova, 883.

ũ fel di clei : 874-875.

sévă : 876.

clei : 878.

[G] răș́înă : 879 +: a auzit, dar în sat vorba nu se știe.

clei di brad : 880.

clei de bread, [k] ~~ brad : 881.

un fel dă cleiᵘ : 892.

tămîii, clei dă brad : 895.

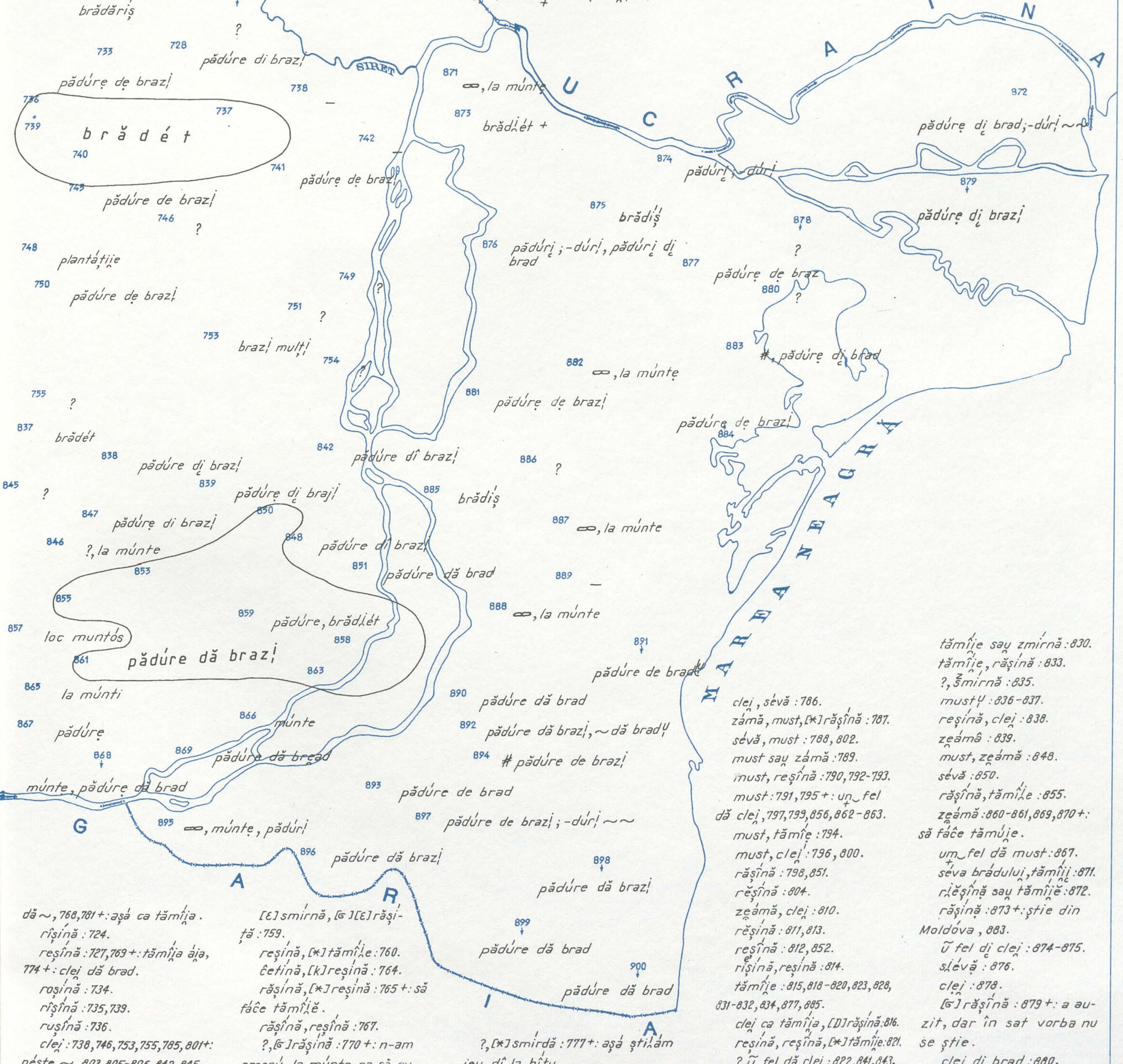

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

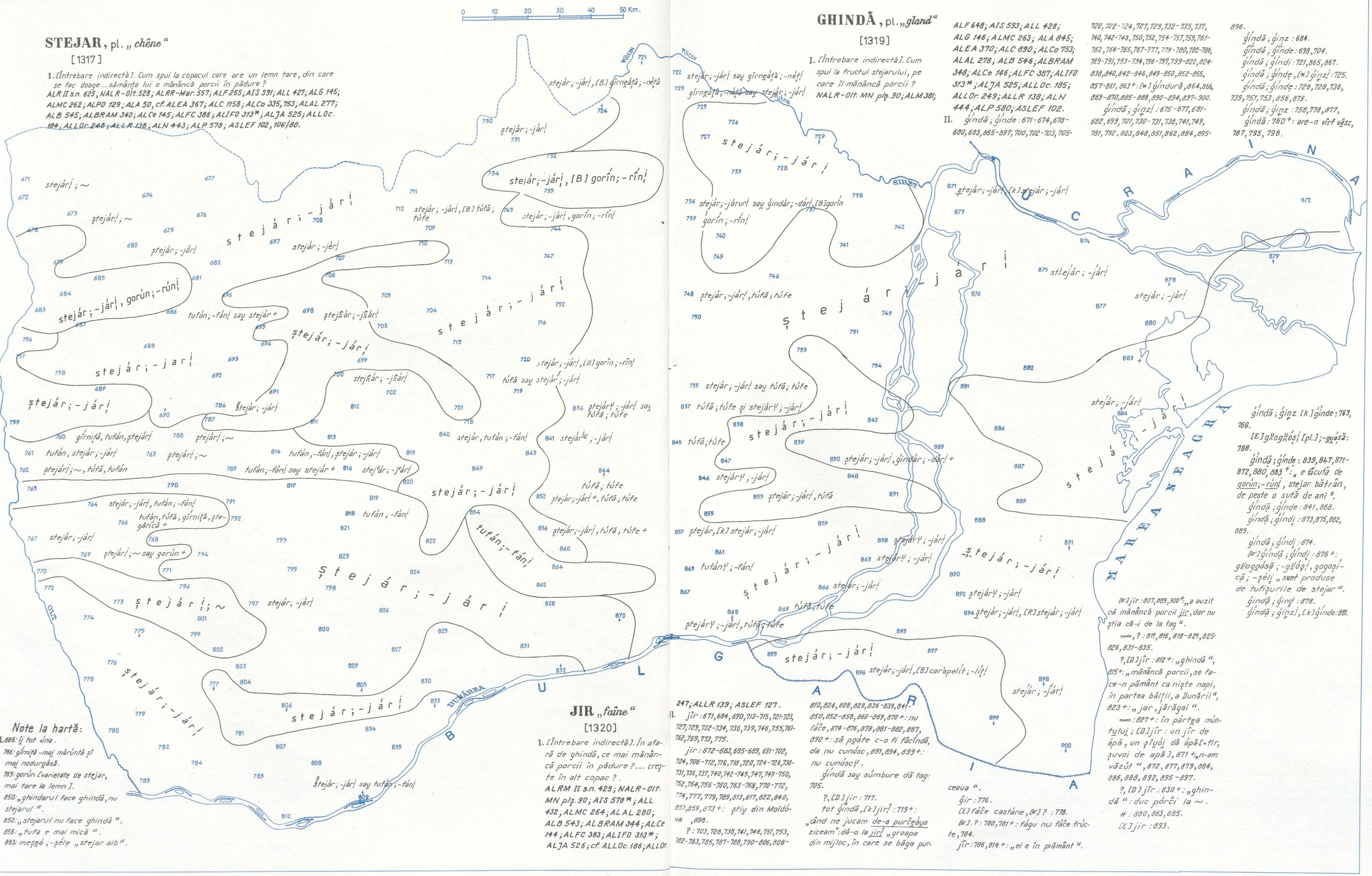

STEJAR, pl. „chêne"

[1317]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la copacul care are un lemn tare, din care se fac doage... sămânța lui o mănâncă porcii în pădure?
ALR II s.n. 625; NALR-Olt. 528; ALRR-Mar. 557; ALF 265; AIS 591; ALL 427; ALG 145; ALMC 262; ALPO 129; ALA 50, cf. ALEA 367; ALC 1158; ALCo 335, 753; ALAL 277; ALB 545; ALBRAM 340; ALCe 145; ALFC 386; ALIFO 313*; ALJA 525; ALLOc. 184; ALLOr. 248; ALLR 138; ALN 443; ALP 578; ASLEF 102, 106/80.

GHINDĂ, pl. „gland"

[1319]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la fructul stejarului, pe care îl mănâncă porcii?
NALR-Olt. MN plș. 90; ALM 381; ALF 648; AIS 593; ALL 428; ALG 146; ALMC 263; ALA 845; ALEA 370; ALC 890; ALCo 753; ALAL 278; ALB 546; ALBRAM 348; ALCe 146; ALFC 387; ALIFO 313*; ALJA 525; ALLOc. 185; ALLOr. 249; ALLR 138; ALN 444; ALP 580; ASLEF 102.

II. gíndă; gínde: 671-674, 678-680, 683, 685-697, 700, 702-703, 705-720, 722-724, 727, 729, 732-735, 737, 740, 742-748, 750, 752, 754-757, 759, 761-762, 764-765, 767-777, 779-780, 782-786, 789-791, 793-794, 796-797, 799-822, 824-838, 840, 842-846, 849-850, 852-855, 857-861, 863+: [*] gíndură, 864, 866, 869-870, 885-888, 890-894, 897-900.

gíndă; gínzį: 675-677, 681-682, 699, 701, 730-731, 738, 741, 749, 781, 792, 823, 848, 851, 862, 884, 895-896.

gíndă; ginz: 684.

gíndă; gínde: 698, 704.

gíndă; gíndi: 721, 865, 867.

gíndă; gínde, [*] gínzį: 725.

gíndă; gínde: 726, 728, 736, 739, 751, 753, 856, 879.

gíndă; ginz: 758, 778, 877.

gíndă: 760+: are-n vîrf văsc, 787, 795, 798.

gíndă; ginz [k] gínde: 763, 766.

[ε] gᵘogᵘóșį [pl.]; -guáșă: 788.

gíndă; gínde: 839, 847, 871-872, 880, 883+: „e făcută de gorún; -rúnį, stejar bătrân, de peste o sută de ani".

gíndă; gínde: 841, 868.

gíndă; gíndi: 873, 875, 882, 889.

gíndă; gíndi: 874.

[б] gíndă; gíndi: 876+: gᵘogoásă; -gᵘóșį, gogoșícă; -șélį „sunt produse de tufișurile de stejar".

gíndă; gind: 878.

gíndă; gínzį, [k] gínde: 881.

JIR „faîne"

[1320]

I. [Întrebare indirectă]. În afară de ghindă, ce mai mănâncă porcii în pădure?... crește în alt copac?
ALRM II s.n. 429; NALR-Olt. MN plș. 90; AIS 578*; ALL 432; ALMC 264; ALAL 280; ALB 543; ALBRAM 344; ALCe 144; ALFC 383; ALIFO 313*; ALJA 526; cf. ALLOc. 186; ALLOr. 247; ALLR 139; ASLEF 127.

II. jîr: 671, 684, 690, 713-715, 721-723, 727, 729, 732-734, 736, 739, 746, 755, 761-762, 769, 773, 775.

jir: 672-683, 685-689, 691-702, 704, 706-712, 716, 718, 720, 724-726, 730-731, 735, 737, 740, 742-745, 747, 749-750, 752, 754, 756-760, 763-768, 770-772, 774, 777, 779, 789, 813, 817, 822, 840, 851, 859, 873+: știu din Moldóva, 898.

?: 703, 728, 738, 741, 748, 751, 753, 782-783, 785, 787-788, 790-806, 808-810, 824, 828, 829, 836-839, 841-850, 852-858, 860-869, 870+: nu fâce, 874-876, 878, 881-882, 887, 890+: să poáte c-o fi făcíndă, da nu cunósc, 891, 894, 899+: nu cunóscᵘ.

gíndă sau súmbure dă fag: 705.

?, [D] jîr: 717.

tot gíndă, [k] jirî: 719+: „când ne jucam de-a purĉeáua ziceam": dă-o la jirî „groapa din mijloc, în care se băga purceaua".

ĝir: 776.

[ε] fâce castáne, [б]?: 778.

[б]. ?: 780, 781+: fágu nu fâce frúcte, 784.

jîr: 786, 814+: „el e în pământ".

[б] jir: 807, 889, 900+: „a auzit că mănâncă porcii jir, dar nu știa că-i de la fag".

∞, ?: 811, 816, 818-821, 825-826, 831-835.

?, [D] jîr: 812+: „ghindă", 815+: „mănâncă porcii, se face-n pământ ca niște napi, în partea bălții, a Dunării", 823+: „jar, jăragai".

∞: 827+: în pártea múntului; [D] jîr: un jîr de ápă, un șîuóį dă ápă [= fir, șuvoi de apă], 871+: „n-am văzút", 872, 877, 879, 884, 886, 888, 892, 895-897.

?, [D] jîr: 830+: „ghindă": duc pórĉi la ~.

#: 880, 883, 885.

[ε] jir: 893.

Note la hartă:

II. 686: îį tot úna.
766: gîrniță - maį mărúntă șî maį nodurọásă.
769: gorún [varietate de stejar, mai tare la lemn].
850: „ghindarul face ghindă, nu stejarul".
852: „stejarul nu face ghindă".
856: „tufa e mai mică".
883: meșẹá; -șélẹ „stejar alb".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

STEJĂRIȘ „chênaie“
[1318]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui unui loc unde cresc stejari mulți și deși ?

ALR II s.n. 595; NALR-Olt. 529; AIS 591*; ALEA 369; ALCe 148; ALLOr. 248*.

PĂDURE, pl. „bois, forêt“
[1288]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la locul unde cresc copaci mulți și unde trăiesc sălbăticiunile ?.
cf. ALR II s.n. 584; ALM 152; NALR-Olt. MN 88; ALLR-Mar. 539; ALF 145, 594; AIS 530; ALG 118; ALMC 251; ALPO 93; ALA 254; ALC 297; ALCo 202, 694-695; ALAL 247; ALCe 148; ALJA 499; ALLOc. 178; ALP 540; ASLEF 759.

II. pădúre; -dúrʲ : 671-720, 722, 724, 726-738, 741-750, 752-801, 803, 805-838, 840-854, 856-860, 862-863, 866, 869-870, 884-886, 888, 890-894, 896-897, 899-900.
códru, pădúri; -dúrʲ: 721.
pădúre; -dúrʲ: 723, 725, 739-740, 751, 802, 804, 855, 861, 864-865, 867-868, 877, 881-883.
pădúre; -dúrʲ; dumbrávă; -brăvʲ: 839.
pădúri; -dúrʲ: 871-876, 878-880, 889, 895.
pădúrʲe; -dúrʲ: 887.
pădúrʲĕ; -dúrʲ: 898.

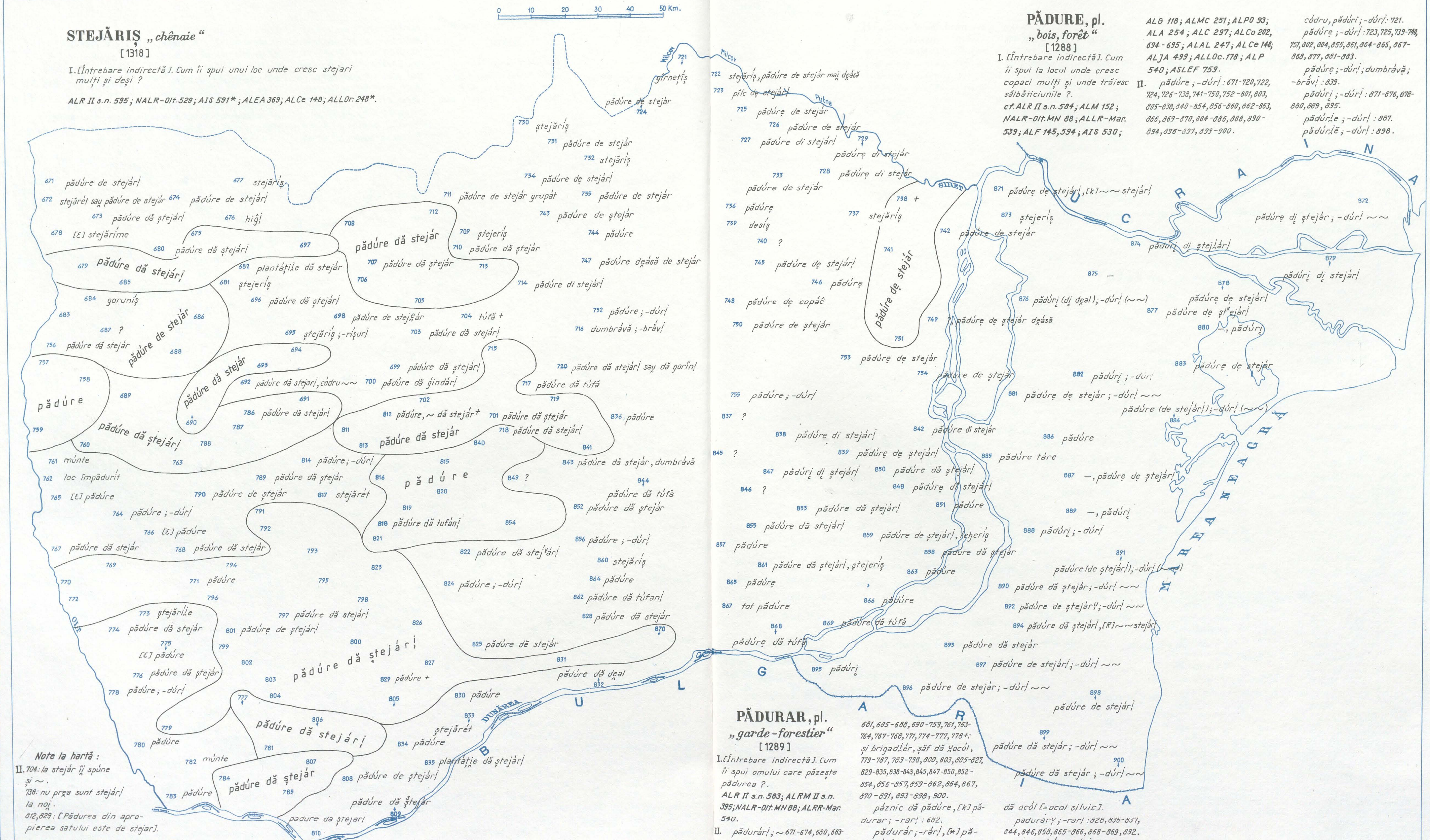

Note la hartă :

II. 704: la stejár îʲ spúne și ~.
738: nu prea sunt stejárʲ la noʲ.
812, 829: [Pădurea din apropierea satului este de stejar].

PĂDURAR, pl. „garde-forestier“
[1289]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui omului care păzește pădurea ?.
ALR II s.n. 583; ALRM II s.n. 395; NALR-Olt. MN 88; ALRR-Mar. 540.

II. pădurárʲ; ~ 671-674, 680, 683-684, 680, 683-684, 760, 762, 765, 769-770, 772-773, 788, 799, 801-802, 804.
pădurár; -rárʲ : 675-679, 681, 685-688, 690-759, 761, 763-764, 767-768, 771, 774-777, 778+: și brigadʟér, șăf dă ocól, 779-787, 789-798, 800, 803, 805-827, 829-835, 838-843, 845, 847-850, 852-854, 856-857, 859-862, 864, 867, 870-891, 893-898, 900.
páznic dă pădúre, [k] pădurar; -rarʲ : 682.
pădurár; -rárʲ, [*] pădurárʲ; ~ : 689.
páznic dă pădúre, pîndárʲ : 766+: pădurárʲ - dácă-ʲ dă ocól [= ocol silvic].
padurarʲ; -rarʲ : 828, 836-837, 844, 846, 858, 865-866, 868-869, 892.
pădurárʟ; -rárʲ : 851, 855, 863, 899+: pădurár (sg.).

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

TUFĂ, pl. „(les sens du mot tufă)"
[1325]

I. [Întrebare directă], [D.] La ce ziceți tufă ?

NALR-Olt., 530; cf. ALLR 132.

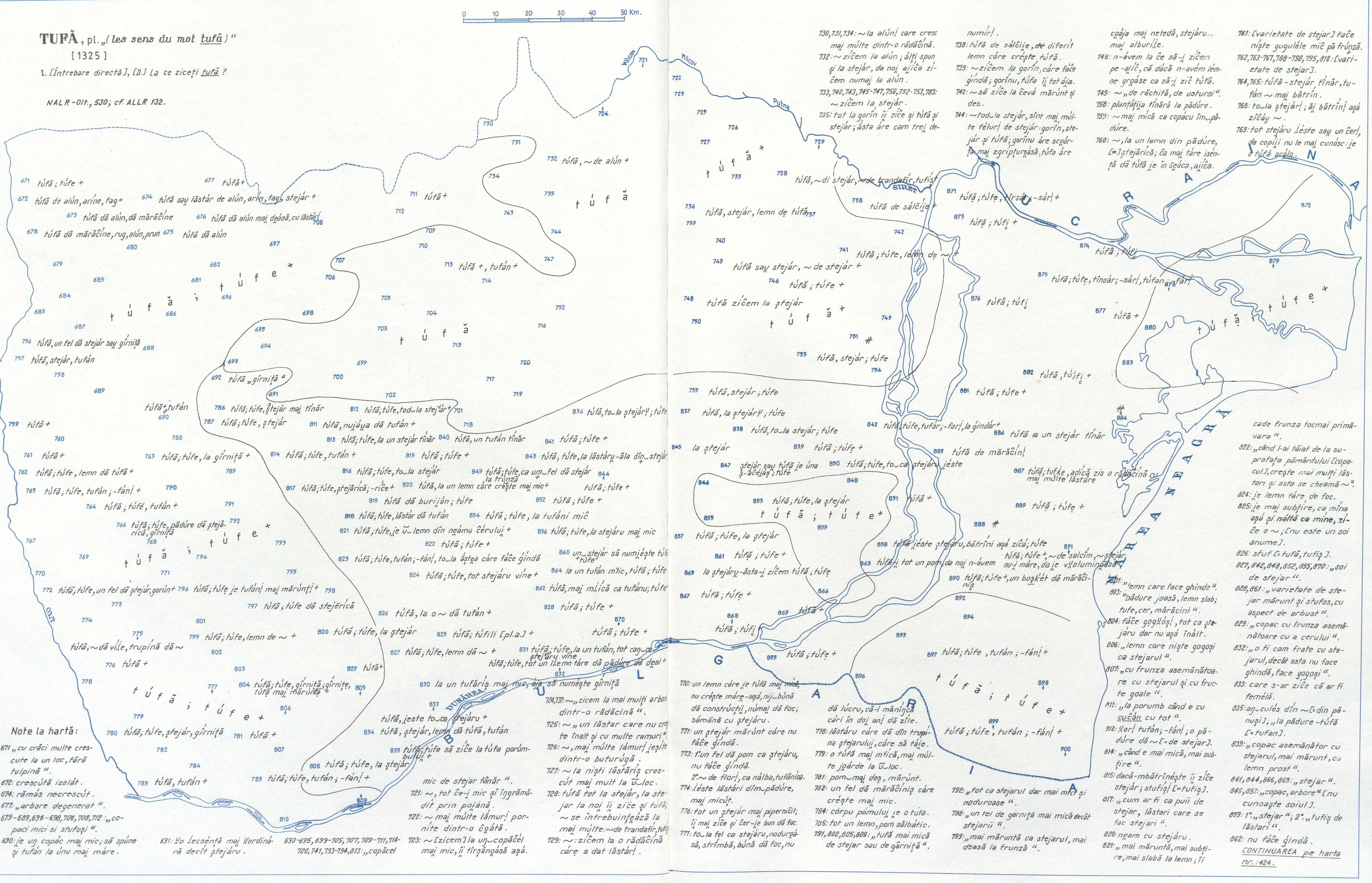

Note la hartă:

II. 671 „cu crăci multe crescute la un loc, fără tulpină".
672: crescută izolat.
674: rămas necrescut.
677: „arbore degenerat".
679-689, 696-698, 706, 708, 712: „copaci mici si stufoși".
690: ie un copac mai mic; să spune și tufán la únu mai máre.
691: ∪o ∟ecsénță mai ∪ordinără decît ștejáru.
693-695, 699-705, 707, 709-711, 714-720, 741, 793-794, 813: „copăcel mic de stejar tânăr".
721: ~, tot ĉe-i mic și îngrămădit prin poiană.
722: ~ mai múlte lămuri pornite dintr-o ĉoată.
723: ~ [zicem] la un copăĉel mai mic, îi tîrșănoásă așá.
724, 737: ~ „zicem la mai mulți arbori dintr-o rădăcină".
725: ~ „un lăstar care nu crește înalt și cu multe ramuri".
726: ~, mai múlte lămuri ieșite dintr-o buturúgă.
727: ~ la niști lăstăriș crescút mai mult la ũ loc.
728: túfă tot la stejár, la stejar la noi îi ziĉe și túfă; ~ se întrebuințează la mai múlte: ~ de trandafir, tufiș.
729: ~: ziĉem la o rădăĉină care a dat lăstári.
730, 731, 734: ~ la alúni care cresc mai múlte dintr-o rădăĉină.
732: ~ ziĉem la alún; álți spun și la stejár, da noi aiiĉa ziĉem numai la alún.
733, 740, 743, 745-747, 750, 752-753, 783: ~ ziĉem la stejár.
735: tot la gorîn îi ziĉe și túfă și stejár; ăsta áre cam trei denumiri.
738: túfă de sálĉiie, de diferit lemn cáre crește túfă.
739: ~ ziĉem la gorîn, cáre fáĉe gîndă; gorînu, túfa îi tot áia.
742: ~ să ziĉe la ĉevá mărúnt și des.
744: ~ tod la stejár, sînt mai múlte féluri de stejár: gorîn, stejár și túfă; gorînu áre scoárța mai zgripțuroásă, túfa áre coája mai netedă, stejáru... mai alburiie.
746: n-ávem la ĉe să-i ziĉem pe-aiiĉ, că dácă n-avém lémne groáse ca să-i ziĉ túfă.
749: ~ „de răchită, de usturoi".
758: plantáția tînără la pădúre.
759: ~ mai mică ca copácu îm pădúre.
760: ~, la un lemn din pădúre, [*] ștejărică; ĉa mai tare isențá dă túfă ie în Seáca, aiiĉa.
761: [varietate de stejar] faĉe niște gugulele miĉ pă frúnză.
762, 763-767, 788-790, 795, 810: [varietate de stejar].
764, 765: túfă - stejár tînăr, tufán ~ mai bătrîn.
768: to la ștejári; ăi bătrîni așá ziĉău ~.
769: tot stejáru ieste sau un ĉeri, da copiii nu le mai cunósc: ie o túfă acolo.
770: un lemn cáre ie túfă mai mică, nu crește máre-așá, nij búnă dă construcții, númai dă foc; sámănă cu ștejáru.
771: un ștejár mărúnt cáre nu fáĉe gîndă.
773: 1°. un fel dă pom ca ștejáru, nu fáĉe gîndă.
2°. ~ de flori, ca nálba, tufănica.
774: ieste lăstári dîm pădúre, mai micuț.
776: tot un ștejár mai pipernicit; îi mai ziĉe și ĉer-ie bun dă foc.
777: to la fel ca stejáru, noduroásă, strîmbă, búnă dă foc, nu dă lúcru, că-l mănîncă cári în doi ani dă zîle.
778: lăstáru cáre dă dîn trupina ștejarului, cáre să táie.
779: o túfă mai mică, mai múlte joárde la ũ loc.
781: pom mai deș, mărúnt.
782: un fel dă mărăĉiniș cáre crește mai mic.
784: córpu pómului ie o túfă.
785: tot un lemn, pom sălbátic.
791, 802, 805, 809: „tufă mai mică de stejar sau de gârniță".
792: „tot ca stejarul dar mai mici și noduroase".
798: „un fel de gârniță mai mică decât stejarii".
799: „mai măruntă ca stejarul, mai deasă la frunză".
801: „lemn care face ghinde".
803: „pădure joasă, lemn slab; tufe, cer, mărăcini".
804: fáĉe gogoși, tot ca ștejáru dar nu așá înalt.
806: „lemn care niște gogoși ca stejarul".
807: „cu frunza asemănătoare cu stejarul și cu fructe goale".
811: „la porumb când e cu cuĉán cu tot".
812: ∪ori tufán; -fáni; o pădúre dă ~ [= de stejar].
814: „când e mai mică, mai subțire".
815: dacă-mbătrînéște îi ziĉe stejár; stufiși [= tufiș].
817: „cum ar fi ca puii de stejar, lăstari care se fac stejari".
820: neam cu stejáru.
821: „mai măruntă, mai subțire, mai slabă la lemn; îi cade frunza tocmai primăvara".
822: „când l-ai tăiat de la suprafața pământului [copacul], crește mai mulți lăstari și asta se cheamă ~".
824: ie lemn táre de foc.
825: ie mai subțire, ca mîna așá și náltă ca mine, ziĉe o ~; [nu este un soi anume].
826: stuf [= tufă, tufiș].
827, 842, 848, 852, 855, 870: „soi de stejar".
828, 861: „varietate de stejar mărunt și stufos, cu aspect de arbust".
829: „copac cu frunza asemănătoare cu a cerului".
832: „o fi cam frate cu stejarul, decât asta nu face ghindă, face gogoși".
833: care s-ar ziĉe că ar fi femélă.
835: an culés dîn ~ [= din pănuși]; „la pădure - túfă [= tufan]".
839: „copac asemănător cu stejarul, mai mărunt, cu lemn prost".
841, 844, 866, 869: „stejar".
845, 851: „copac, arbore" [nu cunoaște soiul].
859: 1°. „stejar"; 2°. „tufiș de lăstari".
862: nu fáĉe gîndă.

CONTINUAREA pe harta nr.: 424.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

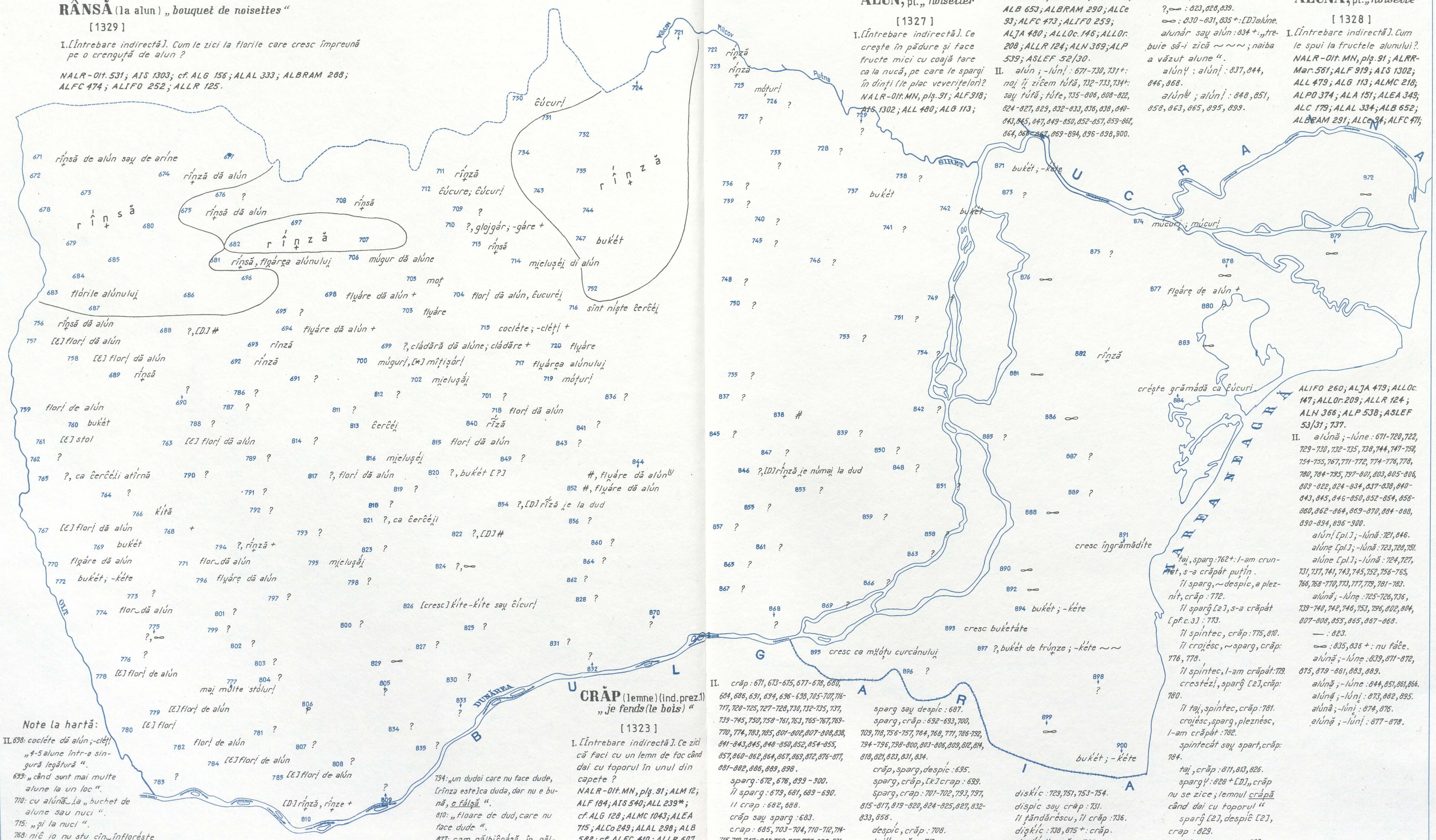

RÂNSĂ (la alun) „bouquet de noisettes“

[1329]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le zici la florile care cresc împreună pe o crenguță de alun?

NALR-Olt. 531; AIS 1303; cf. ALG 156; ALAL 333; ALBRAM 288; ALFC 474; ALIFO 252; ALLR 125.

ALUN, pl. „noisetier“

[1327]

I. [Întrebare indirectă]. Ce crește în pădure și face fructe mici cu coajă tare ca la nucă, pe care le spargi în dinți (le plac veverițelor)? NALR-Olt. MN, plș. 91; ALF 918; AIS 1302; ALL 480; ALG 113; ALMC 217; ALA 150; ALAL 333; ALB 653; ALBRAM 290; ALCe 93; ALFC 473; ALIFO 259; ALJA 480; ALLOc. 146; ALLOr. 208; ALLR 124; ALN 369; ALP 539; ASLEF 52/30.

II. alún; -lúnį: 671-730, 731+: noį îį zícem túfă, 732-733, 734+: saų túfă; túfe, 735-806, 808-822, 824-827, 829, 832-833, 836, 838, 840-843, 845, 847, 849-850, 852-857, 859-862, 864, 866-867, 869-894, 896-898, 900.

alunár; -nárį: 807.

?, ∞: 823, 828, 839.

∞: 830-831, 835+: [D] alúne.

alunár saų alún: 834+: „trebuie să-i zică ~ ~ ~; naiba a văzut alune“.

alúnᵘ: alúnį: 837, 844, 846, 868.

alúnᵘ; alúnį: 848, 851, 858, 863, 865, 895, 899.

ALUNĂ, pl. „noisette“

[1328]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spui la fructele alunului? NALR-Olt. MN, plș. 91; ALRR-Mar. 561; ALF 919; AIS 1302; ALL 479; ALG 113; ALMC 218; ALPO 374; ALA 151; ALEA 349; ALC 179; ALAL 334; ALB 652; ALBRAM 291; ALCe 94; ALFC 471; ALIFO 260; ALJA 479; ALLOc. 147; ALLOr. 209; ALLR 124; ALN 366; ALP 538; ASLEF 53/31; 737.

II. alúnă; -lúne: 671-720, 722, 729-730, 732-735, 738, 744, 747-750, 754-755, 767, 771-772, 774-776, 778, 780, 784-795, 797-801, 803, 805-806, 809-822, 824-834, 837-838, 840-843, 845, 846-850, 852-854, 856-860, 862-864, 869-870, 884-888, 890-894, 896-900.

alúnį [pl.]; -lúnă: 721, 846.

alúnẹ [pl.]; -lúnă: 723, 728, 751.

alúne [pl.]; -lúnă: 724, 727, 731, 737, 741, 743, 745, 752, 756-765, 766, 768-770, 773, 777, 779, 781-783.

alúnă; -lúnẹ: 725-726, 736, 739-740, 742, 746, 753, 796, 802, 804, 807-808, 855, 865, 867-868.

—: 823.

∞: 835, 836+: nu fáce.

alúnặ; -lúnẹ: 839, 871-872, 875, 879-881, 883, 889.

alúnặ; -lúne: 844, 851, 861, 866.

alúnặ; -lúnį: 873, 882, 895.

alúnâ; -lúnį: 874, 876.

alúnặ; -lúnį: 877-878.

CRĂP (lemne) (ind. prez. 1) „je fends (le bois)“

[1323]

I. [Întrebare indirectă]. Ce zici că faci cu un lemn de foc când dai cu toporul în unul din capete? NALR-Olt. MN, plș. 91; ALM 12; ALF 184; AIS 540; ALL 239*; cf. ALG 128; ALMC 1043; ALEA 715; ALCo 249; ALAL 298; ALB 582; cf. ALFC 410; ALLR 607, 682; cf. ALP 611-612.

II. crăp: 671, 673-675, 677-678, 680, 684, 686, 691, 694, 696-698, 705-707, 716-717, 720-725, 727-728, 730, 732-735, 737, 739-745, 750, 758-761, 763, 765-767, 769-770, 774, 783, 785, 801-802, 807-808, 838, 841-843, 845, 848-850, 852, 854-855, 857, 860-862, 864, 867, 869, 872, 876-877, 881-882, 886, 889, 898.

sparg: 672, 676, 899-900.

îl sparg: 679, 681, 689-690.

îl crap: 682, 688.

crăp saų sparg: 683.

crap: 685, 703-704, 710-712, 714-715, 719, 747-748, 752, 755, 777, 822, 836, 840, 847, 853, 859, 870.

sparg saų despíc: 687.

sparg, crăp: 692-693, 700, 709, 718, 756-757, 764, 768, 771, 786-792, 794-796, 798-800, 803-806, 809, 812, 814, 818, 821, 823, 831, 834.

crăp, sparg, despíc: 695.

sparg, crăp, [k] crap: 699.

sparg, crap: 701-702, 793, 797, 815-817, 819-820, 824-825, 827, 832-833, 856.

despíc, crăp: 708.

taįᵘ, crăp: 713.

dișḱíc, [ʚ] crăp: 726.

diskíc: 729, 751, 753-754.

dispic saų crăp: 731.

îl țăndăréscu, îl crăp: 736.

dișḱíc: 738, 875+: crăp.

deskícᵘ, crăp: 746.

dișḱícᵘ: 749.

taį, sparg: 762+: l-am cruntat, s-a crăpát puțín.

îl sparg, ~ despic, a pleznít, crăp: 772.

îl sparĝ [2], s-a crăpát [pf. c. 3]: 773.

îl spíntec, crăp: 775, 810.

îl croįésc, ~ sparg, crăp: 776, 778.

îl spíntec, l-am crăpát: 779.

crestézį, sparĝ [2], crăp: 780.

îl taį, spíntec, crăp: 781.

croįésc, sparg, pleznésc, l-am crăpát: 782.

spintecát saų spart, crăp: 784.

taį, crăp: 811, 813, 826.

spargᵘ: 828+ [D] „crăp nu se zice; lemnul crápă când dai cu toporul“.

sparĝ [2], despíĉ [2], crap: 829.

taį, sparg, crap: 830.

[Continuare la harta nr. 423].

Note la hartă:

II. 698: coclḗte dă alún; -cléțį „4-5 alune într-o singură legătură“.

699: „când sunt mai multe alune la un loc“.

710: cu alúnă la „buchet de alune sau nuci“.

715: „și la nuci“.

768: niĉ įo nu ștu cîn înflorḗște įel.

794: „un dudoi care nu face dude, [rînza este] ca duda, dar nu e bună, e fálșă“.

810: „floare de dud, care nu face dude“.

877: cam gălbiĉọásă, în gălbúį atínĝẹ.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

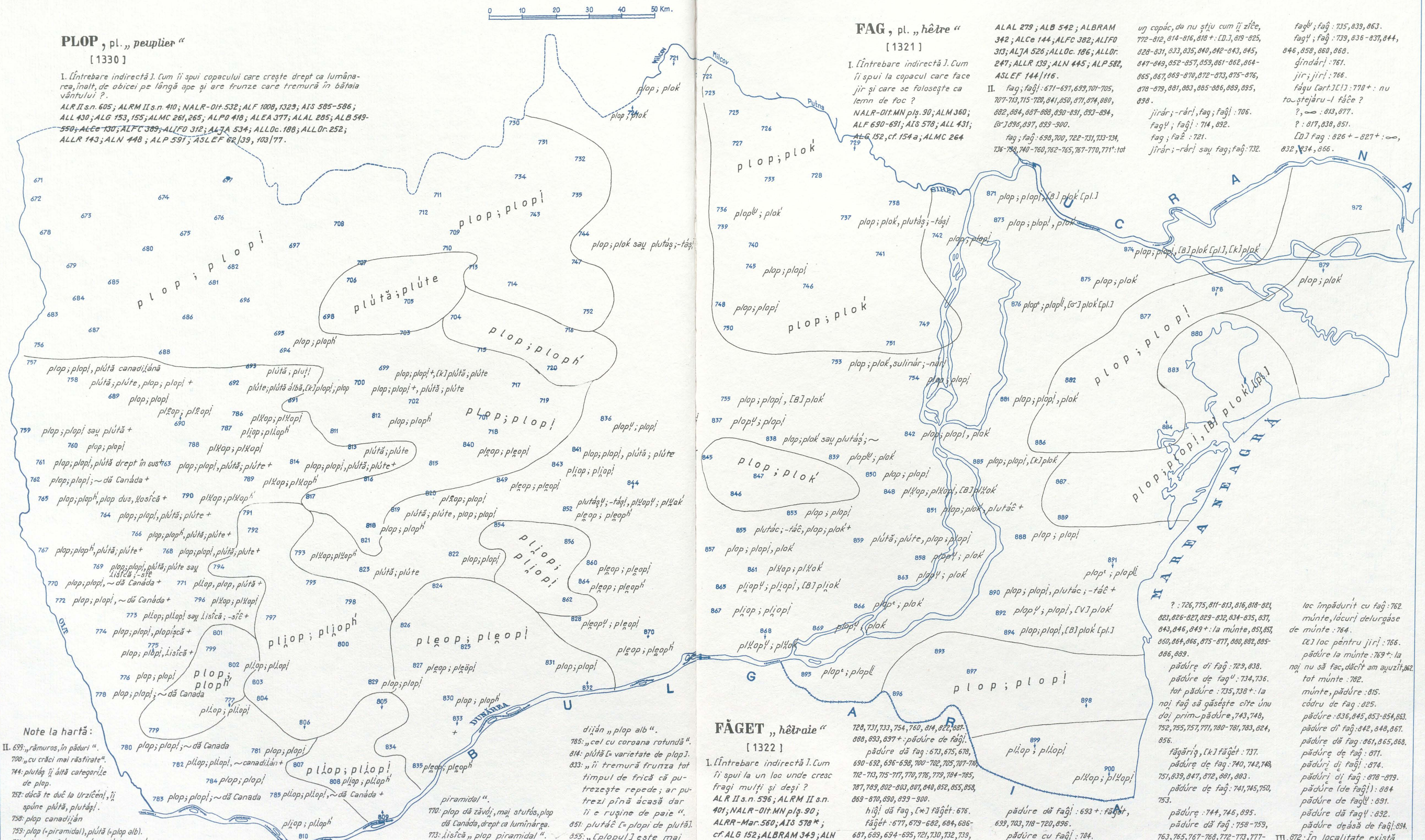

PLOP, pl. „peuplier"

[1330]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui copacului care crește drept ca lumânarea, înalt, de obicei pe lângă ape și are frunze care tremură în bătaia vântului ?.

ALR II s.n. 605; ALRM II s.n. 410; NALR-Olt. 532; ALF 1008, 1329; AIS 585-586; ALL 430; ALG 153, 155; ALMC 261, 265; ALPO 418; ALEA 377; ALAL 285; ALB 549-550; ALCe 130; ALFC 389; ALIFO 312; ALJA 534; ALLOc. 188; ALLOr. 252; ALLR 143; ALN 448; ALP 591; ASLEF 62/39, 103/77.

Note la hartă:

II. 699: „rămuros, în păduri".
700: „cu crăci mai răsfirate".
744: plutáș îi áltă categorile de plop.
752: dácă te duĉ la Urziĉéni, îi spúne plútă, plutáși.
758: plop canadiján
759: plop (= piramidal), plútă (= plop alb).
761: plop-cu frúnza máre, plútă-cu frúnză mică [piramidal].
762, 772, 783: „piramidal".
763, 764, 766, 771: plútă „plop piramidal".
765: plop dus „dirijat în sus", ḽosîcă „varietate de plop".
768: plop „canadian", plútă „plop piramidal".
770: plop dă závọi, mai stufós, plop dă Canáda, drept ca lumînárea.
773: ḽisîcă „plop piramidal".
774: plopișcă „plop alb".
775: ḽisîcă „plop alb".
782: pḽop „piramidal", ~ canadiján „plop alb".
785: „cel cu coroana rotundă".
814: plútă [= varietate de plop].
833: „îi tremură frunza tot timpul de frică că putrezește repede; ar putrezi pînă ácasă dar îi e rușine de paie".
851: plutáĉ [= plopi de plută].
855: „[plopul] este mai scund și rămuros".
891: plutác „varietate de plop".

FAG, pl. „hêtre"

[1321]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la copacul care face jir și care se folosește ca lemn de foc ?

NALR-Olt. MN pls. 90; ALM 360; ALF 690-691; AIS 578; ALL 431; ALG 152, cf. 154 a; ALMC 264; ALAL 279; ALB 542; ALBRAM 342; ALCe 144; ALFC 382; ALIFO 313; ALJA 526; ALLOc. 186; ALLOr. 247; ALLR 139; ALN 445; ALP 582, ASLEF 144/116.

II. fag; faĝi: 671-697, 699, 701-705, 707-713, 715-720, 841, 850, 871, 874, 880, 882, 884, 887-888, 890-891, 893-894, [G] 896, 897, 899-900.

fag; faĝ: 698, 700, 722-731, 733-734, 736-738, 740-760, 762-765, 767-770, 771+: tot un copác, da nu știu cum îi zíce, 772-812, 814-816, 818+: [D.], 819-825, 828-831, 833, 835, 840, 842-843, 845, 847-849, 852-857, 859, 861-862, 864-865, 867, 869-870, 872-873, 875-876, 878-879, 881, 883, 885-886, 889, 895, 898.

jirár; -rári, fag; faĝi: 706.
fagᵘ; faĝi: 714, 892.
fag; faẑ: 721.
jîrár; -rári sau fag; faĝ: 732.
fagᵘ; faĝ: 735, 839, 863.
fagᵘ; faĝ: 739, 836-837, 844, 846, 858, 860, 868.
ĝindári: 761.
jir; jiri: 766.
fágu [art.] [!]: 770+: nu to‿ștejáru-l fáĉe ?
?, ∞: 813, 877.
?: 817, 838, 851.
[D] fag: 826+-827+: ∞, 832, 834, 866.

FĂGET „hêtraie"

[1322]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la un loc unde cresc fragi mulți și deși ?

ALR II s.n. 596; ALRM II s.n. 401; NALR-Olt. MN pls. 90; ALRR-Mar. 560; AIS 578*; cf. ALG 152; ALBRAM 349; ALN 445*; ASLEF 127.

II. pădure de fag: 671-672, 674, 683+: făĝet, 688, 711, 724-725, 727-728, 731, 733, 754, 760, 814, 822, 887-888, 893, 897+: pădúre de fáĝi.

pădúre dă fag: 673, 675, 678, 690-692, 696-698, 700-702, 705, 707-710, 712-713, 715-717, 770, 776, 779, 784-785, 787, 789, 802-803, 807, 840, 852, 855, 858, 869-870, 890, 899-900.

hiĝi dă fag, [*] făĝét: 676.
făĝét: 677, 679-682, 684, 686-687, 689, 694-695, 721, 730, 732, 739, 747, 756, 774, 817, 833, 859, 873+: [știe cuvântul din Moldova].
făĝiș: 685, 722.
pădúre dă faĝi: 693+: făĝet, 699, 703, 718-720, 896.
pădúre cu faĝi: 704.
pădúre dă jir, ~~jirári: 706.
pădúre di fagᵘ: 714.
pîlc dẹ faĝ: 723.
?: 726, 775, 811-813, 816, 818-821, 823, 826-827, 829-832, 834-835, 837, 843, 846, 849+: la múnte, 851, 857, 860, 864, 866, 875-877, 880, 882, 885-886, 889.
pădúrẹ di faĝ: 729, 838.
pădúre dẹ fagᵘ: 734, 736.
tot pădúre: 735, 738+: la noi fag să găsẹ́ște cîte únu doi prim‿pădúrẹ, 743, 748, 752, 755, 757, 771, 780-781, 783, 824, 856.
făgăriș, [k] făĝét: 737.
pădúrẹ dẹ fag: 740, 742, 749, 751, 839, 847, 872, 881, 883.
pădúre dẹ faĝ: 741, 745, 750, 753.
pădúrẹ: 744, 746, 895.
pădúre dă faĝ: 758-759, 763, 765, 767-768, 772-773, 777-778, 786, 788, 790-801, 804-806, 808-810, 828, 841, 844, 850, 898.
plantáțiḽe dă ĝindári: 761.
loc împădurit cu faĝ: 762.
múnte, lócuri delurḁ́se de múnte: 764.
[E] loc péntru jíri: 766.
pădúre la múnte: 769+: la noi nu să fac, dăcît am auzît, 862.
tot múnte: 782.
múnte, pădúre: 815.
códru de fag: 825.
pădúre: 836, 845, 853-854, 863.
pădúre dî faĝ: 842, 848, 867.
pădúrẹ dă fag: 861, 865, 868.
pădúrẹ dẹ fag: 871.
pădúri di faĝi: 874.
pădúri di faĝ: 878-879.
pădúre (de faĝ!): 884
pădúre de fagᵘ: 891.
pădúre dă fagᵘ: 892.
pădúre deásă de faĝi: 894.

III. 872: În localitate există două specii de plop: tremurător și de Canada.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

SALCIE, pl. „saule"

[1332]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la copacul care crește, de obicei, pe ngă ape; are crengile subțiri, lungi (aplecate în jos)? ALR II s.n. 606; ALRM II s.n. 431, cf. 411; NALR-Olt. 533; ALF 1196; AIS 600; ALPY 447*; ALG 125-126; ALMC 268; ALEA 376; cf. ALC 1265; ALAL 287; ALB 551-552; ALBQ AM 360; ALCe 133; ALFC 393; ALIFO 315*; ALJA 531; ALLOc. 190-191; ALLOr. 254-255; ALLR 145; ALN 449; ALP 594; ASLEF 113-87.

Note la hartă:

II. 691, 702: „pentru coșuri".
695: „mai mică, pentru împletit e folosită mai mult".
700: „pe marginea gîrlei, mai joasă, pentru împletituri".
714: „pentru împletit".
715: sálĉiḙe „cenușie la culoare"; rikítă „roșie, galbenă, se mlădie".
720: „mai galbenă".
812: rikítă, rekítă; -kíțị.
834: sălcóị.
862: zălóg; -lóĝ [= varietate de salcie, mai măruntă, cu trunchiul strâmb].
898: răkítă „salcie mai mică și mai deasă".

FRASIN, pl. „frêne"

[1331]

I. [Întrebare indirectă]. Afară de brad, stejar, fag, plop, ce copac mai cunoști care crește înalt, are coaja cenușie și lemnul tare și bun de lucrat? NALR-Olt. MN, plș. 91; ALM 143; ALF 611; AIS 588; ALL 429; ALG 157; ALPO 257; ALAL 283; ALB 541; ALBRAM 340; ALFC 380; ALIFO 313*; ALJA 527; ALLOr. 258; ALLR 142; ALP 585; ASLEF 127.

II. frásin; frásinị: 671-672, 675-679, 682-683, 686-687, 689-694, 696-699, 701-704, 707, 710-711, 716-718, 722, 724-758, 760-761, 763-765, 768-769, 771, 776-777, 779, 781-810, 812, 814, 815+: „cel mai des lemn și mai tare, se folosea la trăsuri; arde bine și ud; lui i-a fost rușine de pădure, că altfel se aprindea singur", 817-820, 822+: „se fac din el paturi de armă; e un lemn mai dulce de lucrat", 823-829, 831, 833-834, 849, 853, 856-857, 860, 863-864, 867, 870, 874-877, 880, 882, 883+: mᵘ̯ojdreán; -drénị „frasin de pietriș, de stepă", 885-887, 889-890, 893, 894+: [R] frásen; frásenị, 895, 897-898, 900.

frásăn; frásenị: 673.

frásen; frásenị: 674, 680-681, 688, 695, 700, 705-706, 708-709, 712-715, 719-720, 816, 832, 838, 840-841, 843, 852, 854-855, 859, 862, 869, 872, 899.

frásîn; frásînị: 684, 721, 723, 759, 762, 766-767, 770, 772-775, 778, 780.

frásen; frásinị: 685, 861.

frásin; frásenị: 811.

frásen; frásenị: 813, 839, 842, 845-848, 850-851, 866.

frásîn; frásinị: 821.

frásin; frásinị: 830, 873, 884, 888, 891.

frásinᶩ; frásinị: 835+: ∞

frásinʸ; frásinị: 836.

frásenʸ; frásenị: 837, 844, 858, 868.

frásenʸ; frásenị: 865, 892.

frásĕn; frásĕnị: 871.

frásîn; frásînị: 878.

frásân; frásinị: 879.

frásen; frásenị: 881.

[V] mᵘ̯ojdreán; -drénị, mᵘ̯oșịdreán; -drénị, [R] frásin; frásenị: 896.

RUNC, pl.

(les sens du mot runc)

[1326]

I. [Întrebare directă], [D.]. La ce ziceți runc? NALR-Olt. MN, plș. 91.

II. ruŋc; rúŋcurị „nume de loc": 671-673, 678, 682+: éste un múnte pășunătór de vite; și o vále este numită ruŋc, 685, 702+: „pădure de frasin, stejar, carpen, ulm", 723+: avém un sat cu numele de Rúŋcu, 725: ruŋc nu ziĉem, decît că avém o comúnă Rúŋcu, 727+: ịéste comúna Rúŋcu, 733+: ịésti un‿sat Rúŋcu, sus la deal, 735+: ruŋc am auzít că-ị un sat péste múnte, 744+: rúŋcu ịe númele únuị sat. L-avém aĉí, 814.

ruŋc; rúŋcurị, „la leuca carului": 671-672, 679, 683-684, 765+: [*] ruŋc „era legătura leucii cu loitra".

#: 674, 677, 680-681, 686-687, 690, 692-701, 703-705, 708-709, 711-715, 717-720, 722, 724, 726+: ruŋc nu prea să ziĉe, 729-731, 736-739, 741-743, 746-761, 763, 768, 771-788, 791, 794, 796-798, 782-812, 815-818, 820-821, 823-834, 836-849, 852-875, 876+: „e o comună Runcu în județul Constanța.", 877-900.

?: 675-676, 688-689, 691, 706-707, 710, 716, 721, 728, 732, 734, 740, 745, 789-790, 792-793, 795, 799-781, 819, 822, 850-851.

ruŋc: 762+: ca un fel dă vịță americánă, cáre s-agáță pîn tufánị, 764+: pom luŋg îm‿pădúre; să ridică pe pom ca vița de vie; la cápu lăstáruluị fáĉe um‿bukét, 766+: ịéste o pădúre Rúŋcu și comúnă, 767+: [*] ịe um‿pom la múnte, 769+: tot un pom, la múnte; nu l-am văzút, 770+: ịe o comúnă spre Drăgășánị, dă únde ịeị‿dî la Ruŋc.

arúŋc o piátră: 813.

arúŋcă! [imperat.]: 835.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

MĂCEȘ, „églantier“
[1335]

I. [Intrebare indirectă]. Cum îi spuneți la acela care seamănă cu trandafirul, are flori albe ori roșii și face fructe roșii, cu semințe păroase înăuntru?

ALR II s.n. 630; ALRM II s.n. 435; NALR-Olt. 535; ALRR-Mar. 563; ALF 68; 452; AIS 604-605; ALL 455-456; ALG 173, cf. 171; ALMC 214, 216; ALPO 14; ALWI 84; ALA 836; ALEA 310, cf. 312; ALC 145, cf. 862, 881; ALCo 114, 535; ALAL 346; ALB 810; ALBRAM 356, 358; cf. ALCB 751; ALCe 87; ALIFO 297; ALJA 543, 545; ALLOc. 140; ALLOr. 202; ALLR 87; ALN 464; ALP 600; ASLEF 102.

Note la hartă:

II. 683: ịéste și rug de múre.
691, 715: „fructul rugului“.
734: cîrĉumár „din cauză că are niște agățători ca cârciumarul“ [!].
757: frúctu = măĉéșĕ sau ĝorĝíne.
803: „buruiană mică; crește pe deal, face o floare ca trandafirul, înflorește și se scutură în aceeași zi“.
825: „face măĉéșe“.
830: [fructul]: măĉẹ́așă; -ĉéșe.
875: zarbŭoyíță; -yíțe „măceașă“.
876: măĉéș; -ĉéșị „are fructul sub formă de cireașă mică cu sâmbure“.
878: măĉịéșă; -ĉịéș „măceașă“.
882: [fructul] măĉáșă; -éșị.
883: măĉịúș; ~ „arbust cu fructe sub formă de boabă rotundă, care n-au perișori în interior“.
891: Subiectul scrie măcieșu [sg. neart.].
893: [fructul] răsúră; -súrị.

SALCÂM, pl. „robinier“
[1334]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la copacul acela cu lemnul tare și cu flori albe și mirositoare primăvara, din care albinele fac miere?

NALR-Olt. 534; ALRR-Mar. 562; ALM 263; ALF 1749; AIS 594; ALC 13; ALAL 284; ALB 540; ALFC 390; ALJA 535; ALN 441*; ALP 586; ASLEF 102.

II. salcî́m; -cî́mị: 671-697, 698+: ŭo h'i mai zis cî́te únu salcî́mp, 699, 701-715, 716+: [*] salcî́mp, 718, 730-732, 734-735, 740, 742-743, 745, 747, 751, 754-756, 757+: la múnte-acáțị, 758-768, 770-775, 777-811, 814-818, 820-827, 829, 831, 833-835, 838-841, 843, 847, 849-850, 853, 856-857, 859, 861-862, 864, 867, 870, 872, 876-878, 880, 882-888, 891, 895-896, 897+: salcî́m țepós [în Muntenia: țecár], 898-900.

salcî́mp; -cî́mph: 700, 852.

salcî́mp; -cî́mpĭ: 717, 719-720, 748, 750.

salcî́m; -cî́ń: 721-727, 728+: într-áltă párte le zíĉe malínị, 729, 733, 736-739, 741, 744, 746, 749, 752-753, 836, 845-846, 858, 860, 863, 869, 873, 875.

salcî́m; -cî́mị și páltin; páltinị: 769.

salcî́m; -cî́mị, dafín; -fínị: 776.

salcî́m; -cî́mbị: 812.

salcî́m; -cî́mbị: 813.

salcî́mb; -cî́mbị: 819, 832, 854.

salcî́mbŭ; -cî́mbị: 828.

salcî́mb; -cî́mbị: 830.

salcî́mŭ; -cî́ń: 837, 866, 868.

salcî́m; -cî́mị, -cî́ń: 842, 851, 855, 865, 879.

salcî́mbŭ; -cî́ŋg: 844.

salcî́mb; -cî́mbị, [B] -cî́ŋg: 848.

salcắm, -cấm; -cấmị: 871.

salcấm; -cấmị: 874.

salcî́m; -cî́mị, [B] -cî́ń: 881, 889, 894.

salcî́m; -cî́mị: 890+: ŭoțețár; -țárị „copac cu lemnul neted, care face flori galbene, ĉorkinoáse“.

salcî́mŭ; -cî́mị, [V] -cî́ń: 892.

salcî́m; -cî́mị, -cî́ń, [B] salcî́mb; cî́mbị: 893.

TEI, „tilleul“
[1333]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la copacul care face flori galbene, mirositoare și din care se face ceai?

WLAD 12, 60; NALR-Olt. MN, plș 91; ALF 1303; AIS 580; ALL 430*; ALMC 265; ALB 544; ALCe 129; ALFC 384; ALIFO 314*; ALLOc. 187; ALLOr. 258; ALLR 140; ALN 445*; ASLEF 120.

II. teị: 671-711, 715-716, 720-827, 829-836, 838, 840-843, 845-846, 849-854, 856-862, 864, 867, 871, 874-879, 881, 883-891, 893, 895-897, 900.

teịŭ: 712-713, 839, 844, 847, 855, 865, 868-869.

teịŭ: 714, 717-719, 837, 863, 866, 892.

téịŭ: 828.

tᵉeịŭ: 848.

tịeị: 870.

tʸeị: 872, 880, 882, 894, 898.

tʸeịŭ: 873.

teịŭ, teị: 899.

Continuare de la harta nr. 420.

l-an‿tăịát [pf.c.], crap: 835.
dăsk'íc'ŭ: 837.
desk'íc în dóo, crăp: 839.
crăpŭ: 844, 846, 865, 868.
dășk'íc, crăp: 851.
dăsk'íc, crăp: 858.
crăpŭ: 863.
dășk'íc'ŭ; crăpŭ: 866.
despíc: 871.
dịsk'íc: 873, 878-879.
taị, sparg sau crăp: 874.
despíc și desk'íc: 880.
despíc, [B] desk'íc: 883+: taị, sparg.
crăp, dispíc: 884.
despíc: 885.
dịspíc, crăp: 887-888.
dășpíc, crăp: 890.
despícŭ: 891.
crăpŭ; dășk'ícŭ: 892.
dășpíc: 893.
crăp, dăsk'íc, [R]-píc: 894.
dășpíc, [B]-k'íc: 895.
crăp sau dăsk'íc: 896.
sparg, despíc: 897+: „spargem butucii, despicăm lemnele mai subțiri, în lung“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

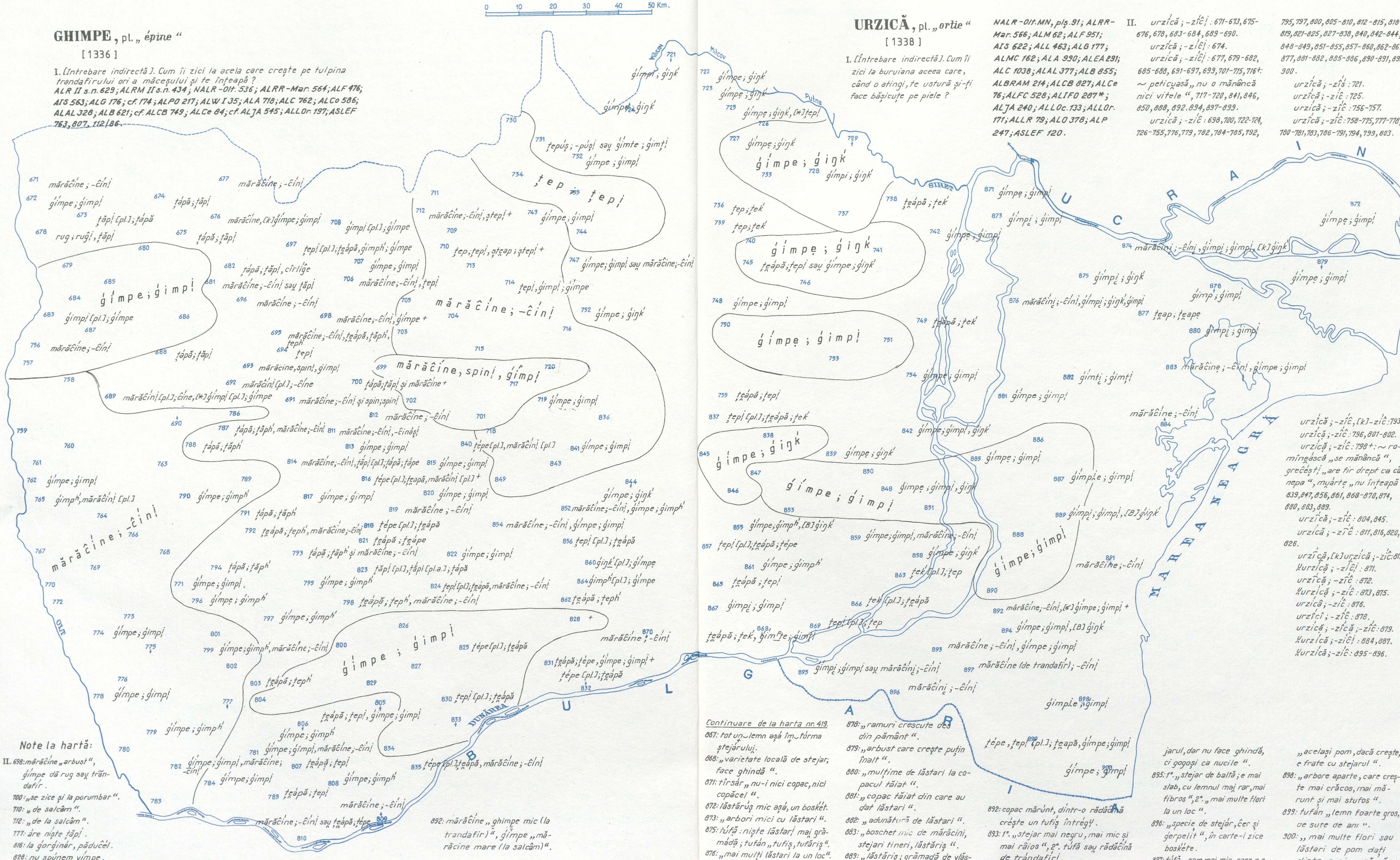

GHIMPE, pl. „épine"

[1336]

I. [Intrebare indirectă]. Cum îi zici la acela care crește pe tulpina trandafirului ori a măceșului și te înțeapă?
ALR II s.n. 629; ALRM II s.n. 434; NALR-Olt. 536; ALRR-Mar. 564; ALF 476; AIS 563; ALG 176; cf. 174; ALPO 217; ALW I 35; ALA 718; ALC 762; ALCo 586; ALAL 328; ALB 621; cf. ALCB 749; ALCe 84; cf. ALJA 545; ALLOr. 197; ASLEF 763, 807, 112/86.

Note la hartă:

II. 698: mărăĉine „arbust", ǵimpe dă rug sau trandafir.
700: „se zice și la porumbar".
710: „de salcâm".
712: „de la salcâm".
777: are niște țăpi.
816: la ǵorǵinár, păduĉél.
828: nu spúnem vimpe.
831: ǵimpe dă salcîm.

892: mărăĉine „ghimpe mic (la trandafir)", ǵimpe „mărăcine mare (la salcâm)".

URZICĂ, pl. „ortie"

[1338]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la buruiana aceea care, când o atingi, te usturǎ și-ți face bășicuțe pe piele?

NALR-Olt. MN, pls. 91; ALRR-Mar. 566; ALM 62; ALF 951; AIS 622; ALL 463; ALG 177; ALMC 162; ALA 990; ALEA 291; ALC 1038; ALAL 377; ALB 855; ALBRAM 214; ALCB 827; ALCe 76; ALFC 528; ALIFO 287*; ALJA 240; ALLOc. 133; ALLOr. 171; ALLR 79; ALO 378; ALP 247; ASLEF 120.

II. urzîcă ; -zîĉi : 671-673, 675-676, 678, 683-684, 689-690.
urzîcă ; -zîĉi : 674.
urzícă ; -zîĉi : 677, 679-682, 685-688, 691-697, 699, 701-715, 716+: ~ peticuasă „nu o mănâncă nici vitele", 717-720, 841, 846, 850, 888, 892, 894, 897-899.
urzícă ; -zîĉ : 698, 700, 722-724, 726-755, 776, 779, 782, 784-785, 792, 795, 797, 800, 805-810, 812-815, 818-819, 821-825, 827-838, 840, 842-844, 848-849, 851-855, 857-860, 862-867, 877, 881-882, 885-886, 890-891, 893, 900.
urzîcă ; -zîś : 721.
urzîcă ; -zîĉ : 725.
urzícă ; -zîĉ : 756-757.
urzîcă ; -zîĉ : 758-775, 777-778, 780-781, 783, 786-791, 794, 799, 803.
urzîcă ; -zîĉ, [k]-zîĉ : 793.
urzîcă ; -zîĉ : 796, 801-802.
urzícă ; -zîĉ : 798+: ~ romîneáscă „se mănâncă", greĉéști „are fir drept ca cânepa", muárte „nu înțeapă"; 839, 847, 856, 861, 868-870, 874, 880, 883, 889.
urzîcă ; -zîĉ : 804, 845.
urzícă ; -zîĉ : 811, 816, 820, 826.
urzîcă, [k]urzícă ; -zîĉ : 817.
ŭurzîcă ; -zîĉi : 871.
urzîcă ; -zîĉ : 872.
ŭurzícă ; -zîĉ : 873, 875.
urzícâ ; -zîĉ : 876.
urzîcî ; -zîĉ : 878.
urzícă ; -zîcă ; -zîĉ : 879.
ŭurzícă ; -zîĉi : 884, 887.
ŭurzícă ; -zîĉ : 895-896.

Continuare de la harta nr. 419.
867: tot un lemn așá îm fórma stejárului.
868: „varietate locală de stejar; face ghindă".
871: tîrsár „nu-i nici copac, nici copăcel".
872: lăstărúș mic așá, un boskét.
873: „arbori mici cu lăstari".
875: túfă: niște lăstari mai grămádă; tufán „tufiș, tufăriș".
876: „mai mulți lăstari la un loc".
877: „copac tăiat cu un pui crescut".
878: „ramuri crescute des din pământ".
879: „arbust care crește puțin înalt".
880: „mulțime de lăstari la copacul tăiat".
881: „copac tăiat din care au dat lăstari".
882: „adunătură de lăstari".
883: „boschet mic de mărăcini, stejari tineri, lăstăriș".
889: „lăstăriș; grămadă de vlăstari".
892: copac mărúnt, dintr-o rădăcină créște un tufiș întrégu.
893: 1°. „stejar mai negru, mai mic și mai râios", 2°. túfă sau rădăĉină de trándafiri.
894: „arbore mărunt, înrudit cu stejarul, dar nu face ghindă, ci gogoși ca nucile".
895: 1°. „stejar de baltă; e mai slab, cu lemnul mai rar, mai fibros", 2°. „mai multe flori la un loc".
896: „specie de stejár, ĉer și ǵerpelit", în carte-i zice boskéte.
897: túfă „pom mai mic, care n-a avut creștere bună", tufán „același pom, dacă crește; e frate cu stejarul".
898: „arbore aparte, care crește mai crăcos, mai mărunt și mai stufos".
899: tufán „lemn foarte gros, de sute de ani".
900: „mai multe flori sau lăstari de pom dați dintr-o singură rădăcină".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 425

PĂTLAGINĂ, pl. „plantain"
[1337]

I. [Intrebare indirectă]. Cum îi zici la buruiana care crește prin grădină și ale cărei frunze se pun pe rană ca să o vindece? (Chest. Fig. 31).

ALR II s.n. 650; ALRM II s.n. 465; NALR-Olt. 537; ALLR-Mar. 565; ALF 1027; AIS 633; ALG 189; ALMC 161; ALEA 294; ALAL 375; ALB 849; ALBRAM 232; ALCB 815; ~~ALEC 535~~; ALLOr. 162; ALP 243.

BOBOC (de floare), pl. „bouton (de fleur)"
[1339]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spuneți la o floare care n-a înflorit, care nu s-a deschis încă?

ALR II s.n. 660; ALRM II s.n. 478; NALR-Olt. 538; ALRR-Mar. 567; ALF 1472, 1770; AIS 1358; ALC 296; ALCo 218; cf. ALCB 702; ASLEF 764/565.

II. bobóc; -bóĉ!: 671-673, 675-681, 683, 685-689, 691-697, 699, 701-717, 719-720, 841, 850, 871, 888.
bobóc, floáre îmbobocîtă: 674, 682, 690, 718.
bobóc, a͜mbobocît: 684.
bobóc; -bóĉ: 698, 700, 722-726, 728-734, 736-737, 739, 745-758, 759+: ~ dă floáre, 760, 761+: îmbobocîtă, 762-765, 766+: îmbobocîtă, 767-776, 777+: ~ dă floáre, 778-785, 807, 811-827, 829, 831-835, 838-840, 843, 845, 849, 851, 853-854, 856-857, 860, 862, 864, 866-867, 877, 881-882, 885-886, 890-891, 899.
bobóc; -bóŝ: 721.
bubóc; -bóĉ: 727, 738, 740, 872.
bobócᵘ; -bóĉ: 735, 869.
bọbóc; -bóĉ: 741-744.
bᵘobᵘóc; -bᵘóĉ: 786-790, 793-799, 803-806, 808-810, 848, 852, 861, 875, 879, 889, 898.
bᵘọbᵘóc; -bᵘóĉ: 791-792, 800, 802.
bᵘobuléț; -léțẹ: 801.
?, [D] bobócụ; -bóĉ: 828.
bobocél; -ĉéị: 830.
bobócᵘ; -bóĉ: 836-837, 844, 846+: nu s-a dăzgịᵘocátᵘ, 863, 865.
bobᵘóc; -bᵘóĉ: 842, 847, 855, 859, 870.
bobᵘócᵘ; -bᵘóĉ: 858, 868.
bᵘobóc; -bóĉ: 873, 893+: dă floáre, 896, 900.
bᵘobᵘóĉ; -bᵘóĉ!: 874, 887, 894.
bọbóc; bọbóĉ: 876.
bụbóc, bọbóc; -bóĉ!: 878.
bọbóc; -bóĉ!: 880.
bᵘobóc dẹ floáre; -bóĉ ~~: 883.
bᵘobóc; -bóĉ!: 884, 897+: de floáre, nu de gîscă.
bᵘobócᵘ; -bóĉ: 892, 895.

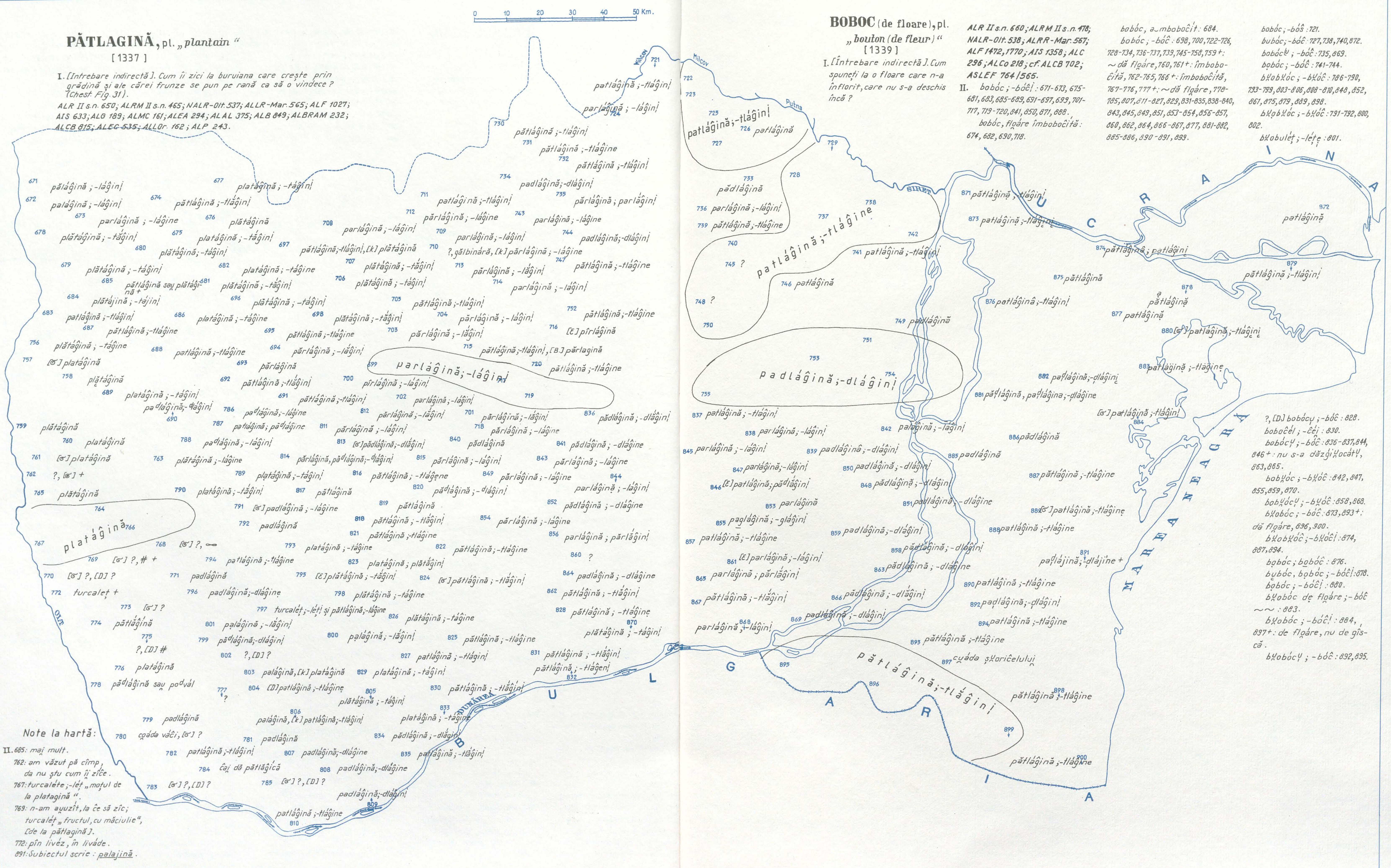

Note la hartă:

II. 685: mai mult.
762: am văzut pă cîmp, da nu ștu cum îi zîĉe.
767: turcaléte; -léț „moțul de la platagină".
769: n-am auzît, la ĉe să zîc; turcaléț „fructul, cu măciulie", [de la pătlagină].
772: pîn livéz, în liváde.
891: Subiectul scrie: palajină.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

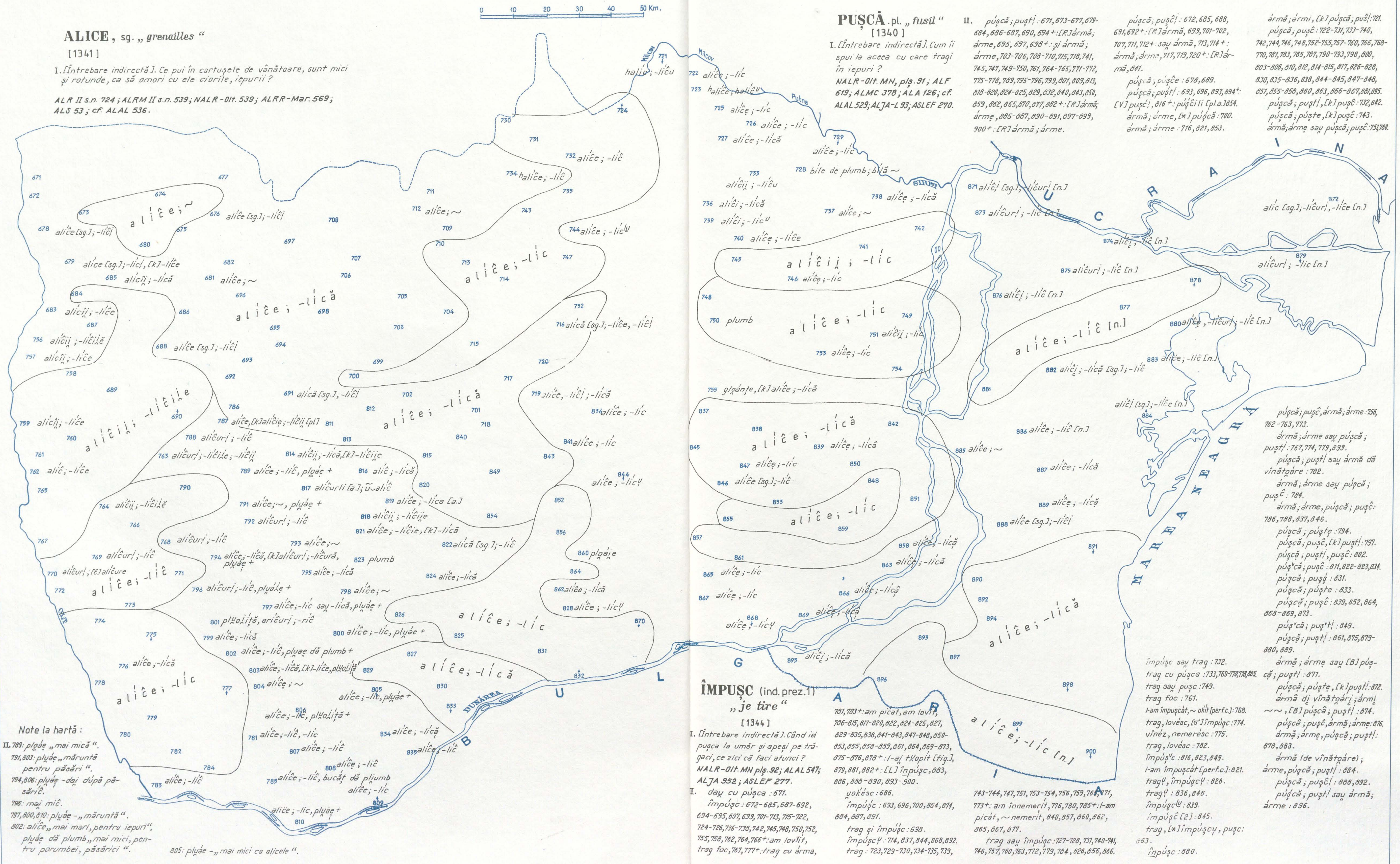

ALICE, sg. „grenailles"

[1341]

I. [Întrebare indirectă]. Ce pui în cartușele de vânătoare, sunt mici și rotunde, ca să omori cu ele ciorile, iepurii?

ALR II s.n. 724; ALRM II s.n. 539; NALR-Olt. 539; ALRR-Mar. 569; ALS 53; cf. ALAL 536.

Note la hartă:

II. 789: plọáẹ „mai mică".
791, 803: plụáẹ „măruntă pentru păsări".
794, 806: plụáẹ - daị dúpă păsăríĉ.
796: maị miĉ.
797, 800, 810: plụáẹ - „măruntă".
802: alíĉe „mai mari, pentru iepuri", plụáẹ dă plumb „mai mici, pentru porumbei, păsărici".
805: plụáe - „mai mici ca alicele".

PUȘCĂ .pl. „fusil"

[1340]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea cu care tragi în iepuri?

NALR-Olt. MN, plș. 91; ALF 619; ALMC 378; ALA 126; cf. ALAL 529; ALJA-L 93; ASLEF 270.

II. púșcă; puștị: 671, 673-677, 679-684, 686-687, 690, 694+: [R.] ármă; árme, 695, 697, 698+: și ármă; árme, 703-706, 708-710, 715, 718, 741, 745, 747, 749-750, 761, 764-765, 771-772, 775-778, 789, 795-796, 799, 801, 809, 813, 818-820, 824-825, 829, 832, 840, 843, 850, 859, 862, 865, 870, 877, 882+: [R] ármă; ármẹ, 885-887, 890-891, 897-899, 900+: [R] ármă; árme.

púșcă, pușĉị: 672, 685, 688, 691, 692+: [R] ármă, 699, 701-702, 707, 711, 712+: saụ ármă, 713, 714+: ármă; árme, 717, 719, 720+: [R] ármă, 841.

púșcă, púșĉe: 678, 689.

púșcă; puștị: 693, 696, 893, 894+: [V] pușc̗ị, 816+: púșĉili [pl.a.] 854.

ármă; árme, [*] púșcă: 700.

ármă; árme: 716, 821, 853.

ármă; ármi, [k] púșcă; pușŝị: 721.

púșcă; pușĉ: 722-731, 733-740, 742, 744, 746, 748, 752-755, 757-760, 766, 768-770, 781, 783, 785, 787, 790-793, 798, 800, 803-808, 810, 812, 814-815, 817, 826-828, 830, 835-836, 838, 844-845, 847-848, 851, 855-858, 860, 863, 866-867, 881, 895.

púșcă; puștị, [k] pușĉ: 732, 842.

púșcă; púște, [k] pușĉ: 743.

ármă; ármẹ saụ púșcă; pușĉ: 751, 780.

púșcă; pușĉ, ármă; árme: 756, 762-763, 773.

ármă; árme saụ púșcă; puștị: 767, 774, 779, 899.

púșcă; puștị saụ ármă dă vînătọáre: 782.

ármă; árme saụ púșcă; pușĉ: 784.

ármă; árme, púșcă; pușĉ: 786, 788, 837, 846.

púșcă; púștẹ: 794.

púșcă; pușĉ, [k] puștị: 797.

púșcọ̆; puștị, pușĉ: 802.

púșᵛcă; pușĉ: 811, 822-823, 834.

púșcă; pușș̗: 831.

púșcă; púște: 833.

púșcọ̆; pușĉ: 839, 852, 864, 868-869, 873.

púșᵛcă; pușᵛtị: 849.

púșcọ̆; puștị: 861, 875, 879-880, 889.

ármọ̆; ármẹ saụ [B] púșcọ̆; puștị: 871.

púșcă; púștẹ, [k] puștị: 872.

ármâ dị vînătọárị; ármị ~ ~, [B] púșcâ; puștị: 874.

púșcâ; pușĉ, ármọ̆; ármẹ: 876.

ármọ̆; ármẹ, púșcọ̆; puștị: 878, 883.

ármă (de vînătọáre); árme, púșcă; puștị: 884.

púșcă; pușĉị: 888, 892.

púșcă; puștị saụ ármă; árme: 896.

ÎMPUȘC (ind. prez. 1) „je tire"

[1344]

I. [Întrebare indirectă]. Când iei pușca la umăr și apeși pe trăgaci, ce zici că faci atunci?

NALR-Olt. MN plș. 92; ALAL 547; ALJA 952; ASLEF 277.

II. daụ cu púșca: 671.

împúșc: 672-685, 687-692, 694-695, 697, 699, 701-713, 715-722, 724-726, 736-738, 742, 745, 748, 750, 752, 755, 758, 762, 764, 766+: am lovʸit, trag foc, 767, 777+: trag cu árma, 781, 783+: am picat, am lovit, 786-815, 817-820, 822, 824-825, 827, 829-835, 838, 841-843, 847-848, 850-853, 855, 858-859, 861, 864, 869-873, 875-876, 878+: l-aị tụopit [fig.], 879, 881, 882+: [L] înpúșc, 883, 886, 888-890, 893-900.

ụokésc: 686.

împúșc: 693, 696, 700, 854, 874, 884, 887, 891.

trag și împúșc: 698.

împúșcụ: 714, 837, 844, 868, 892.

trag: 723, 729-730, 734-735, 739, 743-744, 747, 751, 753-754, 756, 759, 765, 771, 773+: am înnemerit, 776, 780, 785+: l-am picát, ~ nemerit, 840, 857, 860, 862, 865, 867, 877.

trag saụ împúșc: 727-728, 731, 740-741, 746, 757, 760, 763, 772, 779, 784, 826, 856, 866.

împúșc saụ trag: 732.

trag cu púșca: 733, 769-770, 778, 885.

trag saụ pușc: 749.

trag foc: 761.

l-am împușcát, ~ okít [perf.c.]: 768.

trag, lovésc, [σ] împúșc: 774.

vînéz, nemerésc: 775.

trag, lovésc: 782.

împúșᵛc: 816, 823, 849.

l-am împușcát [perf.c.]: 821.

tragụ, împúșcụ: 828.

tragụ: 836, 846.

împúșcụ: 839.

împúșĉ [2]: 845.

trag, [*] împúșcụ, pușc: 863.

înpúșc: 880.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PRAF DE PUȘCĂ „poudre à canon"

[1342]

I. [Întrebare indirectă]. Ce se pune în cartușul de vânătoare ca să ia foc și să arunce alicele?

ALR II s.n. 948; ALRM II s.n. 763; NALR-Olt. 540; ALRR-Mar. 570; ALAL 536; ASLEF 399.

Note la hartă:

II. 715: așá-i̯ zíĉe‿limbáju nóstru.

874: „la pușca de vânătoare", barît „la glontele de război".

SĂGEATĂ, pl. „flèche"

[1343]

I. [Intrebare indirectă]. Când tragi cu arcul, ce pui în el? (IMIT.).

NALR-Olt. MN, plș. 92.

II. săĝ̑eátă; -ĝéț: 671-672, 678-680, 684-685, 687, 689.

săĝ̑i̯átă; -ĝéț: 673.

săĝ̑eátă; -ĝéți̯: 674-676, 681-682, 686, 688, 690, 695-697, 703, 705-708, 710, 713, 715, 717-718, 787, 790, 793, 795, 797-798, 801-807, 809, 818, 836, 840, 842-851, 853, 855+: ~ dă tréi̯ste, 856, 858-862, 864, 866-867, 870.

săĝ̑i̯átă; -ĝéți̯: 677, 711.

săĝ̑eátă; -ĝéte: 683, 698, 714, 786, 792, 808, 863.

săĝ̑eátă: 691, 704.

sprint „din lemn, fier": 692.

u̯o súlă, țeápă, silíngă: 693.

splíngă; splíngi̯: 694, 699, 701.

săĝ̑eátă; -ĝéți̯: 700, 709, 712, 716, 788, 794.

glonț dă lemn: 702.

súliță: 719.

u̯o tréstii̯e: 720.

săẑátă; -ẑéț: 721.

săĝátă; -ĝéți̯: 722, 724-730, 732-735, 737-743, 745-746, 749-752, 754, 757, 779, 782, 784-785, 825, 828, 833, 869, 881, 884, 886-888, 890, 892-893, 895-896, 899-900.

țăpúșă; -púș: 723.

súliță; súlițe sau săĝátă; -ĝéți̯: 731, 822.

țeápă; țek: 736.

țápă; țápe: 744.

săĝátă; -ĝéte: 747.

țeápă; țepi̯: 748.

țepúșă; -púși̯: 753.

țepúșă; -púșe: 755.

săĝátă; -ĝéț: 756, 758-768, 770-778, 877, 891.

sîmĉá; -ĉéle: 769.

țógli̯e; țóglii̯: 780.

țógii̯e; țógii̯: 781, 814.

săĝátă, țógii̯e; țógii̯: 783.

țăpúșă; -púși̯: 789+: [D] „am auzit dar nu știu ce e".

săĝeátă; -ĝéți̯: 791.

săĝeátă; -ĝéte, [*] spílcă; spilĉ: 796.

súliță; súlițe, săĝeátă; -ĝéți̯: 799.

țeápă; țépe, [σ] săĝeátă; -ĝéți̯: 800.

seĝeátă; -ĝéți̯: 810.

săĝeátă; -ĝéți̯: 811, 821, 823-824, 829, 831-832, 838, 854.

sprínggă; springĝ: 812, 820.

splínggă; splingĝ sau săĝeátă; -ĝéți̯: 813, 885, 894, [σ] 897, 898.

arcúș; -cúșuri̯: 815.

?, săĝátă: 816.

săĝeátă; -ĝéț: 817, 826.

splínggă; splingĝ: 819.

arcúș; -cúșuri̯, [D] săĝátă; -ĝéț: 827.

săĝeátă; -ĝéțli̯: 830.

?: 834.

glonț; gloánțe: 835+: „zice copiii".

săĝeátă; -ĝéți̯, țepúșa [a.]; -púșe: 837.

săĝátă; -ĝéți̯: 839, 868, 871, 876, 889.

súliță; súlițí̯: 841.

săĝeátă; -ĝéți̯: 852.

súliță; súlițe: 857.

săĝeátă; -ĝéte: 865.

săĝátă; -ĝéț: 872, 879.

săĝeátă; -ĝéți̯: 873, 875, 880+: [B] súliță; -lițe

săĝi̯átâ; -ĝi̯éț: 874.

sâĝátă; -ĝéț: 878.

seĝátă; -ĝéți̯: 882.

săĝeátă; -ĝéte, [k] -ĝéți̯: 883.

OCHESC (ind. prez. 1) „je vise"

[1345]

I. [Întrebare indirectă]. Înainte de a împușca, pui pușca la umăr și...? (GEST).

NALR-Olt. MN, plș. 92; ALRR-Mar. 568; cf. ALG 219; cf. ALMC 376; ALAL 537; ALJA 952; ASLEF 277.

II. okésc: 671, 673-674, 676, 680-681, 683-684, 687-689, 729, 814-816, 818, 820-822, 824, 831, 834.

u̯okésc sau i̯au la u̯ok: 672, 741, 796, 808.

u̯okésc: 675, 677-678, 682, 685, 690, 692, 695, 697, 701-708, 709+: i̯au la u̯oi̯k, 710, 712-713, 715-727, 730-735, 737-738, 742-750, 752-757, 759-778, 780-787, 790-791, 794, 797-798, 801-802, 804-807, 809-813, 817, 823, 832-833, 835, 838-841, 843, 848, 850-857, 859-862, 870, 872-887, 889-890, 893-894, 896-897, 899-900.

oi̯késc: 679.

împúșc: 686.

u̯oi̯késc: 691, 693+: i̯au la u̯oi̯k, 694, 696, 698, 700.

i̯au la u̯ok: 699, 711, 717, 719, 728, 740, 792, 803, 829, 846, 849, 867.

u̯okéscu̯: 714, 836, 844, 858, 863, 868, 891-892.

okéscu̯: 736, 739, 828.

i̯au línia de u̯okíre: 751.

i̯ei líni̯a u̯okíri [2], u̯okésc: 758.

ai̯ luat la u̯ok [2]: 779.

eau̯ la u̯ok: 788, 799.

eau̯ la u̯ok, [σ] u̯okéz: 789.

u̯okéz: 793, 795.

i̯au̯ la u̯ok, [σ] u̯okéz: 800.

u̯okésc: 819, 825, 842, 847, 864-865, 869.

oi̯késc: 826.

i̯au la ok, okéz: 827.

i̯au la ok, okésc: 830.

i̯au la u̯oku̯, u̯okéscu̯: 837, 866.

u̯okéști̯ [2]: 845.

i̯au la u̯ok ori̯ u̯okésc: 871, 888.

i̯au la u̯oklu̯ sau u̯okésc: 895.

u̯okli̯ésc: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GONACI, sg. „rabatteurs“

[1348]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spui la oamenii care, la vânătoare, alungă animalele sălbatice și le fugăresc în calea vânătorilor?

ALR II S.n. 727; ALRM II s.n. 541; NALR-Olt. 541; ALRR-Mar. 572.

Note la hartă:

II. 707: „ciocăne prin buturi, face gălăgie ca să sperie animalele, am fost la ciocăneálă.

777: ș-a loat șî bătăĭáșu.

806: crílă; críle „ceată de oameni“.

823: fácem bătălíie; fácem crílă [=grup] dă ŭamenĭ.

834: crílă [=grup de oameni] dă ŭúĭduĭe ĭépuri.

MISTREȚ, pl. „sanglier“

[1351]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la acela mare care se hrănește cu jir, cu ghindă și trăiește în pădure... carnea și slănina lui unii oameni le mănâncă?

ALR II s.n. 684; ALRM II s.n. 495; NALR-Olt. MN, plș. 92; ALRR-Mar. 573; ALF 1188; AIS 436*; ALG 15; ALMC 371; ALA 1057; ALEA 441; ALC 1105; ALAL 521; ALCe 1140; ALFC 737; ALIFO 450*; ALJA 958; ALLOc. 350; ALLOr. 442; ALLR 215; ALN 619*.

II. mistréț; ~: 671-673, 678-680, 683, 687, 690, 721, 757, 760, 878.

porc sălbátic: 673, 676, 682.

mistréț; -tréțĭ: 674-677, 685-686, 694, 704, 710-711, 716, 722, 725, 874, 882-883, 900+: sau pŭorc mistréț; pŭorĉ -tréțĭ.

porc mistréț; porĉĭ mistréțĭ: 681, 688, 692, 695-703, 705-709, 712-714, 717-720, 732, 877+: sau porc sălbátic, 894.

porc mistréț: 684, 689, 691, 693, 715+: sau sălbátic, 727, 783.

porc sălbátic; porĉ -bátiĉ: 723-724, 729, 737+: [*] ńistréț; -tréțĭ, 747, 785, 830, 850.

porc mistréț; porĉ -tréțĭ: 726, 728, 731, 733-735, 738-739, 742-743, 746, 748, 750-752, 755, 784, 807, 813-814, 821-823, 826, 829, 833, 840, 843, 845, 849, 851, 854, 856, 885-886, 889-890.

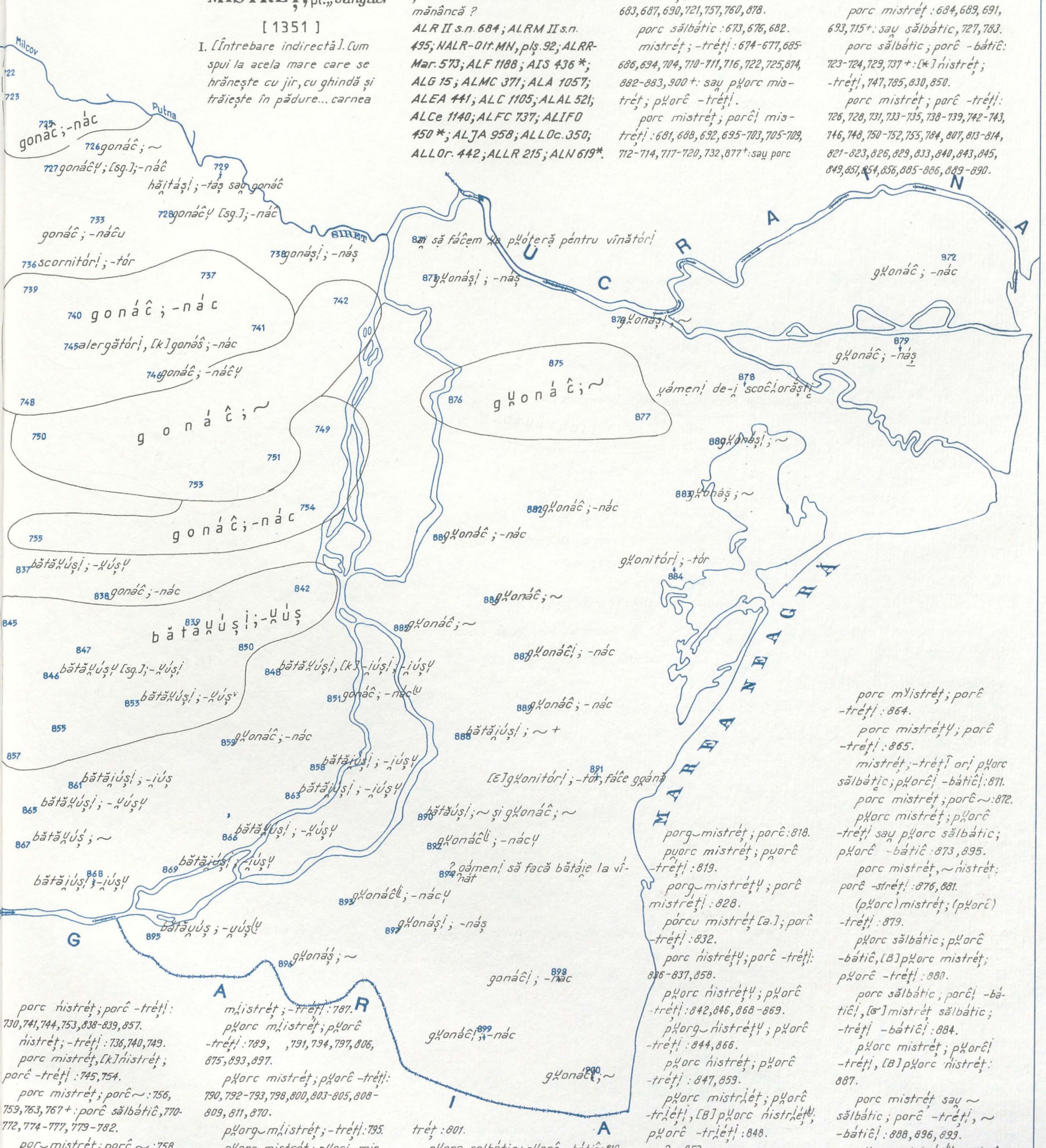

porc ńistréț; porĉ -tréțĭ: 730, 741, 744, 753, 838-839, 857.

ńistréț; -tréțĭ: 736, 740, 749.

porc mistréț, [k] ńistréț; porĉ -tréțĭ: 745, 754.

porc mistréț; porĉ ~: 756, 759, 763, 767+: porĉ sălbátiĉ, 770-772, 774-777, 779-782.

por‿mistréț; porĉ ~: 758, 762, 764-766, 768-769, 773, 778.

mistréț, porc ~: 761.

pŭorg‿mistréț; pŭorj‿mistréțĭ: 786, 788, 860, 863.

mĭistréț; -tréțĭ: 787.

pŭorc mĭistréț; pŭorĉ -tréțĭ: 789, , 791, 794, 797, 806, 875, 893, 897.

pŭorc mistréț; pŭorĉ -tréțĭ: 790, 792-793, 798, 800, 803-805, 808-809, 811, 870.

pŭorg‿mĭistréț; -tréțĭ: 795.

pŭorc mistréț; pŭorj‿mistréț: 796.

pŭorg‿mistréț; pŭorĉ -tréțĭ: 799, 802, 852.

pŭorc mĭistréț; pŭorj‿mĭistréț: 801.

pŭorc sălbátic; pŭorĉ -bátiĉ: 810.

porg‿mistréț; porĉ -tréțĭ: 812, 815, 820, 824-825, 827, 831, 834-835, 841, 862, 867.

porc mistréț; ~ -tréțĭ: 816-817.

porg‿mistréț; porĉ: 818.

pŭorc mistréț; pŭorĉ -tréțĭ: 819.

porg‿mistréțŭ; porĉ mistréțĭ: 828.

pórcu mistréț [a.]; porĉ -tréțĭ: 832.

porc ńistréțŭ; porĉ -tréțĭ: 836-837, 858.

pŭorc ńistréțŭ; pŭorĉ -tréțĭ: 842, 846, 868-869.

pŭorg‿ńistréțŭ; pŭorĉ -tréțĭ: 844, 866.

pŭorc ńistréț; pŭorĉ -tréțĭ: 847, 859.

pŭorc mistrĭéț; pŭorĉ -trĭéțĭ, [B] pŭorc ńistrĭéțŭ, pŭorĉ -trĭéțĭ: 848.

?: 853.

pŭorg ńistrĭeț; pŭorĉ -trĭéțĭ: 855.

pŭorc mistréț; pŭorĉ -tréțĭ, [B] pŭorc ńistréț: 861.

porc mĭistréț; porĉ -tréțĭ: 864.

porc mistréțŭ; porĉ -tréțĭ: 865.

mistréț; -tréțĭ orĭ pŭorc sălbátic; pŭorĉĭ -bátiĉĭ: 871.

porc mistréț; porĉ ~: 872.

pŭorc mistréț; pŭorĉ -tréțĭ sau pŭorc sălbátic; pŭorĉ -bátiĉ: 873, 895.

porc mistréț, ~ ńistréț; porĉ -stréțĭ: 876, 881.

(pŭorc) mistréț; (pŭorĉ) -tréțĭ: 879.

pŭorc sălbátic; pŭorĉ -bátiĉ, [B] pŭorc mistréț; pŭorĉ -tréțĭ: 880.

porc sălbátic; porĉĭ -bátiĉĭ, [G] mistréț sălbátic; -tréțĭ -bátiĉĭ: 884.

pŭorc mistréț; pŭorĉĭ -tréțĭ, [B] pŭorc ńistréț: 887.

porc mistréț sau ~ sălbátic; porĉ -tréțĭ, ~ -bátiĉĭ: 888, 896, 899.

pŭorc mistréțŭ; pŭorĉ -tréț: 891.

pŭorcŭ mistréțŭ; pŭorĉĭ -tréțĭ: 892.

mĭistréț; -tréțĭ: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HAITĂ (de lupi), pl. „bande (de loups)"

[1354]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spuneți, cu un cuvânt, la mai mulți lupi care umblă împreună, iarna, după pradă?

ALR II s.n. 676; ALRM II s.n. 489; NALR-Olt. 542; ALRR-Mar. 574; cf. ALLR 176.

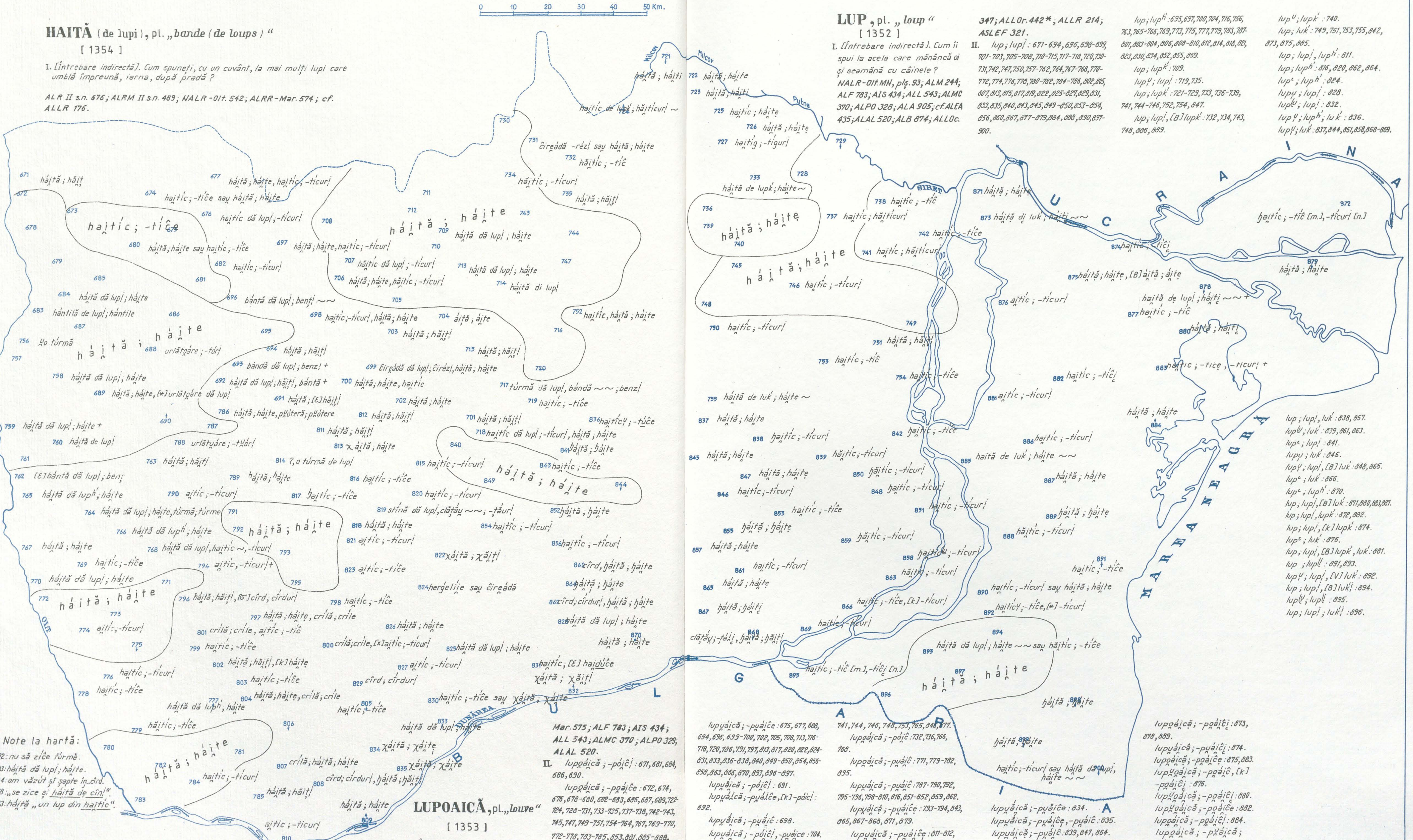

Note la hartă:

II. 692: nu să zíĉe túrmă.
693: hái̯tă dă lupi̯; hái̯te.
794: am văzút și șapte în cîrd.
878: „se zice și hái̯tă de cîni̯".
883: hái̯tă „un lup din hai̯tíc".

LUP, pl. „loup"

[1352]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela care mănâncă oi și seamănă cu câinele?

NALR-Olt. MN, plș. 93; ALM 244; ALF 783; AIS 434; ALL 543; ALMC 370; ALPO 328; ALA 905; cf. ALEA 435; ALAL 520; ALB 874; ALLOc. 347; ALLOr. 442*; ALLR 214; ASLEF 321.

II. lup; lupi̯: 671-694, 696, 698-699, 701-703, 705-708, 710-715, 717-718, 720, 730-731, 742, 747, 750, 757-762, 764, 767-768, 770-772, 774, 776, 778, 780-782, 784-786, 802, 805, 807, 813, 815, 817, 819, 822, 825-827, 829, 831, 833, 835, 840, 843, 845, 849-850, 853-854, 856, 860, 867, 877-879, 884, 888, 890, 897-900.

lup; luph': 695, 697, 700, 704, 716, 756, 763, 765-766, 769, 773, 775, 777, 779, 783, 787-801, 803-804, 806, 808-810, 812, 814, 818, 821, 823, 830, 834, 852, 855, 859.

lup; lupk': 709.

lupᵘ; lupi̯: 719, 735.

lup; lupk': 721-729, 733, 736-739, 741, 744-746, 752, 754, 847.

lup; lupi̯, [B] lupk': 732, 734, 743, 748, 886, 889.

lupᵘ; lupk': 740.

lup; luk': 749, 751, 753, 755, 842, 873, 875, 885.

lup; lupi̯, luph': 811.

lup; luph': 816, 820, 862, 864.

lupᵉ; luph': 824.

lupu; lupi̯: 828.

lup(ᵘ); lupi̯: 832.

lupᵘ; luph'; luk': 836.

lupᵘ; luk': 837, 844, 851, 858, 868-869.

lup; lupi̯, luk': 838, 857.

lup(ᵘ); luk': 839, 861, 863.

lupᵉ; lupi̯: 841.

lupu; luk': 846.

lupᵘ; lupi̯, [B] luk': 848, 865.

lupᵉ; luk': 866.

lupᵉ; luph': 870.

lup; lupi̯, [B] luk': 871, 880, 883, 887.

lup; lupi̯, lupk': 872, 882.

lup; lupi̯, [k] lupk': 874.

lupᵉ; luk': 876.

lup; lupi̯, [B] lupk', luk': 881.

lup; lup(i̯): 891, 893.

lupᵘ; lupi̯, [V] luk': 892.

lup; lupi̯, [B] luki̯: 894.

lup(ᵘ); lup(i̯): 895.

lup; lupi̯; luki̯: 896.

LUPOAICĂ, pl. „louve"

[1353]

I. [Întrebare indirectă]. Dar dacă e parte femeiască?

NALR-Olt. MN, plș. 93; ALRR-Mar. 575; ALF 783; AIS 434; ALL 543; ALMC 370; ALPO 329; ALAL 520.

II. lupoái̯că; -pói̯ĉi̯: 671, 681, 684, 686, 690.

lupoái̯că; -poái̯ĉe: 672, 674, 676, 678-680, 682-683, 685, 687, 689, 722-724, 728-731, 733-735, 737-738, 742-743, 745, 747, 749-751, 754-764, 767, 769-770, 772-778, 783-785, 853, 881, 885-888, 890-891, 894, 898.

lupuái̯că; -pói̯ĉi̯: 673, 693, 695, 697, 701, 703, 706-707, 709, 711-712, 714-715, 719, 841.

lupuái̯că; -puái̯ĉe: 675, 677, 688, 694, 696, 699-700, 702, 705, 708, 713, 716-718, 720, 786, 791, 797, 813, 817, 820, 822, 824-831, 833, 836-838, 840, 849-850, 854, 856-858, 863, 866, 870, 893, 896-897.

lupuái̯că; -pói̯ĉi̯: 691.

lupuái̯că; -puái̯ĉe, [k] -póiĉi̯: 692.

lupuái̯că; -puái̯ĉ: 698.

lupuái̯că; -pói̯ĉi̯, -puái̯ce: 704.

lupuái̯că; -puói̯ĉi̯: 710.

lupoái̯că; -poái̯ĉi: 721, 752.

lupoái̯că; -poái̯ĉe: 725-727, 739-741, 744, 746, 748, 753, 765, 846, 877.

lupoái̯că; -pói̯ĉ: 732, 736, 766, 768.

lupoái̯că; -puái̯ĉ: 771, 779-782, 895.

lupuái̯că; -puái̯ĉ: 787-790, 792, 795-796, 798-810, 816, 851-852, 859, 862.

lupuái̯că; -puái̯ĉe: 793-794, 843, 865, 867-868, 871, 879.

lupuái̯că; -puái̯ĉe: 811-812, 814-815, 818, 821, 832, 842, 844-845, 848.

lupuái̯că; -pói̯ĉ: 819.

lupuái̯că; lúpe, lupuái̯ĉe: 823.

lupuái̯că; -puái̯ĉe: 834.

lupuái̯că; -puái̯ĉe, -puáiĉ: 835.

lupuái̯că; -puái̯ĉ: 839, 847, 864.

lupuái̯că; -puái̯ĉe: 855, 869.

lupuái̯că; -pói̯ĉ: 860-861.

lupoái̯că; -poái̯ĉe: 872.

lupoái̯că; -poái̯ĉi̯: 873, 878, 889.

lupuái̯că; -puái̯ĉi̯: 874.

lupoái̯că; -poái̯ĉe: 875, 883.

lupᵘoái̯că; -poái̯ĉ, [k] -poái̯ĉi̯: 876.

lupᵘoái̯că; -poái̯ĉi̯: 880.

lupᵘoái̯că; -poái̯ĉe: 882.

lupoái̯că; -poái̯ĉi̯: 884.

lupoái̯că; -pᵘái̯că; -puái̯ĉe: 892.

lupuái̯că; -uái̯ĉi̯: 899.

lupoái̯că; -poái̯ĉ(i̯): 900.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

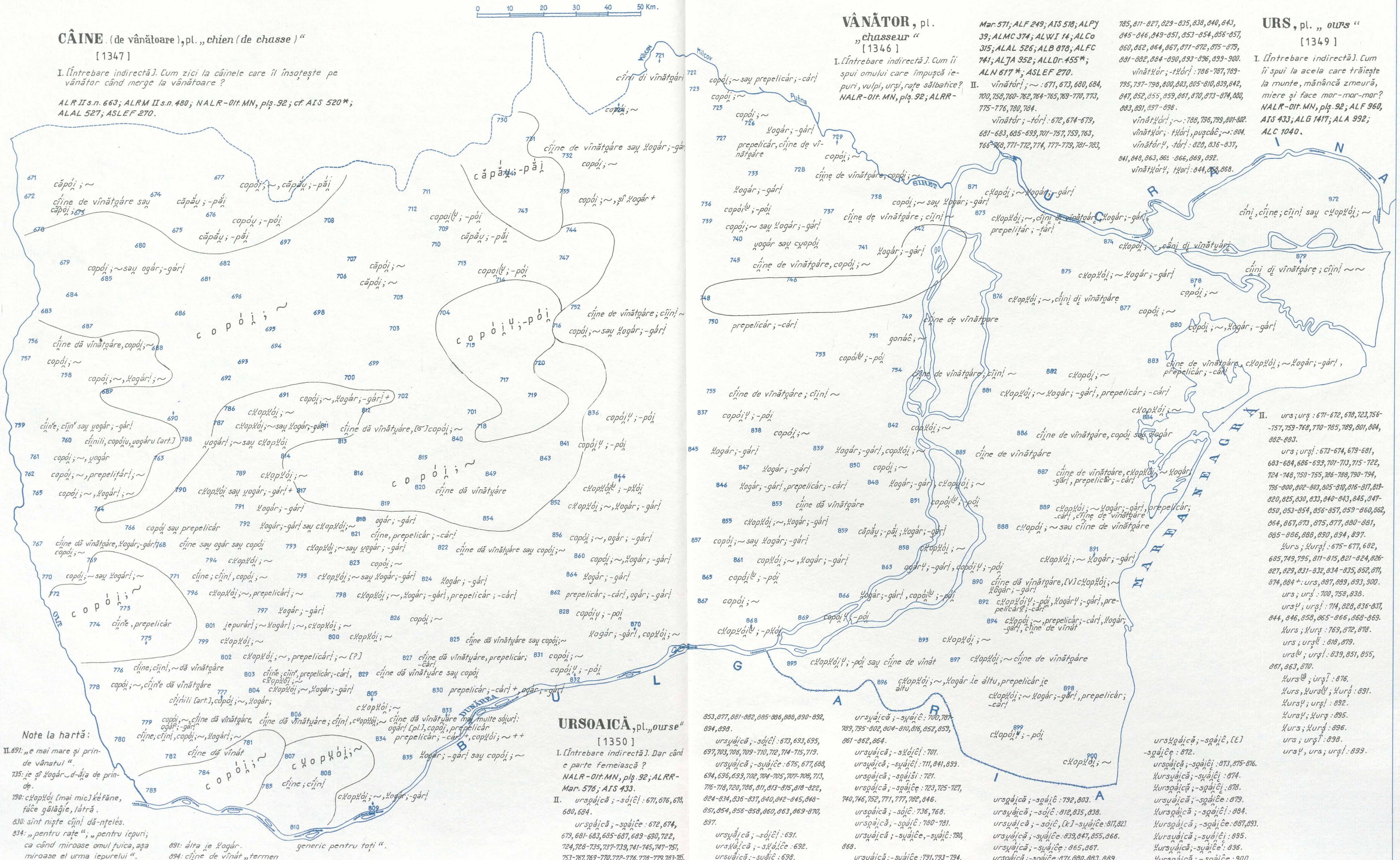

CÂINE (de vânătoare), pl. „*chien (de chasse)*"

[1347]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum zici la câinele care îl însoțește pe vânător când merge la vânătoare?*

ALR II s.n. 663; ALRM II s.n. 480; NALR-Olt. MN, plș. 92; cf. AIS 520; ALAL 527; ASLEF 270.*

VÂNĂTOR, pl. „*chasseur*"

[1346]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui omului care împușcă iepuri, vulpi, urși, rațe sălbatice?* *NALR-Olt. MN, plș. 92; ALRR-Mar. 571; ALF 249; AIS 518; ALPJ 39; ALMC 374; ALWI 14; ALCo 315; ALAL 526; ALB 878; ALFC 741; ALJA 952; ALLOr. 455*; ALN 617*; ASLEF 270.*

II. vînătór; ~ : 671, 673, 680, 684, 700, 758, 760-762, 764-765, 769-770, 773, 775-776, 780, 784.

vînătór; -tórí : 672, 674-679, 681-683, 685-699, 701-757, 759, 763, 766-768, 771-772, 774, 777-779, 781-783, 785, 811-827, 829-835, 838, 840, 843, 845-846, 849-851, 853-854, 856-857, 860, 862, 864, 867, 871-872, 875-879, 881-882, 884-890, 893-896, 899-900.

vînătuór; -tuórí : 786-787, 789-795, 797-798, 800, 803, 805-810, 839, 842, 847, 852, 855, 859, 861, 870, 873-874, 880, 883, 891, 897-898.

vînătuórí; ~ : 788, 796, 799, 801-802.

vînătuór; tuórí, pușcáĉ; ~ : 804.

vînătórᵘ, -tórí : 828, 836-837, 841, 848, 863, 865-866, 869, 892.

vînătuórᵘ; tuórí : 844, 858, 868.

URS, pl. „*ours*"

[1349]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela care trăiește la munte, mănâncă zmeură, miere și face mor-mor-mor?* *NALR-Olt. MN, plș. 92; ALF 960, AIS 433; ALG 1417; ALA 992; ALC 1040.*

II. urs; urș : 671-672, 678, 723, 756-757, 759-768, 770-785, 789, 801, 804, 882-883.

urs; urșí : 673-674, 679-681, 683-684, 686-699, 701-713, 715-722, 724-748, 750-755, 786-788, 790-794, 796-800, 802-803, 805-810, 816-817, 819-820, 825, 830, 833, 840-843, 845, 847-850, 853-854, 856-857, 859-860, 862, 864, 867, 873, 875, 877, 880-881, 885-886, 888, 890, 894, 897.

ᵘurs; ᵘurșí : 675-677, 682, 685, 749, 795, 811-815, 821-824, 826-827, 829, 831-832, 834-835, 852, 871, 874, 884 +: urs, 887, 889, 893, 900.

urs; urș́ : 700, 758, 838.

ursᵘ; urșí : 714, 828, 836-837, 844, 846, 858, 865-866, 868-869.

ᵘurs; ᵘurș : 769, 872, 878.

urs; urșᶤ : 818, 879.

ursᵘ; urșí : 839, 851, 855, 861, 863, 870.

ᵘursᵊ; urșí : 876.

ᵘurs, ᵘursᵘ; ᵘurș́ : 891.

ᵘursᵘ; urșí : 892.

ᵘursᵘ; ᵘurș : 895.

ᵘurs; ᵘurș́ : 896.

urs; urșî : 898.

ursᵘ, urs; urșí : 899.

URSOAICĂ, pl. „*ourse*"

[1350]

I. *[Întrebare indirectă]. Dar când e parte femeiască?* *NALR-Olt. MN, plș. 92; ALRR-Mar. 576; AIS 433.*

II. ursoáică; -sóící : 671, 676, 678, 680, 684.

ursoáică; -soáíce : 672, 674, 679, 681-683, 685-687, 689-690, 722, 724, 728-735, 737-739, 741-745, 747-751, 753-767, 769-770, 772-776, 778-779, 783-785, 853, 877, 881-882, 885-886, 888, 890-892, 894, 898.

ursuáică; -sóící : 673, 693, 695, 697, 703, 706, 709-710, 712, 714-715, 719.

ursuáică; -suáíce : 675, 677, 688, 694, 696, 699, 702, 704-705, 707-708, 713, 716-718, 720, 786, 811, 813-815, 818-822, 824-834, 836-837, 840, 842-845, 848-851, 854, 856-858, 860, 863, 869-870, 897.

ursuáică; -sóící : 691.

ursᵘáică; -sᵘáíĉe : 692.

ursuáică; -suáíĉ : 698.

ursuáică; -suáíĉ : 700, 787-789, 795-802, 804-810, 816, 852, 859, 861-862, 864.

ursuáică; -sᵘóící : 701.

ursuáică; -suáící : 711, 841, 899.

ursoáică; -soáíși : 721.

ursoáică; -soáíce : 723, 725-727, 740, 746, 752, 771, 777, 782, 846.

ursoáică; -sóíĉ : 736, 768.

ursoáică; -soáíĉ : 780-781.

ursuáică; -suáíce, -suáíĉ : 790, 868.

ursuáică; -suáíĉe : 791, 793-794.

ursoáică; -soáíĉ : 792, 803.

ursuáică; -sóíĉ : 812, 835, 838.

ursuáică; -sóíĉ, [k] -suáíĉe : 817, 823.

ursuáică; -suáíĉe : 839, 847, 855, 866.

ursuáică; -suáíĉe : 865, 867.

ursoáică; -soáíĉe : 871, 880, 883, 889.

ursᵘoáică; -soáíĉ, [ɛ] -soáíĉe : 872.

ursoáică; -soáíĉí : 873, 875-876.

ᵘursuáică; -suáíĉí : 874.

ᵘursoáică; -soáíĉí : 878.

ursuáică; -soáíĉe : 879.

ᵘursoáică; -soáíĉí : 884.

ᵘursoáică; -soáíĉe : 887, 893.

ᵘursuáică; -suáíĉí : 895.

ᵘursuáică; -suáíĉe : 896.

ᵘursoáică; -soáíĉe : 900.

Note la hartă:

II. 691: „e mai mare și prinde vânatul".
735: ie și ᵘogár d-áia de prinde.
790: cᵘopᵘói [mai mic] kéfăne, fáĉe gălăĝíe, látră.
830: sînt niște cîiní dă-nțelés.
834: „pentru rațe"; „pentru iepuri; ca când miroase omul țuica, așa miroase el urma iepurelui".
891: álta ie ᵘogár.
894: cîine de vînát „termen generic pentru toți".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

VIEZURE, pl. „blaireau"
[1357]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici animalului acela, mai mic decât un câine, cu picioare scurte, cu capul lunguieț, care trăiește în pădure și strică noaptea porumbul?

NALR-Olt. 543; ALRR-Mar. 579; ALF 134; AIS 436; ALL 542; cf. ALG 14; ALMC 368; ALA 1167; cf. ALC 868, 1215; ALAL 511; ALB 872; ALFC 738; ALIFO 449*; ALJA 962; ALLOc. 344-345; ALLOr. 438-439; ALLR 212; ASLEF 270.

CERB, pl. „cerf"
[1355]

I. [Intrebare indirectă]. Cum zici la animalul sălbatic, mai mare decât țapul, care are coarne lungi și rămuroase?

NALR-Olt. MN, plș. 93; ALRR-Mar. 577; AIS 519*; cf. ALC 910; ASLEF 270.

II. ĉerb; ĉerbʲ: 671-716, 718-719, 725, 729-735, 737, 739, 742-743, 745-748, 750-751, 753-764, 766-783, 785-786, 788, 794, 799-800, 802-809, 811, 813-817, 820-823, 825-827, 829-831, 833-834, 840-841, 843, 847, 849-851, 853-854, 856-857, 859-860, 862, 867, 877-878, 882, 884-888, 890, 893, 895, 896+: la noi numai țap; țapʲ, 897-900.

ĉerb; ĉerpʲ: 717.

căprior; -orʲ: 720.

ŝerb; ŝerǵ: 721.

ĉerb; ĉerǵ: 722-724, 726-728, 736, 738, 741, 744, 749, 752, 842, 845-846.

ĉerbᵘ; ĉerbʲ: 740, 832, 837, 863.

ĉerb; ĉerbʸ: 765, 787, 791-792, 795-798, 801, 810, 812, 864.

căpriuór, țap, ĉerb; ĉerbʲ: 784.

ĉerb; ĉerbʰ: 788, 790, 793, 818, 824, 835, 852.

căpriuór; -uórʲ, ĉerb; ĉerbʲ: 819.

ĉerbu; ĉerbʲ: 828.

ĉerbᵘ; ĉerǵ: 836, 844, 866, 868-869.

ĉerb; ĉerbʲ, ĉerǵ: 838.

ĉerb; ĉerbʲ: 789, 839, 872, 879.

ĉerbᵘ; ĉerbʲ, [B] ĉerǵ: 848, 865.

ĉerbᵘ; ĉerbʲ: 855.

ĉerbᵘ; ĉerǵ: 858.

ĉerbᵘ; ĉerbʸ: 861, 870.

ĉerb; ĉerbʲ, [B] ĉerǵ: 871, 880-881, 883+: țap; țapʲ, lopătar; -tárʲ „din cauza coarnelor mari", 889, 894.

ĉerb; ĉerǵ, țap; țak: 873, 875.

ĉerb; ĉerbʲ, [k] ĉerǵ: 874.

ĉerbᶜ; ĉerbʲ: 876, 891.

ĉerbᵘ; ĉerbʲ, [B] ĉerǵ: 892.

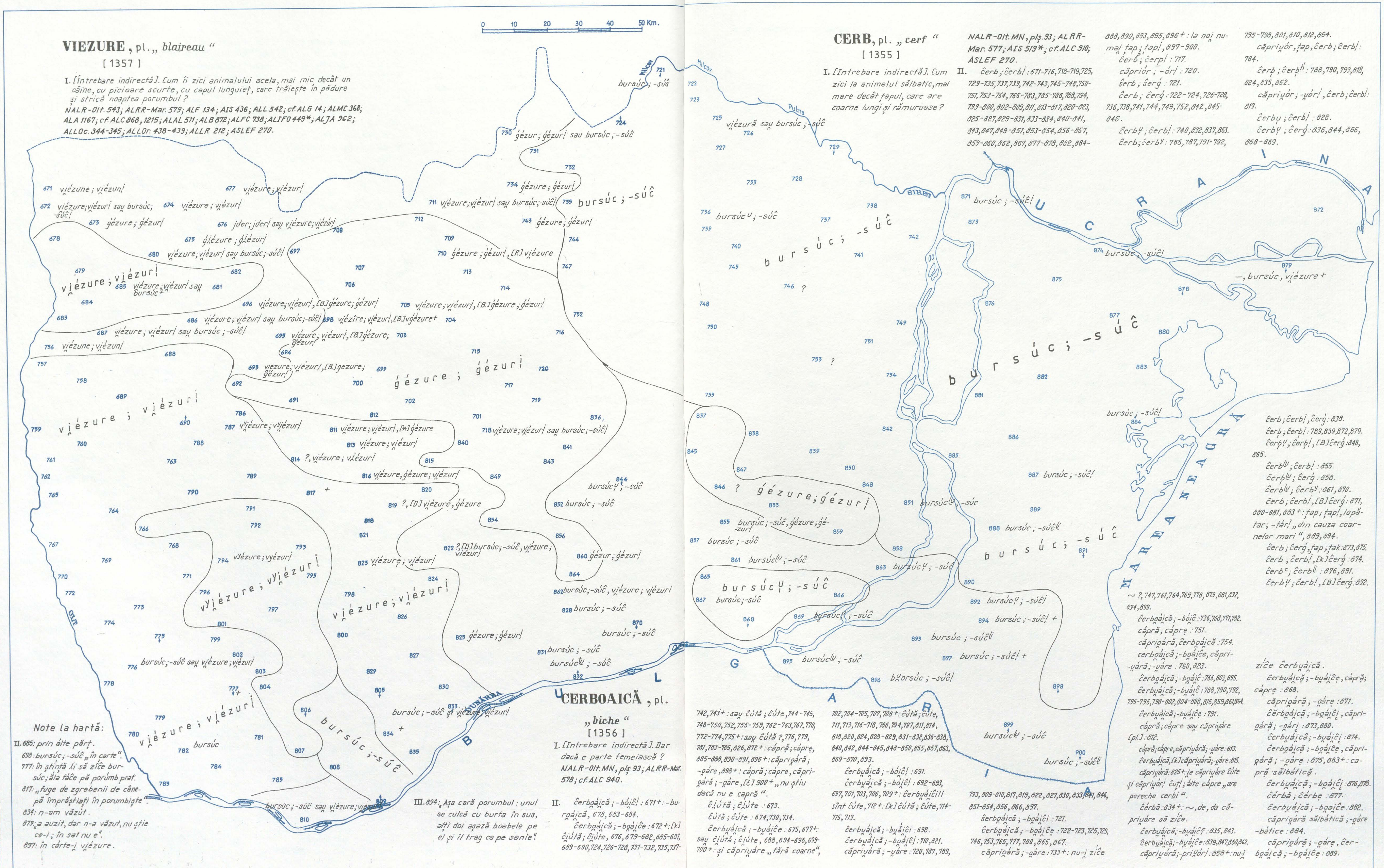

Note la hartă:

II. 685: prin álte părț.
698: bursúc; -súĉ „în carte".
777: în ștință ʟi să zíĉe bursúc; ăla fáĉe pă porúmb praf.
817: „fuge de zgrebenii de cânepă împrăștiați în porumbiște".
834: n-am văzút.
879: „a auzit, dar n-a văzut, nu știe ce-i; în sat nu e".
897: în cárte-i viézure.

III. 894: „Așa cară porumbul: unul se culcă cu burta în sus, alți doi așază boabele pe el și îl trag ca pe sanie".

CERBOAICĂ, pl. „biche"
[1356]

I. [Intrebare indirectă]. Dar dacă e parte femeiască?

NALR-Olt. MN, plș. 93; ALRR-Mar. 578; cf. ALC 940.

II. ĉerboáică; -bóiĉʲ: 671+: -buroáică, 678, 683-684.

ĉerboáică; -boáiĉe: 672+: [k] ĉiútă; ĉiúte, 676, 679-682, 685-687, 689-690, 724, 726-728, 731-732, 735, 737-742, 743+: sau ĉútă; ĉúte, 744-745, 748-750, 752, 755-759, 762-763, 767, 770, 772-774, 775+: sau ĉútă?, 776, 779, 781, 783-785, 826, 872+: cápră; cápre, 885-888, 890-891, 896+: căprioáră; -oáre, 898+: cápră; cápre, căprioáră; -oáre, [ɛ] 900+ „nu știu dacă nu e capră".

ĉʟútă; ĉʟúte: 673.

ĉútă; ĉúte: 674, 730, 734.

ĉerbuáică; -buáiĉe: 675, 677+: sau ĉiútă; ĉiúte, 688, 694-696, 699-700+: și căpriuáre „fără coarne", 702, 704-705, 707, 708+: ĉútă; ĉúte, 711, 713, 716-718, 786, 794, 797, 811, 814, 818, 820, 824, 828-829, 831-832, 836-838, 840, 842, 844-845, 848-850, 855, 857, 863, 869-870, 893.

ĉerbuáică; -bóiĉʲ: 691.

ĉerbuáică; -bóiĉʲ: 692-693, 697, 701, 703, 706, 709+: ĉerbuáiĉili sînt ĉúte, 712+: [k] ĉútă; ĉúte, 714-715, 719.

ĉerbuáică; -buáiĉi: 698.

ĉerbuáică; -buáiĉʲ: 710, 821.

căpriuáră; -uáre: 720, 787, 789, 793, 809-810, 817, 819, 822, 827, 830, 833, 841, 846, 851-854, 856, 866, 897.

ŝerboáică; -boáiĉi: 721.

ĉerboáică; -boáiĉe: 722-723, 725, 729, 746, 753, 765, 777, 780, 865, 867.

căprioáră; -oáre: 733+: nu-i zíĉe

~ ?, 747, 761, 764, 769, 778, 879, 881, 892, 894, 899.

ĉerboáică; -bóiĉ: 736, 768, 771, 782.

cápră; cápre: 751.

căprioáră, ĉerboáică: 754.

cerboáică; -boáiĉe, căpriuáră; -uáre: 760, 823.

ĉerboáică; -boáiĉ: 766, 803, 895.

ĉerbuáică; -buáiĉ: 788, 790, 792, 795-796, 798-802, 804-808, 816, 859, 861, 864.

ĉerbuáică; -buáiĉe: 791.

cápră; cápre sau căpriuáre [pl.]: 812.

cápră; cápre, căpriuáră; -uáre: 813.

ĉerbuáică, [k] căpriuáră; -uáre: 815.

căpriuáră: 825+: ie căpriuáre ĉúte și căpriuórʲ ĉuțʲ; álte cápre „are pereche cerbi".

ĉérbă: 834+: ~, de, da căpriuáre să zíĉe.

ĉerbuáică; -buáiĉe: 835, 843.

ĉerbuáică; -buáiĉe: 839, 847, 860, 862.

căpriuáră; -priuórʲ: 858+: nu-i zíĉe ĉerbuáică.

ĉerbuáică; -buáiĉe, cápră; cápre: 868.

căprioáră; -oáre: 871.

ĉĕrboáică; -boáiĉi, căprioáră; -oári: 873, 880.

ĉerbuáică; -buáiĉi: 874.

ĉerboáică; -boáiĉe, căprioáră; -oáre: 875, 883+: capră sălbatică.

ĉerbuáică; -boáiĉi: 876, 878.

ĉérbă; ĉérbe: 877.

ĉerbuáică; -boáiĉe: 882.

căprioáră sălbatică; -oáre -bátice: 884.

căprioáră; -oáre, ĉerboáică; -boáiĉe: 889.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

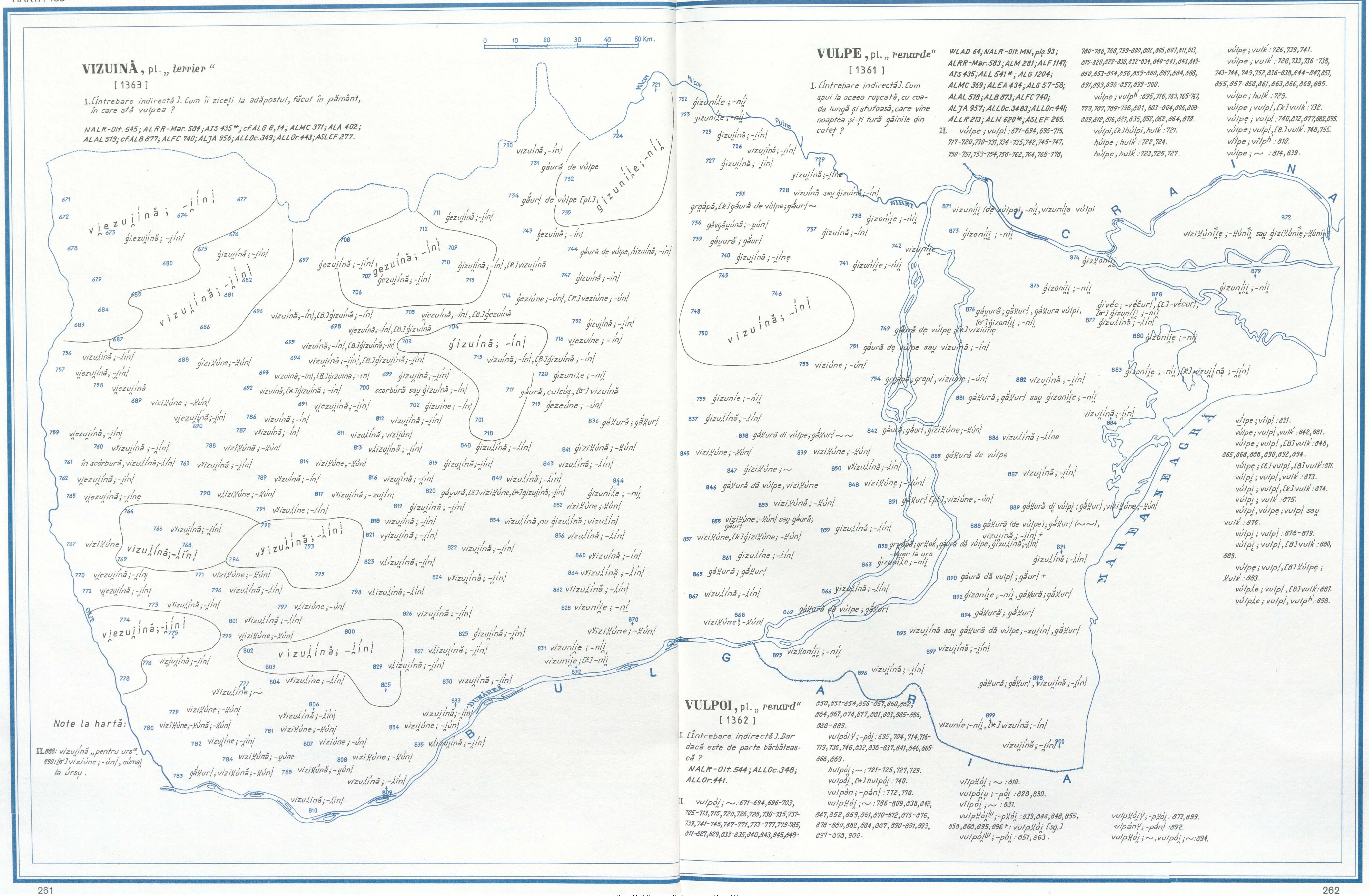

VIZUINĂ, pl. „terrier"

[1363]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la adăpostul, făcut în pământ, în care stă vulpea ?

NALR-Olt. 545; ALRR-Mar. 584; AIS 435*; cf. ALG 8,14; ALMC 371; ALA 402; ALAL 519; cf. ALB 877; ALFC 740; ALJA 956; ALLOc. 349; ALLOr. 443; ASLEF 277.

Note la hartă:

II. 888: vizuíínă „pentru urs".
890: [σ] viziúne; -úni, númai la úrsu.

VULPE, pl. „renarde"

[1361]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la aceea roșcată, cu coada lungă și stufoasă, care vine noaptea și-ți fură găinile din coteț ?

WLAD 64; NALR-Olt. MN, pls. 93; ALRR-Mar. 583; ALM 281; ALF 1147; AIS 435; ALL 541*; ALG 1204; ALMC 369; ALEA 434; ALS 57-58; ALAL 518; ALB 873; ALFC 740; ALJA 957; ALLOc. 3483; ALLOr. 441; ALLR 213; ALN 620*; ASLEF 265.

II. vúlpe; vulpi: 671-694, 696-715, 717-720, 730-731, 734-735, 742, 745-747, 750-751, 753-754, 756-762, 764, 768-778, 780-786, 788, 799-800, 802, 805, 807, 811, 813, 815-820, 822-830, 832-834, 840-841, 843, 849-850, 853-854, 856, 859-860, 867, 884, 888, 891, 893, 896-897, 899-900.

vúlpe; vulpʰ: 695, 716, 763, 765-767, 779, 787, 789-798, 801, 803-804, 806, 808-809, 812, 816, 821, 835, 852, 862, 864, 870.

vúlpi, [k] húlpi, hulk': 721.

húlpe; hulk': 722, 724.

húlpe; hulk': 723, 725, 727.

vúlpe; vulk': 726, 739, 741.

vúlpe; vulk': 728, 733, 736-738, 743-744, 749, 752, 836-838, 844-847, 851, 855, 857-858, 861, 863, 866, 869, 885.

vúlpe; hulk': 729.

vúlpe; vulpi, [k] vulk': 732.

vúlpe; vulpi: 740, 872, 877, 882, 895.

vúlpe; vulpi, [B.] vulk': 748, 755.

vîlpe; vîlpʰ: 810.

vúlpe; ~ : 814, 839.

VULPOI, pl. „renard"

[1362]

I. [Întrebare indirectă]. Dar dacă este de parte bărbătească ?

NALR-Olt. 544; ALLOc. 348; ALLOr. 441.

II. vulpói; ~: 671-694, 696-703, 705-713, 715, 720, 726, 728, 730-735, 737-739, 741-745, 747-771, 773-777, 779-785, 811-827, 829, 833-835, 840, 843, 845, 849-850, 853-854, 856-857, 860, 862, 864, 867, 874, 877, 881, 883, 885-886, 888-889.

vulpóiu; -pói: 695, 704, 714, 716-719, 736, 746, 832, 836-837, 841, 846, 865-866, 869.

hulpói; ~: 721-725, 727, 729.

vulpói, [*] hulpói: 740.

vulpán; -páni: 772, 778.

vulpuói; ~: 786-809, 838, 842, 847, 852, 859, 861, 870-872, 875-876, 878-880, 882, 884, 887, 890-891, 893, 897-898, 900.

vîlpuói; ~: 810.

vulpóiu; -pói: 828, 830.

vîlpói; ~: 831.

vulpuóiu; -puói: 839, 844, 848, 855, 858, 868, 895, 896+: vulpuói [sg.]

vulpóiu; -pói: 851, 863.

vulpuóiu; -puói: 873, 899.

vulpánu; -páni: 892.

vulpuói; ~, vulpói; ~: 894.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 434

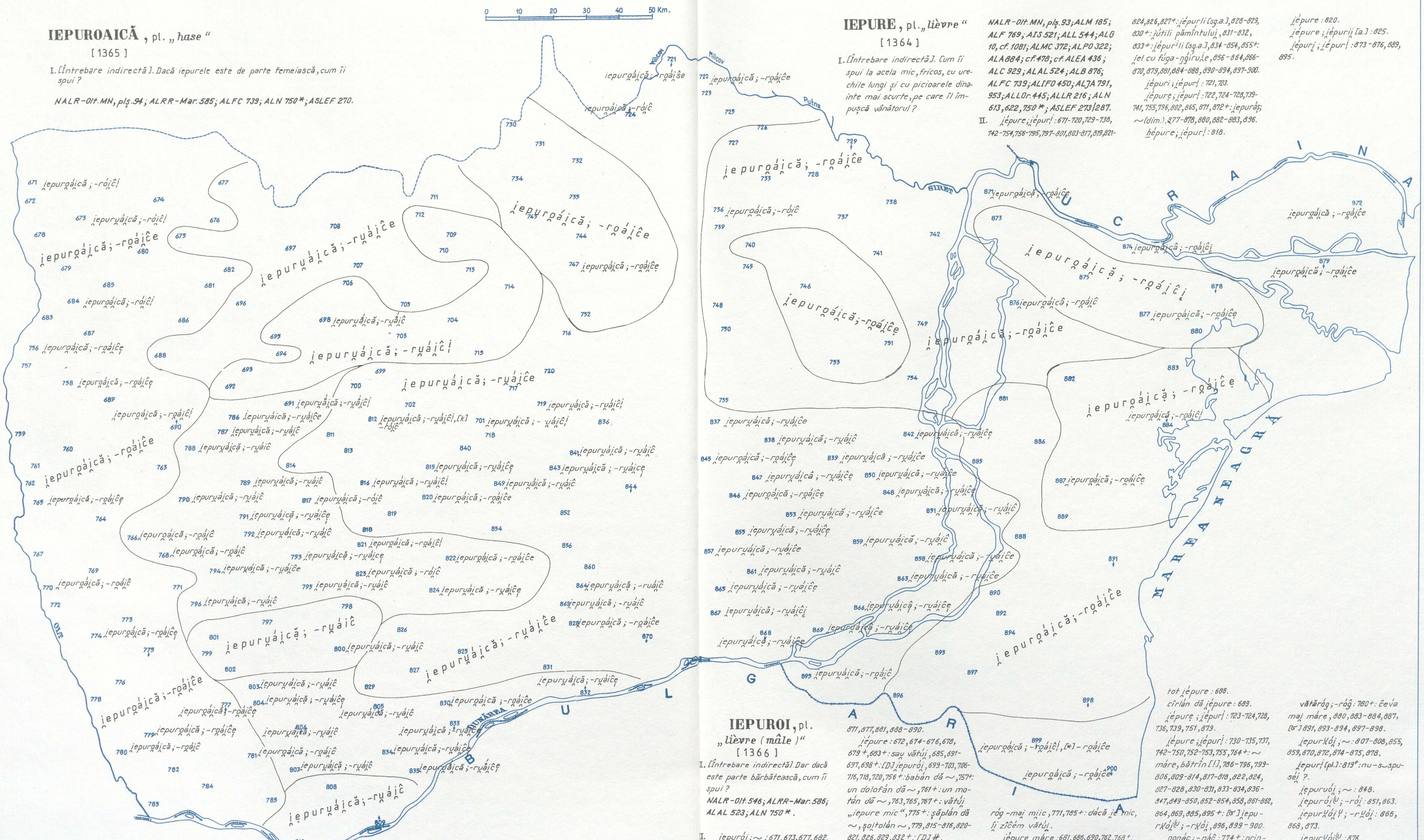

IEPUROAICĂ, pl. „*hase*"

[1365]

I. *[Întrebare indirectă]. Dacă iepurele este de parte femeiască, cum îi spui?*

NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 585; ALFC 739; ALN 750; ASLEF 270.*

IEPURE, pl. „*lièvre*"

[1364]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela mic, fricos, cu urechile lungi și cu picioarele dinainte mai scurte, pe care îl împușcă vânătorul?*

NALR-Olt. MN, plș. 93; ALM 185; ALF 769; AIS 521; ALL 544; ALG 10, cf. 1081; ALMC 372; ALPO 322; ALA 884; cf. 478; cf. ALEA 436; ALC 929; ALAL 524; ALB 876; ALFC 739; ALIFO 450; ALJA 791, 953; ALLOr. 445; ALLR 216; ALN 613, 622, 750; ASLEF 273/287.*

II. *jépure; jépurʲ: 671-720, 729-738, 742-754, 756-795, 797-801, 803-817, 819, 821-824, 826, 827+: jépurli [sg.a.], 828-829, 830+: jútili pămîntului, 831-832, 833+: jépurʲli [sg.a.], 834-854, 855+: jel cu fúga-ngíru̯e, 856-864, 866-870, 879, 881, 884-888, 890-894, 897-900.*

jépuri; jépurʲ: 721, 723.

jépure; jépurʲ: 722, 724-728, 739-741, 755, 796, 802, 865, 871, 872+: jepuráș; ~(dim.), 877-878, 880, 882-883, 896.

hépure; jépurʲ: 818.

jépure: 820.

jépure; jépurii [a.]: 825.

jépuri; jépurʲ: 873-876, 889, 895.

IEPUROI, pl. „*lièvre (mâle)*"

[1366]

I. *[Întrebare indirectă]. Dar dacă este parte bărbătească, cum îi spui?*

NALR-Olt. 546; ALRR-Mar. 586; ALAL 523; ALN 750.*

II. *jepurói; ~: 671, 673, 677, 682, 687, 704-705, 717, 719, 721-722, 725-727, 729, 738, 740-741, 754, 759, 781-784, 797-798, 823, 825, 835, 856-857, 860, 865, 867, 871, 877, 881, 888-890.*

jépure: 672, 674-676, 678, 679+, 683+: sau vătúi, 685, 691-697, 698+: [D] jepurói, 699-703, 706-716, 718, 720, 756+: babán dă ~, 757+: un dolofán dă ~, 761+: un motán dă ~, 763, 765, 767+: vătúi „iepure mic", 775+: șăplán dă ~, șoitolán ~, 779, 815-816, 820-821, 826, 829, 832+: [D] #.

jépure bătrîn: 680, 758, 760+: mări, cît ǧogáru [!], vătúi, vătujándru - je micúț, 766+: vătărág - mai miic, 771, 785+: dácă je mic, îi zîĉém vătúi.

jépure máre: 681, 686, 690, 762, 768+: cît cîjnili, 769+: la ăi mai miĉ le zîce vătúi, 770, 772-773, 777.

vătúi; ~: 684.

tot jépure: 688.

cîrlán dă jépure: 689.

jépure; jépurʲ: 723-724, 728, 736, 739, 751, 879.

jépure; jépurʲ: 730-735, 737, 742-750, 752-753, 755, 764+: ~ máre, bătrîn [!], 786-796, 799-806, 809-814, 817-818, 822, 824, 827-828, 830-831, 833-834, 836-847, 849-850, 852-854, 858, 861-862, 864, 869, 885, 895+: [σ] jepurᵘói; -rᵘói, 896, 899-900.

gonác; -náĉ: 774+: prinsăi um băscălán dă jépure.

jépure, [*] jepurói: 776.

jépure máre, bătrîn: 778.

vătărág; -rág: 780+: ĉeva mai máre, 880, 883-884, 887, [σ] 891, 893-894, 897-898.

jepurᵘói; ~: 807-808, 855, 859, 870, 872, 874-875, 878.

jepurʲ [pl.]: 819+: nu-s spusei?.

jepuruói; ~: 848.

jepurói; -rói: 851, 863.

jepurᵘói; -rᵘói: 866, 868, 873.

jepurᵘói: 876.

jepurói; ~: 882.

jépure sau jepurói: 886.

jepurói; -rói: 892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 435

ȘERPOAICĂ, pl. *„femelle du serpent“*
[1370]

I. *[Întrebare indirectă]. Dar dacă e parte femeiască, cum îi spui ?*

NALR-Olt. 548; cf. AIS 452.

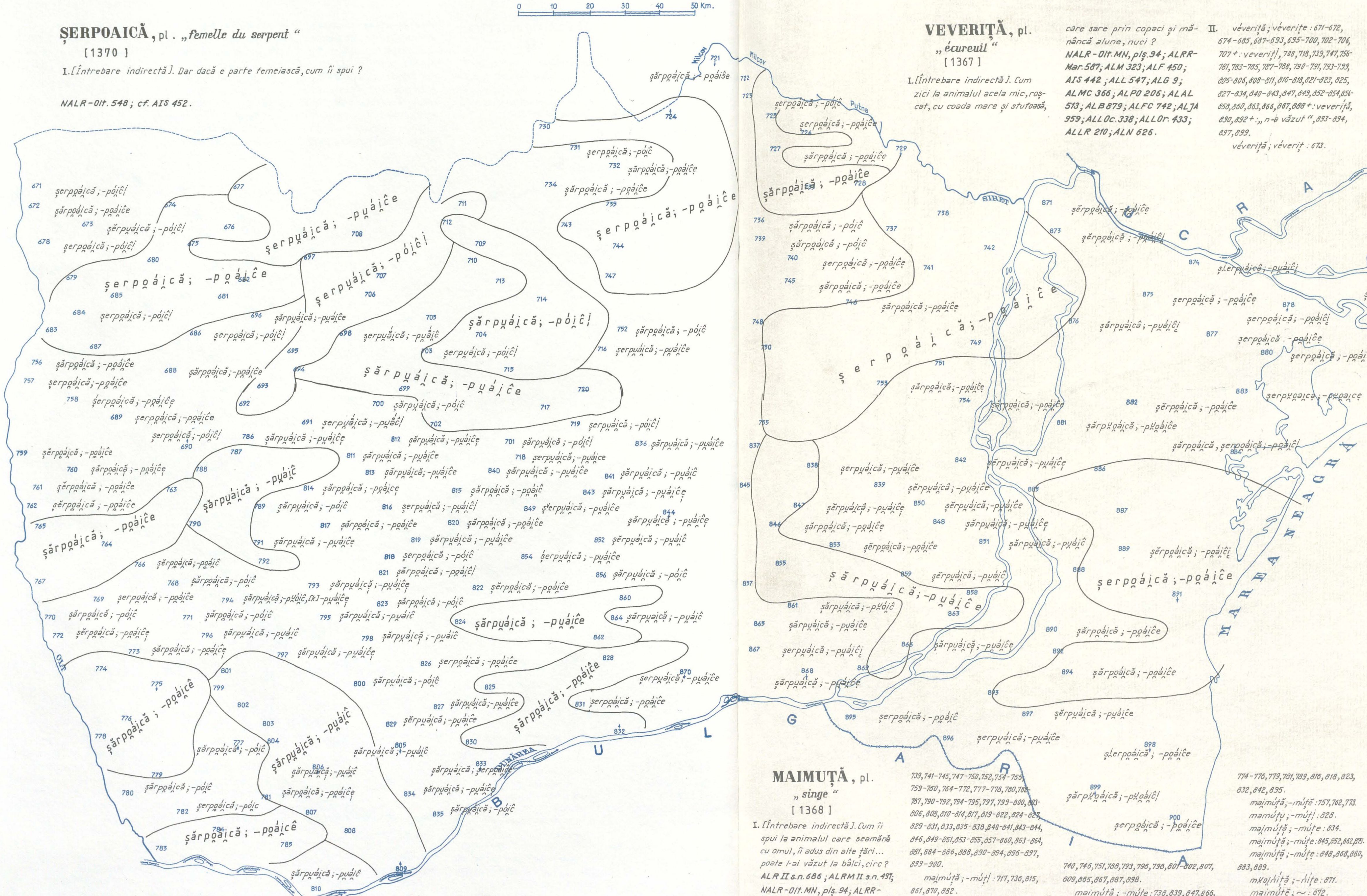

VEVERIȚĂ, pl.
„écureuil“
[1367]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum zici la animalul acela mic, roșcat, cu coada mare și stufoasă, care sare prin copaci și mănâncă alune, nuci ?*
NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 587; ALM 323; ALF 450; AIS 442; ALL 547; ALG 9; ALMC 366; ALPO 206; ALAL 513; ALB 879; ALFC 742; ALJA 959; ALLOc. 338; ALLOr. 433; ALLR 210; ALN 626.

II. *véverițā; véverițe : 671-672, 674-685, 687-693, 695-700, 702-706, 707+: veverițĭ, 708, 718, 739, 747, 756-781, 783-785, 787-788, 790-791, 793-799, 805-806, 808-811, 816-818, 821-823, 825, 827-834, 840-843, 847, 849, 852-854, 856-858, 860, 863, 866, 867, 888+: veverițā, 890, 892+: „n-a văzut“, 893-894, 897, 899.*
véverițā; véverit : 673.
véverițā; véverițĭ : 686, 701, 711, 714-715, 719, 786, 789, 792, 800, 803, 807, 812-813, 815, 820, 826, 845, 848, 851, 855+: χo h'i ~, 870, 877, 884, 900.
veverițā; -rițe și véverițā: 694.
véverițā; veverițe : 710.
veverițā; -rițe : 712-713, 716, 720, 724, 727-732, 734-735, 737-738, 740, 742-744, 748-752, 754-755, 850, 859, 881, 885-887.
veverițā; -rițĭ : 717, 733+: spunea tata, da n-am văzut, 736, 741, 819, 824, 838.
veverițā; -riț : 721.
véverițĭ [pl.]; veverițā : 722.
veverițā; ~ : 723.
veverițā; -rițe : 725.
veverițā; -rițe : 726.
? : 745, 814, 835+: véverițā; véverițe, 836-837, 846+: veverițā n-am văzutu
velverițā; -rițe : 746.
vreverițā; -rițĭ : 753.
veverițā; véverițe, [k] véverițā : 782.
véverițā; véverițe : 801-802, 804, 868, 875.
véverițā; véverițĭ : 839.
véverițā; véverițe : 844, 862, 864, 869.
vérvelițā; vérvelițĭ : 861.
véverițā; véverițe : 865, 967.
veverițā; -rițĭ : 871.
veverițā; ~, [ɛ] -riț : 872.
veverițā; -riți : 873, 889.
véverițâ; véverițĭ : 874.
[ɞ] veverițā; -rițĭ : 876+: „n-a văzut, a auzit“.
?, [*] vlervelițā; -liț : 878.
veverițā; -rițe : 879.
vlevlerițā; -riți : 880.
vlevlerițā; -rițĭ : 882-883.
vevelițā, [k] -rițā; -rițe : 891.
véverițā; véverițe : 895.
véverițā; -rițā; -rițe : 896.
vlevlerițā; -rițe : 898.

MAIMUȚĂ, pl.
„singe“
[1368]

I. *[Întrebare indirectă]. Cum îi spui la animalul care seamănă cu omul, îi adus din alte țări... poate l-ai văzut la bâlci, circ ?*
*ALR II s.n. 686; ALRM II s.n. 497; NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 588; AIS 433 *; ASLEF 265.*

II. *maimúță; -múțe : 671-716, 718-720, 724, 726-727, 729-735, 737, 739, 741-745, 747-750, 752, 754-755, 759-760, 764-772, 777-778, 780, 782-787, 790-792, 794-795, 797, 799-800, 803-806, 808, 810-814, 817, 819-822, 824-827, 829-831, 833, 835-838, 840-841, 843-844, 846, 849-851, 853-855, 857-860, 863-864, 881, 884-886, 888, 890-894, 896-897, 899-900.*
maimúță; -múțĭ : 717, 736, 815, 861, 870, 882.
maimíță; -míț : 721, 723.
maimuțoi; ~ : 722, 856.
maimúță; -múțe : 725, 728, 740, 746, 751, 788, 793, 796, 798, 801-802, 807, 809, 865, 867, 887, 898.
maimúțâ; -múțe : 738, 839, 847, 866, 869.
maimúțâ; -múțĭ : 753, 876.
maimúță; -múțe : 756, 758, 761, 763, 774-776, 779, 781, 789, 816, 818, 823, 832, 842, 895.
maimúță; -múțĕ : 757, 762, 773.
mamúțu; -múțĭ : 828.
maimúță; -múțe : 834.
maimúță; -múțe : 845, 852, 862, 879.
maimúță; -múțe : 848, 868, 880, 883, 889.
mχoinīță; -níțe : 871.
maimúțĕ; ~ : 872.
maimúță; -múți : 873, 875.
maimúțâ; -múți : 874.
maimúță; -múț : 877-878.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI
MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 436

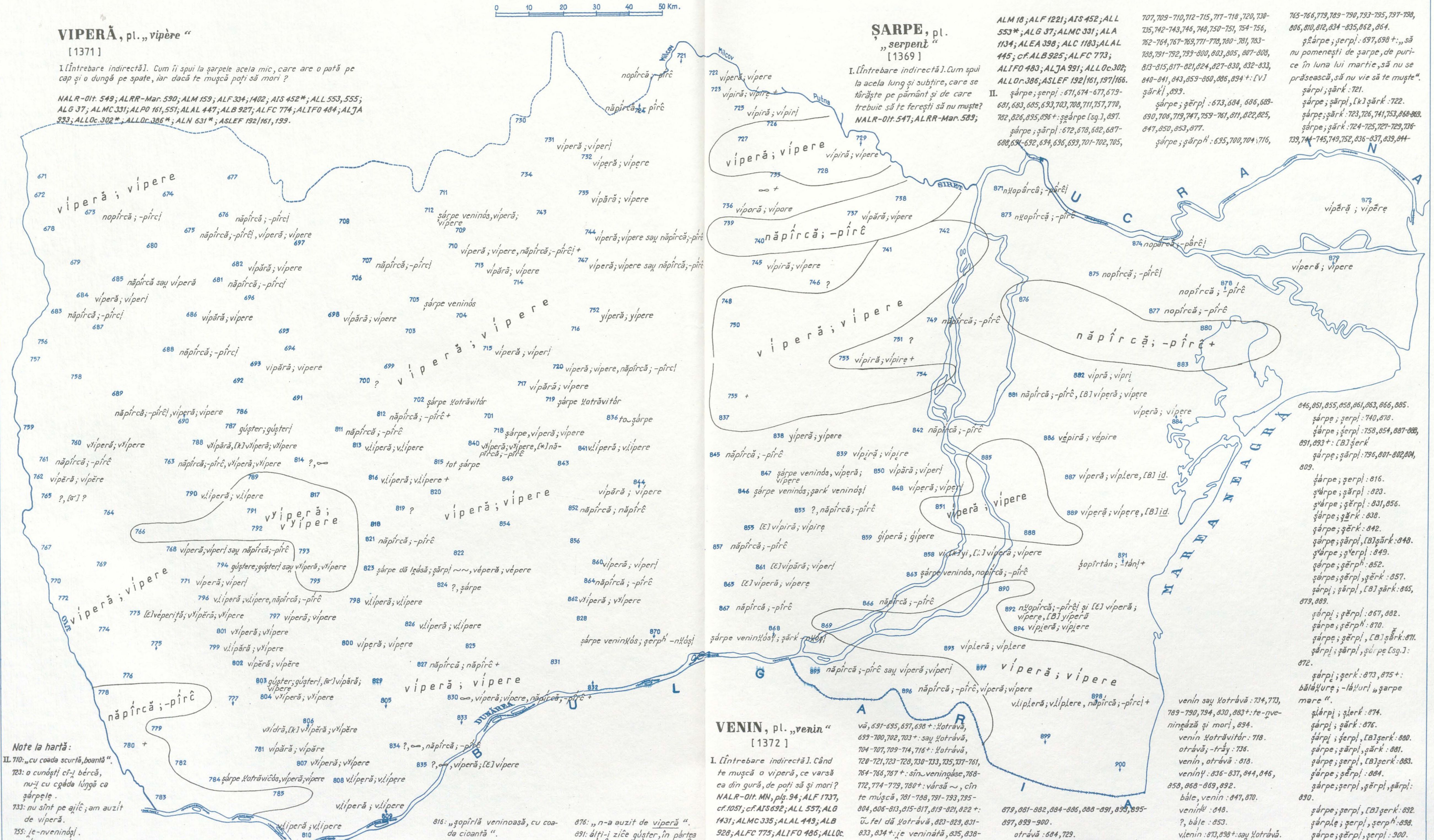

VIPERĂ, pl. „vipère“
[1371]

I [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la șarpele acela mic, care are o pată pe cap și o dungă pe spate, iar dacă te mușcă poți să mori?

NALR-Olt. 549; ALRR-Mar. 590; ALM 159; ALF 334; 1402; AIS 452*; ALL 553, 555; ALG 37; ALMC 331; ALPO 161, 551; ALAL 447; ALB 927; ALFC 774; ALIFO 484; ALJA 993; ALLOc. 302*; ALLOr. 386*; ALN 631*; ASLEF 192/161, 199.

Note la hartă:

II. 710: „cu coada scurtă, boantă“.
723: o cunóști cí-i bércă, nu-i cu cọáda lúŋgă ca șárpẹlẹ.
733: nu sînt pe aịíĉ; am auzít de víperă.
755: ịe-nveninóșị.
780: ạịa nu ịe șárpe, ịe ca un fel dă șopírlă.
812: „aia n-are coadă“.
816: „șopîrlă veninoasă, cu coada cioantă“.
827: ịe ĉútă dă cụádă.
830: „tot la fel ca vipera, da e schimbată la culoare“.
876: „n-a auzit de viperă“.
891: álți-ị zíĉe gúșter, în párteạ olténilor: vípără.
898: „în cărți se zice năpîrcă“.

ȘARPE, pl. „serpent“
[1369]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la acela lung și subțire, care se târăște pe pământ și de care trebuie să te ferești să nu muște?
NALR-Olt. 547; ALRR-Mar. 589; ALM 18; ALF 1221; AIS 452; ALL 553*; ALG 37; ALMC 331; ALA 1134; ALEA 398; ALC 1183; ALAL 445; cf. ALB 925; ALFC 773; ALIFO 483; ALJA 991; ALLOc. 302; ALLOr. 386; ASLEF 192/161, 197/166.

II. șárpe; șerpị: 671, 674-677, 679-681, 683, 685, 693, 703, 708, 711, 757, 770, 782, 826, 895, 896+: șeárpe [sg.], 897.
șárpe; șărpị: 672, 678, 682, 687-688, 691-692, 694, 696, 699, 701-702, 705, 707, 709-710, 712-715, 717-718, 720, 730-735, 742-743, 746, 748, 750-751, 754-756, 762-764, 767-769, 771-778, 780-781, 783-788, 791-792, 799-800, 803, 805, 807-808, 813-815, 817-821, 824, 827-830, 832-833, 840-841, 843, 859-860, 886, 894+: [V] șărkʼị, 899.
șárpe; șĕrpị: 673, 684, 686, 689-690, 706, 719, 747, 759-761, 811, 822, 825, 847, 850, 853, 877.
șárpe; șărpʰ: 695, 700, 704, 716, 765-766, 779, 789-790, 793-795, 797-798, 806, 810, 812, 834-835, 862, 864.
șeárpe; șerpị: 697, 698+: „să nu pomenești de șarpe, de purice în luna lui martie, să nu se prăsească, să nu vie să te muște“.
șárpi; șărkʼ: 721.
șárpe; șărpị, [k] șărkʼ: 722.
șárpẹ; șărkʼ: 723, 726, 741, 753, 868-869.
șárpe; șărkʼ: 724-725, 727-729, 736-739, 744-745, 749, 752, 836-837, 839, 844-846, 851, 855, 858, 861, 863, 866, 885.
șárpẹ; șerpị: 740, 878.
șárpe; șerpị: 758, 854, 887-888, 891, 893+: [B] șerkʼ
șárpẹ; șărpị: 796, 801-802, 804, 809.
șárpe; șerpị: 816.
șᵛárpe; șărpị: 823.
șᵛárpe; șĕrpị: 831, 856.
șárpe; ș̱ărkʼ: 838.
șárpe; șĕrkʼ: 842.
șárpẹ; șărpị, [B] șărkʼ: 848.
șᵛárpe; șᵛerpị: 849.
șárpe; șĕrpʰ: 852.
șárpe; șĕrpị, șĕrkʼ: 857.
șárpị; șărpị, [B] șărkʼ: 865, 879, 889.
șárpị; șĕrpị: 867, 882.
șárpe; șĕrpʰ: 870.
șárpẹ; șĕrpị, [B] șărkʼ: 871.
șắrpị; șărpị, șárpẹ [sg.]: 872.
șárpị; șerkʼ: 873, 875+: bălá̯urẹ; -lá̯urị „șarpe mare“.
șlárpị; șlerkʼ: 874.
șárpị; șărkʼ: 876.
șárpị; șerpị, [B] șerkʼ: 880.
șárpe; șărpị, șărkʼ: 881.
șárpẹ; șerpị, [B] șerkʼ: 883.
șárpe; șĕrpị: 884.
șárpe; șerpị, șĕrpị, șărpị: 890.
șárpe; șerpị, [B] șerkʼ: 892.
șárplẹ; șerpị, șerpʰ: 898.
șárpe; șĕrpị, șerpị: 900.

VENIN, pl. „venin“
[1372]

I. [Întrebare indirectă]. Când te mușcă o viperă, ce varsă ea din gură, de poți să și mori?
NALR-Olt. MN, plș. 94; ALF 1737, cf. 1051; cf. AIS 692; ALL 557; ALG 1431; ALMC 335; ALAL 449; ALB 928; ALFC 775; ALIFO 486; ALLOc. 306; ALLOr. 388; ASLEF 768.

II. venín: 671-678, 679+: otrávă, 680-683, 686-689, 690+: sau ᵘotrávă, 691-695, 697, 698+: ᵘotrávă, 699-700, 702, 703+: sau ᵘotrávă, 704-707, 709-714, 716+: ᵘotrávă, 720-721, 723-728, 730-733, 735, 737-761, 764-766, 767+: sîn‿veninọáse, 768-772, 774-779, 780+: vársă ~, cîn te múșcă, 781-788, 791-793, 795-804, 806-813, 815-817, 819-821, 822+: ũ‿fel dă ᵘotrávă, 823-829, 831-833, 834+: ịe veninátă, 835, 838-843, 845, 849-852, 854-857, 859-862, 863+: [*] bále, 865-867, 871+: te-nveninẹáză, 872, 875-877, 879, 881-882, 884-886, 888-891, 893, 895-897, 899-900.
otrávă: 684, 729.
ᵘotrávă: 685, 696, 701, 708+: venín, 715, 717+: venín, 719, 722, 762-763, 805+: [σ] venín, 814, 864.
venín sau ᵘotrávă: 734, 773, 789-790, 794, 830, 883+: te-nvenineáză și morị, 894.
venín ᵘotrăvitór: 718.
otrávă; -trăy: 736.
venín, otrávă: 818.
venínᵘ: 836-837, 844, 846, 858, 868-869, 892.
bále, venín: 847, 870.
venínᵘ: 848.
?, bále: 853.
vlenín: 873, 898+: sau ᵘotrávă.
venlín: 874.
ᵘotrávạ: 878, 880+: [R] vlenín.
vlenlín: 887.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN PE REGIUNI

MUNTENIA ȘI DOBROGEA

HARTA 437

ȘOARECE, pl. „souris"

[1373]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela pe care îl prinde pisica?

NALR-Olt. 550; ALRR-Mar. 591; ALF 1260; AIS 444; ALG 4; ALMC 364; ALPO 501; ALAL 507; ALB 885; ALFC 748; ALIFO 450*; ALJA 965; ALLOc. 338; ALLOr. 429; ALLR 205; ALN 624; ASLEF 265, 269, 287.

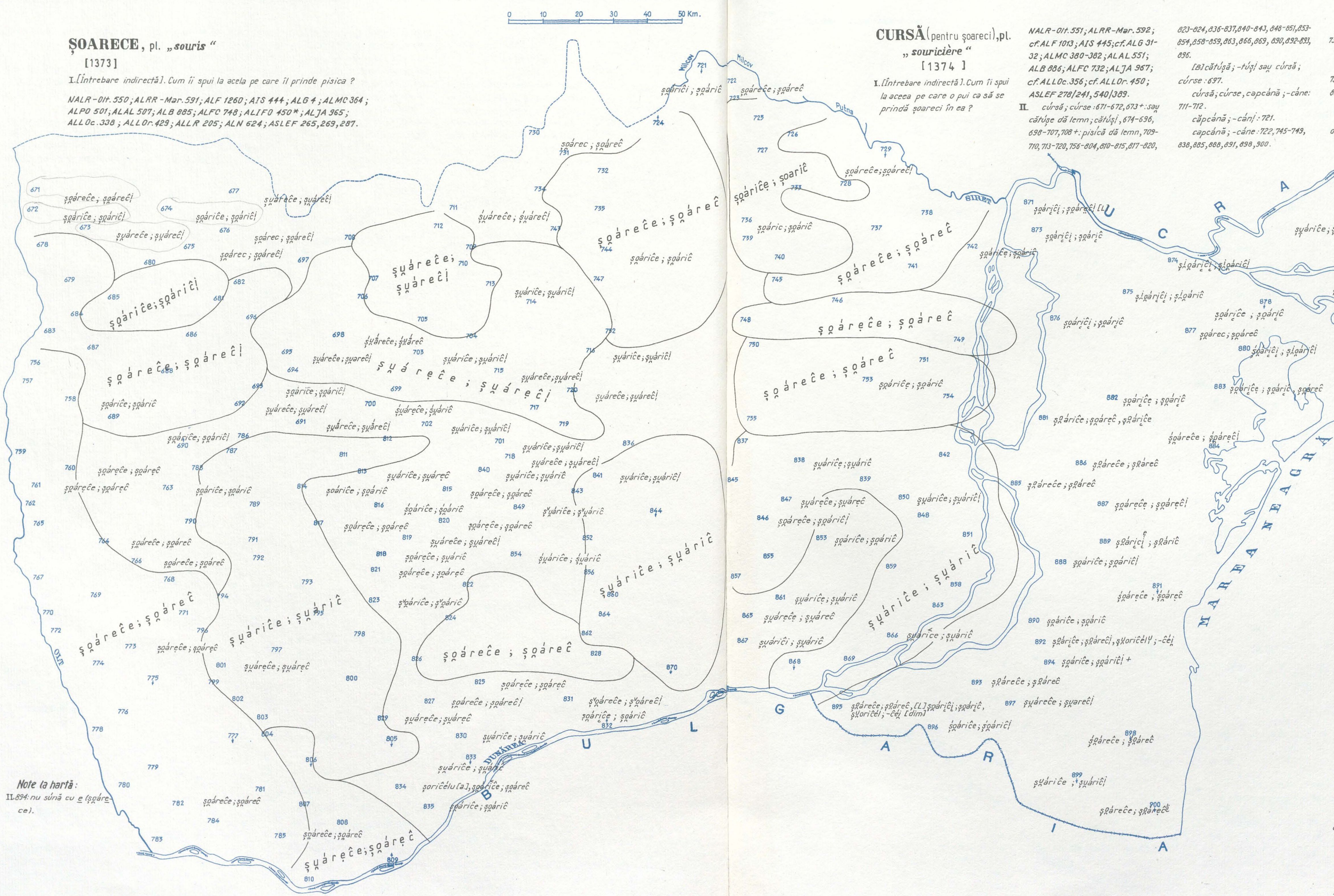

Note la hartă:

II. 894: nu súnă cu e (șoáre-ce).

CURSĂ (pentru șoareci), pl. „souricière"

[1374]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea pe care o pui ca să se prindă șoareci în ea?

NALR-Olt. 551; ALRR-Mar. 592; cf. ALF 1013; AIS 445; cf. ALG 31-32; ALMC 380-382; ALAL 551; ALB 886; ALFC 732; ALJA 967; cf. ALLOc. 356; cf. ALLOr. 450; ASLEF 278/241, 540/389.

II. cúrsă; cúrse: 671-672, 673+: sau cătúșe dă lemn; cătúși, 674-696, 698-707, 708+: pisícă dă lemn, 709-710, 713-720, 756-804, 810-815, 817-820, 823-824, 836-837, 840-843, 848-851, 853-854, 858-859, 863, 866, 869, 890, 892-893, 896.

[B] cătúșă; -túși sau cúrsă; cúrse: 697.

cúrsă; cúrse, capcánă; -cáne: 711-712.

căpcánă; -cáni: 721.

capcánă; -cáne: 722, 745-749, 838, 885, 888, 891, 898, 900.

căpcánă; -căni: 723-725, 728, 731-733, 735-736, 738, 744, 882.

căpcánă; -cáne: 726, 740.

căpcánă; -cáne: 727, 729-730, 737, 739, 741-742, 750-755, 881, 886, 894+: [R] capcánă.

cătúșă; -túși: 734.

căpcánă; -cáne sau cúrsă de șoárece; cúrse ~: 743.

cínie; -níi: 805-809, 825, 827-828, 830-832, 834+: „cúrsa e altfel: tot ca cinia, dar e mai mare (pentru vulpi)", 852, 856-857, 862, 865, 870, 899+: „din sârmă cu ac".

cúrsă; cúrse, capcánă; -căni: 816, 897.

cúrsă; cúrse, [B] cínie; -níi: 821.

cúrsă; cúrse sau prinză-toáre; -tóri: 822.

cínie; -níi, cúrsă; cúrsě: 826.

cínie; -níi sau cúrsă; cúrse: 829, 835, 846.

cúșcă; cușĉ, cínie; -níi: 833.

capcánâ; -cáne: 839.

cínie; -níi: 844, 855, 860, 864, 867.

cúrsă; cúrse: 845, 861, 868.

căpcánă; -cáne, cúrsă; cúrse: 847.

căpcánă; -căni, [R] cúrsă; cúrse (de șoáreĉi): 871.

capcánă; -cáne: 872.

căpcánă; -cáni: 873.

căpcánâ; -cáni: 874.

căpcánă; -căni: 875, 889.

capcánă; -cáni: 876.

capcánă; căpcăni: 877, 879, 883.

capcánă; căpcăni: 878.

capcánă; -cáni: 880.

căpcánă; capcáne: 884.

cúrsă; cúrse, căpcánă; -căni: 887.

cúrsă; cúrsi: 895.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

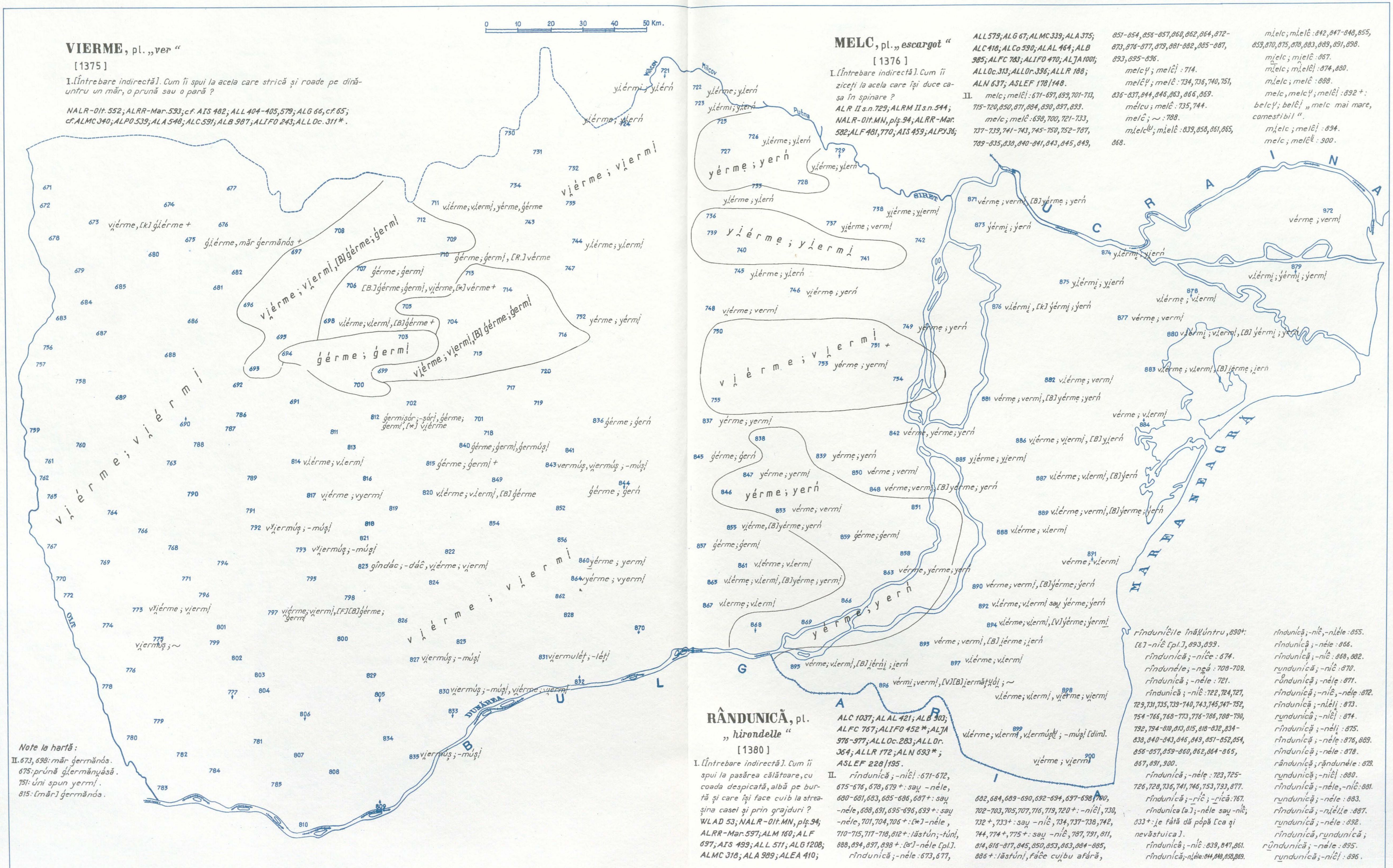

VIERME, pl. „ver"

[1375]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la acela care strică și roade pe dinăuntru un măr, o prună sau o pară?

NALR-Olt. 552; ALRR-Mar. 593; cf. AIS 482; ALL 404-405, 579; ALG 66, cf. 65; cf. ALMC 340; ALPO 539; ALA 548; ALC 591; ALB 987; ALIFO 243; ALL Oc. 311*.

Note la hartă:

II. 673, 698: măr ǵermănós.
675: prúnă ǵi̯ermănu̯ásă.
751: úni spun yermí.
815: [măr] ǵermănós.

MELC, pl. „escargot"

[1376]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la acela care își duce casa în spinare?

ALR II s.n. 729; ALRM II s.n. 544; NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 582; ALF 481, 770; AIS 459; ALPY 36; ALL 579; ALG 67; ALMC 339; ALA 375; ALC 418; ALCo 590; ALAL 464; ALB 985; ALFC 783; ALIFO 470; ALJA 1001; ALL Oc. 313; ALL Or. 396; ALLR 188; ALN 637; ASLEF 178/148.

II. melc; melĉí: 671-697, 699, 701-713, 715-720, 850, 871, 884, 890, 897, 899.

melc; melĉ: 698, 700, 721-733, 737-739, 741-743, 745-750, 752-787, 789-835, 838, 840-841, 843, 845, 849, 851-854, 856-857, 860, 862, 864, 872-873, 876-877, 879, 881-882, 885-887, 893, 895-896.

melcu; melĉí: 714.

melĉu; melĉ: 734, 736, 740, 751, 836-837, 844, 846, 863, 866, 869.

mélcu; melĉ: 735, 744.

melĉ; ~: 788.

mi̯elcu; mi̯elĉ: 839, 858, 861, 865, 868.

mi̯elc; mi̯elĉ: 842, 847-848, 855, 859, 870, 875, 878, 883, 889, 891, 898.

mi̯elc; mi̯elĉ: 867.

mi̯elc; mi̯elĉí: 874, 880.

mi̯elc; melĉ: 888.

melc, melcu; melĉí: 892+: belcu; belĉí „melc mai mare, comestibil".

mi̯elc; melĉí: 894.

melc; melĉi: 900.

RÂNDUNICĂ, pl. „hirondelle"

[1380]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la pasărea călătoare, cu coada despicată, albă pe burtă și care își face cuib la streașina casei și prin grajduri?

WLAD 53; NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 597; ALM 160; ALF 697; AIS 499; ALL 511; ALG 1208; ALMC 318; ALA 989; ALEA 410; ALC 1037; ALAL 421; ALB 903; ALFC 767; ALIFO 452*; ALJA 976-977; ALL Oc. 283; ALL Or. 364; ALLR 172; ALN 693*; ASLEF 228/195.

II. rînduníca; -níĉí: 671-672, 675-676, 678, 679+: sau -néle, 680-681, 683, 685-686, 687+: sau -néle, 688, 691, 695-696, 699+: sau -néle, 701, 704, 706+: [*]-néle, 710-715, 717-718, 812+: lăstún; -túní, 888, 894, 897, 898+: [σ]-néle [pl.].

rînduníca; -néle: 673, 677, 682, 684, 689-690, 692-694, 697-698, 700, 702-703, 705, 707, 716, 719, 720+: -níĉí, 730, 732+, 733+: sau -níĉ, 734, 737-738, 742, 744, 774+, 775+: sau -níĉ, 787, 791, 811, 814, 816-817, 845, 850, 853, 863, 884-885, 886+: lăstúní, fáĉe cu̯ibu afáră, rînduníĉile înău̯úntru, 890+: [ε]-níĉ [pl.], 893, 899.

rînduníca; -níĉe: 674.

rîndunéle; -neá: 708-709.

rînduníca; -néle: 721.

rînduníca; -níĉ: 722, 724, 727, 729, 731, 735, 739-740, 743, 745, 747-752, 754-766, 768-773, 776-786, 788-790, 792, 794-810, 813, 815, 818-832, 834-838, 840-843, 846, 849, 851-852, 854, 856-857, 859-860, 862, 864-865, 867, 891, 900.

rînduníca; -néle: 723, 725-726, 728, 736, 741, 746, 753, 793, 877.

rînduníca; -ríĉ; -ríca: 767.

rîndunica [a.]; -néle sau -níĉ; 833+: i̯e fátă dă pópă [ca și nevăstuica].

rînduníĉâ; -níĉ: 839, 847, 861.

rînduníca; -ni̯éle: 844, 848, 858, 869.

rînduníca; -níĉ, -ni̯éle: 855.

rînduníĉâ; -néle: 866.

rînduníca; -níĉ: 868, 882.

runduníca; -níĉ: 870.

rundunica; -néle: 871.

rînduníca; -níĉ, -néle: 872.

rînduníca; -ni̯éli: 873.

runduníĉâ; -níĉí: 874.

rînduníca; -néli: 875.

rînduníca; -néle: 876, 889.

rînduníca; -néle: 878.

rânduníca; rândunéle: 879.

runduníca; -níĉí: 880.

rînduníca; -néle, -níĉ: 881.

runduníca; -néle: 883.

rînduníca; -ni̯éli̯e: 887.

runduníca; -néle: 892.

rînduníca, runduníca; rûnduníca; -néle: 895.

runduníca; -níĉí: 896.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

SALAMANDRĂ, pl. „salamandre"

[1377]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea care seamănă cu șopârla, cu picioarele scurte și cu pielea neagră, pătată cu galben (se spune că ea cade o dată cu ploaia)... trăiește prin locuri umede?

ALR II s.n. 735; ALRM II s.n. 549; NALR-Olt. 553; ALRR-Mar. 594; ALF 1706; AIS 456; ALL 561; ALG 44; ALMC 334; ALA 1115; ALC 1164; ALAL 457; ALB 931; ALFC 777; ALIFO 488; ALJA-L 96; ALLOr. 395; ALN 632; ASLEF 196/165.

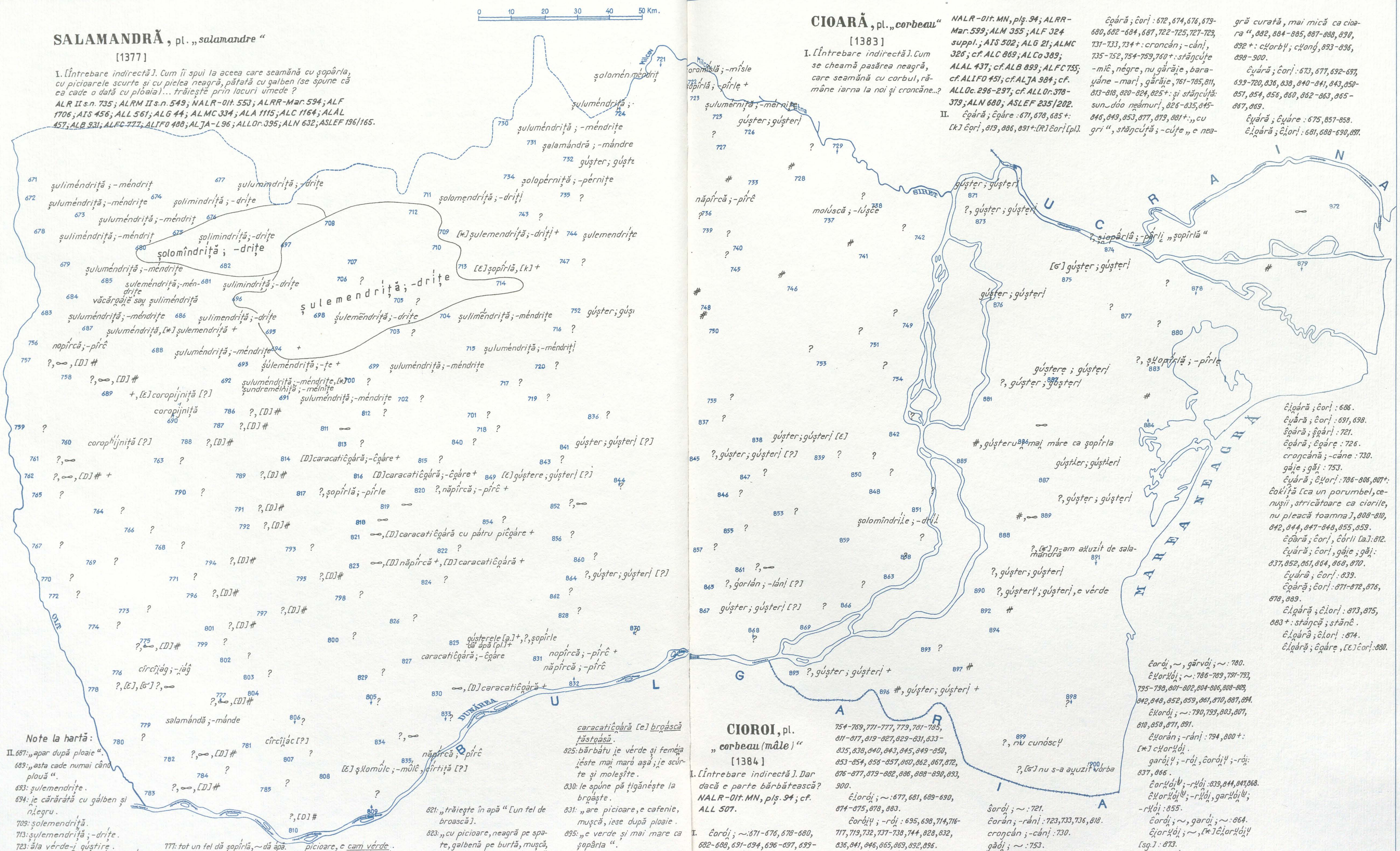

Note la hartă:

II. 687: „apar după ploaie".
689: „asta cade numai când plouă".
693: șulemendrițe.
694: ie cărărată cu galben și n̦egru.
709: șolemendriță.
713: șulemendriță; -drițe.
723: ăla verde-i gușțire.
762: n-am văzut și n-am auuzit.
777: tot un fel dă șopîrlă, ~ dă apă.
814: „trăiește în gârlă, are patru picioare, e cam verde.
820: nu mușcă, sun‿și domói.
821: „trăiește în apă" [un fel de broască].
823: „cu picioare, neagră pe spate, galbenă pe burtă, mușcă, merge repede, șade în lac", caracaticôară [e] broască țăstoasă.
825: bărbatu ie verde și femeia ieste mai mară așa; ie scurte și moleșite.
830: le spune pă țigănește la broaște.
831: „are picioare, e cafenie, mușcă, iese după ploaie.
895: „e verde și mai mare ca șopârla".
896: „șopârlă mare, verde".

CIOARĂ, pl. „corbeau"

[1383]

I. [Întrebare indirectă]. Cum se cheamă pasărea neagră, care seamănă cu corbul, rămâne iarna la noi și croncăne...?

NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 599; ALM 355; ALF 324 suppl.; AIS 502; ALG 21; ALMC 326; cf. ALC 869; ALCo 389; ALAL 437; cf. ALB 899; ALFC 755; cf. ALIFO 451; cf. ALJA 984; cf. ALLOc. 296-297; cf. ALLOr. 378-379; ALN 680; ASLEF 235/202.

II. ĉoáră; ĉoáre: 671, 678, 685+: [k] ĉori, 819, 886, 891+: [R] ĉori [pl.].

ĉoáră; ĉori: 672, 674, 676, 679-680, 682-684, 687, 722-725, 727-729, 731-733, 734+: croncán; -cáni, 735-752, 754-759, 760+: stăncúțe -miĉ, négre, nu gărăie, barauáne -mari, gărăie, 761-785, 811, 813-818, 820-824, 825+: și stăncúță: sun‿dóo neámuri, 826-835, 845-846, 849, 853, 877, 879, 881+: „cu gri", stăncúță; -cúțe „e neagră curată, mai mică ca cioara", 882, 884-885, 887-888, 890, 892+: cuorbu; cuong, 893-896, 898-900.

ĉuáră; ĉori: 673, 677, 692-697, 699-720, 836, 838, 840-841, 843, 850-851, 854, 856, 860, 862-863, 865-867, 869.

ĉuáră; ĉuáre: 675, 857-858.

ĉioáră; ĉiori: 681, 688-690, 897.

ĉioáră; ĉori: 686.

ĉuåră; ĉori: 691, 698.

ŝoáră; șoári: 721.

ĉoáră; ĉoáre: 726.

croncánă; -cáne: 730.

gáie; găi: 753.

ĉuáră; ĉuori: 786-806, 807+: ĉokíță [ca un porumbel, cenușii, stricătoare ca ciorile, nu pleacă toamna], 808-810, 842, 844, 847-848, 855, 859.

ĉoâră; ĉori, ĉórli [a.]: 812.

ĉuáră; ĉori, gáie; găi: 837, 852, 861, 864, 868, 870.

ĉuárâ; ĉori: 839.

ĉoáră; ĉori: 871-872, 876, 878, 889.

ĉioáră; ĉiori: 873, 875, 883+: stáncă; stănĉ.

ĉioárâ; ĉiori: 874.

ĉioáră; ĉoáre, [ɛ] ĉori: 880.

CIOROI, pl. „corbeau (mâle)"

[1384]

I. [Întrebare indirectă]. Dar dacă e parte bărbătească?

NALR-Olt. MN, plș. 94; cf. ALL 507.

I. ĉorói; ~: 671-676, 678-680, 682-688, 691-694, 696-697, 699-703, 705-713, 715, 718, 720, 722, 724-729, 731, 734-735, 739-743, 745-752, 754-769, 771-777, 779, 781-785, 811-817, 819-827, 829-831, 833-835, 838, 840, 843, 845, 849-850, 853-854, 856-857, 860, 862, 867, 872, 876-877, 879-882, 886, 888-890, 893, 900.

ĉiorói; ~: 677, 681, 689-690, 874-875, 878, 883.

ĉoróiu; -rói: 695, 698, 714, 716-717, 719, 732, 737-738, 744, 828, 832, 836, 841, 846, 865, 869, 892, 896.

ĉoróilu; -rói: 704, 851, 863, 885, 899.

ŝorói; ~: 721.

ĉorán; -ráni: 723, 733, 736, 818.

croncán; -cáni: 730.

găói; ~: 753.

garói; ~: 770.

garhói; ~, ĉorán; -ráni: 778.

ĉorói, ~, gărvói; ~: 780.

ĉuoruói; ~: 786-789, 791-793, 795-798, 801-802, 804-806, 808-809, 842, 848, 852, 859, 861, 870, 887, 894.

ĉuorói; ~: 790, 799, 803, 807, 810, 858, 871, 891.

ĉuorán; -ráni: 794, 800+: [*] cuoruói.

garóiu; -rói, ĉoróiu; -rói: 837, 866.

ĉoruóiu; -ruói: 839, 844, 847, 868.

ĉuoruóiu; -ruói, garuóiu; -ruói: 855.

ĉorói; ~, garói; ~: 864.

ĉioruói; ~, [*] ĉioruóiu [sg.]: 873.

ĉioruói; ~: 884, 897-898.

ĉuoróiu; -rói: 895.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

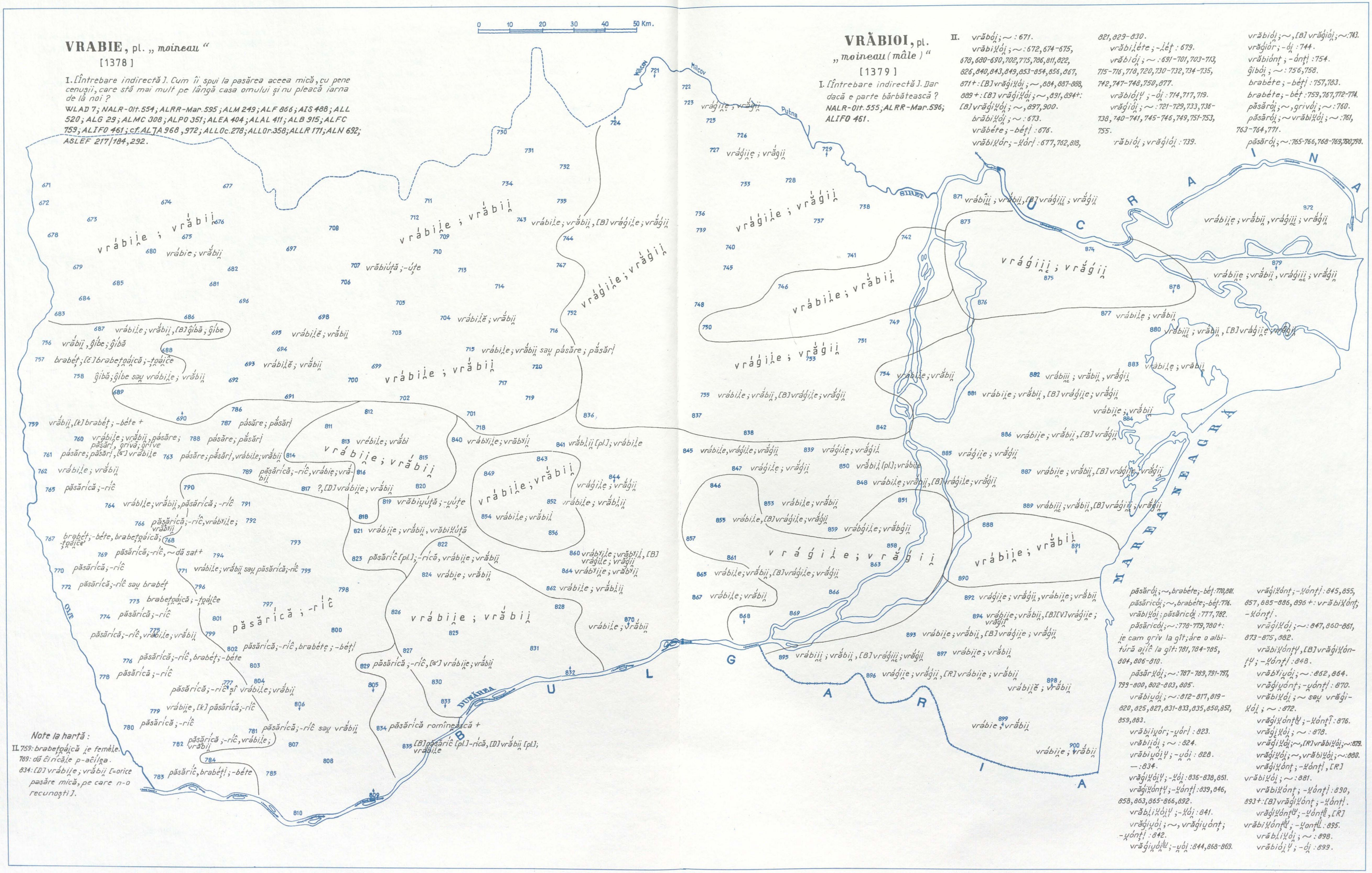

VRABIE, pl. „moineau“

[1378]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la pasărea aceea mică, cu pene cenușii, care stă mai mult pe lângă casa omului și nu pleacă iarna de la noi?

WLAD 7; NALR-Olt. 554; ALRR-Mar. 595; ALM 249; ALF 866; AIS 488; ALL 520; ALG 29; ALMC 308; ALPO 351; ALEA 404; ALAL 411; ALB 915; ALFC 759; ALIFO 461; cf. ALJA 968, 972; ALLOc. 278; ALLOr. 358; ALLR 171; ALN 692; ASLEF 217/184, 292.

VRĂBIOI, pl. „moineau (mâle)“

[1379]

I. [Întrebare indirectă]. Dar dacă e parte bărbătească?

NALR-Olt. 555; ALRR-Mar. 596; ALIFO 461.

II. vrăbói; ~ : 671.
vrăbiuói; ~ : 672, 674-675, 678, 680-690, 702, 775, 786, 811, 822, 826, 840, 843, 849, 853-854, 856, 867, 871+ : [B] vrăgiuói; ~, 884, 887-888, 889+ : [B] vrăgiuói; ~, 891, 894+ : [B] vrăgiuói; ~, 897, 900.
brăbiuói; ~ : 673.
vrăbéte; -béț : 676.
vrăbiuór; -uóri : 677, 762, 818, 821, 829-830.
vrăbiiéte; -iéț : 679.
vrăbiói; ~ : 691-701, 703-713, 715-716, 718, 720, 730-732, 734-735, 742, 747-748, 750, 877.
vrăbióiu; -ói : 714, 717, 719.
vrăgiói; ~ : 721-729, 733, 736-738, 740-741, 745-746, 749, 751-753, 755.
vrăbiói; vrăgiói : 739.
vrăbiói; ~, [B] vrăgiói; ~ : 743.
vrăgiór; -ói : 744.
vrăbiónț; -ónți : 754.
ĝibói; ~ : 756, 758.
brabéte; -béți : 757, 783.
brabéte; -béț : 759, 767, 772-774.
păsărói; ~, grivói; ~ : 760.
păsărói; ~ vrăbiuói; ~ : 761, 763-764, 771.
păsărói; ~ : 765-766, 768-769, 790, 798.
păsărói; ~, brabéte; -béț : 770, 801.
păsăricói; ~, brabéte; -béț : 776.
vrăbiuói; păsăricói : 777, 782.
păsăricói; ~ : 778-779, 780+ : ie cam griv la gît; áre o albitúră aiĉ la gît : 781, 784-785, 804, 806-810.
păsăruói; ~ : 787-789, 791-797, 799-800, 802-803, 805.
vrăbiuói; ~ : 812-817, 819-820, 825, 827, 831-833, 835, 850, 852, 859, 883.
vrăbiiuór; -uóri : 823.
vrăbiiói; ~ : 824.
vrăbiuóiu; -uói : 828.
— : 834.
vrăgiuóiu; -uói : 836-838, 851.
vrăgiuónțu; -uónți : 839, 846, 858, 863, 865-866, 892.
vrăbiiuóiu; -uói : 841.
vrăgiuói; ~, vrăgiuónț; -uónți : 842.
vrăgiuóiu; -uói : 844, 868-869.
vrăgiuónț; -uónți : 845, 855, 857, 885-886, 896+ : vrăbiuónț; -uónți.
vrăgiuói; ~ : 847, 860-861, 873-875, 882.
vrăbiuónțu, [B] vrăgiuónțu; -uónți : 848.
vrăbiiuói; ~ : 862, 864.
vrăgiuónț; -uónți : 870.
vrăbiuói; ~ sau vrăgiuói; ~ : 872.
vrăgiuónțu; -uónți : 876.
vrăgiuói; ~ : 878.
vrăgiuói; ~, [R] vrăbiuói; ~ : 879.
vrăgiuói; ~, vrăbiuói; ~ : 880.
vrăgiuónț; -uónți, [R] vrăbiuói; ~ : 881.
vrăbiuónț; -uónți : 890, 893+ : [B] vrăgiuónț; -uónți.
vrăgiuónțu; -uónți, [R] vrăbiuónțu; -uónți : 895.
vrăbiiuói; ~ : 898.
vrăbióiu; -ói : 899.

Note la hartă:

II. 759: brabețoáică ie feméie.
769: dă ĉiricăie p-acîlea.
834: [D] vrábiie; vrắbii [= orice pasăre mică, pe care n-o recunoști].

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

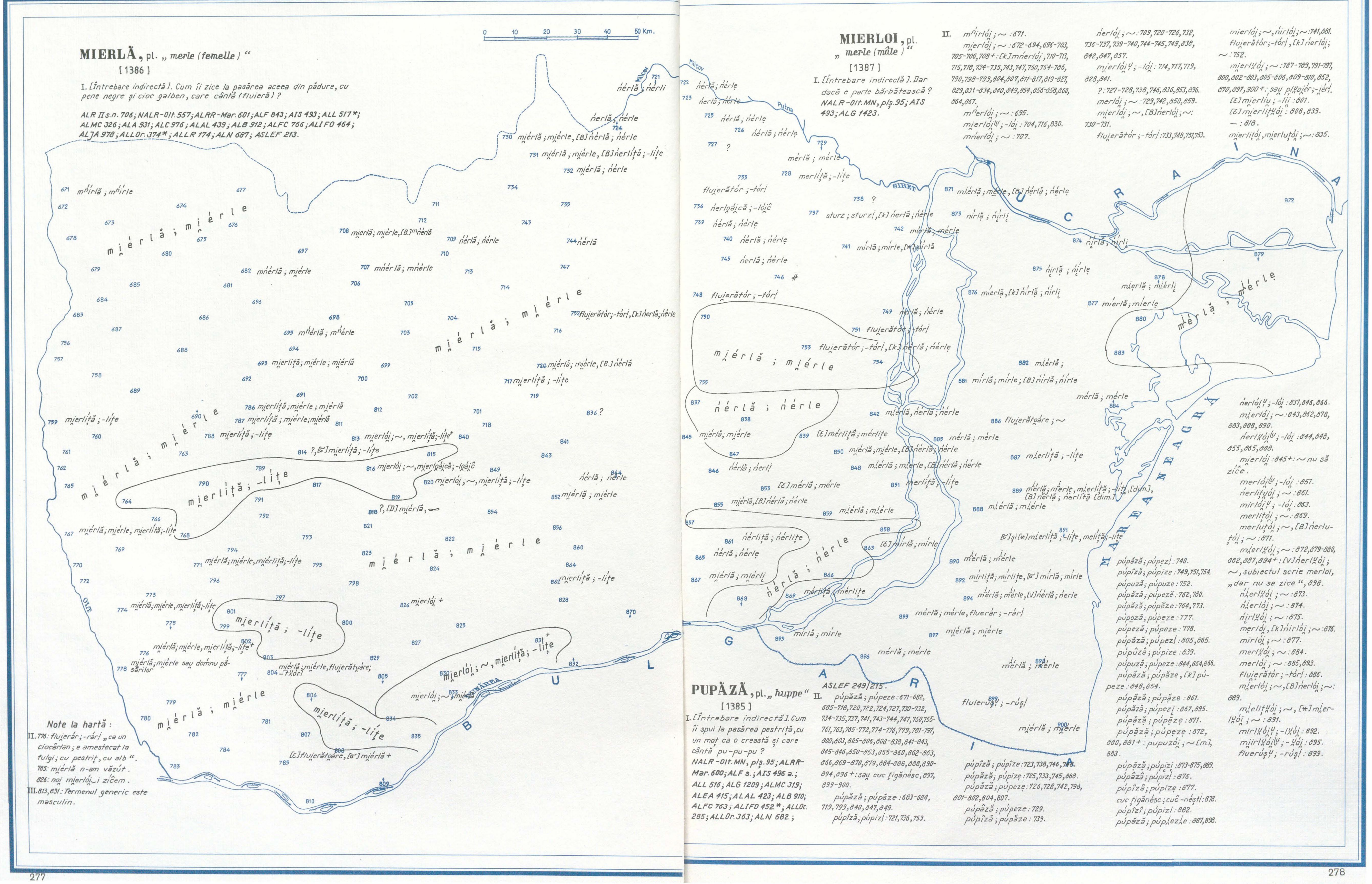

MIERLĂ, pl. „merle (femelle)“

[1386]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zice la pasărea aceea din pădure, cu pene negre și cioc galben, care cântă (fluieră)?

ALR II s.n. 706; NALR-Olt. 557; ALRR-Mar. 601; ALF 843; AIS 493; ALL 517*; ALMC 326; ALA 931; ALC 976; ALAL 439; ALB 912; ALFC 766; ALIFO 464; ALJA 978; ALLOr. 374*; ALLR 174; ALN 687; ASLEF 213.

Note la hartă:

II. 776: fluierár; -rárị „ca un ciocârlan; e amestecat la fulgi; cu pestriț, cu alb“.
785: mierlă n-am văzút.
826: noi mierlói-i zicem.

III. 813, 831: Termenul generic este masculin.

MIERLOI, pl. „merle (mâle)“

[1387]

I. [Întrebare indirectă]. Dar dacă e parte bărbătească? NALR-Olt. MN, plș. 95; AIS 493; ALG 1423.

II. mⁿirlói; ~ :671.
mierlói; ~ :672-694, 696-703, 705-706, 708+: [k] mńerlói, 710-713, 715, 718, 734-735, 743, 747, 750, 754-786, 790, 798-799, 804, 807, 811-817, 819-827, 829, 831-834, 840, 849, 854, 856-858, 860, 864, 867.
mⁿerlói; ~ :695.
mierlóiᵘ; -lói: 704, 716, 830.
mńerlói; ~ :707.
ńerlói; ~ :709, 720-726, 732, 736-737, 739-740, 744-745, 749, 838, 842, 847, 857.
mierlóiᵘ; -lói: 714, 717, 719, 828, 841.
?: 727-728, 738, 746, 836, 853, 896.
merlói; ~ :729, 742, 850, 859.
mierlói; ~, [B] ńerlói; ~: 730-731.
fluierătór; -tórị :733, 748, 751, 753.
mierlói; ~, ńirlói; ~ :741, 881.
fluierătór; -tórị, [k] ńerlói; ~ :752.
mierlᵘói; ~ :787-789, 791-797, 800, 802-803, 805-806, 809-810, 852, 870, 897, 900+: sau pluoiér; -iérị.
[ε] mierliu; -lii :801.
[ε] mierlițᵘói: 808, 839.
— : 818.
mierlițói, mierluțói; ~ :835.
ńerlóiᵘ; -lói :837, 846, 866.
mierlói; ~ :843, 862, 878, 883, 888, 890.
ńerlᵘóiᵘ; -lói :844, 848, 855, 865, 868.
mierlói :845+: ~ nu să zíĉe.
merlóiᵘ; -lói :851.
ńerlițuói; ~ :861.
mirlóiᵘ; -lói :863.
merlițói; ~ :869.
merluțói; ~, [B] ńerluțói; ~ :871.
mierlᵘói; ~ :872, 879-880, 882, 887, 894+: [V] ńerlᵘói; ~, subiectul scrie merloi, „dar nu se zice“, 898.
ńierlᵘói; ~ :873.
ńierlói; ~ :874.
ńirlᵘói; ~ :875.
merlói, [k] ńirlói; ~ :876.
mirlói; ~ :877.
merlᵘói; ~ :884.
merlói; ~ :885, 893.
fluierătór; -tórị :886.
mierlói; ~, [B] ńerlói; ~: 889.
mielițᵘói; ~, [*] mier-lᵘói; ~ :891.
mirlᵘóiᵘ; -lᵘói: 892.
miirlᵘóiᵘ; -ᵘói: 895.
fluerúșᵘ; -rúșị: 899.

PUPĂZĂ, pl. „huppe“

[1385]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la pasărea pestriță, cu un moț ca o creastă și care cântă pu-pu-pu? NALR-Olt. MN, plș. 95; ALRR-Mar. 600; ALF s.; AIS 496 a.; ALL 516; ALG 1209; ALMC 319; ALEA 415; ALAL 423; ALB 910; ALFC 763; ALIFO 452*; ALLOc. 285; ALLOr. 363; ALN 682; ASLEF 249/215.

II. púpăză; púpeze :671-682, 685-718, 720, 722, 724, 727, 730-732, 734-735, 737, 741, 743-744, 747, 750, 755-761, 763, 765-772, 774-776, 779, 781-797, 800, 803, 805-806, 808-838, 841-843, 845-846, 850-853, 855-860, 862-863, 866, 869-870, 879, 884-886, 888, 890-894, 896+: sau cuc țigănésc, 897, 899-900.
púpăză; púpăze :683-684, 719, 799, 840, 847, 849.
púpîză; púpizị :721, 736, 753.
púpîză; púpîze :723, 738, 746, 748.
púpăză; púpize :725, 733, 745, 888.
púpăză; púpeze :726, 728, 742, 798, 801-802, 804, 807.
púpâză; púpeze :729.
púpîză; púpăze :739.
púpăză; púpezị :740.
púpîză; púpize :749, 751, 754.
púpuză; púpuze :752.
púpăză; púpeză :762, 780.
púpăză; púpĕze :764, 773.
púpoză; púpeze :777.
púpeză; púpeze :778.
púpăză; púpezị :805, 865.
púpûzâ; púpize :839.
púpuză; púpeze :844, 864, 868.
púpăză; púpăze, [k] púpeze :848, 854.
púpăză; púpăze :861.
púpăză; púpezi :867, 895.
púpăză; púpĕze :871.
púpăză; púpeze :872, 880, 881+: pupuzói; ~ [m.], 883.
púpăză; púpizi :873-875, 889.
púpâzâ; púpizị :876.
púpîzâ; púpize :877.
cuc țigănésc; cuĉ-néștị :878.
púpîzî; púpizi :882.
púpăză; púpiezie :887, 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

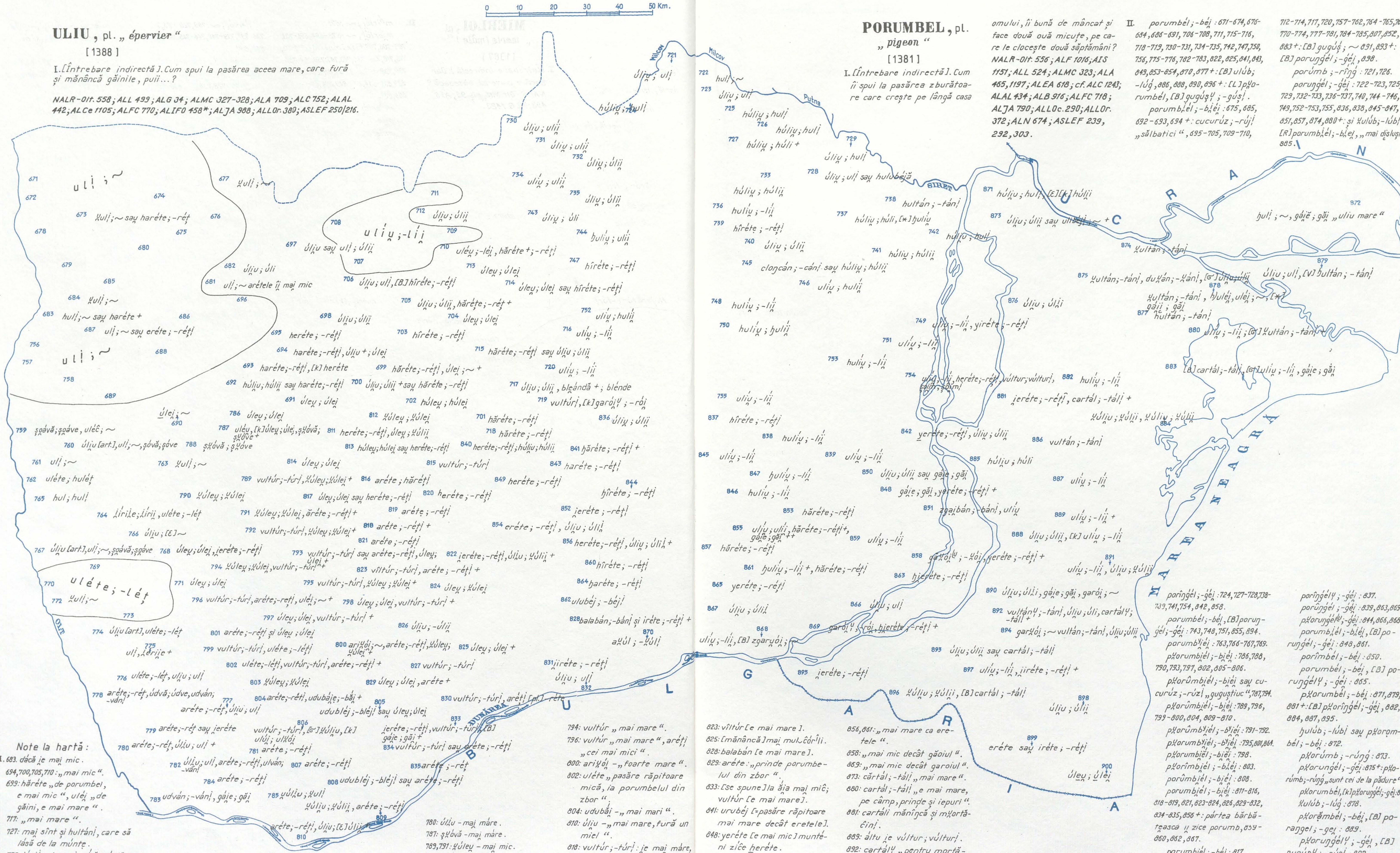

ULIU, pl. „*épervier*“

[1388]

I. [Întrebare indirectă]. Cum spui la pasărea aceea mare, care fură și mănâncă găinile, puii...?

NALR-Olt. 558; ALL 499; ALG 34; ALMC 327-328; ALA 709; ALC 752; ALAL 442; ALCe 1105; ALFC 770; ALIFO 458; ALJA 988; ALLOr. 380; ASLEF 250/216.*

PORUMBEL, pl. „*pigeon*“

[1381]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la pasărea zburătoare care crește pe lângă casa omului, îi bună de mâncat și face două ouă micuțe, pe care le clocește două săptămâni?

NALR-Olt. 556; ALF 1016; AIS 1151; ALL 524; ALMC 323; ALA 465, 1197; ALEA 618; cf. ALC 1243; ALAL 434; ALB 916; ALFC 718; ALJA 790; ALLOc. 290; ALLOr. 372; ALN 674; ASLEF 239, 292, 303.

II. porumbél; -béį: 671-674, 676-684, 686-691, 706-708, 711, 715-716, 718-719, 730-731, 734-735, 742, 747, 750, 756, 775-776, 782-783, 822, 825, 841, 843, 849, 853-854, 870, 877+: [B] ulúb; -lúg, 886, 888, 890, 896+: [L] pŭo-rumbél, [B] gugúșĭ; -gúșį.

porumbĭél; -bĭéį: 675, 685, 692-693, 694+: cucurúz; -rúįį „sălbatici“, 695-705, 709-710, 712-714, 717, 720, 757-762, 764-765, 768, 770-774, 777-781, 784-785, 807, 852, 883+: [B] gugúș; ~ 891, 893+: [B] porungél; -géį, 898.

porúmb; -rîng: 721, 726.

porungél; -géį: 722-723, 725, 729, 732-733, 736-737, 740, 744-746, 749, 752-753, 755, 836, 838, 845-847, 851, 857, 874, 880+: și ŭulúb; -lúbį, [R] porumbĭél; -bĭeį, „mai dislușit“, 885.

porîngél; -géį: 724, 727-728, 738-739, 741, 754, 842, 858.

porumbél; -béį, [B] porungél; -géį: 743, 748, 751, 855, 894.

porumbĭéį: 763, 766-767, 769.

pŭorumbįél; -bįéį: 786, 788, 790, 793, 797, 802, 805-806.

pŭorûmbįél; -bįéį sau cucurúz; -rúzį „guguștiuc“, 787, 794.

pŭorûmbįél; -bįéį: 789, 796, 799-800, 804, 809-810.

pŭorûmbĭél; -bĭéį: 791-792.

pŭorumbĭél; -bĭéį: 795, 801, 864.

pŭorumbįĕl; -bįĕį: 798.

pŭorîmbįél; -bĭéį: 803.

porûmbįél; -bįéį: 808.

porumbįél; -bįéį: 811-816, 818-819, 821, 823-824, 826, 829-832, 834-835, 856+: pártea bărbătească įį zice porumb, 859-860, 862, 867.

porumbįél; -béį: 817.

porumbĭél; -béį: 820, 833, 840.

porumbél; -bįéį: 827-828.

porîngélĭ; -géį: 837.

porûngél; -géį: 839, 863, 869.

pŭorungélŭ; -géį: 844, 866, 868.

porumbĭél; -bĭéį, [B] porungél; -géį: 848, 861.

porîmbél; -béį: 850.

porumbél; -béį, [B] porungélĭ; -géį: 865.

pŭorumbél; -béį: 871, 879, 881+: [B] pŭorîngél; -géį, 882, 884, 887, 895.

ĥulúb; -lúbį sau pŭorọmbél; -béį: 872.

pŭorúmb; -rúng: 873.

pŭorungél; -géį: 875+: pŭorúmb; -rúng „sunt cei de la pădure“.

pŭorumbél, [k] pŭorungél; -géį: 876.

ŭulúb; -lúg: 878.

pŭorămbél; -béį, [B] porangel; -geį: 889.

pŭorungélĭ; -géį, [B] gugúșĭ; -gúșį: 892.

pŭorumbĭél; -bĭéį: 897, 900.

pŭorumbél; -bĭéį: 899.

Note la hartă:

I. 683. dácă įe maį mic.

694, 700, 705, 710: „mai mic“.

699: hăréte „de porumbei, e mai mic“, uléį „de găini, e mai mare“.

717: „mai mare“.

727: maį sînt și hultánį, care să lásă de la múntẹ.

775: įérįe, įe maį mícă; cáŭtă porumbéį; s-a rărít.

780: úlįu - maį máre.

787: șŭóvă - maį máre.

789, 791: ŭúleŭ - maį mic.

791: ăréte „mai mic ca uliul“

793: aréte, úleŭ - „tot una“.

794: vultúr „mai mare“.

796: vultúr „mai mare“, arétį „cei mai mici“.

800: ariŭóį - „foarte mare“.

802: uléte „pasăre răpitoare mică, ia porumbelul din zbor“.

804: udubăį - „mai mari“.

810: úlįu - „mai mare, fură un miel“.

818: vultúr; -túrį: įe maį máre, cît curcánu; nu maį įéste.

822: úlįu [e mai mare].

823: vîltúr [e mai mare].

825: [mănâncă] maį mulˇcórįli.

828: balabán [e mai mare].

829: aréte: „prinde porumbelul din zbor“.

833: [se spune] la ăįa maį mîĉ; vultúr [e mai mare].

841: urubéj [=pasăre răpitoare mai mare decât eretele].

848: yeréte [e mai mic] munténi zíĉe ḫeréte.

855: „mai mic ca uliul; mai mare ca uliul“.

856, 861: „mai mare ca eretele“.

858: „mai mic decât găoiul“.

869: „mai mic decât garoiul“.

873: cărtál; -tálį „mai mare“.

880: cartál; -tálį „e mai mare, pe câmp, prinde și iepuri“.

881: cartáli mănîncă și mŭortăĉinį.

889: áltu įe vúltur; vúlturį.

892: cartálĭ „pentru mortăciuni“.

897: įirete „e mai mic la corp“.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

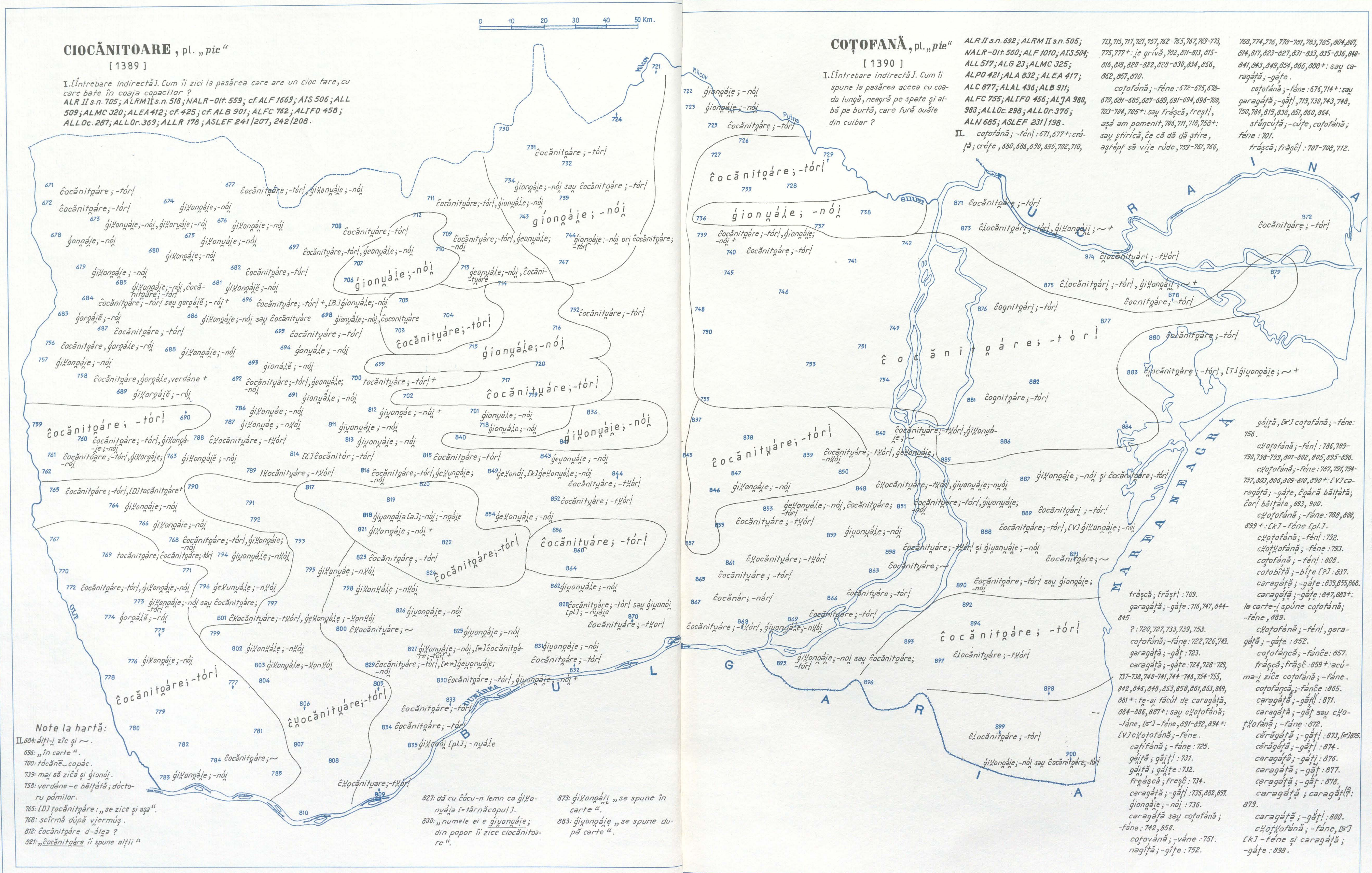

CIOCĂNITOARE, pl. „*pic*"

[1389]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la pasărea care are un cioc tare, cu care bate în coaja copacilor?
ALR II s.n. 705; ALRM II s.n. 518; NALR-Olt. 559; cf. ALF 1669; AIS 506; ALL 509; ALMC 320; ALEA 412; cf. 425; cf. ALB 901; ALFC 762; ALIFO 458; ALL Oc. 287; ALL Or. 369; ALLR 178; ASLEF 241/207, 242/208.

Note la hartă:
II. 684: álți-i zîc și ~.
696: „în carte".
700: tócăne͜ copác.
739: mai să zică și gionói.
758: verdáne – e bălțátă; dóctoru pómilor.
765: [D] țocănitoáre: „se zice și așa".
768: scîrmă dúpă viermúș.
812: ĉocănitoáre d-álea?
821: „ĉocănitoáre îi spune alții"

827: dă cu ĉócu-n lemn ca giuonuája [= târnăcopul].
830: „numele ei e giuonoáie; din popor îi zice ciocănitoare".

873: giuonoáii „se spune în carte".
883: giuonoáie „se spune după carte".

COȚOFANĂ, pl. „*pie*"

[1390]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spune la pasărea aceea cu coada lungă, neagră pe spate și albă pe burtă, care fură ouăle din cuibar?
ALR II s.n. 692; ALRM II s.n. 505; NALR-Olt. 560; ALF 1010; AIS 504; ALL 517; ALG 23; ALMC 325; ALPO 421; ALA 832; ALEA 417; ALC 877; ALAL 436; ALB 911; ALFC 755; ALIFO 456; ALJA 980, 983; ALL Oc. 298; ALL Or. 376; ALN 685; ASLEF 231/198.

II. coțofánă; -féni: 671, 677+: crá-ță; crețe, 680, 686, 690, 695, 702, 710, 713, 715, 717, 721, 757, 762-765, 767, 769-773, 775, 777+: ie grívă, 782, 811-813, 815-816, 818, 820-822, 828-830, 834, 856, 862, 867, 870.
coțofánă; -féne: 672-675, 678-679, 681-685, 687-689, 691-694, 696-700, 703-704, 705+: sau fráscă; freștí, așá am pomenit, 706, 711, 718, 758+: sau știrică, ĉe că dă dă știre, aștépt să viie rúde, 759-761, 766, 768, 774, 776, 778-781, 783, 785, 804, 807, 814, 817, 823-827, 831-833, 835-836, 840-841, 843, 849, 854, 866, 888+: sau caragáță; -gáte.
coțofánă; -fáne: 676, 714+: sau garagáță; -găți, 719, 730, 743, 748, 750, 784, 819, 838, 851, 860, 864.
stăncúță; -cúțe, coțofánă; féne: 701.
frășcă; frășĉi: 707-708, 712.
frășcă; frăști: 709.
garagáță; -gáțe: 716, 747, 844-845.
?: 720, 727, 733, 739, 753.
coțofánă; -fáne: 722, 726, 749.
garagáță; -găț: 723.
caragáță; -gáțe: 724, 728-729, 737-738, 740-741, 744-746, 754-755, 842, 846, 848, 853, 858, 861, 863, 869, 881+: te-ai făcút de caragáță, 884-886, 887+: sau cuoțofánă; -fáne, [ɢ] -féne, 891-892, 894+: [V] cuoțofánă; -féne.
cațifánă; -fáne: 725.
gáiță; găiți: 731.
gáiță; gáițe: 732.
freáscă; fresĉ: 734.
caragáță; -găți: 735, 882, 897.
gionoáie; -nói: 736.
caragáță sau coțofánă; -fáne: 742, 850.
coțovánă; -váne: 751.
nagîță; -gîțe: 752.
gáiță, [ɢ] coțofánă; -féne: 756.
cuoțofánă; -féni: 786, 789-790, 798-799, 801-802, 805, 895-896.
cuoțofánă; -féne: 787, 791, 794-797, 803, 806, 809-810, 890+: [V] caragáță; -gáțe, ĉoáră bălțátă; ĉori bălțáte, 893, 900.
cuoțofánă; -fáne: 788, 800, 899+: [k] -féne [pl.].
cuoțofánă; -féni: 792.
cuoțuofánă; -féne: 793.
coțofánă; -féni: 808.
cotobîță; -bîțe [?]: 837.
caragáță; -gáțe: 839, 855, 868.
caragáță; -gáțe: 847, 883+: la carte-i spúne coțofánă; -féne, 889.
cuoțofánă; -féni, garagáță; -gáțe: 852.
coțofáncă; -fánĉe: 857.
frășcă; frășĉ: 859+: acúma-i zîĉe coțofánă; -fáne.
coțofáncă; -fánĉe: 865.
caragáță; -găți: 871.
caragáță; -găț sau cuoțuofánă; -fáne: 872.
cărăgáță; -găți: 873, [ɢ] 875.
cărăgáță; -găți: 874.
caragáță; -gáți: 876.
caragáță; -găț: 877.
caragáță; -găț: 878.
caragáță; caragăță: 879.
caragáță; -găți: 880.
cuoțuofánă; -fáne, [ɢ] [k] -féne și caragáță; -gáțe: 898.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

GRANGUR, pl. „loriot"

[1391]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui păsării cântătoare (se imită fluierul grangurului) care vine numai vara la noi, are penele galbene și negre?
ALR II s.n. 697; ALRM II s.n. 509; NALR-Olt. 561; ALRR-Mar. 602; ALF 1612; AIS 495; ALL 510; cf. ALMC 316; ALEA 413; ALAL 420; ALB 902; ALFC 757; ALIFO 459*; ALLOr. 362*; ASLEF 227/194.

ARC, pl. „arc"

[1397]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la nuiaua îndoită, legată la capete cu o sfoară, cu care tragi cu săgeata?
NALR-Olt. MN, plș. 95; ALA 118.

II. harc; hárcurⁱ: 671-673, 678, 683-685, 688, 692-694, 701, 712-713, 716, 721-722, 724-725, 735-736, 741, 743, 751, 755-756, 786, 811, 813, 838-839, 843, 845, 850, 856, 859, 861.

arc; árcurⁱ: 674-677, 679-682, 686-687, 689-691, 695, 700, 703-705, 708-709, 711, 715-718, 720, 726-728, 730-732, 737-738, 742, 745, 749, 757-758, 761, 763-764, 767-768, 771-775, 778-779, 782-785, 787-791, 793, 795, 797-798, 800, 804, 806-807, 809-810, 816, 818-822, 826, 829, 833, 841-842, 847-848, 851-855, 857, 863, 869-875, 877-878, 879+: arcúș; -cúșurⁱ, 880-881, 883, 885-887, 889-891, 893-900.

ʰarc; ʰárcurⁱ: 696-699, 702, 706-707, 710, 717, 719, 734, 747-748, 862, 866.

arcᵘ; árcurⁱ: 714, 733, 828, 844, 858, 876, 892.

covérgă de harc; covérĝ ~: 723.

arcᵘ; árĉe: 729, 740.

harcᵘ; hárcurⁱ: 739, 836-837, 846, 865, 868.

ḫarc; ḫárcurⁱ: 744, 750, 754, 812, 860, 864, 867.

ḫarcúș; -cúșurⁱ: 746.

arc; hárcurⁱ: 752.

harc; harĉ: 753.

arc; árĉe: 759, 823, 832, 840, 884+: [ϭ] árcurⁱ, 888.

arcúș; -cúșurⁱ: 760, 762, 770, 776-777, 792, 794, 796, 799, 802, 808, 827.

harcúș; -cúșĕ: 765.

arcúș; -cúșĕ: 766, 769, 780-781, 801.

arc; árcurⁱ, arcúș; -cúșurⁱ: 803.

arcúș; -cúșe: 805, 817, 835.

?: 814.

springă; sprinĝ: 815, 824.

arc; árĉe sau coveárgă; -vérĝ: 825.

arc; árĉe, [k] árcurⁱ: 830.

scoveárgă; -vérĝ: 831.

arcúș; -cúșĕ: 834.

arcúșʸ; -cúșʸe, splingă; splinĝ: 849.

arc; árcurˡⁱ: 882.

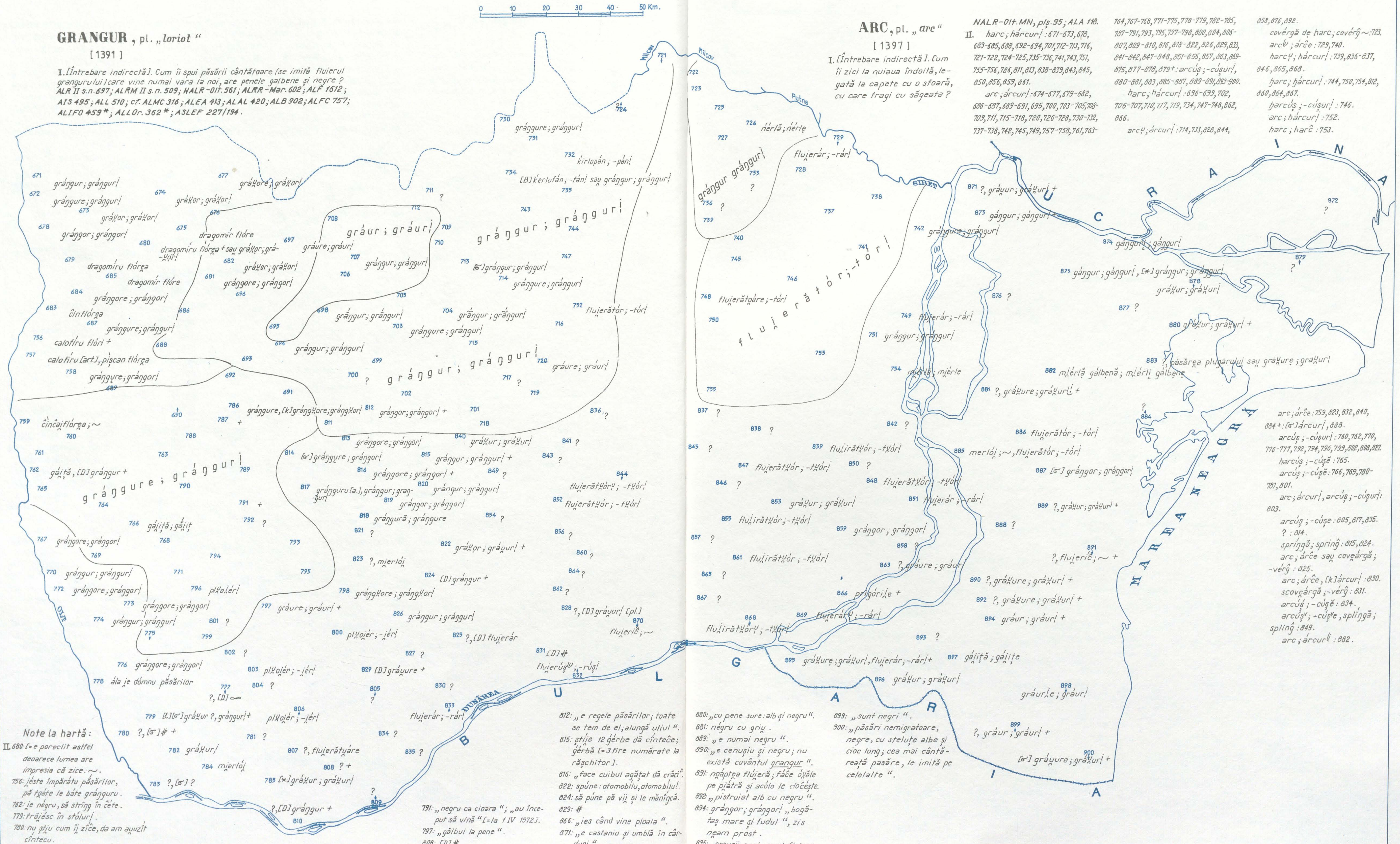

Note la hartă:

II. 680: [= e poreclit astfel deoarece lumea are impresia că zice: ~.
756: ieste împăratu păsărilor, pă toate le bate grangaru.
762: ie negru, să string în ĉete.
779: trăiesc în stólurⁱ.
780: nu știu cum îi zîĉe, da am auzît cîntecu.
787: „regele păsărilor".
791: „negru ca cioara"; „au început să vină" [= la 1 IV 1972].
797: „gălbui la pene".
808: [D] #.
810: „negru".
812: „e regele păsărilor; toate se tem de el; alungă uliul".
815: știie 12 ǵerbe dă cînteĉe; ǵerbă [= 3 fire numărate la răschitor].
816: „face cuibul agățat dă crăci".
822: spúne: otomobilu, otomobilu!.
824: să púne pă vii și le mănîncă.
829: #
866: „ies când vine ploaia".
871: „e castaniu și umblă în cârduri".
873: „ar fi tot mierla".
880: „cu pene sure: alb și negru".
881: négru cu griu.
889: „e numai negru".
890: „e cenușiu și negru; nu există cuvântul grangur".
891: noaptea fluieră; fáĉe ouăle pe piatră și acólo le cloĉéște.
892: „pistruiat alb cu negru".
894: grángor; grángorⁱ „bogătaș mare și fudul", zis neam prost.
895: „graurii sunt negri, fluierarul e cam cenușiu".
899: „sunt negri".
900: „păsări nemigratoare, negre, cu steluțe albe și cioc lung; cea mai cântăreață pasăre, le imită pe celelalte".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PREPELIȚĂ, pl. „caille“

[1392]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spuneți la pasărea care trăiește prin grâu, aleargă repede și cântă pit-palac?

ALR II s.n. 708; ALRM II s.n. 519; NALR-Olt. 562; ALRR-Mar. 603; ALF 1483; AIS 509; ALL 515; ALMC 322; ALPO 111; ALA 858; ALEA 420; ALC 903; ALAL 432; ALB 908; ALFC 771; ALIFO 466*; ALJA 982; ALLOc. 293; ALLOr. 371.

POTÂRNICHE, pl. „perdrix“

[1396]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la pasărea aceea mare cât un porumbel, care trăiește în stoluri, în holde și tufișuri, fuge repede și are carne bună de mâncat?

ALR II s.n. 710; ALRM II s.n. 521; NALR-Olt. 565; ALRR-Mar. 607; ALF 1002; AIS 510; ALL 515*; ALG 1206; ALMC 321; ALPO 413; ALA 1026; ALEA 439, cf. 419; ALC 1073-1074; ALAL 428, cf. 429; ALB 909; ALFC 772; ALLOc. 288; ALLOr. 370; ASLEF 239, 254/220.

II. potîrnike; -nik : 671, 677-678, 680-681, 685-688, 692-705, 708-710, 711+: ștócurí dă ~, 712-713, 715-718, 720-722, 724, 726-731, 733-738, 742-746, 748, 750-753, 755-756, 785, 813, 815, 821, 825-826, 836-837, 840-841, 843, 845-847, 849, 851, 854, 856-857, 860, 862, 864, 866-867, 869, 885.

potîrnike; -nikii : 672, 683, 763-766, 774-775, 778-779, 824, 829, 833, 838, 850, 853.

găiinușe; -nușí : 673, 674+: potîrnike; -nik, 676.

∞ : 675, 689.

potîrnikle; -nikii : 679.

prépeliță; prépelițe : 682.

potîrnike; ~ : 684.

potîrnikle; -nik : 690.

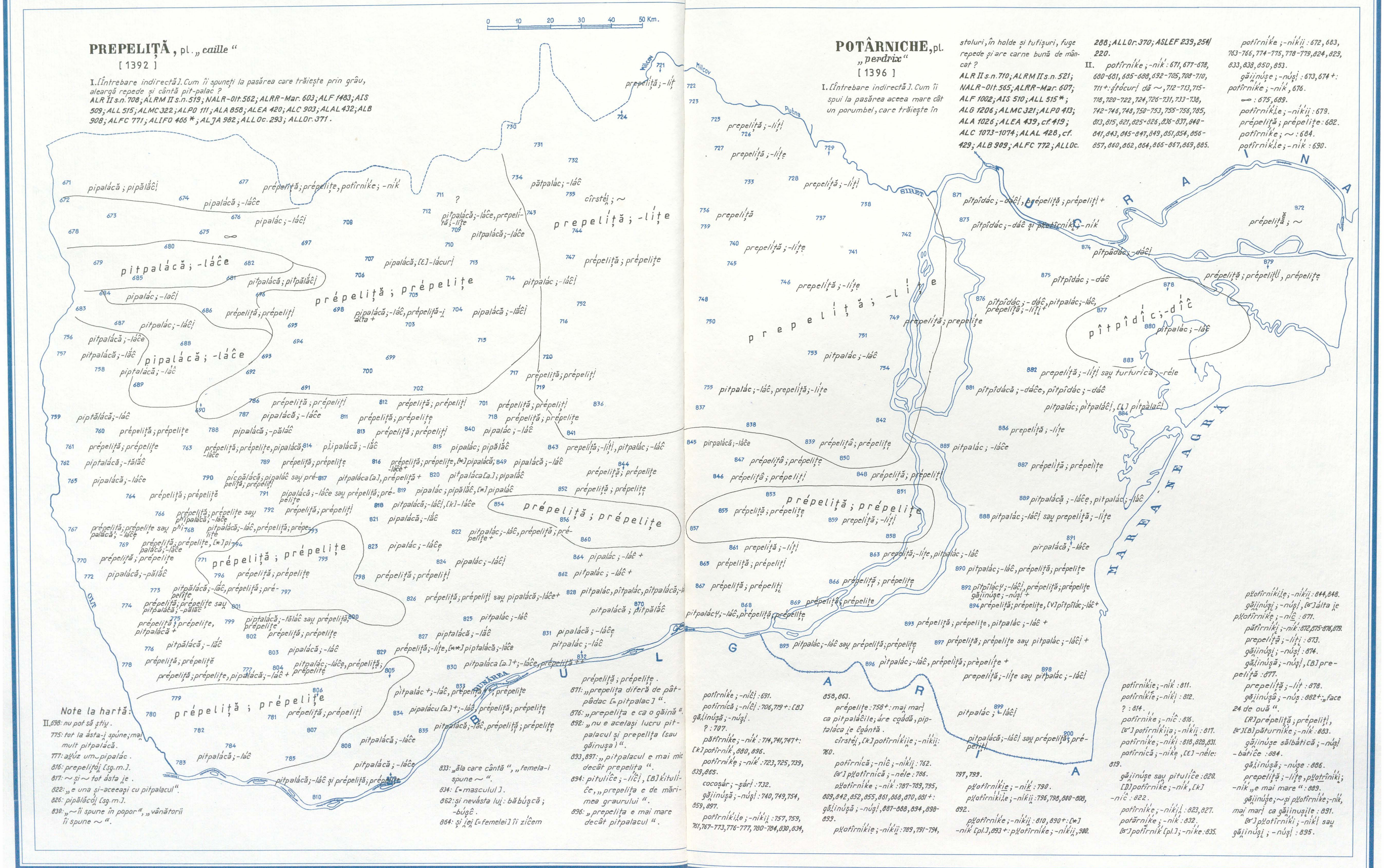

Note la hartă:

II. 698: nu pot să știu.
775: tot la ásta-i spúne; mai mult pitpalácă.
777: auuz um pipalác.
816: prepelițoi [sg.m.].
817: ~ și ~ tot ásta ie.
822: „e una și-aceeași cu pitpalacul“.
826: pipălăcoi [sg.m.].
830: „~ îi spune în popor“, „vânătorii îi spune ~“.
833: „ăla care cântă“, „femela-i spune ~“.
834: [= masculul].
862: și nevásta lui: băbúșcă; -búșĉ.
864: și iei [= femelei] îi zicem prépeliță; prépelițe.
871: „prepelița diferă de pâtpâdac [= pitpalac]“.
876: „prepelița e ca o găină“.
892: „nu e același lucru pitpalacul și prepelița (sau găinușa)“.
893, 897: „pitpalacul e mai mic decât prepelița“.
894: pitulíĉe; -líĉi, [B] kitulíĉe, „prepelița e de mărimea graurului“.
896: „prepelița e mai mare decât pitpalacul“.

potîrnike; -níĉi : 691.
potîrnică; -níĉi : 706, 719+: [B] găinúșă; -núși.
? : 707.
pătîrnike; -nik : 714, 741, 747+: [k] potîrnik, 880, 896.
potîrnike; -nik : 723, 725, 739, 839, 865.
cocoșár; -șári : 732.
găinúșă; -núși : 740, 749, 754, 859, 897.
potîrnikile; -nikii : 757, 759, 761, 767-773, 776-777, 780-784, 830, 834, 858, 863.
prépelițe : 758+: mai mari ca pitpaláĉile; áre coádă, piptaláca ie ĉoántă.
cîrstéi, [k] potîrnikiie; -nikii : 760.
potîrnică; -níĉ; -nikii : 762.
[ϭ] puotîrnică; -néle : 786.
puotîrnike; -nik : 787-789, 795, 809, 842, 852, 855, 861, 868, 870, 881+: găinúșă; -núși, 887-888, 894, 898-899.
puotîrnikie; -nikii : 789, 791-794, 797, 799.
puotîrnikie; -nik : 790.
puotîrnikile; -nikii : 796, 798, 800-808, 892.
puotîrnike; -nikii : 810, 890+: [*] -nik [pl.], 893+: puotîrnike; -nikii, 900.
potîrnikie; -nik : 811.
potîrnikie; -niki : 812.
? : 814.
potîrnike; -níĉ : 816.
[ϭ] potîrnikiia; -nikii : 817.
potîrnike; -niki : 818, 828, 831.
potîrnică; -nike, [ε] -néle : 819.
găinúșe sau pitulíĉe : 820.
[D] potîrnike; -nik, [k] -níĉ : 822.
potîrnike; -nikii : 823, 827.
potărnike; -nik : 832.
[ϭ] potîrnik [pl.]; -nike : 835.
puotîrnikile; -nikii : 844, 848.
găiinúși; -núși, [ϭ] álta ie puotîrnike; -níĉ : 871.
pătîrniki; -nik : 872, 875-876, 879.
prepeliță; -liți : 873.
găiinúși; -núși : 874.
găinúșă; -núși, [B] prepeliță : 877.
prepeliță; -liț : 878.
găiinúșâ; -núș : 882+: „face 24 de ouă“.
[R] prépeliță; prépeliți, [ϭ][B] păturnike; -nik : 883.
găiinúșe sălbatică; -núși -batíĉe : 884.
găinúșă; -núșe : 886.
prepeliță; -lițe, puotrîniki; -nik „e mai mare“ : 889.
găiinúșe; ~ și puotîrnike; -nik, mai mari ca găinușile : 891.
[ϭ] puotîrniki; -niki sau găinúși; -núși : 895.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BUFNIȚĂ, pl. „hibou“

[1394]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la pasărea aceea mare care are ochii bulbucați, apropiați unul de altul și vede mai bine noaptea decât ziua?

ALR II s.n. 712; ALRM II s.n. 525; NALR-Olt. 563; ALRR-Mar. 605; AIS 508; cf. ALL 505; cf. ALG 24; cf. ALMC 329; ALA 964, 981; ALC 1011; ALAL 443; ALB 894; ALLOc. 300*; ALLOr. 383; ALLR 181; ALN 670; ASLEF 246/212.

Note la hartă:

II. 681: îi zic álți.
689: mai iéste álta ~.
694, 695, 700: „mai mare“.
697: [sunt specii] „deosebite“.
698: búfniță; búfnițe.
762: to‿ca un fel dă ĉuhuréz vine.
774: ĉuf ie pártea bărbătească.
820: fáĉe ūf, prevestéz‿primăvàra.
823: „nu prea e“.
894: bufnátă „(femeie) supărată“.

BARZĂ, pl. „cigogne“

[1393]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la pasărea aceea mare, cu ciocul și cu picioarele lungi, care-și face, de obicei, cuibul pe acoperișul caselor, (mănâncă broaște, șerpi ...)?

ALR II s.n. 694; ALRM II s.n. 507; NALR-Olt. MN, plș. 95; ALRR-Mar. 604.

II. bárză; bérze: 671-683, 684+: sau cocostîrc; -stîrĉi, 685-709, 711-720, 722, 724-725, 728-729, 731-735, 737+: sau cocostîrc; -stîrĉ, 738, 742-750, 752-755, 758-761, 763, 765-770, 772-795, 797, 799-800, 803, 805-825, 827-838, 840-841, 843-846, 849-851, 853-854, 856-863, 866, 868, 881-882, 884-886, 888, 890-891, 893-894, 895+: „sunt două specii: neagră, în pădure, și albă în sat“; și stîncu stă-ntr-un piĉor, 896-897, 899-900.

bárză; berzi: 710.
bárză; bérză: 721, 723, 762, 764.
bárză; bérze: 726-727, 736, 739-741, 751, 796, 798, 801-802, 804, 865.
bárză; bărzi, [k] bárze: 730.
bárză; bérzĕ: 756, 757, 771, 826.
bárză; bérze: 839, 847, 852, 864, 869.
bárză; beérze: 842, 848, 855, 870.
bárză; bérzi: 867.
bárză; bérze: 871, 879.
cuocuostîrc; -stîrĉ sau bárză; bérzĕ: 872.
bárză; bierzi: 873.
bárzâ; bérzi: 874.
bárză; bérzie: 875.
bárzâ; biérzi: 876.
cocostîrc; cucostîrĉ: 877.
cucostîrc; -stîrĉ, [σ] bárză; berz: 878.
bárză; bárze, [σ] biérze: 880.
bárză; bierzĕ: 883+: și cocuostîrc; -stîrĉ „după carte“.
bárză; biérzie: 887, 898.
bárză; biérze: 889.
bárză; biérze: 892.

CUCUVEA, pl. „chouette“

[1395]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la aceea mai mică decât o bufniță și despre care se spune că „prevestește“ o nenorocire, moarte?

ALR II s.n. 711; ALRM II s.n. 527; NALR-Olt. 564; ALRR-Mar. 606; ALF 1502; AIS 507; ALL 501, 505; ALG 22; ALMC 330; ALC 1029; ALCo 348; ALA 981; ALAL 444; ALB 893; ALFC 769; ALIFO 453-455; ALJA 985-986; ALLOc. 300; ALLOr. 382; ASLEF 244/210.

II. ĉiuvícă; -víĉi: 671-674, 678, 680.

cucuveá; -véle: 675-676, 677+: ĉioiícă; -iíĉi, 683-691, 693, 695-696, 699+: ĉoiícă; -iíĉi, 701-707, 709-716, 717+: [B.] búmniță, 718-720, 728-735, 737-738, 741-742, 744-745, 747-748, 750-755, 757-769, 771-772, 774, 776-783, 785, 787, 811-813, 815, 816+: kórtăne, 817, 821-822, 824-828, 833, 836, 838, 840-841, 843-844, 846, 849-854, 856-857, 860-862, 879+: cucuveáucă; -véuĉ, 881, 884-886, 888, 890, 894, 897, 899-900.

cucuváie; -véle: 679.
ĉiuiícă; -iíĉi: 681, 682+: sau cucuveá; -véle, 694.
ĉuflícă; -flíĉi, cucuveá; -véle: 692.
ĉoícă; -íĉi: 697.
ĉuícă; ĉuiĉ: 698.
cutcuveá; -véle: 700, 814, 818-820.
púhă; púhe: 708.
cucuveá; -véli: 721, 867.
cucuveá; -véle: 722-727, 736, 739-740, 743, 746, 749, 865, 871, 889.
ĉuhuréz; ~: 756.
cucumeá; -méle: 770, 773, 775, 784, 798, 803-804, 808-809, 829, 831, 834-835, 864, 870.
ĉuvícă; -víĉ: 786.
cucuveá; -véli: 788.
cucuveá; -véle: 789-791, 793-796, 802.
cucumeá; -méle: 792, 797, 800-801, 805-806, 810.
cucuveá; -véle și ĉuf; ĉufh: 799.
cucumeá; -méle, [B] búfniță; búfnițe: 807.
cucumeá; -méle: 823.
cucuveä; -véle: 830.
cucuveá; -véle sau cucumeá; -méle: 832.
cucuveá; -véle sau búvniță; búvnițe: 837, 866.
cŭcuveá; -véle: 839, 845.
cucuveá; -veéle: 842, 848, 859.
cucuveá; -viéle: 847, 855.
cucuvéică; -véiĉ: 858, 895-896.
cucuveá; -véiĉ: 863, 893.
cucuvéică; -véiĉ: 868+: ăia din‿Sátu Nou [=Iezeru, sat cu locuitori originari din Banat] îi zîcá cristélniță, 869.
cucuveáucă; -véuĉ: 872, 877-878.
cucuveá; -véli: 873, 876.
cucuveáucâ; -véuĉi: 874.
cucuveáucă; -véiĉ: 875, 880, 883+: [k] cucuvéle [pl.].
cucuvieá; -viéle: 882, 887, 898.
cucuveá; -véle: 891.
cucuvéică; -véiĉi: 892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

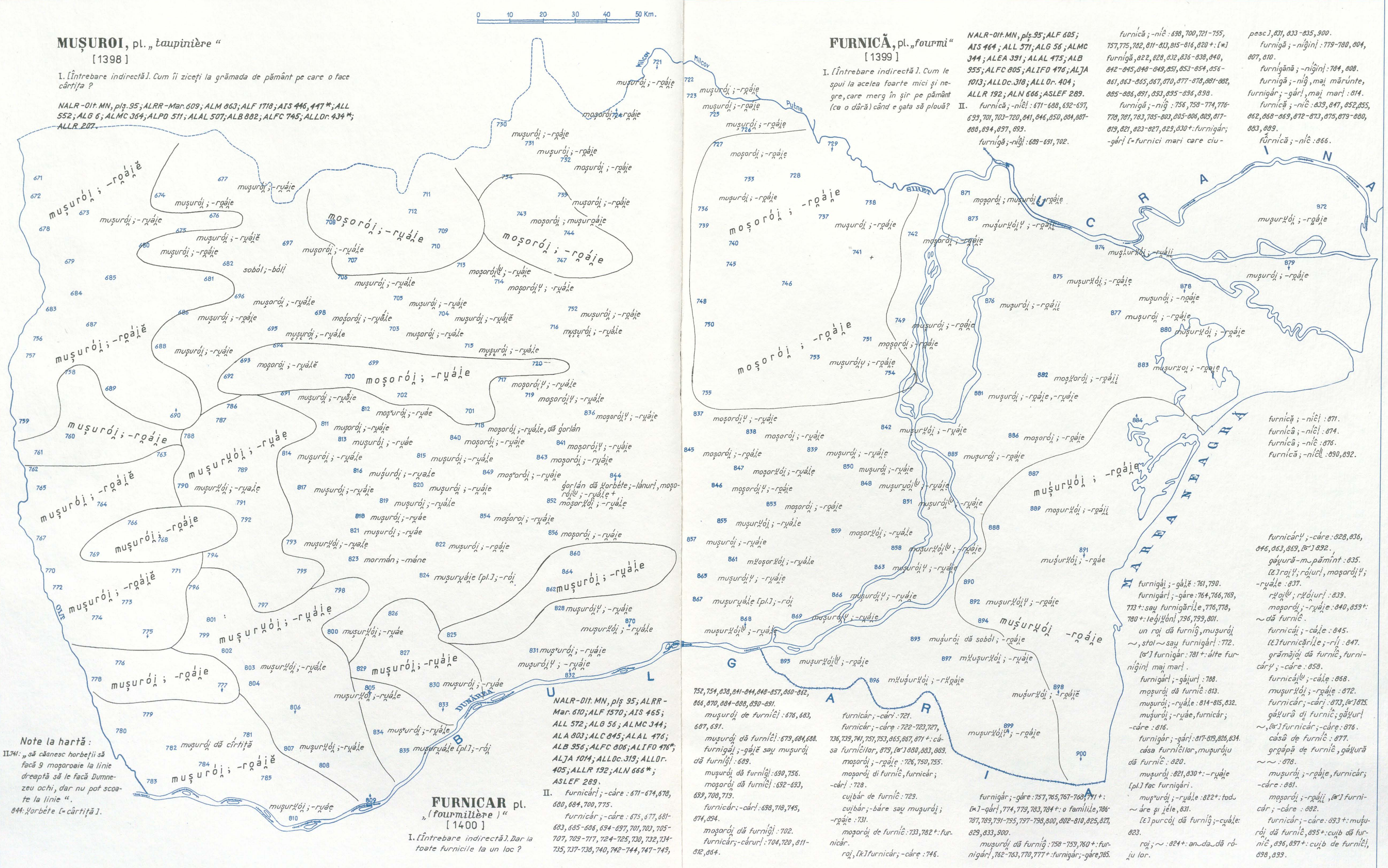

MUȘUROI, pl. „taupinière"

[1398]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi ziceți la grămada de pământ pe care o face cârtița ?

NALR-Olt. MN, plș. 95; ALRR-Mar. 609; ALM 863; ALF 1718; AIS 446, 447 *; ALL 552; ALG 6; ALMC 364; ALPD 511; ALAL 507; ALB 882; ALFC 745; ALLOr. 434 *; ALLR 207.

Note la hartă :

II. 741: „să căsnesc horbeții să facă 9 moșoroaie la linie dreaptă să le facă Dumnezeu ochi, dar nu pot scoate la linie".

844: vorbéte [= cârtiță].

FURNICAR pl. „(fourmilière)"

[1400]

I. [Întrebare indirectă]. Dar la toate furnicile la un loc ?

NALR-Olt. MN, plș 95; ALRR-Mar. 610; ALF 1570; AIS 465; ALL 572; ALG 56; ALMC 344; ALA 803; ALC 845; ALAL 476; ALB 956; ALFC 806; ALIFO 476*; ALJA 1014; ALLOc. 319; ALLOr. 405; ALLR 192; ALN 666*; ASLEF 289.

II. furnicárĭ ; -cáre : 671-674, 678, 680, 684, 700, 775.

furnicár ; -cáre : 675, 677, 681-683, 685-686, 694-697, 701, 703, 705-707, 709-717, 724-725, 730, 732, 734-735, 737-738, 740, 742-744, 747-749, 752, 754, 838, 841-844, 848-857, 860-862, 866, 870, 884-888, 890-891.

mușurói de furnicĭ : 676, 683, 687, 691.

mușurói dă furnicĭ : 679, 684, 688.

furnigái ; -gáĭe sau mușurói dă furnigĭ : 689.

mușurói dă furnigĭ : 690, 756.

moșorói dă furnicĭ : 692-693, 699, 708, 719.

furnicár ; -cárĭ : 698, 718, 745, 874, 894.

moșorói dă furnigĭ : 702.

furnicár ; -cárurĭ : 704, 720, 811-812, 864.

furnicár ; -cári : 721.

furnicár ; -cáre : 722-723, 727, 736, 739, 741, 751, 753, 865, 867, 871 + : căsa furnicilor, 879, [ɞ] 880, 883, 889.

moșorói ; -roáĭe : 726, 750, 755.

moșorói di furnic, furnicár ; -cárĭ : 728.

cuibár de furnic : 729.

cuibár ; -báre sau mușurói ; -roáĭe : 731.

moșorói de furnic : 733, 782 + : furnicár.

roi, [k] furnicár ; -cáre : 746.

furnigár ; -gáre : 757, 765, 767-768, 771 + : [*] -gárĭ, 774, 779, 783, 784 + : o familie, 786-787, 789, 791-795, 797-798, 800, 802-810, 825, 827, 829, 833, 900.

mușurói dă furnig : 758-759, 760 + : furnigárĭ, 762-763, 770, 777 + : furnigár ; -gáre, 785.

furnigái ; -gáĭe : 761, 790.

furnigárĭ ; -gáre : 764, 766, 769, 773 + : sau furnigăriĭe, 776, 778, 780 + : legiŭonĭ, 796, 799, 801.

un roi dă furnig, mușurói ~, stol ~ sau furnigárĭ : 772.

[ɞ] furnigár : 781 + : álte furniginĭ mai marĭ.

furnigárĭ ; -gáiurĭ : 788.

moșurói dă furnic : 813.

mușurói ; -ruáĭe : 814-815, 832.

mușurói ; -ruáe, furnicár ; -cáre : 816.

furnigár ; -gárĭ : 817-819, 826, 834.

cása furnicilor, mușuróiu dă furnic : 820.

mușurói : 821, 830 + : -ruáie [pl.] fac furnigári.

mușurói ; -ruáĭe : 822 + : tod ~ áre și iele, 831.

[ɛ] purcói dă furnig ; -cuáĭe : 823.

roi ; ~ : 824 + : an da dă róiu lor.

furnicárĭ ; -cáre : 828, 836, 846, 863, 869, [ɞ] 892.

gáurǎ-m pămînt : 835.

[ɛ] roiĭ ; róiurĭ, moșoróiĭ ; -ruáĭe : 837.

ruoiĭ ; ruóiurĭ : 839.

moșorói ; -ruáĭe : 840, 859 + : ~ dă furnic.

furnicái ; -cáĭe : 845.

[ɛ] furnicăriĭe ; -rií : 847.

grămăjói dă furnic, furnicárĭ ; -cáre : 858.

furnicáiĭ ; -cáĭe : 868.

mușurŭói ; -roáĭe : 872.

furnicár ; -cárĭ : 873, [ɞ] 875.

gáŭrâ di furnic ; găŭurĭ ~, [ɞ] furnicár ; -cáre : 876.

cásâ de furnic : 877.

groápă de furnic, gáŭrǎ ~ ~ : 878.

mușurói ; -roáĭe, furnicár ; -cáre : 881.

moșorói ; -roáii, [ɞ] furnicár ; -cáre : 882.

furnicár ; -cáre : 893 + : mușurói dă furnic, 895 + : cuib dă furnic, 896, 897 + : cuib de furnicĭ, 898, 899.

FURNICĂ, pl. „fourmi"

[1399]

I. [Întrebare indirectă]. Cum le spui la acelea foarte mici și negre, care merg în șir pe pământ (ce o dâră) când e gata să plouă?

NALR-Olt. MN, plș. 95; ALF 605; AIS 464; ALL 571; ALG 56; ALMC 344; ALEA 391; ALAL 475; ALB 955; ALFC 805; ALIFO 476; ALJA 1013; ALLOc. 318; ALLOr. 404; ALLR 192; ALN 666; ASLEF 289.

II. furnicá ; -nicĭ : 671-688, 692-697, 699, 701, 703-720, 841, 846, 850, 884, 887-888, 894, 897, 899.

furnigă ; -nigĭ : 689-691, 702.

furnică ; -nic : 698, 700, 721-755, 757, 775, 782, 811-813, 815-816, 820 + : [*] furnigă, 822, 828, 832, 836-838, 840, 842-845, 848-849, 851, 853-854, 856-861, 863-865, 867, 870, 877-878, 881-882, 885-886, 891, 893, 895-896, 898.

furnigă ; -nig : 756, 758-774, 776-778, 781, 783, 785-803, 805-806, 809, 817-819, 821, 823-827, 829, 830 + : furnigár ; -gárĭ [= furnici mari care ciupesc], 831, 833-835, 900.

furnigă ; -niginĭ : 779-780, 804, 807, 810.

furnigănă ; -niginĭ : 784, 808.

furnigă ; -nig, mai mărunte, furnigár ; -gárĭ, mai marĭ : 814.

furnică ; -nic : 839, 847, 852, 855, 862, 868-869, 872-873, 875, 879-880, 883, 889.

fûrnică ; -nic : 866.

furnică ; -nicĭ : 871.

furnică ; -nicĭ : 874.

furnică ; -nic : 876.

furnică ; -nicĭ : 890, 892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

COROPIȘNIȚĂ, pl. „courtilière"
[1402]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea care trăiește în pământ, ori în gunoi, are picioarele dinainte ca la rac și roade rădăcinile legumelor?
NALR-Olt. 566; ALRR-Mar. 608; ALF suppl. I; AIS 467; ALG 53; cf. ALMC 342; AL 56; ALAL 473; ALB 970; ALFC 788; ALIFO 468*; ALJA 1018; ALLOr. 415; ASLEF 174/144.

Note la hartă:
II. 709: [*] coropíjniță.
720: corokéșniță.
764: ie veninoásă; dácă te múșcă n-ai leac.
822: ĉe le júdecă găiín'li.
828: „mușcătura ei trece numai cu saramură".
832: „când cântă coropijnița, vine apa, se bate crapul".
894: forfecár; -cárí „gândac care zboară și foarfecă florile".
896: coropișniță „așa se scrie".

UNDIȚĂ, pl. „ligne"
[1410]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la aceea care are un cârlig la capăt și pe care o arunci în apă ca să se agațe peștele în ea?
NALR-Olt. 569; ALM 298; ALF 682; AIS 524; cf. ALG 1216; ALMC 390; ALPO 323; cf. ALA 1033; ALAL 558; ALFC – CXXXI; ALLOr. 472*.

II. úndiță; úndiț: 671, 672, 678, 683, 684, 721, 723, 762, 877-879.
uúndiță; uúndiț: 673.
úndiță; úndiți: 674, 691, 693, 699, 700, 702, 703, 705-709, 711, 713-715, 716+: [k] úndițe, 717, 719, 722, 725, 727, 728, 732, 733, 736-739, 742, 748, 750, 753, 763, 781, 782, 786, 788, 807, 813-815, 818, 820, 825-827, 829, 830, 835, 840, 841, 843, 845, 846, 848, 850, 851, 854, 856, 862, 864, 865, 867, 869, 870, 882, 892, 893, 895, 898.
úndiță; úndițe: 675, 679-681, 685-689, 724, 729-731, 734, 735, 741, 743-745, 747, 749, 751, 752, 754-758, 760, 761, 766, 768, 771, 772, 774-780, 783-785, 797, 816, 817, 819, 821, 822, 828, 837, 842, 849, 853, 857-859, 863, 885, 886, 888, 890, 894, 896, 897, 899.
uúndiță; uúndiți: 676, 682, 789-792, 796, 798-801, 803, 805, 806, 808-812, 823, 824, 831, 891, 900.
uúndiță; uúndițe: 677, 690, 692, 694-697, 701+: úndiți, 710, 718, 720, 764, 765, 767, 769, 770, 773, 787, 794, 795, 832-834, 838.
ŭndiță; ŭndițe: 698.
ŭndiță; ŭndiț: 704.
úntiță; únteți [?]: 712.
úndiță; úndițe: 726, 740, 746, 804, 836.
cîrlíg; -líĝe: 759.
uúndiță; uúndițe: 793, 802.
úndiță; úndițe: 839, 883.
úndiță; úndiți: 844, 847, 852, 855, 861, 866, 868, 875, 880, 884.
úntiță; úntiți: 860.
úndiță; -diți: 871.
uúngiță; uúngiț: 872.
undíță; -díți: 873.
undíță; -díți: 874.
undíță; -díți: 876, 889.
uundiță; -dițe: 881.
úndiță; úndiți: 887.

URECHELNIȚĂ, pl. „forficule"
[1403]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la aceea mică care are coada ca o furculiță și de care te ferești să nu-ți intre în urechi?
NALR-Olt. MN, plș. 96; ALF 1664; AIS 468; ALL 537; ALMC 341; ALS 5; ALAL 468; ALB 979; ALFC 788; ALJA 1021; ALLOc. 315; ALLOr. 401; ALLR 190; ALN 645; ASLEF 173/143.

II. urikélniță; -kélniț: 671, 683, 684, 694, 723.
urikélniță; -kélnițe: 672, 676-677, 681-682, 686, 722.
urekélniță; -kélniț: 673, 721, 877.
urekélniță; -kélniți: 674-675, 701-702, 704-709, 712-715, 717, 719, 728, 731, 740, 813-816, 818, 821, 823, 826, 830-832, 840-843, 845, 848, 856, 860, 862, 864, 866.
urekélniță; -kélnițe: 678-680, 685, 687-690, 692, 696, 697, 699, 703, 710, 716, 718, 724, 725, 729, 730, 732-735, 743, 744, 747, 752, 755-785, 819, 822, 824, 825, 828, 829, 834, 836, 849, 853-855, 858, 881+: -kélniți, 885, 886, 890, 894.
ureikélniță; -kélniți: 691, 693, 695, 698, 700.
corokíjniță, [ɕ] urekélniță: 711.
?: 720, 738, 748, 749, 751, 835, 838, 844+: cuorokéjniță, 871, 872, 893.
uorășkélniță mică: 726.
corokéjniță ńică; -kéjniĉe ńiĉ: 727.
coroșkélniță; -kélniți, [k] urekélniță; -kélniți: 736.
urekéjniță; -kéjnițe: 737, 750.
urekélniță; -kélnițe: 739, 753.
urekérniță; -kérnițe ńiĉ: 741, 745, 746, 888.
coropéșniță de pom; -péșnițe: 742.
urekíșniță; -kíșnițe: 754.
urekélniță; -kélnițe: 811.
urikélniță; urekélniți: 812, 837, 852, 861.
urekélniță; -kélniți: 817, 820.
urekérneță; -kérnete: 827.
urekélniță; -kélnițe, cîrcîiác; -iéĉ: 833.
urekélniță; -kélnițe: 839, 889.
tot uorokérniță: 846.
urekélniță; -kélnițe: 847.
uorekélniță; -kélnițe: 850.
tot corokíjniță: 851.
tot urukélniță: 857.
likérniță; -kérniți: 859.
corokíjniță; -kíjnițe: 863.
ĥuorekéniță: 865.
urekéjniță; -kéjniți: 867.
uorokéniță; -kéniți: 868.
urukérniță; -kérniți: 869.
uorekélniță; -kélniți: 870.
uurekélniță; -kélniți: 873, 877.
cuorokíșniță mică și uurekélniță; -kélniți: 874.
uurekélniță; -kélniți: 875.
urekérniță; -kérniți: 876.
urikérniță; urekérniț: 878.
[ɛ][ɕ] uurekélniță; -kélniț: 879.
urekéșniță; -kéșniți: 880.
cuorokíjniță; -kíjniți, [ɕ] urekélniță; -kélniți: 882.
urekérniță; -kérnițe: 883.
uurekélniță; -kélniți: 884, 895.
uurekélniță; -kélnițe: 887, 896, 900.
uurekérniță; -kérniț: 891.
cuoroșkérniță; -kérniți: 892.
urikélniță, [k] -kélniță; -kélnițe: 897.
urikélniță; -kélniți: 898.
urekérniță; -kérniți: 899.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

BONDAR, pl. *„bourdon"*
[1405]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la musca aceea mare care bâzâie tare ?
ALR II s.n. 745; ALRM II s.n. 563; NALR-Olt. 567; ALF 1471; AIS 462; cf. ALG 45, 50; ALMC 352; ALEA 378; ALCo 216; ALAL 485; ALB 967; ALFC 804; ALJA 1010; ALLOc. 328; ALLR 197; ALN 655; ASLEF 167/137, 341/286.

Note la hartă:
II. 696: aia face mușițe.
698: sau un gespár.
743: tăune ie alĉeva.
765: [*] muscă dă viermi.
815: „pișcă".
816: „galben".
817: „înțeapă".
825: care înțeapă vitili.
832: buzoi [= bărzăune].
833: „bărzăunul de pădure înțeapă".
890: „bărgăunii sunt în pădure, veninoși; dacă te mușcă nouă, mori".
894: „care depun mușițe [=ouăle … lor].

MUSCĂ, pl. *„mouche"*
[1404]

I. [Intrebare indirectă]. Cum îi spui la aceea mică, care tot timpul zboară vara prin casă, mai ales pe lângă mâncare ?
NALR-Olt. MN, plș. 96; ALRR-Mar. 611; ALF 876; AIS 477; ALG 45; ALMC 353; ALPO 358; ALWI 64; ALA 954; ALC 1002; ALAL 487; ALB 963; ALFC 792; cf. ALJA 1005; ALLOc. 330*; ALLOr. 420*; ALLR 200; ALN 650; ASLEF 289.
II. muscă; muște: 671-675, 677-697, 699-705, 709-720, 724, 730-732, 735, 737, 742-745, 747-750, 752-787, 789-792, 794, 795, 797-800, 803-807, 809-837, 840-846, 848-860, 862, 863, 866, 870, 881+: muuscă; muuște, 883-888, 890-894, 896-900.
muscă; muști: 676, 721, 723, 729, 733, 736, 875.
muscă; muște, [B.] bîză; bîze: 698, 708.
bîze [pl.]; bîză, [R.] muște: 706.
bîze; bîză: 707.
muscă; muște: 722, 725-728, 734, 738-741, 746, 751, 788, 793, 796, 801, 802, 808, 865, 867.
muscă; muște: 838, 839, 847, 861, 864, 868, 869, 877.
muscă; muște: 871-873, 879, 889.
muscâ; muști: 874.
muscă; muști: 876, 878, 880, 882, 895.

PORUMBIȚĂ, pl. *„pigeonne"*
[1382]

I. [Întrebare indirectă]. Dar dacă e parte femeiască ?
NALR-Olt. MN, plș. 94; ALRR-Mar. 598; ALF 1016; AIS 1151; ALL 524; ALMC 323; ALA 465; ASLEF 303.
II. porumbiță; -bițe: 671, 672, 674-697, 699-701, 703-714, 716-720, 730, 731, 734, 742, 748, 750, 756-765, 768-785, 807, 813, 815-818, 820, 821+: [*] porumbyiță, 822, 824, 825, 827-833, 840, 843, 849, 853, 854, 856, 859, 862, 886, 888, 890, 891, 893+: porungiță; -gițe, 898, 900.
porumbiță; -bele: 673, 715.
porũmbiță; -biele: 698.
porumbiță; -biele: 702.
porîngiță; -giț: 721.
porungiță; -gițe: 722, 725, 728, 729, 732, 733, 737, 739, 741, 744, 745, 749, 752, 755, 836-838, 844, 851, 857, 885.
porungiță; ~: 723.
porîngiță; -gițe: 724, 726, 727, 738, 842, 858.
porumbică, [k]-biță; -bițe: 735.
porungiță; -gițe: 736, 740, 746, 751, 753.
porumbiță; -bițe, [B]-rungiță; -gițe: 743, 848, 894, 898, 900.
porumbiță; ~: 747.
porûngiță; -gițe: 754.
purumbyiță; -byițe: 766, 767, 792, 801, 860, 864.
puorumbiță; -bițe: 786, 793, 798, 799, 879, 881, 884, 887, 895, 896+: guguşoaică; -şoaiĉe, 897, 899.
puorûmbyiță; -byițe: 787, 791, 795.
puorumbliță; -blițe: 788-790, 794, 797, 802, 805, 806.
puorûmbiță; -bițe: 798, 804, 809.
puorûmbliță; -blițe: 796, 800, 808, 810.
puorîmbliță; -blițe: 803.
porumbliță; -blițe: 811, 812, 814, 819, 823, 835, 841, 870.
porumbiță; -bițĕ: 826.
porumbliță; -blițe: 834.
porûngiță; -gițe: 839.
porungiță; -gițe: 844, 847, 855.
porungiță; -giți: 845, 846.
porîmbiță; -bițe: 850.
porumbiță; -bițe: 852, 862.
porumbiță; -biți: 861.
porûngiță; -gițe: 863, 866.
porungiță; -giți: 865.
porumbiță; -biți: 867.
porungiță; -gițe: 868.
porûngiță; -gițe: 869.
puorungiță; -biță; -biți: 871.
hulubuaică; -buaiĉe sau puorombiță; ~, -biți: 872.
puorumbiță; -biți: 873, 882.
puorumbiță, [k]-rungiță; -giți: 874.
puorungiță; -giți: 875.
puorîngiță; -giți: 876.
porumbiță; -bițe, [B] ulubiță; -bițe: 877, 880+: sau uulubiță; -bițe, [B] porungiță; -ngițe.
uulubiță; -biț: 878.
puorumbiță; -bițe, puorîngiță; -gițe: 886-888, 891, 893.
porumbiță; -bițe: 883.
puorămbiță; -bițe, [B] puorăngiță; -gițe: 889-890.
puorungiță; -gițe, [B] guguşoaică; -şoaiĉe: 892.

FLUTURE, pl. *„papillon"*
[1407]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la acela care zboară primăvara din floare în floare? (aleargă copiii după el să-l prindă). E alb, roșu, galben, pestriț.
NALR-Olt. MN, plș. 96; ALM 449; ALF 968; AIS 480; ALL 530; ALMC 345; ALA 1007; ALEA 396; ALC 1056; ALAL 477; ALB 971; ALFC 796; ALJA 1015; ALLOc. 321; ALLOr. 407; ALLR 193; ASLEF 161/131.
II. fluture; fluturi: 671-720, 722, 724, 725, 728, 730-735, 737, 738, 743-816, 817+: omizili înfluturează [= devin fluturi], 818-838, 840-843, 845-847, 849-850, 852-860, 862, 863, 866, 869, 870, 881, 884-888, 890-894, 897-900.
fluturi; fluturi: 721, 895, 896+: flutur [sg.]; [B] ken-kelebec; -beĉi.
fluture; fluturi: 723, 726, 727, 729, 736, 739-741, 839, 844, 848, 861, 864, 865, 867, 868, 871-880, 882, 883, 889.
flutur; fluturi: 742, 851.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

HARTA 450

STRECHE, „taon"

[1406]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui la musca aceea, mare cât o albină, care mușcă vitele și ele o iau la fugă?
NALR-Olt. 568; ALRR-Mar. 612; cf. ALF 1281; AIS 478*; ALL 528, cf. 301; cf. ALG 46; cf. ALMC 351; cf. ALPO 509; ALAL 482; ALB 966; ALFC 795; ALIFO 478*; ALLOc. 325; ALLOr. 418; cf. ALLR 229; ALN 661; cf. 852, 867.

GREIER, pl. „grillon"

[1401]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi zici la acela care cântă toată vara și sare prin ierburi?
NALR-Olt. MN, plș. 95; ALF 669; AIS 466*; ALL 575; ALG 52; ALMC 341; ALA 853; ALC 898, cf. 724; ALAL 467; ALB 957; ALFC 787; ALIFO 481*; ALJA 1019; ALLOc. 314; ALLOr. 400; ALLR 189; ALN 643*; ASLEF 168/138.

II. greerúș; ~ : 671.
gréere; gréeri : 672, 681, 683-685, 688-689, 700, 765, 787-789, 791-792, 794-803, 805-806, 812, 814-816, 818, 821, 827, 854-855, 857, 897.
gréier; gréieri : 673, 680, 695, 698, 707, 711, 716, 731, 733, 737, 754, 782-783, 859, 872, 879, 887+: [ɛ] gréiere [sg.], 891, 896.
gréer; gréeri : 674-676, 679, 682, 686-687, 690.
gréiere; gréieri : 677, 691-692, 694, 696, 699, 702-706, 708-710, 712-715, 718-720, 724, 730, 734, 736, 742-743, 745, 747, 750, 755-756, 758-761, 763, 764+: greieráș; ~, 766-781, 784-785, 790, 793, 804, 807-808, 813, 823, 837, 841, 870.
grére; greri : 678.
gréiere; grieri : 693.
gréiere; greri : 697, 757.
gréiire; gréiiri : 701.
griiire; griiiri : 717.
greuurúș; -rúși : 721.
gréiere; gréieri : 722.
griíre; -iri : 723.
gréiire; gréieri : 725-727, 738.
gréiiri; gréiiri : 728.
griíir; griíiri : 729, 877.
gréiire; gréiiri : 732, 740, 744, 746, 751+: greirle [a.], 752, 886.
gréire; gréieri : 735.
gréiere; gréieri : 739.
gréiir; gréiiri : 741.
gréiere; gréieri : 748, 809.
gréier; gréieri : 749.
gréieru [art.]; gréieri : 753.
greére; greri : 762, 786, 810.
gréiere; gréieri : 811, 817, 820, 822, 824, 826, 829, 832, 846, 858, 888, 890+: greére; greéri, 893-894, 900.
gréiire; gréieri : 819.
gréiere; greéri : 825, 853.
gréiere; gréiiri : 828, 831.
greére; greéri : 830.
greére; gréieri : 833, 843.
greieráșu [a.], gréierli [a.]; greieri; greiere : 834.
greére; greieri : 835.
gréiire; gréiiri : 836, 838, 840, 844-845, 850, 856, 860, 862, 864, 868.
gréiire; gréiiri : 839.
gréiere; gréieri : 842, 847, 849, 851-852.
gréure; gréuri : 848, 869.
gréiirlu; gréiiri : 861.
gréiere; gréuri : 863.
gréiere; gréieri : 865, 889.
greéru; greéri : 866.
greéri; greéri : 867.
greére; greéri : 871.
gréuurri; gréuuri : 873.
gréieri; gréieri : 874+: săritúor; -túori „cosaș", 895.
gréiir; gréieri : 875.
gréiiri, [k] gréuuri, gréuuri : 876.
griíire; griíiri : 878.
griuori; griuori : 880+: îi burduuós.
greiere, greére, gréiire; gréiiri : 881.
gréieri; gréierli : 882.
gréiere; gréieri, [B] griuure; griuuri : 883.
gréieri, gréiere; gréieri : 884.
gréire; greiri : 885.
gréieru; gréieri : 892.
gréiĕr; gréiĕri : 898.
greére, gréire, greér, greéri : 899.

Note la hartă:

II. 691: „i-a venit vacii streikea și fuge".
697: dă vacili streika „o iau la fugă".
702: s-a pus strékiia „e ca un tăune, mai mare".
703: dă stréikiia în vácă.
708: „mai mare".
710: ca ǵespa.
714: váca a luat-o strékiia.
715: s-a pus stréka pă vácă.
735: și ie úna cáre-i zíce stréke; de aia fúĝe vitele mai tare; strékii.
764: stréka e o múscă cu áripi, tăuúnele e lung, ie grosolán.
767: strékiia – múscă i-aia dă cíi-ne [nu sunt sinonime].
776: [σ] nu stréikia.
780: ála ie ~, ~ d-ăia mári.
781: a apucát-o stréikiia.
793: „când se spune răgăuáĉe o apucă strékiea".
797: „s-a pus tăunele pe vacă și a dat strechea".
799: „s-a pus strékiea pe ea; o mușcă ceva".
806: să púne ~ „o ustură rău".
811: [D] a da stréika-n vaĉ" – „tot tăuni".
812: „tot așa un fel de muscă".
813: s-a pus stréka pă vită [= se pun tăuni unde nu se poate apăra].
815: „mare ca o muscă, ciupește rău"; a dat ~ [= se pun bărzăuni mulți pe vită, în locuri în care nu se poate apăra].
816: stréke – „muscă floriie".
817: „strékiia [e] mică și galbenă, se bagă sub coada vitei; cacă lindine în părul de pe picioarele vitei".
820: [D] ĉe-áre váca aia, a dat în stréke: da nu știu ĉe-i aia.
822: ii s-a pus streika [la o vită].
825: ~ ie mícă dă nîĉ nu să véde; să púne sup coádă la vită.
828: s-a pus stréka pă víte [informatorul nu știe ce este].
830: „a dat ~-n ea; pune coada pe spinare și fuge; bătrânii spuneau că din scuipatul cucului se face o musculiță care se pune sub coada vacii".
831: năuút [= ceva mai mic]; [D] li s-a pus strékiia [la vaci] – nu le múșcă, nimíc, da așá ie iele.
850: „are ac".
862: tăuúni ie bâșca, nu ie tot aea.
891: „când le mușcă tăunii".

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

PESCUIESC (ind. prez.1) „je pêche"

[1411]

I. [Întrebare indirectă]. Ce faci cu undița ?

NALR-Olt. 570; ALF 988; AIS 523; ALMC 391-392; ALA 1032; ALC 1080; ALAL 554; ALB 942; ALFC 781; ALJA 1029; ALLOr. 456 *; ALN 600 *.

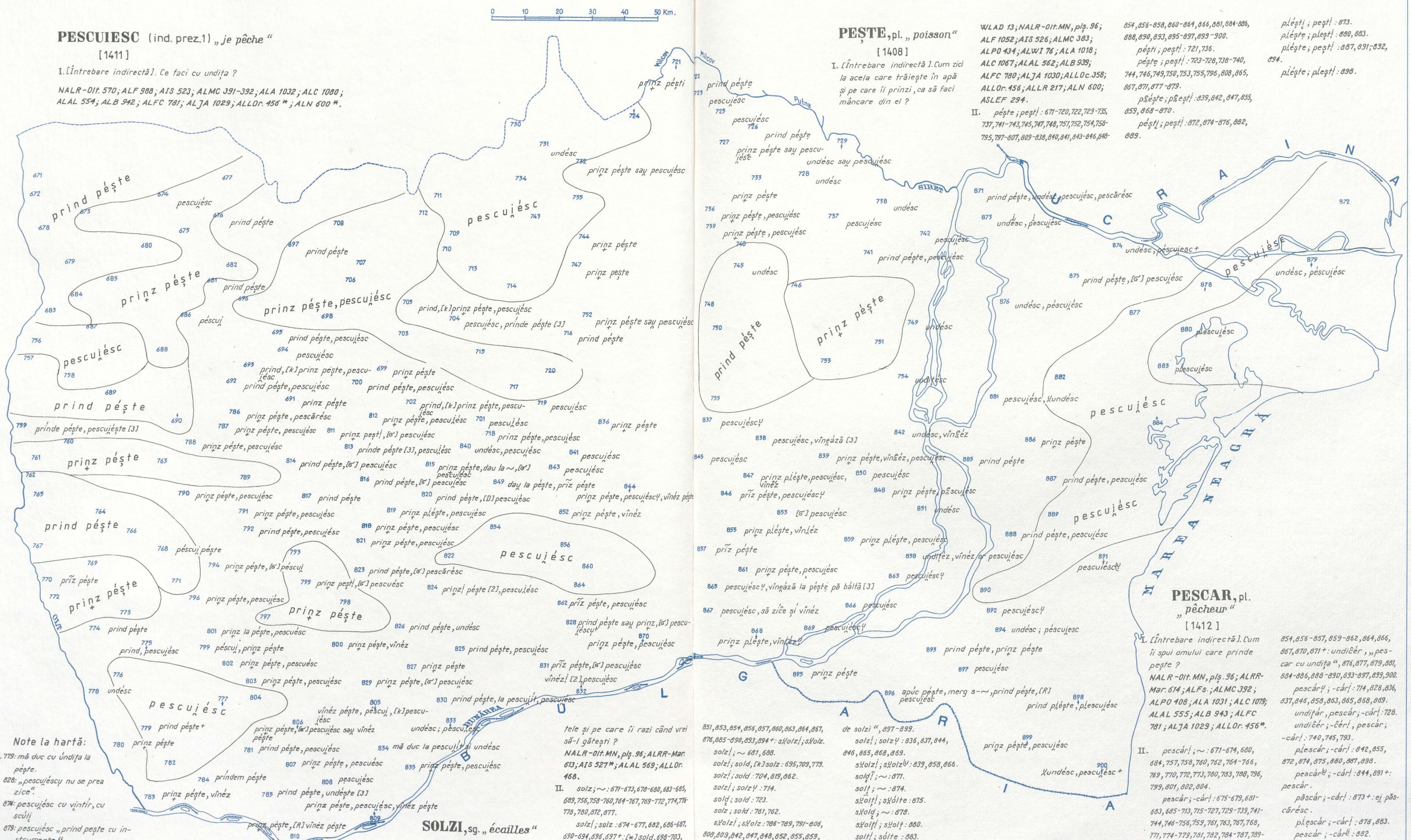

Note la hartă:

II. 779: mă duc cu úndița la péște.
828: „pescuiéscu nu se prea zice".
874: pescuiésc cu vintir, cu sculi
879: pescuiésc „prind pește cu instrumente".
881: undésc „cu undița".
894: undésc „cu undița".
900: cu úndița úndesc, pescuiésc cu plasa.

PEȘTE, pl. „poisson"

[1408]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la acela care trăiește în apă și pe care îl prinzi, ca să faci mâncare din el ?

WLAD 13; NALR-Olt. MN, pls. 96; ALF 1052; AIS 526; ALMC 383; ALPO 434; ALWI 76; ALA 1018; ALC 1067; ALAL 562; ALB 939; ALFC 780; ALJA 1030; ALLOc. 358; ALLOr. 456; ALLR 217; ALN 600; ASLEF 294.

II. péște; pești : 671-720, 722, 729-735, 737, 741-743, 745, 747, 748, 751, 752, 754, 756-795, 797-807, 809-838, 840, 841, 843-846, 848-854, 856-858, 860-864, 866, 881, 884-886, 888, 890, 893, 895-897, 899-900.

péști; pești : 721, 736.

péște; pești : 723-728, 738-740, 744, 746, 749, 750, 753, 755, 796, 808, 865, 867, 871, 877-879.

pește; pești : 839, 842, 847, 855, 859, 868-870.

péști; pești : 872, 874-876, 882, 889.

piești; pești : 873.

piéște; piești : 880, 883.

piéște; pești : 887, 891-892, 894.

piéște; piești : 898.

SOLZI, sg. „écailles"

[1409]

I. [Întrebare indirectă]. Cum zici la aceia cu care e acoperit peștele și pe care îi razi când vrei să-l gătești ?

NALR-Olt. MN, pls. 96; ALRR-Mar. 613; AIS 527*; ALAL 569; ALLOr. 468.

II. solz; ~ : 671-673, 678-680, 683-685, 689, 756, 758-760, 764-767, 769-772, 774, 776-778, 780, 812, 877.

solzi; solz : 674-677, 682, 686-687, 690-694, 696, 697+: [*] sold, 698-703, 705-708, 710-713, 715-722, 724-755, 757, 763, 768, 773, 775, 781-785, 790, 807, 810-818, 820-835, 838, 840-841, 843, 845, 849-851, 853, 854, 856, 857, 860, 863, 864, 867, 876, 885-890, 893, 894+: suolzi; suolz.

solzi; ~ 681, 688.

solzi; sold, [k] solz : 695, 709, 779.

solzi; sold : 704, 819, 862.

solzi; solzu : 714.

sold; sold : 723.

solz; sold : 761, 762.

suolzi; suolz : 786-789, 791-806, 808, 809, 842, 847, 848, 852, 855, 859, 861, 870, 873, 879, 881, 882, 891, 895, 896+: am suolzit [un acoperiș] „am acoperit [un acoperiș] în formă de solzi", 897-899.

solzi; solzu : 836, 837, 844, 846, 865, 868, 869.

suolzi; suolzu : 839, 858, 866.

soldî; ~ : 871.

solt; ~ : 874.

suolți; suólte : 875.

suold; ~ : 878.

suolți; suolt : 880.

solți; sólte : 883.

suolzi; suólde : 884.

suolzi, solzi; solzu : 892.

suolzi; solz : 900.

PESCAR, pl. „pêcheur"

[1412]

I. [Întrebare indirectă]. Cum îi spui omului care prinde pește ?

NALR-Olt. MN, pls. 96; ALRR-Mar. 614; ALFs.; ALMC 392; ALPO 408; ALA 1031; ALC 1079; ALAL 555; ALB 943; ALFC 781; ALJA 1029; ALLOr. 456*.

II. pescári; ~ : 671-674, 680, 684, 757, 758, 760, 762, 764-766, 769, 770, 772, 773, 780, 783, 788, 796, 799, 801, 802, 804.

pescár; -cári : 675-679, 681-683, 685-713, 715-727, 729-739, 741-744, 746-756, 759, 761, 763, 767, 768, 771, 774-779, 781, 782, 784-787, 789-795, 797, 798, 800, 803, 805-820, 821+: [*][V] undițár; -țári, 822-827, 829-835, 838-841, 843, 845, 847-854, 856-857, 859-862, 864, 866, 867, 870, 871+: undicér, „pescar cu undița", 876, 877, 879, 881, 884-886, 888-890, 893-897, 899, 900.

pescáru; -cári : 714, 828, 836, 837, 846, 858, 863, 865, 868, 869.

undițár, pescár; -cári : 728.

undicér; -céri, pescár; -cári : 740, 745, 793.

piescár; -cári : 842, 855, 872, 874, 875, 880, 887, 898.

pescáru; -cári : 844, 891+: pescár.

păscár; -cári : 873+: ei păscărésc.

piescár; -cári : 878, 883.

pescár; -cári : 882.

piescáru; -cári : 892.

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

CRÂSNIC, pl. „carrelet“

[1414]

I. [Întrebare indirectă]. (Chest. Fig. 32).

NALR-Olt. 572; ALRR-Mar. 616; ALF 569; ALG 1213-1214; ALMC 393; AIS 525*; cf. ALC 1081-1082; ALA 710; ALB 948; ALLOr. 474*.

COPCĂ, pl. „trou (qu'on fait dans la glace)“

[1413]

I. [Întrebare indirectă]. Ce faci în gheață, iarna, ca să iei apă din lac, ori ca să poți prinde pește?

NALR-Olt. 571; ALRR-Mar. 615.

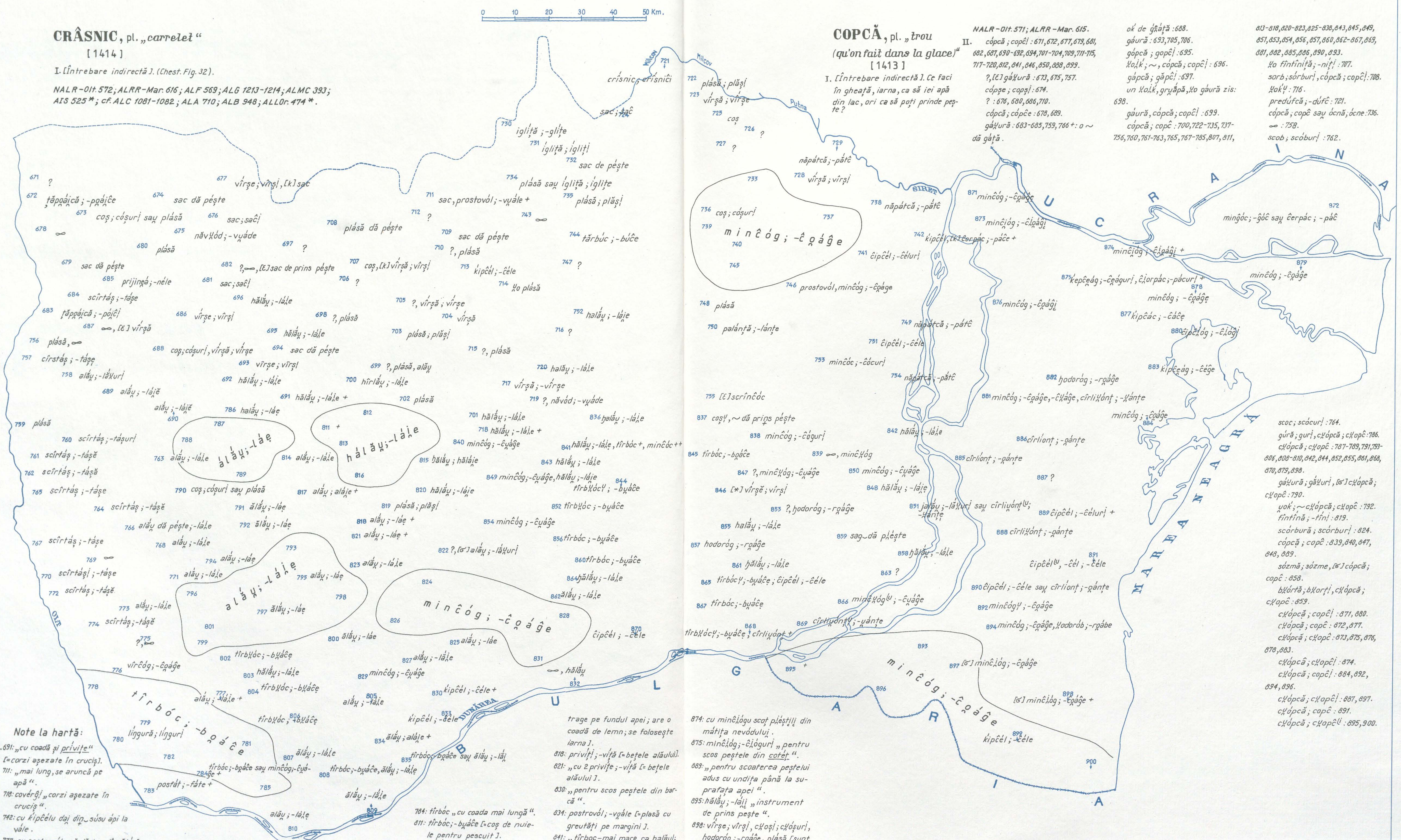

II. cópcă; copĉi : 671, 672, 677, 679, 681, 682, 687, 690-692, 694, 701-704, 709, 711-715, 717-720, 812, 841, 846, 850, 888, 899.
?, [ε] gáură : 673, 675, 757.
cópșe; copși : 674.
? : 676, 680, 686, 710.
cópcă; cópĉe : 678, 689.
gáură : 683-685, 759, 766+: o ~ dă gáță.
ok de gheață : 688.
gáură : 693, 705, 706.
gópcă; gopĉi : 695.
yolk; ~, cópcă; copĉi : 696.
gápcă; găpĉi : 697.
un yolk, gruápă, yo gaură zis: 698.
gáură, cópcă; copĉi : 699.
cópcă; copĉ : 700, 722-735, 737-756, 760, 761-763, 765, 767-785, 807, 811, 813-818, 820-823, 825-838, 843, 845, 849, 851, 853, 854, 856, 857, 860, 862-867, 869, 881, 882, 885, 886, 890, 893.
yo fîntîniță; -niți : 707.
sorb; sórburi, cópcă; copĉi : 708.
yoky : 716.
predúfcă; -dúfĉ : 721.
cópcă; copĉ sau ócnă; ócne : 736.
∞ : 758.
scob; scóburi : 762.
scoc; scócuri : 764.
gúră; guri, cyópcă; cyopĉ : 786.
cyópcă; cyopĉ : 787-789, 791, 793-806, 808-810, 842, 844, 852, 855, 861, 868, 870, 879, 898.
gáură; găuri, [ɞ] cyópcă; cyopĉ : 790.
yok; ~ cyópcă; cyopĉ : 792.
fîntînă; -tîni : 819.
scórbură; scórburi : 824.
cópcă; copĉ : 839, 840, 847, 848, 889.
sózmă; sózme, [ɞ] cópcă; copĉ : 858.
byórtă; byorți, cyópcă; cyopĉ : 859.
cyópcă; copĉi : 871, 880.
cyópcă; copĉ : 872, 877.
cyópcă; cyopĉ : 873, 875, 876, 878, 883.
cyópcâ; cyopĉi : 874.
cyópcă; copĉi : 884, 892, 894, 896.
cyópcă; cyopĉi : 887, 897.
cyópcă; copĉ : 891.
cyópcă; cyopĉi : 895, 900.

Note la hartă:

II. 691: „cu coadă și priviṭe“ [= corzi așezate în curciș].
711: „mai lung, se aruncă pe apă“.
718: covérĝi „corzi așezate în crucis“.
742: cu kipĉélu dai din susu ápi la vále.
777: cu postrovólu să dă la adîncătúră.
783: în áltă párte-i zíĉe kipĉél.
784: tîrbóc „cu coada mai lungă“.
811: tîrbóc; -bgáĉe [= coș de nuiele pentru pescuit].
817: tîriș; -rișuri [plasă de pescuit cu o scîndură care se trage pe fundul apei; are o coadă de lemn; se folosește iarna].
818: privițí; -viță [= bețele alăului].
821: „cu 2 priviṭe; -viță [= bețele alăului].
830: „pentru scos peștele din barcă“.
834: postrovól; -vgále [= plasă cu greutăți pe margini].
841: „tîrboc — mai mare ca halăul; mincóc — pentru peștele mic“.
868: șajmá; -măi [= postrovol].
874: cu minĉlógu scoț pléștili din máтița nevódului.
875: minĉlóg; -ĉlóguri „pentru scos peștele din coteț“.
889: „pentru scoaterea peștelui adus cu undița până la suprafața apei“.
895: hăláy; -láii „instrument de prins pește“.
898: vîrșe; vîrși, cyoși; cyósuri, hodoróg; -rgáĝe, plásă [sunt instrumente de prins pește].

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro

ISBN 973-27-0793-3
ISBN 973-27-0556-6

https://biblioteca-digitala.ro / https://lingv.ro